

Beginner's Ukrainian

WITH INTERACTIVE ONLINE WORKBOOK

YURI SHEVCHUK

SECOND EDITION

This popular language textbook with an interactive website offers an easy, effective, and fun way for beginners to learn how to read, write, speak and understand Ukrainian.

The second edition has been updated with new exercises, grammar lessons, photographs and illustrations. **Beginner's Ukrainian** covers such common conversational topics as meeting people, traveling, shopping, hobbies, family relations, vacationing, meals, weather, and much more. Priority is given to developing learners' conversational skills while providing them with a solid grammar foundation. The book's companion website offers a wealth of interactive conversational, grammar, and phonetic drills designed for use by both independent and instructor-led learners.

Features include:

- ✓ Fifteen useful lessons, covering everyday situations such as introductions, family, and shopping
- ✓ Interactive website featuring audio dialogues and exercises recorded using native speakers
- ✓ Useful cultural and grammatical notes
- ✓ Appendices of critical information, including declension tables, noun endings, common Ukrainian names, numbers, verb conjugations and more
- ✓ Ukrainian-English/ English-Ukrainian dictionary of words used in the book

YURI SHEVCHUK holds a Ph.D. in Germanic philology from Kyiv State University and taught Ukrainian at the Harvard Summer School from 1990-2012. He has been a lecturer of Ukrainian language and culture at Columbia University since 2004.

HIPPOCRENE BOOKS, INC.

171 Madison Avenue
New York, NY 10016
www.hippocrenebooks.com

US \$35.00/CAN \$37.00

ISBN-13 : 978-0-7818-1324-2

ISBN-10 : 0-7818-1324-7

Beginner's Ukrainian

WITH INTERACTIVE ONLINE WORKBOOK

SECOND EDITION

YURI SHEVCHUK

Language Books, Inc.

Ukrainian Beginner's

WITH A CD-ROM AND WORKBOOK

The publication of this textbook was made possible, in part, with:
a grant from the Harriman Institute at Columbia University,
a grant from the Heritage Foundation of the First Securities Savings Bank of Chicago,
the financial support of the Ukrainian Studies Fund, Inc.,
the financial support of the Shevchenko Scientific Society, USA from the John and Elisabeth Chlopecky Fund.

Beginner's Ukrainian

WITH INTERACTIVE ONLINE WORKBOOK

SECOND EDITION

YURI SHEVCHUK

Hippocrene Books, Inc
New York

Copyright © 2013 Yuri Shevchuk, Ph.D

All rights reserved.

Design and layout: Natasha Mikhalchuk

Cover design: Natasha Mikhalchuk

Cover illustration: Lev Sloujitel

Previous edition ISBN: 978-0-7818-1268-9

For information, address:
HIPPOCRENE BOOKS, INC.
171 Madison Avenue
New York, NY 10016
www.hippocrenebooks.com

Cataloging-in-Publication Data available from the Library of Congress.

ISBN-13: 978-0-7818-1324-2

ISBN-10: 0-7818-1324-7

Printed in the United States of America.

Hippocrene Books, Inc.

New York

This is the first textbook of the elementary Ukrainian level to be accompanied by an interactive website.

It offers a wealth of material to maximize quick and effective acquisition of modern Ukrainian pronunciation, reading, speaking, and comprehension skills for both independent and instructor-guided learners. The website includes data that both replicate and amplify the contents of the textbook:

- ✓ audio files with recordings of all introductory dialogues, conversational, grammar, and pronunciation drills
- ✓ the most important vocabulary for everyday use such as numerals, frequently used adjectives, etiquette formulas
- ✓ additional dialogues and text

A great majority of the audio exercises are designed to be interactive. The users therefore will be able to download the files they need and monitor their progress independently and confidently by using the exercise keys and audio recordings by speakers from various regions, age and gender groups of contemporary Ukraine.

The interactive Beginner's Ukrainian website can be accessed at:
www.hippocrenebooks.com/beginnersukrainian

Зміст | Contents

INTRODUCTION	xi
ABBREVIATIONS	xiii
ЛЕКЦІЯ 1. LESSON 1.	1
<i>Українська абетка.</i> Група 1 та 2.	
Літери а, е, і, о, к, м, т, ц та я, ю, и, у, б, д, з, й, н.	
<i>Essentials of Ukrainian spelling. Ukrainian Alphabet.</i> Group 1 and 2.	
Letters а, е, і, о, к, м, т, ц and я, ю, и, у, б, д, з, й, н.	
Gender of nouns.	
Competencies. Pointing to and asking about things. Yes/no questions.	
Simple affirmative and negative statements. Simple contrast between things.	
ЛЕКЦІЯ 2. LESSON 2.	15
<i>Українська абетка.</i> Група 3. Літери є, ї, в, г, л, р, х, ш та ь.	
<i>Ukrainian Alphabet.</i> Group 3. Letters є, ї, в, г, л, р, х, ш and ь.	
Gender of nouns (continued). Possessive pronouns мій <i>my</i> , твій <i>your</i> , його <i>his</i> , її <i>her</i> , наш <i>our</i> , ваш <i>your</i> , їхній <i>their</i> .	
Competencies. Inquire about general qualities of an object and give its simple description. Personal pronouns. Whose is it?	
ЛЕКЦІЯ 3. LESSON 3.	27
<i>Українська абетка.</i> Група 4. Літери ґ, ж, п, с, ф, ч та щ.	
<i>Ukrainian Alphabet.</i> Group 4. Letters ґ, ж, п, с, ф, ч, and щ.	
Competencies. Saying 'Thank you' and 'You are welcome.' Simple descriptions. Counting to ten. Adding and subtracting. Introducing yourself and asking somebody's name.	
ЛЕКЦІЯ 4. LESSON 4.	41
Приємно познайомитися.	
Glad to Meet You.	
Grammar. Case. Nominative case singular. Commonly used adjectives. Nominal declension. Numerals 11-19. дз and дж - consonants without their own letters.	
Competencies. To introduce oneself, greet, and say goodbye. What's your profession. Informal ways of address. Ask who somebody is and what an unknown word means. Divide and multiply.	
ЛЕКЦІЯ 5. LESSON 5.	57
Канікули: цікаво і недорого.	
Vacations: Interesting and Inexpensive.	
Grammar. Aspect of verb. Past imperfective and perfective tenses. Types of word stems. Nominative case plural. Numerals 20-99.	
Competencies. Vacations. Masculine names of nationalities. Expressing present and past possibility.	
ЛЕКЦІЯ 6. LESSON 6.	77
Моя сім'я.	
My Family.	
Grammar. Present tense. Locative singular. How to pose questions. Interrogative words. Word order in questions. Familiar forms of address. Vocative case. Numerals 100-900.	
Competencies. Saying where somebody or something is. Describing a family. Addressing a person. Feminine names of nationalities. Phone numbers.	

ЛЕКЦІЯ 7. LESSON 7.	105
Що я люблю робити. What I Like to Do. <i>Grammar.</i> Accusative singular. Expression of intention думати + inf. Imperfective future tense. Verb бути to be, in the future tense. Adverb. Future possibility. <i>Competencies.</i> Favorite pastimes. Days of the week. Names vs titles. What's in the movies. Expressing future possibility. Describing the weather and designating temperatures.	
ЛЕКЦІЯ 8. LESSON 8.	129
Запрошення на вечерю. Invitation to dinner. <i>Grammar.</i> Genitive singular. Double negation. <i>Competencies.</i> Inviting people. Whose is it? How to be negative. Ukrainian restaurants on the Internet.	
ЛЕКЦІЯ 9. LESSON 9.	149
Що нам треба до столу. What We Need for the Table. <i>Grammar.</i> Dative singular. Ordinal numerals. <i>Competencies.</i> Buying groceries. Age. Expressing fondness, need, uncertainty, necessity, and desire. Time by the clock. Typical day. Ukrainian national cuisine. Ordering food in restaurant.	
ЛЕКЦІЯ 10. LESSON 10.	173
Квитки на потяг до Севастополя. Train Tickets to Sevastopol. <i>Grammar.</i> Instrumental singular. Imperfective synthetic future tense. <i>Competencies.</i> Means of transportation. Professions. Months and dates. Buying train, bus, or plane tickets. Transportation schedules. Weather. Speaking over phone.	
ЛЕКЦІЯ 11. LESSON 11.	195
Як потрапити до музею. How to Get to the Museum. <i>Grammar.</i> Perfective future tense. Numerals 2, 3, and 4 + nouns. Motion verbs. Comparative and superlative adjectives. Possessive pronoun свій one's own . <i>Competencies.</i> Ask for and giving directions. Street names. Colors. Comparing things.	
ЛЕКЦІЯ 12. LESSON 12.	219
У чернігівському готелі. In a Chernihiv Hotel. <i>Grammar.</i> Genitive plural. Expressions of quantity 5 and more + noun . Declension of surnames. Cardinal numerals 1,000 - 1,000,000. Decimals. Degrees of comparison of adverbs. <i>Competencies.</i> Booking a hotel. Ukrainian currency. Prices. Decimals. Comparing actions.	
ЛЕКЦІЯ 13. LESSON 13.	243
У подорож до України. On a Trip to Ukraine. <i>Grammar.</i> Locative plural. Reflexive verbs. Patronymics. Motion verbs in perfective future. Prefixed motion verbs. <i>Competencies.</i> Ukrainian honorifics. Names of Ukrainian regions. Destination, origin, and purpose of action. Planning a trip.	

ЛЕКЦІЯ 14. LESSON 14.	267
Візит до лікаря. A Visit to a Doctor. <i>Grammar.</i> Accusative plural. Genitive singular of quantity. Modal verb могти <i>to be able</i> . Imperative mood. More of double negation. <i>Competencies.</i> Health problems. Parts of human body. Requests. Too much of something.	
ЛЕКЦІЯ 15. LESSON 15.	287
Щось на згадку з України. A Memento of Ukraine. <i>Grammar.</i> Dative plural. Instrumental plural. Impersonal sentences. Conditional mood. The verbs вивчати and навчатися . <i>Competencies.</i> Personal opinion. Asking to repeat. Assumptions, wishes, and hypothetical situations. University studies.	
APPENDICES.	309
310 <i>Basic linguistic terms used in the textbook.</i>	
316 <i>Grammar tables.</i>	
327 <i>Some common Ukrainian names.</i>	
330 <i>Important cities of Ukraine.</i>	
SUBJECT INDEX.	333
СЛОВНИК. DICTIONARY.	341
Українсько-англійський	345
Ukrainian-English	
Англо-український	388
English-Ukrainian	

INTERACTIVE BEGINNER'S UKRAINIAN WEBSITE:
www.hippocrenebooks.com/beginnersukrainian

Introduction

This self-teaching manual is designed to help a wide variety of learners, both independent and instructor-assisted, to develop the ability to communicate in Ukrainian in typical every-day life situations. The material is offered in small and manageable portions following the principle that *less is more*. The focus is on the basics that reflect the logic of the language while some of the exceptions are ignored for the sake of simplicity. Technical terminology is avoided as much as possible in favor of terms that are easily accessible to individuals without special linguistic training. For those who have no experience of language learning a glossary of basic linguistic terminology is provided at the end of the book. The textbook consists of fifteen lessons. The first three teach the learner how to read and write in Ukrainian. Each of the following lessons 4-15 has the same structure:

- 1) Brief contents of the lesson, including its general conversational topic, related grammar, and competencies or expressions and phrases used to perform more specific communicative functions, such as, for example, asking a question, introducing oneself, offering an explanation, and the like.
- 2) A dialogue that introduces a given conversational topic like "Family," "Leisure," "Traveling," "Shopping" and others that are most likely to be of use in a real-life setting. In addition each dialogue serves as an illustration of grammar explained in the respective lesson. The dialogue is limited only to the material presented in the lesson or which has already been learned earlier. The learner can use each dialogue as a basis to create with language. For example, the phrase **Моє ім'я – Юрій**. *My name is Yuri*. from Dialogue 4 can be taken as a model to produce a new phrase by substituting in turn each of its components:
 - a) **Твоє ім'я – Юрій**. *Your name is Yuri*; **Його ім'я – Юрій**. *His name is Yuri*; **Ваше ім'я – Юрій**. *Your name is Yuri*.
 - b) **Моє прізвище** etc. ... *My family name is ...*
 - c) **Моє ім'я – Іван** (Роман, Марія, Ольга) *My name is Ivan (Roman, Maria, Olha)*. Having mastered these simple building blocks, the learner can create their own new combinations, i.e. **Моє ім'я – Юрій, а її ім'я – Марія**. *My name is Yuri and her name is Maria*. Thus each dialogue becomes a point of departure for the learner's linguistic creativity which can be virtually unlimited.
- 3) English translation of the dialogue closely follows the Ukrainian original. Sometimes, when called for, it includes verbatim rendition of the structures that are not found in English in order to familiarize the learner with specifically Ukrainian expressions. For example, **Романові подобається дивитися фільми**. will be translated both in literary English as *Roman likes to watch films* and verbatim lit. *To watch films pleases Roman*. An asterisk (*) is used to mark such verbatim renditions or other artificial constructs whose goal is to facilitate learning by revealing the peculiarities of the Ukrainian language that are not found in English.
- 4) Notes on the dialogue briefly explain any grammar and vocabulary that are not covered in the respective lesson that would otherwise complicate understanding of the dialogue. They can always be amplified by consulting the Dictionary at the end of the textbook.
- 5) Additional vocabulary and expressions pertaining to the respective communicative roles introduced in the lesson.
- 6) Grammar is presented in its immediate connection to the needs of everyday communication. That is why first the learner will find out what can be said by a particular form (function) and then how this form is constructed (formation). The rules are laid out in a simple manner with the principal ending given a visual prominence and its variants indented.
- 7) Exercises aim at helping the learner understand how the introduced material functions in real communication. The exercises are mostly interactive and consist of a cue **C** or question **Q** and answer **A** to it. Each has a model to be followed by the learner. In their totality, they are designed to help the learner develop the communicative skills which approach the fluency of a native Ukrainian. Repetition and recycling of the previously learned material is gradually amplified by a new one. Each exercise has *Keys* that can be both read and listened to from the interactive website that largely mirrors and amplifies the textbook. The learner should aim at developing the capacity to react correctly to the cues in the exercises by hearing and without reading. An important part of the exercises are those assignments that require the learner's use of the quickly expanding Ukrainian language Internet resources.
- 8) Questions on dialogue that revisit the main topic of the lesson, encourage the learner to bring their personal experience in, and discuss it relying on the already acquired grammar and vocabulary.
- 9) A scripted skit concludes every lesson and is a scenario that the learner is asked to enact with a partner using the conversational and grammar material learned in the lesson. The skit is not to be treated as a translation assignment but as general guidance for a conversation. Therefore, every time it is enacted, the students will use a different language, just like one notion, for example, a greeting, surprise, agreement, delight, etc., can be expressed in a number of different ways. To move on to the next lesson the learner needs to master the material of all previous lessons.

The fifteen lessons are followed by the glossary *Basic Linguistic Terms Used in the Textbook* that will help those without the experience of foreign language learning to make sense of the grammar explanations and the indispensable

terminology used in this, and in fact, in the great majority of other foreign language textbooks. The glossary will be particularly helpful for self-learners.

The core grammar of the *Beginner's Ukrainian* is distilled in the easily usable Grammar Tables (pp. 316-331). They should be consulted both as a quick reference source, and a handy way to compare specific grammatical forms, for example, the dative case endings with those of locative case, for differences and similarities.

An especially valuable and unique feature of this textbook is its extensive dictionary (pp. 341-429). In a departure from Ukrainian textbooks published in the past, it not only gives an immediate English equivalent of a word but explains how to use it and provides all its essential forms. The learner should immediately "befriend" the dictionary and consult it as much as possible while learning the new material and reviewing the old one, preparing assignments, including essay-writing, translation, etc., and, most importantly, while creating with language and producing their own Ukrainian speech. In order to make the dictionary, as well as the entire textbook, maximally effective and fun, the learners should carefully familiarize themselves with the list of abbreviations used throughout the textbook (next page) and with the introduction *How to Use the Dictionary* (pp. 342-343).

Developing the learner's **listening comprehension** and pronunciation is a strategic goal of this textbook. All the dialogues and lists of thematic words are vocalized by native speakers who represent the modern Ukrainian literary standard pronunciation. In addition, a great majority of the exercises are constructed in a way as to allow the user to interact with the speaker as if in a real life exchange. Each such recorded exercise is marked by an icon of earphones and can be accessed on a special Internet web site at: <http://www.hippocrenebooks.com/beginnersukrainian>

Every lesson has a set of exercises meant to help the learner to effectively master a correct Ukrainian pronunciation.

Acknowledgments

My thanks to Dr. Alla Parkhomenko of the National Academy of Sciences of Ukraine in Kyiv who painstakingly read the manuscript and offered useful comments, corrections, and recommendations. I am grateful to Professor Frank Miller of Columbia University for his encouragement to write this textbook, and his advice and support as I worked on the manuscript.

I should like to thank my enthusiastic students of Ukrainian at Columbia University and Harvard Summer School, particularly, though not exclusively, Olivia Hall, Ali Kinsela, Jason Stout, Sarah Diaz, Brendan Nieubuert and others, who worked with the first edition of *Beginner's Ukrainian* and offered useful feedback that greatly helped to improve its second edition.

I should like to acknowledge with much appreciation Natasha Mikhalchuk who designed and typeset the textbook in a way that makes it easy and fun to use.

The photographic illustrations have been generously offered by friends, acquaintances, and, remarkably, often complete strangers from all parts of Ukraine, including Kyiv, Odesa, Donetsk, Rivne, the Carpathians, Lviv and other locations, who responded with wonderful enthusiasm to my call for help. Many photos were taken by Americans and Canadians who traveled to Ukraine. In their totality the illustrations represent both the way Ukrainians see themselves and are seen by others. My thanks are to the following photographers:

Larysa Artuhina, Viktoria Bondar, Serhiy Bukovsky, Maksym Haiduchenko, Adriana Helbig, Oles Hardzhuk, Olha Hodovanets, Tetiana Illina, Anastasia Kekutia, Ali Kinsela, Yelyzaveta Kliuzko, Natalka Kononchuk, Arina Kostina, Bohdana Kostyuk, Andrew Kotliar, Ivan Kozienko, Svitlana Kravs, Hanya Krill, Mykola Kulchynsky, Alla Likhachova, Lidia Lykhach, Roman Malko, Valentyn Marchenko, Dmytro Moiseiev, Marko Moudrak, Oleh Nechydiuk, Alla Parkhomenko, Roman Pechyzhak, Tetiana Pechonchyk, Lidia Poliak, Yevhen Ravsky, Tetiana Savchuk, Natalka Shama, Serhii Shama, Natalia Shevchuk, Ihor Strembytsky, Victoria Susak, Roman Tashleetsky, Anna Tchergueiko, Halyna Tymoshchuk, Olena Tymoshenko, Valentyn Vasianovych, Olha Vesnianka, Yevhenia Viatachaninova, Olena Voitenko, Volodymyr Voitenko, Viacheslav and Denys Volynshchikov, Ksenia Yachmetz, Tetiana Yahysh, Hanna Yarovenko, and Andriy Zvynnyk.

This book is dedicated in loving memory to my teachers
Yuri Zhuktenko and Tamara Yavorska.

Скорочення | Abbreviations

A	answer (in interactive exercises)	<i>ord.</i>	ordinal numeral
<i>A.</i>	accusative case	<i>pa.</i>	past tense
<i>adj.</i>	adjective	<i>part.</i>	particle
<i>adv.</i>	adverb	<i>pf.</i>	perfective aspect
<i>affirm.</i>	affirmative	<i>pers.</i>	person, personal
<i>anim.</i>	animate	<i>phr.</i>	phrase, phraseologism
C	cue (in interactive exercises)	<i>pl.</i>	plural number
<i>card.</i>	cardinal numeral	<i>posn.</i>	position as opposed to direction of motion
<i>cf.</i>	compare for example		
<i>coll.</i>	collective numeral or noun	<i>poss.</i>	possessive
<i>colloq.</i>	colloquial	<i>pr.</i>	pronoun
<i>comp.</i>	comparative degree of adjectives or adverbs	<i>pred.</i>	predicative word, structure
	conjunction	<i>prep.</i>	preposition
<i>conj.</i>	countable nouns	<i>pres.</i>	present tense
<i>count.</i>	dative case	Q	question (in interactive exercises)
<i>D.</i>	demonstrative pronoun	<i>refl.</i>	reflexive verb
<i>dem.</i>	diminutive	<i>sb</i>	somebody
<i>dim.</i>	direction of motion as opposed to static position	<i>sg.</i>	singular number
<i>dir.</i>	emphatic	<i>sth</i>	something
<i>emph.</i>	English	<i>tran.</i>	transitive (of verbs taking direct objects)
<i>Eng.</i>	feminine	<i>uncount.</i>	uncountable nouns
<i>f.</i>	familiar, informal style	<i>uni.</i>	uni-directional verb
<i>fam.</i>	figurative (sense)	<i>v.</i>	verb
<i>fig.</i>	formal, polite style	<i>var.</i>	variant
<i>form.</i>	future tense	<i>V.</i>	vocative case
<i>fut.</i>			
<i>Gal.</i>	Galician, variant used in the provinces of Lviv, Ternopil, and Ivano-Frankivsk		
	genitive case		
G.	imperative form of the verb		
<i>im.</i>	imperfective aspect		
<i>impf.</i>	inanimate		
<i>inan.</i>	indeclinable		
<i>indecl.</i>	indefinite		
<i>indef.</i>	infinitive of verb		
<i>inf.</i>	instrumental case		
<i>I.</i>	interjection		
<i>inter.</i>	interrogative		
<i>interr.</i>	intransitive (of verbs that have no direct objects)		
<i>intr.</i>	literally, verbatim		
	locative case		
<i>lit.</i>	masculine		
L.	modal word		
<i>m.</i>	multi-directional verb		
<i>mod.</i>	noun		
<i>multi.</i>	nominative case		
<i>n.</i>	neuter		
N.	numeral		
<i>nt.</i>	negative particle, negated sentence or form		
<i>nt.</i>	old Soviet usage		
<i>num.</i>			
<i>neg.</i>			
<i>old</i>			

Лéкція | Lesson 1

In this chapter you will learn:

- Seventeen letters of the Ukrainian alphabet
- To read and write words composed of them
- To point out to and ask about things around you
- To give simple affirmative and negative statements
- To make a simple contrast between things

Essentials of Ukrainian Spelling

There is a more or less direct correspondence between the sound and the letter that denotes it in writing. Each letter is attached to only one sound. Therefore, to spell a word in Ukrainian simply means to pronounce it. The Ukrainian equivalent of "Spell your name!" *Назвіть своє ім'я*, literally means "Say your name."

Compared to the English alphabet Ukrainian letters can be organized into three groups:

1. **True friends** are those denoting the same sounds in both languages:

A, E, I, O, 3 (handwritten), **K, M, and T.**

2. **False friends** are those that look the same or very similar but denote different sounds:

B /b/, **И** /i/, **Н** /n/, **Р** /r/, **С** /s/, **Х** /kh/, and **ь** (soft sign has no sound of its own, learners often liken it to the number 6).

3. **Strangers** are those that are not found in the English alphabet at all:

Б /b/, **Г** /g/, **Ґ** /g/, **Є** /je/, **Ж** /zh/, **Ї** /ji/, **Й** /j/, **Л** /l/, **Ф** /f/, **Ц** /ts/, **Ш** /sh/, **Щ** /shch/, **Ю** /ju/, and **Я** /ja/.

Українська Абетка | Ukrainian Alphabet

Ukrainian has a Cyrillic-based alphabet of 33 letters, each signifying a respective sound. Ukrainians write in a cursive script, therefore it is important to learn writing and reading in cursive from the start.

Printed	Cursive	Name in ABC	Pronounced as	Phonetic symbol
A, a	<i>A, a</i>	/a/	/a:/ in <i>palm</i>	/a/
Б, б	<i>Б, б</i>	/be/	/b/ in <i>best</i>	/b/
В, в	<i>В, в</i>	/ve/	/v/ in <i>van</i> or /w/ in <i>win</i>	/v/ or /w/
Г, г	<i>Г, г</i>	/he/	/h/ in <i>inhale</i>	/h/
Ґ, ґ	<i>Ґ, ґ</i>	/ge/	/g/ in <i>get</i>	/g/
Д, д	<i>Д, д</i>	/de/	/d/ in <i>dad</i>	/d/ or /dʹ/
Е, е	<i>Е, е</i>	/e/	/e/ in <i>bed</i>	/e/
Є, є	<i>Є, є</i>	/je/	/je/ in <i>yet</i>	/je/ or /e/
Ж, ж	<i>Ж, ж</i>	/zhe/	/zh/ in <i>measure</i>	/zh/ or /zʹh/
З, з	<i>З, з</i>	/ze/	/z/ in <i>zoo</i>	/z/ or /zʹ/
И, и	<i>И, и</i>	/y/	/y/ in <i>ivid</i>	/y/
І, і	<i>І, і</i>	/i/	/i:/ in <i>feet</i>	/i/
Ї, ї	<i>Ї, ї</i>	/ji/	/ji/ in <i>yield</i>	/ji/
Й, й	<i>Й, й</i>	/jot/	/j/ in <i>yes</i>	/j/
К, к	<i>К, к</i>	/ka/	/k/ in <i>sky</i>	/k/
Л, л	<i>Л, л</i>	/el/	/l/ in <i>ball</i>	/l/ or /lʹ/
М, м	<i>М, м</i>	/em/	/m/ in <i>most</i>	/m/
Н, н	<i>Н, н</i>	/en/	/n/ in <i>not</i>	/n/ or /nʹ/
О, о	<i>О, о</i>	/o/	/o:/ <i>law</i>	/o/
П, п	<i>П, п</i>	/pe/	/p/ in <i>spade</i>	/p/
Р, р	<i>Р, р</i>	/er/	/r/ in <i>red</i>	/r/ or /rʹ/
С, с	<i>С, с</i>	/es/	/s/ in <i>grass</i>	/s/ or /sʹ/
Т, т	<i>Т, т</i>	/te/	/t/ in <i>stop</i>	/t/ or /tʹ/
У, у	<i>У, у</i>	/u:/	/u:/ in <i>ruse</i>	/u/
Ф, ф	<i>Ф, ф</i>	/ef/	/f/ in <i>fix</i>	/f/
Х, х	<i>Х, х</i>	/kha:/	/kh/ in Scottish <i>loch</i>	/kh/
Ц, ц	<i>Ц, ц</i>	/tse/	/ts/ in <i>lots</i>	/ts/ or /tsʹ/
Ч, ч	<i>Ч, ч</i>	/che/	/ch/ in <i>chess</i>	/ch/
Ш, ш	<i>Ш, ш</i>	/sha/	/sh/ in <i>shed</i>	/sh/
Щ, щ	<i>Щ, щ</i>	/shcha/	/shch/ in <i>fresh cheese</i>	/shch/
..., ь	<i>..., ь</i>	znak m'jakhshennia	softens previous consonant	/.../
Ю, ю	<i>Ю, ю</i>	/ju/	/ju/ in <i>pure</i>	/ju/ or /u/
Я, я	<i>Я, я</i>	/ja/	/ja/ in <i>yard</i>	/ja/ or /a/

Українські літери. Група 1 | Ukrainian Letters. Group 1.

Vowels			
Printed	Cursive	Pronounced	Phonetic & Comments
А, а	А, а	/a/ as in palm	/a/
Е, е	Е, е	/e/ as in bed	/e/
І, і	І, і	/i/ as in feet	/i/, softens previous consonant
О, о	О, о	/o/ as in law	/o/

Consonants			
Printed	Cursive	Pronounced	Phonetic & Comments
К, к	К, к	/k/ as in sky	/k/, never soft
М, м	М, м	/m/ as in my	/m/, never soft
Т, т	Т, т	/t/ as in stay	/t/ and /tʰ/
Ц, ц	Ц, ц	/ts/ as in cats	/ts/ and /tsʰ/

 Note 1.1. Pronunciation of vowels

Ukrainian vowels are pronounced without noticeable reduction both under the stress and unstressed.

ТЕМА /téma/ a theme, **КОМА** /kóma/ a comma

When not under the stress, the vowels /e/ and /o/ "parrot" other vowels.

The unstressed /e/ is pronounced with a shade of /y/. This is reflected in transcription by /eʲ/.

МЕТА /me'ta/ a goal

The unstressed /o/ is pronounced with a shade of /u/. This is reflected in transcription by /oʲ/.

КОМЕТА /ko'meta/ a comet

Take note. An unstressed /o/ is never pronounced as /a/ in Ukrainian.

 Вправи Exercises

1.1. Listen and repeat after the speaker. Copy these letter combinations in cursive.

ка ке кі ко ак ек ік ок кіт a cat
 ка ке кі ко ак ек ік ок кіт
 /ka/ /ke/ /ki/ /ko/ /ak/ /ek/ /ik/ /ok/ /kit/

ма ме мі мо ам ем ім ом ма́ма a mom
 ма ме мі мо ам ем ім ом ма́ма
 /ma/ /me/ /mi/ /mo/ /am/ /em/ /im/ /om/ /máma/

та те ті то ат ет іт от та́то a dad
 та те ті то ат ет ім ом та́то
 /ta/ /te/ /ti/ /to/ /at/ /et/ /it/ /ot/ /táto/

ца це ці цо ац ец іц оц це́ this is (these are)
 ца це ці цо ац ец іц оц це́
 /tsa/ /tse/ /tci/ /tso/ /ats/ /ets/ /its/ /ots/ /tse/

1.2. Repeat after the speaker. Copy these words in cursive and mark stresses.

ма́ма /máma/ a mommy

ті́тка /títka/ an aunt

тома́т /to'mát/ a tomato

мака́ка /makáka/ a macaque monkey

о́ко /óko/ an eye

ма́ма

ті́тка

тома́т

мака́ка

о́ко

 Note 1.2. Word Stress

Ukrainian word stress has no fixed place. A stressed vowel is somewhat longer than an unstressed one. The stress is marked by an acute accent placed over the stressed vowel.

така́ /taká/ such, те́ма /téma/ a theme

Treat the stress as if it were a letter. Do mark it while writing a word and always memorize it.

 Note 1.3. Pronunciation of consonants /k/ and /t/

In contradistinction to their English counterparts the Ukrainian consonants /k/ and /t/ lack aspiration. The consonant /t/ is pronounced by putting the tip of the tongue to the upper teeth, not the gums of the upper teeth as in English. It is never pronounced like /ts/ when followed by /i/.

тіка́ти /tikáty/ to run away

Note 1.4. Pointing to things near and far

To point out somebody or something the words **це** /tse/ *this* and **то** /to/ *that* are used. **Це** is contrasted with **то** as are the English *this* and *that*.

Це ма́ма, а то та́то. /tse máma a to táto/ *This is mommy, and that is dad.*

The Ukrainian present tense form of the verb *to be* is normally omitted from the statements of such a type. Its presence is implied.

Це ті́тка То́ма. /tse títká Tóma/ *This is Aunt Toma.*

Це ма́ма і та́то. /tse máma i táto/ *These are mommy and dad.*

Take note. A rising tone is signified by ↗. It is similar to that in *Do you?*

A falling tone is signified by ↘. It is similar to that in *I do.*

Note 1.5 Yes/no questions

Like in English, Ukrainian general questions, i.e. questions that ask for a yes/no answer, can be posed simply by pronouncing a given affirmative statement with a rising tone. Compare the statement with the general question:

Це ↘ ма́ма. *This is ↘ mom.*

Це ↗ ма́ма? *This is ↗ mom?*

та́то /táto/ *a dad*
те́ма /téma/ *a theme*
ко́мік /kómik/ *a comedian*
мі́тка /mítka/ *a mark*
ко́ма /kóma/ *a comma*
ме́та /me'ta/ *a goal*
ацте́к /atsték/ *an Aztec*

ма́мо
те́ма
ко́мік
мі́тка
ко́ма
ме́та
ацте́к

1.3. Say in Ukrainian who/what these people/things are.

1. Це кіт.

2. Це мак.

3. Це та́то.

4. Це ма́ма.

5. Це о́ко.

6. Це тома́т.

7. Це мака́ка.

8. Це ті́тка.

9. Це То́ма.

10. Це о́цет.

11. Це ме́та.

12. Це ка́тoк.

1.4. Pose a general question based on the given word. Give a full affirmative answer.

Model. ко́ма *a comma* **Q** Це ↗ ко́ма? *Is this a comma?*

A ↘ Так, це ↘ ко́ма. *Yes, this is a comma.*

1. ті́тка 2. ма́ма 3. кіт 4. мака́ка 5. То́ма 6. тома́т 7. мак 8. о́ко

1.5. Pair each printed word with its cursive equivalent. Copy all the words in cursive.

мак /mak/ _____

та́то /táto/ _____

мака́ка /makáka/ _____

ма́ма /máma/ _____

ті́тка /títka/ _____

тома́т /to'mat/ _____

То́ма /tóma/ _____

ко́ма /kóma/ _____

мі́тка /mítka/ _____

1. То́ма

2. тома́т

3. мі́тка

4. ті́тка

5. ко́ма

6. ма́мо

7. мака́ка

8. ма́ма

9. мак

1.6. Point to two things at the same time. Use the word **і** or **та**, both meaning *and*.

Model. **С** Це *this, to that*

А Це *і to this and that or Це та to this and that*

1. Мама, тітка	4. Тітка, тато
2. Тато, мама	5. Кіт, макака
3. Тома, мама	6. Тома, тато

1.7. State that something is in your immediate proximity and that something else is removed from you. Use the opposition **Це ... , а то ...**. *This is ... and that is ...*

Model. **С** кома *a comma*, мітка *a mark*

А Це кома, а то мітка. *This is a comma, and that's a mark.*

1. Тато, мама	4. Тома, комік
2. Мама, тітка	5. Тітка, тато
3. Тома, мак	6. Кіт, макака

1.8. Listen carefully and mark the words you hear.

мама	мітка	тато	мак
це	тома	кома	то
оцет	тітка	Тома	макака

1.9. Engage a partner in an exchange. Follow the model. Then write down in cursive each of these exchanges. Mark stresses everywhere.

Model. Мама *a mom*

С Це – мама? *Is this mom?*

А О так, це – мама. *Oh yes, this is mom.*

1. тато	4. тітка	7. макака
2. кома	5. Тома	8. кіт
3. оцет	6. мак	9. ацет

1.10. Unscramble the words. Mark the stresses.

1. тхати	_____
2. мате	_____
3. акамак	_____
4. отат	_____
5. амам	_____
6. ікт	_____
7. кма	_____

Note 1.6. Likening things

The joining words **і** /i/ and **та** /ta/ both correspond to the English *and*. Both have the same meaning and are used to present two things as similar in one way or another.

мама та тато *mommy and dad*

кіт і макака *a cat and a macaque*

Take note. **Та** is used after vowels, whereas **і** after consonants.

Note 1.7. Contrasting things

The word **а** /a/ *and, but, while* is used to contrast things in Ukrainian. **Це мама, а то тато.** *This is mom and (while) that is dad.*

Це мітка, а це кіт.

Note 1.8. Affirmative word так yes

Agreement is expressed in Ukrainian by the word **так** /tak/ *yes*. For added emphasis the expression

О так /o tak/ *Oh yes* is used. It is pronounced with a falling tone.

Молодий театр, Київ
Molodyi Theater, Kyiv

1.11. Dictation. Listen carefully and fill in the blanks with what you hear. Mark the stresses.

1. Ц__ тітк__ Том__.
2. Т__ мака__ т__ кі__.
3. Ц__ ма__, а т__ тат__.

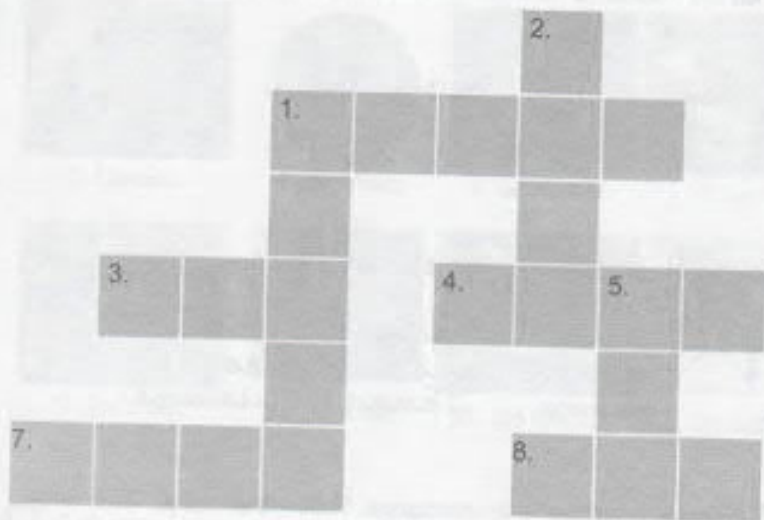
1.12. Complete the crossword puzzle.

Across

1. Tomato
3. Cat
4. Dad
7. Goal
8. Eye

Down

1. Aunt
2. Mom
5. Yes

1.13. Fill in the blanks with missing letters. Pronounce, then write each word in cursive. Mark the stresses.

ма__а	о__о	т__тка	ма__ака
м__та	то__ат	ко__ета	т__то
мі__ка	__ома	т__ма	__іт

Українські літери. Група 2 | Ukrainian Letters. Group 2.

Vowels			
Printed	Cursive	Pronounced	Phonetic
Я, я	Я, я	/ja/ in yard	/ja/ and /a/
Ю, ю	Ю, ю	/ju/ in view	/ju/ and /u/
И, и	И, и	/y/ in livid	/y/
У, у	У, у	/u:/ in ruse	/u/

баба a grandma

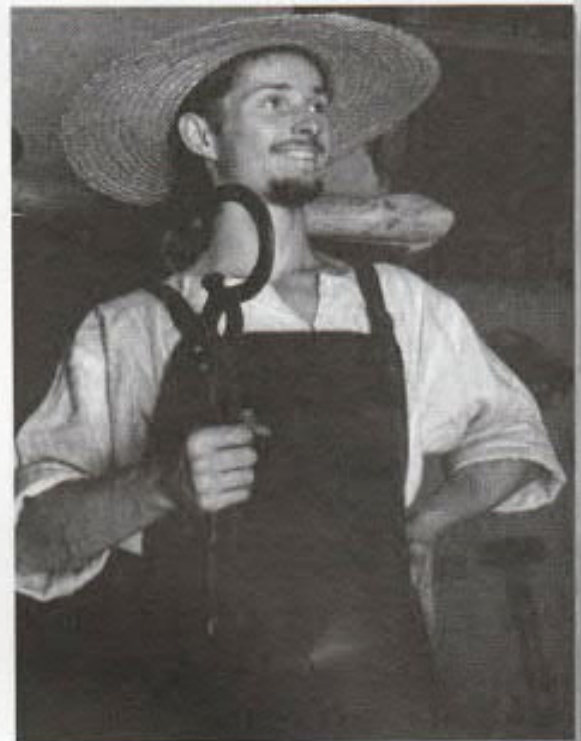
Consonants			
Printed	Cursive	Pronounced	Phonetic
Б, б	<i>Б, б</i>	/b/ as in <i>best</i>	/b/, always hard
Д, д	<i>Д, д</i>	/d/ as in <i>dad</i>	/d/ and /d'/
З, з	<i>З, з</i>	/z/ as in <i>zoo</i>	/z/ and /z'/
Й, й	<i>Й, й</i>	/j/ as in <i>yes</i>	/j/ always soft, never occurs before a, e, i, n, and y
Н, н	<i>Н, н</i>	/n/ as in <i>not</i>	/n/ and /n'/

1.14. Listen and repeat after the speaker. Copy these letter combinations in cursive.

ба	бе	би	бі	бо	бу	аб
<i>ба</i>	<i>бе</i>	<i>би</i>	<i>бі</i>	<i>бо</i>	<i>бу</i>	<i>аб</i>
/ba/	/be/	/by/	/bi/	/bo/	/bu/	/ab/
єб	иб	іб	об	уб	баба	a grandma
<i>єб</i>	<i>иб</i>	<i>іб</i>	<i>об</i>	<i>уб</i>	<i>баба</i>	
/eb/	/yb/	/ib/	/ob/	/ub/	/baba/	
да	де	ди	ді	до	ду	ад
<i>да</i>	<i>де</i>	<i>ди</i>	<i>ді</i>	<i>до</i>	<i>ду</i>	<i>ад</i>
/da/	/de/	/dy/	/di/	/do/	/du/	/ad/
єд	ид	ід	од	уд	дід	a grandad
<i>єд</i>	<i>ид</i>	<i>ід</i>	<i>од</i>	<i>уд</i>	<i>дід</i>	
/ed/	/yd/	/id/	/od/	/ud/	/did/	
за	зе	зи	зі	зо	зу	аз
<i>за</i>	<i>зе</i>	<i>зи</i>	<i>зі</i>	<i>зо</i>	<i>зу</i>	<i>аз</i>
/za/	/ze/	/zy/	/zi/	/zo/	/zu/	/az/
єз	из	із	оз	уз	зуб	a tooth
<i>єз</i>	<i>из</i>	<i>із</i>	<i>оз</i>	<i>уз</i>	<i>зуб</i>	
/ez/	/yz/	/iz/	/oz/	/uz/	/zub/	
на	не	ни	ні	но	ну	ан
<i>на</i>	<i>не</i>	<i>ни</i>	<i>ні</i>	<i>но</i>	<i>ну</i>	<i>ан</i>
/na/	/ne/	/ny/	/ni/	/no/	/nu/	/an/
єн	ин	ін	он	ун	монумент	a monument
<i>єн</i>	<i>ин</i>	<i>ін</i>	<i>он</i>	<i>ун</i>	<i>монумент</i>	
/en/	/yn/	/in/	/on/	/un/	/mo'numənt/	

1.15. Listen and repeat after the speaker. Copy these letter combinations in cursive.

дай	бий	зей	май	мий	зой	бій
<i>дай</i>	<i>бий</i>	<i>зей</i>	<i>май</i>	<i>мий</i>	<i>зой</i>	<i>бій</i>
/daj/	/byj/	/zej/	/maj/	/myj/	/zoy/	/bij/

знайомий an acquaintance

Note 1.9. Picky letter Й, й

The letter Й, й /j/ appears after all vowels. It rarely appears before consonants. Й, й never appears before the vowels а, е, і, н or у because the Ukrainian alphabet has special letters denoting the combinations of /j/ with these vowels:

$j + a/ = я$
 $j + e/ = є$
 $j + i (и) / = ї$
 $j + y/ = ю$

That is why instead of the letter combinations *йа*, *йе*, *йі* (*йи*), and *йу* the letters *я*, *є*, *ї*, and *ю* are used respectively. There is no special letter for the sound combination /j+o/. The consonant /j/ should not be pronounced as a short vowel /i/.

й appears only before the vowel о.

знайомий /znajomyj/ an acquaintance

 Note 1.10. The vowel И, и /y/

In unstressed syllables, the vowel /y/ tends to be pronounced with a shade of /e/, hence its transcription symbol /y^e/.

Тимко /ty^emkó/ Tim, бути /búty^e/ to be, дитина /dúty^ena/ a child.

Take note. The vowel /y/ is never pronounced as /i/. Convergence of the vowels /y/ and /e/ when they are not under the stress is typical of Ukrainian.

монумент

 Note 1.11. How to ask WHERE?

The Ukrainian word for where? is де?

Де Мати? /de máty/ Де матери?

Where is the mother?

Де Зіна? /de zína/ Де Зіна? Where's Zena?

Like in English this type of question uses a falling tone.

 Note 1.12. How to say NO

The word ні /ni/ no is used to give a short negative answer to a yes/no question,

Q Це Зіна? /tse zína/ Це Зіна?
Is this Zena?

A Ні, це Дана. /ni tse dána/
No, this is Dana.

той	дуй	цей	йой	музей a museum
той	дуй	цей	йой	музей
/toj/	/duj/	/tsej/	/joj/	/muzéj/

П 1.16. Repeat after the speaker. Copy these words in cursive and mark the stresses.

банка /bánka/ a jar	банка
банкомат /banko ^o mát/ an ATM	банкомат
будинок /budýno ^o k/ a building	будинок
знайомий /znajómyj/ an acquaintance	знайомий
музей /muzéj/ a museum	музей
дитина /dúty ^e na/ a child	дитина
дуб /dub/ an oak	дуб
зима /zy ^e má/ winter	зима
зуб /zub/ a tooth	зуб
мати /máty/ a mother	мати
монумент /mo ^o numént/ a monument	монумент
ціна /tsína/ a price	ціна
око /óko/ an eye	око
обід /o ^o bíd/ a lunch	обід

П 1.17. Ask where these people or things are.

дитина дуб зуб ціна банка банкомат

обід банан будинок монумент комета

П 1.18. Engage in a Q-and-A exchange. Note the rising tone in the question and the falling one in the negative answer.

Model. Зіна /zína/ Zena vs Дана /dána/ Dana.

Q Це Зіна? /tse zína/ Is this Zena?

A Ні, це Дана. /ni tse dána/ No, this is Dana.

1. тато /táto/ a dad vs дід /did/ a grandad
2. мама /máma/ a mommy vs баба /bába/ a grandma
3. кіт /kit/ a cat vs макака /makaka/ a macaque
4. музей /muzéj/ a museum vs будинок /budýno^ok/ a building
5. мак /mak/ a poppy flower vs банан /banán/ a banana

1.19. Respond to the question. Use **ні** *no* to give a negative answer and **не** *not* to negate a particular word.

Model. тато /táto/ a dad, дід /díd/ a grandad

Q Це тато? /tse táto/ Is this a dad?

A Ні, це не тато, а дід. /ni tse ne táto a díd/
No, this isn't dad, but grandad.

1. Зіна Zena, Дана Dana	3. Тимко Tim, Зенон Zenobius
2. тітка an aunt, матері a mother	4. Тома Toma, Ніна Nina

1.20. Read these words. Pair each with its equivalent written in cursive. Copy all the words in cursive.

обід /o'bid/ a lunch	_____	1. дитина
ціна /ts'ina/ a price	_____	2. знайомий
дитина /dy'tyna/ a child	_____	3. банкомат
банка /banka/ a jar	_____	4. кандидат
диктант /dy'ktánt/ a dictation	_____	5. банка
дома /dóma/ at home	_____	6. будинок
будинок /budyno'k/ a building	_____	7. диктант
банкомат /banko'mát/ an ATM	_____	8. ціна
знайомий /znajomy/ an acquaintance	_____	9. дома
кандидат /kandy'dat/ a candidate	_____	10. обід

1.21. Practice the pronunciation of the soft consonants /d'/ /z'/ /n'/ /t'/ and /s'/ in opposition to their hard counterparts /d/ /z/ /n/ /t/ and /s/.

ди ді зи зі ни ні ти ті ци ці діти children
 ди ді зи зі ни ні ти ті ци ці діти
 /di/ /d'i/ /zi/ /z'i/ /ni/ /n'i/ /ti/ /t'i/ /tsi/ /ts'i/ /di'ti/ /di'ti/

да дя за зя на ня та тя ца ця тая a tray
 да дя за зя на ня та та ца ця тая
 /da/ /d'a/ /za/ /z'a/ /na/ /n'a/ /ta/ /t'a/ /tsa/ /ts'a/ /ta's'a/

ду дю зу зю ну ню
 ду дю зу зю ну ню
 /du/ /d'u/ /zu/ /z'u/ /nu/ /n'u/

ту тю цу цю коцюба a poker
 ту тю цу цю коцюба
 /tu/ /t'u/ /tsu/ /t'su/ /ko'ts'uba/

1.22. Repeat after the speaker. Copy these words in cursive and mark the stresses.

пляма /ts'atka/ a spot

обіцянка /o'bits'anka/ a promise

цімка

обіцянка

Note 1.13. Ukrainian for NOT

The word **не** /ne/ is the Ukrainian equivalent of the English *not*, used to negate a particular word or a whole sentence.

Q Це тато? /tse táto/ Це тато?
Is this dad?

A Це не тато. /tse ne táto/ Це не тато.
This is not dad.

Note 1.14. Hard and soft consonants

Many Ukrainian consonants can be hard or soft depending on the letter following it.

Consonants **б**, **м**, and **к** are always hard. The consonant **й** is always soft.

The **д**, **з**, **н**, **т**, and **ц** can be both hard and soft. To make a hard consonant soft the body of the tongue is lifted towards the roof of the mouth. In transcription, the softness is marked by an apostrophe put after the soft consonant. Compare the first hard /n/ and second soft /n'/ in *El Niño* /el nin'ó/.

There are several ways of marking a soft consonant. One is by the letters **і**, **я**, and **ю** which make the preceding consonant soft:

ціна /ts'ina/ a price

дюна /d'una/ a dune

Тетяна /te't'ana/ Tetiana

After consonants, the letter **я** /ja/ is pronounced as /a/.

няня /n'an'a/ a babysitter

маля /ma'a/ a kid

The letter **ю** /ju/ is pronounced as /u/.

тютюн /t'u'ún/ tobacco

Це діти.

диня /dɪn'a/ a melon
 няня /n'án'a/ a babysitter
 дитя /dy't'ái/ a baby
 котеня /ko'te'n'ái/ a kitten
 цуценя /tsutse'n'ái/ a puppy
 Микита /my'kýta/ Mykyta (masculine name)
 туман /tumán/ a fog
 діти /d'ity/ children
 коцюба /ko'ts'ubái/ a poker

дина
 няня
 дитя
 котеня
 цуценя
 Микита
 туман
 діти
 коцюба

П 1.23. Practice the pronunciation of the vowels я and ю at the beginning of words.

яб яд яз як ям ян ят яц язик a tongue
 яб яд яз як ям ян ят яц язик
 /jab/ /jad/ /jaz/ /jak/ /jam/ /jan/ /jat/ /jats/ /jazyk/

яба яда яза ятка яма яна ята яца як? how?
 яба яда яза ятка яма яна ята яца як
 /jába/ /jáda/ /jáza/ /játka/ /jáma/ /jána/ /játa/ /játsa/ /jak/

ядя язя яня ятя яся який яйце an egg
 ядя язя яня ятя яся який яйце
 /jad'a/ /jaz'a/ /jan'a/ /jat'a/ /jas'a/ /jakyj/ /jajtsé/

юб юд юз юк юм юн ют юц Юта Utah
 юб юд юз юк юм юн ют юц Юта
 /jub/ /jud/ /juz/ /juk/ /jum/ /jun/ /jut/ /juts/ /júta/

юбу юзу юку юму юну юту юцу юнак a youth
 юбу юзу юку юму юну юту юцу юнак
 /jubu/ /juzu/ /júku/ /júmu/ /júnu/ /jútu/ /jútsu/ /junak/

юдю юзю юню ютю юцю Юнона Juno
 юдю юзю юню ютю юцю Юнона
 /júd'u/ /júz'u/ /jún'u/ /jút'u/ /júts'u/ /junóna/

П 1.24. Practice the pronunciation of the я and ю after another vowel.

каая маяк баян Мая бая туя моя my (mine)
 каая маяк баян Мая бая туя моя
 /kaaja/ /majak/ /bajan/ /maja/ /baja/ /túja/ /mo'ja/

Діяна ніяк акція дотація мумія акація an acacia
 Діяна ніяк акція дотація мумія акація
 /dijana/ /nijak/ /akts'ija/ /do'tats'ija/ /múmija/ /akáts'ija/

бою мию знаю тікаю даю танцюю дякую thank you
 бою мию знаю тікаю даю танцюю дякую
 /bóju/ /mýju/ /znáju/ /tikáju/ /dájú/ /tants'úju/ /d'ákujú/

Юнона

1.25. Repeat after the speaker. Copy these words in cursive and mark the stresses.

юнак /junák/ a youth
 Юкатан /jukatan/ Yukatan
 Яким /jakým/ Joachim
 дякую /d'akuju/ thank you
 маяк /maják/ a lighthouse
 каяк /kajak/ a kayak
 маю /majú/ I have
 яма /jama/ a pit
 Юта /juta/ Utah

юнак
 Юкатан
 Яким
 дякую
 маяк
 каяк
 маю
 яма
 Юта

1.26. Pair each printed word with its equivalent written in cursive. Copy all the words in cursive.

диня /dýn'a/ a melon	_____	1. Яким
Тетяна /te't'ána/ Tetiana (name)	_____	2. няня
цятка /ts'átka/ a spot	_____	3. дитя
няня /n'an'a/ a babysitter	_____	4. дякую
котеня /ko'te'n'á/ a kitty	_____	5. диня
юнак /junák/ a youth	_____	6. обіцянка
цуценя /tsutse'n'á/ a puppy	_____	7. цуценя
обіцянка /o'bits'ánka/ a promise	_____	8. котеня
дякую /d'akuju/ thank you	_____	9. цятка
Яким /jakým/ Joachim	_____	10. Тетяна
дитя /dyt'a/ a baby	_____	11. юнак

1.27. Underline feminine and neuter nouns in Exercises 1.25 and 1.26.

1.28. Listen carefully and mark the words you hear.

1. дитина обід Тетяна няня банкомат
 знайомий зуб тютюн обіцянка дякую
 2. цуценя юнак Зіна будинок кандидат
 музей ціна коцюба котеня діти ацетек

1.29. Unscramble the words. Read them aloud. Mark the stresses.

1. кудяю	_____
2. нятеко	_____
3. индя	_____
4. ютнтю	_____
5. яеня	_____
6. кацят	_____
7. акю	_____
8. цобянка	_____
9. тяд	_____
10. цняецу	_____

юнак

Note 1.16. Gender of nouns

All Ukrainian nouns have a gender, either masculine, feminine, or neuter. For instance all baby animal names are neuter:

дитя /dyt'a/ a baby
 цуценя /tsutse'n'á/ a puppy

A useful indicator of noun gender is the ending. Nouns ending in -а (-я) with the exception of baby animal names are feminine:

мета /me'tá/ a goal
 тача /tats'a/ a tray

Це котеня?

Що тут є?

1.30. Dictation. Listen carefully and fill in the blanks with what you hear. Mark the stresses.

1. Ту_ буди́н_.
2. А д_ ті́тк_ Тетя́_? Та_.
3. Наді́_ і Зо́_ ту_.
4. Це котен_?
5. Д_ банкoм_? Та_.
6. Це Яки_? Н_ це н_ Яки_, а Тим_.
7. Це не дити́_ а юна́_.
8. Та_ не Дія́_ а Наді́_.

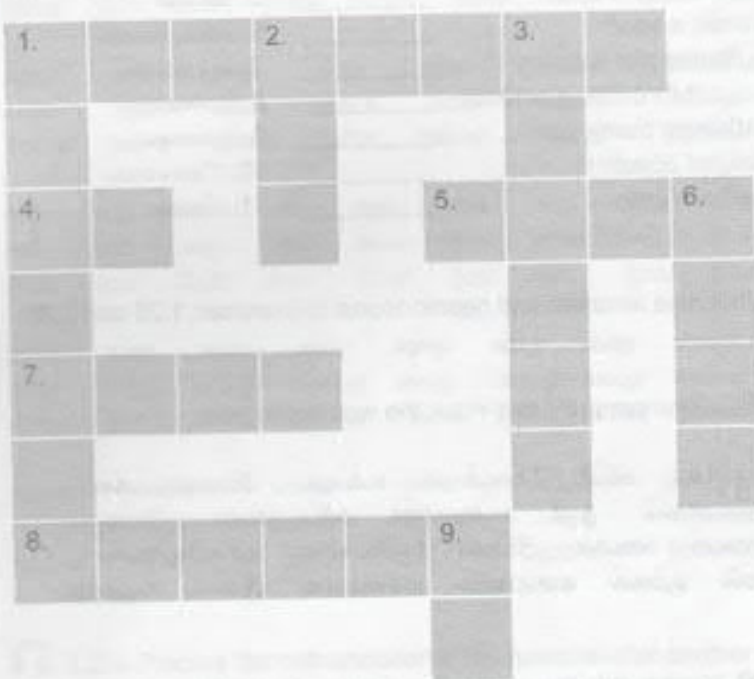
1.31. Complete the crossword puzzle.

Across

1. ATM
4. Where
5. Lighthouse
7. Babysitter
8. Kitten

Down

1. Building
2. Cat
3. Acacia
6. Kayak
9. How

1.32. Circle each soft consonant. Explain why it is soft. Mind the consonants that are incapable of being soft. Refer to Note 1.14.

музей	Яким	цуценя́	дити́на	мій	ко́няка
ті́тка	ко́ма	ка́як	тю́ю́н	ця́тка	о́цет
Юно́на	тома́т	дя́кую	ди́ня	Тетя́на	коте́ня
коме́та	мі́тка	ака́ція	та́ця	ме́та	моно́мент

1.33. Fill in the blanks with the missing letters. Rewrite words in cursive. Mark the stresses.

д_кую	дити__а	Зі__а	__анкомат
обі_янка	котен__	__ким	__нак
дин__	ма__к	Юн__на	__кація
я__це	ня__я	__ятка	

1.34. Say the sentences in Ukrainian. Write them down in cursive.

1. Is this mom? No, this is not mom. This is Aunt Tetiana.
2. Is this dad? Yes, this is dad.
3. Where is the bank? The bank is here.
4. The child is at home.
5. This is a kitten and that is a puppy.
6. This is a tray. Thank you.
7. This is not Mykyta but Diana.
8. Where's an ATM here?

1.35. Translate these sentences into Ukrainian.

1. There is a museum there.
2. And where is Aunt Toma? At home.
3. Nadia and Zoia are there.
4. Is this a poppy?
5. Where is the price? Here.
6. Is this a comma? This is no comma, but a mark.
7. Mykyta is an acquaintance.
8. There is a spot here.
9. This is not a baby, but a youth.
10. Where is the dictation?

1.36. Match the Ukrainian names with their English equivalents. Write each Ukrainian name in cursive.

1. Mykyta	2. Zoia	3. Tymko	4. Toma	5. Yakym	6. Diana
1. Яким	2. Тимко	3. Микита	4. Зоя	5. Діана	6. Тома

Це Тетяна та мама.

Note 1.17. Challenge of Ukrainian stress

With the exception of Ukrainian dictionaries and language textbooks, the word stress in Ukrainian is not normally marked either in handwriting or in print. To meet this added challenge, Ukrainian language learners of all levels will be well-advised always to mark the word stress when writing. If unsure, they should verify its position by the dictionary or easily available Internet language resources. One of them is introduced in Exercise 1.37.

*наука:
У Римському університеті
«Ля Сал'єнца» вивчають
українську.*

Завдання для Міжнародної мережі Internet assignment

1.37. Visit the website Dictionaries of Ukraine *Словники України*, <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

Type into the search window on the left each of the words below. Click on the button **пошук** search to do the search. Verify the stress by the website (center of page). Re-write each word in cursive and mark the stresses.

1. мотоцикл	7. байка
2. дудка	8. дотація
3. ботаніка	9. задум
4. цукат	10. кімната
5. одеколон	11. ідея
6. наука	12. музикант

Лекція | Lesson 2

In this chapter you will learn:

- Nine more letters of the Ukrainian alphabet
- Personal pronouns
- To say to whom something belongs
- To inquire about general qualities of an object and give its simple description
- To introduce yourself

 Note 2.1. Two-Faced Letter В, в

The letter **В, в** can be pronounced /v/ as in *van* and /w/ as in *win*.

1. It is pronounced as /v/ before vowels: **вода** /voˈdɑ/ *water*, **мова** /mova/ *a language*, **кава** /kava/ *coffee*.

2. It is pronounced as a short /u/, identical to the second element of the English diphthong /ou/ in *go*, *row*, *slow*, after vowels or before consonants. Its transcription sign is /w/.

авто /awto/ *a car*, **завтра** /zawtra/ *tomorrow*, **ковдра** /kowdra/ *a blanket*. Because in the latter position, /w/ sounds like a short /u/, the letter **в** often alternates with the letter **у** in spelling variants of the same words.

вдома /wdoma/ and **удом** /udoma/ *at home*, **вранці** /wrantsi/ and **уранці** /urantsi/ *in the morning*, **врода** /wroda/ and **урода** /uroda/ *beauty*.

Take note. In Ukrainian, the letter **В, в** is never pronounced as /f/.

Українські літери. Група 3. Ukrainian Letters. Group 3.

Vowels			
Printed	Cursive	Pronounced	Phonetic & Comment
Є, є	Є, є	/je/ in <i>yet</i>	/je/ or /e/
ї, і	ї, і	/ji/ in <i>yield</i>	/ji/, never occurs after consonants

Consonants			
Printed	Cursive	Pronounced	Phonetic
В, в	В, в	/v/ in <i>van</i> or /w/ in <i>win</i>	/v/ or /w/, always hard
Г, г	Г, г	/h/ in <i>inhale</i>	/h/, always hard
Л, л	Л, л	/l/ in <i>ball</i>	/l/ or /l'/
Р, р	Р, р	/r/ in <i>red</i>	/r/ or /r'/
Х, х	Х, х	/kh/ in Scottish <i>loch</i>	/kh/, always hard
Ш, ш	Ш, ш	/sh/ in <i>shed</i>	/sh/, always hard, soft only when lengthened
..., ь	..., ь	softens previous consonant	/.../

Вправи Exercises

Львів. Площа Ринок.
Lviv, Market Square

2.1. Listen and repeat after the speaker. Copy these letter combinations in cursive.

ва ве ви ві во ву ав
 ва ве ви ві во ву ав
 /va/ /ve/ /vi/ /vi/ /vo/ /vu/ /aw/

ев ив ів ов ув він he
 ев ив ів ов ув він
 /ew/ /yw/ /iw/ /ow/ /uw/ /win/

га ге ги гі го гу аг ег иг іг ог уг оо! whoa!
 га ге ги гі го гу аг ег иг іг ог уг оо!
 /ha/ /he/ /hi/ /hi/ /ho/ /hu/ /ah/ /eh/ /yh/ /ih/ /oh/ /uh/ /o'hó/

ла ле ли лі ло лу лю ля
 ла ле ли лі ло лу лю ля
 /la/ /le/ /li/ /li/ /lo/ /lu/ /lu/ /la/

ал ел ил іл ол ул юл ял ліля a lily
 ал ел ил іл ол ул юл ял ліля
 /al/ /el/ /yl/ /il/ /ol/ /ul/ /jul/ /jal/ /l'ileja/

2.2. Repeat after the speaker. Copy these words in cursive and mark stresses.

авто /áwtɔ/ a car
 голова /hɔ'lo'vá/ a head
 валіза /valizá/ a suitcase
 голуб /hólub/ a pigeon
 вода /vo'dá/ water
 вино /vy'nó/ wine
 вони /vo'ný/ they
 Галина /halýna/ Halyna
 нога /no'há/ a leg or foot
 газета /hazéta/ a newspaper
 літак /liták/ an airplane
 мова /móva/ a language
 людина /l'udýna/ a person

авто
 голова
 валіза
 голуб
 вода
 вино
 вони
 Галина
 нога
 газета
 літак
 мова
 людина

2.3. Listen and repeat after the speaker. Copy these letter combinations in cursive.

ра ре ри рі ро ру рю ря
 ра ре ри рі ро ру рю ра
 /ra/ /re/ /ry/ /ri/ /ro/ /ru/ /r'u/ /r'a/

ар ер ир ір ор ур юр яр брат a brother
 ар ер ир ір ор ур юр яр брат
 /ar/ /er/ /yr/ /ir/ /or/ /ur/ /jur/ /jar/ /brat/

ха хе хи хі хо ху ах
 ха хе хи хі хо ху ах
 /kha/ /khe/ /khy/ /khi/ /kho/ /khu/ /akh/

ех их іх ох ух юх ях хто who
 ех их іх ох ух юх ях хто
 /ekh/ /ykh/ /ikh/ /okh/ /ukh/ /jukh/ /jakh/ /khto/

ша ше ши ші шо шу аш
 ша ше ши ші шо шу аш
 /sha/ /she/ /shy/ /shi/ /sho/ /shu/ /ash/

еш иш іш ош уш юш яш рушник a towel
 еш иш іш ош уш юш яш рушник
 /esh/ /ysh/ /ish/ /osh/ /ush/ /jush/ /jash/ /rushnyk/

2.4. Repeat after the speaker. Copy these words in cursive and mark the stresses.

школа /shkóla/ a school
 Хомá /kho'má/ Thomas
 хто /khto/ who
 рушник /rushnyk/ a towel

школа
 Хомá
 хто
 рушник

Галина Halyna

Note 2.2. Letter И, и vs Ш, ш

To avoid mixing up the letters **и и** for /y/ and **ш ш** for /sh/ when they follow one another in handwritten text, the letter **ш** is often underlined ш.

-ши- ши as in машина машина /mashýna/ a machine, шинка шинка /shýnka/ ham and

-иш- иш as in тиша тиша /tysha/ silence, лише лише /lyshe/ only

метро metro

Note 2.3. Letter Є, є

Є, є can be pronounced as /e/ and /je/.

1. It is pronounced as /e/ only after consonants. The consonant followed by the є is always soft.

давнє /davn'e/ ancient, третє /trét'e/ third, горішнє /ho'rishn'e/ upper.

2. It is pronounced /je/ as in yet at the beginning of a word or after a vowel, єнот /je'nót/ a raccoon, Євген /je'vhen/ Eugene, євро /jévro/ a euro, знає /znaje/ he knows.

Note 2.4. Letter Ї, ї

The letter Ї, ї is pronounced /ji/ as in yield. It appears

only at the beginning of a word or after a vowel.

їхні /jikhn'v their
їхати /jikhaty/ to drive
їєна /j'vha/ Eugenia
їнії /in'ji/ lines
музеї /muzéji/ museums

The letter Ї, ї can never follow a consonant. In the rare cases it does, there is always an apostrophe inserted in between. The consonant it follows is always a part of the prefix.

з'їзз /iz'z/ a congress

ха́та /kháta/ a home
крамни́ця /kramnýts'a/ a store
метро́ /métró/ subway
ву́хо /vúkho/ an ear
рука́ /ruká/ an arm or hand
морозиво́ /mo'rózy'vo/ ice cream
хлі́б /khlíb/ bread
шва́гер /shváher/ a brother-in-law
гора́ /ho'rá/ a mountain

ха́та
крамни́ця
метро́
ву́хо
рука́
морозиво́
хлі́б
шва́гер
гора́

2.5. Listen and repeat after the speaker. Copy these letter combinations in cursive.

де	зе	ле	не	те	це	єв	єг
де	зе	ле	не	те	це	єв	єг
/d'e/	/z'e/	/l'e/	/n'e/	/t'e/	/ts'e/	/jev/	/je/

єд	єз	єк	єн	єр	євро a euro
єд	єз	єк	єн	єр	євро
/jed/	/jez/	/jek/	/jen/	/jer/	/jévro/

дає	має	діє	зяє	лає	ніє	теє	роє
дає	має	діє	зяє	лає	ніє	теє	роє
/daje/	/maje/	/dije/	/z'aje/	/laje/	/nyje/	/teje/	/roje/

буяє	цяє	крає	цює	моє	твоє	єнот a raccoon
буяє	цяє	крає	цює	моє	твоє	єнот
/bujaje/	/tsaje/	/kraje/	/ts'uje/	/moje/	/tvoje/	/je'nót/

2.6. Listen and repeat after the speaker. Copy these letter combinations in cursive.

мої	гаї	твої	неї	рої	хвої	тієї
мої	гаї	твої	неї	рої	хвої	тієї
/mo'ji/	/haji/	/tvo'ji/	/neji/	/ro'ji/	/khvóji/	/tijeji/

цієї	їв	їхав	їг	їз	їк	їм	водії drivers
цієї	їв	їхав	їг	їз	їк	їм	водії
/ts'ijeji/	/jiv/	/jikhaw/	/jih/	/jiz/	/jik/	/jim/	/vo'diji/

2.7. Engage in a Q-and-A exchange. Use the pictures. Practice sentences both with and without the є.

Model. Q Хто це? /khto tse/ Who is this? (táto dad) or
Хто це є? /khto tse je/ Who is this?

A Це тато. /tse táto/ This is dad. or
Це є тато. /tse je táto/ This is dad.

мама

енот

людина

Тимко

тітка Наталка

лев

2.8. Ask where somebody or something is. Answer replacing the noun with the corresponding personal pronoun.

Model. людина *a person, тут here*

Q Де \sphericalangle людина? /de l'udyna/ *Where is the person?*

A Вона \sphericalangle тут. /vo'na tu/ *She is here.*

- музей *a museum, там there*
- валіза *a suitcase, тут here*
- тітка *an aunt, вдома at home*
- авто *a car, там there*
- будинок *a building, тут here*
- школа *a school, там there*
- вікно *a window, тут here*
- банкомат *an ATM, там there*
- ціна *a price, тут here*
- метро *a subway (station), там there*
- хліб *bread, тут here*
- вино *wine, там there*

2.9. Engage in a short Q-and-A exchange. Replace the nouns with the 3rd person pronouns of corresponding gender. Use the same gender indicators as in the previous exercise.

Model. людина **Q** Це \sphericalangle людина? /tse l'udyna/ *Is it a person?*

A Ні, це не \sphericalangle вона. /ni tse ne' vo'na/ *No, it's not her.*

- літак *an airplane*
- енот *a raccoon*
- рушник *a towel*
- вода *water*

Note 2.5. To be or not to be?

The Ukrainian for *to be* is **бути**. In the present tense, it has only one form **є** which corresponds to the English *am, is, and are*.

Ма́ти є до́ма. *Mother is home.*

Ма́ти та тітка То́ма є до́ма. *Mother and Aunt Toma are at home.*

Я є тут. *I am here.*

In everyday speech, the verb *to be* in the present tense is completely omitted.

Дід до́ма. *The granddad is home.*

Ціна́ тут. *The price is here.*

Мо́локо́ тут. *The milk is here.*

Ди́тина́ там. *The child is there.*

Note 2.6. Personal pronouns

Ukrainian personal pronouns are:

я /ja/ *I, ти* /ty/ *you, він* /vin/ *he, вона* /vo'na/ *she, воно* /vo'no/ *it, ми* /my/ *we, ви* /vy/ *you, вони* /vo'my/ *they.*

Unlike English, Ukrainian has two 2nd person pronouns, the singular **ти** and the plural **ви**. Both are translated as *you*. To address a person in a familiar manner the singular form **ти** *you* is used, while the plural **ви** *you* serves for a formal address.

The three 3rd person singular pronouns correlate with three genders,

m. він *he* with masculine

f. вона *she* with feminine

nt. воно *it* with neuter

All Ukrainian nouns, whether names of living beings or of inanimate things, have a gender. Depending on its gender a noun can be replaced by a respective 3rd person pronoun.

Де (m.) банк? *Where is the bank?*

Він тут. *It's here.*

Де (f.) кава? *Where is the coffee?*

Вона́ там. *It's there.*

Де (nt.) авто? *Where is the car?*

Воно́ там. *It's there.*

Note 2.7. Gender indicators of nouns

Nouns ending in the vowels *-а* (*-я*) are mostly feminine.

ціна a price, *банка* a jar, *таця* a tray, *диня* a melon.

Nouns ending in a consonant are mostly masculine.

язик a tongue, *будинок* a building, *музей* a museum, *день* a day, *готель* a hotel

Nouns ending in the vowels *-о* or *-е* are mostly neuter.

євро a euro, *вино* wine, *вікно* a window, *море* a sea, *горе* misfortune.

Це Івга?

Note 2.8. Soft sign ь: Letter without sound

The soft sign ь is the only letter in the alphabet that represents no sound of its own. Its sole function is to indicate that the preceding consonant is soft. Its transcription symbol is *'*.

день /den'/ a day, *ніготь* /n'ho't'/ a finger (toe) nail, *корабель* /ko'rabel'/ a ship.

In this function, it is similar to such softening vowels as *я*, *є*, *ю*, and *і*. The soft sign never follows a vowel or occurs at the beginning of a word. It never follows the consonants that cannot be soft, namely: *б*, *в*, *м*, *к*, *г*, *х*, *ш*, and some others.

5. *око* an eye
6. *газета* a newspaper
7. *Івга* Eugenia
8. *метро* a subway
9. *знайомий* an acquaintance
10. *Євген* Eugene
11. *Галина* Halyna
12. *морозиво* an ice cream
13. *Яків* Jacob
14. *лікар* a doctor
15. *молоко* milk
16. *гора* a mountain

П 2.10. Listen and repeat after the speaker. Copy these letter combinations in cursive.

бадь	бузь	заль	гать	таць	кінь	лінь
<i>бадь</i>	<i>бузь</i>	<i>заль</i>	<i>гать</i>	<i>таць</i>	<i>кінь</i>	<i>лінь</i>
/bad'/	/buz'/	/zal'/	/hat'/	/tats'/	/kin'/	/lin'/

лізь	миль	раць	мідь	хвать	мить	день a day
<i>лізь</i>	<i>миль</i>	<i>раць</i>	<i>мідь</i>	<i>хвать</i>	<i>мить</i>	<i>день</i>
/liz'/	/myl'/	/rats'/	/mid'/	/khvat'/	/myt'/	/den'/

П 2.11. Repeat after the speaker. Copy these words in cursive and mark the stresses.

біль /bil'/ a pain
день /den'/ a day
корабель /ko'rabel'/ a ship
квітень /kviten'/ April
травень /traven'/ May
канадець /kanade'ts'/ a Canadian
гроші /hroshi/ money
добридень /do'brjden'n'/ hello
італієць /ital'ijets'/ an Italian
готель /ho'tel'/ a hotel
гаманець /hamanets'/ a wallet
дядько /d'ad'ko'/ uncle
Івга /jivha/ Eugenia

біль
день
корабельо
квітено
травено
канадецьо
гроші
добриденьо
італієцьо
готельо
гаманецьо
дядько
Івга

П 2.12. Pair each printed word with its equivalent written in cursive. Copy all the words in cursive.

готель /ho'tel'/ a hotel
ніготь /n'ho't'/ a finger (toe) nail
газета /hazeta/ a newspaper
енот /je'not/ a raccoon
літак /litak/ an airplane
добридень /do'brjden'n'/ hello

— 1. *людина*
 — 2. *Івга*
 — 3. *добриденьо*
 — 4. *хліб*
 — 5. *готельо*
 — 6. *газета*

Івга /jɪwɦa/ <i>Eugenia</i>	—	7. літак
дядько /d'ɔd'ko/ <i>uncle</i>	—	8. школа
школа /shkòla/ <i>a school</i>	—	9. дядько
євро /jɛwro/ <i>a euro</i>	—	10. валіза
вино /vynò/ <i>wine</i>	—	11. музей
хліб /khl'ib/ <i>bread</i>	—	12. ніготь
музей /muzéj/ <i>a museum</i>	—	13. вино
валіза /va'l'iza/ <i>a suitcase</i>	—	14. ено́т
людина /l'udyna/ <i>a person</i>	—	15. євро

2.13. Identify the words that have soft consonants. Circle each such soft consonant. Explain why it is soft. Mind the consonants that are incapable of being soft. Refer to Notes 2.8 and 2.9

валіза	Євген	людина	газета	ніготь
добрідень	готель	кава	вухо	Тиміш
квітень	вікно	гаманець	гора	євро
лікар	італієць	Хома	голуб	травень
гроші	хліб	енот	дядько	лялька

2.14 Listen carefully and mark the words you hear.

- авто Яків вино око ніготь
євро готель кава хата школа
- енот морозиво брат біло канадець
гроші Хома Яна літак Євген
- музей Івга травень вино корабель
вухо голуб людина Галина гаманець

2.15. Determine the gender of these nouns. Cross out in each row the noun that does not belong there by gender.

- батько авто вікно євро око вухо молоко
- людина тітка нога хата Івга Микола гора
- Галина вода кава голова Вітя газета тема
- ціна музей дядько ено́т брат корабель лікар
- готель ніготь Яків літак валіза гаманець банкомат

2.16. Say who these things belong to. Use the respective gender form of the possessive pronoun *my* **мій, моя, моє**.

Model. *m.* батько *a father*

Q Це батько? *Is this a father?*

A Так, це мій батько. Він мій. *Yes, this is my father. He is mine.*

f. мати *a mother*

Q Це мати? *Is this a mother?*

A Так, це моя мати. Вона моя. *Yes, this is my mother. She is mine.*

Note 2.9. Softening letters

To determine whether or not a consonant is soft one needs to look at the letter following it. Consonants followed by the letters *я, є, ю,* and *ь* are soft. Consonants followed by the letter *і* are also soft, but not always.

The consonants *б, в, м, г, к, х, ш* are never soft, even if followed by *є, ю,* or *я*. They are never followed by *ь*.

Note 2.10. More gender indicators of nouns

Nouns ending in *-а, -я,* and *-о,* which refer to men are of masculine gender:

тато *a dad*

батько *a father*

дідо *a grandad*

дядько *an uncle*

proper names of men:

Микола /my'kòla/ *Mykola (Nicholas)*

Хома /kho'má/ *Thomas*

Олекса /o'léksa/ *Alexis*

Вітя /vit'a/ *Vitja (Victor)*

Мишко /my'shkò/ *Mike*

Дмитро /dmy'tró/ *Dmytro*

Ромко /rómko/ *Roman*

Юрко /jurkò/ *Yurko (George)*

Note that the noun **людина** /l'udyna/ *a human being* is of the feminine gender.

Іван – це наша людина. *Ivan is our kind of man.*

Note 2.11. Possessive pronouns

The Ukrainian equivalents of the English pronoun *my (mine)* are *мій /mij/* for masculine nouns, *моє /mo'je/* of feminine nouns, and *моє /mo'je/* of neuter nouns,

m. мій батько my father
f. моє мати my mother
nt. моє авто my car

Note 2.12. Possessive pronouns for singular *your(s)*

The Ukrainian equivalents of the English pronouns *your* and *yours* pertaining to the informal 2nd person singular are:

твій /tvij/ for masculine nouns
твоя /tvo'ja/ for feminine nouns
твоє /tvo'je/ for neuter nouns.

m. твій батько your father
f. твоя мати your mother
nt. твоє авто your car

твоє вікно

nt. авто a car

Q Це авто? *Is this a car?*

A Так, це моє авто. Воно моє. *Yes, this is my car. It is mine.*

- кава *coffee*
- вікно *a window*
- дядько *an uncle*
- будинок *a building*
- цуценя *a puppy*
- тітка *an aunt*
- брат *a brother*
- хата *a house*
- людина *a person, man*
- школа *a school*
- валіза *a suitcase*
- гаманець *a wallet*
- вино *wine*

2.17. Unscramble these words. Mark the stresses.

- тельог _____
- кваа _____
- талік _____
- нотіг _____
- рогіш _____
- надкаець _____
- тазгае _____
- орльабек _____
- ікнов _____
- шлока _____
- одав _____
- ліавза _____

2.18. Ask whether or not something belongs to your partner. Use the respective gender form of the possessive pronoun *your (yours)* **твій, твоя, твоє**.

Model. *m. кіт a cat*

Q Тут \curvearrowright кіт. /tut kit/ Він \curvearrowright твій? /vin tvij/

There is a cat here. Is it yours?

A \curvearrowright Ні, він зовсім не \curvearrowright мій. /ni vin zówsim ne mij/

No, it's not mine at all.

- рушник /rushnýk/ *a towel*
- хліб /khlíb/ *bread*
- книга /knýha/ *a book*
- морозиво /mo'rózy'vo/ *ice cream*
- вода /vo'dá/ *water*
- гривня /hrýwn'a/ *a hryvnia*
- тютюн /t'ut'ún/ *tobacco*
- вино /vy'nó/ *wine*

9. дитина /dɪ'tɪnɑ/ a child
10. банан /bɑnɑn/ a banana
11. диня /dɪn'ɑ/ a melon
12. котеня /kɔ'te'n'ɑ/ a kitten
13. банка /bɑnkɑ/ a jar
14. квиток /kvɪ'tɔk/ a ticket
15. лікар /l'ikɑr/ a doctor

2.19. Say whose things these are. Choose the appropriate possessive pronoun. Follow the model.

Model. Він *he*, батько *a father*

Q Хто це? *Who is it?*

A Це його батько. *This is his father.*

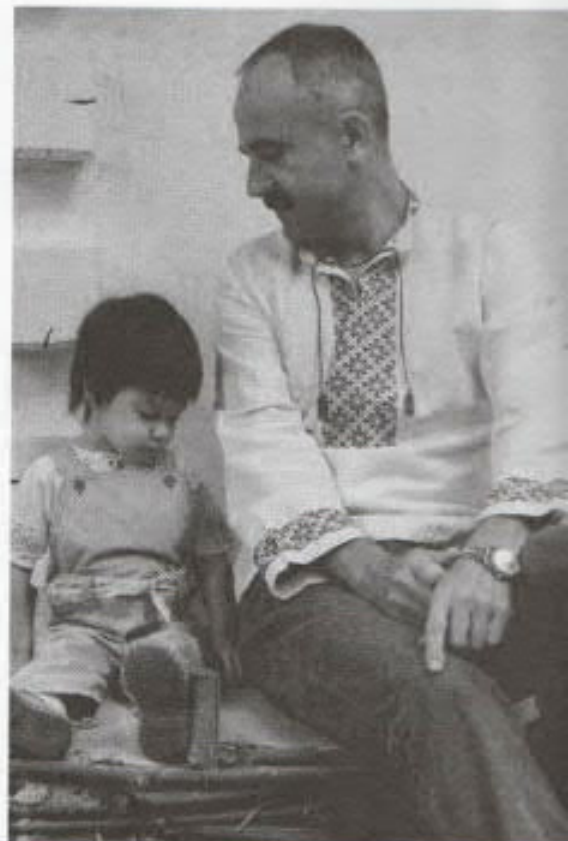
1. Я *I*, брат *a brother*
2. Вона *she*, знайомий *an acquaintance*
3. Ти *you*, євро *a euro*
4. Він *he*, цуценя *a puppy*
5. Я *I*, школа *a school*
6. Галина *Halyna*, вікно *a window*
7. Івга *Eugenia*, хата *a house*
8. Яків *Jacob*, друг *a friend*
9. Микола *Nicholas*, мати *a mother*
10. Ти *you*, морозиво *ice cream*
11. Вона *she*, обід *lunch*
12. Я *I*, яблуко *an apple*
13. Хомі *Thomas*, дядько *an uncle*
14. Євген *Eugene*, кімната *a room*

2.20. Dictation. Listen carefully and fill in the blanks with what you hear. Mark stresses.

1. Д_ є канаде_?
2. Ві_, я і бра_ Дмитр_ дом_.
3. Ту_ є тіт_ Ів_ та дядь_ Хом_.
4. Ц_ бра_ Тимі_?
5. Н_, ц_ не ві_, це дядь_ Мико_.
6. Та_ є ма_, бать_ і ді_.
7. Хт_ це та_ є?
8. Ц_ люди_, а та_ кі_ і сно_.

2.21. Fill in the blanks with the missing letters. Pronounce and write down the words in cursive. Mark the stresses.

_аліза, голо_а, л_дина, _алина, ру_ник, т_то, _азета,
к_амниця, _ома, мо_озиво, _нот, _ука, М_кола,
доб_идень, італі_ць, гаманец_, є_ро, му_ей, _ата,
гро_ї, квітен_, канадец_, ліка_, Єв_ен, І_га, а_то

батько та його донька

Note 2.13. Possessive pronouns його *his* and її *her(s)*

The Ukrainian equivalent of the English pronoun *his* is **його** /jo'ho/ for all genders,

m. його батько his father

f. його матері his mother

nt. його авто his car

The Ukrainian possessive pronoun **її** /ji'i/ is the equivalent of the English *her (hers)* for all genders,

m. її банк her bank

f. її вулиця her street

nt. її авто her car

наша колега Ольга та її
автомобіль

 Note 2.14. Possessive pronouns for our(s)

The Ukrainian equivalents of the English pronouns *our* or *ours* are:

наш /nash/ for masculine nouns
 наша /nasha/ for feminine nouns
 наше /nashe/ for neuter nouns:

m. наш рушник *our towel*
f. наша школа *our school*
nt. наше вино *our wine*

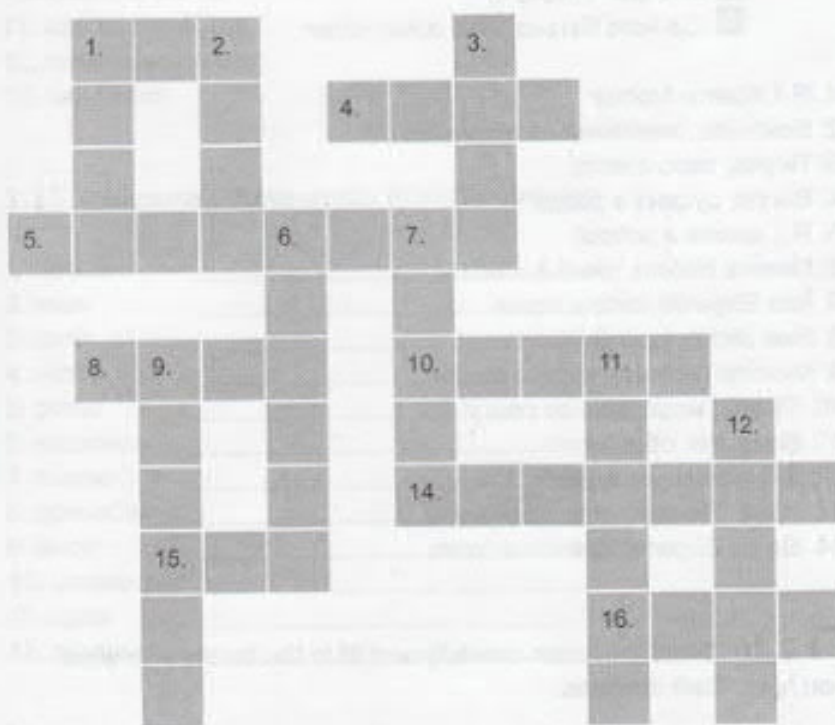
2.22. Complete the crossword puzzle.

Across

1. He
4. Bread
5. Ship
8. Raccoon
10. Aunt
14. April
15. Eye
16. Leg

Down

1. Ear
2. Foot
3. Pain
6. Father
7. Airplane
9. Fingernail
11. Kitten
12. Book

 2.23. Combine the right gender form of the possessive pronoun *наш* with each of these nouns.

Model. школа *a school*

Q Де наша школа? /de nasha shkola/ *Where's our school?*

A Вона тут. /vo'na tut/ *It is here.*

1. батько	8. будинок
2. авто	9. вікно
3. тітка	10. знайомий
4. кіт	11. обід
5. мета	12. дитина
6. тато	13. банка
7. баба	14. дід

2.24. Ask whether or not something belongs to your partner. Use the respective gender form of the possessive pronouns *ваш, ваша, ваше pl. your(s)*.

Model. *m. олівець a pencil*

Q Тут олівець. /tut ol'ivets'/ Він ваш? /vin vash/
There is a pencil here. Is it yours?

A Ні, він зовсім не наш. /ni vin zówsim ne nash/
No, it's not ours at all.

1. цуценя	8. авто
2. хліб	9. валіза
3. диня	10. літак
4. книга	11. котеня
5. морозиво	12. банка
6. музей	13. газета
7. гривня	14. молоко

2.25. Ask where something that belongs to them is. Use the required form of the possessive pronoun for *their(s)* and a personal pronoun instead of the noun.

Model. *m. мило soap*

Q Де їхнє мило? /de j'ikhn'e mylo'/ *Where is their soap?*

A Воно он там. /vo'no o'n tam/ *It's over there.*

1. зошит <i>a notebook</i>	8. дядько
2. вода	9. квиток
3. музей	10. котеня
4. книга	11. кімната <i>a room</i>
5. лікар	12. банк
6. авто	13. кава
7. гаманець	14. вікно

2.26. Cross out the nouns that do not agree in gender with the possessive pronoun in each of the groups.

1. мій	батько, брат, тютюн, Хома, Галина, Яків
2. моя	вухо, тітка, рука, школа, людина, Івга
3. твоє	авто, вікно, вино, цуценя, книга, котеня
4. наш	будинок, кава, оцет, Євген, музей, літак
5. ваша	валіза, хліб, ціна, голова, мова, пілея
6. їхнє	дядько, євро, морозиво, вікно, цуценя

2.27. Say that something or somebody is here. Follow the model and match personal and possessive pronouns. Make sure to use the correct gender form of possessive pronouns.

Model. **C** Це він, а то книга. *This is him, and that is a book.*

A Це його книга. *This is his book.*

Note 2.15. Possessive pronouns for plural *your(s)*

The Ukrainian equivalents of the English pronouns *your(s)* pertaining to the formal 2nd person plural are:

ваш /vash/ for masculine nouns
ваша /vasha/ for feminine nouns
ваше /vash'e/ for neuter nouns.

m. ваш брат your brother
f. ваша няня your babysitter
nt. ваше яблуко your apple

Note 2.16. Possessive pronouns for *their(s)*

The Ukrainian equivalents of the English pronouns *their(s)* are:

їхній /j'ikhn'ij/ masculine nouns
їхня /j'ikhn'a/ for feminine nouns
їхнє /j'ikhn'e/ for neuter nouns.

m. їхній друг their friend
f. їхня обіцянка their promise
nt. їхнє мило their soap

Це моє морозиво.

1. Це я, а то олівець.
2. Це він, а то мова.
3. Це ми, а то школа.
4. Це я, а то мати.
5. Це вони, а то гаманець.
6. Це ти, а то кава.
7. Це ми, а то кіт.
8. Це вони, а то газета.
9. Це вона, а то хлопець. *a boyfriend*
10. Це я, а то яблуко.
11. Це ти, а то зошит.
12. Це ми, а то озеро. *a lake*
13. Це він, а то тітка.
14. Це ви, а то кімната.
15. Це вони, а то дитя.
16. Це ви, а то літак.

Note 2.17. The selective softener -i.

In actual speech, certain consonants, that are capable of being both hard and soft, are often pronounced hard before the -i. This is especially true of the consonants **д, т, з, с, л, н, and ц**.

дівчина *a girl*, **тітка** *an aunt*, **зір** *vision*, **сізь** *salt*, **політ** *flight*, **ніс** *a nose*.

Such hard pronunciation before the -i is entirely within the Ukrainian literary standard.

**Завдання для Міжнародної мережі
Internet assignment**

2.28. Visit the website Dictionaries of Ukraine *Словники України*, url: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictual/>

a) Type into its search window on the left, marked by the word **пошук** *search*, each of the words below, verify the stress by the website (see center of page) and mark it. Click on the button **пошук** to do the search.

Ukrainian	English	Ukrainian	English
дороговказ		кохання	
магазин		машина	
переходити		бородатий	
квітка		контактувати	
квартирка		холодно	
кінокартина		березень	
допомога		запалювати	

b) Find a Ukrainian translation tool on the Internet and determine the meaning of each word above.

Лекція | Lesson 3

In this chapter you will learn:

- The remaining seven letters of the Ukrainian alphabet
- To inquire about qualities of an object and give its simple description
- To count to ten, to add and subtract
- To introduce yourself and ask about somebody else's name and family name

Note 3.1. Consonant *r* /g/

The consonant *r* /g/ is mostly limited to sound-imitating words:

гедзь /gedz' / a gadfly

and unassimilated foreign borrowings:

ґрунт /grunt/ soil

йогурт /yogurt/ yogurt

In assimilated foreign words *r* is eventually replaced by *г*:

газета /hazeta/ a newspaper instead of *газѐта* /gazeta/.

генерація /he'ne'rats'ija/ a generation instead of *генерація* /ge'ne'rats'ija/

Українські літери. Група 4. | Ukrainian Letters. Group 4.

Consonants			
Printed	Cursive	Pronounced	Phonetic
Г, г	Ґ, ґ	/g/ in <i>get</i>	/g/, always hard
Ж, ж	Ж, ж	/zh/ in <i>measure</i>	/zh/, always hard; soft only when lengthened /zh'zh'/
П, п	П, п	/p/ in <i>spade</i>	/p/, always hard
С, с	С, с	/s/ in <i>grass</i>	/s/ or /s'/
Ф, ф	Ф, ф	/f/ in <i>fix</i>	/f/, always hard
Ч, ч	Ч, ч	/ch/ in <i>chess</i>	/ch/, always hard; soft only when lengthened /ch'ch'/
Щ, щ	Щ, щ	/shch/ in <i>fresh cheese</i>	/shch/, always hard

Вправи Exercises

Note 3.2. Pronunciation of П, п /p/

Ukrainian consonant П, п /p/ in contrast to its English counterpart is pronounced without an aspiration.

3.1. Listen and repeat after the speaker. Copy these letter combinations in cursive.

га	ге	ги	гі	го	гу	аг	ег
га	ге	ги	гі	го	гу	аг	ег
/ga/	/ge/	/gi/	/gi/	/go/	/gu/	/ag/	/eg/

иг	іг	ог	уг	юг	яг	ґанок a doorstep
иг	іг	ог	уг	юг	яг	ґанок
/yg/	/ig/	/og/	/ug/	/jug/	/jag/	/gano'k/

жа	же	жи	жі	жо	жу	аж
жа	же	жи	жі	жо	жу	аж
/zha/	/zhe/	/zhi/	/zhi/	/zho/	/zhu/	/azh/

еж	иж	іж	ож	уж	яж	жінка a woman, wife
еж	иж	іж	ож	уж	яж	жінка
/ezh/	/yzh/	/izh/	/ozh/	/uzh/	/jazh/	/zhinka/

па	пе	пи	пі	по	пу	ап	еп
па	пе	пи	пі	по	пу	ап	еп
/pa/	/pe/	/py/	/pi/	/po/	/pu/	/ap/	/ep/

ип	ін	оп	уп	юп	яп	папір paper
ип	ін	оп	уп	юп	яп	папір
/yp/	/ip/	/op/	/up/	/jup/	/jap/	/papir/

фа	фе	фи	фі	фо	фу	аф	єф
фа	фе	фи	фі	фо	фу	аф	єф
/fa/	/fe/	/fy/	/fi/	/fo/	/fu/	/af/	/ef/

Це – жінка. This is a woman.

иф	іф	їф	оф	уф	юф	яф	фах	<i>a profession</i>
<i>иф</i>	<i>іф</i>	<i>їф</i>	<i>оф</i>	<i>уф</i>	<i>юф</i>	<i>яф</i>	<i>фах</i>	
/yfi/	/ifi/	/jit/	/ofi/	/uf/	/yuf/	/jaf/	/fakh/	

3.2. Repeat after the speaker. Copy these words in cursive and mark the stresses.

гудзик /gúdzɨk/ *a button*
 палець /pále'ts/ *a finger, toe*
 фарба /fárba/ *paint*
 пан /pan/ *master, gentleman*
 їжа /jizha/ *food*
 паспорт /pásport/ *a passport*
 футбол /futból/ *football (soccer)*
 план /plan/ *a plan*
 журнал /zhurnál/ *a magazine*
 фільм /fil'm/ *a film*
 південь /píwde'n/ *the south, midday*
 телефон /te'le'fón/ *a telephone*
 тиждень /tízhde'n/ *a week*

гудзик
 палець
 фарба
 пан
 їжа
 паспорт
 футбол
 план
 журнал
 фільм
 південь
 телефон
 тиждень

3.3. Listen and repeat after the speaker. Copy these letter combinations in cursive.

са	се	се	си	сі	со	су	сю	ся	ас
<i>са</i>	<i>се</i>	<i>се</i>	<i>си</i>	<i>сі</i>	<i>со</i>	<i>су</i>	<i>сю</i>	<i>ся</i>	<i>ас</i>
/sa/	/se/	/s'e/	/sy/	/s'i/	/so/	/su/	/s'u/	/s'a/	/as/

ес	ис	іс	ос	ус	юс	яс	сусід	<i>a neighbor</i>
<i>ес</i>	<i>ис</i>	<i>іс</i>	<i>ос</i>	<i>ус</i>	<i>юс</i>	<i>яс</i>	<i>сусід</i>	
/es/	/ys/	/is/	/os/	/us/	/jus/	/jas/	/sus'id/	

ча	че	чи	чі	чо	чу	ач	еч	ич
<i>ча</i>	<i>че</i>	<i>чи</i>	<i>чі</i>	<i>чо</i>	<i>чу</i>	<i>ач</i>	<i>еч</i>	<i>ич</i>
/cha/	/che/	/chy/	/chi/	/cho/	/chu/	/ach/	/ech/	/ych/

іч	оч	уч	юч	яч	чоловік	<i>a man, husband</i>
<i>іч</i>	<i>оч</i>	<i>уч</i>	<i>юч</i>	<i>яч</i>	<i>чоловік</i>	
/ich/	/och/	/uch/	/juch/	/jach/	/cho'lo'vik/	

ща	ще	щи	щі	що	щу
<i>ща</i>	<i>ще</i>	<i>щи</i>	<i>щі</i>	<i>що</i>	<i>щу</i>
/shcha/	/shche/	/shchy/	/shchi/	/shcho/	/shchu/

аш	еш	єш	иш	іш	їш	що	<i>what</i>
<i>аш</i>	<i>еш</i>	<i>єш</i>	<i>иш</i>	<i>іш</i>	<i>їш</i>	<i>що</i>	
/ashch/	/eshch/	/jeshch/	/yshch/	/ishch/	/jishch/	/shcho/	

ош	уш	юш	яш	щокá	<i>a cheek</i>
<i>ош</i>	<i>уш</i>	<i>юш</i>	<i>яш</i>	<i>щокá</i>	
/oshch/	/ushch/	/jushch/	/jashch/	/shcho'ka/	

Це - чоловік. This is a man.

Note 3.3. Pronunciation of Щ, щ /shch/

This consonant is a unity of two sounds: /sh/ as in *shut* and /ch/ as in *chess*, pronounced together as one consonant. To practice щ /shch/, pronounce the combinations *push chairs*, *Irish child*, or *fish chowder* as one word. Make sure that you fully articulate the second component of this consonant as /ch/ and not /ʃ/.

Note 3.4. Lengthened consonants

A beautiful feature of the Ukrainian sound system is consonant lengthening. It occurs when a consonant doubles in the position between two vowels, the second vowel often being я or ю. Lengthened consonants before these vowels are therefore always soft. Lengthening commonly occurs at the end of a word.

питання /py'tan'n'a/ a question
зілля /z'il'l'a/ weeds
збіжжя /zbizh'zh'a/ grain

It can also occur in other positions.
щоденник /shcho'denny'k/ a diary
ссати /ssaty' / to suck
віддати /viddaty' / to give away

Consonant lengthening gives a special staccato quality to the flow of Ukrainian speech. Most importantly, it changes the meaning of what is said, cf.,

Вітя /vit'a/ Victor
віття /vit't'a/ branches

Not all consonants are capable of lengthening. Lengthening most commonly affects н, т, л, ц, д, з, and с. The consonants г, ґ, й, к, м, п, р, ф, х, and щ do not get lengthened.

дозвілля leisure

3.4. Repeat after the speaker. Copy these words in cursive and mark the stresses.

сестра /se'stra/ a sister	сестра
борщ /borshch/ borshch	борщ
човен /chóve'n/ a boat	човен
стіл /s'til/ a table	стіл
пісня /pis'n'a/ a song	пісня
щастя /shchás't'a/ happiness	щастя
дівчина /di'vchy'na/ a girl	дівчина
теща /t'eshcha/ a mother-in-law	теща
стілець /s'til'ets'/ a chair	стілець
щітка /shchitka/ a brush	щітка
час /chas/ time	час
текст /tekst/ a text	текст
таксівка /taks'iwka/ a taxi	таксівка
чек /chek/ a check	чек
хлопець /khlópe'ts'/ a boy	хлопець

3.5. Listen and repeat after the speaker. Practice the opposition of single and lengthened consonants. Copy these letter combinations in cursive.

таня	тання	ганя	гання	каня	кання
таня	тання	ганя	гання	каня	кання
/tan'a/	/tan'n'a/	/han'a/	/han'n'a/	/kan'a/	/kan'n'a/
даня	дання	заня	зання	питання	a question
даня	дання	заня	зання	питання	
/dan'a/	/dan'n'a/	/zan'a/	/zan'n'a/	/py'tan'n'a/	
литя	лиття	тата	таття		
литя	лиття	тата	таття		
/lyt'a/	/lyt't'a/	/tat'a/	/tat't'a/		
гата	гаття	ротя	роття	життя	a life
гата	гаття	ротя	роття	життя	
/hat'a/	/hat't'a/	/rot'a/	/rot't'a/	/zhyt't'a/	
кіля	кілля	ріля	рілля	біля	білля
кіля	кілля	ріля	рілля	біля	білля
/kil'a/	/kil't'a/	/ril'a/	/ril't'a/	/byl'a/	/byll'a/
зіля	зілля	тіля	тілля	дозвілля	leisure
зіля	зілля	тіля	тілля	дозвілля	
/z'il'a/	/z'il't'a/	/til'a/	/til't'a/	/do'zvil't'a/	
віся	вісся	лося	лосся	єся	єсся
віся	вісся	лося	лосся	єся	єсся
/vys'a/	/vys's'a/	/los'a/	/los's'a/	/jes'a/	/jes's'a/

іся	исся	нуся	нусся	волосся
<i>ися</i>	<i>исся</i>	<i>нуся</i>	<i>нусся</i>	<i>волосся</i>
/ʏs'a/	/ʏs's'a/	/nus'a/	/nus's'a/	/vo'łos's'a/

3.6. Repeat after the speaker. Copy these words in cursive and mark the stresses.

плаття /plăt't'a/ a dress
 письменник /py's'měny'k/ a writer
 дозвілля /do'zvil'l'a/ leisure
 Ганна /hanna/ Hannah
 сміття /smit't'a/ trash
 бажання /bazhán'n'a/ a will, desire
 життя /zhy't't'a/ a life
 страхіття /strakhit't'a/ horror
 питання /py'tán'n'a/ a question
 панна /panna/ miss, an unmarried woman
 відділ /vid'dil/ a department
 взуття /vzut't'a/ footwear
 пониззя /po'nýz'z'a/ lower lands
 годинник /ho'dýnny'k/ a watch, clock

плаття
письменник
дозвілля
Ганна
сміття
бажання
життя
страхіття
питання
панна
відділ
взуття
пониззя
годинник

3.7. Animate versus inanimate objects. Ask what each of the pictures represents. Use either **хто?** *who?* or **що?** *what?*

Model. **Q** Хто це? *Who is it?* **A** Я думаю, це Петро.
/ja dúmajú tse pe'tró/ I think this is Peter.
Q Що це? *What is it?* **A** Я думаю, це фотографія.
/ja dúmajú tse fo'to'hráfija/ I think this is a photo.

1. чай

2. щеня

3. сумка

4. журнал

5. паспорт

6. годинник

7. плаття

8. панна

9. таксівка

10. Ганна

11. взуття

12. щітка

мала музикант a little musician

Note 3.5. Interrogative word **що?**

The interrogative word **що?** /shcho/ *what?* is used in reference to inanimate objects in questions like **Що це?** *What is it?* **Що тут (є)?** *What is here?* **Що там (є)?** *What is there?* As reference to inanimate objects **що?** is opposed to **хто?** *who?* that refers to living beings. Note that in answers to such questions **що** is replaced by a noun.

Що це? - Це плаття. *It's a dress.*

Note 3.6. Gender indicators of nouns

Nouns ending in *-ня*, *-ття*, and *-ля* are more often than not of neuter gender, and therefore correlate with the personal pronoun *воно* *it*.

Це завдання? /tse zavdán'n'a/ Is this the assignment?

Так, це воно. /tak, tse vo'nó/ Yes, this is it.

Це плаття? /tse plat't'a/ Is this the dress?

Так, це воно. /tak, tse vo'nó/ Yes, this is it.

Це дозвілля? /tse dozvil't'a/ Is this leisure?

Так, це воно. /tak, tse vo'nó/ Yes, this is it.

Names of baby animals end in *-а* or *-я* and are of the neuter gender.

щеня /tsutse'n'a/ a puppy

котеня /ko'te'n'a/ a kitten

порося /po'ro's'a/ a piglet

щеня /shche'n'a/ a puppy

курча /kurch'a/ a chicken

теля /te'l'a/ a calf

3.8. Determine the grammatical gender of these nouns by their endings. Pronounce and write each of them in cursive. Refer to Notes 1.16, 2.10 and 3.6. Use the dictionary to check your answers.

Noun	Transcription	Meaning	Gender: <i>m, f, nt.</i>
хлопець	/khlópe'ts'/	a boy	
жінка	/zhinka/	a woman	
щеня	/shche'n'a/	a puppy	
око	/óko/	an eye	
письменник	/py's'ménnyk/	a writer	
площа	/plóshcha/	a square	
вулиця	vúly'ts'a/	a street	
нога	/no'há/	a foot, leg	
вухо	/vúkho/	an ear	
котеня	/ko'te'n'a/	a kitten	
завдання	/zavdán'n'a/	an assignment	
дівчина	/diwchy'na/	a girl	
дядько	/d'ad'ko/	an uncle	
журналіст	/zhurnal'ist/	a journalist	
пан	/pan/	a gentleman	
людина	/l'udy'na/	a person	
студент	/student/	a student	
питання	/py'tán'n'a/	a question	
дощ	/doshch/	rain	

3.9. Listen and repeat after the speaker. Practice the pronunciation of *p* and the labials *б, п, в, ф*, and *м* before *я, є, ю*, and *ї*. Copy these letter combinations in cursive.

ба	б'я	па	п'я	ва	в'я	фа	ф'я
ба	б'я	па	п'я	ва	в'я	фа	ф'я
/ba/	/bja/	/pa/	/pja/	/va/	/vja/	/fa/	/fja/

ма	м'я	ра	р'я	об'ява	an announcement
ма	м'я	ра	р'я	об'ява	
/ma/	/mja/	/ra/	/rja/	/o'b'jáva/	

бе	б'є	пе	п'є	ве	в'є	фе	ф'є
бе	б'є	пе	п'є	ве	в'є	фе	ф'є
/be/	/be/	/pe/	/pe/	/ve/	/ve/	/fe/	/fe/

ме	м'є	ре	р'є	кар'єра	a career
ме	м'є	ре	р'є	кар'єра	
/me/	/me/	/re/	/re/	/kar'jéra/	

бу	б'ю	пу	п'ю	ву	в'ю	фу	ф'ю
бу	б'ю	пу	п'ю	ву	в'ю	фу	ф'ю
/bu/	/bju/	/pu/	/pju/	/vu/	/vju/	/fu/	/fju/

му	м'ю	ру	р'ю	комп'ютер	a computer
му	м'ю	ру	р'ю	комп'ютер	
/mu/	/mju/	/ru/	/rju/	/ko'mpjúte'r/	

бі	бї	пі	пї	ві	вї	фі	фї
bi	bı	pi	pı	vi	vı	fi	fı
/bi/	/bjı/	/pi/	/pjı/	/vi/	/vjı/	/fi/	/fjı/
мі	мї	рі	рї	об'їзд <i>a detour</i>			
mi	mı	ri	rı	ob'ızd			
/mi/	/mjı/	/ri/	/rjı/	/o'bjızd/			

3.10. Repeat after the speaker. Copy these words in cursive and mark stresses.

п'ять /pjat'/ five
 суб'єкт /subjekt/ a person
 об'їзд /o'bjızd/ a detour
 м'яч /mjach/ a ball
 кар'єра /karjera/ a career
 дев'ять /devjat'/ nine
 комп'ютер /kompjute'r/ a computer
 м'ясо /mjaso/ meat
 об'єм /o'bjem/ volume
 п'ятниця /pjatny'tsa/ Friday
 подвір'я /po'dvirja/ a courtyard
 в'юн /vjun/ an eel

п'ять
 суб'єкт
 об'їзд
 м'яч
 кар'єра
 дев'ять
 комп'ютер
 м'ясо
 об'єм
 п'ятниця
 подвір'я
 в'юн

3.11. Pair each printed word with its equivalent written in cursive. Copy all the words in cursive.

панна
 фільм
 журнал
 тиждень
 гудзик
 дощ
 дівчина
 волосся
 м'яч
 хлопець
 телефон
 щастя
 таксівка
 сестра
 життя
 їжа
 стілець

1. волосся
 2. тиждень
 3. таксівка
 4. дівчина
 5. фільм
 6. гудзик
 7. дощ
 8. м'яч
 9. телефон
 10. сестра
 11. панна
 12. журнал
 13. щастя
 14. їжа
 15. стілець
 16. хлопець
 17. життя

3.12. Listen carefully and mark the words you hear.

1. палець хлопець човен котеня пісня
 віття щеня м'яч бажання кар'єра

Note 3.7. Labial consonants

Consonants б, п, в, ф, and м are called labial because they are pronounced with the participation of the lips (*in Latin labia*). The five labial consonants are always hard in Ukrainian. When followed by the letters я, є, ю, and ї an apostrophe is inserted after the labial. This rule also pertains to the consonant p /r/.

об'їзд /o'bjızd/ a detour
 п'ять /pjat'/ five
 в'юн /vjun/ an eel
 м'яч /mjach/ a ball
 кар'єра /karjera/ a career

хлопець і дівчина

 Note 3.8. Thank you.

Memorize these expressions:

Дякую. /d'ákuju/ *Thank you.*

Будь ласка. /bud' láska/ *Please.*

You are welcome. Here you are.

Прошу. /próshu/ *Here you are.*

You are welcome.

Дуже дякую. /dúzhe' d'ákuju/

Thank you very much.

Дуже прошу. /dúzhe' próshu/

You are very welcome.

The expression **будь ласка** is used both in response to expressions of gratitude and also as an equivalent of the English *please*:

Скажіть, будь ласка, де мій

брат Василь? *Tell me please where is my brother Vasyľ?*

2. філам Вітя завдання пан п'ятниця
телефон щастя вулиця питання сестра

3. життя стілець годинник м'ясо об'їзд
Ганна вухо дівчина щокі панна

 3.13. Unscramble the words. Mark the stresses.

1. чинівад _____
2. хуво _____
3. елтеонф _____
4. лцьопех _____
5. улцвня _____
6. палоц _____
7. льміф _____
8. занавдня _____
9. жтяит _____
10. страце _____

3.14. Review exercises and notes of Lesson 3 and write out in cursive nouns, sorting them by the following categories:

1. family members
2. parts of human body
3. professions
4. proper names
5. animals
6. inanimate objects
7. other persons

 3.15. Read out loud and write in cursive each of these numerals. Mark stresses.

2 9 10 4 1 0 3 8 5
7 6 1 3 9 4 10 5 8

 3.16. Engage in a brief Q-and-A exchange. Be mindful of the gender forms of possessive and interrogative pronouns you use.

- Model.** **С** батько /bat'ko'/ a father; мій mine
С Скажіть, будь ласка, чий це батько?
Tell me please, whose father is it?
А Він мій. He is mine.

1. кава coffee; ваш pl. yours
2. плаття a dress; її hers
3. чоловік a husband; її hers
4. щітка a brush; твій sg. yours
5. годинник a watch; їхній theirs

 Note 3.9. Numerals from 1 to 10

Memorize these numerals:

0. нуль /nul'/ zero
1. один /o'dýn/ one
2. два /dva/ two
3. три /try/ three
4. чотири /cho'týry'/ four
5. п'ять /pjat'/ five
6. шість /shis't'/ six
7. сім /s'im/ seven
8. вісім /vis'im/ eight
9. дев'ять /dev'jat'/ nine
10. десять /des'at'/ ten

*Ось, будь ласка, ваша кава.
Here's your coffee, please.*

6. жінка *a wife*; його *his*
 7. бажання *a desire*; мій *mine*
 8. котеня *a kitten*; ваш *pl. yours*
 9. журнал *a magazine*; наш *ours*
 10. комп'ютер *a computer*; його *his*
 11. газета *a newspaper*; їхній *theirs*
 12. чек *a check*; ваш *pl. yours*

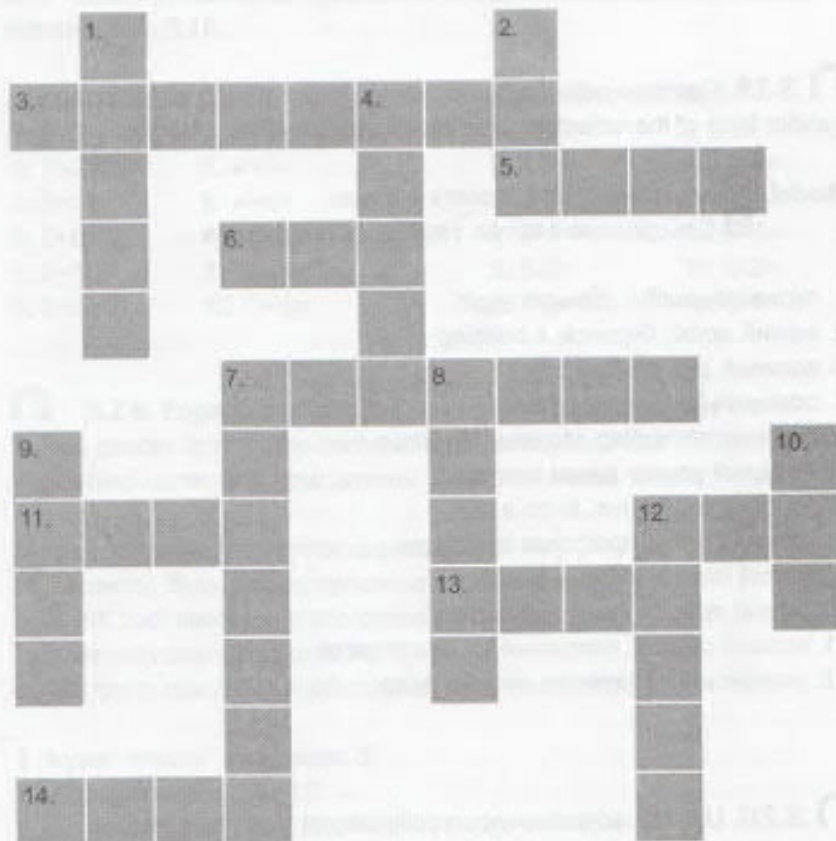
3.17. Complete the crossword puzzle.

Across

3. Taxi
 5. Zero
 6. Check
 7. Boy
 11. Car
 12. Two
 13. Puppy
 14. Day

Down

1. Happiness
 2. Gentleman
 4. Window
 7. Boyfriend
 8. Square
 9. House
 10. Time
 12. Thank you

3.18. Fill in the missing gender forms of these adjectives. Memorize the adjectives.

Note 3.10. Interrogative pronoun чий? whose?

The Ukrainian equivalents of the English *whose?* are:

чий? /chyj/ for masculine nouns,
 чий батько? *whose father?*

чия? /chy'ja/ for feminine nouns,
 чия мати? *whose mother?*

чиє? /chy'je/ for neuter nouns,
 чиє авто? *whose car?*

Це їхній лелека.

Note 3.11. Tell me please

To ask politely for information the expression *скажіть, будь ласка tell me please* is customarily used. This expression is addressed to *ви you (2nd pers. pl.)* and implies that the person addressed is a stranger or in some sense socially removed,

Скажіть, будь ласка, де тут банк?
Tell me please, where is a bank here?

An informal variant of the same phrase is *скажи, будь ласка*, addressed to *ти you (2nd pers. sg.)*,

Скажи, будь ласка, як її ім'я?
Tell me please, what's her name?

Note 3.12. Gender of adjectives

Each Ukrainian adjective has three gender forms. The masculine form ends in **-ий (-ій)**, the feminine form in **-а (-я)**, and the neuter form in **-е (-є)**.

There is a direct correlation of these forms, for if the masculine adjective has the **-ий** ending then its feminine ending will be **-а** and the neuter one will be **-е**.

m. великий big, f. велика, nt. велике

The masculine ending **-ий** necessarily corresponds to the feminine **-я** and the neuter **-є**.

m. синій blue, f. синя, nt. синє

Most of Ukrainian adjectives belong to the **ий**-type. If dictionaries give only the masculine form of adjectives.

masculine	feminine	neuter	translation
гарний			beautiful, nice
	мала		small
		велике	big
останній			last
		старé	ancient, old
	цікава		interesting
	дорога		expensive
новий			new
молодий			young
	верхня		upper
		нудне	boring
	дешева		cheap

Це старé авто. This is an old car.

Note 3.13. Adjective-noun agreement

Adjectives always agree in gender with the nouns they describe.

*m. великий банк a big bank
f. велика кімната a big room
nt. велике місто a big city*

U 3.19. Combine adjectives with nouns. Make sure to use the correct gender form of the adjective. Use the expression *Ось... Here is...*

Model. C дешéвий cheap, плаття a dress

A Ось дешéве плаття. Here is a cheap dress.

- гарний beautiful, дівчина a girl
- малий small, будинок a building
- великий big, місто a city
- останній last, потяг a train
- цікавий interesting, людина a person
- молодий young, жінка a woman
- дорогий expensive, авто a car
- нудний boring, програма a program
- довгий long, вулиця a street
- новий new, студент a student
- важкий difficult, завдання an assignment
- український Ukrainian, пісня a song

U 3.20. Use the adjective+noun collocations from the previous exercise to engage in a short informal exchange and ask about an object in question.

Model. C дешéвий cheap, плаття a dress.

Q Скажи, будь ласка, яке це плаття?

Tell me please what (kind of) dress is this?

A Воно дешéве. It's cheap.

3.21. Fill in the blanks with missing letters. Treat the apostrophe like a letter. Write down the words in cursive. Mark the stresses.

_апір, _рунт, _інка, жи_тя, філ_м, м_ясо, тижден_,
_удзик, па_на, ї_а, се_тра, _анок, п_ятниця, воло_ся,
бор_, хло_ець, завдан_я, десят_, _ітка, ком_’ютер,
годин_ик, пло_а, _урналіст, _лаття, дев’_ть, ві_ім

3.22. Cross out the nouns that do not agree in gender with the interrogative pronoun in each of the groups.

- який тиждень, фільм, брат, папір, вулиця, борщ, друг
- чия няня, тітка, дівчина, сестра, подруга, людина, Хома
- чиє питання, вікно, плаття, п’ятниця, завдання, щеня
- яка їжа, кава, банка, Івга, таксівека, бажання
- яке волосся, вино, дядько, м’ясо, авто, місто
- чий пан, письменник, папір, борщ, дядько, стілець, життя

3.23. Read these equations out loud in Ukrainian. For models consult Note 3.16.

додати to add:

1. 2+3=	7. 8+2=
2. 7+2=	8. 4+3=
3. 5+1=	9. 4+4=
4. 2+6=	10. 6+4=
5. 0+10=	11. 3+3=
6. 3+5=	12. 5+5=

відняти to subtract:

1. 10-1=	7. 5-2=
2. 9-9=	8. 10-4=
3. 4-3=	9. 4-2=
4. 8-1=	10. 7-5=
5. 6-3=	11. 3-2=
6. 7-2=	12. 8-4=

3.24. Engage in a formal Q-and-A with a partner. Use the required gender form of the numeral **один** one (See Note 3.17). Use the suggested numeral in your answer. Note that **лише** means *only*.

Model. питання /pytán'n'a/ a question; 3

Q Скажіть, будь ласка, тут лише одне питання?

/ksazhit' bud' láska tut ly'shé o'dné pytán'n'a/

Is there only one question here?

A Ні, тут їх три. /n'i, tut jikh try/ *No, there are three of them here.*

- музей /muzej/ a museum; 3
- місто /misto/ a city; 10
- потяг /pót'ah/ a train; 2
- газета /hazeta/ a newspaper; 8
- котеня /ko'te'n'á/ a kitten; 4
- людина /l'udyna/ a person; 7
- готель /ho'tel/ a hotel; 6
- м'яч /mjach/ a ball; 8
- таксівека /taks'iwka/ a taxi cab; 3
- комп'ютер /ko'mpjüter/ a computer; 7
- завдання /zawdán'n'a/ an assignment; 10

Note 3.14. Demonstrative expression **Ось** ...

Another common way of pointing to something or somebody is the expression **Ось (є) ... Here is ...**

Ось (є) мій новий друг Роман.

Here's my new friend Roman.

Ось (є) моя стара подруга Ярина.

Here's my old (female) friend Yaryna.

The present tense form of the verb

бути to be, є is normally omitted in such expressions.

Note 3.15. Interrogative word **який?** what?

To inquire about the qualities of an object the interrogative word **який** /jakyj/ what, what kind of, is used. It has three gender forms: *m.* який, *f.* яка /jaká/, *nt.* яке /jake/.

Note 3.16. Mathematic equations in Ukrainian

To read the mathematic equations for addition, the verb **додати** /do'daty/ to add is used. For subtraction, the verb **відняти** /vidn'aty/ to take away is used. The Ukrainian for equals is **дорівнює** /do'riwn'uje/, *lit. makes*.

1+1=2 is read as:

Один додати один дорівнює два.

lit. One to add to one equals two.

2-1=1 is read as:

Два відняти один дорівнює один.

lit. Two minus one equals one.

These statements correlate with the questions

Скільки буде один додати один?

How much is one plus one? and

Скільки буде два відняти один?

How much is two minus one?

Note 3.17. Numeral один one

The numeral **один** *one*, stands out from the rest of the numerals by the fact that, similar to adjectives, it has three gender forms:

m. один /o'dɪn/, *f.* одна /o'dnɑ/, and *nt.* одне /o'dnɛ/.

Also like adjectives, this numeral agrees in gender with the noun it describes.

m. по́верх /póve'rkɦ/ a floor – один по́верх *one floor*

f. кімнáта /kimnɑ'tɑ/ a room – одна кімнáта *one room*

nt. лі́жко /l'izɦko/ a bed – одне лі́жко *one bed*

Note 3.18. Consonants incapable of softening

Memorize the following consonants that are never soft and hence never followed by a soft sign ~ь:

- the labials б /b/, п /p/, в /v/, ф /f/, м /m/, as well as the non-labial р /r/;

- the hissing consonants ж /zh/, ч /ch/, ш /sh/, щ /shch/. The hissing consonants can soften only in the case when they are lengthened.

збі́жжя /zbizh'zh'a/ *grain*, узбі́ччя /uzbich'ch'a/ *side of the road*, узви́шшя /uzvysh'sh'a/ *an elevated place*.

12. щеня́ /shche'n'ái/ a puppy; 7
13. годинник /ho'dýnny'k/ a watch; 6
14. жінка /zhínka/ a woman; 3
15. плаття́ /plat't'a/ a dress; 2
16. фотографія́ /fo'to'hráfija/ a photograph;

3.25. Dictation. Listen carefully, fill in the blanks. Mark the stresses.

1. Ос_ мій батьк_ Іва_. Ві_ ліка_.
2. А ос_ мо_ мат_ Гали_. Вон_ економі_.
3. Ту_ ваш_ завданн_. Вон_ довг_.
4. Ц_ їхні_ будино_. Ві_ велики_.
5. Ту_ лиш_ одн_ ав_. Вон_ нов_ і дорог_.

3.26. Exchange comments with a partner about the following topics. Use the vocabulary that you learned so far. Make sure that the adjectives are in gender agreement with their nouns.

Model. long day

С Який довгий день! *What a long day!*

А Так, дуже довгий! *Yes, very long!*

1. nice song	6. young mother
2. big building	7. expensive wine
3. interesting film	8. small puppy
4. boring assignment	9. difficult life
5. beautiful city	10. cheap room

3.27. Ask about a given object. Make sure that the interrogative words and adjectives agree in gender with the nouns.

Model. Кни́жка a book, мій *my*, ціка́вий *interesting*.

Q Скажіть будь ласка, що це? *Tell me please, what is this?*

A Це кни́жка. *This is a book.*

Q А чия це кни́жка? *And whose book is it?*

A Моя. *Mine.*

Q Яка вона? *What kind (of book) is it?*

A Я знаю, що вона ціка́ва. *I know that it is interesting.*

1. університет a university, наш, великий big
2. ву́лиця a street, її, довгий long
3. завдання́ an assignment, наш, легкий easy
4. впра́ва an exercise, твій, важкий difficult
5. підру́чник a textbook, його́, добрий good
6. мі́сто a city, мій, старий old
7. валі́за a suitcase, наш, великий big
8. комп'ю́тер a computer, їхній, дорогий expensive
9. кра́мниця a store, їхній, малий small
10. мо́локо milk, ваш, холодний cold
11. село́ a village, їхній, гарний beautiful

Ось мій університет.
Here is my university.

Іван та Іванна. Неформальна розмова.

1. Неформальна розмова | Informal Conversation

- A. Привіт. *Hello.*
 Б. Привіт. *Hello.*
 А. Скажи, будь ласка, як твоє ім'я? *Tell me please what's your name?*
 Б. Моє ім'я – Іван. А як твоє ім'я? *My name is Ivan. And what's your name?*
 А. А моє ім'я – Іванна. *And my name is Ivanna.*
 Б. Дуже приємно. *Very glad to meet you.*
 А. Теж дуже приємно. *Very glad to meet you too.*

2. Формальна розмова | Formal Conversation

- A. Добрий день. *Good afternoon.*
 Б. Добрий день. *Good afternoon.*
 А. Скажіть, будь ласка, як ваше ім'я та прізвище? *Tell me please what are your name and surname?*
 Б. Моє ім'я – Тарас, прізвище – Дмитрик. А ваше ім'я та прізвище? *My name is Taras, my surname is Dmytryk. And what are your name and surname?*
 А. Моє ім'я – Олекс, прізвище – Козаченко. *My name is Oleksa, my surname is Kozachenko.*
 Б. Отже ви – пан Олекс Козаченко. *So you are Mr. Oleksa Kozachenko.*
 А. Так. А ви пан Тарас Дмитрик. *Yes. And you are Mr. Taras Dmytryk.*
 Б. Дуже приємно. *Very glad to meet you.*
 А. Теж дуже приємно. *Very glad to meet you too.*

Note 3.19. Українські імена Ukrainian names

Memorize these expressions used to find out a person's name:

fam., for ти

Як твоє ім'я? /*jak tvo'je imja/* What's your name?

Як твоє прізвище? /*jak tvo'je prizvy'shche/* What's your surname?

fam., for ви

Як ваше ім'я? /*jak vashe' imja/*

Як ваше прізвище? /*jak vashe' prizvy'shche/*

Note 3.20. Being Casual About It

fam. **Привіт!** /*pry'vit/* Hello! Hi!
fam. **Сєрвус!** /*sєrvus/* Hello! Hi! or Take care! So long! Used both as a casual greeting and farewell, similar to the Italian *Ciao!*, especially popular in Western Ukraine.

Дуже приємно /*duzhe' pry'jemno/* I'm very glad (to meet you).

fam. **Тим часом** /*ty'm chaso'm/* Take care. So long.

Моя подруга Ярина любить
соняшники.

Завдання для Міжнародної мережі Internet assignment

3.28. Visit the website Dictionaries of Ukraine *Словники України*, url: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

Type into its search window on the left each of the words below, verify the stress by the website (see center of page) and mark it. Re-write each word in cursive and mark the stress.

1. знайомство <i>an acquaintance</i>	
2. подруга <i>a girlfriend</i>	
3. журналістка <i>f. a journalist</i>	
4. вокзал <i>a (train, bus) station</i>	
5. велосипед <i>a bicycle</i>	
6. потяг <i>a train</i>	
7. гуртожиток <i>a dormitory</i>	
8. філіжанка <i>a cup</i>	
9. кінотеатр <i>a movie theater</i>	
10. розмова <i>a conversation</i>	

потяг
a train

філіжанка
a cup

кінотеатр
a movie theatre

вокзал
a station

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ ПОРТАЛ

"Словники України" on-line

Словники: Словник: Тлумачення

Словник: Словник: Тлумачення

Лекція | Lesson 4

Діалог

Анна: Привіт! Як тебе звати?

Петро: Мене звати Петро. А тебе?

Анна: Мене звати Анна. Де ти працюєш?

Петро: Я працюю в школі. А ти?

Анна: Я працюю в магазині.

Петро: Як твоя робота?

Анна: Добре. А твоя?

Петро: Також добре.

Анна: До побачення!

Петро: До побачення!

Dialogue:
Приємно познайомитися
Glad to Meet You

Grammar:
 Case. Nominative case singular
 Nominal declension
 Commonly used adjectives
 Numerals 11-19

Competencies:
 To introduce oneself, greet, and say goodbye
 To indicate a person's profession
 Informal ways of address
 Ask who somebody is and what a word means
 To divide and multiply

Вправи

1. Прочитай діалог і переведи українською мовою.

2. Напиши відповіді на запитання.

3. Складіть власний діалог.

Гра

Гра "Знайди професію".

Опис професії: Людина, яка працює в школі.

Варіанти професій: вчитель, лікар, інженер, студент.

Правильна відповідь: вчитель.

Домашнє завдання

1. Вивчити діалог напам'ять.

2. Підготувати доповідь про свою професію.

Привіт, я – Юрій.
А як твоє ім'я?

4. Діялог. Приємно познайомитися.

- Лариса:** Привіт. Моє ім'я Лариса. Як твоє ім'я?
Юрій: Моє ім'я – Юрій. Добридень. Лариса – це гарне ім'я.
Лариса: Дякую. А як твоє прізвище?
Юрій: Моє прізвище – Петренко.
Лариса: Значить, ти – Юрій Петренко.
Юрій: Так, Юрій Петренко, або просто Юрко. А ти? Лариса ..?
Лариса: Лариса Бойчук, або просто Леся.
Юрій: Я – новий студент.
Лариса: Я – теж студентка, але не нова. Я тут уже рік.
Юрій: Радий познайомитися.
Лариса: Я теж рада познайомитися. До побачення!
Юрій: На все добре.

4. Dialogue. Glad to meet you.

- Larysa:** Hello. My name is Larysa. What is your name?
Yuri: Hi. My name is Yuri. Larysa is a nice name.
Larysa: Thank you. And what's your family name?
Yuri: My family name is Petrenko.
Larysa: So you are Yuri Petrenko.
Yuri: Yes, Yuri Petrenko, or simply Yurko. And you are Larysa ..?
Larysa: Larysa Boichuk, or simply Lesia.
Yuri: I am a new student.
Larysa: I am also a student, but not a new one. I have been here for one year already.
Yuri: Glad to meet you.
Larysa: I am also glad to meet you. Goodbye!
Yuri: All the best.

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

До побачення! Goodbye!

the dash (–)

The dash is used when the verb *є am (is, are)* is omitted in the present tense before a noun, that it links to the subject.

Він – турист. *He is a tourist.*

The dash is not used when an adjective is linked to the subject.

Оксана молода. *Oksana is young.*

На все добре! *Take care! (lit. For all the good!)*

Знайомство | Making an Acquaintance

Familiar mode	Formal mode	English
Привіт!	Добрий день	<i>Hello.</i>
Як тебе звати?	Як вас звати?	<i>What's your name?</i>
Знайомся, будь ласка ...	Знайомтеся, будь ласка ...	<i>Please meet ...</i>
Скажи, будь ласка ...	Скажіть, будь ласка ...	<i>Tell me please ...</i>
Вибач	Вибачте	<i>Excuse me</i>
Бувай!	До побачення!	<i>Good-bye!</i>
Приємно познайомитися.		<i>It's a pleasure to meet you.</i>

Корисні вирази на щодень | Useful Everyday Expressions

звичайно	of course, certainly
певна річ	of course, certainly
спасибі, <i>var.</i> дякую	thank you
нема за що	don't mention it

Граматика | Grammar

Ukrainian is a language with a highly developed system of word endings. Endings serve to denote the role of the word in speech and its relations with other words. In this respect, all words fall into two groups:

- 1) those that change their endings
- 2) those that stay unchanged irrespective of the role they play in a sentence.

Nouns (**батько** *a father*, **мати** *a mother*, **місто** *a city*), adjectives (**великий** *big*, **гарний** *nice*, **цікавий** *interesting*), pronouns (**я, ти, мій, твій**), verbs (**бути** *to be*, **мати** *to have*, **знати** *to know*), and some other words belong to the first group. Adverbs (**дуже** *very*, **багато** *much*), conjunctions (**і, та** *and*, **а** *but, and*), prepositions (**у** *in*, **на** *on*, **до** *to*), and some others belong to the words that always stay unchanged.

Відмінок Case

In sentences, nouns can perform different roles, e.g., the doer of the action, its addressee, etc. Each role corresponds to a specific ending. In English, such roles are expressed by the word order or by prepositions. The change of the word order changes the meaning of the sentence. Compare *Peter knows Maria* and *Maria knows Peter*. In Ukrainian, such roles are expressed by word endings rather than the word order. The Ukrainian equivalent of these two sentences are respectively: **Петро знає Марію. Марія знає Петра**. Unlike in English, their meaning does not change with the change of the word order, **Марію знає Петро. Петра знає Марія**.

To put the noun into a sentence one needs to know the ending it has in each of the roles it plays. These roles are otherwise called *functions*. The relation between a specific ending and the sentence function is called **відмінок case**. Ukrainian nouns have seven cases: **називний** *nominative*, **родовий** *genitive*, **давальний** *dative*, **знахідний** *accusative*, **орудний** *instrumental*, **місцевий** *locative*, **кличний** *vocative*. Adjectives agree with nouns in gender, number, and case. Therefore they also have all seven cases.

Називний відмінок однини Nominative Case Singular

Ім'єнники Nouns

Nominative case correlates with the questions
хто? who? що? what?

Note 4.1. Український етикет
Ukrainian Etiquette

There are two principal etiquette modes in Ukrainian: familiar (informal) and formal. The familiar mode is used when participating speakers are of a young age, when they know each other well, and by friends, family members, and adults addressing children. In these and similar situations, the pronoun **ти**, *sg.* of *you* is used.

The formal language is used when speakers do not know each other or want to keep a distance. Then the pronoun **ви**, *pl.* of *you* is used. It is important to follow one etiquette mode.

When unsure, use the formal language and address the person by **ви** to avoid an unintended insult.

Це наш студент
Петро Дорошенко.

Що це за старий добрий пан?

Функція Function

Often the function of a particular case is manifest in its very name. Nominative as in Latin *nomen* 'name' is used to name things, as in **Це університет.** *This is a university.* **То мій друг Тарас.** *That's my friend Taras.* The nominative is the case in which the subject of the sentence always appears.

Моя сестра – добра студентка. *My sister is a good student.*

Nominative case singular is the form in which nouns and adjectives appear in dictionaries.

Закінчення Ending

Nominative singular endings, or the dictionary form of the word:

~а (~я), ~о, ~е, **consonant**, and **double consonant plus ~я**

Часто вживані прикметники Frequently Used Adjectives

adjective		its opposite	
добрий	good, kind, tasty (of food)	поганий	bad
великий	big, great	малий	small, little
цікавий	interesting	нудний	boring
гарний	nice, pretty, beautiful	потворний	ugly, repulsive
молодий	young	старий	old
новий	new	давній	ancient
довгий	long	короткий	short
гарячий	hot	холодний	cold
широкий	wide, broad	вузький	narrow
близький	near, close	далекий	distant, far
дорогий	dear, expensive	дешевий	cheap
важкий	heavy, hard, complicated	легкий	light, easy
сильний	strong, powerful	слабкий	weak, feeble
здоровий	healthy	хворий	sick, ill
швидкий	fast, quick, rapid	повільний	slow
багатий	rich, wealthy	бідний	poor

Вправи Exercises

4.1. Engage in a Q-and-A about the following subjects. Use interrogative words **хто?** or **що?** depending on whether the noun is a living being or thing.

Model.

C 1) новий *new*, 2) студентка *a female student*, or авто *a car*

Q 1) Хто це? *Who is this?* 2) Що це? *What is it?*

A 1) Це нова студентка. *This is a new female student.*

2) Це нове авто. *This is a new car.*

	Adjectives	Nouns
1.	знайомий <i>familiar</i>	<i>m.</i> , чоловік <i>man</i>
2.	великий <i>big</i>	<i>f.</i> , хата <i>house</i>
3.	малий <i>little</i>	<i>m.</i> , хлопець <i>boy</i>
4.	старий <i>old</i>	<i>nt.</i> , місто <i>city</i>
5.	новий <i>new</i>	<i>m.</i> , студент <i>student</i>
6.	зелений <i>green</i>	<i>nt.</i> , дерево <i>tree</i>
7.	молодий <i>young</i>	<i>f.</i> , мама <i>mom</i>
8.	важливий <i>important</i>	<i>m.</i> , університет <i>university</i>
9.	щасливий <i>happy</i>	<i>m.</i> , тато <i>dad</i>
10.	теплий <i>warm</i>	<i>nt.</i> , літо <i>summer</i>
11.	цікавий <i>interesting</i>	<i>f.</i> , книжка <i>book</i>
12.	тяжкий <i>hard</i>	<i>nt.</i> , питання <i>question</i>
13.	довгий <i>long</i>	<i>f.</i> , вулиця <i>street</i>
14.	смачний <i>delicious</i>	<i>m.</i> , борщ <i>borshch</i>
15.	добрий <i>good</i>	<i>m.</i> , вчитель <i>teacher</i>

4.2. Engage in a Q-and-A exchange. The pronoun **чий?** (чия?, чий?) should agree with the noun it modifies.

Model.

С яблуко, *nt.*, apple / я, I

Q Скажіть, будь ласка, чий це яблуко?
(*form.*) Tell me please, whose apple is it?

A Воно моє. *It's mine.*

- ім'я, *nt.*, name / він *he*
- університет, *m.*, university / ми *we*
- місто, *nt.*, city / вони *they*
- студентка, *f.* female student / вона, *she*
- прізвище, *nt.*, surname / ви, *pl.* you
- батько, *m.*, father / я, I
- сестра, *f.*, sister / ти, *sg.* you

4.3. Make up a dialogue. Use the nouns and adjectives on the next page.

Model.

Q Що це?	What's this?
A Це яблуко.	It's an apple.
Q Яке воно?	What kind is it?
A Воно дуже смачне.	It's very tasty.
Q А, чий це яблуко?	And whose apple is it?
A Це моє (твоє, її, наше, etc.) яблуко.	This is my (your, her, our, etc.) apple.

гарний пан

Одеса. Яка чудова столиця!

гуцульська сім'я
a Hutsul family

Note 4.2.
Коли та як вітатися
When to say what greeting

Ukrainians greet each other in the following ways:

Доброго ранку! *Good morning!*
from 6:00 AM to 12:00 PM

Добрий день! or **Доброго дня!**
Good afternoon!
from 12:00 PM to 6:00 PM

Добрий вечір! *Good evening!*
from 6:00 PM to 12:00 AM.

The more familiar and casual

Добридень! *Hello!* is often used at any time of day.

The expression **Добраніч!** or **На добраніч!** is used to bid goodbye in the evening.

Note 4.3. Професії
Professions

To refer to a person's profession in a statement or question, the expression **за фахом** *by profession* is used,

За фахом пан Василько – водій. *By profession Mr. Vasylo is a driver.*
Хто Марія за фахом? *What is Maria?* (lit. *Who is Maria by profession?*)
Хто ви за фахом? *What are you?* (lit. *Who are you by profession?*)

	Nouns	Adjectives	Possessive pronouns
1.	<i>f.</i> , книжка <i>book</i>	цікавий <i>interesting</i>	мій <i>my</i>
2.	<i>nt.</i> , місто <i>city</i>	гарний <i>beautiful</i>	її <i>her</i>
3.	<i>m.</i> , університет <i>university</i>	старий <i>old</i>	наш <i>our</i>
4.	<i>f.</i> , кава <i>coffee</i>	солодкий <i>sweet</i>	його <i>his</i>
5.	<i>nt.</i> , авто <i>car</i>	новий <i>new</i>	твій, <i>sg.</i> <i>your</i>
6.	<i>m.</i> , поїзд <i>train</i>	швидкий <i>fast</i>	їхній <i>their</i>
7.	<i>f.</i> , сім'я <i>family</i>	великий <i>big</i>	їхній <i>their</i>

Вітання та прощання *Greetings and Goodbyes*

Доброго ранку!	<i>Good morning!</i>
Добрий день!	<i>Good afternoon!</i>
Добрий вечір!	<i>Good evening!</i>
Привіт!	<i>Hello!</i>
Як справи?	<i>How are you?</i>
Добре.	<i>Well.</i>
Непогано.	<i>Not bad.</i>
До побачення!	<i>Goodbye!</i>
На все добре!	<i>All the best!</i>
Наразі	<i>So long!</i>
Хай щастить!	<i>Good luck!</i>

П4.4. React to the following. Use the material of this lesson. Try to be creative.

- Привіт!
- Як справи?
- Моє ім'я Сашко.
- Ми не знайомі.
- Хто це такий?
- Я новий студент Іван Тарасюк.
- Де ваш університет?
- Скажіть, будь ласка, як вас звати?
- Дуже дякую.

4.5. Choose the correct etiquette mode. Make a clear distinction between the forms meant for 2nd person singular **ти** and 2nd person plural **ви**.

- Say hello to your friend.
- Ask the name of a fellow-traveler of the same age.
- Greet a cashier at a railway station at 2:00 PM.
- Greet an unfamiliar lady in her forties at 11:00 AM.
- Ask a young person for information.
- Say goodbye to your Ukrainian friend.
- Ask a stranger in the street for information.

8. Greet your professor at 5:00 PM.
9. Say goodnight.
10. Ask for the name and family name of a stranger.

4.6. Read the names of the professions and try to guess their meaning. Compare against the exercise keys.

актор	фотограф	архітектор
банкiр	історик	капітан
журналіст	інженер	менеджер
фізик	секретар	економіст
піяніст	дипломат	консультант
археолог	біолог	дизайнер

4.7. Make up a dialogue. Use the one below as a model and the names of professions from the previous exercise.

Model. ти / економіст / він / фізик

- Q** Хто ти за фахом? *What are you by profession?*
A Я – економіст. А він? *I'm an economist. And he?*
Q А він – фізик. *And he is a physicist.*
A Як цікаво! *How interesting!*

1. ти / актор / вона / банкір
2. він / журналіст / ти / піяніст
3. вона / менеджер / він / фотограф
4. Роман / архітектор / Юрій / інженер
5. Оксана / фотограф / Ярина / консультант
6. Ігор / економіст / Василь / археолог

4.8. Answer the questions. Negate the adjective in the statement. Give an alternative from the list of Frequently Used Adjectives.

- Model.** **Q** Ця вулиця довга? *Is this street long?*
A Ні, вона не довга, а дуже коротка.
No, it is not long, but very short.

1. Ця книжка цікава?
2. Це завдання важке?
3. Цей борщ гарячий?
4. Ця мама молода?
5. Цей чоловік сильний?
6. Цей університет великий?
7. Ця студентка хвора?
8. Це літо холодне?
9. Цей хлопець поганий?
10. Ця дівчина потворна?
11. Цей поїзд швидкий?
12. Це місто багате?

Волинський університет
Volyn University

Ганна за фахом –
фотограф
Hanna is a photographer by
profession

Note 4.4. How to Point to Things

The demonstrative pronoun *цей* is equivalent to the English *this* and points to an object that is relatively close to the speaker. It has three gender forms:

- m.* цей, *f.* ця, *nt.* це,
m. цей інженер *this engineer*
f. ця студентка *this female student*
nt. це перо *this pen*

Знайомтеся - пані
Марічка та панна Ярка.

П 4.9. Express delight or surprise at something. Make sure that the adjectives and possessive pronouns agree in gender with their nouns.

Model. Гарний, картина, наш

С Яка гарна картина! *What a beautiful picture!*

А Так, дуже гарна, і вона наша. *Yes, very beautiful, and it's ours.*

1. швидкий, авто, мій	7. цікавий, питання, їхній
2. смішний <i>funny</i> , пес а <i>dog</i> , його	8. смачний <i>tasty</i> , борщ, твій
3. дорогий, ресторан, її	9. високий, дерево, ваш
4. старий, школа, ваш	10. важкий, завдання, твій
5. зелений, вулиця, твій	11. великий, кімната, мій
6. нудний, лист а <i>letter</i> , їхній	12. дешівий, комп'ютер, ваш

П 4.10. Write each diminutive next to its formal variant. Determine the gender of each name. Use the appendices (Table 17) to check your answers.

Formal name	Diminutive
1. Лариса	а. Лана
2. Юрій	б. Максимко
3. Микола	в. Галя
4. Ярина	г. Сашко
5. Ярема	ґ. Леся
6. Галина	д. Юрко
7. Ігор	е. Мартуся
8. Надія	є. Дана
9. Максим	ж. Таня
10. Богдана	з. Сергійко
11. Олександр(е)р	и. Миколка
12. Світлана	і. Яремко
13. Сергій	ї. Надійка
14. Марта	й. Ярка
15. Тетяна	к. Ігорко

П 4.11. Introduce a new friend to an old one. Use the matches you made in the previous exercise.

Model.

С Хто ця приємна дівчина? *Who is this nice girl?*

А Це моя нова подруга Марія, або просто Марічка.

This is my new friend Maria or simply Marichka.

С Хто цей приємний хлопець? *Who is this nice boy?*

А Це мій новий друг Олександр(е)р або просто Сашко.

This is my new friend Oleksander or simply Sashko.

Це Сашко Гончаренко,
мій старий друг.

П 4.12. Practice asking for a person's name or surname. Chose the correct form of the possessive pronoun.

Model.

С Я *І*, ім'я *name*

А Як моє ім'я? *What's my name?*

1. Він, прізвище	4. Ти, прізвище	7. Вона, ім'я
2. Вони, ім'я	5. Ви, прізвище	8. Я, прізвище
3. Ти, ім'я	6. Вони, прізвище	9. Ви, ім'я

П 4.13. Describe each person or thing listed in Exercise 4.1. Use the required gender of the demonstrative pronoun **цей** (*f. ця, nt. це*).

Model.

С Новий *new*, студентка *a female student*

А Ця студентка нова. *This female student is new.*

П 4.14. Put the demonstrative pronoun **той** and the accompanying adjective in the required gender.

Model.

С Чоловік *a man*, нудний *boring*

А Той чоловік нудний. *That man is boring.*

1. Жінка, багатий	8. Місто, зелений
2. Друг, близький <i>close</i>	9. Завдання, цікавий
3. Потяг, останній	10. Тітка, високий
4. Дитя, малий	11. Прізвище, український
5. Юнак, сильний	12. Дівчина, розумний <i>wise</i>
6. Кімната, дорогий	13. Питання, простий
7. Італієць, знайомий	14. Лист, довгий

П 4.15. Listen to this conversation. Read it with a partner, then adapt the words to your situation.

Розмова Conversation

Микола: Добридень, Олено!

Олена: Привіт, Миколо!

Микола: Як справи?

Олена: Добре, дякую. А як твої?

Микола: Спасибі, теж непогано.

Олена: Я дуже рада.

Микола: І я теж дуже радий.

Олена: Бувай.

Микола: Хай щастить.

Note 4.5. Diminutive names

Almost any Ukrainian proper name, whether feminine or masculine, has at least one, and often more, short forms, or diminutives. They are used by friends, colleagues, and people who know each other well enough to be on familiar terms as informal, more intimate, or affectionate way of calling a friend.

form. Марія *Maria* – *dim.* Марічка, Маруся, Марусенька

form. Ярина – *dim.* Ярка, Ярочка, Яруся, Яруня

form. Іван *Ivan* – *dim.* Івась, Івасик, Іванко, Ванько

form. Олександр *Oleksander* – *dim.* Сашко, Олесь, Лесь, Лесик.

In Table 17 of the appendices you can find the diminutive variants of many common Ukrainian proper names.

Note 4.6. Demonstrative pronoun **той** *that*

The demonstrative pronoun **той** *that* refers to an object relatively removed from the speaker. Its gender forms are:

m. той, *f.* та, and *nt.* те.

m., той борць *that borshch*

f., та дівчина *that girl*

nt., те місто *that city*

Ці дівчата – студентки.
These girls are students.

4.16. Say and write the sentences in Ukrainian. Use the vocabulary and grammar of the lesson. Consult the dictionary if necessary.

1. Tell me please, what is her name and surname.
2. Please meet, this is my old friend Ivan Kozachenko.
3. Ivan is a good student.
4. Lviv is their favorite Ukrainian city.
5. This young man is not a banker, but an economist.
6. That book is very interesting, but this one is boring.
7. She is a beautiful and kind girl.
8. Our house is new and big.
9. What is his brother by profession?
10. This is a hard question and that is an easy answer.
11. This old man is an interesting photographer.
12. That young woman is a happy mother.
13. What a boring film!
14. This car is not expensive, it's very cheap.

4.17. Listen carefully to these questions. Use the dialogue at the beginning of this lesson to answer the questions.

1. Як його ім'я?
2. Як її ім'я?
3. Яке ім'я Лариса?
4. Як його прізвище?
5. Як її прізвище?
6. Юрій, або просто як?
7. Лариса, або просто як?
8. Хто є новий студент?
9. Хто є старий студент?
10. Скільки часу Лариса вже є тут?

Note. 4.7. Відміна іменників
Nominal Declension

All Ukrainian nouns fall into four groups or *declensions* based on the types of endings taken in various cases. Each declension is determined by two features:

- 1) grammatical gender and 2) ending.

1. The first declension is comprised of feminine and masculine nouns that end in *-а* or *-я*,

*f. школа a school, f. земля a land; m. невдаха a loser,
m. сирота an orphan, m. суддя a judge.*

A great majority of Ukrainian nouns ending in *-а* (*-я*) are of feminine gender. For this reason the first declension is often called the *feminine declension* in grammar books.

2. The second declension is comprised of masculine nouns that end in a consonant (ø) or in the vowel -o for names of men, and neuter nouns that end in -o, -e, and -я.

*m. рік a year, m. батько a father, m. дядько an uncle,
nt. місто a city, nt. поле a field, nt. питання a question.*

The я-ended neuter nouns have a lengthened consonant before the ending.

*nt. питання a question, життя life, узбіччя roadside,
кохання love, роздоріжжя crossroads.*

That is an easy way of telling them apart from feminine and the very few masculine nouns ending in -я like

*f. пісня a song, f. вишня a cherry, f. няня a babysitter,
m. Петя Petia (diminutive of the name Petro).*

Because a great majority of the second declension nouns are masculine, it is often called the masculine declension.

3. The third declension is comprised of feminine nouns ending in one consonant, or in the consonant cluster -сть.

річ a thing, ніч a night, любов love, радість joy.

The noun *мати a mother* also belongs to the third declension.

4. The fourth declension is comprised of neuter nouns, that are the names of baby animals ending in -а or -я.

*курча a chicken, порося a piglet, дитя a baby,
цукня a puppy, котеня a kitten.*

Note that the noun *ім'я a name* also belongs to the fourth declension.

Nominal declension endings can be found in Tables 1-3 of the appendices, pp. 316-317.

4.18. Determine the declension of these nouns. Be sure to take into account their gender, ending, and meaning.

котеня	фотографія	кіт	тітка	томат	людина
олівець	вулиця	радість	місто	завдання	Тимко
ніч	бажання	кава	Вітя	зуб	річ
музей	вікно	панна	дядько	диня	стілець
життя	дівчина	мати	пан	взуття	любов
авто	Галина	лікар	їжа	вухо	журнал
жінка	таксівка	вино	площа	хлопець	ім'я

Listening comprehension

4.19. Read the questions first, then listen to the text "Знайомтеся, це – Оксана Микитенко" and answer the questions.

1. Хто така Оксана?
2. Яка її спеціальність?

Note 4.8. Consonants without letters

There are two consonants in Ukrainian that have no single letter of their own. Therefore each uses a combination of two letters. They are /dzh/ signified in writing by *дж* and /dz/ signified in writing by *дз*. Each of them is an indivisible sound and their two elements are pronounced together.

The consonant *дж /dzh/* is identical to the English /dʒ/ in *John* or *job*,

ходжу /khor'dzhu/ I walk, джаз /dzhaz/ jazz, джерело /dzhere'lo/ a spring, source.

The consonant *дз /dz/* has no direct English counterpart and sounds like two final consonants pronounced together in *He reads. She leads. It needs.*

дзеркало /dzérkaló/ a mirror

дзвін /dzvin/ a bell

дзьоб /dz'ob/ a beak

родзинка /ro'dzýnka/ a raisin

Exception. When the first element of these consonants, the *д /d/*, is part of a prefix and the second is a part of the root then the two elements *д /d/*, *ж /zh/* and *дз /dz/* are pronounced as separate sounds.

підживити /pid.zhy'vyty/ a synonym of живити /zhy'vyty/ to nourish

надзвуковий /nad.zvuko'vyy/

supersonic from звуковий /zvuko'vyy/ acoustic.

Який гарний зелений парк!

Оксана Микитенко,
студентка

 Note 4.9. Numerals *eleven to nineteen*.

Memorize the cardinal numerals from *eleven to nineteen*. The consonant *д* /d/ in the cluster *-дц-* /dts/ is assimilated to the soft *ц* /ts/ after it and therefore, instead of being fully pronounced, the /d/ becomes a stop /-/ while the following soft /ts/ is fully pronounced.

English	Ukrainian and transcription
<i>eleven</i>	одинадцять /oˈdyˈnɑːˈtsʲɑˈtʲ/
<i>twelve</i>	дванадцять /dvɑˈnɑːˈtsʲɑˈtʲ/
<i>thirteen</i>	тринадцять /tryˈnɑːˈtsʲɑˈtʲ/
<i>fourteen</i>	чотирнадцять /choˈtyˈmɑːˈtsʲɑˈtʲ/
<i>fifteen</i>	п'ятнадцять /pjɑˈtnɑːˈtsʲɑˈtʲ/
<i>sixteen</i>	шістнадцять /shisnɑːˈtsʲɑˈtʲ/
<i>seventeen</i>	сімнадцять /sʲmˈnɑːˈtsʲɑˈtʲ/
<i>eighteen</i>	вісімнадцять /visʲimnɑːˈtsʲɑˈtʲ/
<i>nineteen</i>	дев'ятнадцять /deˈvjɑˈtnɑːˈtsʲɑˈtʲ/

The stress in the numerals from 11 to 19 is invariably on the syllable *-на-*.

3. Яке її захоплення?
4. Де живе її сім'я?
5. Хто такий Ярослав Микитенко?
6. Хто він за фахом?
7. Який чоловік її тато?
8. Хто за фахом Олександра Микитенко?
9. Яка вона жінка?
10. Хто такий Сірко?
11. Чому його ім'я Сірко?

4.20. Translate the following text into English. If necessary, use the dictionary. Then summarize the text in a few Ukrainian sentences.

Знайомтеся: це Оксана Микитенко

Добридень. Моє ім'я Оксана, а прізвище Микитенко. Я живу в Києві. Зараз студентка в Київському національному університеті. Моя спеціальність – українська мова та література, а моє велике захоплення – старі європейське кіно та театр. Моя сім'я теж тут живе. Знайомтеся: ось мій тато. Його ім'я – Ярослав. Він є інженер-механік. Ярослав Микитенко високий та симпатичний чоловік. А це моя мама. Її ім'я – Олександра. Вона – економістка. Моя мама гарна та весела жінка. А це моє улюблене цуценя. Воно сіре, тому його ім'я є Сірко. Моє цуценя маленьке і кохане. Сірко і я майже завжди разом.

4.21. Describe each of these pictures based on the text above about the Mykytenko family.

Це я, Юрко

Наталка, моя жінка

Марічка, наша кішка

4.22. Listen carefully and mark the numerals you hear.

сімнадцять	тринадцять	десять	шістнадцять	дев'ятнадцять
п'ятнадцять	нуль	одинадцять	п'ять	чотири
сім	шість	вісімнадцять	два	чотирнадцять
дванадцять	три	вісім	дев'ять	один

4.23. Read these equations out loud in Ukrainian.

помножити на *to multiply by*

1. $1 \times 10 =$	4. $5 \times 3 =$	7. $2 \times 3 =$	10. $4 \times 2 =$	13. $15 \times 0 =$
2. $3 \times 4 =$	5. $2 \times 8 =$	8. $3 \times 3 =$	11. $7 \times 2 =$	14. $19 \times 1 =$
3. $4 \times 4 =$	6. $6 \times 2 =$	9. $5 \times 2 =$	12. $2 \times 2 =$	15. $8 \times 2 =$

поділити на *to divide by*

1. $2 + 2 =$	4. $15 + 5 =$	7. $10 + 5 =$	10. $17 + 1 =$	13. $11 + 1 =$
2. $12 + 4 =$	5. $6 + 2 =$	8. $0 + 19 =$	11. $15 + 3 =$	14. $12 + 2 =$
3. $9 + 3 =$	6. $8 + 4 =$	9. $14 + 2 =$	12. $16 + 8 =$	15. $10 + 2 =$

4.24. Numeric dictation. Listen carefully to the speaker and write down in words the cardinal numerals. Read each of the numerals aloud.

4.25. Read the addresses of these people. Spell out all numerals and abbreviations. Follow the model.

Model.

С Ігор Дмитрук, вул. Соборна, 7, кв. 2
Ihor Dmytruk, 7 Soborna St., Apt. 2

А Ігор Дмитрук. Його адреса: вулиця Соборна, будинок номер сім, квартира номер два.
Ihor Dmytruk. His address is: number 7 Soborna Street, apartment number 2.

- Роман Новачук, вул. Зелена, 11, кв. 7
- Меланія Олійник, вул. Садова, 3, кв. 19
- Марко Пінчук, вул. Європейська, 10, кв. 5
- Ярема Хмельницький, вул. Катедральна, 18, кв. 12
- Світлана та Любомир Павлюкі, вул. Шкільна, 9, кв. 15
- Лукаш Петрунчак, вул. Замкова, 16, кв. 1
- Наталія Тіха, вул. Пекарська, 4, кв. 17
- Андрій Павлишин, вул. Київська, 6, кв. 20
- Кирило Васильченко, вул. Поштова, 5, кв. 2
- Богдана Пилипенко, вул. Вокзальна, 13, кв. 16

4.26. Ask who these people are. Use the required gender form of the adjective **такий** *such*.

Model.

С Пан Чугай *Mr. Chuhaï, новий лікар a new physician*

О Хто такий пан Чугай? *Who is Mr. Chuhaï?*

А Здається, він – новий лікар. *He seems to be a new physician.*

Note 4.10. Multiplication and division

To read a mathematic equation of multiplication the expression **помножити** /po'mnozhyty/ на *to multiply by* is used. For the equation of division **поділити на** /po'dilyty/ *to divide by* is used. $6 \times 3 = 18$ is read as **Шість помножити на три дорівнює вісімнадцять**. *Six times three equals eighteen. (lit. Six to multiply by three equals eighteen.)* $14 \div 2 = 7$ is read as **Чотирнадцять поділити на два дорівнює сім**. *Fourteen divided by two equals seven. (lit. Fourteen to divide by two equals seven.)*

Note 4.11. Хто такий ...? Who is ...? Що таке ...? What is ...?

To inquire about an unknown person, **Хто такий ...? Who is ...?** is used. The adjective **такий** *such* agrees in gender with the noun it refers to:

Хто такий Тарас? Who is Taras? or Хто він такий? Who is he?
Хто така Богдана? Who is Bohdana? or Хто вона така? Who is she?

The answer to such questions usually is like, **Тарас – це наш новий працівник. Taras is our new worker. Богдана – це їхня журналістка. Bohdana is their journalist.**

To solicit information about an unknown word, the cliché **Що таке ...? lit. What is ...?** is used. It actually means *What does the "..."* mean? This cliché stays the same irrespective of the gender of the noun whose meaning it asks to explain because the neuter adjective **таке** *such* agrees with the interrogative word **що?** which refers to an entity of the neuter gender. This question can be posed to any noun, whether animate or inanimate, whose meaning needs to be explained,

Олівець? Що таке олівець? A pencil? What is a pencil?
Архітектор? Що таке архітектор? An architect? What is an architect?
Я не розумію, що таке офіціантка. I don't understand what офіціантка is.

The expression **Що тут (там) таке?** means *What's going on here (there)?*

Наталія Наум

Іван Миколайчук

Олександр Довженко

Ліна Костенко

Тарас Прохасько

Данило Садовий

1. Олександр Довженко, український кінорежисер *a Ukrainian director*
2. Ліна Костенко, відома поетка *f. a known poet*
3. Наталія Наум, чудова акторка *a wonderful actress*
4. Тарас Прохасько, їхній улюблений письменник *their favorite writer*
5. Іван Миколайчук, славетний кіноактор *a famous film actor*
6. Яків Васильченко, дуже добрий водій *a very good driver*
7. Панна Меланія, його знайома українка *a Ukrainian woman he knows*
8. Данило Садовий, її хлопець *her boyfriend*
9. Пані Садова, моя тітка *my aunt*
10. Софія Микитенко, його молодша сестра *his younger sister*

4.27. Ask someone to explain the meaning of the unknown word.

Model.

- C** «Український тиждень» *The Ukrainian Week*, популярний журнал *a popular magazine*
- Q** Вибачте, що таке «Український тиждень»? *Excuse me, what does The Ukrainian Week mean?*
- A** Це популярний журнал. *It's a popular magazine.*

Володимирець

Керелівка

Десна

кінокартина

1. Володимирець, моє рідне місто *my hometown*
2. Десна, велика і гарна річка *a large and beautiful river*
3. Михальчук, типове українське прізвище *a typical Ukrainian family name*
4. Роксоляна, старе жіноче ім'я *an old feminine name*
5. Світлина, те саме, що фотографія *the same thing as a photograph*
6. Кінокартина, те саме, що фільм *the same thing as a film.*
7. Прорізна, одна стара вулиця *an old street*
8. Борщ, традиційний український суп *the traditional Ukrainian soup.*
9. Керелівка, дуже відоме село *a very well-known village*
10. Світязь, дуже гарне і велике озеро *a very nice and big lake*

Мовні ресурси на мережі.
Language resources on the web.

4.28. Go to google images search engine and type into the search window the Ukrainian word **знайомство**. Report in writing on at least four instances of **Хто знайомиться? Who is getting acquainted?**

1. Describe these people using the adjectives you learned.
2. Give them Ukrainian names and family names (Table 17, p. 327-329).
3. Mention their professions.
4. Be ready to tell everything in your own words.

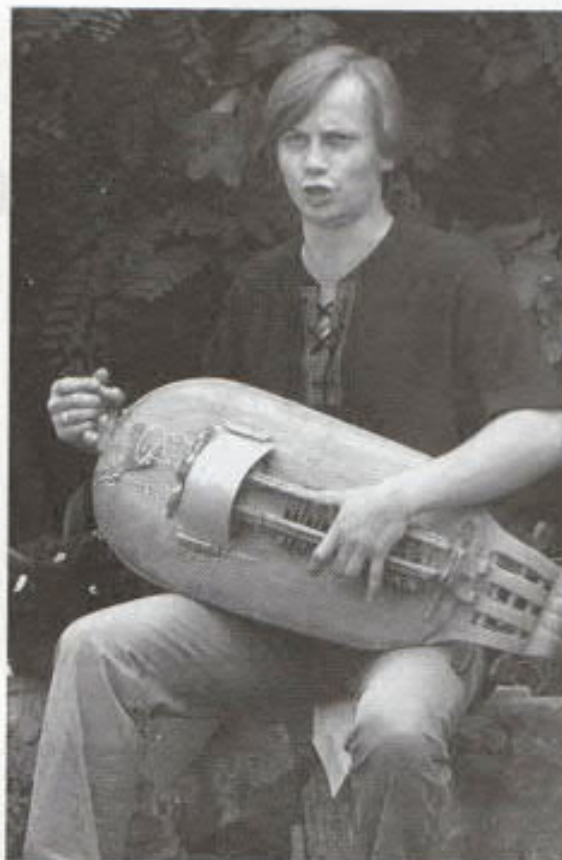
4.29. Enact a conversation with a partner. Use the material you learned in this and previous lessons. Where necessary consult the dictionary.

Сцénка за сценáрієм «Знайóмство» Scripted Skit: *Getting Acquainted*

Enact the skit with a partner. Closely follow the script. Use the material of the lesson and the English-Ukrainian dictionary. Be creative.

Bohdana (Богдána): Greets Oleksander.

Oleksander (Олекса́ндер): Greets Bohdana in return.

Юрко Кулочинський
за фахом музикант

річка Смотрич, місто
Кам'янець-Подільський

Bohdana: Politely asks Oleksander's name.

Oleksander: Introduces himself only by name. Asks Bohdana's name.

Bohdana: Introduces herself only by name.

Oleksander: Indicates that he likes her name.

Bohdana: Thanks for the compliment. Asks how Oleksander is.

Oleksander: Says he is fine and returns the question.

Bohdana: Says she is not bad. Apologizes and asks for Oleksander's family name.

Oleksander: Gives his family name. (Choose a family name in Table 18 «Some Common Ukrainian Family Names», appendices, p. 329). Asks for Bohdana's family name.

Bohdana: Gives her family name.

Oleksander: Concludes by repeating her name and surname.

Bohdana: Agrees and offers the informal variant of her name (Consult Table 17 «Some Common Ukrainian Names», appendices, p. 327).

Oleksander: Introduces himself by name and family name and asks her to call him simply by the diminutive of his name.

Bohdana: Expresses pleasure at meeting him.

Oleksander: Says he is also pleased and bids goodbye.

Bohdana: Bids goodbye wishing him all the best.

Лекція | Lesson 5

Dialogue:

Канікули: цікаво і недорого
Vacations: Interesting and Inexpensive

Grammar:

Aspect of the verb
Past Imperfective and perfective tenses
Nominative case plural
Numerals 20-99

Competencies:

Vacations
Nationalities
Present and past possibility

Крим – це дуже гарні
місця.

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

Лесе, Мико́ло These are special forms of the names **Лєся** and **Мико́ла**, i.e., the vocative case, which are used when the person is directly addressed. More on the vocative case in Lesson 6.

до́ма, adv., var. удо́ма, вдо́ма home, at home; Unlike the *Eng.* equivalent it denotes only static location of people in their home, but not a homebound motion.

куди́сь, adv. some place, to some place; indicates direction of motion, not location. The particle *-сь* added to an interrogative pronoun turns it into an indefinite pronoun, **що** *what* - **щось** *something*, **хто** *who* - **хтось** *someone*, **де** *where* - **де́сь** *somewhere*, **коли** *when* - **коли́сь** *some day, once*, **чому** *why* - **чому́сь** *for some reason*.

5. Дія́лог. Ка́нікули: ці́каво і недо́рого.

Мико́ла: Лесе, це ти? Як приємно! Старі друзі! Привіт!

Лєся: Привіт, Мико́ло. Як справи?

Мико́ла: Добре, дякую. Ми не бачилися ціле літо!

Лєся: Що ти робив? Сидів удо́ма чи мо́же, куди́сь їздив?

Мико́ла: Я та мої друзі Тарас і Роман разом їздили на мо́ре.

Лєся: Ну і як було?

Мико́ла: Дуже добре, весело – просто чудово!

Лєся: Де саме ви відпочивали?

Мико́ла: Ти чула про Коктебєль? Це Крим, це дуже гарні місця.

Лєся: Чому́ Коктебєль, а не Ялта чи Євпаторія?

Мико́ла: Тому́ що там можна добре відпочити: тепле мо́ре, го́ри, гарна приро́да.

Лєся: Так, і дуже дорогі готелі та ресторани.

Мико́ла: Ні, там можна знайти дешеві квартири. Ми купували продукти і готували все самі.

Лєся: Я завжди хотіла так провести канікули: цікаво і недорого.

5. Dialogue. Vacation: Interesting and Inexpensive.

Mykola: Lesia, is that you? How nice! Old friends! Hello!

Lesia: Hello, Mykola. How are you?

Mykola: Fine, thank you. We haven't seen each other the entire summer!

Lesia: What have you been doing? Sat around at home or maybe traveled someplace?

Mykola: I traveled with my friends Taras and Roman to the sea.

Lesia: Well, and how was it?

Mykola: Very well, entertaining – simply great!

Lesia: Where exactly did you vacation?

Mykola: Have you heard of Koktebel? It's the Crimea, very beautiful places.

Lesia: Why Koktebel and not Yalta or Yevpatoria?

Mykola: Because there one can have a good rest – a warm sea, mountains, beautiful nature.

Lesia: Yes, and very expensive hotels and restaurants.

Mykola: No, there one can find cheap apartments. We bought groceries and cooked everything ourselves.

Lesia: I have always wanted to spend my vacations that way: interesting and inexpensive.

Граматика | Grammar

Інфінітив дієслова Infinitive of the Verb

The infinitive is the form under which verbs are registered in all dictionaries. It simply names the action without specifying its relation to the moment of speaking, i.e., the infinitive has no specific tense. All infinitives can be easily identified by the ending **~ти**.

бути to be, **знати** to know, **бачити** to see, **жити** to live, **казати** to say, **їсти** to eat, **спати** to sleep, **мити** to wash, **читати** to read.

Some verbs in addition to **~ти**, have a second ending **~ся** or its variant **~сь**. It stays in all the forms of the verb (more on p. 248).

дивитися or **дивітись** to look (at), **сміятися** or **сміятись** to laugh, **вагітися** or **вагітись** to hesitate, **сумніватися** or **сумніватись** to doubt.

Вид дієслова Verbal Aspect

Функція | Function

Each Ukrainian verb can describe an action either as a process or a result and has two respective forms called aspects – imperfective and perfective. For example the Ukrainian for *to read* is **читати** to be reading and **прочитати** to have read.

The **imperfective** aspect of the verb presents its action as a process, or something habitual that repeats over time,

Я писав до неї щотижня. I wrote to her every week (repeatedly).

The **perfective** aspect depicts a one-time action as something already completed or restricted in some manner and often focuses on its result. **Я написав до неї вчора.** I wrote to her yesterday (one time, started and finished).

A verb normally has two infinitives – imperfective and perfective, as well as two aspects in the past and future.

The present tense has only the imperfective aspect. The opposition ongoing vs completed action can be expressed in the present by the combination of modal verbs + infinitive (imperfective or perfective).

Зараз Микола має писати лист. Now Mykola has to write a letter. (imperfective simply naming the action, meaning to write and not to edit or send the letter) vs

Зараз Микола має написати лист. Now Mykola has to write a letter. (perfective meaning – he needs to start and finish writing, so he can send it).

From now on, both aspectual forms of the infinitive for each verb will be listed here and both should be memorized. Some verbs are defective and have only one aspect: *impf.* **бути** to be, **мати** to have.

їздити на море	to go (travel) to the sea-shore (<i>lit.</i> to the sea)
саме, adv.	exactly, precisely, namely; used for emphasis usually after the interrogative pronoun to be emphasized, хто саме? exactly who? де саме? exactly where?
так, adv.	so, that way, in such a manner; so well
наприклад, adv.	for example, for instance
обов'язково, adv.	by all means (in affirm.), Треба обов'язково подивитися цей фільм. One needs to see this film by all means.
можна, pred., impers. to + inf.	one can, we can, it's possible; used to express a possibility or permission to do something, Тут можна читати. One can (is allowed to) read here. Also in impersonal statements, Тут можна знайти дешеві готелі. Here one can find cheap hotels. When negated, it expresses impossibility or prohibition, Тут не можна курити. No smoking here.
весело	entertainingly
чудово	wonderfully
цікаво	interestingly
недорого, adv.	inexpensively

(For more on adverbs see Lesson 7, p. 113-114.)

Note 5.1. Typical past time expressions

вчора /vchóra/ yesterday
 колись /kó'ly's/ once
 недавно /ne'dávno/ recently, lately
 позавчора /po'zavchóra/ the day before yesterday
 тоді /to'dí/ then
 торік /to'rik/ last year
 минулого тижня (місяця, року) /mynúloho týzhn'a /mis'ats'a, róku/ last week (month, year)
 минулої осени (зими, весни) /mynúlo'ji óse'ny' /zy'mý, ve'sný/ last fall (winter, spring)
 минулого літа /mynúlo'ho' lí'ta/ last summer
 тиждень (місяць, рік) тому /týzhden' (m'is'ats', rik) tómu/ a week (month, year) ago

Note 5.2. Typical expressions of habitual action

часом /chásom/ at times, sometimes
 часто /cháshto/ often
 час від часу /chas vid chásu/ from time to time
 завжди /závzhdy/ always
 іноді /ino'dí/ sometimes
 рідко /ridko/ seldom
 ніколи /nikóly/ never
 як правило /yak právy'lo/ as a rule
 звичайно /zvy'chájno/ usually,
 var. зазвичай /zazvýchaj/

Минулий недоконаний час Past Imperfective Tense**Функція | Function**

The past imperfective denotes an action that was in progress or occurred at some moment in the past, **Тоді моя сестра читала.** *My sister was reading then.* It presents the action as:

1) repetitive or habitually occurring. It is used with such words as **часто** often, **рідко** rarely, **іноді / інколи / часом** sometimes, **час від часу** from time to time, **ніколи** never, **завжди** always, **звичайно** usually, **як правило** as a rule.

Роман часто (рідко) писав листи. *Roman often (rarely) wrote letters.*

2) an open-ended process without regard for whether or not it was ever completed. The verb may be accompanied by **тоді** then, **довго** for long, **тривалий час** for a long time, **вчора** yesterday, **позавчора** the day before yesterday, **минулого тижня (місяця, року)** last week (month, year), **від + G. ... до + G. ...** from ... to.

Українські пластуни у Нью-Йорку
Ukrainian girl and boy scouts in New York

3) a one-time specific action in the past, a statement of fact with the implication that there is no need to repeat the action again. In this meaning it is often accompanied by the adverb **вже (уже)** already. In this usage, the imperfective past is synonymous with the perfective past.

Ми вже бачили цей фільм. *We already saw this film.* (We do not need to see it the second time.)

Утворення | Formation

Past (im)perfective endings
 -в, -ла, -ло, and -ли

The dictionary form of the verb, or infinitive, is used to make the past tense, both imperfective and perfective. The past imperfective (as well as perfective) tense has four forms: three singular and one plural. All four are derived by replacing the ending **-ти** in the imperfective

infinitive with a respective past tense ending:

- в** for masculine singular,
жити to live - Він (я, ти) жив. He (m. I, m. You) lived.
- ла** for feminine singular,
жити to live - Вона́ (я, ти) жила́. She (f. I, f. You) lived.
- ло** for neuter singular,
жити to live - Воно́ жило́. It lived.
- ли** for plural of all genders,
жити to live - Вони́ жили́. They lived.

If the **-ти** of the infinitive is preceded by a consonant, the masculine form is derived simply by dropping the **-ти**,

бігти to run – Він (я, ти) біг. He (I, You) ran. but f. Вона́ бігла. She ran. nt. Воно́ бігло. It ran. pl. Вони́ бігли. They ran. Other such cases are:

кла́сти to put - він клав, вона́ клала, нести́ to carry - він ніс, вона́ несла, везти́ to transport - він віз, вона́ везла, вести́ to lead - він вів, вона́ вела, плести́ to spin - він плів, вона́ плела, рости́ to grow - він ріс, вона́ росла.

Verbs that end in **-ся** (**-сь**) form their past tense the same way as those without and keep the **-ся** or var. **-сь**,

митися to wash oneself – m. він мився, f. вона́ милася, nt. воно́ милося, pl. вони́ милися
боятися to be afraid – m. він боявся, f. вона́ боялася, nt. воно́ боялося, pl. вони́ боялися

Мину́лий доко́наний час Past Perfective Tense

Фу́нкція | Function

The past perfective tense depicts a past action as completed and focuses on its result. It also presents the action as happening only once – not a repeated occurrence. It is often accompanied by such words as

вже (уже) already, **ще не** not yet, **нарешті** finally, **одразу** immediately, at once: Роман уже зварив вечерю. Roman has already cooked dinner.

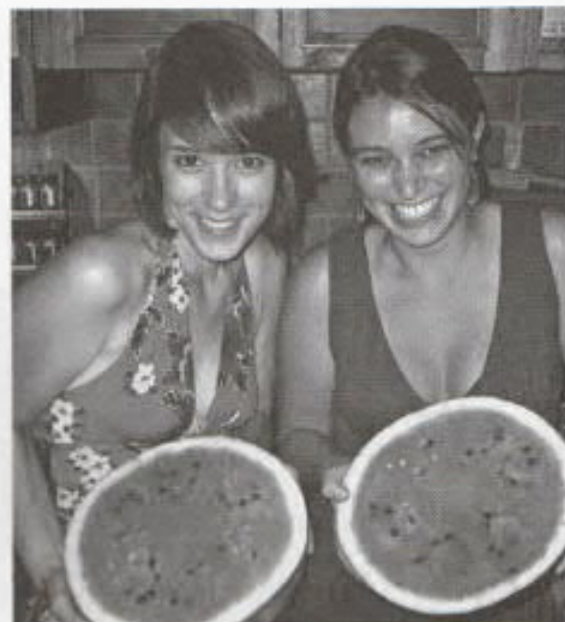
Оле́на ще не закінчила переклад. Olena has not yet finished the translation.

Ми нарешті подивилися новий фільм. We have finally watched a new film.

Утво́рення | Formation

The past perfective is formed the same way as the past imperfective with the only difference that it uses perfective infinitive instead of the imperfective one, pf. запитати ask –

- Він запитав. He asked.
- Вона́ запитала. She asked.
- Воно́ запитало. It asked.
- Вони́ запитали. They asked.

Підруки Ксеня та Рейшен купили кабуні.

Note 5.3. Irregular past tense forms

Memorize the past imperfective forms of these irregular verbs:

- іти (йти) to go –
- m. він ішов he went
- f. вона йшла she went
- nt. воно йшло it went
- pl. вони йшли they went

йти to go is an identical in meaning variant of іти. It is used after the words ending in a vowel, Мико́ла йшов. Mykola went.

- їсти to eat –
- m. він їв he ate
- f. вона їла she ate
- nt. воно їло it ate
- pl. вони їли they ate

- могти to be able –
- m. він міг he could
- f. вона могла she could
- nt. воно могло it could
- pl. вони могли they could

Note 5.4. How to start, continue, and end an action

The verbs that express the beginning, continuation, and completion of an action can be followed only by an imperfective infinitive. This rule has no exceptions. The verbs are:

impf. починати

pf. почати *to begin*

impf. закінчувати

pf. закінчити *to finish*

impf. продовжувати

pf. продовжити *to continue*

Сергій почав читати.

Serhiy began to read.

Марта закінчувала працювати.

Marta was finishing working.

Ми продовжували танцювати.

We continued dancing.

The stress in the past imperfective and perfective is mostly the same as in their respective infinitives. Some frequently used verbs however do not follow this rule,

бути *to be* but **Вона була. Вони були.**

пити *to drink* but **Вона пила. Вони пили.**

лити *to pour* but **Вона лила. Вони лили.**

жити *to live* but **Вона жила. Вони жили.**

Note 5.5. Memorize these aspectual pairs of verbs

(The dictionary offers the perfective form in the entry for every imperfective verb after the semicolon, **ста|вати** -ють; **стати** *to become*)

<i>impf.</i>	<i>pf.</i>	<i>Eng.</i>
будувати	збудувати	<i>to build</i>
варити	зварити	<i>to cook</i>
відпочивати	відпочити	<i>to rest</i>
вчити	вивчити	<i>to study, learn sth</i>
дивитися	подивитися	<i>to watch, look</i>
дзвонити	подзвонити	<i>to call, telephone</i>
йти	прийти	<i>to go; pf. to come</i>
їсти	з'їсти	<i>to eat</i>
купувати	купити	<i>to buy</i>
мити	помити	<i>to wash, clean</i>
перекладати	перекласти	<i>to translate</i>
писати	написати	<i>to write</i>
питати	запитати	<i>to ask (a question)</i>
пояснювати	пояснити	<i>to explain</i>
робити	зробити	<i>to do, make</i>
розуміти	зрозуміти	<i>to understand</i>
слухати	послухати	<i>to listen</i>
читати	прочитати	<i>to read</i>
шукати	знайти	<i>to search, look for; to find (in pf.)</i>

Називний відмінок множини Nominative Case Plural**Ім'єнники** Nouns**Функція** | Function

Nominative plural is used in **two situations**:

1) when the plural noun is the subject of the sentence,

Ці канадці – наші друзі. *These Canadians are our friends.*

2) when the noun follows the numerals of quantity **два** *two*, **три** *three*, **чотири** *four*, which appear either on their own,

два брати *two brothers*, **три книжки** *three books*, **чотири сестри** *four sisters* or as part of a composite numeral like **двадцять два**

студенти *twenty-two students*, **тридцять чотири роки** *thirty-four years*, **п'ятдесят три хвилини** *fifty-three minutes*. (For more on nouns after 2, 3, and 4 see Lesson 11, pp. 202-203.)

Утворення | Formation

Nominative plural endings:

~и (~і, ~ї), ~а (~я)

~и for all masculine and feminine nouns with hard stems, i.e., that end in a hard consonant,

m. **студент** *a student* - **студенти** *students*

батько *a father* - **батьки** *fathers*

брат *a brother* - **брати** *brothers*

f. **копійка** *a kopek* - **копійки** *kopeks*

книжка *a book* - **книжки** *books*

сестра *a sister* - **сестри** *sisters*

~і for all masculine and feminine nouns with soft and mixed stems,

m. **вчитель** *a teacher* - **вчителі** *teachers*

m. **товариш** *a friend* - **товариші** *friends*

f. **гривня** *a hryvnia* - **гривні** *hryvnias*

f. **вулиця** *a street* - **вулиці** *streets*

m. and f. **суддя** *a judge* - **судді** *judges*

f. **миш** *a mouse* - **миші** *mice*

f. **по́дорож** *a trip* - **по́дорожі** *trips*

f. **відповідь** *an answer* - **відповіді** *answers*

~ї for nouns ending in ~й, ~я, and ~ія,

m. **музей** *a museum* - **музеї** *museums*

m. **герой** *a hero* - **герої** *heroes*

f. **сім'я** *a family* - **сім'ї** *families*

f. **історія** *a story* - **історії** *stories*

~а for all neuter nouns of hard stems,

місто *a city* - **міста** *cities*

село *a village* - **села** *villages*

вікно *a window* - **вікна** *windows*

слово *a word* - **слова** *words*

прізвище *a last name* - **прізвища** *last names*

~я for all neuter nouns with soft stems,

поле *a field* - **поля** *fields*

море *a sea* - **моря** *seas*

питання *a question* - **питання** *questions*

бажання *a desire* - **бажання** *desires*

плаття *a dress* - **плаття** *dresses*

(Thus neuter nouns ending in double consonant + я have the same nominative singular and plural.)

Note 5.6. Types of word stems

A great majority of words in Ukrainian have a stem or the unchanging part, and an ending or the part that changes. The stem is the word minus its ending,

батько *a father* has the stem **батьк~**, likewise **мат~** is the stem of **мати** *a mother*, **авт~** is the stem of **авто** *a car*.

In the nouns that end in a consonant, the stem is the same as the entire word,

потяг *a train*, **ніж** *a knife*, **лікар** *a doctor*.

There are three types of stems. Each is determined by its final consonant:

1. **Hard stems** end in a hard consonant,

хата *a house*, **брат** *a brother*, **Мико́ла** *Mykola (a masculine name)*.

2. **Soft stems** end in a soft consonant, **вчитель** *a teacher*, **сі́ль** *salt*, **обличчя** *a face*.

3. **Mixed stems** end in the consonants ж, ч, ш, щ, and р,

ніж *a knife*, **плече́** *a shoulder*, **пло́ща** *a square*, **лікар** *a doctor*.

Ці веселі діти щойно почали навчатися.

малій українській
селянин

» SOUND CHANGES «

in the nominative plural of nouns

Dropping of ~о~ (~е~)

~о~ and ~е~ in the last syllable of second declension masculine nouns are dropped in the nominative plural,

куток *a corner* - кутки *corners*

сон *a dream* - сни *dreams*

українець *a Ukrainian* - українці *Ukrainians*

кінець *an end* - кінці *ends*

день *a day* - дні *days*

Change of ~і~ to ~о~ (~е~)

~і~ changes to ~о~ (~е~) in the final syllable in second declension masculine and third declension feminine nouns,

m. кіт *a cat* - коті *cats*

m. папір *paper* - папери *papers*

f. річ *a thing* - речі *things*

f. ніч *a night* - ночі *nights*

Masculine nouns with suffixes ~янин (~янин) lose the final ~н in *N. pl.*:

киянин *a citizen of Kyiv* - кияни *citizens of Kyiv*

росіянин *a Russian* - росіяни *Russians*

селянин *a peasant* - селяни *peasants*

християнин *a Christian* - християни *Christians*

Note the irregular *N. pl.* forms of other frequently used nouns:

друг *a friend* - друзі *friends*

людина *a person* - люди *people*

дівчина *a girl* - дівчата *girls*

дитина *a child* - діти *children*

мати *a mother* - матері *mothers*

ім'я *a name* - імена *names*

Names of baby animals, i.e. nouns of fourth declension, acquire the ending ~та in *N. pl.*:

курча *a chicken* - курчата *chickens*

щенья *a puppy* - щенята *puppies*

котеня *a kitten* - котенята *kittens*

щенья

теля

КОТЕНЯ

ПОРΟΣЯ

The stress in the nominative plural highly varies and has three principal patterns:

1) the stress stays on the same syllable as in *N. sg.*,

студент *a student* - **студенти** *students*, **магазин** *a store*

- **магазини** *stores*

2) the stress falls on the stem in *N. sg.* and shifts onto the ending in *N. pl.*,

батько *a father* - **батьки** *fathers*, **брат** *a brother* - **брати** *brothers*,

дядько *an uncle* - **дядьки** *uncles*

3) the stress falls on the ending in *N. sg.* and shifts onto the stem in *N. pl.*,

сестра *a sister* - **сестри** *sisters*, **рука** *a hand* - **руки** *hands*, **нога** *a*

leg - **ноги** *legs*, **голова** *a head* - **голови** *heads*.

At this stage, it is best to memorize the nominative plural stress.

Прикметники Adjectives

Adjectival nominative plural endings:

-і (-ї)

All the adjectives, possessive pronouns, and ordinal numerals have the nominative plural ending *-і* and therefore lose the gender distinction,

великий *big* - **великі**, **синій** *blue* - **сині**, **цей** *this* - **ці**, **той** *that* - **ті**, **наш** *our* - **наші**.

The pronouns ending in *-ий* take the ending *-ї* and undergo the *i - o* vowel change in their stems,

мій *my* - **мої**, **твій** *your* - **твої**, **свій** *one's own* - **свої**.

Note 5.7. Consonant В, а /v/ in word final position

The Ukrainian /v/ is a voiced consonant, i.e., when it is pronounced the vocal chords vibrate. Its voiceless counterpart /f/ is pronounced without the participation of the voice. At the end of the word, the voiced /v/ does not ever become a /f/. On the contrary, it resembles a short labialized vowel /ʌ/, signified in transcription by /ʌ/. In the past tense masculine forms, the result is a number of diphthongs:

робити *to do* -

Він робив. /ro'byv/ *He did.*

читати *to read* -

Він читав. /chy'tav/ *He read.*

іти *to walk* -

Він ішов. /ishov/ *He walked.*

бути *to be* -

Він був. /buv/ *He was.*

сидіти *to sit* -

Він сидів. /sy'div/ *He sat.*

Вправи Exercises

5.1. Listen and repeat after the speaker. Practice the voiced /v/ in the masculine past tense forms.

Model.

C *inf. мати to have*

A *Він мав. He had.*

Ми колись весело
подорожували.

На вакаціях дівчата
часто робили вправи.

будувати *to build*
відпочивати *to rest*
дивитися *to look*
йти *to go, walk*
купувати *to buy*
перекладати *to translate*
пояснювати *to explain*
слухати *to listen*

варити *to cook*
вчити *to study, learn*
дзвонити *to call, telephone*
їсти *to eat*
мити *to wash, clean*
писати *to write*
робити *to do, make*
шукати *to look for, to find*

5.2. Form the past imperfective from these infinitives.

Model.

С він, співати *to sing*

А Він колись так співав. *He once sang so (that way).*

ми, писати
вони, робити
воно, думати
він, читати
воно, спати
він, перекладати

ви, працювати
він, говорити
вона, жити
вони, хотіти
вона, відпочивати
вона, їсти

5.3. Form sentences in the past imperfective. Replace the subject by the respective personal pronoun.

Model.

С мій брат *my brother*, завжди *always*, багато читати *to read a lot*

А Він завжди багато читав. *He always read a lot.*

- твоя мама, часто, співати
- малі дівчина, час від часу, їсти
- мої батьки *parents*, завжди, багато працювати *to work a lot*
- всі діти *all children*, як правило, любити цукерки *to like candies*
- Микола та Ірина, часто, їздити на море *to travel to the seaside*
- мій друг, завжди, слухати радіо *to listen to the radio*
- їхнє дитя, часто, дивитися на це дерево *to look at the tree*
- мої батьки, іноді, купувати вино *to buy wine*
- Іван Ханенко, часом, дзвонити додому *to call home*
- наші студенти, часто, думати про Україну *to think about Ukraine*

5.4. Transform the past imperfective into the past perfective. Use the table in the grammar section.

Model. С Вчора Мирослав довго робив завдання. *Yesterday Myroslav was doing the assignment for a long time.*

А Мирослав вже зробив завдання. *Myroslav has already done the assignment.*

- Вчора Соломія довго писала вправи.
- Позавчора Ярина довго дивилася фільм.

3. Вчора Марко довго варив їсти.
4. Позавчора Стефанія довго вчила нові слова.
5. Минулого місяця Роман і Наталка довго відпочивали на морі.
6. Вчора ми довго йшли додому.
7. Вчора Микола довго мив посуд.
8. Позавчора Ольга довго купувала продукти.
9. Вчора батько довго слухав радіо.
10. Минулого тижня вони довго шукали готель.
11. Оксана довго читала журнал.
12. Минулого року робітники довго будували новий театр.

5.5. Say and write each sentence in Ukrainian. Note that the English verb + *inf.* or verb + *-ing* form correspond to the Ukrainian verb + *impf. inf.*

1. We began to understand.
2. He finished listening.
3. She began to read.
4. They started to study.
5. They finished speaking.
6. It (the baby) finished eating.
7. We began to watch.
8. The child started to ask.
9. The boy started to work.

5.6. Rewrite each sentence to transform a past action in process into a completed past action.

Model.

C Марко довго робив завдання. *Marko was doing the assignment for a long time.*

A Марко нарешті зробив завдання. *Marko finally did the assignment.*

1. Мій брат довго писав лист.
2. Ярослав довго перекладав текст.
3. Ярина довго варила борщ.
4. Василь довго вчив нові імена.
5. Микола довго мив посуд.
6. Олена довго робила завдання.
7. Тиміш довго читав газети.
8. Володимир довго пояснював це правило.
9. Робітники довго будували новий супермаркет.
10. Ми довго шукали його улюблений музей.

5.7. Express the idea of a failed effort. Combine an imperfective past for an effort undertaken with a perfective past of the same word for a result that never materialized. Use the previous exercise and follow the model.

Ганя продовжувала робити фільм.

Олеся довго дивилася альбом.

Note 5.8. Masculine names of nationalities

Many nouns that name nationalities of the masculine gender are subject to e-dropping. The *N. pl.* stress is on the same syllable as in *N. sg.*:

Model. албанець *an Albanian* – албанці *Albanians*

1. україноць *a Ukrainian*
2. американець *an American*
3. іспанець *a Spaniard*
4. канадець *a Canadian*
5. мексиканець *a Mexican*
6. палестинець *a Palestinian*
7. китаєць *a Chinese*
8. німець *a German*
9. австрієць *an Austrian*
10. японець *a Japanese*
11. аргентинець *an Argentinian*

With the e-dropping, the finale *-ць* in the singular becomes *-йці* in the plural.

Model. австралієць *an Australian* – австралійці *Australians*

1. англієць *an Englishman*
2. канадієць *var. a Canadian*
3. італієць *an Italian*
4. колумбієць *a Colombian*
5. бельгієць *a Belgian*
6. нігерієць *a Nigerian*
7. чилієць *a Chilean*
8. сирієць *a Syrian*

Take note. In Ukrainian, names of nationalities are written in lower case.

Model

С Марко довго робив завдання. *Marko was doing the assignment for a long time.*

А Марко довго робив завдання, але так і не зробив. *Marko was doing the assignment for a long time and never finished (did it).*

Phonetics. Drill dropping the ~o~

Н 5.8. Listen carefully and repeat. Practice dropping the vowel /o/ in the final syllable of the consonant-ended masculine nouns when forming the nominative plural. Take note of the *N. pl.* stress.

Model.

Stress Pattern A. Stress remains on the same vowel.

С ярмарок *a fair*

А ярмарки *fairs*

будінок *a building*

ґанок *a doorstep*

понеділок *Monday*

вівторок *Tuesday*

гуртожиток *a dormitory*

корок *a cork*

подарунок *a gift*

початок *a beginning*

провулок *a lane*

ранок *a morning*

виняток *an exception*

ринок *a market*

сніданок *a breakfast*

список *a list*

Stress Pattern B. Stress is on the last syllable.

С місток *a little bridge*

А містки *little bridges*

квиток *a ticket*

сон *a dream*

огірок *a cucumber*

лісок *a grove*

замок *a lock*

куток *a corner*

листок *a sheet; leaf*

парубок *a bachelor*

танок *a dance*

каток *a skating rink*

Phonetics. Drill dropping the ~e~

Н 5.9. Listen carefully to the speaker and repeat. Practice dropping the vowel /e/ in the final syllable of the consonant-ended masculine nouns when forming the nominative plural. Take note of the *N. pl.* stress.

Model.

Stress Pattern A. Stress remains on the same vowel.

С німець *a German man*

А німці *German men*

танець *a dance*

хлопець *a boy*

науковець *a scientist*

учень *a pupil*

українець *a Ukrainian man*
рівень *a level*
півень *a rooster*

дурень *a dumbhead*
будень *a weekday*
п'єрстєнь *a ring (п'єрсні)*

Stress Pattern B. Stress is on the last syllable.

С реченєць *a deadline*

А речєнци *deadlines*.

дєнь *a day*

голубєць *a cabbage roll*

млинєць *a pancake*

олївєць *a pencil*

покупєць *a buyer*

кінєць *an end*

гаманєць *a wallet*

фахівєць *a specialist*

горобєць *a sparrow*

продавєць *a salesperson*

Ці хлопці ходили на концерт.

5.10. Make inquiries about a group of people. Form nominative plural of the nouns designating nationalities.

Model. хлопець *a guy*, українець *a Ukrainian man*

Q Що це за хлопці? *Who are these guys?*

A Це наші знайомі українці. *These are the Ukrainians we know.*

Тарас - українець.

Гшам - норвежець.

Фабіо - італієць.

Рейнальдо - кубінець.

1. людина *a person*, португалець
2. студент *a student*, італієць
3. лікар *a physician*, японєць
4. чоловік *a man*, англієць
5. турист *a tourist*, іспанєць
6. гість *a guest*, канадець
7. юнак *a male youth*, американєць
8. профєсор *a professor*, аргентинєць
9. футболіст *a soccer player*, бразилєць
10. спортсмен *an athlete*, колумбієць

Note 5.9. Softening of -л-

The consonant **-л-** before the dropping **-е-** becomes soft in the nominative plural form.

палець *a finger (toe) -*

пальці *fingers (toes)*

стілець *a chair -*

стілєць *chairs*

бразилєць *a Brazilian -*

бразилєць *Brazilians*

португалець *a Portuguese -*

португалєць *pl. Portuguese*

Memorize the special case of

тиждєнь *a week - pl. тижні weeks*

Note 5.10. Expression of Possibility

To indicate a possibility of action, the word **можна** *one can* is used in impersonal expressions that refer to nobody specifically: *Where can one buy tickets? When can one call? How can one find information?*

When the result is important, **можна** is followed by a perfective infinitive, **Де можна відпочити?** *Where can one rest?*

Коли можна пообідати? *When can one have lunch?*

When negated, **не можна** can be followed by both imperfective and perfective infinitive,
impf. **Тут не можна відпочивати.** *One may not rest here. (never)*
pf. **Тут не можна відпочити.** *One may not rest here. (at this moment, under these specific circumstances)*

To describe past tense situations one uses **було** (which is past tense neuter singular form of the verb **бути** *to be*) + **можна**.

Тут було можна відпочити. *One could rest here.*

Тоді було можна пообідати. *Then one could have lunch.*

These two words can trade places without changing the meaning of the utterance.

Тут можна було відпочити.

Тоді можна було пообідати.

When negated, the past tense of this expression can have two variants:

1) usually the negative particle **не** *not* is put before **можна** which is followed by **було**.

Там не можна було добре відпочити. *One could not have a good rest there.*

2) less commonly **не** is put before **було** which is followed by **можна**.

Вчора не було можна спати. *One could not sleep yesterday.*

5.11. React to the cue. Put the entire phrase in the nominative plural.

Model.

С Це цікава книжка. *This is an interesting book.*

А Тут усі книжки цікаві. *Here, all books are interesting.*

гарна дівчина

мала дитина

1. Це смачна страва.	8. Це наша мати.
2. Це новий студент.	9. Це близький друг.
3. Це нецікава газета.	10. Це українське ім'я.
4. Це мала дитина.	11. Це гарна дівчина.
5. Це стара історія.	12. Це велике місто.
6. Це твій американець.	13. Це висока людина.
7. Це високе дерево.	14. Це моя улюблена страва.

5.12. Transform the sentences into plural.

Model.

С Мій брат міг читати. *My brother could read.*

А Тоді мої брати могли читати. *Then my brothers could read.*

- Наш друг міг плавати.
- Ця дівчина могла співати.
- Їхня мати могла працювати.
- Її батько міг читати.
- Ваша жінка могла варити.
- Ця людина могла розповідати.
- Цей учитель міг пояснювати.
- Та українка могла слухати.

5.13. Say each phrase in Ukrainian.

1. all great people	7. all hryvnias
2. all small children	8. these kopeks
3. these pretty women	9. these new cities
4. those Ukrainian words	10. those happy girls
5. delicious apples	11. all names and family names
6. all old chairs	12. all my favorite friends

5.14. Make an inquiry. Use **можна + pf. inf.** If necessary consult the dictionary for the perfective infinitive.

Model.

С Де? *Where?* дивітися фільми *to watch films*

А Де можна подивітися фільми? *Where can one watch films?*

1. Як? варити їсти
2. Коли? слухати радіо
3. Де? купувати продукти
4. Як? шукати готель
5. Коли? читати всі ці книжки
6. Як? закінчувати ці справи
7. Коли? продовжувати працювати
8. Як? будувати новий готель так швидко
9. Де? гарно проводити канікули
10. Коли? дзвонити додому
11. Що? писати
12. Що? пояснювати

Listening comprehension

5.15. Read the questions and make sure you understand them. Listen to the text "Ідеальні вакації" online and answer the questions.

1. Куди їздив Михайло?
2. Коли він їздив відпочивати?
3. Як називається місто, де відпочивав Михайло?
4. Хто ще їздив туди?
5. Що робили друзі на морі?

5.16. Listen to the text "Ідеальні вакації" once again and render in English as much of the content as you can.

5.17. Translate this text into English. Summarize the contents in Ukrainian in three or four sentences.

Ідеальні вакації

Торік Михайло Бойчук їздив відпочивати на море. Коли він чув цікаві речі про місто Бердянськ і завжди хотів побачити його. Він та його близькі друзі Оксана та Борис їздили разом. Всі вони дуже добре провели канікули.

Море було тепле, погода гарна, квартира недорога, а їжа смачна. Часто друзі купували продукти та готували їсти самі. Вони багато купалися, грали у футбол, читали цікаві книжки чи дивилися різні фільми у кінотеатрі. Це були їхні просто ідеальні вакації – цікаві, веселі та недорогі.

У Кришу можна дуже цікаво провести вакації.

Михайло Бойчук торік відпочивав на морі.

Note 5.11. Українські свята
Ukrainian holidaysНовий рік *New Year, January 1*Різдво (*colloq. Кіляди*) *Christmas, January 7*Василя (старий Новий рік) *St. Basil's Day, January 14*Водохреще (also Йордан) *Epiphany, January 19*Великдень *Easter*День матері *Mother's Day, second Sunday of May*Трійця (*colloq. Зелені свята*)
*Pentecost*День Незалежності *Independence Day, August 24*Пам'ятник Св.
Володимирові у Києві
*St. Volodymyr's monument in Kyiv***5.18.** Memorize these expressions and use them when speaking about your recent vacation.**Що можна робити на вакаціях?** What can one do during vacation?сидіти вдома *to sit at home*їздити на озеро *to go to a lake*їздити у Карпати
to go to the Carpathiansїздити на море
to go to the seaside

сидіти вдома	<i>to sit around at home</i>
їздити у подорож	<i>to go on a trip</i>
їздити у гори, у Карпати, на море, на озеро	<i>to travel to the mountains, to the Carpathians, to the seaside, to a lake</i>
на морі можна купатися, плавати, засмагати, грати у м'яч	<i>by the sea one can bathe, swim, get suntanned, play ball</i>
у горах (Карпатах) можна гуляти, збирати трави, ягоди, гриби	<i>in the (Carpathian) mountains one can go for a hike, gather herbs, berries, mushrooms</i>

Дати відповіді на ці питання. Provide answers to these questions.

1. Що ви робили в останні вакації?
2. Куди ви їздили?
3. Що ви робили на морі чи у горах?
4. Як ви провели час?

5.19. Engage a partner in an exchange. Use the building blocks given below. Follow the model. Note the word order of the answer.

Model.

- C** Іван *Ivan*, де? *where?* вчора подивитися фільми *to watch films yesterday*
Q Що хотів знати Іван? *What did Ivan want to know?*
A Він хотів знати, де можна було вчора подивитися фільми. *Ivan wanted to know where one could watch films yesterday.*

1. Володя, як? вчора зварити їсти
2. Наталія, коли? послухати ці пісні минулого тижня
3. ваші сестри, де? купити свіжі овочі минулої зими
4. Марко, як? позавчора знайти дешеві квитки
5. ви, коли? вчора прочитати всі останні новини
6. Лєся, як? тоді закінчити писати домашні завдання
7. Павло, коли? продовжити працювати
8. Марія та Василь, як? добре відпочити минулої осені
9. твої друзі, де? гарно провести канікули торік
10. Микола, коли? вчора подзвонити додому

Phonetics. Drill shifting ~i~ to ~o~ (~e~)

U 5.20. Listen carefully to the speaker and react to the cue changing the ~i~ to ~o~ (~e~) when forming the nominative plural of these nouns. Check yourself against the speaker.

Model.

Stress Pattern A. N. pl. stress remains on the same vowel.

- C** *f. ніч a night*
A *ночі nights*

<i>m. гість a guest</i>	<i>m. поріг a doorstep</i>
<i>m. вхід an entrance</i>	<i>m. вихід an exit</i>
<i>m. сік juice</i>	<i>m. твір a work</i>
<i>m. привід an excuse</i>	<i>m. ріг a street corner</i>
<i>m. політ a flight (польоти)</i>	<i>m. дзвін a bell</i>
<i>m. вибір a choice</i>	<i>f. сіль salt</i>

Stress Pattern B. N. pl. stress shifts to the last syllable.

- C** *m. кіт a cat*
A *коти cats*

<i>m. колір a color (кольори)</i>	<i>m. острів an island</i>
<i>m. ніс a nose</i>	<i>m. батіг a whip</i>
<i>m. бік a side</i>	<i>m. стіл a table</i>
<i>m. рік a year</i>	<i>m. двір a courtyard</i>
<i>m. плід a fruit</i>	<i>m. живіт a stomach</i>
<i>m. пиріг a pie</i>	<i>m. вечір an evening</i>
<i>m. віз a wagon</i>	<i>m. рід a gender</i>

i/e change

<i>f. річ a thing - рєчі things</i>	<i>m. корінь a root - корєні roots</i>
<i>f. піч an oven - пєчі ovens</i>	<i>m. папір a paper - папєри papers</i>

Note 5.12. Числівники від двадцяти до дев'яносто
 Numerals from twenty to ninety-nine

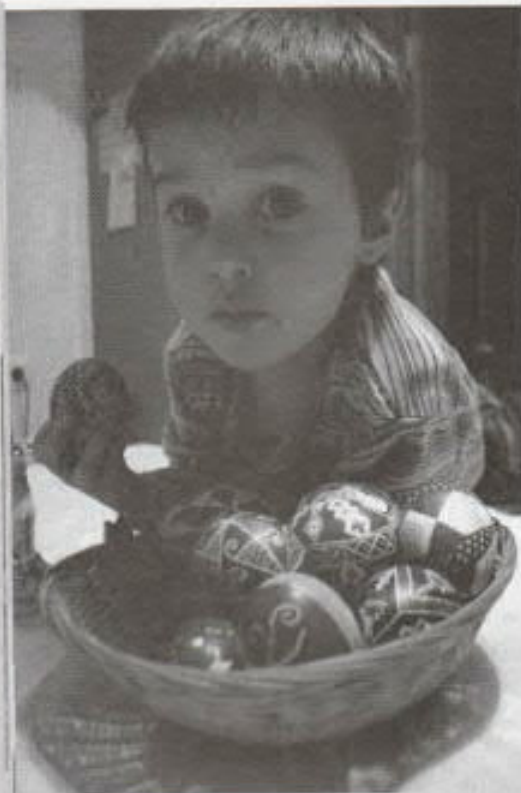
Memorize the cardinal numerals from *twenty* to *ninety*. Note that in the middle of numerals *двадцять* and *тридцять*, the consonant *д* /d/ in the cluster *-дц- /dts/* is assimilated to the following soft *ц* /ts/ and therefore instead of being fully pronounced it becomes a stop /t/. Listen carefully to and imitate the speaker.

U Listen and repeat after the speaker the numerals from twenty to ninety:

<i>twenty</i>	двадцять /dvá-ts'at/
<i>thirty</i>	тридцять /try-ts'at/
<i>forty</i>	сорок /sóro-k/
<i>fifty</i>	п'ятдесят /pjá-ders'at/
<i>sixty</i>	шістдесят /shizd's'at/
<i>seventy</i>	сімдесят /s'imde's'at/
<i>eighty</i>	вісімдесят /vis'imde's'at/
<i>ninety</i>	дев'яност /devja'de's'at/ or дев'яносто /devjanósto/

Колядники (carol-singers) гарно співали на Різдво.

Великдень - це його улюблене свято

 Note 5.13. Composite numerals

Numerals denoting tens and units, like twenty-two, thirty-four, seventy-nine, are composed of two words: a numeral for tens + a numeral for units. There is no hyphen between the two.

двадцять один *twenty-one*
 тридцять два *thirty-two*
 сорок чотири *forty-four*
 шістдесят п'ять *sixty-five*
 сімдесят один *seventy-one*
 вісімдесят сім *eighty-seven*
 дев'ятдесят дев'ять *ninety-nine*
 or дев'яносто дев'ять

5.21. Say and write these sentences down in Ukrainian. Use the vocabulary and grammar of the lesson. Consult the dictionary.

- The friends have not seen each other the entire week.
- Mykola and Lesia went to the sea together.
- There, one can find cheap hotels and good restaurants.
- These Americans have always wanted to see the Carpathians and the Crimea.
- How did those happy girls spend their holidays?
- This isn't only one book. These are all my books.
- Their brothers often traveled to the sea.
- She already wrote all exercises and translated the English texts.
- These Ukrainians spent a whole week here.
- How can one find interesting new films?
- Where can one have a good rest?
- Their guests heard strange things about this distant and old city.
- I finally found his university.
- The students had been doing the assignment for a long time and finally finished.

5.22. Listen carefully and mark the numerals you hear.

двадцять	тридцять	тринадцять
шістнадцять	п'ятдесят	тридцять два
сімдесят чотири	шістдесят вісім	двадцять дев'ять
дев'ятдесят сім	сорок чотири	дев'ятдесят вісім
одинадцять	десять	п'ятдесят чотири
шістдесят	дванадцять	дев'ятдесят
п'ятнадцять	вісімдесят шість	чотирнадцять
вісімдесят	двадцять один	п'ятдесят сім

5.23. Numeric dictation. Listen carefully to the speaker and write down the Ukrainian numerals that you hear as Arabic numbers. Read out loud what you have written.

5.24. Listen carefully to these questions and answer each of them based on Dialogue 5.

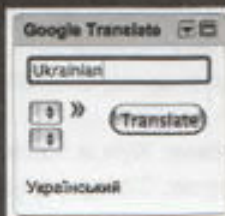
- Скільки не бачилися Микола та Леся?
- Що робив Микола на канікули?
- Хто такі Тарас і Роман?
- Куди разом їздили друзі?
- Де саме відпочивали Микола, Тарас і Роман?
- Що таке Коктебель?
- Чому хлопці вибрали саме Коктебель?
- Які квартири можна знайти там?
- Що купували друзі їсти?
- Хто готував їсти?

11. Як Леся завжди хотіла провести канікули?
 12. Як ви провели останні літні канікули?

Завдання для Міжнародної мережі Internet assignment

5.25. Find the Ukrainian equivalents of these words and expressions using the Google Translator: <http://www.google.com/ig> Write them down. Mark all stresses with the help <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

You can use these words in the description of your last vacation.

mushroom		berry	
to photograph		bush	
fish		animal	
to fish		bird	
tent		postcard	
put up a tent		forest	

5.26. Enact a conversation with a partner. Use the material you learned in this and previous lessons. Where necessary, consult the dictionary.

Сценка за сценарієм «Канікули» Scripted Skit «Holidays»

Roman (Роман): Greets Yaryna and expresses pleasure at seeing her.

Yaryna (Ярина): Greets Roman. Notes that they have not seen each other for a long time. Asks how he is.

Roman: He is OK. Asks how she spent summer holidays. Did she stay home or go somewhere?

Yaryna: She did not stay home. She and her sisters Natalia and Maria traveled to the Carpathian Mountains together.

Roman: Expresses excitement. Asks what they did there.

Yaryna: They rested, saw interesting places, villages, and cities.

Roman: Which places, villages, and cities for example.

Yaryna: They saw such big cities as Ivano-Frankivsk and Uzhorod, and also such small towns as Kolomyia, Yaremche, and Kosiv. People there were very hospitable. Asks Roman how he spent his summer vacation.

*Скажіть, будь ласка, що
робили на канікулах Роман
і Ярина?*

Андрій завжди любив ловити рибу взимку, а не влітку.

Roman: A year ago he went to the seashore and this year he decided to stay (лишитися) home.

Yaryna: Says it's not a big problem, because Kyiv is a wonderful and very interesting city.

Roman: Adds that it is particularly so in the summer. There are excellent museums, good and inexpensive restaurants, green parks, movie houses, and theaters.

Yaryna: Agrees saying that Kyiv is nice not only in the summer but also in spring and fall.

Roman: Kyiv is not a very pleasant city in winter.

Yaryna: Disagrees saying that even in winter Kyiv can be interesting.

Лекція | Lesson 6

Dialogue:

Моя сім'я. *My Family*

Grammar:

Present tense

Locative singular

How to pose questions

Vocative

Numerals 100-1,000

Competencies:

Saying where somebody or something is

Describing a family

Addressing a person

Feminine names of nationalities

Phone numbers

Молода сім'я: тато,
мама, син і дочка

6. Діялог. Моя сім'я.

- Юрко:** Ярино, я маю щось цікаве. Хочеш подивитися?
Ярина: Так, хочу. Що це? Фотографія? Як цікаво!
Юрко: На цій фотографії моя сім'я на Хрещатику. Ліворуч – мій тато Микола Васильович.
Ярина: Де він працює?
Юрко: Він – інженер в електронній компанії.
Ярина: А праворуч, напевно, твоя мама?
Юрко: Так, її ім'я Марія, по батькові – Петрівна.
Ярина: Де працює твоя мама?
Юрко: Вона – журналістка у вечірній газеті «Експрес».
Ярина: Ця гарна дівчина у центрі – це твоя сестра?
Юрко: Так, це – Олена, моя молодша сестра. Вона ще вчиться у середній школі.
Ярина: Де живе твоя сім'я?
Юрко: Вони живуть в моєму рідному місті Одесі.
Ярина: Кажуть, Одеса гарне місто. Я завжди хотіла побувати там.

6. Dialogue. My family.

- Yurko:** Yaryna, I've got something interesting. Would you like to see?
Yaryna: Yes, I would. What is it? A photograph? How interesting!
Yurko: This picture is of my family on Khreshchatyk Street. On the left is my dad Mykola Vasyliovych.
Yaryna: Where does he work?
Yurko: He's an engineer at an electronic company.
Yaryna: And on the right is probably your mom?
Yurko: Yes, her name is Maria, her patronymic is Petrivna.
Yaryna: Where does your mom work?
Yurko: She is a journalist at the evening newspaper *Express*.
Yaryna: This nice girl in the center is your sister?
Yurko: Yes, this is Olena, my younger sister. She is still in high school.
Yaryna: Where does your family live?
Yurko: They live in my hometown Odesa.
Yaryna: They say Odesa is a beautiful city. I have always wanted to visit there.

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

- на фотографії, phr.** in the picture (*lit.* on the picture), the same preposition **на + L.** is used in similar expressions **на світлині** in a photograph, **на картині** in a picture, **на карті** on a map.
- журналістка, f.** female journalist. Names of professions in Ukrainian often have masculine and feminine forms, *cf. m.* **журналіст** and *f.* **журналістка**, *m.* **лікар** a male physician and *f.* **лікарка** a female physician. (More in Lesson 10, Note 10.13, p.189.)

Хрещатик, т. or вулиця
Хрещатик
 L. sg. на
Хрещатику or на вулиці
Хрещатик

Khreshchatyk, the main and most popular street of Kyiv, takes its name from **Хрещатий Яр** *Khreshchaty Yar*, lit. *Ravine of the Crossing Roads*. This wide street, lined with chestnut trees, is about a mile long. Running from Besarabska Square (**Бесарабська площа**) to Independence Square (**Майдан Незалежності**) and on to European Square (**Європейська площа**), it is the most popular place to hang out for residents and guests alike. Closed for traffic on weekends it becomes a pedestrian zone and venue for all kinds of festivals and concerts. (For more on important streets of Kyiv see Lesson 11, Note 11.2, pp. 198-199.)

по батькові

patronymic, lit. after father, i.e., a middle name derived from the first name of the person's father and is used as official form of address or reference, **Микола Васильович Бойчук** *Mykola Vasyliovych Boichuk*, **Марія Петрівна Козаченко** *Maria Petrivna Kozachenko*. Since independence it has been increasingly omitted, **Микола Бойчук, Марія Козаченко**. (More in Lesson 13, p. 250.)

ще, adv.

yet (in neg. sentences), **Марія ще не читає.** *Maria does not read yet.*; still (in interr. sentences) **Ти ще тут?** *Are you still here?*

бувати: pf. по- у + L.

to frequent, visit or make a trip to a city, a place (museum, restaurant, street, etc); requires locative with prepositions **в/у** or **на**, **Він часто буває у цьому театрі.** *He often visits this theater.* **Я хочу побувати у Львові.** *I want to visit Lviv.* **Ви вже побували на Хрещатику?** *Have you already been to Khreshchatyk?* When such sentences are negated, the *impf.* **бувати** is used instead of **побувати**, **Ми ніколи не бували в Одесі.** *We have never been to Odesa.* **Я ніколи не бував у цьому музеї.** *I have never visited this museum.*

 Note 6.1. Вирази про сім'ю
 Expressions about family, sg. and pl.

чоловіки	men
батько, -и	father
тато, -и	dad
чоловік, -и	husband
син, -и	son
брат, -и	brother
дід, -и	grandfather
онук, -и	grandson
дядько, -и	uncle
невік, -ови or	nephew
племінник, -и	
родич, -і	relative
молодший	younger
близький	close
жінки	women
мати, -ері	mother
мама, -и	mom, mommy
жінка, -и or	wife
форм. дружина, -и	
дочка, -и	daughter
форм. донька, -и	
сестра, -и	sister
баба, -и	grandmother
онучка, -и	granddaughter
тітка, -и	aunt
невіга, -и	niece
племінниця, -і	
родичка, -и	relative
старший	elder
далекій	distant

Граматика | Grammar

Теперішній час Present Tense

Функція Function

The present tense denotes an action that coincides in time with the moment of speaking, **Тепер Петро живе тут.** *Now Petro lives here.* Typical indicators of present tense are:

тепер, зараз now, сьогодні today, цього тижня this week
цього місяця (року, літа) this month (year, summer), цієї зими
(осени, весни) this winter (fall, spring)

Утворення Formation

Ukrainian verbs have six forms of the present, each corresponding to one of the six personal pronouns. There are two patterns of present tense formation. Each uses its own distinct set of six endings. They are called *conjugations*. The difference between the two conjugations

Хто є на цій світлинці?

Ола любить
фотографувати все,
що бачить.

is not in meaning but only in form. The dictionary form of the verb (infinitive) is not helpful here and the **present tense stem** should be memorized as the basis to which respective endings are added. This stem is provided in the dictionary of this textbook, it is separated from the ending by (|), **бач|ити, ~ать; по~, tran.** to see.

The first conjugation has a hard and a soft variety. The hard variety (A) is when the present tense stem of the verb ends in a hard consonant. The soft variety (B) is when the stem ends in the consonant /j/, which, as you already know, is always soft.

First conjugation, or the **уть-conjugation**, has the following set of endings:

(A)

1 st pers. sg.	я	-у	pl.	ми	-емо
2 nd pers. sg.	ти	-еш	pl.	ви	-ете
3 rd pers. sg.	вона	-е	pl.	вони	-уть

Here are the present tense forms of the verb **жити** to live.

The present tense stem is **жив~**:

1 st pers. sg.	я живу́ live	pl.	ми живемо́ we live
2 nd pers. sg.	ти живеш́ you live	pl.	ви живете́ you live
3 rd pers. sg.	вона живе́ she lives	pl.	вони живуть́ they live

The same pattern is followed by the verbs **іти** (йти) to go, walk. Its present tense stem is **ід~ (йд~)**:

1 st pers. sg.	я йду́ go	pl.	ми йдемо́ we go
2 nd pers. sg.	ти йдеш́ you go	pl.	ви йдете́ you go
3 rd pers. sg.	вона йде́ she goes	pl.	вони йдуть́ they go

Other verbs of this conjugation are: **писати** (пиш~) to write, **могти** (мож~) to be able (can). (The present tense stem is given in parentheses immediately following the infinitive. The stress-marked vowel shows the place of stress in present tense set of forms when it is not mobile.)

When the **present tense stem** ends in /j/ it produces the soft variants of first conjugation endings since the combination of sounds /j+/e/ is signified by the letter **є** and that of /j+/u/ - by **ю**:

(B)

1 st pers. sg.	я	-ю	pl.	ми	-ємо
2 nd pers. sg.	ти	-єш	pl.	ви	-єте
3 rd pers. sg.	вона	-є	pl.	вони	-ють

A case of the soft first conjugation is the verb **ма́ти (ма́й~)** to have:

1 st pers. sg.	я ма́ю I have	pl. ми ма́ємо we have
2 nd pers. sg.	ти ма́єш you have	pl. ви ма́єте you have
3 rd pers. sg.	вона́ ма́є she has	pl. вони́ ма́ють they have

Other such verbs are: **зна́ти (зна́й~)** to know, **працюва́ти (працю́й~)** to work, **чита́ти (чита́й~)** to read, **розка́зувати (розка́зуй~)** to tell, **дякувати (дяку́й~)** to thank, **розумі́ти (розумі́й~)** to understand.

Second conjugation, or the **ать-conjugation**, has the following set of endings:

1 st pers. sg.	я	~у	pl. ми	~имо
2 nd pers. sg.	ти	~иш	pl. ви	~ите
3 rd pers. sg.	вона́	~ить	pl. вони́	~ать

Here are the present tense forms of the second conjugation verb **ба́чити (ба́ч~)** to see:

1 st pers. sg.	я ба́чу I see	pl. ми ба́чимо we see
2 nd pers. sg.	ти ба́чиш you see	pl. ви ба́чите you see
3 rd pers. sg.	вона́ ба́чить she sees	pl. вони́ ба́чать they see

Second conjugation is further complicated by the stem final consonant shift which affects only one or two personal endings. At this point it is best to memorize the conjugation of each verb.

The differences in the endings of the two conjugations can be reduced to the so-called link-vowel, i.e. the initial vowel of every ending. With the exception of the 1st person singular and the 3rd person plural the link-vowel of the *first conjugation* is ~е~ or its soft variety ~є~.

я іду́, ти іде́ш, вона́ іде́, ми ідемо́, ви ідете́, вони́ іду́ть
я ма́ю, ти ма́єш, вона́ ма́є, ми ма́ємо, ви ма́єте, вони́ ма́ють

The link-vowel of the second conjugation is ~и~.

я ба́чу, ти ба́чиш, він ба́чить, ми ба́чимо, ви ба́чите, вони́ ба́чать.

Since in Ukrainian the vowels е /e/ and и /y/ resemble one another in an unstressed position, it is good to keep in mind that the link ~е~ (~є~) corresponds to the 3rd person plural ending ~уть (~ють) while the ~и~ corresponds to the ~ать (~ять). This rule is helpful when you hesitate whether to write е or и in other personal forms of the verb.

The stress in the present tense can be stable or mobile. It is stable when the final syllable of the 3rd pers. pl. is stressed. In that case, the final syllable in all other personal forms is also stressed,

дава́ти to give – я даю́, ти дає́ш, він дає́, ми даємо́, ви даєте́, вони́ даю́ть

сиді́ти to sit – я сиджу́, ти сиди́ш, він сиди́ть, ми сидимо́, ви сидите́, вони́ сидя́ть

бі́гти to run – я біжу́, ти біжи́ш, він біжи́ть, ми біжимо́, ви біжите́, вони́ біжа́ть

Note 6.2. Some irregular 2nd conjugation verbs:

вози́ти to carry (by vehicle) – возю́, вози́ш, вози́ть, возимо́, возите́, возя́ть
їзди́ти to drive – їжджу́, їзди́ш, їзди́ть, їздимо́, їздите́, їздя́ть
ходи́ти to go – ходжу́, ходи́ш, ходи́ть, ходимо́, ходите́, ходя́ть
сиді́ти to sit – сиджу́, сиди́ш, сиди́ть, сидимо́, сидите́, сидя́ть

плати́ти to pay – плачу́, плати́ш, плати́ть, платимо́, платите́, платя́ть
леті́ти to fly – летчу́, лети́ш, лети́ть, летимо́, летите́, летя́ть

люби́ти to like – люблю́, люби́ш, люби́ть, любимо́, любите́, любля́ть
роби́ти to do – роблю́, роби́ш, роби́ть, робимо́, робите́, робля́ть
спати́ to sleep – сплю́, спи́ш, спи́ть, спимо́, спите́, спля́ть
диві́тися to look – дивлю́ся, диви́шся, диви́ть, дивимо́ся, дивите́ся, дивля́ться

їсти́ to eat – їм, їси́, їсть, їмо́, їсте́, їдя́ть

Вони грають у новому художньому фільмі.

Stress can be stable in other positions,

хотіти to want – я хочу, ти хочеш, він хоче, ми хочемо, ви хочете, вони хочуть

бачити to see – я бачу, ти бачиш, він бачить, ми бачимо, ви бачите, вони бачать.

Mobile stress patterns vary. One is with the final syllable stressed in 1st pers. sg. and initial one stressed in all other personal forms,

робити to do – я роблю, ти робиш, він робить, ми робимо, ви робите, вони роблять

казати to say – я кажу, ти кажеш, він каже, ми кажемо, ви кажете, вони кажуть.

Місцевий відмінок однини Locative Case Singular

The locative case correlates with the questions
на ко́му? on whom? на чо́му? on what?

Функція Function

The locative case signifies a position in place or time. Hence there are the locative of place and the locative of time. It is the only case that is always used with a preposition.

Locative of place is used with the prepositions:

- 1) **у (в) in, inside** to signify location inside a space,
кімната a room - у кімнаті in a room, готель a hotel - у готелі in a hotel, парк a park - у парку in a park;
- 2) **на on, upon** to signify location on a surface or on top of some object,
стіл a table - на столі on a table, полиця a shelf - на полиці on a shelf, студент a student - на студентіві on a student;
- 3) **по along, around, through** means a space through or within which a movement occurs,
місто a city - по місту around a city, площа a square - по площі through a square, вулиця a street - по вулиці along a street.

Locative of time is used with the prepositions:

- 1) **у (в) + name of month or a year in L.,**
березень March - у березні in March, цей рік this year - у цьому році this year (More in Lesson 10, p. 180);
- 2) **о (об) + ordinal numeral in L. + годині,** to indicate the hour of an event,
перша година the first hour - о першій годині at one o'clock, одинадцята година the eleventh hour - об одинадцятій годині at eleven o'clock (More in Lesson 9, pp. 158-159);

вул. Друкарська
vul. Drukarska

Щодня Богдана ходила на заняття по вулиці Друкарській.

Утворення | Formation

Ім'єнники Nouns

The nominal locative endings:

~і (~ї), ~у (~ю), ~ові (~еві, ~єві)

These endings are used depending on the gender, stem type, and whether or not the noun signifies a living being or an inanimate object. Of the three endings, ~і is by far the most frequently used.

~ові is taken by animate masculine nouns with a hard consonant at the end of stem or the ~о ending,

брат a brother - **на братові** on a brother, **Петро́** Petro - **на Петрові** on Petro.

~еві is taken by animate masculine nouns with a soft stem final consonant or ~ж-, ~ч-, ~ш-, ~щ-, and ~р-, **приятель** a friend - **на приятелєві** on a friend, **вчитель** a teacher - **на вчителєві** on a teacher, **лікар** a physician - **на лікарєві** on a physician.

~єві is taken by animate masculine nouns with ~й as their stem final consonant, **Андрій** - **на Андрієві** on Andriy; **водій** a driver - **на водієві** on a driver.

~у is taken by:

1) inanimate masculine and neuter nouns whose stems end in ~к, **ривчак** a ditch - **у ривчаку** in a ditch, **парк** a park - **у парку** in a park, **Нью-Йорк** New York - **у Нью-Йорку** in New York; for a notable exception see Note 6.5;

2) some monosyllabic 2nd declension masculine nouns, with no suffix ~к, **сад** a garden - **у саду** in a garden, **сніг** snow - **у снігу** in snow, **Крим** the Crimea - **у Криму** in the Crimea;

3) animate masculine nouns that would normally take the ~ові (~еві, ~єві) so as to avoid heavy sounding sequences made of several such nouns. One noun should then take the ~ові while the rest take the ~у (~ю) ending,

Павло́ Polishchuk Pavlo Polishchuk - **на Павлові́** Polishchuk or **на Павлу́** Polishchuk on Pavlo Polishchuk; **письме́нник** Іван Франко́ the writer Ivan Franko - **на письменникові́** Івану́ Франкові́ or **на письменнику́** Івану́ Франкові́ on the writer Ivan Franko.

~ю is taken by the soft stem variety of the second and third group of nouns,

гай a grove - **у гаю́** in a grove, **край** an edge - **на краю́** on the edge, **водій** Григорі́й driver Hryhoriy - **на водіє́ві** Григорі́ю on driver Hryhoriy.

 Note 6.3. Preposition на at in set expressions

Memorize these set expressions with the preposition **на** on, at, in:

вокзал a (big) station - **на вокзалі** at a (big) station

головпошта́мт a central post-office - **на головпошта́мті** at the central post-office

заво́д a plant - **на заво́ді** at a plant

зая́ття a class - **на зая́тті** in a class

інтерне́т the Internet - **на** or **в** **інтерне́ті** on the Internet

лекція a lecture - **на лекці́ї** at a lecture

по́шта a post-office - **на по́шті** at a post-office

світлина a photo - **на світлині́** in a photo

ста́нція a station - **на ста́нці́** at a station

фа́брика a factory - **на фа́бриці́** at a factory

факульте́т a (university) department - **на факультеті́** in a department

фотографі́я a photo - **на фотографі́ї** in a photo

Михайло Бондаренко працює на Південному вокзалі

Note 6.4. Preposition **по** and ending **-у (-ю)**

When used with the preposition **по** *on, around, through*, the inanimate masculine and neuter nouns that would normally take the **-і** ending in the *L. sg.*, take the **-у (-ю)** ending, cf.,

на вокзалі *in a station* - ходити по вокзалу *to walk around a station*

у театрі *at a theater* - ходити по театру *to walk around a theater*

у місті *in a city* - ходити по місту *to walk through a city*

у селі *in a village* - бігати по селу *to run around a village*

у небі *in the sky* - літати по небу *to fly through the sky*

у полі *in a field* - бігати по полю *to run through a field*

на морі *on the sea* - плавати по морю *to sail the sea*

-і is the most frequently used *L. sg.* ending and is taken by all other nouns, namely (1) all feminine, (2) all neuter, (3) all masculine nouns ending in **-а (-я)**, and (4) inanimate masculines ending in a consonant,

(1) карта *a map* - на карті *on a map*, площа *a square* - на площі *on a square*, вулиця *a street* - на вулиці *on a street*, любов *love* - у любові *in love*;

(2) море *a sea* - у морі *in a sea*, село *a village* - у селі *in a village*, питання *a question* - у питанні *in a question*;

(3) Микола *Mykola* - на Миколі *on Mykola*, суддя *a judge* - на судді *on a judge*;

(4) ліс *a forest* - у лісі *in a forest*, університет *a university* - в університеті *in a university*, поїзд *a train* - у поїзді *in a train*;

-і is taken by 1st declension nouns ending in **-ія**, історія *a story* - в історії *in a story*, фотографія *a photo* - на фотографії *in a photo*, Франція *France* - у Франції *in France*.

A number of nouns undergo sound changes in their stems as they form the locative singular. There are three such changes.

» SOUND CHANGES «

in the locative singular of nouns

Velar consonant shift before **-і**

The velar consonants are **р /h/**, **х /kʰ/**, **г /g/**, and **к /k/**. They are called so because they are pronounced in the velum, the soft palate of the mouth cavity.

First and second declension nouns whose stems end in the consonants **-р**, **-к**, **-х** undergo the consonant shift before **-і**, whereby

-р becomes **-з**: нога *a leg* - на нозі *on a leg*

-к becomes **-ц**: Америка *America* - в Америці *in America*

-х becomes **-с**: поверх *a floor* - на поверсі *on a floor*

Dropping of **-о-** (**-е-**)

-о- and **-е-** in the last syllable of 2nd declension masculine nouns are dropped,

кут[о]к *a corner* - у кутку *in a corner*

сон *a dream* - уві сні *in a dream*

українець *a Ukrainian* - на українцеві *on a Ukrainian*

кін[е]ць *an end* - у кінці *in the end*

д[е]нь *a day* - у дні *in a day*

Чому на цій жінці українська вишивана сорочка?

Note 6.5. Special case of **рік**

Locative singular of the noun **рік** *year* is **у році** *in a year*,

Я працюю тут у цьому році. *I work here this year.*

Change of -i- to -o- (-e-)

-i- changes to -o- (-e-) in the final syllable in 2nd declension masculine and 3rd declension feminine nouns,

m. кіт a cat - на котіві on a cat
m. папір paper - на папері on paper
f. річ a thing - у речі in a thing

The stress in the locative singular is mostly the same as in *N. sg.* In monosyllabic nouns, it often moves to the final syllable,

стіл a table - на столі on a table, лист a letter - у листі in a letter, борщ borshch - у борщі in borshch, сніг snow - на снігу on snow.

In other monosyllabic nouns the stress is immobile,

світ the world - у світі in the world, дім a house - у домі in a house, ніс a nose - у носі in a nose.

Особові займенники Personal Pronouns

For locative singular case forms of personal pronouns see p. 322 in the appendices.

**Прикметники та порядкові числівники
Adjectives and Ordinal Numerals****The adjectival locative endings:**

-ому (-ьому), -ій

The adjectival endings depend on the stem type of the adjective and gender of the noun they modify:

-ому for hard stems of masculine and neuter gender,
велике місто a big city - у великому місті in a big city, другий стіл the second table - на другому столі on the second table;

-ьому for soft stems of masculine gender,
останній поїзд the last train - на останньому поїзді on the last train, синє море a blue sea - у синьому морі in a blue sea;

-ій for all feminine gender adjectives,
цікава книжка an interesting book - у цікавій книжці in an interesting book, третя година the third hour - о третій годині at three o'clock.

*У "Великій ложці" можна
смачно та недорого поїсти*

- Чи Орест студент?
- Так, звичайно. Він студент у Чернівецькому університеті.

Як ставити питання How to Ask Questions

There are **four types** of questions:

- 1) **general or yes/no-questions**, *Do you read?*
- 2) **special questions** beginning with question words *who, what, how, where, etc.*, *How old are you?*
- 3) **alternative questions** offering a choice with conjunction *or*, *What do you like more – to read or to write?*
- 4) **disjunctive questions**, which are really statements of fact ending in a tag to solicit listener's confirmation, *She is twenty, isn't she?*

1. Загальні питання General questions

General questions are structurally the same as affirmative sentences but uttered with a rising intonation, such as:

Ти \sphericalangle читаєш. *You read.* and **Ти** \nearrow читаєш? *Do you read? (lit. You read?)*

They also can be formed by using a special interrogative particle **чи** put at the beginning of the affirmative sentence which is uttered with a rising intonation,

Ти \sphericalangle студент. *You are a student.* – **Чи ти** \nearrow студент? *Are you a student?*

Це \sphericalangle стіл. *This is a table.* – **Чи це** \nearrow стіл? *Is this a table?*

Це їхня \sphericalangle книжка. *This is their book.* – **Чи це** \nearrow їхня книжка? *Is this their book?*

2. Спеціальні питання Special questions

Special questions are posed to a particular component of a statement, usually a word. The word addressed is thus the answer to the special question. For example, the sentence **Їхня книжка тут.** *Their book is here.* allows posing such special questions as

Чия книжка тут? *Whose book is here?* – the answer is **Їхня.** *Theirs.*

Де їхня книжка? *Where is their book?* – the answer is **Тут.** *Here.*

Що є тут? *What is here?* – the answer is **Книжка.** *A book.*

Special questions are always formed using question words. They are pronounced with a falling intonation,

Де він \sphericalangle жив тоді? *Where did he live then?*

Скільки вам \sphericalangle років? *How old are you?*

Які жінки це \sphericalangle казали? *What women said it?*

Чому ви хотіли \sphericalangle прийти? *Why did you want to come?*

Де вона \sphericalangle спала? *Where did she sleep?*

Note 6.6. Питальні слова Question words

<i>who?</i>	хто?	Хто це такий?	<i>Who is it?</i>
<i>what?</i> <i>(used alone)</i>	що?	Що це таке?	<i>What is it?</i>
<i>where?</i>	де?	Де твій університет?	<i>Where is your university?</i>

where from?	звідки?	Звідки ти?	Where from are you?
where to?	куди?	Куди ти йдеш?	Where are you going to?
when?	коли?	Коли твій поїзд?	When is your train?
why?	чому?	Чому вона рада?	Why is she happy?
how?	як?	Як справи?	How are things?
what?	який? m.	Який це професор?	What professor is he?
(what kind of?)	яка? f.	Яка це вулиця?	What street is it?
	яке? nt.	Яке це питання?	What question is it?
	які? pl.	Які це вулиці?	What streets are these?
whose?	чий? m.	Чий це брат?	Whose brother is it?
	чия? f.	Чия це сестра?	Whose sister is it?
	чиє? nt.	Чиє це авто?	Whose car is it?
	чиї? pl.	Чиї це брати?	Whose brothers are these?
how many (much)?	скільки?	Скільки це коштує?	How much does it cost?

The English *what?* can refer both to a thing and a quality. In Ukrainian, two different words are used for these two occasions:

що? for a thing, **Що ти читаєш?** *What do you read?*

який? for a quality, **Який журнал ти читаєш?** *What magazine do you read?*

In the case of the first question, **що?** correlates with a noun or personal pronoun,

Що це тут? *What is here?* - **Це журнал.** *It's a magazine.* - **Він цікавий.** *It is interesting.*

In the case of the second question, **який?** corresponds to an adjective, **Який він студент?** *What kind of student is he?* - **Добрий.** *A good one.*

To learn how to make the correct choice between **що?** and **який?** see Note 6.12.

The Ukrainian **скільки?** is equivalent to the English *how many?* and *how much?* It is used both with countable nouns:

скільки днів (доларів, годин)? *how many days (dollars, hours)?* and uncountable nouns:

скільки часу (води, роботи)? *how much time (water, work)?* (More in Lesson 12)

The interrogative pronouns **хто?** *who?* and **що?** *what?* require the predicate in the 3rd pers. sg. even if the answer to the question is anticipated to be in the plural,

Хто живе у Херсоні? *Who lives in Kherson?* - **Мої батьки.** *My parents do.*

Що було на столі? *What was on the table?* - **Її книжки.** *Her books.* When posing questions in the past tense, **хто?** is treated as if it were a masculine noun,

Хто тут був? *Who was here?* - **Тут була Олена.** *Olena was here.* For the same purpose, the pronoun **що?** is treated as if it were a neuter noun,

Що було вчора в школі? *What was (took place) at school yesterday?* - **Вчора в школі був чудовий концерт.** *Yesterday, there was a great concert at school.*

Note 6.7. Word order in special questions

When the subject is a noun, it swaps places with the predicate in a special question. This subject-predicate inversion does not occur when the subject is a pronoun, cf.,

Де живе Іван? *Where does Ivan live?* but **Де він живе?** *Where does he live?*

Чому дзвонив новий студент? *Why did the new student call?* but

Чому він дзвонив? *Why did he call?*

Скільки часу мають ці дівчата?

How much time do these girls have?

but

Скільки часу вони мають? *How much time do they have?*

Чому це мала Оксана така дуже серйозна?

Note 6.8. Familiar forms of address

When a person is directly called by name, the person's name takes the vocative case form,

Це Петро *This is Petro.*

Петре, як справи? *Petro, how are you?*

Це Ольга. *This is Olha.*

Ольго, де ти була? *Olha, where have you been?*

A familiar way of reference is by the first name, **Юрій Yuri**, **Марія Maria**. An even more familiar way are diminutive forms of the first name (Refer to Note 4.5.)

Another way to reference an individual is by *first name + patronymic*:

Юрій Вікторович, Марія Василівна.

By the degree of formality this is more or less equivalent to **пан/пані** + first name. Since 1991, there has been a tendency to replace the formula *first name + patronymic* as allegedly transplanted from Russian for the more indigenous formula **пан/пані** + first name. For formation of patronymics see Lesson 13, p. 250. At present, both forms are acceptable. When addressing a person, the form of address is in the vocative case **пане Юрію**, **пані Маріє**, **Юрію Вікторовичу**, **Маріє Василівно**.

(For more on the formation and use of vocative see the grammar section opposite.)

3. Альтернативні питання Alternative questions

Alternative questions are structurally similar to general questions, but unlike the general questions, they all offer a choice between two options.

Ти студент чи викладач? *Are you a student or an instructor?*

Ці фільми цікаві чи нудні? *Are these films interesting or boring?*

Two conjunctions **або** and **чи** are equivalent to the English *or*. The alternative questions use only **чи**.

Це їхня чи ваша книжка? *This is their book or yours?*

In alternative questions, the first member of the option is pronounced with a rising tone while the second member with a falling one,

Ти жив чи тільки працював там? *Did you live or only work there?*

4. Розділові питання Disjunctive questions

Disjunctive questions structurally are statements of fact which always end with a tag asking for the listener's confirmation. In this case, Ukrainian is much simpler than English and uses the same tag **чи не так?** (*lit. isn't it so?*) for all occasions,

Ти студент, чи не так? *You are a student, aren't you?*

Ви хотіли прийти, чи не так? *You wanted to come, didn't you?*

Це ваша книжка, чи не так? *This is your book, isn't it?*

The affirmative part of such a question is pronounced with a falling intonation and the tag with a rising one.

Клічний відмінок The Vocative Case

Ukrainian has a special form of nouns that is used only to address a person. It is called the *vocative case*. In this textbook, the vocative is limited to only human proper names in the dialogues opening each lesson,

N. sg. Мико́ла m. Mykola - V. sg. Мико́ло!

N. sg. Катря́ f. Katria - V. sg. Катре́!

In real life though, animals and personalized inanimate objects can also be addressed in the vocative,

N. sg. ко́тик dim. a cat - V. sg. мій коха́ний ко́тику! my beloved cat!

N. sg. кра́й a country - V. sg. мій кра́ю! my country!

In addresses consisting of the noun **пан** *mister* plus the family name, only the word **пан** is in the vocative while the family name stays in the nominative case,

N. sg. пан Са́вченко Mr. Savchenko - пане Са́вченко!

N. sg. пан Васи́льченко Mr. Vasylychenko - пане Васи́льченко!

When the noun **пан** is used with the first name, name of profession or position, both words assume the form of the vocative,

N. sg. пан Іва́н Mr. Ivan - V. sg. пане Іва́не!*

N. sg. пан до́ктор Mr. Doctor - V. sg. пане до́кторе!*

N. sg. пан воді́й Mr. driver - V. sg. пане воді́ю!*

When the noun **пані** *mistress* is used with the first name, only the name takes the form of the vocative,

N. sg. пані Оксана Mrs. Oksana - V. sg. пані Оксано!*
N. sg. пані Наталія Mrs. Natalia - V. sg. пані Наталє!*

When **пані** is used with the surname, name of profession or title, both words stay the same as the nominative,

N. sg. пані доктор Mrs. Doctor - V. sg. пані доктор!*
N. sg. пані доцент Mrs. Assistant Professor - V. sg. пані доцент!
N. sg. пані Івченко Mrs. Ivchenko - V. sg. пані Івченко!
N. sg. пані Світлична Mrs. Svitlychna - V. sg. пані Світлична!

Утворення *Formation*

The vocative plural of nouns is the same as the nominative plural. Vocative of adjectives and possessive pronouns is the same as their nominative,

N. pl. Микола та Олена – мої дорогі друзі. Mykola and Olena are my dear friends.
V. pl. Дорогі друзі, ми раді вітати вас. Dear friends, we are glad to have you.
N. pl. Ці пані та панове приїхали із Торонта. These ladies and gentlemen came from Toronto. Шановні пані та панове! Прошу заходити. Respected Ladies and Gentlemen, please come in.

The vocative singular endings:

-о, -е (-є), -у (-ю)

-о is taken by feminine and masculine nouns ending in **-а**,
мама *mama* - **мамо!** **сестра** *sister* - **сестро!** **панна** *young lady* -
панно! **Микола** *Mykola* - **Миколо!**

-е is taken by:

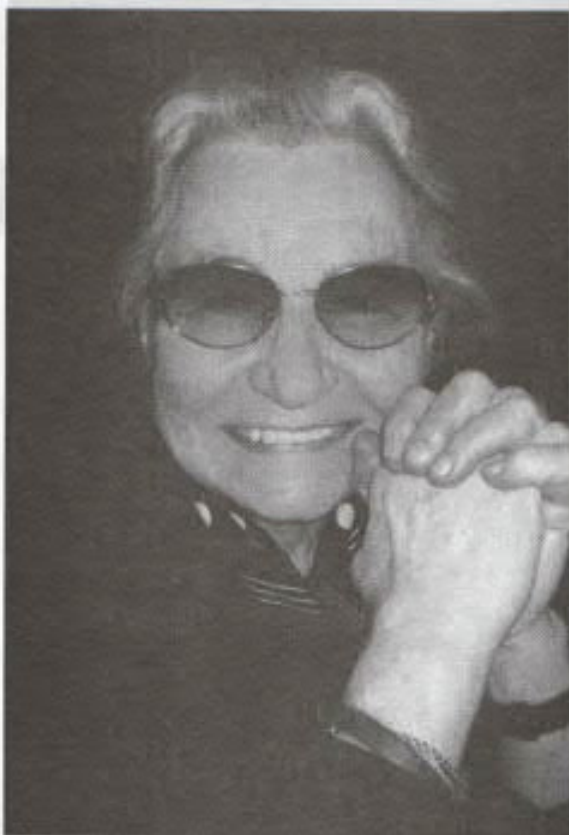
- 1) feminine and masculine nouns ending in **-я**, **Оля** *Olia* - **Оле!**, **Галія** *Halia* - **Галє!** **бабуся** *grandma* - **бабусе!** **суддя** *a judge* - **судде!**
- 2) masculine nouns ending in a hard consonant, as well as in **-ж**, **-ч**, **-ш**, **-щ**, and **-р**, **брат** *a brother* - **братє!** **Тарас** *Taras* - **Тарасє!** **сусід** *a neighbor* - **сусіде!** **пан** *mister* - **панє!** **лікар** *a doctor* - **лікаре!** **професор** *a professor* - **професоре!**
- 3) feminine nouns ending in a consonant, both hard and soft, **ніч** *a night* - **ноче!** **любов** *love* - **любове!** **юність** *youth* - **юностє!** **старість** *old age* - **старостє!**

-є is taken by feminine and masculine nouns ending in **-ія**,
Марія *Maria* - **Маріє,** **Надія** *Nadia* - **Надіє,** **месія** *a messiah* - **месіє!**

Note 6.9. Vocative in messages

The vocative case is obligatorily used to address recipients of letters and e-mail messages. Here are some of the common forms of address opening a letter:

Дорогий друже! *Dear friend!*
Дорога подруго! *Dear (f.) friend!*
Кохана подруго! *Beloved (f.) friend!*
Шановні пані та панове! *Esteemed Ladies and Gentlemen!*
Вельмишановний пане Петренко! *Highly esteemed Mr. Petrenko!*
Любий братє! *Beloved brother!*
Люба Надійко! *Beloved Nadiika!*

Надія Світлична

Note 6.10. Common vocative forms

Memorize these vocative forms:

Бог *God* - Боже!
 друг *a friend* - друже!
 хлопець *a boy* - хлопче!
 чоловік *a man* - чоловіче!
 мати *a mother* - мати!
 пані *madam* - пані!
 онук *grandson* - онуче!

-у is taken by the masculine nouns ending in *-г, -г', -к, -х*, and some others,

батько *a father* - **батьку!** **дядько** *an uncle* - **дядьку!** as well as **тато** *dad* - **тату!** **син** *a son* - **сину!** **дід** *a grandad* - **діду!** (For some notable exceptions see Note 6.10.)

-ю is taken by the masculine nouns ending in a soft consonant, **вчитель** *a teacher* - **вчителю!** **водій** *a driver* - **водію!** **українець** *a Ukrainian* - **українцю!** **Андрій** *Andriy* - **Андрію!** **Юрій** *Yuriy* - **Юрію!**

The stress in the vocative case is usually the same as in the nominative. In the nouns with the final syllable stressed, the vocative stress usually moves to the preceding syllable,

N. sg. сестра *a sister* - *V. сестро!*

N. sg. Юрко *Yurko* - *V. Юрку!*

N. sg. Сашко *Sashko* - *V. Сашку!*

N. sg. Петро *Petro* - *V. Петре!*

N. sg. Павло *Pavlo* - *V. Павле!*

but

N. sg. водій *a driver* - *V. водію!*

N. sg. Василь *Vasyl* - *V. Василю!*

N. sg. Іван *Ivan* - *V. Іване!*

N. sg. Степан *Stepan* - *V. Степане!*

N. sg. Роман *Roman* - *V. Романе!*

Вправи Exercises

6.1. Conjugate the verbs in the present tense. The numbers in parentheses indicate the respective verb conjugation.

1. **Жити** (*жив~*) *to live* (1). Ви живіте _____ тут? Так, звичайно, я живу _____ тут. А ваш друг де живе _____? Теж тут? Ні, він і його батьки не живуть _____ тут.

2. **Любити** (*люб~*) *to like, love* (2). Ти любиш _____ читати? Так, я дуже люблю _____ . А ви любите _____? Ми теж любимо _____, а вони не люблять _____.

3. **Працювати** (*працюй~*) *to work* (1). Де вона працює _____? У Києві. А ти де працюєш _____? Я теж там працюю _____ . Ми всі працюємо _____ у Києві.

4. **Читати** (*читай~*) *to read* (1) Що ти читаєш _____? Я читаю _____ книжки. А ви? А ми читаємо _____ газети.

5. **Писати** (*пиш~*) *to write* (1). Що вона пише _____? Лист. А ти що пишеш _____? Я нічого не пишу _____ . Затє вони пишуть _____ есей.

Богдана працює на радіо.
Вона чудовий журналіст.

6. Хотіти (хоч~) to want (1). Ви хоч ____ додому? Так, ми дуже хоч ____. І не тільки ми, вони теж хоч ____. А ти хіба не хоч ____?

7. Знати (знай~) to know (1) Ви не зна ____ , де Микола? Ні, ми не зна ____. Може, Оксана зна ____? Ні, але вони напевно зна ____.

8. Бачити (бач~) to see (2) Я тут бач ____ щось цікаве. А ти бач ____? Ні. Затé він бач ____, всі вони бач ____.

9. Думати (думай~) to think (1) Як ти дума ____, це добре? Я дума ____, що ні. Але вона дума ____, що так. А ви що дума ____?

10. Говорити (говор~) to speak (2) Я говор ____ по-українському. Ти говор ____ по-українському? Ні, але мій друг говор ____ . Всі наші студенти говор ____ . А ви говор ____ чи ні?

6.2. Say and write the sentences in Ukrainian. You can find prompts in the dialogue or use the dictionary.

- I like to read.
- Where do your parents live?
- Who is an engineer?
- I know Oksana is a student.
- We like to think.
- Ivan lives in Kherson.
- We very much want to visit this village.
- What is your home town?
- They want to see our photos.
- Their elder brother studies at a high school.
- She has interesting films.
- Pavlo often works and rarely rests.

6.3. Form general questions from these statements. Use both intonation-only and *чи*-types.

Model. На цій фотографії є моя сім'я. *In this picture is my family.*

- На цій фотографії **?**є моя сім'я? *Is my family in this picture?*
- Чи на цій фотографії **?**є моя сім'я? *Is my family in this picture?*

- Його сім'я живе у Миколаєві.
- Твоє ім'я Роман.
- Вони говорять українською.
- Марія знає, де Іван.
- Його сестра вже пише.
- Студенти хочуть додому.
- Ти дивишся новий фільм.
- Вони люблять українські страви.
- Можна запитати.
- Ярина цікава дівчина.

Чи ви знаєте, що зараз робить його син Андрійко?

Їхня малодша дочка Салалія

Note 6.11. Voiced and voiceless consonants

Each consonant can be classified as voiced or voiceless. Voiced consonants are pronounced with the participation of the voice, when the speaker's vocal chords are vibrating.

з /z/, л /l/, м /m/, р /r/, н /n/, й /j/.

Voiceless consonants involve no voice participation and the vocal chords are resting.

к /k/, п /p/, с /s/, ф /f/, х /kh/, ц /shch/

A voiced consonant usually has one voiceless counterpart, pronounced in the same manner, the only difference being that the vocal chords are resting. Here are nine such pairs. The first member is a voiced consonant and the second is its voiceless counterpart.

б /b/ - п /p/	в /v/ - ф /f/
д /d/ - т /t/	з /z/ - с /s/
ж /zh/ - ш /sh/	дж /dzh/ - ч /ch/
дз /dz/ - ц /ts/	р /r/ - х /kh/
г /g/ - к /k/	

In many languages, voiced consonants become voiceless at the end of a word or before other voiceless consonant.

б /b/ becomes п /p/, в /v/ becomes ф /f/, д /d/ becomes т /t/, and so on. Ukrainian differs from its Slavic neighbors Russian and Polish by that its voiced consonants regularly stay voiced in such positions: **хліб** *bread* is pronounced as /khlɪ'ɪb/ and not /khlɪ'ɪp/

берег *a shore* is pronounced as /bɛrɛ'hv/ and not /bɛrɛ'kh/

6.4. Form as many special questions to these statements as you can. Use appropriate interrogative pronouns. Answer your questions with just one word.

На цій світлині я та мій тато Юрко.

Model.

С Ліворуч мій тато. *On the left is my dad.*

С 1: Де мій тато? *Where is my dad?*

А Ліворуч. *On the left.*

С 2: Хто є ліворуч? *Who is on the left?*

А Мій тато. *My dad.*

С 3: Чий тато ліворуч? *Whose dad is on the left?*

А Мій. *Mine.*

1. Її ім'я – Марія.
2. Їхня сім'я живе в Україні.
3. На цій світлині моя сім'я.
4. Юрко любить американські пісні.
5. Іван знає ці цікаві книжки.
6. Сьогодні моя сестра працює.
7. Наші сусіди мають великий будинок.
8. Ці водії завжди слухають прогноз погоди (*weather forecast*).

6.5. Form alternative questions from these statements. Use the prompted alternatives. Put the verbs in parentheses in the present tense form.

Model:

С На цій фотографії (бути) ваша / їхня сім'я.
In this picture (to be) your / their family.

А На цій фотографії є \nearrow ваша чи \searrow їхня сім'я?
In this picture, is there your or their family?

1. Його сім'я (жити) у Миколаєві / Одесі.
2. Ти (снідати / обідати) у цьому ресторані.
3. Вони (говорити) українською / російською.
4. Марія (хотіти / могли) допомогти.
5. Його / її сестра вже (писати).
6. Їхні друзі (жити / працювати) у Києві.

7. Ти (дивитися) новий / старий фільм.
8. Вони (любити) українські / французькі страви.
9. Роман й Олег добре (знати) Київ / Львів.
10. Ви (перекладати) цікавий / нудний текст.

Phonetics. Drill shifting the velar r /h/ before -i

П 6.6. Listen to the speaker for the cue and form locative singular shifting the velar r /h/ to z /z/ before the ending -i. Check against the speaker.

Model.

С дорога a road

А на дорозі on the road

1st declension, f.:

повага respect

спрага thirst

книга a book

небога a niece

підлога a floor

перемога a victory

допомога help

скарга a complaint

послуга a service

округа a district

присяга an oath

увага attention

відлига thaw

крига ice

тривога an alarm

волога humidity

вимога a demand

нога a leg

черга a queue, line

подруга female friend

потуга might

вага weight

2nd declension, m.:

округ a district

архіпеліг an archipelago

берег a shore

луг a meadow

плуг a plow

епілог an epilogue

круг a circle

одяг clothes

П 6.7. Form disjunctive questions from these statements. Put the verbs in parentheses in the required present tense form.

Model.

С Ваша жінка (працювати) у бібліотеці. *Your wife (to work) in the library.*

А Ваша жінка працює у бібліотеці, чи не так? *Your wife works in the library, doesn't she?*

1. Твої брати зараз (вчитися) в університеті.
2. Сьогодні ми (вечеряти) у нашому улюбленому ресторані.
3. Ти американці тепер (відпочивати) в Алушті.
4. Улітку її тітка (спати) на балконі.
5. Увечері їхні знайомі завжди (сидіти) у кав'ярні.
6. Ваші дівчата часто (зупинятися) у цьому гуртожитку.
7. Ви (жартувати).

На березі моря росте
пальма.

Note 6.12. Що vs який

To make sure that you use the correct Ukrainian equivalent of the English *what?* follow a simple rule:

If *what?* can be substituted for *what kind of?* use **який?** (яка? яке? які?).

When this substitution is not possible, use **що?**

У цій львівській аптеці продають не тільки ліки.

На цій кубинці оригінальна сукня.

6.8. Translate the questions into Ukrainian. Choose a correct interrogative word **що?** *what?* or **який?** (*яка? яке? які?*) *what kind of?* Consult the dictionary if necessary.

1. What do you do in the morning?
2. What assignment did you have last week?
3. What is in that room?
4. What tickets did the students buy?
5. What are these boys buying?
6. What's in the picture?
7. What people are on this list?
8. What questions did Roman have?
9. What does Maria want to know?
10. What credit cards does this restaurant accept?

Phonetics. Drill shifting the velar **к /k/** before **-і**

6.9. Listen to the speaker for the cue and form locative singular shifting the velar **к /k/** to **ц /ts/**, before the ending **-і**.

Model. **С** аптека *a pharmacy*
А в аптеці *in a pharmacy*

1st declension, f.:

рука <i>a hand</i>	бібліотека <i>a library</i>
склянка <i>a glass</i>	помилка <i>a mistake</i>
слухавка <i>a phone receiver</i>	казка <i>a fairy tale</i>
мандрівка <i>a trip</i>	підготовка <i>preparation</i>
загадка <i>a riddle</i>	сусід ка <i>f. a neighbor</i> (на -ці)
ложка <i>a spoon</i>	жін ка <i>a woman</i> (на -ці)
музика <i>music</i>	заправ ка <i>a gas station</i> (на -ці)
політика <i>politics</i>	річ ка <i>a river</i> (на -ці)
клініка <i>a clinic</i>	фабри ка <i>a factory</i> (на -ці)
сумка <i>a handbag</i>	плів ка <i>a film</i> (на -ці)

6.10. Say what these people think. Conjugate the given verbs in the present. If needed, consult the dictionary.

Model.

С Він, Марія, зараз, працювати, компанія *he, Maria, to work, company*

А Він думає, що зараз Марія працює в компанії. *He thinks that now Maria works for the company.*

1. я, вони, зараз, вчитися, університет
2. ти, я, звичайно, вечеряти, ресторан
3. ми, ваші друзі, завжди, відпочивати, Одеса
4. вони, їхня сестра, часом, снідати, ліжко
5. вона, твій брат, іноді, зупинятися, готель
6. я, наші хлопці, сидіти, кав'ярня

7. ми, цей американець, тепер, жити, Ялта.
8. ти, мій дядько, завжди, спати, балкон

6.11. Answer the questions. Use the required present tense form of the verb (imperfective aspect).

Model.

Q Ти вже \rightarrow написав лист? *Have you already written the letter?*

A Ні, я все ще \rightarrow пишу. *No, I'm still writing.*

1. Твій брат вже відпочив?
2. Ти вже переклав текст?
3. Ви вже зварили борщ?
4. Василь вже вивчив нові слова?
5. Ми вже помили тарілки?
6. Олена вже зробила завдання?
7. Вони вже прочитали газети?
8. Володимир вже знайшов готель?
9. Робітники вже збудували супермаркет?
10. Ми вже подивилися музей?
11. Ти вже послухала радіо?
12. Ви вже купили продукти?
13. Сім'я вже повечеряла?
14. Пархоменко вже переклав цей текст?

Phonetics. Drill shifting the velar к /k/ before -і.

6.12. Answer the question. Drill the к /k/ - ц /ts/ velar shift with feminine names of nationalities.

Model. це модне пальто *this fashionable coat*,
українка *a Ukrainian woman*.

Q На ко́му ви бачили це модне пальто?
On whom did you see this fashionable coat?

A На цій украї́нці. *On this Ukrainian woman.*

1. цей гарний капелюх *this nice hat*, естонка *an Estonian woman*
2. цей легкий годинник *this light watch*, мароканка *a Moroccan woman*
3. цей діловий костюм *this business suit*, іранка *an Iranian woman*
4. такі золоті сережки *such gold earrings*, швейцарка *a Swiss woman*
5. ці елегантні шорти *these elegant shorts*, австралійка *an Australian woman*
6. такий шкіряний жакет *such a leather jacket*, італійка *an Italian woman*
7. такі дорогі туфлі *such expensive shoes*, іспанка *a Spanish woman*
8. такі модне взуття *such fashionable footwear*, чешка *a Czech woman*

Note 6.13. Feminine names of nationalities

Masculine names of nationalities ending in **-нець**, **українець** *a Ukrainian*, each have a feminine counterpart ending in **-нка**, **українка** *a Ukrainian woman*,

естонець *an Estonian* -

естонка *an Estonian woman*

мароканець *a Moroccan* -

мароканка *a Moroccan woman*

албанець *an Albanian* -

албанка *an Albanian woman*

іранець *an Iranian* -

іранка *an Iranian woman*.

The masculine ending **-ець** correlates with the feminine ending **-ка**,

литовець *a Lithuanian* -

литівка *a Lithuanian woman*

швейцарець *a Swiss* -

швейцарка *a Swiss woman*.

The masculine ending **-ць** correlates with the feminine ending **-йка**,

австралієць *an Australian* -

австралійка *Australian woman*

китаєць *a Chinaman* -

китайка *a Chinese woman*

лівієць *a Libyan* -

лівійка *a Libyan woman*

кенієць *a Kenyan* -

кенійка *a Kenyan woman*.

The stress in the feminine noun is the same as in the masculine one.

Note 6.14. Velar shift in feminine names of nationalities

Feminine names of nationalities undergo the к /k/ - ц /ts/ velar shift when forming the locative singular,

українка *a Ukrainian woman* -
на украї́нці

литівка *a Lithuanian woman* -
на литовці́

китайка *a Chinese woman* -
на китайці́

as well as other such feminine names with the stem ending in **-к-**.

полька *a Polish woman* -
на польці́

чешка *a Czech woman* -
на чешці́

французка *a French woman* -
на французці́

Оленка часто читає книжки про мистецтво і театр.

6.13. Answer the questions using prompts. Pay attention to the choice of prepositions **в** vs **на**.

Model.

Q Де був Остап? *Where was Ostar?* університет *university*

A Остап був в університеті. *Ostar was at the University.*

1. Де була Оксана? кімната
2. Де було це дитя? їдальня
3. Де були ваші друзі? театр
4. Де був цей водій? зупинка
5. Де була ваша сестра? крамниця
6. Де було це яблуко? стіл
7. Де є інтернет-послуги? пошта
8. Де були його батьки? український музей
9. Де працює твоя мама? цей завод
10. Де був Микола? наш парк
11. Де була Олена? новий банк
12. Де вони зустрічаються? центральний вокзал
13. Де був ваш квиток? моя рука
14. Де можна купити квитки на поїзд? залізнична станція

Phonetics. Drill shifting the velar x /kh/ before -i

6.14. Listen to the speaker for the cue and form locative singular shifting the velar x /kh/ to c /s/ before the ending -i. Check against the speaker.

Model. C по́верх *a floor*

A на по́версі *on a floor*

1st declension, f.:

невда́ха <i>a loser</i>	кома́ха <i>an insect</i>
мура́ха <i>an ant</i>	пта́ха <i>a bird</i>
стрі́ха <i>a thatch roof</i>	блoхa <i>a flea</i>
панчо́ха <i>a stocking</i>	му́ха <i>a fly</i>
свекру́ха <i>mother-in-law</i>	ма́чуха <i>a stepmother</i>
бреху́ха <i>a liar</i>	бля́ха <i>tin</i>
пи́ха <i>arrogance</i>	епо́ха <i>an epoch</i>
вті́ха <i>consolation</i>	прим́ха <i>a whim</i>
розру́ха <i>a ruin</i>	пoсу́ха <i>a drought</i>
завірю́ха <i>blizzard</i>	заду́ха <i>stuffy air</i>

2nd declension, m.:

ву́хо <i>an ear</i>	пух <i>down</i>
дух <i>spirit</i>	рух <i>movement</i>
капелю́х <i>a hat</i>	по́рох <i>powder</i>
льо́х <i>a cellar</i>	горо́х <i>beans</i>
по́верх <i>a floor</i>	кожу́х <i>a sheepskin coat</i>

6.15. Enact an exchange. Ask and say where somebody was born. Use city prompts.

Model.

C Марія *Maria*, Одеса *Odesa*

Q У якому місті народилася Марія? *In what city was Maria born?*

A Вона народилася в Одесі. *She was born in Odesa.*

1. Петро, Житомир	7. Богдан і Тарас, Ялта
2. Наталка, Херсон	8. Її сестра, Вінниця
3. Ярина, Донецьк	9. Їхні брати, Запоріжжя
4. Максим і Марта, Київ	10. Моя дівчина, Маріуполь
5. Тамара, Луцьк	11. Його батько, Харків
6. Ігор, Мадрид	12. Іван, Нью-Йорк

6.16. Answer the questions. Put the adjectives and pronouns in the locative singular masculine (neuter) or feminine.

Model.

C *m. or nt.* У якому місті живе Марія?

In what (kind of) city does Maria live? старий old

A У старому місті. *In an old city.*

C *f.:* У якій книжці ви це знайшли?

In what (kind of) book did you find it? їхній their

A У їхній книжці. *In their book.*

1. На якій пошті можна купити маркі? *центральный*
2. У якому ресторані ви вечеряєте? *їхній китайський*
3. У якій кімнаті вона живе? *його світлий і великий*
4. На якій фабриці вона працює? *цей модерний*
5. На якому вокзалі ви зустрічаєтеся? *той залізничний*
6. По якій вулиці ти ходиш? *мій зелений і чистий*
7. У якому місці ви відпочиваєте? *наш улюблений*
8. У якому університеті вони вчаться? *Київський*
9. У якій кіношколі ти працюєш? *Нью-Йоркський*
10. У якому гуртожитку ти зупинився? *останній на цій вулиці*
11. У якій бібліотеці ви познайомилися? *твій університетський*
12. У чиєму домі він живе? *мій старий*

6.17. Answer the questions. Make sure you choose the right preposition, **в (y) in** or **на on**, to go with the locative.

Model. **Q** Де ви були? *Where were you? той берег that shore.*

A На тому березі. *On that shore.*

1. Де живе Роман? *третій поверх*
2. Де працює Оксана? *університетська бібліотека*
3. Де народився твій друг? *моє рідне місто*
4. Де був професор Козаченко? *Північна Америка*
5. Де ви бачили це гарне плаття? *молодша сестра Ольга*

Ірина народилася у Харкові

Як ви думаєте,
хто ці модні панни?

6. Де стоять квіти? великий стіл
7. Де великий стіл? той куток
8. Де їхня сім'я? ця кольорова світлина
9. Де висить картина? порожня біла стіна
10. Де ти знайшов цей готель? їхній новий путівник
11. Де він купив квитки? залізнична станція
12. Де працюють ваші старші брати? комп'ютерна фабрика

П 6.18. Say and write the sentences in Ukrainian. Use the vocabulary and grammar of the lesson, consult the dictionary.

1. Who is in this interesting picture?
2. Who are his parents?
3. My friends have always wanted to see Kyiv and take a walk along Khreshchatyk Street.
4. Where do they vacation this year?
5. Whose sister is to the left, his or theirs?
6. We always eat very late.
7. They like to watch old films, don't they?
8. Where to are they writing so often?
9. By profession Kateryna is a journalist, but now she works at a factory.
10. At the railroad station, one can buy newspapers, tickets and even flowers.
11. In this picture in the middle, is my boyfriend Roman. To the left, is his younger brother Vasylo and to the right, his elder sister Olia.
12. At what post office can one find Internet services?

П 6.19. Address these persons using the vocative case.

Model.

С Світлана *Svitlana*, Павло *Pavlo*

A. Добридень, Півле, як справи? *Hello, Pavlo, how are you?*

B. Дуже добре. Дякую, Світлано. *Very well. Thank you, Svittlana.*

1. Ольга, Григорій	8. Анатолій, мама
2. Ларіса, Наталія	9. тато, син
3. сусід, сусідка	10. приятель, приятелька
4. батько, дочка	11. дідусь, онук
5. бабця, Оленка	12. сестра, Микола
6. друг, Андрій	13. колега, Роман
7. жінка, чоловік	14. Іван, Ярина

П 6.20. Start a letter by addressing the person you are writing it to. Use the vocative.

Model.

С подруга (*female*) friend

A Дорога подруго! *Dear (female) friend!*

1. любий друг	8. шанівний студент
2. дорога сестра	9. дорогий лікар
3. хоханий приятель	10. любя тітка
4. пан Тарас	11. панна Світлана
5. пан лікар	12. пан Миколайчук
6. пані Михайленко	13. пан Савченко
7. професор Васильченко	14. кохана подруга

П 6.21. Read the questions and make sure you understand each of them. Listen to the text "Гончаренки у Львові" and answer the questions.

1. Хто є на світліні?
2. Де провели великодні канікули Гончаренки?
3. Де саме у Львові є Гончаренки на світліні?
4. Хто такий Ярослав Гончаренко?
5. Хто така Оріся Гончаренко?
6. Де вчиться Івась?
7. На якій спеціальності навчається Івась?
8. У якому класі навчається Марічка?

П 6.22. Translate the text into English. Summarize the contents in Ukrainian in three or four sentences.

Гончаренки у Львові

Добридень. Я Юрко. А ось світліна. Хочете подивитися? На ній чотири особи, всі мають прізвище Гончаренко. Це наша сім'я.

Минулого року ми вирішили разом провести великодні вакації у Львові. На світліні наша сім'я у самому середмісті Львова, на Площі Ринок. У центрі – мої батьки. Прошу познайомитися. Мій тато – Ярослав Гончаренко. Він економіст і працює в одному великому комерційному банку у місті Харкові. Моя мама, Оріся Гончаренко, викладає у Харківському національному університеті. Її спеціалізація – українське модерне мистецтво.

Ліворуч на світліні мій старший брат Івась. Він студент і навчається у Київській національній консерваторії, на другому курсі, на спеціальності «джазова музика».

Праворуч – моя молодша сестра Марічка. Вона – школярка і навчається у першому класі у тій самій середній школі, в якій колись учився я.

Тепер я дизайнер і вже два роки працюю в архітектурній компанії «Фасад». Ми всі живемо у Харкові. Лише Івась живе у Києві. Ми дуже гарно провели такі вакації у Львові.

Львів, Латинський собор у старому середмісті

Гончаренки на площі Ринок у Львові

Note 6.15. Dropping -e- in final syllable

Drill on your own dropping the vowel -e- in the final syllable of the 2nd declension masculine nouns when forming the locative singular. Use the material in Exercise 5.9 as well as in Notes 5.8 and 5.9. Bear in mind that the -e- is dropped both before the -i and -ovi types of locative singular endings.

палець *a finger -*

на пальці *on a finger*

українець *a Ukrainian man -*

на українцеві *on a Ukrainian man*

Phonetics. Drill dropping the -o-

6.23. Listen carefully to the speaker and repeat. Practice dropping the vowel -o- in the final syllable of the consonant-ended masculine nouns when forming the locative singular.

Model 1. Locative with the preposition **в (у) in**,

Stress Pattern A. Stress remains on the same vowel.

С будинок *a building* **А** у будинку *in a building*

будинок *a building*

замок *a castle*

гуртожиток *a dormitory*

затинок *a cool place*

подарунок *a gift*

провулок *a lane*

пакунок *a package*

виняток *an exception*

сніданок *breakfast*

список *a list*

порядок *order*

мозок *brain*

проміжок *a time period*

прилавок *a counter*

Stress Pattern B. Stress is on the last syllable.

С кутіок *a corner* **А** у кутку *in a corner*

ставіок *a pond*

рядіок *a line (of words)*

пиріжіок *a pie*

візіок *a cart*

заміок *a lock*

садіок *a garden*

квитіок *a ticket*

сачіок *a landing-net*

огіріок *a cucumber*

вініок *a wreath*

лісіок *a grove*

мішіок *a bag*

Model 2. Locative with the preposition **на on**

Stress Pattern A. Stress remains on the same vowel.

С рахунок *an account* **А** на рахунку *on the account*

почіаток *a beginning*

риніок *a market*

дiаніок *a doorstep*

світiаніок *sunrise*

полуденіок *lunch*

цвяшіок *a nail*

ярмаріок *a fair*

маіетіок *household*

пiасіок *a belt*

пiарубіок *a bachelor*

пiдлітіок *a teenager*

тiуріок *a Turk*

Stress Pattern B. Stress is on the last syllable.

С квитіок *a ticket* **А** на квитку *on a ticket*

лістіок *a sheet*

гвіздіок *a nail*

ланціжіок *a chain*

шніуріок *a lace, string*

пiясіок *a belt*

шматіок *a piece*

волосіок *a hair*

містіок *a small bridge*

молотіок *a hammer*

пiеньіок *a stump*

значіок *a badge*

свистіок *a whistle*

6.24. Describe this family picture. Use the text above as a template and the vocabulary of this lesson. If need be, consult the dictionary.

Note 6.16. Numerals one hundred - one thousand

Memorize the cardinal numerals from one hundred to nine hundred:

one hundred	сто /stɔ/
two hundred	двісті /dvistʲi/
three hundred	триста /trɪstɑ/
four hundred	чотириста /cho'tɪry'stɑ/
five hundred	п'ятсот /pjatsɔt/
six hundred	шістсот /shissɔt/
seven hundred	сімсот /sɪmsɔt/
eight hundred	вісімсот /vis'imsɔt/
nine hundred	дев'ятсот /de'vjatsɔt/
one thousand	(одна) тисяча /o'dnɑ tys'acha/

6.25. Listen carefully and mark the numerals you hear.

сто десять	триста дванадцять	тисяча сто	шістсот двадцять	чотириста п'ять
сімсот дев'ять	п'ятсот чотири	двісті сімдесят	сто п'ятнадцять	дев'ятсот сім
вісімсот тридцять	тисяча вісім	дві тисячі	сімсот п'ятдесят	сорок тисяч
дев'ятсот п'ятдесят	чотириста десять	шістдесят вісім	дванадцять	п'ятдесят сім
триста одинадцять	двісті тисяч	п'ятдесят	вісімдесят шість	дві тисячі вісім

6.26. Numeric dictation. Listen carefully to the speaker and write down in words the cardinal numerals. Read out loud each of the numerals.

Note 6.17. How to read a phone number

Phone numbers are read as they are written, i.e., grouped into larger numerals instead of by each separate digit as is the case in English. The logical stress falls on the last number in each group. After each group there is a small pause.

276-40-18 is read as *двісті сімдесят Шість, Шісорок, Увісімнадцять*

70-21-99 *Шістдесят, двадцять Один, дев'яносто Удев'ять,*

2-16-33 *Два, Шістнадцять, тридцять Утри*

A zero at the beginning of a numeric group is read separately, without a pause after it.

067-234-56-87 *нуль шістдесят Шім, двісті тридцять чотири, п'ятдесят Ушість, шістдесят Усім*

096-28-30-200 *нуль дев'ятдесят Шість, двадцять Шісім, Утридцять, Удвісті*

Скажи, будь ласка, який твій новий номер телефону?

If the number is not broken down into groups by dashes, it is up to the individual speaker to break it into numerals of tens and hundreds, but never thousands.

1567 інформаційна служба *information service* - п'ятнадцять, шістдесят сім, 204360 готель «Роксолана» *the Roksolana Hotel* - двадцять, сорок три, шістдесят or двісті чотири, триста шістдесят.

But this number is never read as **двісті чотири тисячі триста шістдесят**.

П 6.27. Read these telephone numbers in Ukrainian. Follow the rules described in Note 6.17.

Телефонний довідник Telephone directory

таксі *taxi* 223-17

довідкова служба *information service*
211-57

міліція *police* 630-20-41

швидка допомога *ambulance* 273-92-15

автовокзал *bus station* 750-830

залізничний вокзал *railway station* 809-11-11

банк *bank* 444-555

Приватні телефони Private telephone numbers

Авраменко, Світлана	095-240-76-60
Адамчук, Левко	066-410-51-02
Бандура, Тамара	096-333-20-11
Василенко, Марія	234-15-50
Гордійчук, Семен	067-249-19-91
Левченко, Віра	97-68-43
Москаленко, Василь	050-988-18-22
Юхименко, Іван	089-540-88-90

П 6.28. Listen carefully to the questions and answer each of them using Dialogue 6.

1. Що має Юрко?
2. Хто є на фотографії?
3. У якому місті є сім'я Юрка на фотографії?
4. Хто на фотографії стоїть ліворуч?
5. У якій компанії працює батько?
6. Хто на фотографії стоїть праворуч?
7. Хто за фахом його мама?
8. Як називається газета, у якій працює мама?
9. Хто така Олена?
10. У якій школі вчиться Олена?
11. Де живе його сім'я?
12. Що завжди хотіла зробити Ярина?

6.29. Study the map of Ukraine and answer the questions. In each answer, use as much as possible the grammatical forms found in the question. If need be, refer to Table 19 in the appendices, pp. 330-331.

Model.

Q У якій частині України розташовується місто Луцьк? *In what part of Ukraine is the city of Lutsk located?*

A Воно (розташовується) на заході України. *It is (located) in the west of Ukraine.*

1. Де розташовується місто Суми?
2. У якій частині України розташовується місто Ужгород?
3. На якому морі стоїть Севастополь?
4. Яка країна лежить на сході від України (*from Ukraine*)?
5. На якій річці стоїть місто Чернігів?
6. У якій частині України розташовується Херсон?
7. На якій річці стоїть місто Чернівці?
8. Які країни лежать на заході від України (*from Ukraine*)?
9. Які міста стоять на Дніпрі?
10. У якій частині України розташовується Вінниця?
11. Які великі річки є в Україні?
12. Які моря є на цій мапі?
13. Які міста лежать на сході України?
14. Які країни є на цій мапі?

Note 6.18. Мапа України
Map of Ukraine

Among the verbs used to indicate the location of an object on the map are:

розташовуватися, -ються *to be located*
стоїти, -ять *to stand*, and
лежати, -ать *to lie* and simply
бути *to be* are used.

Одеса розташовується на півдні.
Odesa is located in the south.

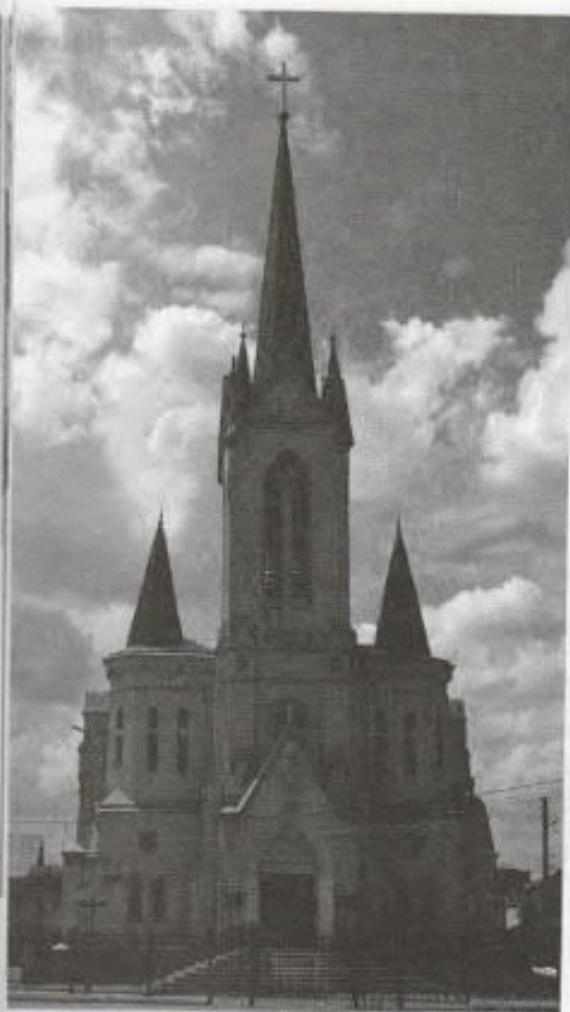
Київ стоїть на Дніпрі.
Kyiv stands on the Dnipro.

Ця країна лежить у центрі Європи.
This country lies in the center of Europe.

Чорне море є на півдні. *The Black Sea is in the south.*

Memorize these expressions and use them to describe a city's geographic position:

північ *north* - на півночі *in the north*
південь *south* - на півдні *in the south*
захід *west* - на заході *in the west*
схід *east* - на сході *in the east*
цент(е)р *center* - у центрі *in the center*

німецька церква в місті
Луцьку, що на річці Стир

Мовні ресурси на мережі. Українська Вікіпедія.
Language resources on the web. Ukrainian Wikipedia.

- 6.29. Using the Ukrainian language Wikipedia find out:
- 1) what body of water (водойма) each of these cities is situated on;
 - 2) which province of Ukraine (область) each of the cities is in.

Міста: Біла Церква, Богодухів, Горлівка, Жмеринка, Кривий Ріг, Миргород, Ніжин, Олександрія, Сарни.

- 6.30. Enact a conversation with a partner. Use the material you learned in this and previous lessons. If necessary, consult the dictionary.

Сценка за сценарієм «Моя сім'я»

Scripted Skit *My Family*

[Oleh is showing his girlfriend Nadia a picture of his family.]

Oleh (Олєр): Says his family is in this picture. Offers Nadia to take a look.
Nadia (Надія): Expresses her keen interest in the picture.

Oleh: Introduces his father by name and last name.

Nadia: Says such a last name is very common in Ukraine.

Oleh: Introduces his mother also by name and last name (she has a last name different from his father's).

Nadia: Asks why his mother has a different (інше) last name.

Oleh: It is a long story. But this is not a problem in his family.

Nadia: Says she understands. Asks where his parents work.

Oleh: His father is an engineer and works at a post office. His mother is a doctor and works in a hospital.

Nadia: Guesses that a little boy in the picture on the left is Oleh's brother.

Oleh: Affirmative. It is his younger brother Yarema. He is a pupil in a secondary school in Zhytomyr. He likes to study.

Nadia: Assumes that the young lady on the right is Oleh's sister.

Oleh: Affirmative. It is his elder sister Lesia. She is a student at a university in Lviv.

Nadia: Assumes that Lesia therefore does not live in Zhytomyr but in Lviv. Asks if it is difficult to live in a different city.

Oleh: At first it was not easy. Now hard times are in the past. Lesia likes Lviv very much. She says it's a beautiful and very special city.

Nadia: Expresses hope that maybe one day (колись) she and Oleh can travel there together.

Лекція | Lesson 7

Dialogue:

Що я люблю робити
What I like to do

Grammar:

Accusative singular
Expression of intention **думати + inf.**
Imperfective future tense
Verb **бути to be**, in the future tense
Adverbs

Competencies:

Favorite pastimes
What's in the movies
Days of the week
Expressing future possibility
Designating temperatures
Describing the weather
Names of people and institutions

Як ти думаєш, що вони роблять на дозвіллі?

7. Діялог. Що я люблю робити.

Ярина: Романе, що ти думаєш робити на вихідні?

Роман: Я буду відпочивати, як завжди.

Ярина: Що ти звичайно робиш на дозвіллі?

Роман: Читаю якусь цікаву книжку.

Ярина: А зараз яку книжку ти читаєш?

Роман: Зараз я читаю Леся Подерв'янського, його нову п'єсу «Вимоглива Галя». Читала?

Ярина: Ні, не тільки не читала, але навіть не чула. Я теж люблю читати. Особливо про політику та про спорт.

Роман: Часом я також дивлюся телевизор чи слухаю музику. Яку музику любиш ти?

Ярина: Опери, джаз та українську поп-музику.

Роман: А я люблю кіно і театр.

Ярина: Сьогодні ввечері я думаю подивитися новий фільм. Він називається «Мамай».

Роман: Так-так, я чув про нього. Він іде у кінотеатрі «Україна».

Ярина: Якщо хочеш, можемо піти разом.

Роман: Добре. Сьогодні ввечері будемо дивитися «Мамай».

7. Dialogue. What I like to do.

Yaryna: Roman, what are you going to do on the weekend?

Roman: I will be resting as always.

Yaryna: What do you usually do at leisure?

Roman: I read an interesting book.

Yaryna: And now what book are you reading?

Roman: Now I am reading Les Poderviansky, his new play *Demanding Halia*. Have you read it?

Yaryna: No, not only have I not read it, I never heard of it. I also like to read. Especially about politics and sports.

Roman: Sometimes I also watch TV or listen to music. What music do you like?

Yaryna: Opera, jazz, and Ukrainian pop.

Roman: And I like movies and theater.

Yaryna: Tonight I am going to watch a new film. It's entitled *Mamay*.

Roman: Yes, yes. I heard about it. It's on at the Ukraine Movie Theater.

Yaryna: If you like we can go together.

Roman: Alright. Tonight we'll be watching "Mamay."

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

думати (думай-), -ють + *inf.*, *colloq.* to be going to do sth, to plan to do sth (lit. to think). Is used only in *impf.* as expression of intention to do sth.

Я **думаю** побачити Харків. I **intend** to see Kharkiv.

вихідні, <i>pl. of adj.</i> вихідний	a day-off. Shortened of вихідний день , <i>lit. going-out day</i> , hence вихідні weekend , <i>на вихідні A. pl. on the weekend</i> .
якийсь, <i>m.</i> , якась, f. , якесь, <i>nt.</i> , якісь, pl.	some, some kind of. Is declined as an adjective with the particle ~сь attached to the ending, якусь is <i>A. sg. of якась</i> .
любити (люб-), -ять , <i>tran.</i>	to like, love. When followed by <i>inf.</i> means to like (to do sth); with noun as direct object can mean both <i>to like</i> , Я люблю цю програму. <i>I like this program.</i> and <i>to love</i> , Микола любить Марію. <i>Mykola loves Maria.</i> любити + inf. is often used when speaking of one's favorite pastimes.
слухати (слухай-), -ють; послухати, tran.	to listen to. Unlike in English, this verb takes a direct <i>A. object</i> without any preposition, слухати радіо (програму, музику, сестру, брата) to listen to the radio (a program, music, one's sister, brother).
назива[т]ися, -ються , <i>intr.</i>	to be called, to have the title of, Як -ється ця картина? <i>What's the title of this picture?</i> (more rarely of a person) to have the name of + <i>I.</i> Він -ється Петром. <i>His name is Petro.</i>
іти (ід-), ідуть; пройти , <i>var. йти, intr.</i>	(about a film, theater play) to be on, Де йде цей фільм? <i>Where is this film being shown?</i> Цей фільм скоро буде йти у нашому кінотеатрі. <i>This film will soon be on at our movie theater.</i>
"Мамай"	the title of a feature film by director Oles Sanin, which was Ukraine's official entry for the Oscars in 2004. Mamay is a legendary Cossack, symbolizing the Ukrainian spirit of freedom.

Граматика | Grammar

Знахідний відмінок однини Accusative Case Singular

Accusative correlates with the questions
про ко́го? about whom? про що? about what?

Функція Function

A simple way of understanding the function of the accusative is by taking note of the situations in which it is used. Two types of such situations are common:

- 1) verbs that require a noun or noun phrase (attribute + noun) in the accusative;
- 2) prepositions which require the accusative.

1. Here are some verbs which require the accusative:
ма́ти to have, **ро́бити** to do, **ї́сти** to eat, **пи́ти** to drink, **чу́ти** to hear, **слухати** to listen to, **ба́чити** to see, **лю́бити** to like, love, **казати** to say, **чекати** to wait, **купува́ти** to buy, **писа́ти** to write, **чита́ти** to read, **розумі́ти** to understand, **пам'я́тати** to remember.
All these verbs are called transitive (*tran.*). Each expresses an action directed to the object without the mediation of a preposition.

2. Prepositions requiring the accusative include:
про about, as in **Я чув про цього чоловіка.** *I heard about this man.*
казати про ко́го? / про що? to tell about sb/sth; **розповідати про** to narrate about sb/ sth; **питати про** to ask about sb/ sth; **думати про** to think about sb/ sth.

У вільний час вони
часто грають на кобзі.

Piano Cafe на Подолі
вул. Ярославська, 56-Б, Київ

Вхід 70 грн.
Дрескод
лето-стиль

українське танго
вечірка у стилі 1930-х

16 грудня, в неділю, о 17:30

Ярина й Роман ходять
танцювати танго.

In colloquial speech, the preposition **за** *about* is used with the same meaning:

Ти вже казав за нього. *You already told (me) about him.*

- на** 1) *for*, as in **на понеділок** *for (by) Monday*, **на наступний тиждень** *for next week* or
2) *at*, as in **дивитися на кого?** / **на що?** *to look at sb/ sth*
3) *on*, as in **ставити на що?** *to put (sth) on sth*; **Він поставив вазу на стіл.** *He put the vase on a table.*

у/в *on (a day of the week)*, as in **Я відпочиваю у суботу.** *I rest on Saturday.* **У середу було дуже холодно.** *It was very cold on Wednesday.*

Знахідний у питаннях *Accusative in Questions*

Accusative correlates with interrogative pronouns **кого?** *who(m)?* relating to living beings and **що?** *what?*, relating to inanimate objects. Thus **Кого ти бачиш?** *Whom do you see?* and **Що ти бачиш?** *What do you see?* The same accusative structure is used with other verbs requiring the accusative,

мати *to have* - **Кого (що) ти маєш?** *Whom (what) do you have?*

знати *to know* - **Кого (що) ти знаєш?** *Whom (what) do you know?*

чути *to hear* - **Кого (що) ти чуєш?** *Whom (what) do you hear?*

любити *to love, like* - **Кого (що) ти любиш?** *Whom (what) do you like?*

Утворення *Formation*

Іменники *Nouns*

Nominal accusative singular endings:

-у (-ю), -а (-я).

The endings of the accusative depend on the declension type of noun and, for masculine nouns with zero ending, also on whether they are animate or inanimate.

-у is taken by feminine and masculine nouns ending in **-а (-я)**.
Це f. книжка. *This is a book.* - **Я бачу книжку.** *I see a book.* **Це m. Микола.** *This is Mykola.* - **Я люблю Миколу.** *I like Mykola.*

-ю is taken by feminine and masculine nouns ending in **-я**,
Це f. Марія. *This is Maria.* - **Я думаю про Марію.** *I think about Maria.* **Ось m. Ілля.** *Here is Illia.* - **Він дивиться на Іллю.** *He is looking at Illia.*

-а is taken by animate masculine nouns with a zero ending and hard stem, **Це брат.** *This is my brother.* - **Я бачу брата.** *I see my brother.* **Там їхній журналіст.** *There's their journalist there.* - **Вона знає їхнього журналіста.** *She knows their journalist.*

-я is taken by animate masculine nouns with a zero ending and soft stem, **Це вчитель.** *This is a teacher.* - **Я знаю вчителя.** *I know a teacher.*

same as N. The following groups of nouns in the accusative are identical to the nominative:

- 1) inanimate masculine nouns with a zero ending, **Це університет.** *This is a university.* - **Я бачу університет.** *I see a university.* **Ось театр.** *Here's the theater.* - **Я люблю театр.** *I like the theater.*
- 2) all feminine nouns ending in a consonant, **Це любов.** *This is love.* - **Я знаю любов.** *I know love.*
- 3) all neuter nouns, **Це місто.** *This is a city.* - **Я бачу місто.** *I see a city.* **Ось завдання.** *Here's an assignment.* - **Я роблю завдання.** *I am doing an assignment.*

Accusative singular of **мати** a mother is **матір**, **Це його мати.** *This is his mother.* - **Я знаю його матір.** *I know his mother.*

The stress in the accusative singular is identical to the nominative singular, **онука Ганна** granddaughter Hanna - **Він любить онуку Ганну.** *He loves his granddaughter Hanna.*
In some cases, the stress is mobile, **Василь Марченко** Vasyl Marchenko - **Я бачу Василя Марченка.** *I see Vasyl Marchenko.*

«» SOUND CHANGES «» in the accusative singular of noun

Dropping of -o~ (-e~)

-o~ and -e~ in the last syllable of 2nd declension animate masculine nouns are dropped in the accusative singular,

парубок a youth, bachelor - **про парубка** about a youth, bachelor
українець a Ukrainian - **про українця** about a Ukrainian
учень a pupil - colloq. **за учня** about a pupil

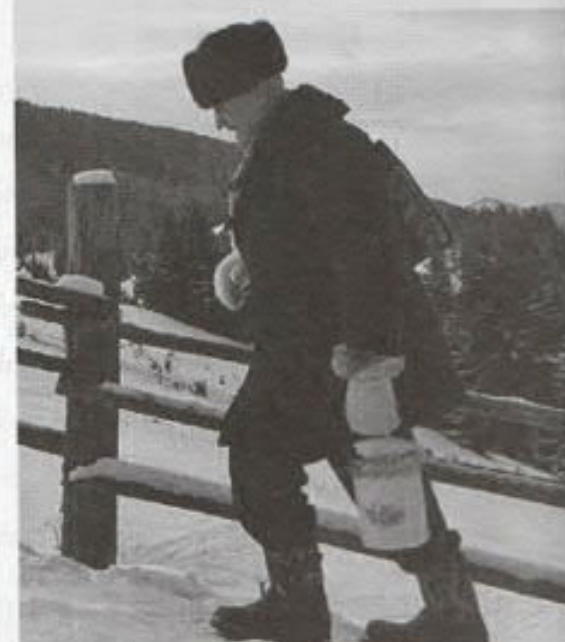
Change of -i~ to -o~ (-e~)

-i~ often changes to -o~ (-e~) in the final syllable of 2nd declension animate masculine nouns,

кіт a cat - **про котá** about a cat
кінь a horse - **про коня́** about a horse
but **дід** a grandfather - **про ді́да** about a grandfather

Що ви знаєте за Сашка та Славку?

Всі знають їхнього діда.

Це міліціонери. Всі водії їх дуже люблять.

Олена знає цю історію і часто про неї думає.

Особові займєнники Personal Pronouns

Personal pronouns have two forms of the accusative depending on whether or not they are used with a preposition. Without a preposition their accusative forms are:

я / - **мене** *me*, ти *you* - **тебе** *you*, він *he* - **його** *him*, вона *she* - **її** *her*, воно *it* - **його** *it*, ми *we* - **нас** *us*, ви *you* - **вас** *you*, вони *they* - **їх** *them*.

When personal pronouns in the accusative follow prepositions like **про** *about* and **на** *at* or other, they all, with the exception of **ми/нас** *we/us* and **ви/вас** *you*, undergo the following changes:

1) stress shift to the front, **мене** - **про мене**, **тебе** - **про тебе**,
Ти бачиш мене. *You see me.* - **Ти думаєш про мене**. *You think about me.*

2) initial consonant change for **їх** - **про них**,
Ти бачиш їх. *You see them.* - **Ти думаєш про них**. *You think about them.*

3) both stress shift to the front and initial consonant change for **його** - **про нього**, **її** - **про неї**,
Ти бачиш її. *You see her.* - **Ти думаєш про неї**. *You think about her.*

For the accusative of possessive, demonstrative, and interrogative pronouns see the appendices, Tables 6-10, pp. 322-324.

When these pronouns refer to an animate masculine noun, their accusative is the same as genitive,

Якого американця ти знаєш? *What American man do you know?* - **Того**. *That one.*

When they refer to an inanimate masculine noun, their accusative is the same as nominative,

Який журнал ви хочете? *What magazine do you want?* - **Той**. *That one.*

Cf. **Це мій друг**. *This is my friend.* - **Я бачу його друга**. *I see my friend.*

Це мій університет. *This is my university.* - **Я бачу мій університет**. *I see my university.*

Прикметники Adjectives

Adjectival accusative singular endings:

-ого (-ого), **-ий** (-ій); **-у** (-ю); **-е** (-є)

-ого is taken by masculine hard-stem adjectives accompanying animate nouns in the accusative,

Це новий студент. *This is a new student.* - **Я бачу нового студента**. *I see a new student.*

-ього is taken by masculine soft-stem adjectives accompanying animate nouns in the accusative,
Ось третій турист. *Here's the third tourist.* - **Він знає третього туриста.** *He knows the third tourist.*

The accusative form of the masculine adjectives modifying inanimate nouns is the same as their nominative,

Це новий фільм. *This is a new film.* - **Я дивлюся новий фільм.** *I am watching a new film.* **Ось третій вагон.** *Here's the third (train) car.* - **Я шукаю третій вагон.** *I'm looking for the third (train) car.*

-у is taken by hard-stem feminine adjectives,

Це стара хата. *This is an old house.* - **Я бачу стару хату.** *I see an old house.*

-ю is taken by soft-stem feminine adjectives,
Це остання хата. *This is the last house.* - **Я бачу останню хату.** *I see the last house.*

The accusative of neuter adjectives is the same as their nominative form,

Це велике місто. *This is a big city.* - **Він любить це велике місто.** *He likes this big city.*

У наступну середу вони їдуть відпочивати на річку.

Note 7.1. Дні тижня Days of the week

The Ukrainian week starts on Monday and ends on Sunday. The names of weekdays are spelled in lower case. The expressions *on Monday, this Monday, last Monday, next Monday* are equivalent to the Ukrainian:

у (в) + day of week in A. sg.

№	Day of week	on Monday, etc.	this Monday, etc.	last Monday, etc.	next Monday, etc.
1.	понеділок <i>Monday</i>	у понеділок	у цей понеділок	у минулий понеділок	у наступний понеділок
2.	вівторок <i>Tuesday</i>	у вівторок	у цей вівторок	у минулий вівторок	у наступний вівторок
3.	середá <i>Wednesday</i>	у середу	у цю середу	у минулу середу	у наступну середу
4.	четвѐр <i>Thursday</i>	у четвѐр	у цей четвѐр	у минулий четвѐр	у наступний четвѐр
5.	п'ятниця <i>Friday</i>	у п'ятницю	у цю п'ятницю	у минулу п'ятницю	у наступну п'ятницю
6.	субота <i>Saturday</i>	у суботу	у цю суботу	у минулу суботу	у наступну суботу
7.	неділя <i>Sunday</i>	у неділю	у цю неділю	у минулу неділю	у наступну неділю

Note the stress shift in **середá** *Wednesday* - у **середу** *on Wednesday*.

- Який сьогодні день?
What day is it today?
- Сьогодні понеділок.
Today is Monday.

 Note 7.2. Typical future time expressions

коли-небудь *once*

завтра *tomorrow*

незабаром *shortly, soon*

скоро *soon*

післязавтра *the day after tomorrow*

наступного тижня (місяця, року)

next week (month, year)

наступної осені (зими, весни) *next*

fall (winter, spring)

наступного літа *next summer*

через тиждень (місяць, рік) *in a*

week (month, year)

наступного тижня у Рівному
будь показувати новий фільм
Валентина Васяновича.

Майбутній недоконаний час Imperfective Future Tense

Функція Function

The imperfective future tense presents a future action as an open-ended process, without regard to its completion or result or as such that will repeatedly occur over a period of future time,

У готелі Ярина буде жити один тиждень. *In the hotel, Yaryna will be staying for one week.* **Наступного року Ігор буде вивчати англійську мову.** *Next year, Ihor will be studying the English language.*

It is also used to express two parallel future actions in process, **Наступного року Ігор буде подорожувати, а ми будемо працювати.** *Next year Ihor will be traveling and we will be working.*

Adverbial modifiers used with the imperfective future indicate:

- 1) a future moment or a future period, **скоро** *soon*, **незабаром** *soon*, **завтра** *tomorrow*, **післязавтра** *the day after tomorrow*, **наступного тижня (місяця, року, понеділка, etc.)** *next week (month, year, Monday, etc.);*
- 2) repetitive occurrence in the future, **часто** *often*, **завжди** *always*, **звичайно** *usually*, **як правило** *as a rule*, or non-occurrence as with **ніколи** *never*;
- 3) a delimited time period, **протягом + G.** for (duration), **протягом години (дня, ночі, місяця)** *for an hour (a day, night, month)*; **від + G. ... до + G. ...** *from ... to ...*, **від понеділка до суботи** *from Monday to Saturday*, **від третьої години до п'ятої** *from five o'clock to six*. (For the genitive of time expressions see Lesson 8, pp. 132-133.)

A period of time within which a future action takes place can be indicated by a noun or a noun phrase in the accusative. No preposition is used,

A. sg. **Я буду працювати одну годину.** *I'll work for an hour.*

Other such expressions are: **тиждень** *a week*, **місяць** *a month*, **три дні** *three days*, **п'ять місяців** *five months*, **доба** *twenty-four hours*, etc. all used in the accusative without preposition.

Утворення Formation

There are two forms of the imperfective future in Ukrainian:

- 1) the analytic or a two-word future;
- 2) the synthetic, or a one-word future.

We shall first learn the analytic imperfective future formation. It consists of the verb **бути** *to be* in future + *imperfective infinitive* of the notional verb. The verb **бути** is conjugated in the imperfective future by number and person while the imperfective infinitive of the notional verb remains unchanged.

The verb **бути** *to be*, conjugated in the future:

я буду	<i>I'll be</i>	ми будемо	<i>we'll be</i>
ти будеш	<i>sg. you'll be</i>	ви будете	<i>pl. you'll be</i>
він буде	<i>he'll be</i>	вони будуть	<i>they'll be</i>

Here is the conjugation of the verb **жити** *to live*, in the analytic imperfective future:

я буду жити	<i>I'll live</i>	ми будемо жити	<i>we'll live</i>
ти будеш жити	<i>you'll live</i>	ви будете жити	<i>you'll live</i>
він буде жити	<i>he'll live</i>	вони будуть жити	<i>they'll live</i>

Take note. Be sure to use only the imperfective infinitive to form the imperfective future. This rule has no exceptions.

General questions are formed either by giving an interrogative (rising) intonation to the affirmative sentence,

Я там ∇ буду жити? *Will I live there?*

or by the particle **чи** put at the beginning of the affirmative statement which is pronounced as a question:

Чи я там ∇ буду жити? *Will I live there?*

The particle **чи** does not get any logical stress.

Negative statements are formed by inserting the particle **не** before the verb **бути** in the affirmative statement. **Бути** also gets the logical stress.

Я там не ∇ буду жити. *I will not live there.*

The negative statement is pronounced with a falling intonation.

Прислівник Adverb

Функція Function

An adverb is a word that modifies an adjective, verb, or other adverb, expressing relations of manner, time, place, circumstance, cause, degree, probability and so on:

добре *well*, **довго** *for long*, **можливо** *possibly*, **просто** *simply*, **straight**, **рівно** *exactly*, **незабаром** *soon*, **разом** *together*.

An adverb can describe:

1) a verb,

Микола читав швидко. *Mykola read quickly.* **Я ходжу повільно.** *I walk slowly.*

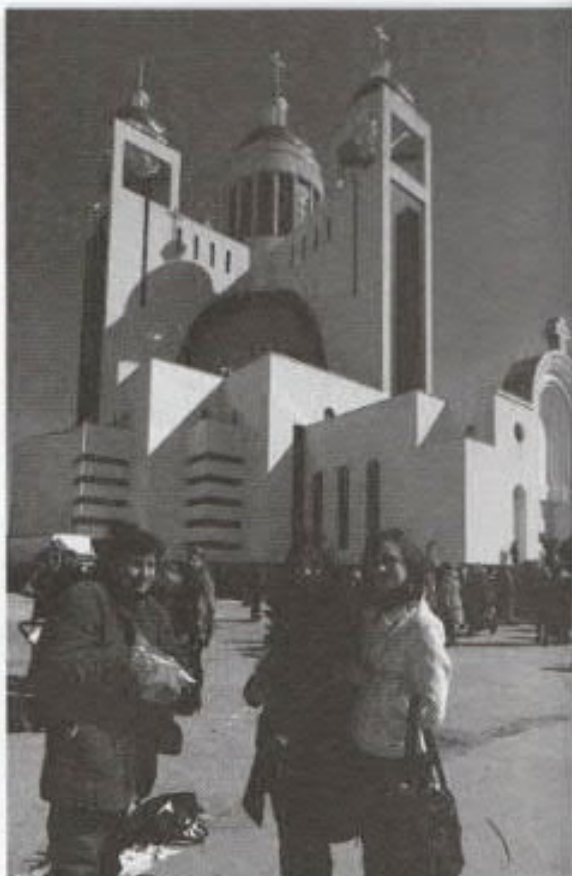
2) an adjective,

Це дуже цікава історія. *This is a very interesting story.*

3) another adverb,

Надворі було дуже холодно. *It was very cold outside.*

Adverbs can be accompanied by such intensifiers as **дуже** *very*, **надто**, var. **занадто** *too, excessively*.

У наступну неділю ми всі
будемо святкувати Великдень.

Note 7.3. Parallel forms of adverbs

Some adverbs can take both the endings **-о** and **-е**, without any change of their meaning.

(на)певно and (на)певне *perhaps*
даремно and даремне *in vain*
(на)вмісно and (на)вмісне *on purpose*.

Марта гарно малює просто на вулиці Хрещатику у Києві.

Утворення Formation

In terms of formation adverbs fall into two groups:

1) those formed from respective adjectives, like the English *adv. nicely* from *adj. nice*,
гарний *nice* - **гарно** *nicely*, **холодний** *cold* - **холодно** *coldly*,
цікавий *interesting* - **цікаво** *interestingly*, **смішний** *funny* - **смішно** *in a funny way*.

Such de-adjectival adverbs usually precede the word they describe,
багато працювати *to work hard*, **мало спати** *to sleep little*;

2) adverbs that have no relation to an adjective, like the English *together, well*, usually follow the word they describe,
повернути праворуч *to turn right*, **прийти разом** *to come together*,
подивитися вгору *to look upward*.

Adverbial endings: **-о** and **-е**

Adverbs are formed by replacing the adjectival ending **-ий** (**-ій**) with the suffix **-о** (**-ьо**).

скорий *rapid* - **скоро** *rapidly*, **достатній** *sufficient* - **достатньо** *sufficiently*, **ніжний** *tender* - **ніжно** *tenderly*, **грубий** *rude* - **грубо** *rudely*, **постійний** *constant* - **постійно** *constantly*, **яскравий** *bright* - **яскраво** *brightly*.

A small group of adverbs derived from adjectives with a mixed stem type (ending in **-ж**, **-ч**, **-ш**, **-щ**, and **-р**) have the ending **-е**,
дужий *big* - **дуже** *very*, **добрий** *good* - **добре** *well*, **хороший** *good* - **хороше** *well*, **байдужий** *indifferent* - **байдуже** *all the same*, *indifferently*, **гарячий** *hot* - **гаряче** *passionately, hotly*.

Unlike adjectives or pronouns, adverbs do not decline.

The stress in adverbs more often than not is on the same syllable as in the corresponding adjective (see above).

The stress falls on the first syllable in adverbs that are derived from adjectives with the stress on the final syllable,

швидкий *quick* - **швидко** *quickly*
легкий *easy* - **легко** *easily*
важкий *heavy* - **важко** *heavily*
тонкий *thin* - **тонко** *thinly*
смачний *delicious* - **смачно** *deliciously*
гидкий *ugly* - **гідко** *in a disgusting manner*

Вправи Exercises

7.1. Answer the questions. Practice the accusative singular. Use one noun at a time from the prompts in parentheses.

1. Що ти сьогодні робиш? (завдання, вправа, переклад)
2. Що п'є Іван на сніданок? (кава, чай, молоко)
3. Що вони купують тут? (хліб, вино, газета)
4. Що ти вже знаєш? (текст, місто, Одеса)
5. Що ви зараз їсте? (борщ, ковбаса, яблуко)
6. Що вони читають увечері? (журнал, книжка, історія)
7. Що ти пишеш уранці? (лист, записка)
8. Що ви любите? (архітектура, кіно, балет)
9. Кого ми бачимо? (вчитель, студент, Наталія, Андрій, Катерина)
10. Кого слухає Оксана? (батько, мама, Юля, подруга)

7.2. Answer the questions. Put the nouns in parentheses in the accusative required by prepositions **про** *about* and **на** *at*. Use one noun at a time.

1. Про що вона розповідає? (університет, школа, історія)
2. Про кого ти думаєш? (студент, дід, баба, тітка)
3. Про що ти пам'ятаєш? (фотографія, Київ, Україна)
4. Про кого вони розповідають? (студентка, батько, Матвій)
5. Про що ви думаєте? (завдання, стаття, Одеса)
6. Про кого ти пам'ятаєш? (мати, брат, сім'я, Софія)
7. На що ти дивишся? (картина, місто, вулиця)
8. На кого вони дивляться? (Лара, друг, подруга, Іван)

7.3. Provide a full answer to each question. Put the expressions in parentheses into the accusative.

1. Що вона робить? (цікаве завдання)
2. Що ми їмо? (добра ковбаса)
3. Що я читаю? (улюблена газета)
4. Що він знає? (дивна історія)
5. Що ти пишеш? (довгий лист)
6. Що вони люблять? (українська література)
7. Що ви слухаєте? (нова програма)

Phonetics. Drill dropping the ~o~ in animate masculine nouns (2nd declension) in the accusative singular.

7.4. Listen carefully to the cue and react.

C Ось новачок. *Here is a novice.*

A Я думаю про новачка. *I think about the novice.*

Христя слухає свою стару подругу.

Тиміш показує одну цікаву світлину, яку він зробив недавно.

Ви їх напевно знаєте, бо я вже колись розповідав про них.

Stress Pattern A. The stress remains on the same vowel.

турок <i>a Turk</i>	парубок <i>a bachelor</i>
підліток <i>a teenager</i>	чоловічок <i>dim. a little man</i>
нащадок <i>a descendant</i>	свідок <i>a witness</i>
самородок <i>fig. a gifted person</i>	жайворонок <i>a lark</i>
одноліток <i>a person of same age</i>	потомок <i>an offspring</i>

Stress Pattern B. Stress is on the last syllable.

ватажок <i>a commander</i>	друзьок <i>dim. a friend</i>
землячок <i>dim. a compatriot</i>	дідок <i>dim. an old man</i>
синок <i>dim. a son</i>	пастушок <i>dim. a shepherd</i>
новачок <i>a novice</i>	бичок <i>a calf</i>

7.5. Answer the questions. Use the words in parentheses.

1. Яку мову ти знаєш? (українська)
2. Якого викладача ти любиш? (наш новий)
3. Яку лекцію вони слухають? (довга і нудна)
4. Який університет ви бачите? (ваш старий)
5. Яке місто вона знає? (це американське)
6. Яку книжку вони читають? (цікава)
7. Яку каву ви п'єте? (солодка і гаряча)
8. Який фільм ми дивимося? (смішний)

Phonetics. Drill dropping the ~e~ in animate masculine nouns (2nd declension) in the accusative singular.

7.6. Listen carefully to the cue and react.

C Ось продавець. *Here is a salesperson.*

A Ми вже бачили цього продавця. *We have already seen this salesperson.*

Stress Pattern A. Stress remains on the same vowel.

хлопець <i>a boy</i>	мовознавець <i>a linguist</i>
мисливець <i>a hunter</i>	заєць <i>a hare</i>
урядовець <i>an official</i>	службовець <i>a white-collar worker</i>
промовець <i>a speaker</i>	незнайомець <i>a stranger</i>
коханець <i>a lover</i>	чужинець <i>a foreigner</i>

Stress Pattern B. Stress is on the last syllable.

покупець <i>a buyer</i>	горобець <i>a sparrow</i>
плавець <i>a swimmer</i>	кравець <i>a tailor</i>
борець <i>a fighter</i>	творець <i>a creator</i>
митець <i>an artist</i>	співець <i>a singer</i>

7.7. Answer the questions. Put names of weekdays in the accusative.

1. Коли Марта працює? (середа)
2. Коли ви любите ходити в кіно? (субота або четвір)
3. Коли ти бачиш його сестру? (вівторок)
4. Коли ви маєте лекцію? (п'ятниця)
5. Коли він запрошує тебе на каву? (понеділок)
6. Коли вони слухають оперу? (неділя)

7.8. React to the statement.

Model. **C** Це Іван, а це ти. *This is Ivan, and this is you.*

A Іван тебе знає. Він часто про тебе думає.
Ivan knows you. He often thinks about you.

1. Це Петро, а це ми.
2. Це Максим, а це вона.
3. Це Оксана й Ольга, а це вони.
4. Це ти, а це він.
5. Це ми, а це ви.
6. Це моя сестра, а це ти.
7. Це ви, а це ми.
8. Це Олєг і Василь, а це я.
9. Це я, а це воно.

A bit more: Do the same exercise. Replace the pair знати / думати with:

- a) бачити *to see* / питати про *to ask about*;
- b) любити *to like* / розказувати про *to tell (stories) about*

Use the dictionary if need be. Translate each of your sentences.

Note 7.4. Улюблені заняття Favorite pastimes

Що ти любиш робити
(читати, слухати, варити)?
У що ви любите грати?
На чому ви любите грати?
Про що вони люблять
говорити?

What do you like to do (read, listen to, cook)?

What (games) do *pl.* you like to play?

What (instrument) do you like to play?

What do they like to talk about?

На дозвіллі можна:

At leisure one can:

дивитися + А. телевізор
(фільм, програму, концерт)

to watch TV (a film, program, concert)

слухати + А. музику (оперу,
радіо, програму)

to listen to music (opera, radio, a broadcast)

читати + А. цікаву книжку
(газету, журнал)

to read an interesting book (newspaper, magazine)

готувати їжу

to cook food

гуляти у парку (по місту)

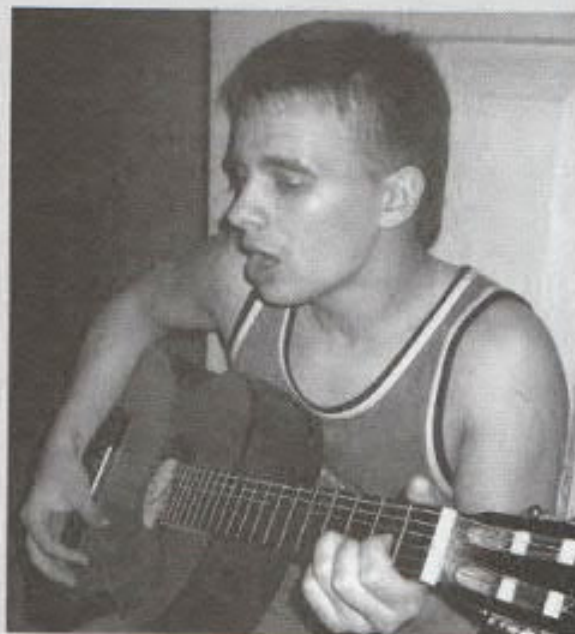
to walk in the park (around town)

бігати

to jog

ходити до + G. музею
(театру, кіна)

to go to a museum (theater, movies)

Орест Наливайко любить співати та грати на гітарі.

Note 7.5. How to express intention

In colloquial Ukrainian speech, the intention to do something is expressed by the imperfective aspect of the verb **думати** to think, followed by an infinitive. The construction **думати + inf.** corresponds to the English *to be going to (to be planning to) + inf.* **Олена думає подивитися цей фільм завтра.** *Olena is going to watch this film tomorrow.*

The choice of the aspect of the infinitive depends on how the intended action is described. If it is an open-ended process, without regard to its completion then the imperfective infinitive is used, **Що ви думаєте робити у вихідні?** *What are you going to do on the weekend?*

The imperfective infinitive may also mean that the speaker is hesitant about his intention. **Михайло думає купувати нове авто.** *Mykhailo is going to buy a new car.* (He is not a hundred percent sure).

If it is important to present the intended action as completed, then the perfective infinitive is used, **Вони думають повечеряти разом.** *They are planning to have dinner together.*

When a past intention is expressed, the verb **думати** takes the form of the past imperfective tense, **Минулого місяця ми думали побувати у Парижі.** *Last month we were going to visit Paris.*

Note that the verb **думати** expresses past intention only when it is used in the imperfective past tense form.

ходити в гості	to visit (friends, acquaintances)
ходити на + А. концерт (виставу, виставку)	to go to a concert (performance, exhibition)
грати у + А. футбол (баскетбол, теніс, волейбол)	to play soccer (basketball, tennis, volleyball)
грати на + Л. фортепіяні (гітарі, скрипці, бандурі)	to play the piano (guitar, violin, bandura)
відпочивати	to rest, relax; to vacation

7.9. Respond to the question. Put the verb into the analytic imperfective future.

Model.

- a) Ти вже снідав? *Did you have breakfast yet?* – Ні, але я скоро буду снідати. *No, but I will soon be having breakfast.*
 b) А Марта? *And Marta?* – Марта теж скоро буде снідати. *Marta will also be having breakfast soon.*
 c) А вони? *And they?* – Вони теж скоро будуть снідати. *They will also soon be having breakfast.*

- a) Ви вже обідали? b) А я? c) А вона?
- a) Іван уже дзвонив? b) А твої друзі? c) А ви?
- a) Ти вже спав? b) А Михайло? c) А його брати?
- a) Марія і Наталя вже їли? b) А ви? c) А батьки?
- a) Петро вже дивився фільм? b) А та дівчина? c) А ці кияни?

7.10. Transform the sentences into the analytic imperfective future. Use suggested adverbial modifiers of future.

Model.

- С** Микола вміє плавати. *Mykola can swim.*
 наступного місяця *next month*
А Наступного місяця Микола буде вміти плавати.
Next month, Mykola will be able to swim.

- Петро пише лист, увечері.
- Ярина дивиться передачу, через пів години.
- Роман і Наталка відпочивають на морі, наступного тижня.
- Ми йдемо додому, через годину.
- Ольга купує продукти, завтра вранці.
- Оксана перекладає цей текст, наступної п'ятниці.
- Вони замовляють квитки, післязавтра.

7.11. Transform the sentences into the analytic imperfective future.

Model.

- С** Я ще не знаю про це. *I do not yet know about it.* завтра *tomorrow*
А Я буду знати про це завтра *I will know about it tomorrow.*

1. Орест ще не працює на цій фабриці. наступного місяця.
2. Леся ще не живе у цьому гуртожитку. скоро.
3. Ці діти ще не читають. незабаром.
4. Ви ще не пишете про це. завтра.
5. Ти ще не говориш про свій план. у понеділок.
6. Ми ще не розмовляємо польською. наступного року.
7. Ці хлопці ще не вчаться в Київському університеті. через два місяці (in two months).
8. Ми ще не ідемо по покупки (going shopping). завтра.
9. Гості ще не обідають. через годину.
10. Петро ще не вмє плавати. наступного місяця.
11. Ми ще не відпочиваємо на морі. наступного тижня.

П 7.12. Express an intention. Use **думати + pf. inf.** Consult the dictionary for perfective infinitives. Replace nouns for pronouns.

Model. **Q** Чи ти коли-небудь бував в Українському музеї?
Have you ever visited the Ukrainian Museum?
A Ні, але я думаю незабаром побувати в ньому.
No, but I intend to visit it soon.

1. Чи ви коли-небудь слухали цю радіо програму?
2. Чи Ольга коли-небудь розказувала про нашу подорож?
3. Чи ваші родичі коли-небудь бачили її нову квартиру?
4. Чи вона коли-небудь варила український борщ?
5. Чи Микола коли-небудь дивився цей фільм?
6. Чи їхні студенти коли-небудь слухали оперу «Запорожець за Дунаєм» Cossack beyond the Danube (classical Ukrainian opera)?
7. Чи ти коли-небудь читала роман «Московіяда»?
8. Чи ваш професор коли-небудь пояснював цей текст?
9. Чи вони коли-небудь зупинялися у цьому готелі?
10. Чи Марія та Олег коли-небудь вечеряли у цьому ресторані?
11. Чи ці канадці коли-небудь відпочивали в Ялті?
12. Чи ви коли-небудь дзвонили по комп'ютеру?

П 7.13. Ask about the possibility of doing something in the future.

Model. Іван; де завтра подивитися цей фільм
Ivan; where to watch this film tomorrow

Q Про що пише Іван? What is Ivan writing about?

A Він пише про те, де можна буде завтра подивитися цей фільм.
He is writing about where it will be possible to watch this film tomorrow.

1. Ярослав; як у вільний час піти на концерт чи на виставу
2. Олена; коли наступного тижня послухати оперу «Кармен»
3. ваші сусіди; де завтра побачити їхнього російського гостя
4. наші студенти; де у Львові зустрітися післязавтра
5. Петро; як у Києві подивитися нову виставу у театрі
6. Олекса і Софія; коли наступного літа поїхати на море
7. Тарас і Борис; як знайти гроші на новий комп'ютер
8. Ганна і Данило; коли легко перекласти цей англійський текст

Note 7.6. Possibility in the future

The expression **(бути) можна**, which indicates a possibility of action becomes **буде можна** to express such a possibility in the future.

Тут буде можна поговорити. Here one will be able to have a conversation.
Коли буде можна поїсти? When will one be able to eat?

Like in the past tense (see Lesson 5, p. 70), these two words can trade places without changing the meaning of the utterance.

Тут можна буде поговорити. Коли можна буде поїсти?

When negated, this expression can have two variants:

1) usually the negative particle **не** is put before **можна** which is followed by **буде**.
Там не можна буде добре відпочити.
One will not be able to have a good rest there.

2) less commonly the negative particle **не** is put before **буде** which is followed by **можна**.

Завтра не буде можна подзвонити.
One will not be able to make a call tomorrow.

У цій кав'ярні можна буде зустрітися й поговорити.

Note 7.7. Adverbs in weather descriptions

Adverbs are customarily used to describe weather conditions.

Надворі холодно (тепло, гаряче, прохолодно). *It's cold (warm, hot, cool) outside.*

Note 7.8. Температура

Temperature

Ukrainians, like other Europeans, use the Centigrade temperature scale with zero (0°C) as the freezing point.

The normal human body temperature is +36.6°C. The boiling point is +100° C.

The noun **градус** *degree*, takes three forms depending on the numeral it follows:

1) **градус** after the numeral **один** *one* and the composite numerals ending in **один**, **один градус** *one degree* (1°C), **сорок один градус** *forty-one degrees* (41°C), **сто один градус** *a hundred and one degrees* (101°C)

2) **градуси** after the numerals **два** *two*, **три** *three*, and **чотири** *four*, and the composite numerals ending in **два**, **три**, and **чотири**.

два градуси *two degrees* (2°C), **тридцять чотири градуси** *thirty-four degrees* (34°C), **сорок три градуси** *forty-three degrees* (43°C)

3) **градусів** after the numerals **нуль** *zero*, **п'ять** *five*, and **more**, **п'ять градусів** *five degrees* (5°C), **одинадцять градусів** *eleven degrees* (11°C), **дванадцять градусів** *twelve degrees* (12°C), **тринадцять градусів** *thirteen degrees* (13°C), **чотирнадцять градусів** *fourteen degrees* (14°C), **шістдесят градусів** *sixty degrees* (60°C)

The temperature values below zero are read with the sign **мінус** *minus*.

Зараз мінус три градуси. *It's minus three degrees (-3°C) now.*

У вівторок має бути мінус десять градусів. *It is expected to be minus ten (-10°C) on Tuesday.*

9. Марина: як побувати у Львові, Ужгороді та Тернополі наступної осені
 10. Твої польські подруги: де наступного року провести літні канікули разом.
 11. Ти: як у майбутньому подзвонити додому безкоштовно

7.14. Form adverbs from these adjectives. Check your adverbs using the dictionary.

Model. холодний *cold* - холодно *coldly*

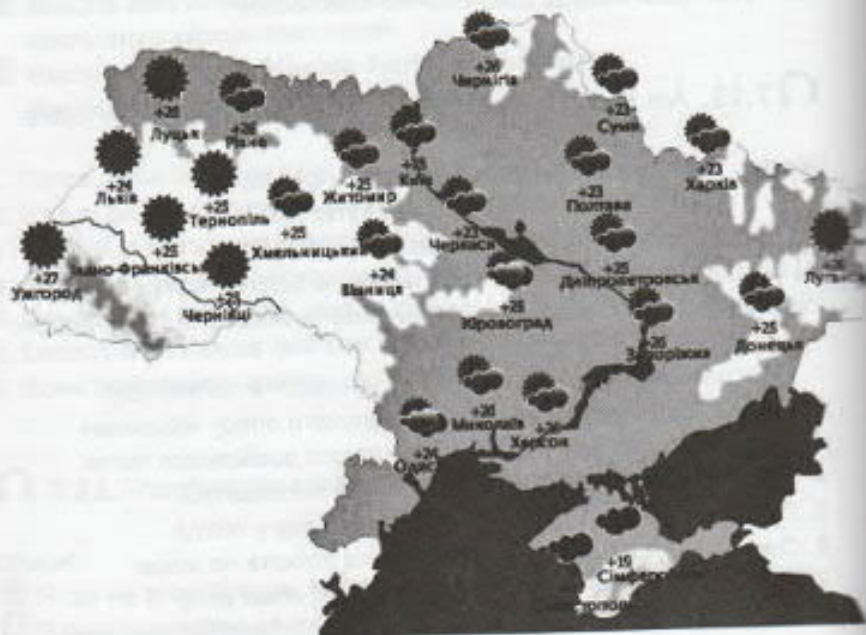
adjective	adverb
холодний <i>cold</i>	
теплый <i>warm</i>	
прохолодний <i>cool</i>	
гарячий <i>hot</i>	
сонячний <i>sunny</i>	
ясний <i>clear (of sky)</i>	
хмарний <i>cloudy</i>	
похмурий <i>gloomy, cloudy (of sky)</i>	
вітряний <i>windy</i>	
мокрый <i>wet</i>	
слизький <i>slippery</i>	

Погода в Україні Weather in Ukraine

7.15. Describe the weather in Ukraine. Use the adverbs from the previous exercise. Note general conditions and the air temperature.

Model.

У Яремчі сьогодні холодно. Температура мінус три градуси. *It's cold in Yaremche today. The temperature is -3°C.*

П 7.16. Read the questions and make sure you understand each of them. Listen to the text "Захоплення" and answer the questions.

1. Яке прізвище має дівчина, що розкажує про себе?
2. Маруся - це пестливе ім'я. Як її офіційне ім'я?
3. Як саме проводить Маруся свої дозвілля?
4. Що вона любить дивитися?
5. Що прочитала Маруся нещодавно?
6. Хто її улюблений письменник?
7. Як пишуть Євгенія Кононенко та Любка Дереш?
8. Хто написав роман «На згадку про майбутнє»?
9. Що ви можете сказати про письменника Дмитра Вітера?
10. У якому місті живе пан Вітер?
11. Про що новий роман цього письменника?
12. Що таке «Звичайна справа»?
13. Хто такий Валентин Васянович?
14. Про що фільм «Звичайна справа»?
15. Що думає Маруся про цю кінокартину?
16. Як Маруся проводить дозвілля надворі?

П 7.17. Translate this text into English. Summarize in Ukrainian in three or four sentences.

Захоплення

Привіт! Мене звати Маруся Любченко. Я - студентка у Валінському національному університеті, що в місті Луцьку. Я завжди стараюся цікаво та приємно проводити свої дозвілля. Найбільше я люблю читати книжки, а також дивитися нові та старі кінофільми. Тěžко сказати, хто саме мій улюблений письменник. Але я особливо люблю Євгенію Кононенко та Любка Дереша. Вони дуже різні, а пишуть однаково цікаво й оригінально.

Нещодавно я прочитала новий роман, що називається «На згадку про майбутнє». Його написав молодий талановитий письменник Дмитро Вітер. Він живе у місті Полтаві. Це розповідь про одного досить дивного юнака, який може бачити майбутнє.

Учора я подивилася нову художню кінокартину «Звичайна справа». Її зафільмував у 2012 році талановитий український кінорежисер Валентин Васянович. Це трагікомедія про одного кийського інтелектуала, який губить роботу, потім жінку, сім'ю і нарешті власну голову. Я думаю, що це дуже цікавий і провокативний фільм. Книжки та фільми, література та кінематограф - це далеко не всі мої захоплення.

Я також дуже люблю проводити час надворі - грати у футбол, теніс, баскетбол і навіть просто дивитися куляти паркам чи старим містам, звичайно, коли на вулиці гарна погода.

Note 7.8. Температура Temperature. Cont'd.

The temperature values above zero are read with the sign **плюс plus** or no sign at all.

Він має температуру плюс тридцять вісім градусів (or тридцять вісім градусів) (+38°C). He has a temperature of thirty-eight degrees.

Day and night air temperatures can be designated by the expressions:

1) **денна температура day temperature** and **нічна температура night temperature**,

Сьогодні у Ялті денна температура двадцять сім градусів, а нічна - шістнадцять. Today the day temperature in Yalta is twenty-seven degrees and the night temperature is sixteen.

2) **удень during the day** and **уночі at night**,

Сьогодні удень у Ялті температура двадцять сім градусів, а вночі - шістнадцять. Today the temperature in Yalta during the day is twenty-seven degrees and at night sixteen

Яка сьогодні температура у Львові?

7.18. Form adverbs from the adjectives given and introduce the adverbs into these sentences. Translate the sentences.

Model. **С** радіий, *happy*. Я можу допомогти вам. *I can help you.*
А Я можу радо допомогти вам. *I can gladly help you.*

- багатий. Марко любив спати.
- смачний. На свято ми любимо їсти.
- зручний. Я знаю, як можна подорожувати.
- цікавий. Тарас може писати про це.
- короткий. Цей викладач не вміє говорити.
- довгий. Всі хочуть жити.
- недалекий. Це правда, що ви працюєте?
- сильний. Мені болить голова.
- поганий. Минулої ночі вона спала.
- нудний. Як можна так розповідати цю історію!
- дешевий. Катерина знає, де можна купити модні речі.
- дорогий. Петро не хоче продавати цей квиток.
- легкий. Уранці я люблю поснідати.
- швидкий. Ми прийшли додому.

7.19. Say and write the sentences in Ukrainian. Use the vocabulary and grammar of this and previous lessons. Where required, consult the dictionary.

- Ternopil is my home town because I was born there.
- At what station are you planning to meet?
- On the weekend my close relatives will be at our place.
- In his free time, Pavlo always listens to the opera, but next Saturday he will be walking around the old town.
- I know that a new Ukrainian film will soon be on in the local movie house.
- This beautiful street is called Volodymyrska.
- This is some very strange but interesting story.
- Next Friday, we are going to play soccer at the university.
- One day somebody will be speaking about it somewhere.
- Yaryna likes music very much. She especially likes to play the piano.
- Usually my working days are Monday, Tuesday, and Wednesday but next Monday I'll have a day off. Instead I'll work on Thursday.

7.20. Answer the question about day and night temperatures in various cities of Ukraine. Use the required form of the noun **градус** *degree*.

Model. Київ, +10°C / +2°C

День Слабка зморність, новелий дод **+10°**

С Яка сьогодні температура у Києві?
What is the temperature in Kyiv today?

Вечір Слабка зморність, новелий оіт **+2°**

А Сьогодні у Києві денна температура – плюс десять градусів, а нічна – плюс два градуси.
The day temperature in Kyiv today is plus ten degrees and the night temperature is plus two degrees.

1. Полтава, +6°C / - 2°C	8. Львів, +21°C / +14°C
2. Харків, -3°C / -12°C	9. Херсон, +33°C / +25°C
3. Тернопіль, -5°C / -10°C	10. Луцьк, +24°C / +11°C
4. Кременчук, +14°C / +5°C	11. Житомир, 0°C / -9°C
5. Ніжин, +13°C / +10°C	12. Одеса, -1°C / -8°C
6. Чернігів, +22°C / +12°C	13. Миргород, +18°C / +9°C
7. Севастополь, -4°C / -10°C	14. Вінниця, +7°C / 0°C

П 7.21. Enact a short dialogue with a partner. Make a clear distinction between the names of humans and those of non-humans.

Model 1, for humans: чоловік *a man*, Марко Стріха *Marko Strikha*

- A. Дивіться, ось чоловік, про якого я говорив. *Look, here's the man I spoke about.*
 B. Як звати цього чоловіка? Я забув його ім'я. *What's he called? I forgot his name.*
 A. Його звати Марко Стріха. *He's called Marko Strikha*
 B. Дякую. Буду знати. *Thank you. It's good to know.*

Model 2, for all others: книжка *a book*, «Цікаві історії» *"Interesting Stories"*

- A. Дивіться, ось книжка, про яку я писала. *Look, here's the book I wrote about.*
 B. Я забув її назву. Як називається ця книжка? *I forgot its title. What's this book called?*
 A. Вона називається «Цікаві історії». *It's called Interesting Stories.*
 B. Дякую. Буду знати. *Thank you. It's good to know.*

- молодий інженер *a young engineer*, Ігор Сергійчук *Ihor Serhiichuk*
- її університет *her university*, Український католицький університет *Ukrainian Catholic University*
- їхня польська подруга *their Polish girlfriend*, Магда Зелінська *Magda Zielinska*
- та американська журналістка *that American (female) journalist*, Мелані Франко *Melanie Franco*
- цікава кінорежисерка *an interesting (female) film director*, Ганна Яровенко *Hanna Yarovenko*
- старий журнал *an old magazine*, «Кіно» *"Kino"*
- гарна кав'ярня *a nice café*, «Дзига» *Dzyga*
- моя нова стаття *my new article*, «Українське кіно сьогодні» *"Ukrainian Cinema Today"*
- кіноактор *a film actor*, Богдан Бенюк *Bohdan Beniuk*
- київська вулиця *a street in Kyiv*, Володимирська *Volodymyrska*
- та галерея *that gallery*, «Мистецький Арсенал» *Art Arsenal*
- недорогий готель *an inexpensive hotel*, «Еней» *Aeneus*
- художній фільм *a feature film*, «Складна дівчина Галія» *Complicated Girl Halia*
- дивна картина *a strange picture*, «Їхні молоді роки» *"Their Young Years"*

Note 7.9. Імена vs назви Names vs titles

Ukrainian differentiates between two types of proper nouns: names of people and names of things. To ask about a person's name, one uses
Як в'яже (його, її, etc.) ім'я (прізвище)? (Refer to Note 3.19) or
Як звати + A. *What is sb called.*
Як звати вашого старшого брата? *What's your elder brother called?*
Як звати її тітку? *What's her aunt called?*

The second type of question correlates with the answer **A. of person + звати + name** (first and second name).
Мого брата звати Ярема Ковальчук. *My brother is called Yarema Kovalchuk.*
Її тітку звати Катерина Максимчук. *Her aunt is called Kateryna Maksymchuk.*

To ask about the title of a novel, film, newspaper, company, hotel, etc. one uses
Як називається + N. *of the thing* *What is the title of ...*

Як називається це місто (село)? *What's the name of this city (village)?*
Як називається той готель? *What's the name of that hotel?*
Як називається їхня компанія? *What's their company called?*

In Ukrainian, a person has **ім'я** *a name*. A subject, other than a human being, has **назва**, translated as *name* or *title*.

Що може мати назву "Світлина"?

Note 7.10. Що йде в кінотеатрі? What's on in the movie theater?

To ask about a film title one typically says, **Як називається цей фільм?** *What's the title of this film?*

The answer to it is **Цей фільм називається «Подорож».** *This film is entitled The Journey.*

Note 7.11. Назви фільмів, книжок та установ Names of Films, Books, and Institutions

When the name of an institution or a work of letters, film, etc. includes a generic name like **кінотеатр** *a movie theater* and a proper name like **«Панорама»** *Panorama*, the generic name is written in lower case while the proper name is capitalized and put in quotation marks. Other such examples are:

кінокартина «Земля» *the motion picture Earth*
роман «Марія» *the novel Maria*
готель «Десна» *the Desna Hotel*
журнал «Український тиждень» *the Ukrainian Week magazine*
книгарня «Є» *the YE bookstore*

When such composite names and titles are used in a sentence, only the generic name is declined while the proper name stays the same as if protected by quotation marks.

Ми бачили цю сцену у кінокартині «Земля». *We saw this scene in the motion picture Earth.*

Богдан живе у готелі «Десна». *Bohdan lives in the Desna Hotel.*

Це всі мої журнали «Український тиждень». *These are all my Ukrainian Week magazines.*

Ми дуже любимо книгарню «Є». *We very much like the YE Bookstore.*

15. український художник-модерніст *Ukrainian modernist artist*,
 Всеволод Максимович *Vsevolod Maksymovych*

7.22. Engage a partner in this Q-and-A exchange. Use prompts of film titles below. Note that **х/ф** stands for a feature film (художній фільм) and **д/ф** for a documentary (документальний фільм).

1. Як називається цей документальний фільм?
2. Як називається цей художній фільм?
3. Як називається ваш улюблений художній фільм?
4. Як називається ваш улюблений документальний фільм?
5. Який фільм ви бачили останній раз?
6. Який фільм ви хочете побачити наступного разу?
7. Який фільм ви хочете подивитися знову?
8. Як називається фільм, у якому грає Іван Миколайчук?

Підказки Prompts

«Мамай», х/ф.

«Чоловік, жінка», х/ф.

«Кіноманія», д/ф.

«Механічний помаранч», х/ф.

«Тіні забутих предків» (Shadows of Forgotten Ancestors), х/ф.

«Боні та Клайд», х/ф.

«Живі», д/ф.

«За двома зайцями», х/ф.

7.23. Engage a partner in a short exchange. Find out what is on in these Lviv movie theaters. Each number in the chart refers to a film in the list below it.

С Що йде в кінотеатрі «Львів» у понеділок? *What's on in the Lviv Movie Theater on Monday?*

А У понеділок у цьому кінотеатрі йде художній фільм «Мамай» *On Monday, the feature film "Mamay" is on in this movie theater.*

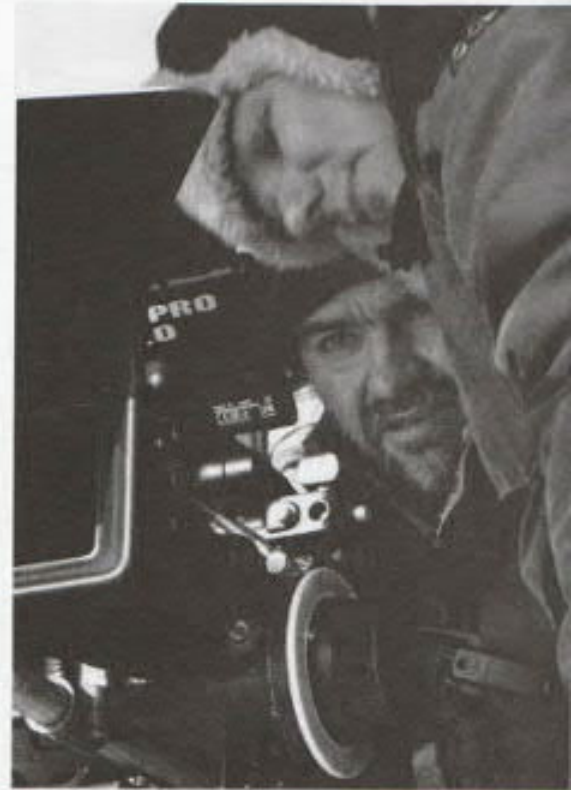

Кінотеатр	вівторок	середа	четвер	п'ятниця	субота	неділя
«Львів»	2; 9	8; 5	9; 10	9; 10	5; 9	9; 2
«Україна»	1; 10	7; 3	9; 7	3; 10	7; 1	9; 10
«Кінопанорама»	3; 2	2; 1	2; 4	1; 3	4; 3	4; 1
«Батьківщина»	4; 9	1; 9	10; 4	4; 9	1; 4	1; 10
«Копернік»	7; 2	1; 2	3; 7	8; 2	3; 2	3; 8
«Сокіл»	9; 10	1; 6	3; 4	4; 7	9; 2	3; 4

1. «Мамай», український художній фільм; режисер Олесь Санін
2. «Звичайна справа» *Business as Usual*, український художній фільм; режисер Валентин Васянович
3. «Чоловік, жінка», французький художній фільм; режисер Жан-Люк Годар
4. «Живі» *The Living*, український документальний фільм; режисер Сергій Буківський
5. «Україна. Народження нації» *Ukraine. Birth of a Nation*, польський документальний фільм; режисер Єжи Гофман
6. «Механічний помаранч» *Clockwork Orange*, англійський художній фільм; режисер Стенлі К'юбрик
7. «Незнайо́мка» *The Unknown Woman*, італійський художній фільм; режисер Джузеппе Торнаторе
8. «Боні та Клайд», американський художній фільм; режисер Артур Пен
9. «Типове львівське вбивство» *A Typical Lviv Murder*, російський документальний фільм; режисер Єгор Лімонов
10. «Едвард Дмитрик. Життя у Голівуді», український документальний фільм; режисер Данило Приходько

7.24. Study the chart from the previous exercise and answer these questions.

1. Як зва́ти режисе́ра, який зафі́льмува́в кінокарти́ну «Боні та Клайд»?
2. Хто такий Сергі́й Букі́вський?
3. Який фільм розповідає про українсько-американського режисера Едварда Дмитрика?
4. Які фільми не йдуть у кінотеатрі «Копернік»?
5. Які українські фільми йдуть у місті Львові?
6. Які фільми йдуть у кінотеатрі «Сокіл»?
7. Які художні фільми йдуть у Львові цього тижня?
8. Які документальні фільми йдуть у Львові цього тижня?
9. Хто зафі́льмува́в кінокарти́ну «Звичайна справа»?
10. Який фільм «Механічний помаранч» - французький чи англійський?
11. Який фільм ви будете дивитися у суботу і в якому кінотеатрі?
12. У якому кінотеатрі можна буде подивитися кінокартину «Чоловік, жінка» в цю п'ятницю?
13. Які американські кінокартини йдуть у Львові?
14. Що таке «Незнайо́мка»?
15. Яку назву має кінокартина, яку зафі́льмува́в режисер Єжи Гофман?

Режисер Олесь Санін й оператор Сергій Михальчук фільмують нову кінокартину.

Мовні ресурси на мережі. Language resources on the web.

7.25. Use an Internet search engine or the Ukrainian Wikipedia and find answers to three-four questions at a time.

1. Хто такий Юрій Іллєнко? Пояснити.
2. Хто такий Іван Миколайчук? Пояснити.
3. Які фільми зробив Олександр Довженко?
4. У якому фільмі грав Тарас Денисенко?
5. У якому фільмі грала Наталя Наум?
6. Які фільми зробив Валентин Васянович?
7. Хто така Марина Врода?
8. Що таке «Україна в огні»?
9. Які кінокартини зафільмував Андрій Дончик?
10. Хто грає у фільмі «Білий птах з чорною ознакою»?
11. Які фільми зробив Леонід Осика?
12. Хто грає у фільмі «Камінний хрест»?

Василь зварив український обід і запросив на нього Галю.

7.26. Listen carefully to the questions and answer them using Dialogue 7.

1. Що думає робити Роман на вихідні?
2. Що звичайно робить Роман на дозвіллі?
3. Яку книжку зараз читає Роман?
4. Як звати автора п'єси, яку читає тепер Роман?
5. Як називається ця п'єса?
6. Що знає Ярина про цю п'єсу та її автора?
7. Про що любить читати Ярина?
8. Що часом дивиться Роман?
9. Що слухає Роман?
10. Яку музику любить Ярина?
11. Що думає зробити Ярина сьогодні?
12. Який фільм думають подивитися разом Ярина та Роман?
13. В якому кінотеатрі йде цей фільм?
14. Коли саме сьогодні будуть дивитися друзі фільм "Мамай"?
15. Який фільм ви дивилися останній раз? Коли та де?

7.27. Engage a partner in a conversation about her /his pastime.

- 1) Find out each detail noted in the chart below.
- 2) Write them all down in Ukrainian.
- 3) Write a short report in Ukrainian about what you learned.

Про що питати партнера	партнер-1	партнер-2	партнер-3
Що ви любите робити на дозвіллі?			
Яку музику ви любите?			

Яку книжку ви читали недавно (назва, автор, про що вона)?			
Як часто ви ходите до кінотеатру та музею?			
Хто ваша улюблена акторка чи актор?			
Яку кінокартину ви дивилися останній раз (назва, режисер, актори, про що вона)?			
Про які українські фільми ви чули?			
Хто ваш улюблений письменник чи письменниця?			
В які спортивні ігри ви любите грати?			
Як ви проводите вільний час у селі?			

 7.28. Enact a conversation with a partner. Use the material you have learned by now. Where necessary consult the dictionary.

Сценка за сценарієм «Вихідні»

Scripted Skit: *Weekend*

Vasyl (Василь): Greets Halia casually.

Halia (Галія): Responds to his greeting and asks how he is doing.

Vasyl: Says that he had a very difficult week at work. Expresses that it is finally Friday.

Halia: She worked hard all week as well she is ready to rest a little.

Vasyl: Asks what Halia intends to do on the weekend.

Halia: She is not sure yet. Last weekend she sat all day long at home, read an interesting novel, watched TV. Expresses intention to do something new this weekend.

Vasyl: Asks what exactly "something new" means.

Halia: Things she rarely does. For example, she rarely goes to a concert or an opera. Asks what Vasyl intends to do on the weekend.

Vasyl: He always tries to spend time outdoors. He likes to play soccer, basketball, and tennis or simply to walk in the park.

Halia: Asks Vasyl what he likes to do in the evening when he has some free time.

Vasyl: Most of all he likes to watch a good film at home or in a movie theater. But this time, he also intends to do something entirely new.

Halia: Asks exactly what "entirely new" is.

Vasyl: He wants to cook a nice Ukrainian dinner and ... invite Halia.
Halia: Repeats in disbelief his last phrase. Says that it is a great idea. Vasyl's invitation is such a pleasant surprise.

Vasyl: Adds that then (after dinner), they can watch a new French film. He bought it last week. (Think of a possible film title.)

Halia: Says that she likes French films. It is a great plan.

Місто Володимирець, що на волинському Поліссі,
зелене і приємне.

Лекція | Lesson 8

Dialogue:
 Запрошення на вечерю
Invitation to dinner

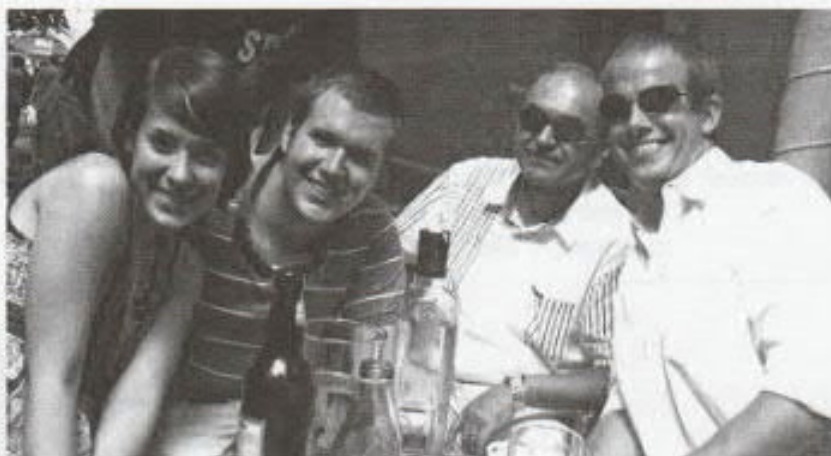
Grammar:
 Genitive singular
 Double negation

Competencies:
 Inviting people
 Whose is it?
 How to be negative
 Ukrainian restaurants on the Internet

[Faded text from the lesson content, including dialogue and grammar examples.]

Граматика | Grammar
 Генитив однини
 Подвійне заперечення

[Faded text from the lesson content, including grammar rules and examples.]

8. Діялог. Запрошення на вечерю.

- Ігор:** Максиме, я хотів би запросити тебе і Тетяну на вечерю.
Максим: Дуже дякую. Коли і де буде вечеря?
Ігор: Цієї п'ятниці, у мене вдома. Пропоную піти разом після лекції професора Пилипенка.
Максим: Лекція професора Пилипенка? Я не знаю про неї.
Ігор: Він відомий історик, а його лекції завжди дуже цікаві.
Максим: Тоді я теж іду. Не знаю, що думає робити Тетяна.
Ігор: Можеш подзвонити до неї зараз і запитати?
Максим: Тетяні немає вдома. Кожної середи вона ходить плавати.
Ігор: А мобілка, чи вона має мобілку?
Максим: Звичайно. Хто сьогодні без мобілки?
Ігор: Чудово! Можемо домовитися про вечерю вже зараз.
Максим: На жаль, ні, бо Тетяна не бере телефону до басейну.
Ігор: Гарзд. Тоді краще почекати до вечора.
Максим: Добре, Ігоре. До вечора.

8. Dialogue. Invitation to dinner.

- Ihor:** Maksym, I'd like to invite you and Tetiana for dinner.
Maksym: Thank you very much. When and where will the dinner be?
Ihor: This Friday, at my place. I suggest we go together after Prof. Pylypenko's lecture.
Maksym: Prof. Pylypenko's lecture? I don't know about it.
Ihor: He is a well-known historian, and his lectures are always very interesting.
Maksym: Then I am coming too. I don't know what Tetiana is going to do.
Ihor: Can you call her now and ask?
Maksym: Tetiana is not home. Every Wednesday she goes swimming.
Ihor: And a cell phone, does she have a cell phone?
Maksym: Of course. Who is without a cell phone today?
Ihor: Great! We can decide on a suitable time for the dinner now.
Maksym: Unfortunately not so, because Tetiana does not take her mobile phone to the swimming pool.
Ihor: Alright. Then it's better to wait till the evening.
Maksym: Fine, Ihor. Till the evening.

Кожної середи Тетяна ходить до басейну плавати.

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

<p>запрошувати, ~ють; запросити, + A. (sb) + на + A. (for an event) or до + G. (to a place or institution)</p> <p>пропонувати, ~ють; за-, + A. or pf. inf.</p> <p>іти, ідуть; піти, підуть + на + A. (for an event) or до + G. (to a place or institution)</p> <p>фахівець з + G.</p> <p>мобілка, f. colloq.</p> <p>нікого, G. of ніхто</p> <p>нічого, G. of ніщо</p>	<p>to invite sb, take sb out for dinner, breakfast, lunch, opera, запросити друга на обід, на оперу to invite a friend for lunch, the opera, запросити до музею (університету, театру) to invite to a museum (university, theater). For more on destination of action see Lesson 13, p. 259.</p> <p>to suggest sth or doing sth; to offer; to propose, Що ти пропонуєш зробити? What do you suggest doing? Він одразу запропонував допомогу. He immediately offered help.</p> <p>to go to, attend (концерт concert, фільм film, виставку exhibition, побачення meeting), Він хоче піти на лекцію. He wants to go to a lecture.; Студенти ідуть до музею. The students are going to a museum.</p> <p>expert, specialist in sth (name of the field in G.), ф. з (із) історії (літератури, мистецтва) expert in history (literature, art)</p> <p>a mobile phone, short for мобільний телефон, по -ці on mobile</p> <p>nobody, Нікого немає вдома. There is nobody home.; Ми тут нікого не знаємо. We do not know anybody here (lit. We don't know nobody here). Note that there is a double negation in the Ukrainian sentence - нікого nobody and немає there isn't.</p> <p>nothing, Я нічого не розумію. I don't understand anything.; Михайло нічого не пам'ятає. Mykhailo does not remember anything. (lit. I don't know nothing.*)</p>
---	---

Граматика | Grammar

Родовий відмінок однини Genitive Case Singular

Genitive correlates with the questions
кого? of who? **чого?** of what?

Функція Function

- Genitive case expresses the relationship of possession, **книжка вчителя** a teacher's book (lit. a book of the teacher), **батько Катерини** Kateryna's father (lit. the father of Kateryna), **вікно матері** mother's window (lit. the window of a mother). The second noun in such expressions denotes the owner and takes the form of the genitive.
- Genitive case indicates that one noun relates to or otherwise describes the other. The first noun is in the nominative and the second is in the genitive, **план міста** a plan of the city, **проблема життя** the problem of life, **майдан Незалежності** Independence Square (lit. Square of Independence).
- When affirmative sentences with a direct object in the accusative are negated, the direct object takes the form of the genitive, **Марія має книжку.** Maria has a book. - neg. **Марія не має**

Ось портрет їхньої старшої доньки Катерини.

🍏 сородкі яблука для малої Катрусі.

Note 8.1. Compact expression of frequency

The collocation **кожний** + noun that expresses the idea of frequency has a more compact, one-word synonym. In it, instead of the adjective **кожний** every, the prefix **що-** is added to the respective noun in the genitive singular case, cf.

кожного разу = щоразу *every time*
 кожного дня = щодня *every day*
 кожного вечора = щовечора *every evening*
 кожної години = щогодини *every hour*
 кожної ночі = щоночі *every night*

книжки. *Maria doesn't have a book.* Роман пише лист. *Roman is writing a letter. - neg.* Роман не пише листа. *Roman is not writing a letter. - neg.* Сестра їсть яблуко. *The sister is eating an apple. - neg.* Сестра не їсть яблука. *The sister is not eating an apple.*

4. The construction **у + G. of animate noun + бути + object in N.** indicates:

a) possession of something by somebody and is synonymous with the expressions using the verb **мати** to have + object in A.,

У неї є авто. *She has a car., cf. Вона має авто.*

У мене була віза. *I had a visa., cf. Я мала візу.*

В Олені буде довга подорож. *Olena will have a long trip., cf., Олена буде мати довгу подорож.*

b) location of somebody or something at somebody's home,

Я жив у сестри Наталії місяць. *I lived at my sister Natalia's (place) for a month.*

Сьогодні ваші друзі вечеряють у нас. *Today your friends have dinner at our place.*

When a given person does not have sth, **бути** in the above structure expressing possession is replaced by **нема(є)** for the present tense,

У неї нема(є) авто. *She has no car. same as Вона не має авто. не було* for the past,

У мене не було візи. *I had no visa. same as Я не мала візи. не буде* for the future,

В Олені не буде довгої подорожі. *Olena won't have a long trip. same as Олена не буде мати довгої подорожі.*

The noun that indicates the absent object is in the genitive.

When an expression like **Микола (є) тут.** *Mykola is here.* **Карта (є) там.** *The map is there.* are negated, the subject takes the genitive, while the verb **є** is replaced by

a) **нема(є)** in the present,

Миколи немає тут. *Mykola isn't here.* Карти немає там. *The map isn't there.*

b) **не було** in the past,

Миколи не було тут. *Mykola wasn't here.* Карти не було там. *The map wasn't there.*

c) **не буде** in the future,

Миколи не буде тут. *Mykola won't be here.* Карти не буде там. *The map won't be there.*

5. The genitive is frequently used to express a point in the past, present, or future with nouns described by the adjectives:

цей *this*, **той** *last (lit. that)*, **минулий** *last*, **наступний** *next*, **кожний** *every*.

Such adjective+noun expressions of time are simply put in the genitive singular. Memorize these typical expressions of time in the genitive:

цього тижня	this week	цієї п'ятниці	this Friday
того року <i>or</i> (торік)	last year	тієї весни	last spring
минулого понеділка	last Monday	наступного четверга	next Thursday
минулої середи	last Wednesday	наступної суботи	next Saturday
кожної суботи	every Saturday	кожного четверга	every Thursday
наступного разу	next time	кожного разу	every time

Утворення Formation

Ім'єники Nouns

The nominal genitive endings:

~и (~і, ~ї), ~а (~я), ~у (~ю)

~и is taken by:

- feminine and masculine nouns ending in ~а,
- feminine nouns ending in two consonants,
- the group of baby animal nouns with suffixes ~ат, ~ят, ~ен,

книжка *a book* - без книжки *without a book*
 молодість *youth* - після молодости *after youth*
 курча *a chicken* - без курчати *without a chicken*, and also
 ім'я *a name* - без імени *without a name*;

~і is taken by the same nouns ending in ~я or of mixed stem, and consonant-ended feminine nouns,

земля *land* - без землі *without land*, річ *a thing* - без речі *without a thing*, ніч *a night* - до ночі *till the night*;

~ї is taken by feminine and masculine nouns ending in ~ія, and the noun сім'я *a family*,

фотографія *a photo* - без фотографії *without a photo*,
 сім'я *a family* - без сім'ї *without a family*;

~а is taken by:

- all consonant and o-ended animate masculine and all neuter nouns of hard stem, *m. брат a brother* - без брата *without a brother*, *m. батько a father* - без батька *without a father*, *nt. авто a car* - без авта *without a car*;

- a smaller group of frequently used inanimate masculine nouns ending in a hard consonant,

словник *a dictionary* - без словника *without a dictionary*, лист *a letter* - для листа *for a letter*, поїзд *a train* - до поїзда *to a train*, автобус *a bus* - без автобуса *without a bus*.

Note 8.2. Prepositions followed by genitive case

The genitive is required after prepositions such as:

від *from*
 з (*var. із, зі*) *from (origin)*
 до *to, till*
 після *after*
 без *without*
 крім *except for, besides*
 для *for*
 біля *near, next to*

від середи до суботи *from Wednesday to Saturday*
 з України *from Ukraine*
 після дощу *after the rain*
 без сумніву *without a doubt*
 крім мене *except for me*
 для матері *for the mother*
 для вчителя *for the teacher*
 біля моря *near the sea*.

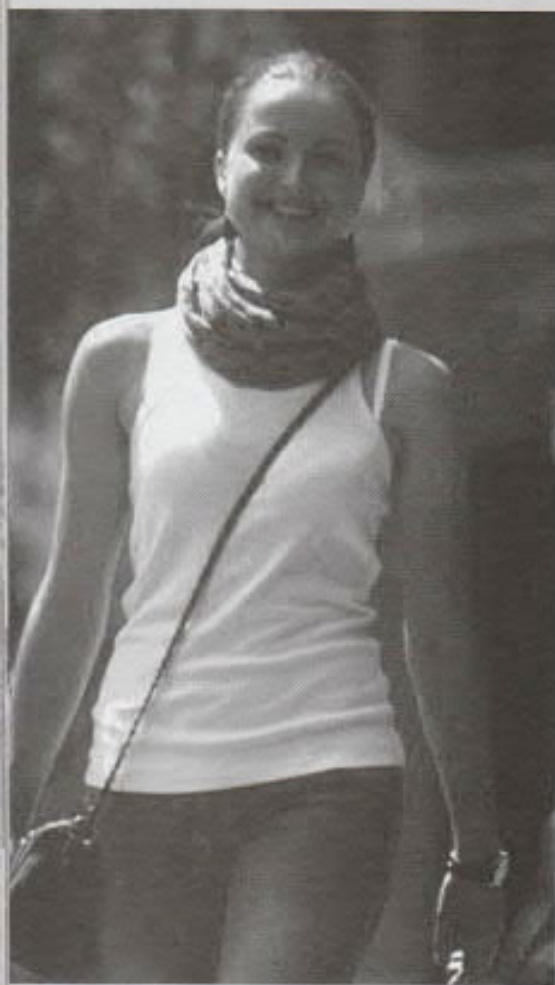
Note 8.3. Five special nouns favoring the ending ~и

The ending ~и is also taken by these five feminine nouns:

любов *love* - без любови *without love*
 кров *blood* - без крові *without blood*
 сіль *salt* - без солі *without salt*
 осінь *autumn* - до осені *till autumn*
 Русь *Rus (historical name of Ukraine)* - столиця Русі Київ *the capital of Rus Kyiv*.

 Note 8.4. The special case of *мати* mother

Genitive singular of *мати* a mother is *матері*. Вона подзвонила до матері. She called her mother.

Від вівторка до п'ятниці Ганна займається в університеті.

 Note 8.5. Mixed stem nouns

Masculine and neuter nouns with stems ending in the consonants *-ж, -ч, -ш, -щ* also take the genitive ending *-а*, *родич* a relative - *для родича* for a relative
прізвище a last name - *без прізвища* without a last name

-я is taken by the animate and inanimate masculine and neuter nouns ending in a soft consonant, *м. вчитель* a teacher - *без вчителя* without a teacher, *олівець* a pencil - *без олівця* without a pencil; *nt. завдання* a task - *без завдання* without a task; *nt. море* a sea - *біля моря* near a sea.

The inanimate masculine nouns that take the *-а (-я)* ending include:

1) days of the week,
понеділок Monday - *до понеділка* till Monday, *вівторок* Tuesday - *після вівторка* after Tuesday, and the special case of *четвер* Thursday - *до четверга* till Thursday, with the *-г-* in G. case;

2) names of months,
вересень September, *січень* January - *від вересня до січня* from September to January, *місяць грудень* the month of December - *протягом місяця грудня* for the duration of the month of December. The exception is the word *лютий* February. Derived from an adjective, it takes the ending *-ого*, *після лютого* after February;

3) names of flowers and trees,
тюльпан a tulip - *без тюльпана* without a tulip, *соняшник* a sunflower - *без соняшника* without a sunflower, *гладіолус* a gladiolus - *без гладіолуса* without a gladiolus, *нарцис* a daffodil - *без нарциса* without a daffodil, *горіх* a walnut tree - *біля горіха* near a walnut tree, *дуб* an oak tree - *біля дуба* near an oak tree, *клен* a maple tree - *біля клена* near a maple tree, *в'яз* an elm tree - *біля в'яза* near an elm tree;

4) names of cities,
Київ - *до Києва* to Kyiv, *Львів* - *до Львова* to Lviv, *Харків* - *до Харкова* to Kharkiv, *Чернігів* Chernihiv - *до Чернігова* to Chernihiv.

The dictionary at the end of the textbook furnishes the G. sg. ending for each consonant-ended inanimate masculine noun. It is given after the grammatical gender, right before the description of its meaning, *олівець, т., -ця* a pencil.

-у is taken by most inanimate consonant-ended masculine nouns of hard stems, *університет* a university - *біля університету* near a university, *текст* a text - *без тексту* without a text, *дощ* rain - *без дощу* without rain;

-ю is taken by the same of soft stems, *музей* a museum - *біля музею* near a museum, *біль* a pain - *без болю* without pain, *нежить* a cold - *без нежитю* without a cold.

This group includes nouns denoting:

1) buildings and institutional premises,
дім a house - *дому*, *будинок* a building - *будинку*, *магазин* a store - *магазину*, *інститут* an institute - *інституту*;

2) most foreign borrowings,

проєкт *a project* - **проєкту**, **параграф** *a paragraph* - **параграфу**,
сенс *sense* - **сенсу**, **текст** *a text* - **тексту**;

3) natural phenomena,

буревій *a hurricane* - **буревію**, **град** *hail* - **граду**, **дощ** *rain* - **дощу**,
мороз *frost* - **морозу**, **сніг** *snow* - **снігу**.

» SOUND CHANGES «

In the genitive singular of nouns

Dropping of ~o~ (~e~)

Vowels ~o~ and ~e~ in the final syllable of the masculine nouns ending in a consonant are dropped in the genitive singular:

куток *a corner* - **без кутка** *without a corner*
листок *a leaf* - **без листка** *without a leaf*
українець *a Ukrainian* - **без українця** *without a Ukrainian*
олівець *a pencil* - **без олівця** *without a pencil*
стілець *a chair* - **без стільця** *without a chair*

Change of ~i~ to ~o~ (~e~)

Vowel ~i~ in the final syllable of the masculine and feminine nouns ending in a consonant becomes ~o~ or, less often, ~e~ in the genitive singular,

ніс *a nose* - **без носа** *without a nose*
стіл *a table* - **без стола** *without a table*
колір *a color* - **без кольору** *without a color*
радість *joy* - **без радості** *without joy*
злість *anger* - **без злості** *without anger*
and ~o~ to ~e~,
папір *paper* - **без паперу** *without paper*
рiч *a thing* - **без речі** *without a thing*

The stress in the genitive singular is mostly identical with that in the nominative singular and is relative to the order of syllables, i.e., if the last syllable is stressed in the nominative singular, the last syllable stays stressed in the genitive singular, even if in absolute terms it is not the same vowel,

N. sg. **Василь** *Vasyl* - *G. sg.* **без Василя** *without Vasyl*

The stress stays on the same syllable even if the specific vowel stressed in *N. sg.* vanishes in *G. sg.* as in

листок *a leaf* - **без листка** *without a leaf*
кінець *an end* - **без кінця** *without end*

This occurs in words with a stressed final syllable.

Минулого березня мої друзі з Києва їздили у подорож до Рима.

Note 8.6. Міста та країни

Cities vs countries

Follow a simple rule, whereby in the *G. sg.*, masculine nouns that are city names take the ending ~а (~я) while those that are country names take the ending ~у (~ю).

Торік Людмила Куц їздила до Стамбула. *Last year Liudmyla Kuts went to Istanbul.*

Чи ви маєте новини з Єгипту? *Do you have news from Egypt?*

Павлина – старша сестра
малого Назара.

Займенники Pronouns

The genitive of personal and other pronouns can be found on pp. 322-324 in the appendices. Note that, like with the accusative case, some personal pronouns change their form and stress in the genitive depending on whether or not they follow a preposition, G. of **вона** *she* is **її** and **до неї** *to her*, G. of **він** *he*, is **його** and **до нього** *to him*. These changes are reflected in the appendices.

Прикметники Adjectives

Adjectival genitive endings:

~ого (~ього), ~ої (~ьої)

-ого is taken by the masculine and neuter adjectives of hard stems, *m.* **новий студент** *a new student* - **для нового студента** *for a new student*; *nt.* **велике місто** *a big city* - **біля великого міста** *near a big city*;

-ього is taken by the masculine and neuter adjectives of soft stems, *m.* **останній поїзд** *the last train* - **після останнього поїзда** *after the last train*; *nt.* **третє вікно** *the third window* - **біля третього вікна** *near the third window*;

-ої is taken by feminine adjectives of hard stems, **нова студентка** *a new (female) student* - **для нової студентки** *for a new (female) student*, **стара хата** *an old house* - **біля старої хати** *near an old house*;

-ьої is taken by feminine adjectives of soft stems, **остання ніч** *the last night* - **до останньої ночі** *till the last night*, **третя хата** *the third house* - **біля третьої хати** *near the third house*.

Вправи Exercises

8.1. Pose a question using the words given and then answer it. Note that the expression **це** (*ε*) *this is* stays unchanged for all genders.

Model. книжка *a book*, брат *a brother*

Q Чия це книжка? *Whose book is it?*

A Це книжка брата. *This is my brother's book. (lit. This is a book of my brother.)*

1. газета, професор	7. квартира, Микола
2. університет, друг	8. авто, дядько
3. подруга, Василь Дмитрук	9. фото, американець
4. паспорт, туристка	10. речі, викладач
5. фільми, бібліотека	11. поезія, Тарас Шевченко
6. валіза, Оля	12. гроші, Андрій Бондаренко

8.2. Use the genitive to express a relationship between the two notions.

Model. проблема *a problem*, стрес *stress*

Q Як ви думаєте, що це таке? *What do you think this is?*

A Здається, це проблема стресу. *It seems to be a problem of stress.*

1. питання, час	7. план, лекція
2. справа, смак	8. цент(е)р, місто
3. кінець, місяць	9. час, відпочинок
4. початок, навчання	10. значення, слово
5. середина, осінь	11. день, мати
6. переклад, текст	12. розклад, робота

8.3. React to the statement. Follow the word order in the model. Note that the prepositions **до** *to* and **без** *without* require the genitive.

Model.

C Це Ганна, а це ти. *This is Hanna, and this is you.*

A Ганна тебе не знає, тому вона до тебе не пише.

Hanna doesn't know you, that's why she doesn't write to you.

1. Це Богдана, а це ви.
2. Це Ярослав, а це вона.
3. Це Дмитро й Софія, а це вони.
4. Це я, а це він.
5. Це ми, а це вона.
6. Це моя тітка, а це ти.
7. Це ви, а це ми.
8. Це Кирило й Олекс, а це я.
9. Це я, а це вона.
10. Це ти, а це він.

Ще трохи A bit more

Do the same exercise. Replace the pair **не знати + G.** / **писати до + G.** for:
а) **не потребувати + G.** *not to need* / **робити завдання без + G.** *to do the assignment without ...*

C Це Ганна, а це ти. *This is Hanna, and this is you.*

A Ганна тебе не потребує, тому вона робить завдання без тебе. *Hanna doesn't need you, that's why she does the assignment without you.*

б) **не любити + G.** *to not like* / **звертатися до +G.** **по допомогі** *to turn to sb for help.* Use the dictionary if need be. Translate each of your sentences.

C Це Ганна, а це ти. *This is Hanna, and this is you.*

A Ганна тебе не любить, тому вона не звертається до тебе по допомогі. *Hanna doesn't like you that's why she does not turn to you for help.*

Ось світлина старої гуцульської церкви в Карпатах.

Минулого четверга вони всі ходили до зоопарку в Ялті.

Ця дорога йде до старого замку.

8.4. Give a negative answer to each question. Change the accusative object into the genitive.

Model.

Q Чи Марія має нову книжку? *Does Maria have a new book?*

A Ні, Марія не має нової книжки. *No, Maria doesn't have a new book.*

1. Чи Оля робить цікаве завдання?
2. Чи ви їсте добру ковбасу?
3. Чи ти читаєш новий роман?
4. Чи він знає українську історію?
5. Чи Ярина пише довгий лист?
6. Чи вони люблять модерну архітектуру?
7. Чи ми слухаємо улюблену програму?
8. Чи я знаю російську мову?
9. Чи ми любимо цього викладача?
10. Чи ми шукаємо вашу стару школу?
11. Чи вона знає це американське місто?
12. Чи вони читають нецікавий текст?

Phonetics. Drill dropping the -o- in the genitive singular of the masculine nouns of the 2nd declension.

8.5. Drop the -o- in the final syllable of the inanimate masculine nouns taking the G. sg. ending -y.

Stress Pattern A. The stress remains on the same vowel.

Q будинок *a building*

A без будинку *without a building*

ґанок *a doorstep*

гуртожиток *a dormitory*

виняток *an exception*

сніданок *breakfast*

мозок *a brain*

початок *a beginning*

затинок *a cool place*

маєток *a household*

замок *a castle*

полуденок *lunch*

порядок *an order*

список *a list*

проміжок *a time period*

ринок *a market*

світанок *a sunrise*

ярмарок *a fair*

8.6. Answer the questions. Use the expression **немає**. Note the word order.

Model.

Q Роман Тарасюк у Ганни? *Is Roman Tarasiuk at Hanna's place?*

A Ні, Романа Тарасюка у неї немає. *No, Roman Tarasiuk isn't at hers.*

1. Його друг у тебе?
2. Американська газета у Марка?

3. Ваш новий сусід в Олега Петрунчака?
4. Моя сумка в пана Козаченка?
5. Твоя подруга в Северіна Куценка?
6. Наша тітка в них?
7. Олена в Сашка Яременка?
8. Професор Пилипенко у вас?
9. Той нудний киянин у тебе?
10. Та симпатична канадка в Іринія Ковальця?

Phonetics. Drill dropping the -o-

in the genitive singular of the masculine nouns of 2nd declension.

8.7. Drop the vowel -o- in the final syllable of the inanimate masculine nouns taking the ending -a.

Stress Pattern A. The stress remains on the same vowel.

С шлунок *a stomach*

А для шлу́нка *for the stomach*

подарунок *a gift*

знімок *a photo*

провулок *a lane*

прилавок *a counter*

підмурок *a foundation*

заголовок *a headline*

ко́рок *a cork*

недопалок *a cigarette but*

Stress Pattern B. The stress is on the last syllable.

С куто́к *a corner*

А без кутка́ *without a corner*

ставо́к *a pond*

пиріжо́к *a pie*

замо́к *a lock*

квито́к *a ticket*

тано́к *a dance*

мішо́к *a bag*

рядо́к *a line (of words)*

візо́к *a cart*

садо́к *a garden*

огіро́к *a cucumber*

каро́к *a neck*

лісо́к *a grove*

8.8. Say and write the English phrase in Ukrainian. Use the genitive of time.

1. last week

2. last year

3. this year

4. last Saturday

5. next Thursday

6. every day

7. last time

8. this month

9. next Sunday

10. every Friday

11. this week

12. this autumn

13. last summer

14. every time

Друзі домовилися зустрітися біля Міського будинку вчителя.

Зі Львова до Сиднея в Австралії
не завжди треба довго їхати.

**Note 8.7. Dropping the ~e~
in final syllable**

Drill on your own. Drop the vowel ~e~
in the final syllable of the 2nd declension
masculine animate nouns. Use the
material of Note 5.8 Masculine Names
of Nationalities; p. 68.

- С** українець *a Ukrainian man*
А для українця *for a Ukrainian man*

голубець - без голубця

8.9. State which city these people are traveling to and from.
Use **з** (**із**) *from* and **до** *to*.

Model.

- С** Марта *Marta*, Київ *Kyiv*, Одеса *Odesa*
А Марта їде з Києва до Одеси. *Marta is traveling from Kyiv to Odesa.*

1. Андрій та Михайло, Херсон, Ялта
2. ми, Нью-Йорк, Париж
3. ти, Варшава, Харків
4. моя подруга, Миколаїв, Донецьк
5. Леся, Москва, Чернігів
6. я, Рим, Барселона
7. ви, Бостон, Монреаль
8. його друзі, Ужгород, Вінниця

Phonetics. Drill dropping the ~e~

in the genitive singular of the inanimate masculine nouns of
2nd declension.

8.10. Listen carefully and repeat. Practice dropping the ~e~
in the final syllable of the inanimate masculine nouns taking the
ending ~а (~я). Check yourself against the speaker.

Stress Pattern A. The stress remains on the same vowel.

- С** ранець *a backpack*
А без ранця *without a backpack*

рівень <i>a level</i>	січень <i>January</i>
кусень <i>a piece</i>	березень <i>March</i>
палець <i>a finger, toe</i>	квітень <i>April</i>
гучномовець <i>a loudspeaker</i>	травень <i>May</i>
оселедець <i>a herring</i>	червень <i>June</i>
перець <i>pepper</i>	вересень <i>September</i>

Stress Pattern B. The stress is on the last syllable.

- С** човен *a boat*
А без човна *without a boat*

день <i>a day</i>	олівець <i>a pencil</i>
млинець <i>a pancake</i>	прапорець <i>dim. a flag</i>
кінець <i>an end</i>	гаманець <i>a wallet</i>
хлібець <i>dim. bread</i>	взірець <i>a model</i>
стілець <i>a chair</i>	голубець <i>a cabbage roll</i>
буханець <i>a loaf</i>	каганець <i>a night-lamp</i>
синець <i>a bruise</i>	промінець <i>dim. ray</i>

8.11. Express the destination of action. Use **до** + G.

Model.

C Марта *Marta*, писати *to write*, наш вчитель *our teacher*,
кожний тиждень *every week*

A Марта пише до нашого вчителя кожного тижня (щотижня).
Marta writes to our teacher every week.

1. вони, дзвонити, їхній батько, кожна п'ятниця
2. я, звертатися (*turn to*), цей експерт, кожний рік
3. Олександр і Ніна, ходити в гості (*pay a visit to*), Марія та Степан, кожна субота
4. ти, приходити (*come to our place*), ми, кожний вечір
5. ви, писати, мати, кожна середа

Phonetics. Change **-i-** to **-o-** in Ukrainian city names.

8.12. Answer the question, state the origin of the person. The stress remains on the same vowel.

Model. **C** Ярослав *Yaroslav*, Косів *Kosiv*.

C Звідки Ярослав? *Where's Yaroslav from?*

A Він із Косо́ва. *He is from Kosiv.*

1. Марина *Maruна*, Черні́в *Chernihiv*
2. Па́ні Кова́ленко *Mrs. Kovalenko*, Су́ботів *Subotiv*
3. Степа́н Тара́сіюк *Stepan Tarasiuk*, Ха́рків *Kharkiv*
4. О́рися Га́лета *Orysia Haleta*, Бо́лехів *Bolekhiv*
5. О́ксана Франко́ *Oksana Franko*, Си́хів *Sykhiv*
6. Па́н Микола́йчук *Mr. Mykolaichuk*, Терно́піль *Ternopil*
7. Па́нна Тютю́нник *Ms. Tiutiunnyk*, Крижо́піль *Kryzhoril*
8. Па́ні Ма́рія Моска́ленко *Mrs. Maria Moskalenko*, Косто́піль *Kostopil*
9. О́льга й І́гор Петра́ки *Olha and Ihor Petruks*, Горо́хів *Horokhiv*
10. Бори́с Калама́р *Borys Kalamar*, Подо́п *Podil (old part of Kyiv)*
11. Се́стри Кова́лів *the Kovaliv sisters*, Раде́хів *Radekhiv*
12. Ла́риса Ду́ма *Larysa Duma*, Льві́в *Lviv*
13. О́лекса Степа́ненко *Oleksa Stepanenko*, Фа́стів *Fastiv*

Phonetics. Drill changing the **-i-** to **-o-**

in the consonant-ended masculine nouns which take the genitive singular ending **-а** (**-я**).

8.13 Listen to the cue and react. Check yourself against the speaker.

Model.

C Стіл *a table*

A Я не пам'ятаю ніякого стола. *I don't remember any table.*

Як ці молоді люди їдуть з Бердичева до Полтави.

Василько Москалець із Луганської області.

Note 8.8. How to be negative. Double negation

Unlike English, Ukrainian sentences such as *Roman doesn't know anything*, require a double negation:

1) of the predicate by putting in front of it the negative particle **не** *not*,

2) of what is actually negated (nothing, nobody, nowhere, no way, never, etc.),

Pavlo did not understand anything.
Павло нічого не зрозумів. *lit. Pavlo didn't understand nothing*.*

Yaryna did not go anywhere. **Ярина нікуди не ходила.** *lit. Yaryna didn't go nowhere.**

We did not buy any milk. **Ми не купили ніякого молока.** *lit. We did not buy no milk.**

Take note of these correlates used for a double negation:

хто? *who?* - **ніхто** *nobody*
 (G. sg. **кого** - **нікого**, до **кого** - **ні до кого**): **Ніхто не знає.** *Nobody knows.*

що? *what?* - **ніщо** *nothing*
 (G. sg. **чого** - **нічого**, до **чого** - **ні до чого**): **Він нічого не бачив.** *He didn't see anything.*

т. який? *what kind of?* - **ніякий?** *no + n.* (G. sg. **якого** - **ніякого?** до **якого** - **ні до якого?**): **Вони не їдять ніякого м'яса.** *They don't eat any meat.*

і. яка? *what kind of?* - **ніяка** *no + n.* (G. sg. **якої?** - **ніякої**, до **якої?** - **ні до якої**): **Ми не маємо ніякої інформації.** *We don't have any information.*

коли? *when?* - **ніколи** *never*: **Я ніколи тут не був.** *I have never been here.*

посп. де? *where?* - **ніде** *nowhere*: **Василь ніде не працює.** *Vasyl doesn't work anywhere.*

dir. куди? *where to?* - **нікуди** *to nowhere*: **Я нікуди не йду.** *I am not going anywhere.*

Stress Pattern A. The stress remains on the same vowel.

ніс *a nose*
ослін *a stool*
віз *a wagon*

пагін *an offshoot*
острів *an island*
дзвін *bell*

Stress Pattern B. The stress is on the last syllable.

батір *a whip*
барлір *a lair*
пиріг *a pie*

Острів *Ostrih (city)*
стіг *a haystack*

Phonetics. Drill changing the -i- to -o-

in the consonant-ended inanimate masculine nouns which take the genitive singular ending **-у (-ю)**.

8.14. Listen to the cue and react.

Model.

С *Pir a street corner*

А *Я не пам'ятаю ніякого рогу.* *I don't remember any street corner.*

Stress Pattern A. The stress remains on the same vowel.

рім *a thunder*

піт *sweat*

плід *a fruit*

сік *juice*

рід *gender, family*

брід *a ford*

зріст *height*

поділ *lower city*

поріг *a doorstep*

потік *a flow*

біль *a pain*

загін *a platoon*

окріп *boiling water*

рік *a year*

But **лід** *ice* - **льоду**, **колір** *a color* - **кольору**, **політ** *a flight* - **польоту**.

8.15. Explain why. Follow the model.

Model. Михайло *Mykhailo*, Лондон *London*, Варшава *Warsaw*

С Чому Михайло не зайшов до нас? *Why didn't Mykhailo call on us?*

А Бо він повернувся з Лондона й одразу поїхав до Варшави.
Because he returned from London and immediately went to Warsaw.

1. ти, Київ, Одеса
2. ви, Париж, Харків
3. Оксана, Москва, Рим
4. Роксоляна та Борис, Херсон, Ялта
5. Олександр, Луганськ, Тернопіль
6. ваші знайомі поляки, Маріуполь, Ужгород

Phonetics. Drill changing the -i- to ~o~

in the consonant-ended feminine nouns which take the genitive singular ending -и.

8.16. Listen to the cue and react.

С можливість *a possibility, opportunity*

А для такої можливості *for such a possibility*

радість *joy*

молодість *youth*

злість *anger*

милість *mercy*

дурість *stupidity*

свідомість *consciousness*

бідність *poverty*

посередність *mediocrity*

ніжність *tenderness*

меншість *a minority*

вірність *fidelity*

гордість *pride*

чесність *honesty*

єдність *unity*

складність *complexity*

рівність *equality*

гідність *dignity*

мужність *courage*

цінність *value*

більшість *a majority*

8.17. Express the idea of proximity to a place. Use біля near + G.

Model. С Мій дім *my house*

А біля мого дому *near my house*

1. залізничний вокзал
2. автобусна станція
3. великий будинок
4. останнє вікно
5. старе місто
6. художній музей
7. український ресторан
8. чорний телефон
9. твій офіс
10. їхній кінотеатр

8.18. Give negative answers to the questions. Be sure to use a double negation. Replace nouns with personal pronouns.

Model. С Що робить Андрій? *What does Andrii do?*

А Він нічого не робить. *He doesn't do anything.*

1. Що ти питаєш?
2. Що знають ці студенти?
3. Що розказували їхні родичі про Одесу?
4. Що цікавого бачив Роман на виставці?
5. Що вони хочуть принести на вечірку?
6. Що думає про це економіст вашої компанії?
7. Що будуть купувати ці американці у продуктовій крамниці?

Ці молоді люди з географічного центру Європи.

Автобусна станція.

Книгарня розташовується на розі вулиці Руської та Сербської.

Вони провели три години на бухіністичному ринку і не купили жодної книжки.

8. Що ви замовляєте на вечерю?
9. Що вона питала професора?
10. Що ви чули про цю подію?

П 8.19. Give a negative answer to each question. Practice the double negation. Change the accusative object into the genitive and use *т. ніякого*, *ф. ніякої*.

Model. **Q** Чи вона має нову книжку? *Does she have a new book?*
A Ні, вона не має ніякої книжки взагалі. *No, she doesn't have any book at all.*

1. Чи Степан робить домашнє завдання?
2. Чи вони їдять свиняче м'ясо (pork meat)?
3. Чи ти читаєш її нову статтю?
4. Чи вони знають українську музику?
5. Чи Світлана пише есей про цього поета?
6. Чи вони люблять модерну літературу?
7. Чи ми дивимося улюблену програму?
8. Чи цей англієць перекладає вірш Олега Лишеги?
9. Чи школярі слухають цього вчителя?
10. Чи мандрівники знайшли зручний готель?
11. Чи Петро бачив це італійське місто?
12. Чи та журналістка розуміє українську мову?

Phonetics. Drill changing the -i- to -e- in the final syllable of the consonant-ended masculine nouns, which take the genitive singular -а (-я).

П 8.20. Write a statement with a double-negation. The stress remains on the same vowel.

Q Це корінь. *This is the root.*

A Я не знаю ніякого кореня. *I don't know any root.*

Київ <i>Kyiv</i>	курінь <i>a hut</i>
промінь <i>a ray</i>	легінь <i>a young man</i>
камінь <i>a stone</i>	Золочів <i>Zolochiv (a city)</i>
ремінь <i>a belt</i>	Жидачів <i>Zhydachiv (a city)</i>
кремень <i>a flint</i>	Канів <i>Kaniv (a city)</i>

П 8.21. Say and write each sentence in Ukrainian. If necessary consult the dictionary.

1. She invited my friend first for coffee and then to the theater.
2. Their colleagues decided to go to a Chinese restaurant for lunch.
3. Mr. Pylypenko is a well-known specialist in Ukrainian culture.
4. Olena has a mobile phone, therefore, I can always call her.
5. They agreed to meet next Friday near the main post-office.

6. I suggest waiting for our friend Natalia. We cannot go to the university without her, can we?
7. The guys will watch the TV program at my place.
8. Miss Tarasenko will be working in Kharkiv from this Monday to next Thursday.
9. I think that a trip to New York is only a matter of time.
10. We haven't yet seen this new play. We haven't seen any play.
11. Do you have an excursion to the zoo or to the botanical garden after the class?
12. The students did not say anything about the exam.

8.22. Listen carefully to the questions and answer each of them based on Dialogue 8.

1. Куди хоче Ігор запросити Максима та Тетяну?
2. Де і коли буде вечора?
3. Після цієї лекції буде вечора?
4. Хто такий професор Пилипенко?
5. Коли ходить Тетяна до басейну?
6. Чому Ігор попросив Максима подзвонити до Тетяни?
7. Чому хлопці не змогли домовитися про вечору одразу?
8. Про що домовилися Ігор та Максим?
9. Куди ви останній раз запрошували друга чи подругу?

8.23. Read the questions and make sure you understand each of them. Listen to the text "Святкова вечора для Максима" and answer the questions.

1. Коли у Максима Задорожного день народження?
2. Як звати дівчину Максима?
3. Як називають Максима та Людмилу їхні близькі друзі?
4. У якому університеті вчать ці молоді люди?
5. Чому типові студенти не їдять у ресторани?
6. Хто така Наталка?
7. Чому Наталка знає всі ресторани міста?
8. Коли вирішує Люда, до якого ресторану запросити Максима?

8.24. Translate the text into English. Use the dictionary.

Святкова вечора для Максима.

Наступного тижня у Максима Задорожного уродини. Людмила Марченко, його дівчина, думає зробити для коханого хлопця приємну несподіванку. Вона вирішує запросити Макса на вечору до якогось гарного ресторану. До якого саме Люда ще не знає.

Макс і Люда – студенти Харківського університету. Вони вчать на факультеті української літератури, живуть у гуртожитку і, як типові студенти, звичайно не їдять у ресторани, бо це досить дорого. Але це не проблема, бо вони дуже люблять готувати. Не дивно, що Люда мало знає про ресторани міста. Вона дзвонить до старшої сестри Наталки, теж Марченко, порадитися.

Сьогодні у Люди для Макса приємна несподіванка.

На уродини матері вони всі ходили до ресторану "Корона Вітовта".

Наталка - економіст, непогано заробляє, геть не любить готувати і знає, напевно, кожний добрий чи поганий ресторан міста. Вона каже, що місяць тому недалеко від художньої галереї відкрився новий італійський ресторан «Караваджо». Коли Людмила чує «італійський ресторан», вона думає, що крім піци там нічого не дають, а вона не любить піци. Людмила їсть піцу лише тоді та там, коли та де немає жодної іншої страви.

Наталка сама не любить піци, але у цьому ресторані вона була вже три рази і кожного разу смачно і теж зовсім недорого вечеряла. Особливо добре там роблять страви із риби, салати та десерт. Це ще не все, бо крім доброї кухні там приємна атмосфера, симпатичні офіціанти та жива джаз-музика. Люда чує ці слова сестри і нарешті вирішує, що «Караваджо» - ідеальне місце для святкової вечірки. Це буде справді приємна несподіванка для її Максима на уродини.

8.25. Describe Liudmyla, Maksym, and Nataalka in three-four sentences.

Завдання для Міжнародної мережі Internet Assignment

8.26. Use an Internet search engine and find four restaurants in Lviv. Write answers to the following questions.

1. Як називається кожний ресторан?
2. Яка адреса кожного ресторану?
3. Яку кухню пропонують у кожному ресторані?

8.27. Use the Kyiv restaurant portal <http://lason.com.ua/ukr> or any other related Ukrainian language portal you can find. Identify the restaurants in Ukraine where you can have dishes of these cuisines:

українська кухня *Ukrainian cuisine*
італійська кухня *Italian cuisine*
французька кухня *French cuisine*
японська кухня *Japanese cuisine*
європейська кухня *European cuisine*

8.28. Using the Ukrainian language Internet resources and the key words **українське меню** put together a Ukrainian menu. It should include:

1. Закуски.
2. Перші страви.
3. Другі страви (головні страви або гарячі страви).
4. Десерт (солодке).
5. Напої.

See if you can explain what is every dish in your menu.

Як запрошувати когось кудись.
How to invite somebody somewhere.

8.29. Answer the questions. Choose the correct preposition with the verb **запрошувати когось на + A. or до + G. to invite somebody to.** Consult Notes on the Dialogue, p. 131.

1. Куди запросив Марко свого колегу Павла Левчука? (цікава лекція)
2. Куди думає Наталя запросити тітку Орісю з Харкова? (кава, популярна місцева кав'ярня)
3. Куди запрошує Лідю Олекса Поляк? (історичний музей, нова виставка)
4. Куди ти хочеш запросити Назара Яворського? (концерт джазової музики, філармонія)
5. Куди Оксана запросила Віктора на його уродини? (ресторан "Барселона", гарна вечірка)
6. Куди запрошує вас професор Хмельницький? (важлива наукова конференція)
7. Куди вони запросили гостя з Херсона? (сенсаційна вистава, драматичний театр)
8. Куди можна влітку запросити пані Марту? (ліс, приємний відпочинок)
9. Куди запросила Калина Козак дядька Сашка? (серйозна розмова)
10. Куди треба було запросити їх, коли була гарна погода (ботанічний сад, довга прогулянка)

8.30. Enact a conversation with a partner. Use the material you have learned so far. Where necessary consult the dictionary.

Сценка за сценарієм «Друзі домовляються про зустріч»
Scripted Skit: *Friends Arranging for Meeting*

Victor (Віктор): Casually greets Andriy by name.

Andriy (Андрій): Greets Victor back and asks what is new.

Victor: He is glad that Andriy is asking because he has some very interesting news.

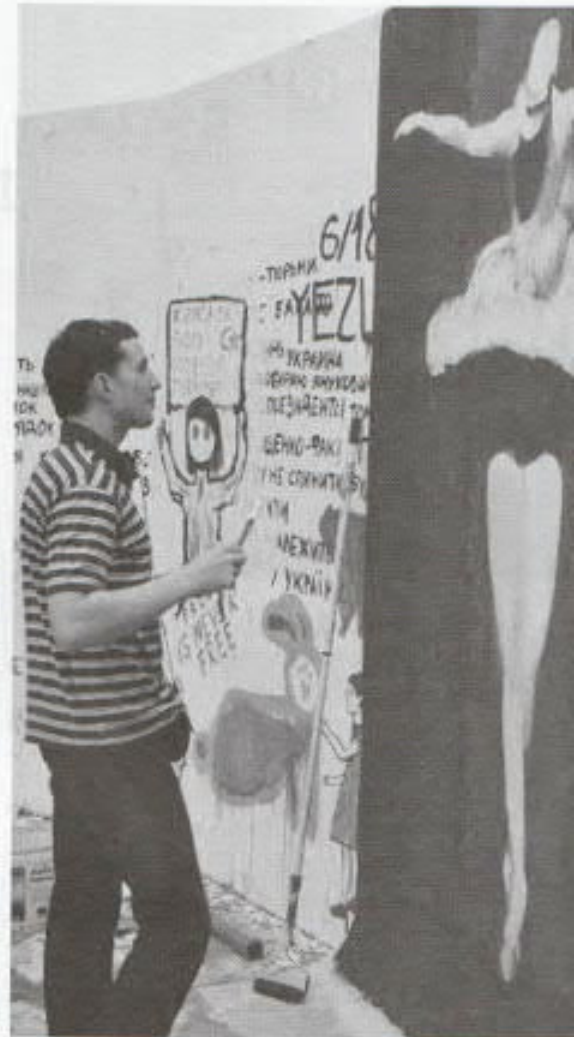
Andriy: What kind of news – of his personal life or from the University?

Victor: Of personal life. Asks whether or not Andriy remembers what hobby Victor has.

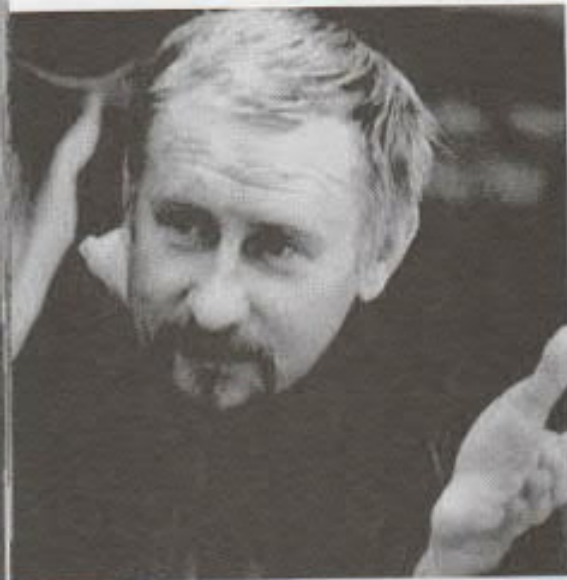
Andriy: Affirmative. Everybody knows that Victor is a great collector of contemporary and classical Ukrainian cinema.

Victor: Exactly so. Tells how last year, he started looking for the Ukrainian classical film by Leonid Osyka entitled *Zakhar Berkut*. Now he finally found it!

Andriy: Expresses his disbelief. Asks what he means "finally found it." Found at somebody's place, in a library or in a store..? Where?

Матвій Авраменко запрошує всіх нас до своєї студії на майстер-клас з малярства.

Режисёр Леонід Осіка – класик українського поетичного кіна.
(1944-2001)

Victor: He found a DVD of the film by accident on the Internet and immediately bought it for his collection.

Andriy: Congratulates Victor. Expresses a desire to watch the film. He has not yet seen it.

Victor: Says that was exactly why he started talking about it. Asks whether Andriy can invite him to his place.

Andriy: Does not understand what is going on. Victor knows he does not need a special invitation from Andriy.

Victor: Admits he knows that. But today he has a problem. His DVD-player broke last week and so now he cannot watch the new film.

Andriy: Says that it is no problem. He will be glad to invite Victor to his place and watch *Zakhar Berkut* together.

Victor: Thanks him and asks when this can be done.

Andriy: Tomorrow and the day after tomorrow he won't be home in the evening. Proposes to do it this Saturday.

Victor: Saturday suits him fine.

Andriy: Expresses satisfaction and says he will see Victor on Saturday evening at his place.

Лéкція | Lesson 9

Dialogue:
 Що нам треба до столу
What we need for the table

Grammar:
 Dative singular
 Ordinal numerals

Competencies:
 Buying groceries
 Age
 Fondness, need, uncertainty, necessity, and desire
 Time by the clock
 Ukrainian national cuisine
 Ordering food in restaurant

Холодильник знову порожній?
Не може цього бути!

9. Діалог. Що нам треба до столу.

- Марта:** Миколо, нам треба купити продукти до столу. Холодильник знову порожній.
- Микола:** Боже, як швидко летить час! Здається, що лише вчора була п'ятниця, і ми робили покупки.
- Марта:** З того часу вже пройшов тиждень. Сьогодні знову п'ятниця. Нам знову поря йти до супермаркету.
- Микола:** А це не може почекати один день? Завтра вихідний і у нас буде більше вільного часу.
- Марта:** Так, може. Тоді сьогодні нам треба буде йти на обід та вечерю до ресторану.
- Микола:** Марто, сказати правду, я геть не проти вечері у доброму ресторані.
- Марта:** Я сама не пам'ятаю, коли ми там були останній раз.
- Микола:** З іншого боку, краще їсти в ресторані, коли нам хочеться, а не коли закінчилися продукти у холодильнику.
- Марта:** Я теж так думаю. Крім того я маю охоту зварити сьогодні щось особливе. Але що саме, я не впевнена.
- Микола:** Я знаю! На першу страву пропоную щавлевий борщ, а на другу – індичку у грибовій підливі.
- Марта:** Супер! Але ти маєш допомогти мені.
- Микола:** Звичайно. Мені завжди подобалося допомагати тобі на кухні.
- Марта:** Домовилися. А тепер до супермаркету.
- Микола:** Чекай хвилинку. Спочатку нам треба написати список.
- Марта:** Добре. Пишу: індичка, білі гриби, вершки, молоко, сир, масло, яйця, олія, шинка. Що ще?
- Микола:** Помідори, огірки та цибуля на салат. До речі, який буде гарнір до індички - картопля, рис чи городина?
- Марта:** Ні, ні. Для повної гармонії на гарнір має бути тільки гречка.
- Микола:** Отже - гречка. Мені здається, що ми забули ще щось дуже важливе.
- Марта:** Звичайно, у нас немає хліба!
- Микола:** Пишу: хліб і рогалики на сніданок. Наш список готовий. Тепер нам можна йти купувати продукти.

9. Dialogue. What we need for the table.

- Marta:** Mykola, we need to buy some groceries for the table. The refrigerator is empty again.
- Mykola:** Oh God. How quickly the time flies! It seems Friday was only yesterday and we were buying groceries.
- Marta:** A week has passed since then. Today is Friday again. Again it's time for us to go to the supermarket.
- Mykola:** Can't it wait a day? Tomorrow is our day off and we'll have more free time.
- Marta:** Yes, it can. Then today we'll have to go to a restaurant for lunch and dinner.
- Mykola:** Marta, to tell the truth I am not at all against a dinner in a good restaurant.

- Marta:** I myself do not remember the last time we were there.
- Mykola:** On the other hand, it's better to eat in a restaurant when we want to, rather than when we have no food left in the refrigerator.
- Marta:** I think so too. Besides I am in the mood to cook something special. Exactly what, I am not yet sure.
- Mykola:** I know. For the first course I propose a sorrel soup, and for the second turkey in a porcini mushroom sauce.
- Marta:** Super! But you need to help me.
- Mykola:** Of course. I have always liked to help you around the kitchen.
- Marta:** It's a deal. And now to the supermarket.
- Mykola:** Wait a while. First we need to write a list.
- Marta:** Okay. I am writing: a turkey, porcini mushrooms, cream, milk, cheese, butter, eggs, oil, ham. What else?
- Mykola:** Tomatoes, cucumbers, and onion for salad. By the way, what side dish will there be for the turkey: potatoes, rice or vegetables?
- Marta:** No, no. For a complete harmony the side dish can be only buckwheat.
- Mykola:** So buckwheat. It seems to me we forgot something very important.
- Marta:** Of course, we don't have bread.
- Mykola:** I am writing down: bread and croissants for breakfast. Our list is ready. Now we can go to buy the groceries.

Миколі Кривонісові подобається допомагати своїй жінці Марці на кухні.

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

продукти, pl.	produce, groceries; купувати продукти to buy groceries; молочні продукти dairy products
до столу, G.	for the table, to eat; Що вам купити до столу? What food should I buy for you?
пора + inf.	it's time, also used with D. logical subject; Нам пора йти додому. It's time for us to go home. Йому вже пора знати це. It's time he knew this.
щавлевий борщ	sorrel soup, also known as зелений борщ green borshch, the second most popular type of borshch after червоний борщ red (or beetroot and cabbage) borshch
phr. домовилися	<i>It's a deal.</i> Expression used to express agreement.

Покупки до столу Shopping for groceries

Які продукти можна купувати?	What groceries can one buy?
Купувати можна: молоко, сир, яйця, горідину, фрукти, м'ясо, напої, соки.	One can buy: milk, cheese, eggs, vegetables, fruits, meat, drinks and juices.
Де можна купувати продукти?	Where can one buy groceries?

УКРАЇНСЬКИЙ ХЛІБ
Нові десерти Екзотичні Фрукти!

Купувати продукти можна: у супермаркеті, у магазині, у продуктовій крамниці, на ринку, на базарі.	One can buy groceries: in a supermarket, in a store, in a food store, on a market, in a market (bazaar).
Де можна заплатити за продукти?	Where can one pay for groceries?
За продукти можна заплатити у касі.	One can pay for groceries at a cash register.
Скільки молока нам (вам) треба купити?	How much milk do we (you) need to buy?
Нам треба одна пляшка молока.	We need one bottle of milk.
Скільки це коштує?	How much does it cost?
Це коштує рівно чотири гривні.	It is exactly four hryvnias (lit. It costs exactly four hryvnias).

■ Граматика | Grammar

Давальний відмінок однини Dative Case Singular

Dative correlates with the questions
кому? to whom? **чому?** to what?

Функція Function

The dative case can indicate:

1. To whom or for whom something is being done, given, written, bought, etc. The noun in the dative is the animate addressee or recipient of the action, expressed by such verbs as **давати** to give, **писати** to write, **співати** to sing, **казати** to say, **посилати** to send, **бажати** to wish, **пояснювати** to explain, **дякувати** to thank, in such sentences as:

Петро дає книжку Галині. *Petro gives a book to Halyna.*

Галина пише лист Петрові. *Halyna writes a letter to Petro.*

Іван розкажує історію Марії. *Ivan tells a story to Maria.*

The second noun following these verbs after direct accusative object takes the dative.

2. The logical subject in the expressions of such a type as:

Галині здається, (що) ... *It seems to Halyna that ...*

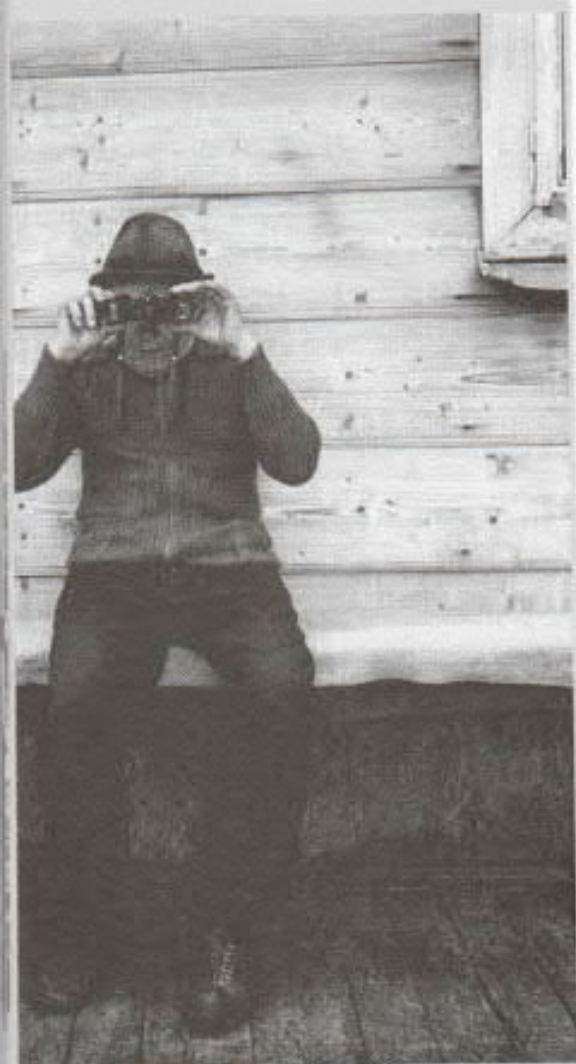
Петрові подобається читати. *Petro likes to read.*

3. The age of a living being or inanimate object:

Іванові один рік. *Ivan is a year old.*

Цьому будинку триста років. *This house is three hundred years old.*

Панові Савченку цікаво знати,
чи готова вечеря.

4. Necessity, obligation, advice, permission, and prohibition with such words as **треба** and *var.* **потрібно** *to need, to be necessary, слід should, можна to be possible (allowed), не можна not to be allowed:*

Марії треба (потрібно) купити хліба.

Maria needs to buy bread. (necessity)

Туристові потрібно знайти готель.

The tourist needs to find a hotel. (necessity)

Олегові слід про це подумати.

Oleh should think about it. (advice)

Чи нам можна тут переночувати?

May we stay for the night here? (permission)

Нікому не можна курити тут.

Nobody is allowed to smoke here. (prohibition)

Note that **треба** and **потрібно** both mean *to need, to be necessary*. The difference between the two is that **треба** is more colloquial and **потрібно** is more formal.

5. The relationship of cause and effect with the preposition **завдяки** *thanks to, due to:*

Ми це маємо завдяки Михайлові. *We have this thanks to Mykhailo.*

Завдяки сонячній погоді ми провели цілий день надворі.
Thanks to sunny weather we spent all day outdoors.

Завдяки is one of the very few prepositions in Ukrainian that requires the dative.

Утворення *Formation*

Ім'єнники *Nouns*

The nominal dative singular endings:

-і (-ї), -ові (-еві, -єві), -у (-ю)

-і is taken by all the feminine nouns and masculine nouns ending in **-а (-я)**, and neuter nouns with the suffixes **-ан-/-ян-** and **-ен-**:

f. Оля Olya - Ми купуємо книжку Олі. We buy the book for Olya.

f. ніч a night - завдяки ночі thanks to the night

f. сіль salt - завдяки солі thanks to salt

m. Микола Mykola - Він пише Миколі. He writes to Mykola.

nt. дитя a child - Він дає цукерку дитяті. He gives candy to a child.

-ї is taken by feminine and masculine nouns ending in **-ія**, so that the dative form of the noun will have the letter cluster **-її** at the end,

Марія Maria - Я подзвонив Марії. I rang up Maria.

історія history - завдяки історії thanks to history

Цьому юнакові треба побачити
Кievo-Печерську Лавру.

Оленці подобається гімнастика.

Note 9.1. The special case of мати a mother

Dative singular of **мати** a mother, is
матері.

Я пишу лист матері. I write a letter to
my mother.

Завдяки новому велосипедові,
Стефан може щосуботи їздити до
лісу по гриби.

-ові is taken by animate masculine nouns with a hard consonant or **-о** ending,

студент a student - **Вона пише студентові**. She writes to a student.
батько a father - **завдяки батькові** thanks to the father;

-еві is taken by the animate masculine nouns whose stem ends in a soft consonant or in the **-ж-**, **-ч-**, **-ш-**, **-щ-**, and **-р-**,
учитель a teacher - **Я сказав учителеві**. I told the teacher.
лікар a physician - **завдяки лікареві** thanks to a physician;

-іві is taken by the animate masculine nouns whose stem ends in **-й**,

Андрій Andriy - **Він допомагає Андрієві**. He helps Andriy.
водій a driver - **завдяки водієві** thanks to the driver;

-у is taken by inanimate masculine and neuter nouns with hard stems,

університет a university - **завдяки університету** thanks to the university,
кутiк a corner - **завдяки кутку** thanks to the corner
яблуко an apple - **завдяки яблуку** thanks to the apple

-ю is taken by inanimate masculine and neuter nouns with soft stem,

музей a museum - **завдяки музею** thanks to a museum
кінець an end - **завдяки кінцю** thanks to the end
питання a question - **завдяки питанню** thanks to the question.

The endings **-ові** (**-еві** / **-єві**) and **-у** (**-ю**) are often used interchangeably for animate and inanimate masculine nouns with a consonant ending specifically so as to avoid a heavy sounding sequence in proper names that include a given name, patronymic, and family name. In such instances it is enough to use the **-ові** (**-еві** / **-єві**) just once,

Петро Васильович Пилипiнко

a) **Вона пише Петрові Васильовичу Пилипiнку**. or

b) **Вона пише Петру Васильовичеві Пилипiнку**. or

c) **Вона пише Петру Васильовичу Пилипiнкови**. She writes to Petro Vasyliovych Pylypenko.

It is quite common to use the endings **-ові** (**-еві** / **-єві**) also for inanimate masculine nouns, **завдяки її листові** thanks to her letter.

» SOUND CHANGES «

in the dative singular of nouns

Velar shift before **-i**

First and second declension nouns, whose stems end in the velars **-г**, **-к**, and **-х** undergo, the consonant shift before **-i**, whereby:

-г becomes **-з**, **нога** a leg - **нозі**

-к becomes **-ц**, **дочка** a daughter - **дочці**

-х becomes **-с**, **муха** a fly - **муці**

Dropping of -o~ (-e~)

-o~ and -e~ in the last syllable of 2nd declension masculine nouns are dropped in the dative singular.

- куток *a corner* - кутку
сон *a dream* - сну
українець *a Ukrainian* - українцеві
кінець *the end* - кінцю or кінцеві
день *a day* - дню

In the dative singular of nouns

-i~ changes to -o~ (-e~) in the final syllable in 2nd declension masculine and 3rd declension feminine nouns,

- м. кіт *a cat* - котові
м. міст *a bridge* - мосту or мостові
м. папір *paper* - паперу
ф. ніч *a night* - ночі
ф. річ *a thing* - речі

but not in:

- м. дід *a grandfather* - дідові

Поет Сергій Жадан подарував Юркові свою останню книжку.

Займєнники Pronouns

The dative forms of personal, possessive, and demonstrative pronouns can be found in the appendices.

Прикмєтники Adjectives**The adjectival dative singular endings:**

-ому (-ьому) and **-ій**.

-ому is taken by masculine adjectives with a hard stem:

новий комп'ютер *a new computer* - завдяки новому комп'ютеру
thanks to a new computer; добрий друг *a good friend* - Микола
пише доброму другові. *Mykola writes to a good friend.*

-ьому is taken by masculine adjectives of a soft stem:

літній день *a summer day* - завдяки літньому дню *thanks to a summer day*, останній студент *the last student* - Він каже це останньому студентові. *He says it to the last student.*

-ій is taken by all feminine adjectives:

цікава дівчина *an interesting girl* - Він пише цікавій дівчині. *He's writing to an interesting girl.* остання студентка *the last f. student* - завдяки останній студентці *thanks to the last f. student.*

Take note. All adjectives have identical endings in the dative and locative cases.

Note 9.2. Dative in Questions

Кому двадцять років?
Who is twenty years old?
Скільки років Тарасові?
How old is Taras?
Кому ти пишеш?
To whom do you write?
Якій дівчині треба квиток?
What girl needs a ticket?

Note 9.3. Скільки тобі (form. вам) років? How Old Are You?

How old are you? in Ukrainian is
Скільки тобі (form. вам) років?
The logical subject (you) is in the dative.
How old were you? Скільки тобі (form.
вам) було років? and
How old will you be? Скільки тобі
(form. вам) буде років?

Take note. In Ukraine, it is considered impolite to ask a woman about her age.

Питання про вік та відповіді на них

Questions about age and answers to them

Скільки мені років? Мені двадцять років.	How old am I? I am twenty.
Скільки тобі років? Тобі дванадцять років.	How old are you? (fam.) (fam.) You are twelve.
Скільки йому років? Йому п'ять років.	How old is he? He is five.
Скільки їй років? Їй шість років.	How old is she? She is six.
Скільки нам років? Нам сорок років.	How old are we? We are forty.
Скільки вам років? Вам п'ятдесят років.	How old are you? (form.) (form.) You are fifty.
Скільки їм років? Їм вісімнадцять років.	How old are they? They are eighteen.

In such indications of age, the Ukrainian word **рік** year is obligatory, not optional as in English.

The same structure with the logical subject in the dative is used for many other common expressions. *What do you like to do (to eat, to drink, to see, etc.)* corresponds to the Ukrainian **Що тобі (вам) подобається робити?**

Порядкові числівники Ordinal Numerals

Ordinal numerals signify an object's position in a sequence and correlate with the questions **який?** what (kind of)? **котрий?** which?

Функція Function

Ordinal numerals are used to indicate:

1) dates: **Сьогодні п'яте квітня.** *Today is the fifth of April.* (For more on dates see Lesson 10, p. 180.)

2) time by the clock: **Зараз п'ята година.** *It is five o'clock now.* or **Концерт починається о сьомій годині.** *The concert starts at seven o'clock.* (For more see pp. 158-159.)

Утворення Formation

Ordinal numeral endings:

sg. **-ий** (~ій), **-а** (~я), **-е** (~є), and *pl. -і*

Ніхто не може сказати,
скільки років цій хаті.

Ordinal numerals are formed by adding the ending **-ий** to the respective cardinal numeral: **дванадцять** *twelve* – **дванадцятий** *twelfth*

Ordinal numerals "behave" like adjectives, i.e., they take the same case endings, and agree with the nouns they modify in gender, case, and number,

- m.* одинадцятий день *the eleventh day*
f. одинадцята ніч *the eleventh night*
nt. одинадцять село *the eleventh village*
pl. одинадцяті двері *the eleventh door*

All ordinal numerals with the exception of **третій** *third*, have a hard stem:

- f.* третя середа місяця *the third Wednesday of the month*
nt. сорок третє число журналу *the forty-third issue of a magazine*, *pl.* треті ліки *the third medicine*

Порядкові числівники від першого до десятого Ordinal numerals from first to tenth

cardinal	Eng.	ordinal m.	ordinal f.	ordinal nt.	ordinal pl.	Eng.
один	one	перший	перша	перше	перші	first
два	two	другий	друга	друге	другі	second
три	three	третій	третя	третє	треті	third
чотири	four	четвертий	четверта	четверте	четверті	fourth
п'ять	five	п'ятий	п'ята	п'яте	п'яті	fifth
шість	six	шостий	шоста	шосте	шості	sixth
сім	seven	сьомий	сьома	сьоме	сьомі	seventh
вісім	eight	восьмий	восьма	восьме	восьмі	eighth
дев'ять	nine	дев'ятий	дев'ята	дев'яте	дев'яті	ninth
десять	ten	десятий	десята	десяте	десяті	tenth

Ordinal numerals from eleventh to nineteenth are formed in a regular way:

- m.* одинадцятий, *f.* одинадцята, *nt.* одинадцять,
pl. одинадцяті *twelfth*

Take note. In composite numerals consisting of more than one word, such as **сто двадцять дев'ять** *one hundred and twenty-nine*, only the last word takes the form of the ordinal while the rest stays cardinal,

- сто двадцять дев'ятий** *one hundred and twenty-ninth*
дві тисячі чотирнадцятий рік *the year twenty fourteen*

Likewise when such a composite ordinal numeral is declined, only its last word takes a respective case ending whereas the rest stays in the nominative singular:

- Це для сто двадцять дев'ятої студентки.** *This is for the one hundred and twenty-ninth female student.* (For more on the declension of composite ordinal numerals see Lesson 10, p. 180.)

На третій день відпочинку дівчата вирішили піти на пляж.

У нашому ресторані вам пропонують гарячі перші та другі страви.

Український музей у Нью-Йорку розташований на Шостій вулиці, що на Мангетені.

Перший автобус на Рафалівку відходить об одинадцятій ранку.

Порядкові числівники від одинадцятого до дев'ятнадцятого

Ordinal numerals from eleventh to nineteenth

<i>cardinal</i>	<i>card. Eng.</i>	<i>ordinal m.</i>	<i>ordinal Eng.</i>
одинадцять	<i>eleven</i>	одинадцятий	<i>eleventh</i>
дванадцять	<i>twelve</i>	дванадцятий	<i>twelfth</i>
тринадцять	<i>thirteen</i>	тринадцятий	<i>thirteenth</i>
чотирнадцять	<i>fourteen</i>	чотирнадцятий	<i>fourteenth</i>
п'ятнадцять	<i>fifteen</i>	п'ятнадцятий	<i>fifteenth</i>
шістнадцять	<i>sixteen</i>	шістнадцятий	<i>sixteenth</i>
сімнадцять	<i>seventeen</i>	сімнадцятий	<i>seventeenth</i>
вісімнадцять	<i>eighteen</i>	вісімнадцятий	<i>eighteenth</i>
дев'ятнадцять	<i>nineteen</i>	дев'ятнадцятий	<i>nineteenth</i>

Порядкові числівники від двадцятого до сотого

Ordinal numerals from twentieth to one hundredth

<i>cardinal</i>	<i>card. Eng.</i>	<i>ordinal m.</i>	<i>ordinal Eng.</i>
двадцять	<i>twenty</i>	двадцятий	<i>twentieth</i>
тридцять	<i>thirty</i>	тридцятий	<i>thirtieth</i>
сорок	<i>forty</i>	сороковий	<i>fortieth</i>
п'ятдесят	<i>fifty</i>	п'ятдесятий	<i>fiftieth</i>
шістдесят	<i>sixty</i>	шістдесятий	<i>sixtieth</i>
сімдесят	<i>seventy</i>	сімдесятий	<i>seventieth</i>
вісімдесят	<i>eighty</i>	вісімдесятий	<i>eightieth</i>
дев'ятдесят	<i>ninety</i>	дев'ятдесятий	<i>ninetieth</i>
дев'яносто	<i>ninety</i>	дев'яностий	<i>ninetieth</i>
сто	<i>one hundred</i>	сотий	<i>one hundredth</i>

The stress in the first ten ordinal numerals and those from *twentieth* to *ninetieth* is mobile. In ordinal numerals from *eleventh* to *nineteenth*, it is the same as in the respective cardinal numerals.

чотирнадцять fourteen - чотирнадцятий fourteenth.

Час за годинником Time by the clock

The Ukrainian equivalent of *What time is it (now)?* is **Котра́ (за́раз) година?** To indicate the exact hour of the day the construction with the feminine form of ordinal numeral is used:

За́раз + (є) + f. of ordinal numeral + година.

За́раз (є) перша година. *It's one o'clock now.*

The same construction in the past tense is: **Тоді була́ перша година.** *It was one o'clock then.* **Коли він дзвонив, була́ третя година.** *When he called it was three o'clock.*

In the future tense, these sentences are: **Тоді буде перша година.** *It will be one o'clock then.* **Коли він буде дзвонити, буде третя година.** *When he will be calling it will be three o'clock.*

 Like all continental Europeans, Ukrainians use the 24-hour time frame. 1:00 AM in Ukrainian is **перша година** (*lit. the first hour*), 1:00 PM is **тринадцята година** (*lit. the thirteenth hour*) or, *colloq.* **перша (година) дня**. The adverb **рівно** is equivalent to the English *exactly* or *sharp*, and can either precede or follow the hour, **Зараз рівно перша година.** or **Зараз перша година рівно.** *It's exactly 1:00 AM now.*

To indicate the hour, the respective feminine ordinal numeral is used while the minutes are indicated by a cardinal numeral,

Зараз + (є) + f. of ordinal numeral + година + cardinal numeral + хвили́н (хвилини or хвили́на)

Зараз (є) перша година десять хвили́н. *It's 1:10 AM now.*

Whereas the noun **година** stays in the same case form in the statements of the type **Зараз перша година п'ять хвили́н.**, the case form of **хвили́на** a *minute* changes depending on the cardinal numeral it follows. Memorize these three forms:

N. sg. **хвили́на** is used after the numeral *f. одна* *one*, and the composite cardinal numerals ending in *одна*:
Була двадцята година двадцять одна хвили́на. *It was 8:21 PM.*

N. pl. **хвили́ни** is used after the numerals *f. дві* *two*, *три* *three*, *чотири* *four*, and the composite cardinal numerals ending in *дві*, *три*, and *чотири*.
Була сьома година тридцять чотири хвили́ни. *It was 7:34 AM.*

G. pl. **хви́лин** is used after the rest of the cardinal numerals,
Коли він приїхав, була друга година одинадцять хви́лин.
When he arrived it was 2:11 AM.

The question *At what time ...?* is equivalent to the Ukrainian **О котрій годині ...?** or its more colloquial variant **О котрій ...?**:
О котрій годині приходить потяг? *At what time does the train arrive?*
colloq. **О котрій почався концерт?** *At what time did the concert begin?*

To indicate the time of an event, Ukrainians use the construction with the locative of time

о (об) + f. of ordinal numeral in L. sg. + годині + cardinal in N. sg. + хвили́на (хвилини, хвили́ни)

Літак прибуває о першій годині десять хви́лин. *The airplane arrives at 1:10 AM.*

О котрій годині приходить наш поїзд?

Note 9.4. Preposition **об** at

The preposition **об** *at* is used only before the numeral *одинадцята* *eleventh*, **об одинадцятій годині** *at 11:00 AM*.

Note 9.5. Shorthand time indications

In casual speech, the nouns **година** *an hour*, and **хвили́на** *a minute*, are omitted.
о першій тридцять *at one thirty*, instead of a more formal **о першій годині тридцять хви́лин** *lit. at one hour thirty minutes*. When the number of minutes is fewer than ten and the noun **хвили́на** is omitted, the word **нуль** *zero* is used before the minute.
Лекція почалася о першій нуль п'ять. *The lecture started at 1:05 cf. Лекція почалася о першій годині п'ять хви́лин.*

Вправи Exercises

Лукаш подарував молодшому братові Яремі цуценя Оріона.

9.1. Answer the questions. Use the dative. Pay attention to the word order.

Model.

Q Кому дзвонить Микола? *Who does Mykola call?* батько *father*.

A Микола дзвонить батькові. *Mykola calls his father.*

1. Кому пише лист Ольга? подруга
2. Кому купує штани Марія? Микола Приходько
3. Кому замовляє готель Степан? батько
4. Кому вони допомагають? Наталка та Тарас
5. Кому вона посилає гроші? матері
6. Кому ви даєте хліб? Іван Пінчук
7. Кому вони дарують квіти? Ольга
8. Кому ми показуємо місто? гість
9. Кому ти розказав історію? друг
10. Кому платить турист? касир

9.2. Revisit the previous exercise and replace all nouns with pronouns.

Model.

Q Микола дзвонить батькові? *Does Mykola call his father?*

A Так, він дзвонить йому. *Yes, he calls him.*

9.3. Give short answers to the questions. Put the adjectives or pronouns in the dative.

Model.

Q Якому другу дзвонить Микола? *What friend does Mykola call?*
близький. *close*

A Близькому. *A close one.*

1. Якому студентові професор каже це? останній
2. Якій дівчині ти подобаєшся? та гарна
3. Якій дитині лише один рік? ця мала
4. Чієму братові треба працювати? їхній
5. Чиї тітці ми допомагаємо? ваша
6. Якому чоловікові ти не віриш? незнайомий
7. Якій туристці треба пояснити це? американська
8. Якому робітникові він дає інформацію? третій

9.4. Listen to the cue and combine the required form of the noun **рік** a year with the numeral. Check yourself against the speaker.

Model. 1 - один рік.

1. 12	4. 42	7. 213	10. 30	13. 53	16. 11
2. 104	5. 10	8. 94	11. 50	14. 414	17. 81
3. 24	6. 29	9. 222	12. 561	15. 77	18. 112

9.5. Write down and say these indications of age. Use the dative of the logical subject.

Model: **С** я /, дев'ятнадцять *nineteen*

А Мені дев'ятнадцять років. *I am nineteen years old.*

1. ти, дев'ять	7. він, чотири
2. ми, чотирнадцять	8. вона, двадцять п'ять
3. я, сорок вісім	9. вони, сім
4. ви, п'ятдесят шість	10. ваша дочка, два
5. їхній син, одинадцять	11. моя подруга, тридцять
6. цей поляк, двадцять два	12. ваша мати, шістдесят

Цій веселій школярці
лише дев'ять років.

Note 9.6. Вік людини
Person's age

The word **рік** year, has three forms depending on the numeral it follows:

- 1) **рік** after the numeral **один** one and those ending in **один**, **один рік** one year, **сто один рік** a hundred and one years;
- 2) **роки**, used after the numerals **два** two, **три** three, **чотири** four and those that end in them, **два, три, чотири роки** two, three, four years, **сорок два роки** forty-two years
- 3) **років**, used after the numerals **п'ять** five, **шість** six, etc., as well as after **багато** many, **скільки** how many, **кілька** several, **п'ять, шість, сімнадцять років** five, six, seventeen years, **скільки років** how many years

What counts here is not the number you see, but the number you hear. You see the number 1 at the end of both 11 and 21, but you hear it only in *twenty-one* **двадцять один** and not in *eleven* **одинадцять**. Therefore the numeral **одинадцять** eleven is followed by **років** (not **рік**), similarly **дванадцять** twelve, **тринадцять** thirteen, and **чотирнадцять** fourteen require the form **років** (not **роки**).

For more see Note 3.17, p. 38, Lesson 11, p. 202, and Lesson 12, p. 223.

**Завдання для Міжнародної мережі
Українська Вікіпедія**
Internet assignment Ukrainian Wikipedia

9.6. Use the Ukrainian Wikipedia to find and write in Ukrainian the answers to these questions.

Скільки років:

письменникові
Юрію Андруховичу?

композиторові
Мирославу Скоріку?

чемпіонці
Ганні Ушеніновій?

поетові
Сергію Жаданові?

співачці
Руслані Лижичю?

музикантові
Святославу
Вакарчукові?

Note 9.7. Verbs with object in dative

давати; дати щось комусь?
to give sth to sb (not as a present)

дарувати; подарувати щось комусь?
to give sth to sb (as a present)

(до)помагати; (до)помогти комусь?
to help sb

купувати; купити щось комусь?
to buy sth to sb

показувати; показати щось комусь?
to show sth to sb

посилати; послати щось комусь?
to send sth to sb

пояснювати; пояснити щось комусь?
to explain sth to sb

радити; порадити щось (or inf.)
кому? to advise sth to sb

П 9.7. Compose your own sentences from the words given. Use verbs that require the dative indirect object (Note 9.7.)

1. Данило, давати поради, дочка
2. ви, показувати Київ, кожний гість
3. вчитель, пояснювати, нова студентка, текст
4. дядько, посилати, гроші, син
5. марко, купувати, книжка, Марина
6. ми, допомагати, ця приємна канадка
7. треба подарувати, український фільм, Богдан Міщенко
8. лікар, радити, мій хворий брат, поїхати до Криму

П 9.8. Express uncertainty. Use the construction *Logical Subject in D. + здаватися to seem*.

Model. C Я не впевнений, що це наша вулиця. *I am not sure it is our street.*

A Мені здається, (що) це наша вулиця. *It seems to me that this is our street.*

1. Ми не впевнені, що це так.
2. Їхня мати не впевнена, що вони вдома.
3. Вони не впевнені, що сьогодні концерт.
4. Її знайомий американець не впевнений, що він знає це місто.
5. Ти не впевнена, що Микола з Києва.
6. Ви не впевнені, що це слухна ідея (*good idea*).
7. Вона не впевнена, що Роман говорить англійською мовою.

П 9.9. Express necessity. Use the construction *Logical Subject in D. + треба to have (to do)*. Note that the perfective infinitive is used to signify an action that needs to be completed.

Model. C Я /, зробити це *to do this*

A Мені треба зробити це. *I need to do this.*

1. твоя сестра, піти до лікаря
2. її молодший брат, подзвонити до університету
3. наша мама, купити продукти
4. ми, написати список
5. їхній друг, послати їм відповідь
6. цей пан, знайти хороший готель
7. ваша викладачка, пояснити нам цей текст
8. той водій, відпочити

П 9.10. Form a statement that answers each of the questions.

Model.

C Кому треба спати? *Who needs to sleep?* малий Микола *little Mykola*

A Малому Миколі треба спати. *Little Mykola needs to sleep.*

Мирославі Хмельницькій треба потрапити на залізничний вокзал.

1. Кому здається, що сьогодні неділя? моя тітка Стефанія
2. Кому двадцять років? твій старший брат
3. Кому подобається багато читати? наша нова студентка
4. Кому Марія часто пише? дядько Олег
5. Кому ми маємо купити подарунок? їхня молодша сестра
6. Кому Надія пояснює завдання? українець Максим Петренко

Хто кому подобається? *Who likes whom?*

9.11. Write sentences indicating that one person likes the other.

Model.

С Павло *Pavlo*, Наталія *Natalia*

А Павло подобається Наталі. *Natalia likes Pavlo. (lit. Pavlo is pleasing to Natalia).*

1. Роман, Ольга	4. Петро, Катерина
2. Стефанія, Микола	5. наш друг, цей американець
3. ця українка, та американка	6. ваш приятель, їхня дочка

9.12. React to the cue. Express a polite desire contrary to the given advice. Use the imperfective infinitive in the negative advice vs the perfective infinitive in the expression of desire.

Model.

С Не треба (не слід) купувати цієї сорочки.

One shouldn't buy this shirt. він не

А А він навпаки хотів би її купити.

And he would like to buy it nevertheless.

1. Не треба читати цієї статті. ми
2. Не слід дякувати за допомогу. я
3. Не треба дзвонити до них так пізно. Ольга
4. Не слід писати такого листа. вони
5. Не треба продавати цього щеняти. Роман
6. Не слід купувати квитка так рано. наш знайомий
7. Не треба домовлятися про зустріч без Тетяни. Ігор і Килина
8. Не слід чекати його поради. вони
9. Не треба запрошувати Олега на вечерю. Марічка
10. Не слід дивитися цього фільму. наші діти
11. Не треба починати нової справи сьогодні. ми
12. Не слід звертатися до цього фахівця. Михайло та Стефанія

9.13. Provide a respective ordinal numeral for each cardinal numeral. Then combine the ordinal numeral with the noun. Make sure that both agree in gender.

Здається, що Богданові подобається Роксоляна.

Note 9.8. Як висловити бажання How to express desire

Polite desire is expressed by **я хотів би + pf. inf.**, which is the equivalent of the English *I'd like + inf.* This is the conditional mood of the verb **хотіти** to want (more in Lesson 15, pp. 297-300).

Memorize identical expressions of polite desire for other persons:

т. він (я, ти) хотів би + pf. inf. he (I, you, sg.) would like:

Микола хотів би прийти. *Mykola would like to come.*

ї. вона (я, ти) хотіла б + pf. inf. she (I, sg. you) would like:

Наталія хотіла б допомогти. *Natalia would like to help.*

пл. ми (ви, вони) хотіли б + pf. inf. we (pl. you, they) would like:

Дівчата хотіли б трохи відпочити. *The girls would like to rest a little.*

У Києві зараз п'ятнадцята година три хвилини.

Model. **Q** один *one*, студентка *f. student*

A перша студентка *the first f. student*

1. дванадцять, <i>f. ніч</i>	6. три, <i>nt. яблуко</i>
2. двадцять, <i>f. лекція</i>	7. тридцять шість, <i>m. кілометр</i>
3. чотири, <i>nt. авто</i>	8. сто, <i>m. день</i>
4. вісім, <i>f. субота</i>	9. сорок, <i>nt. число</i>
5. сім, <i>m. раз</i>	10. сто двадцять п'ять, <i>f. вулиця</i>

9.14. Answer the questions. Indicate the exact hour of the day. Make a note for yourself of the corresponding hour in the U.S. 12-hour frame.

Model. **Q** Котра зараз година? *What's the time now?* 13:00 (1:00 PM)

A Зараз тринадцята година рівно. *It's 1:00 PM sharp now.*

1. 12:00

4. 9:00

7. 17:00

10. 21:00

2. 3:00

5. 18:00

8. 22:00

11. 2:00

3. 15:00

6. 11:00

9. 20:00

12. 4:00

9.15. Answer the questions. Indicate the exact hour and minute. In casual speech, the words **година** and **хвилина** are often omitted. Determine the corresponding hour in the U.S. 12-hour scale.

Model.

Q Котра зараз година? *What's the time now?* 13:25 | 1:25 PM

A Зараз тринадцята година двадцять п'ять хвилин.

It is 1:25 PM now. or Зараз тринадцята двадцять п'ять.

1. 1:10

4. 23:08

7. 10:15

10. 7:31

2. 14:22

5. 18:43

8. 6:55

11. 16:17

3. 5:19

6. 19:56

9. 8:02

12. 4:41

9.16. Engage a partner in a Q-and-A. Indicate the time of the event in the 24-hour time frame.

Model.

С Тарас Taras, снідати *to have breakfast*, 8:15

О О котрій снідає Тарас? *At what time does Taras have breakfast?*

А О восьмій п'ятнадцять. *At 8:15 AM.*

1. програма, починатися, 19:30
2. концерт, закінчуватися, 22:20
3. мандрівники, вечеряти, 18:00
4. подруги, зустрічатися, 11:45
5. магазин, відкриватися, 9:15
6. Марія і Василь, грати у теніс, 15:50
7. потяг, приходить, 7:37
8. ваші знайомі, лягати спати, 12:05
9. автобус, відходити, 10:17
10. її консультант, дзвонити до тебе, 16:15

Будній день vs вихідний Weekday vs day off

9.17. Describe what you do on:

1) **типовий будній день** *a typical weekday*

2) **типовий вихідний** *a typical day off*

Use the prompts below. Indicate the exact time (hour and minutes) at which you do these things. If your activity lasts for a period of time, use:

від + G. of hour, N. of minute до + G. of hour, N. of minute

від дев'ятої тридцять до першої сорок п'ять *from 9:30 to 1:45.*

прокидатися; прокинутися *to wake up*

збиратися; зібратися на роботу (до університету / школи)

to get ready for work (university / school)

снідати; по- *to have breakfast*

читати; по- і відповідати; відповіді на листи *to read and answer the mail (letters)*

обідати; по- *to have lunch*

йти; піти до спортклубу (до театру, кіна, парку, на прогулянку)

to go to a fitness club (theater, cinema, park, for a walk)

вечеряти; по- *to have dinner*

купувати; купити продукти *to buy groceries*

працювати; по- у бібліотеці *to work in the library*

сидіти; по- в мережі *to spend time (lit. to sit) on the Internet*

заходити; зайти до приятеля / ф. приятельки на каву (розмову,

вечерю) *to drop by a friend's place for coffee (chat, dinner)*

дивитися; по- теленовіни *to watch news on TV*

робити; з- домашнє завдання *to do homework*

дзвонити; по- до друга (подруги) *to call a friend (f. friend)*

О сьомій Мотря прокидається і одразу збирається до школи.

У ресторані "Пузата хата" - українські страви на кожен смак.

Українці люблять їсти смачно, багато та робити це у гарному товаристві.

9.18. Say and write the sentences in Ukrainian. Use the vocabulary and grammar of this and previous lessons. If necessary, consult the dictionary.

1. What groceries can one buy in this grocery store?
2. Mr. Petrenko liked the new apartment very much.
3. Natalia needs to call the doctor immediately.
4. We are not sure that this is the street where Mykola lives.
5. Where can one find bread, butter, and jam here?
6. Can you show my brother where fresh fruit and vegetables are?
7. It seems to Oksana that today their friends want to have dinner at the restaurant.
8. One can pay for the products at the cash register.
9. Dear friends, it's time to call Maria and tell her about this invitation to the concert.
10. All groceries are exactly 250 hryvnias.
11. At what time does the train arrive and what time is it now?
12. They ask when I can show Kyiv to our American guest.
13. How old is this little boy?
14. We are going to meet at the post office at 1:30 PM.

9.19. Read the note on Ukrainian national cuisine below. Write out in Ukrainian the names of all the dishes and their ingredients. Using the Internet, classify the dishes by the following categories:

1. інгредієнти *ingredients*
2. закуски *appetizers*
3. перші страви *first courses*
4. другі страви *second courses*
5. десерт чи солодкі страви *desserts or sweet dishes*
6. напої *drinks*

Українська національна кухня Ukrainian National Cuisine

Food is an object of worship for Ukrainians. They like to eat well, a lot, and in congenial company. The absolute king of all Ukrainian dishes is **борщ** *borshch*. Its dictionary description as a *beet-and-cabbage soup* does not even hint at its rich bouquet of flavors. It is often said that there are as many borshches

as there are cooks, but there can be no borshch without **буряк** *beet*, **капуста** *cabbage*, **морква** *carrot*, and **помідор** *tomato*. Optional ingredients include **квасоля** *beans*, **селера** *celery*, **картопля** *potato*, **цибуля** *onion*, and even **чорнослив** *prunes*, **яблука** *apples*, and **гриби** *mushrooms*. A good borshch is deep red in color and a bit sour with its vegetables crunchy. It is traditionally based on a meat broth (pork, chicken or veal), but can also be vegetarian. Borshch is served

hot with a dollop of **сметана** *sour cream*, **часник** *garlic*, and **крин** *dill* – all fresh. It is often eaten with **пампушки** *pampushkas*, freshly baked yeast-dough rolls bathed in a mixture of chopped garlic and **шкварки** *fried bacon*. Another popular Ukrainian dish is **зелений борщ** *green borshch*, а.к.а. **щавлевий борщ** *sorrel soup*.

Serious contenders for the title of the second most popular Ukrainian dish are **вареники** *varenyks* and **голубці** *holubtsi*. *Varenyks*, in Galicia also known as **пирогі** *pyrohy*, are dumplings made of unleavened dough and stuffed with **сир** *cottage cheese*, a mixture of **сир і картопля** *cheese and mashed potatoes*, **капуста** *fried cabbage*, or **вишні** *cherries*, **яблука** *apples*, **полуниці** *strawberries*, or **чорниці** *blueberries*.

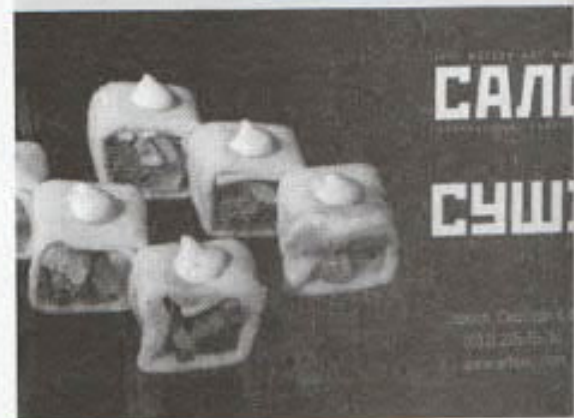

Holubtsi are cabbage rolls whose stuffing traditionally includes minced pork meat mixed with **рис** *rice* (sometimes **гречка** *buckwheat*), and fried chopped carrots and onions. The *holubtsi* are either boiled on a stove-top or stewed in an oven in tomato sauce. There are also meatless varieties of *holubtsi*. All are served either with fresh sour cream or a mushroom sauce.

There are dozens of other Ukrainian culinary dishes whose popularity is often limited to a particular region or a social group, such as **куліш** *kulich*, **капусняк** *kapusniak*, **деруни** *deruns*, **галушки** *halushkas*, **калганівка** *kalthanivka*, **студенець** *studenets*, **картопляники** *kartoplianyks*, **кишка** *kyshka*, **кисіль** *kysil*, **налисники** *nalysnyks*, **кулеша** *kulesha*, **кров'янка** *krov'ianka*, **мацьок** *matsiok*, **кнедлі** *knedli*, **бабка** *babka*, **колачі** *kolaches*, **маківник** *makivnyk*, **пляцок** *pliatok*, **узвар** *uzvar*, or **кутя** *kutia*. Detailed descriptions of most of them can be found on the Internet.

There is one component of the traditional Ukrainian cuisine that is unrivaled by any other, not even *borshch*, *varenyks*, or *holubtsi*. It defies description and comprehension by foreigners. That component is **сало** *pork fat*. **Сало** has become something of a cult among Ukrainians, involving beliefs, anecdotes, musical folklore, and even yearly festivals held all around the country. Ukrainians may have their share of differences about politics, history, or religion, but they are genuinely united by their love for **сало**. They consume it in all imaginable forms – fresh, salted, fried, baked, boiled, smoked, cured, and minced. It is always accompanied by bread and fresh garlic, onion, or pickled vegetables. It is seriously rumored that there is even a dessert variety of this beloved treat – **сало в шоколаді** *salo coated in chocolate*. **Сало** is widely believed to have healing properties, particularly for those with high cholesterol (wink). Healthy or not, **сало** is certainly the number one Ukrainian comfort food.

А на закуску можемо запропонувати вам ... сало-суші!

На першу подайте моїй подрузі курячу юшку, будь ласка, а мені - червоний борщ.

Як замовити їжу в ресторані How to order food in a restaurant

9.20. Memorize these expressions and use them to order food in a Ukrainian restaurant.

меню, <i>nt.</i> (дитяче, вегетаріанське, пісне)	a menu (children's, vegetarian, meatless)
закуска, <i>f.</i> (на + <i>A.</i>) на закуску	appetizer, for appetizer
страва, <i>f.</i> (м'ясна, вегетаріанська)	a dish, a course (meat, vegetarian)
перша страва (на + <i>A.</i>), на першу (страву)	first course, for the first course
друга страва (на + <i>A.</i>), на другу страву	second course, for the second course
гарнір, <i>m.</i> , ~у (на + <i>A.</i>), на гарнір	side dish, as a side dish
десерт, <i>m.</i> , ~у (на + <i>A.</i>), на десерт	dessert, for dessert
замовляти; замовити + <i>A.</i> (страву, закуску, напій)	to order (a dish, hors-d'oeuvre, drink)
подавати; подати + <i>A.</i> (страву і т.д.)	to serve (a dish, etc.)
рахунок, <i>m.</i> , ~у, принесіть рахунок, будь ласка!	a check, <i>im.</i> bring the check, please!
платити; заплатити + <i>A.</i> , рахунок; п. за + <i>A.</i> (обід, вечерю, вино)	to pay the check; pay for (lunch, dinner, wine)

9.21. Listen carefully to the dialogue and answer the questions.

1. Який стіл треба клієнтові?
2. Які напої замовляє клієнт?
3. Що він замовляє на першу страву?
4. Про що забув клієнт?
5. Кому він замовив на десерт каву-еспресо?

«У ресторані». At the Restaurant.

Клієнт. Будь ласка, стіл на дві особи.

Офіціант. Звичайно. Вас влаштує ось цей біля вікна?

Клієнт. Так, дякую. Біля вікна буде добре. Що тут пропонують у меню?

Офіціант. Ось – закуски, перші, другі страви та десерт. А ось напої: безалкогольні й алкоголь.

Клієнт. Для початку прошу принести мені пляшку мінеральної води. Моїй подрузі – пляшку пива «Чернігівське».

Офіціант. Добре. За хвилину.

Клієнт. На першу страву – два борщі. На другу – шашлик для моєї подруги і голубці для мене.

Офіціант. Який гарнір до шашлика?

Клієнт. Рис, будь ласка. До речі, я забув про закуски. На закуску два салати із капусти.

Офіціант. А десерт? Що ви хотіли б на десерт?

Клієнт. На десерт, прошу подати мені - чорний чай, а ти – каву-еспресо. Це все. Дякую.

Офіціант. Прекрасно! Ваша вечеря буде готова за хвилину.

У Львові кожен ресторан особливий, і в кожному особлива кухня.

9.22. Order a Ukrainian dinner from the menu for four people. Use the dialogue in the previous exercise.

ТИПОВЕ МЕНЮ

TYPICAL MENU

• *Закуски* •

<i>асорті з горідини</i>	<i>assorted vegetables</i>
<i>рибне асорті</i>	<i>assorted cold fish</i>
<i>м'ясне асорті</i>	<i>assorted cold cuts</i>
<i>салат</i>	<i>salad</i>

• *Перші страви* •

<i>червоний борщ</i>	<i>red borshch</i>
<i>зелений борщ</i>	<i>green (sorrel) borshch</i>
<i>капусняк</i>	<i>sauerkraut soup</i>
<i>куряча юшка</i>	<i>chicken soup</i>
<i>уха</i>	<i>fish soup</i>

З 8:00 до 11:30 ранку!

**Завітайте на сніданок,
Буде добрим кожен ранок!**

Сирники з сметаною...	11,00 грн
Омлет з начинкою.....	8,50 грн
Запіванка сирна.....	9,50 грн
Каша вівсяна.....	6,50 грн
Яшня.....	6,50 грн
Деруни із сметаною.....	7,00 грн

Вареники – це друга страва, що особливо популярна по всій Україні.

• Другі страви •

<i>голубці</i>	<i>cabbage rolls</i>
<i>вареники, Gal. пироги</i>	<i>pierogi (dumplings)</i>
<i>деруні</i>	<i>potato pancakes</i>
<i>шашлік</i>	<i>shish kebab (of pork, veal or lamb)</i>
<i>котлета по-київськи</i>	<i>chicken Kyiv</i>
<i>домашня ковбаса</i>	<i>homemade sausage</i>

• Гарніри •

<i>смажена картопля</i>	<i>fried potatoes</i>
<i>картопля-фрі</i>	<i>French fries</i>
<i>товканиця or картопляне п'юре</i>	<i>mashed potatoes</i>
<i>рис</i>	<i>rice</i>
<i>гречана каша</i>	<i>boiled buckwheat</i>
<i>овочі</i>	<i>vegetables</i>
<i>макарони</i>	<i>pasta</i>

• Десерт •

<i>тістечко</i>	<i>a cake</i>
<i>торт</i>	<i>a tart</i>
<i>рогалик</i>	<i>a croissant</i>
<i>печиво</i>	<i>cookie</i>
<i>морозиво</i>	<i>ice-cream</i>
<i>фруктовий салат</i>	<i>fruit salad</i>

• Напії •

Безалкогольні

<i>чай</i>	<i>tea</i>
<i>кава</i>	<i>coffee</i>
<i>вода: мінеральна, газована, негазована, джерельна</i>	<i>water: mineral, carbonated, non-carbonated, spring</i>
<i>сік</i>	<i>juice</i>

Алкогільні

<i>пиво: пляшкове, бочкове</i>	<i>beer: bottle, on tap</i>
<i>вино: біле, червоне, десертне, шампанське</i>	<i>wine: white, red, dessert, sparkling</i>
<i>міцні напії: горілка, коньяк, бранді, віскі, джін</i>	<i>strong drinks: vodka, cognac, brandy, whisky, gin</i>

9.23. Listen carefully to these questions and answer each of them using Dialogue 9.

1. Що треба зробити Марті та Миколі?
2. Куди вони думають іти?
3. Як часто і в який день тижня вони купують продукти?
4. Чому Микола пропонує Марті почекати до суботи?
5. У якій ситуації краще їсти у ресторані?
6. Що має охоту зробити сьогодні Марта?
7. Яке меню на вечерю пропонує Микола?
8. Про що вони домовилися?
9. У якій підливі має бути індичка?
10. Які можуть бути гарніри в українській кухні?
11. Які продукти думають купити Марта й Микола?
12. Що забули написати до списку молоді люди?
13. Які продукти завжди купуєте ви?
14. Які продукти ви купуєте рідко?

Мовні ресурси на мережі. **Синоніми**
Language resources on the web. **Synonyms**

9.24. Find synonyms of the words below. Visit the website **Словники України on-line**: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> Type into its search window on the left each of the words and click. On the new screen, click **Синонімія** (synonyms).

українська	англійська	синоніми
страва		
варити		
городина		
вихідний		
будній		
навчатися		

Хочете покуштувати
нашу нову страву?

9.25. Enact a conversation with a partner. Use the material you have learned so far. If necessary, consult the dictionary.

Сцénка за сцénарієм «До супермаркету по продукти»
Scripted skit: *Buying Groceries in a Supermarket*

Курьо (Кирило) Addresses Hanna by phone. Says that he is planning to go to the supermarket. Asks whether she wants to go too.

Нанна (Ганна): Asks whether he is planning to go today.

Курьо: Affirmative. Not sure exactly at what time. He has some work to do.

Нанна: Where exactly would he like to buy his groceries? Maybe at the local supermarket «Велика кишéня» (*A Big Pocket*)?

Курьо: Affirmative. There, he can find everything he needs and for a good price.

Нанна: The «Велика кишéня» opens at 8:00 AM and closes at 10:00 PM.

Курьо: Asks about the time at the moment, and answers himself that it is 3:00 PM.

Нанна: She'll be ready to go shopping at about 5:00 PM if that is OK.

Курьо: No problem. 5:00 PM is good for him. Suggests meeting near the entrance to the supermarket.

Нанна: Agrees. Asks whether Kyrylo remembers if one can buy fresh fish there.

Курьо: He does not remember, but has an ad (рекламівка) from the supermarket.

Нанна: Realizes that she has it too, right near the phone. Opens it and looks for the department «Дари мoря» (*Gifts of the Sea*).

Курьо: He already found it. Reads «fresh fish, frozen fish». Says that they offer a good selection of fresh fish.

Нанна: Asks what specifically Kyrylo needs to buy.

Курьо: Practically everything, because his refrigerator is empty.

Нанна: Advises to write a list of groceries (список продуктів), otherwise (інакше) he'll have to go shopping again.

Курьо: He never has a list of groceries because he needs only bread, milk, cottage cheese, coffee, some ham, jam, and eggs.

Нанна: Doesn't he need vegetables too, such for example as tomatoes, cucumbers, onion? He already forgot things he needs.

Курьо: Says, Hanna is right and he intends to write up the list. Bids good-bye till 5:00 PM.

Anna: Confirms and adds at 5:00 PM near the entrance to the supermarket.

Лекція | Lesson 10

Dialogue:

Квитки на по́тяг до Севастопо́ля
Train Tickets to Sevastopol

Grammar:

Instrumental singular
Imperfective synthetic future tense

Competencies:

Professions
Months and dates
Buying train, bus, or plane tickets
Transportation schedules
Speaking over the phone

Цим потягом Марія Новачук їздить у село Глинськ до свого брата Олексі.

Нам треба бути в Маріуполі завтра о десятій ранку.

10. Діялог. Квитки на потяг до Севастополя.

- Мандрівник:** Будь ласка, два квитки до Севастополя на цю середу.
- Касир:** Ця середа – це яке число? Трєте чи четвєрте?
- Мандрівник:** Якщо не помиляюся, це має бути трєте липня.
- Касир:** Так, дійсно. Квитки на який потяг ви хотїли б: ранковий, дєнний чи вечїрній?
- Мандрівник:** Я не впевнений, але ми з жїнкою хотїли б приїхати до Севастополя вранці наступного дня.
- Касир:** Тобто у четвєр, четвєртого липня. Значить вам трєба їхати дєнним потягом.
- Мандрівник:** Тодї два купєйні квитки на дєнний потяг на трєте, будь ласка.
- Касир:** Це коштуватиме вам двїсті дєсять гривень за квиток. Разом чотирїста двадцять гривень.
- Мандрівник:** Ні, ні. Це надто дорого. Мєже є плацкартні мїсця?
- Касир:** Зараз, хвилинку. Трєба подивитися. Ні, на цей потяг всі плацкартні квитки продали.
- Мандрівник:** А на їнший потяг? Має бути принаймні ще два потяги до Севастополя.
- Касир:** Так, є плацкартні квитки на потяг нємер сєрок о вєсьмїй двадцять п'ять. Сто двадцять гривень за квиток.
- Мандрівник:** Це зовсїм їнша справа. А коли цей потяг приходить до Севастополя?
- Касир:** Об одинадцятїй нуль п'ять ранку четвєртого липня. Беретє?
- Мандрівник:** Це те, що трєба! Беремо!
- Касир:** Вашї мїсця нємер дев'ятнадцять та двадцять, шєстий вагон, нємер потяга – сєрок.
- Мандрівник:** Чи мєжна заплатїти кредитною карткою?
- Касир:** На жаль, ні. Лише готївкою.
- Мандрівник:** Ось прєшу: двїсті сєрок гривень за два квитки у плацкартному вагонї.
- Касир:** Дякую. А ось вашї квитки. Щасливої вам дорєги.

10. Dialogue. Train Tickets to Sevastopol.

- Traveler:** Two tickets to Sevastopol, for this Wednesday, please.
- Ticket seller:** This Wednesday, what date is it? The third or the fourth?
- Traveler:** If I am not mistaken, it's supposed to be July 3.
- Ticket seller:** Yes, indeed. Tickets for which train would you like: the morning, afternoon or evening one?
- Traveler:** I am not sure, but my wife and I would like to arrive in Sevastopol next day in the morning.
- Ticket seller:** That is to say, on Thursday, July 4. Then you should go by the afternoon train.
- Traveler:** Then two second-class tickets for the afternoon train of the third (of July), please.

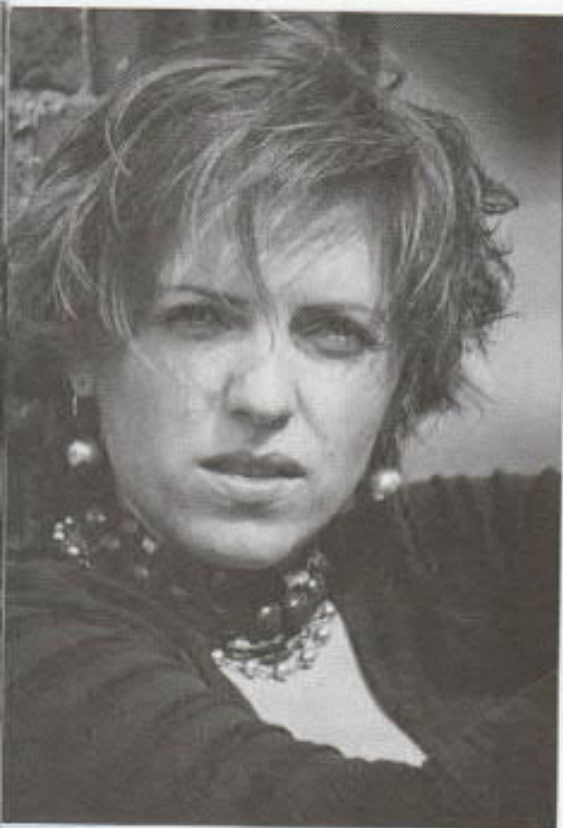
- Ticket seller:** This will cost you two hundred and ten hryvnias a ticket. All together four hundred and twenty hryvnias.
- Traveler:** No, no. It's too expensive. Perhaps there are third-class seats?
- Ticket seller:** Just a moment. I need to take a look. No, all third-class tickets for this train have been sold out.
- Traveler:** How about a different train? There has to be at least two more trains to Sevastopol.
- Ticket seller:** Yes, there are third-class tickets for train number forty at eight twenty-five. A hundred and twenty hryvnias a ticket.
- Traveler:** That's an entirely different matter. And when does this train arrive in Sevastopol?
- Ticket seller:** At 11:05 AM on July 4. Do you want them?
- Traveler:** That's what we need! We'll take them!
- Ticket seller:** Your seat numbers are nineteen and twenty, car number six. The train number is forty.
- Traveler:** Can I pay by a credit card?
- Ticket seller:** Unfortunately, you can't. Only in cash.
- Traveler:** Here you are. Two hundred and forty hryvnias for two tickets in a third-class train car.
- Ticket seller:** Thank you. And here are your tickets. Have a great trip.

Тут можна купити квитки тільки на поїзд чи на літак і автобус теж?

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

по́тяг, <i>m.</i> , -а	a train. This word is gaining in frequency and popularity as a synonym of поїзд.
квито́к на + <i>A.</i> по́тяг (літа́к, авто́бус, електри́чку) ми з жі́нкою	a train (airplane, bus, commuter train) ticket my wife and I, ми з чолові́ком (бра́том, сестро́ю, дру́гом) my husband (brother, sister, friend) and I
ї́хати + <i>I.</i> по́тягом or пої́здом (літако́м, авто́бусом, електри́чкою, авто́м, метро́м)	to go by train, airplane, bus, commuter train, car, subway (The vehicle of locomotion is a noun in instrumental. No preposition is used with it.)
прихо́д ити, -я́ть; при́й ти, -ду́ть	to arrive (of scheduled train, bus, boat). Коли прихо́дить пої́зд з Оде́си? When does the train from Odesa arrive?
спа́льний квито́к, <i>m.</i>	1 st class sleeping-car ticket (two passengers in a closed compartment, each assigned a sleeping berth)
купе́йний квито́к, <i>m.</i>	2 nd class ticket (four passengers in a closed compartment, each assigned a sleeping berth)
плацка́ртний квито́к, <i>m.</i>	3 rd class ticket (six passengers in an open compartment, each assigned a sleeping berth)
зага́льний квито́к, <i>m.</i>	4 th class ticket (twelve passengers in an open compartment, each assigned a seat)
мі́сце, <i>nt.</i>	place, here passenger seat or berth on train, bus, airplane, місце біля + <i>G.</i> ві́кна (прохо́ду, аварі́йного вихо́ду) window (aisle, emergency exit) seat.
плат ити, плачу́, -я́ть; за- + <i>I.</i>	to pay (unlike in English, no preposition is used after the verb), п. кредитно́ю ка́рткою, го́тівкою, че́ком to pay with a credit card, cash, check.

Оля воліє подорожувати літаком,
ніж велосипедом чи навіть
потягом.

Граматика | Grammar

Орудний відмінок однини Instrumental Case Singular

Instrumental case correlates with the questions
з ким? *with whom?* з чим? *with what?*

Функція Function

The instrumental case can appear on its own and with prepositions. When used on its own, it can signify:

- 1) an instrument of action,
ручка *a pen* - писати **ручкою** *to write with a pen*
золото *gold* - платити **золотом** *to pay in gold*
ніж *a knife* - різати **ножем** *to cut with a knife*
- 2) a means (vehicle) of locomotion:
машина *a car* - їхати **машиною** *to drive by car*
потяг *a train* - подорожувати **потягом** *to travel by train*
човен *a boat* - пливати **човном** *to sail by boat*
літак *a plane* - летіти **літаком** *to fly by plane*
- 3) a space within which a motion takes place. The noun in the instrumental usually accompanies a motion verb **ходити** *to go (on foot)*, **їздити** *to drive*, **гуляти** *to walk*, **бігати** *to run* (For more on motion verbs see Lesson 11, pp. 203-204):
парк *a park* - гуляти **парком** *to walk in a park*
вулиця *a street* - йти **вулицею** *to walk along a street*
місто *a city* - їхати **містом** *to drive through a city*
ліс *a forest* - бігти **лісом** *to run through a forest*

In this function, the instrumental expresses the same meaning as the locative with the preposition **по** (p. 82, 84). Thus **гуляти парком** and **гуляти по парку** both mean *to walk in a park*, likewise **йти вулицею** and **йти по вулиці** both mean *to walk along a street* and so on.

When used with prepositions, the instrumental case can signify:

- 1) accompaniment, друг *a friend* - Я зробила це з **другом**. *I did it with a friend.* студент *a student* - Ми прийшли зі **студентом**. *We came with a student.*
- 2) a person the subject interacts with, for such verbs as **розмовляти з кимось** *to speak with sb*
знайомитися з кимось *to make an acquaintance with sb*
погоджуватися з кимось *to agree with sb*, офіціант *a waiter* - Ярина розмовляє з **офіціантом**. *Yaryna is speaking with a waiter.*
- 3) a static position with such prepositions as **під** *under*, **за** *behind*, **над** *above*, **між** *between, among*,
дерево *a tree* - Він сидів **під деревом**. *He was sitting under a tree.*

стіна *a wall* - За стіною хтось грав. *Somebody was playing behind the wall.*

місто *a city* - Небо над містом було чисте. *The sky over the city was clear.*

ми *we* - Хай це лишається між нами. *Let this stay between us.*

Утворення Formation

Ім'єнники Nouns

The nominal instrumental singular endings:

~ою (~єю, ~єю), ~ю (~ю), ~ом (~ем, ~єм), ~ям

~ою is taken by feminine and masculine nouns ending in ~а, *ручка a pen - ручкою, книжка a book - книжкою, сестра a sister - сестрою, собака a dog - собакою;*

~єю is taken by:

(a) feminine and masculine nouns ending in ~а, and whose stem final is either ~ж, ~ч, ~ш, or ~щ, *їжа food - їжею, задача change - задачею, миша a mouse - мишею, площа a square - площею;*

(b) feminine and masculine nouns ending in ~я: *f. Оля Olya - Олею, m. суддя a judge - суддею;*

~єю is taken by feminine and masculine nouns ending in ~'я like *сім'я a family - сім'єю* as well as those ending in ~ія, so that the resulting sequence is ~ією, *історія a story - історією, олія oil - олією, мрія a dream - мрією;*

~ю is taken by the 3rd declension feminine nouns (ending in zero), *радість joy - радістю, молодість youth - молодістю.*

The final stem consonant doubles before the instrumental ending ~ю if it is preceded by a vowel,

річ a thing - річчю, ніч a night - ніччю, сіль salt - сілля, осінь autumn - осінню, молодь youth (people) - молоддю.

~ом is taken by masculine nouns ending in a hard consonant or in ~о and neuter nouns ending in ~о, *брат a brother - братом, друг a friend - другом, студент a student - студентом, батько a father - батьком, Дніпро the Dnipro - Дніпром, місто a city - містом, вікно a window - вікном;*

~ем is taken by masculine nouns ending in a soft consonant or in ~ж, ~ч, ~ш, ~щ and neuter nouns ending in ~е, *американець an American - американцем, учитель a teacher - учителем, ніж a knife - ножем, море a sea - морем, поле a field - полем.*

Note 10.1. Verbs with object in instrumental

- ◊ користуватися словником (порадою, інтернетом) *to use a dictionary (a piece of advice, the Internet)*
- ◊ займатися спортом (музикою, фотографією) *lit. to occupy oneself with sports (music, photography)*
- ◊ працювати економістом (учителем, журналістом) *to work as an economist (teacher, journalist)*
- ◊ розмовляти українською (англійською і т.д.) мовою *to speak the Ukrainian (English, etc.) language*
- ◊ ставати фахівцем (спортсменом) *to become an expert (athlete)*
- ◊ цікавитися літературою (кінм, історією, театром) *to be interested in literature (cinema, history, theater)*

Ці туристи серйозно цікавляться старою архітектурою Львова.

Note 10.2. Motion vs. location

Some of the same prepositions, when followed by nouns in the accusative case, indicate the direction of motion as opposed to static location expressed by the instrumental case.

Він сів під (А.) дерево. He went and sat down under a tree.

Вони сховалися за стіну. They hid behind a wall.

Ми зустрінемося перед аптекою-музеєм.

Note 10.3. Prepositions with instrumental:

- ◊ за (*behind, after*), Він сидів за мною. *He was sitting behind me.*
 - ◊ з (*із, зі*) with, Я познайомився з новою дівчиною. *I met a new girl.*
 - ◊ між (*between*), Між ними нічого не було. *There was nothing between them.*
 - ◊ над (*наді*) above, over, над землею *above the ground*
 - ◊ під (*піді*) under, Під столом кіт. *There's a cat under the table.*
 - ◊ перед (*переді*) in front of, (of time) before, Перед вікном дерева. *There are trees in front of the window.*
- The prepositions над, під, and перед each have an i-ended variant, used only before мною, the instrumental of я I.
- ◊ наді мною *above me*
 - ◊ піді мною *under me*
 - ◊ переді мною *before me*

Note 10.4. Apostrophe in instrumental case

If the final stem consonant is -б-, -п-, -в-, -ф-, or -м-, it stays single but an apostrophe is inserted between it and the ending -ю.

любов love - любов'ю
кров blood - кров'ю

The instrumental singular of мати a mother is матір'ю.

-см is taken by masculine nouns ending in -й, водій a driver - водієм, музей a museum - музеєм, геній a genius - генієм, Андрій Andriy - Андрієм;

-ям is taken by all neuter nouns ending in -я, питання a question - питанням, завдання an assignment - завданням, життя a life - життям, теля a calf - телям, ім'я a name - ім'ям (var. іменем).

» SOUND CHANGES «

in the instrumental singular of nouns

Dropping of -о- (-е-)

-о- and -е- in the last syllable of 2nd declension masculine nouns are dropped in the instrumental singular,

куток a corner - перед кутком *before the corner*
сон sleep - перед сном *before sleep*
українець a Ukrainian - з українцем *with a Ukrainian*
кінець an end - перед кінцем *before the end*
день a day - перед днем *before the day*

Change of -і- to -о- (-е-)

-і- changes to -о- (-е-) in the final syllable in 2nd declension masculine nouns,

кіт a cat - з котом *with a cat*
ніс a nose - з носом *with a nose*
лід ice - з льодом *with ice*
кінь a horse - конем *by horse*
папір a paper - під папером *under a paper*
but дід a grandfather - з дідом *with a grandfather*

Прикметники, порядкові числівники, присвійні та вказівні займєнники

Adjectives, Ordinal Numerals, Possessive, and Demonstrative Pronouns

The adjectival instrumental singular endings:

-им (-ім, -ім), -ою (-ьою).

Masculine adjectives, ordinal numerals, and demonstrative, interrogative, and possessive pronouns end in:

-им for hard stems,
добрий good - добрим, великий big - великим, цікавий interesting - цікавим, перший first - першим, той that - тим, який what (kind of) - яким, наш our - нашим;

-ім for soft stems, **останній last - останнім, осінній autumnal - осіннім, третій third - третім, їхній their - їхнім;**

-ім for soft stems ending in **-й, мій my - моїм, твій your - твоїм, чий whose - чийм.**

Feminine adjectives, ordinal numerals, and pronouns end in:

-ою for hard stems,
добра good - доброю, велика big - великою, цікава interesting - цікавою, дешева cheap - дешевою, мала small - малою;

-ьою for soft stems,
остання last - останньою, осіння autumnal - осінньою, третя third - третьою, синя blue - синьою;

-сю for soft stems ending in **-й,**
моя my - моєю, твоя your - твоєю, чия whose - чією.

The stress in the instrumental of nouns, adjectives, and ordinal numerals is mostly on the same syllable as in the respective *nominative singular* as is the case in the above.

Українські місяці Ukrainian Months

Names of months are spelled in lowercase. In numeric dates, first comes the day in Arabic numeral, followed by the month in Roman numeral, and the year in Arabic again, **28. IV. 2014 April 28, 2014.**

Roman numeral	місяць month	G. sg. It was on the ...-th of (month)	English
1.	I. січень	Це було другого січня.	January
2.	II. лютий	Це було першого лютого.	February
3.	III. березень	Це було двадцятого березня.	March
4.	IV. квітень	Це було сьомого квітня.	April
5.	V. травень	Це було третього травня.	May
6.	VI. червень	Це було одинадцятого червня.	June
7.	VII. липень	Це було тридцятого липня.	July
8.	VIII. серпень	Це було п'ятого серпня.	August
9.	IX. вересень	Це було вісімнадцятого вересня.	September
10.	X. жовтень	Це було тринадцятого жовтня.	October
11.	XI. листопад	Це було четвертого листопада.	November
12.	XII. грудень	Це було шостого грудня.	December

Note 10.5. Mixed declension nouns in instrumental singular

Second declension masculine nouns ending in **-р** can take both the ending **-ом** and **-ем** in the instrumental, **варвар a barbarian - з варваром with a barbarian**
тренер a coach - з тренером with a coach
пасажир a passenger - з пасажиром with a passenger

but

господар a landlord - з господарем with a landlord
лікар a physician - з лікарем with a physician
пекар a baker - з пекарем with a baker

In these and similar cases, it is a good idea to consult the dictionary.

Note 10.6. Baby animal names in instrumental

Baby animal names like **теля a calf** do not have the suffix **-ат (-ят)** in the instrumental singular, like they do in other cases,

курча a chicken - з курчам with a chicken

щенья a puppy - з щеням with a puppy

котеня a kitten - з котеням with a kitten

Кішка Кіціоня з котеням Мурчиком

Двадцять четвертого серпня святкують День незалежності України.

Дати Dates

Dates usually appear in two contexts:

1) when a date is simply stated,

Сьогодні шосте квітня дві тисячі тринадцятого року. *Today is April 6, 2013.*

Such a statement correlates with the question **Яке сьогодні число?** *What date is it today?*

To answer it, the combination *ordinal numeral in N. + month in G. + ordinal numeral of year in G. + року* is used,

Сьогодні перше липня дві тисячі десятого року. *Today is the first of July, 2010.*

2) when a date of an event is indicated,

Фестиваль починається двадцять першого липня дві тисячі п'ятнадцятого року. *The festival starts on July 21, 2015.*

Such a statement correlates with the question **Коли це буде (станеться, матиме місце)?** *When will it be (happen, take place)?*

In answer to it, both *ordinal numeral and month* are put in the genitive. Unlike in English no preposition is used:

Новий рік починається першого січня. *The new year starts on the 1st of January.*

Концерт буде третього березня. *The concert will be on the 3rd of March.*

In the composite ordinal numeral indicating a year, only the last word is declined,

Це сталося другого вересня тисяча дев'ясот дев'яносто п'ятого року. *This happened on September 2, 1995.*

All month names with *-е-* in the final syllable lose it in oblique cases including the genitive, **січень** *January - до січня* *till January*, **перед січнем** *before January*, **у січні** *in January*.

To indicate an event in a particular month with no specific date given, the name of that month is used in the **locative singular** with the preposition **у (в)** *in*,

у березні *in March*, **у жовтні** *in October*, **у лютому** *in February*.

Ukrainian equivalents of *last March, next September* are combinations of **минулий** *last* and **наступний** *next* with a month name, both in the genitive case singular,

минулого травня *last May*, **наступного жовтня**, *next October*.

A more common way of expressing similar time designations is:

у травні минулого року *lit. in May of last year* or

торік у травні *lit. last year in May*

у липні цього року *this July*

у грудні наступного року *lit. in December of next year*

Вправи Exercises

10.1. Respond to the questions.

a) Model.

Q Тарас – економіст? *Is Taras an economist?*

A Ні, але він хоче стати економістом. *No, but he wants to become an economist.*

1. Михайло – журналіст?	6. Роман – студент?
2. Ігор – інженер?	7. Марія – вчителька?
3. Ярина – лікарка?	8. Катерина – письменниця?
4. Ваш брат – перекладач?	9. Його мати – акторка?
5. Цей чоловік – вчитель?	10. Її друг – бізнесмен?

Change the gender of the person in each instance and use the name of the occupation that corresponds to the gender.

b) Model.

Q Тамара – економістка? *Is Tamara (f.) an economist?*

A Ні, але вона хоче стати економісткою. *No, but she wants to become (f.) an economist.*

10.2. Answer the questions.

Model. цей пан *this gentleman*, актор *an actor*

Q Ким працює цей пан? *What does this gentleman work as?*

A Актором. *As an actor.*

1. Марія, юристка	5. ваша сусідка, вчителька
2. молодий чоловік, вчитель	6. Петро Михайлович, журналіст
3. Іван, лікар	7. їхня тітка, журналістка
4. його брат, юрист	8. Роман, офіціант

10.3. Answer the questions. Use the instrumental case.

Model.

Q Тарас – економіст? *Is Taras an economist?* добрий *good*

A Ще ні, але колись він буде добрим економістом. *Not yet, but one day he will be a good economist.*

- Цей хлопець – спортсмен? великий
- Її сусідка – художниця? оригінальна
- Твій брат – фотограф? цікавий
- Ця пані – вчителька? добра
- Його дядько – таксист? досвідчений
- Ваш приятель – кухар? гарний

 Note 10.7. Як запитати про професію How to ask about occupation

Ким вона працює? *What does she work as?*

Вона працює інженером. *She works as an engineer.*

Ким працює Марія? *What does Maria work as?*

Вона працює економістом. *She works as an economist.*

or

Хто ви за професією (фахом)?
What are you by occupation?

За професією я економіст. *By profession I am an economist.*

Хто за професією ваш брат? *What is your brother by occupation?*

За професією мій брат лікар. *By profession my brother is a physician.*

Note the difference in the word order:
subject + predicate, when the subject is a personal pronoun,

Ким вона (ти, він, ви, вони) працює (працюєте, працюють)?

predicate + subject, when the subject is a noun or noun phrase.

Ким працює Марія Василівна (його сестра, їхня мати, твій батько)?

Улітку Галина працює продавцем городини.

Note 10.8. Чужі мови, якими розмовляють українці

Foreign languages Ukrainians speak

англійська	English
арабська	Arabic
білоруська	Belarusian
іспанська	Spanish
італійська	Italian
китайська	Chinese
німецька	German
польська	Polish
португальська	Portuguese
російська	Russian
турецька	Turkish
французька	French

10.4. Answer the questions. Replace nouns with personal pronouns.

Model.

Q Чим цікавиться Маріна? *What is Maryna interested in?*
українська історія *Ukrainian history*

A Вона цікавиться українською історією.
She is interested in Ukrainian history.

1. Чим користується Андрій? український словник
2. Чим цікавляться ці туристи? модерна архітектура
3. Чим пише Роман? чорний олівець
4. Чим платять учасники екскурсії? кредитна картка
5. Чим малює Оксана? зелена фарба
6. Чим їздять до міста ці школярі? міський автобус

10.5. First, ask what language a person can speak. Then answer for that person. Note that the feminine adjective is used as shorthand for the *adjective + noun phrase*, **українська** *Ukrainian* instead of **українська мова** *the Ukrainian language*.

Model. ти *you*, українська *Ukrainian*

Q Якою мовою ти розмовляєш? *What language do you speak?*

A Українською (мовою). *Ukrainian.*

1. я, англійська	6. ми, іспанська
2. вони, німецька	7. її тітка, турецька
3. ви, італійська	8. він, китайська
4. Марія, російська	9. їхні сини, польська
5. їхня дочка, арабська	10. мій дядько, португальська

10.6. Answer the questions. Use prepositions where needed and the word collocations given.

Model.

Q Чим він користується? *What does he use?* твоя карта *your map*

A Твоєю картою. *Your map.*

1. З ким ви познайомилися вчора? одна цікава дівчина
2. Чим ми будемо користуватися для перекладу? їхній новий словник
3. Де він гуляв цілий день? це старе місто
4. Чим вона цікавиться? останній фільм Леоніда Осіки
5. З ким ти прийдеш на день народження? мій новий приятель
6. Ким ти працюєш тут? їхня головна економістка
7. Чим ви пояснюєте це? сильний дощ і вітер
8. Чим вони займаються на вихідні? моя музична освіта
9. Чим вони люблять малювати? ця зелена фарба
10. З ким ви говорили про це? твоя молодша сестра Оля
11. З ким мені треба порадитися? моя знайома лікарка
12. Чим ви можете заплатити? її персональний чек

КУРСИ

ІНОЗЕМНИХ МОВ:

англійська
німецька
іспанська
польська
чеська
італійська
французька

Курси ведуть викладачі
Національного університету ім. І.Франка

Після закінчення курсу навчання
видається сертифікат

Довідки за тел.: 272-68-53

8-097-372-83-53

Якою мовою ви хочете
навчитися розмовляти?

10.7. Answer the questions. Use the prepositions with the instrumental case to indicate a static position.

Model.

Q Де висить картина? *Where is (lit. hangs) the picture?*
above стіл a table

A Картина висить над столом? *The picture is above the table.*

1. Де росте дерево? *behind* хата
2. Де лежить кіт? *under* ліжко
3. Де літають птахи? *over* парк
4. Де стоїть шафа? *between* стіна та вікно
5. Де лежить гарний килим? *in front of* вхід
6. Де синє небо? *above* я
7. Де стоїть авто? *behind* музей
8. Де лежить ключ? *under* журнал
9. Де ростуть квіти? *between* готель і ресторан

10.8. Fill in the blanks with either **місто** a city or **місце** a place in the required case form. Translate into English.

1. Батько Павла народився у старому галицькому ...
2. Якє ... України найбільше сподобалося Джонови Андерсону?
3. У цьому гарному ... Полтави стоїть музей Івана Котляревського.
4. Кожне велике чи мале ... України має власну назву й історію.
5. Ця кав'ярня – їхнє улюблене ...
6. У старому кінотеатрі Марія завжди сиділа на перше ... у тридцять третьому ряді.
7. Вибачте, ці два ... біля вас зайняті?
8. Колись на ..., де зараз Одеса, було старе ... Хаджибей.
9. У першому ряді є два вільних ...
10. Йому дуже подобаються старі галицькі ... Дрогобич, Стрий і Жовква.

10.9. Answer the questions. Note the word order of the answer.

Model.

Q Якє сьогодні число? *What date is it today?* 02.IX Sept. 2

A Сьогодні друге вересня. *Today is the 2nd of September.*

1. Якє сьогодні число? 12.II.
2. Якє число буде завтра? 25.V.
3. Якє число буде наступної суботи? 10.IV.
4. Якє число буде післязавтра? 21.VII.
5. Якє число буде наступного понеділка? 04.VI.
6. Якє число буде наступної п'ятниці? 3.XI.
7. Якє число буде наступного четверга? 9.III.
8. Якє число було того дня? 11.IX.

Note 10.9. Ім'єнники **місто** та **місце** Nouns **місто** vs **місце**

The nouns **місто** a town, city, and **місце** a place, a seat, are often confused by learners. Study the illustrations of their use below.

Я люблю жити у великому місті. / *I like to live in a big city.*
vs

Мій будинок стоїть у гарному місці. / *My house stands in a nice place.*

Олена любить це місто. *Olena likes this town.*
vs

Олена любить це місце. *Olena likes this place.*

The noun **місто** is related by form and meaning to the adjective **міський** municipal, city, urban, as in **міська рада** a city council, **міська культура** urban culture, **міський театр** a municipal theater,

У Києві міський транспорт включає метро, тролейбуси, трамваї та автобуси. *In Kyiv, the city transit includes metro, trolleybuses, streetcars, and buses.*

The noun **місце** correlates with the adjective **місцевий** local, as in **місцеві традиції** local traditions, **місцевий діалект** local dialect,

Місцевий історичний музей найкращий у країні. *The local history museum is the best in the country.*

За озером їхнє гарне село
Глинськ.

Note 10.10. Дата народження
Date of birth

To indicate the date of birth, the verb **народжуватися**; **народитися** *to be born* is used,

Q Коли народився Бодя? *When was Bodla born?*

A Він народився сьомого жовтня двотисячного року. *He was born on October 7, 2000.*

Unlike in English, where the word *year* can and is often omitted, in Ukrainian dates, such an omission is typical of an informal and shorthand style and otherwise rarely occurs.

Завдання для Міжнародної мережі
Internet assignment

10.10. Use the Ukrainian language Internet to find and write down the dates of birth and death of these great Ukrainians.

Роксолана

професія

місце та дата народження

місце та дата смерті

**Дмитро
Бортнянський**

професія

місце та дата народження

місце та дата смерті

Микола Гоголь

професія

місце та дата народження

місце та дата смерті

Лєся Українка

професія

місце та дата народження

місце та дата смерті

Виставка скульптури Олександра Архипенка в Українському музеї в Нью-Йорку.

Тарас Шевченко

професія

місце та дата народження

місце та дата смерті

Соломія
Крушельницька

професія

місце та дата народження

місце та дата смерті

Олександр
Архипенко

професія

місце та дата народження

місце та дата смерті

Віра Холодна

професія

місце та дата народження

місце та дата смерті

Пам'ятник українському
поетові Тарасові Шевченку
перед Київським національним
університетом.

Іван Хуткий познайомився з Мотрею чотирнадцятого серпня.

Будь ласка, два квитки на восьме грудня до Ужгорода.

10.11. Answer the question. Indicate the date of the event. Note the word order in the answer.

Model.

Q Коли починається семест(е)р? *When does the semester start?*
02.I. Jan. 2

A (Семест(е)р починається) другого січня. *The semester starts on the 2nd of January.*

1. Коли закінчуються канікули? 14.VIII.
2. Коли це буде? 25.V.
3. Коли відкривається фестиваль? 18.II.
4. Коли вони йдуть на вечір до Романа? 10.IV.
5. Коли вона їздила до Нью-Йорку? 11.VI.
6. Коли професор Шевченко має читати лекцію у Гранаді? 13.III.
7. Коли Марта приїжджає до Лондона? 8.VII.
8. Коли починається зима? 21.XII.

10.12. Indicate the day and date you need a ticket for. Note the use of the preposition **на** + **A**.

Model.

Q один квиток *one ticket*, п'ятниця, третє березня *Friday, March 3*

A Будь ласка, один квиток на п'ятницю, третє березня. *One ticket for March 3, please.*

1. один квиток, субота, п'яте квітня
2. два квитки, понеділок, десяте липня
3. три квитки, вівторок, двадцять сьоме лютого
4. п'ять квитків, неділя, тринадцяте травня
5. чотири квитки, середа, тридцяте грудня
6. шість квитків, п'ятниця, шосте вересня
7. вісім квитків, четвер, одинадцяте листопада

10.13. Denote the start and end of a time period. Use **від from до to**.

Model.

Микола *Mykola*, жити тут *to live here*, цей понеділок *this Monday*, наступна середа *next Wednesday*

Q Як довго тут буде жити Микола? *How long will Mykola live here?*

A Від цього понеділка до наступної середи. *From this Monday till next Wednesday.*

1. Марія, працювати вдома, цей вівторок, наступна п'ятниця
2. ці англійці, зупиняться у вас, цей тиждень, наступний тиждень
3. Оксана, вчитися, це літо, ця зима
4. ті росіяни, жити у них, наступний жовтень, наступний грудень
5. Олекса, писати статтю, цей місяць, наступний місяць
6. Іван, подорожувати світом, травень, наступний вересень
7. Віра, готуватися до екзамена, ця субота, наступний четвер

10.14. State the departure and arrival of trains. Use 24-hour time frame.

Model. Київ - Львів *Kyiv - Lviv* 5:30 PM → 6:15 AM

Q Мені треба знати розклад поїзда Київ - Львів.

I need to know the schedule of the train Kyiv - Lviv.

A Він відходить із Києва о сімнадцятій тридцять і приходить до Львова о шостій п'ятнадцять.

It departs from Kyiv at 5:30 PM and arrives in Lviv at 6:15 AM.

1. Львів - Одеса	7:12 PM	→	4:25 AM
2. Київ - Симферополь	1:27 PM	→	8:48 AM
3. Харків - Ужгород	11:05 AM	→	5:19 AM
4. Донецьк - Одеса	8:52 PM	→	10:00 AM
5. Херсон - Чернігів	12:40 PM	→	3:33 AM
6. Рівне - Луганськ	9:37 PM	→	8:18 PM
7. Тернопіль - Полтава	11:55 PM	→	3:00 PM
8. Львів - Венеція	10:00 PM	→	8:26 PM
9. Миколаїв - Луцьк	9:10 AM	→	8:43 PM
10. Івано-Франківськ - Запоріжжя	1:10 AM	→	3:28 PM
11. Маріуполь - Вінниця	2:22 PM	→	1:30 AM
12. Київ - Варшава	7:45 PM	→	9:00 PM

Note 10.12. Words used to describe train schedules

залізниця, <i>f.</i>	railroad, <i>Укр</i> залізниця the Ukrainian Railway
маршрут, <i>m., -y</i>	a route, itinerary, <i>м.</i> поїзда train route (itinerary)
номер, <i>m., -a</i>	a number, <i>н.</i> поїзда train number, <i>Який н. поїзда?</i> What's the number?
періодичність, <i>f.</i>	frequency, <i>Яка п. цього поїзда?</i> How often does this train run?
рух, <i>m., -y</i>	a movement, <i>час -y, here</i> duration of the trip
прибуття, <i>nt.</i>	an arrival, <i>п.</i> поїзда train arrival
відправлення, <i>nt.</i>	a departure, <i>в.</i> поїзда train departure
станція, <i>f.</i>	a station, <i>Скільки часу буде стояти поїзд на цій -ї?</i> How long will the train be staying at this station?

10.15 Read the schedule of the Kyiv - Berlin train (*on the next page*) and answer the questions. Write your answers in Ukrainian.

1. Який номер поїзда Київ - Берлін?
2. Коли відходить з Києва цей поїзд? (відправлення)
3. Коли приходить поїзд на станцію Сарни? (прибуття)
4. Коли приходить поїзд на станцію Познань?
5. Як довго стоїть поїзд на зупинці «Варшава Центральна»?
6. Скільки раз зупиняється поїзд між Києвом і Ягодином?
7. Скільки часу триває подорож із Києва до Варшави (час руху)?
8. Скільки часу триває подорож із Познаня до Берліна?
9. Як називається остання зупинка поїзда Київ - Берлін?

Note 10.11. Train schedule

відходити з (із) + G. о (об) + L. to depart from a city at ⌚ o'clock

приходити до + G. о (об) + L. to arrive in a city at ⌚ o'clock

These are set idiomatic expressions used to describe arrival and departure of trains, buses, and ships (ferries).

Коли приходить автобус із Тернополя? *When does the bus from Ternopil come?*

Поїзд до Харкова відійшов годину тому. *The Kharkiv-bound train left an hour ago.*

To refer to people who travel by bus, train, etc. the verbs від'їжджати to leave and приїжджати to come, arrive, are used. Both imply motion by a vehicle (bus, train, plane, or car) and not on foot.

Ярема приїжджає завтра ввечері. *Yarema is arriving tomorrow evening.*

For airplanes the verbs відлітати to depart and прилітати to arrive, are used.

Мій рейс прилітає о шостій. *My flight arrives at six.*

НОМЕР ПОЇЗДА TRACK TRAIN	СПОЛУЧЕННЯ ROUTE	ПРИБУТТЯ ARRIVAL	ВІДПРАВЛЕННЯ DEPARTURE
8 88	КИЇВ - ЛУГАНСЬК		
1 67	КИЇВ - ВАРШАВА		
10 84	КИЇВ - МАРІУПОЛЬ		
9 177	КИЇВ - КИМ. - ПОДІЛСЬКА		
2 115	ХАРКІВ - ТРУСКІВЦЬ		
3 169	КИЇВ - ІВІВ		17:05
02 814	КИЇВ - ЗЕРНОВЕ		17:05
154	ВІННИЦЯ - КИЇВ	17:05	
6 59	КИЇВ - СФІЯ		17:10
01 857	КИЇВ - ШЕРИПКА		17:11
162	КИЇВ - ХАРКІВ		17:13
166	КИЇВ - ДНІПРОПЕТРОВСЬК		17:15

Залізничний вокзал у Львові.

Маршрут поїзда	№ поїзда	Періодичність	час руху
Київ - Берлін	29К "Каштан"	по 1,4,5,6 днях тижня	24:22

№ поїзда	Станція	Прибуття	Відправлення
29К	Київ-пас.		9:30
29К	Коростень-пз	11:32	11:50
29К	Сарни	14:12	14:14
29К	Ковель-пас.	16:18	16:38
29К	Ягодин	17:32	19:32
29К	Дорогуськ	18:50	19:45
29К	Люблін	21:08	21:11
29К	Варшава-всходня	23:18	1:17
29К	Варшава-центральна	1:25	1:30
29К	Познань	4:53	4:58
29К	Же́лін	6:32	6:34
29К	Берлін остбангоф	8:08	8:36
29К	Берлін гавтбангоф	8:43	8:47
29К	Берлін зоологішен г'артен	8:52	

Завдання для Міжнародної мережі Internet assignment

10.16. Use an Internet search engine and find the following information.

1. Які є поїзди з Києва до Одеси?
2. Який номер поїзда «Київ-Прага»?
3. Скільки часу йде поїзд «Харків-Київ»?
4. О котрій годині приходить до Полтави поїзд «Львів-Харків»?
5. Яка остання зупинка перед Харковом поїзда «Маріуполь-Харків»?
6. О котрій годині відходить із Києва поїзд «Чернігів-Львів»?

10.17. Translate into Ukrainian. Use the vocabulary and grammar of this and previous lessons.

1. We need three second-class tickets for the train Lviv-Odesa for tomorrow.
2. The bus from Kharkiv arrives late at night.
3. Can one pay with a credit card or only cash?
4. Yarema rarely uses a dictionary, instead he uses the Internet.
5. Now Mrs. Svitlychna works as an economist, but she wants to become a banker.
6. A sleeping car ticket is too much of a luxury for us. We'll travel in a third-class car.
7. I'd like to have a window seat, if one can choose.
8. We were in Kyiv on September 10. Today is October 1, and we are returning to Toronto on November 22.
9. Their daughter was born in February and their son in April.

Від середмістя Києва до залізничного вокзалу можна швидко дістатися метро.

10. Mrs. Natalia is interested in contemporary European politics.
11. At the conference I met a very interesting young Ukrainian scholar.
12. Jane already speaks fluent Ukrainian and now she'd like to learn to speak Polish.

 Note 10.13. Чоловічі та жіночі професії
Male and female occupations

Ukrainian names of occupations often, though not always, have a masculine and feminine variant. Both are stylistically neutral and devoid of any evaluative connotations. When a feminine variant does not exist, the masculine noun is used for both genders, **Марія Кухарчук працює президентом цієї компанії.** *Maria Kukharchuk works as president of the company.*

чоловічий рід <i>masculine</i>	жіночий рід <i>feminine</i>	англійський відповідник <i>English equivalent</i>
чоловічі професії <i>male occupations</i>	жіночі професії <i>female occupations</i>	англійська назва <i>English name</i>
1. актор	акторка	<i>an actor, actress</i>
2. бібліотекар	бібліотекарка	<i>a librarian</i>
3. викладач	викладачка	<i>an instructor</i>
4. вчитель	вчителька	<i>a teacher, an instructor</i>
5. економіст	економістка	<i>an economist</i>
6. журналіст	журналістка	<i>a journalist</i>
7. консультант	консультантка	<i>a consultant</i>
8. лікар	лікарка	<i>a physician, medical doctor</i>
9. офіціант	офіціантка	<i>a waiter, waitress</i>
10. перекладач	перекладачка	<i>a translator, an interpreter</i>
11. письменник	письменниця	<i>a writer</i>
12. спортсмен	спортсменка	<i>an athlete</i>
13. таксист	таксистка	<i>a cab driver</i>
14. юрист	юристка	<i>a lawyer</i>

10.18. Match feminine names of professions to their masculine equivalents.

Model.

С Марко *Marko*, рік а year, учитель *a teacher*, Світлана *Svitlana*
А Марко уже рік працює учителем, а Світлана лише думає стати вчителькою. *Marko has worked as a teacher for a year already, while Svitlana is only planning to become a teacher.*

1. його приятель, місяць, бібліотекар, Мирослава
2. твій молодший брат, три роки, юрист, моя сестра Марічка
3. пан Миколайчук, три тижні, викладач, панна Титаренко
4. мій приятель Олекс, двадцять п'ять днів, таксист, Галя Кирилєнко
5. Тарас Марчук, десять місяців, журналіст, Валентина Сидоренко
6. цей чоловік, п'ять років, лікар, його дружина

Віктор був і є добрим спортсменом.

Михайло любить користуватися мобількою.

7. наш знайомий канадієць, сім місяців, офіціант, його дівчина
8. я, перекладач, чотири місяці, моя приятелька Лідія
9. їхній дядько, дев'ять тижнів, вчитель, їхня тітка
10. ваш сусід, два місяці, економіст, його молодша сестра
11. Віктор Максименко, шість років, консультант, Наталія Тиха

Розмова по телефону A Telephone Conversation

10.19. Memorize the expressions used in a phone conversation.

Альо!	<i>Hello.</i>
Слухаю.	<i>I'm listening. (said by recipient of call)</i>
Хто це?	<i>Who's this?</i>
З ким маю приємність (розмовляти)?	<i>Whom do I owe the pleasure (of this call)?</i>
Це квартира + G. ...?	<i>Is this Mr. ...'s apartment?</i>
Чи можна розмовляти з + I. ...?	<i>May I speak with ...</i>
Ні, на жаль його (її) нема вдома.	<i>No, unfortunately he (she) isn't home.</i>
Подзвоніть, будь ласка, за годину.	<i>Please call in an hour.</i>
Хвилинку.	<i>Just a minute.</i>
Я зараз його (її) покличу.	<i>I'll call him (her) right away.</i>
А коли він (вона) буде?	<i>And when will he (she) be (home)?</i>
Гаразд, я передзвоню пізніше.	<i>Alright, I'll call later.</i>
Ви хочете щось йому (їй) переказати?	<i>Do you want to leave him (her) a message?</i>
Перекажіть йому (їй), будь ласка, що	<i>Please tell him (her) that ...</i>
Ви набрали неправильний номер.	<i>You dialed the wrong number.</i>

10.20. Listen to this telephone conversation and answer the questions.

1. Між ким відбувається розмова по телефону?
2. Хто дзвонить до кого?
3. З ким хоче розмовляти панна, що дзвонить?
4. Де є зараз Михайло?
5. Хто такий Орест?
6. Як пропонує Орест вирішити проблему?

Телефонний дзвінок. Telephone call

- A.** Альо, слухаю.
Б. Добридень. Це квартира Михайла Яковенка?
A. Так, це його квартира. А хто це дзвонить?
Б. Мені звати Оксана Романюк. Чи можна розмовляти із Михайлом? Я колега Михайла із університету.
A. А це брат Михайла Орест. На жаль, Михайла зараз нема вдома. Ви хочете щось йому переказати?
Б. Так. Перекажіть йому, будь ласка, Оресте, що я маю для нього

добрю новину. Може ви знаєте, коли Михайло буде вдома?

А. Я не впевнений. Він не сказав мені. Як хочете, міжку дати вам номер його мобілки.

Б. Так, звичайно. Це вирішить проблему. Я готова писати.

А. Нуль шістдесят шість, триста п'ятдесят, шістнадцять, сорок три.

Б. Чудово, записала. Дуже дякую. До побачення, Оресте.

А. Дуже прошу, Оксано. На все добре.

Note 10.14. Синтетичний майбутній недоконаний час Synthetic Imperfective Future Tense

In addition to the two-word imperfective future tense (*Я буду жити тут. I'll live here.* See Lesson 7, pp. 112-113) Ukrainian has a one-word imperfective future (*Я житиму тут. I'll live here.*). There is no difference in meaning between the two. The difference is purely in form. The synthetic imperfective future is a word, made of an imperfective infinitive and a personal ending that denotes futurity. There are six such endings:

	personal pronoun	singular	personal pronoun	plural
1 st	я	-му	ми	-мемо
2 nd	ти	-меш	ви	-мете
3 rd	він, вона, воно	-ме	вони	-муть

The stress in the synthetic imperfective future is on the same syllable as in the infinitive. When forming the imperfective future, learners often add the ending to a truncated infinitive. Make sure the full infinitive is used,

я житиму	<i>I'll live</i>	ми житимемо	<i>we'll live</i>
ти житимеш	<i>you'll live</i>	ви житимете	<i>you'll live</i>
він житиме	<i>he'll live</i>	вони житимуть	<i>they'll live</i>

Note 10.15. Reflexive verbs in one-word future

Reflexive verbs like *умиватися to wash oneself*, *дивитися to watch*, *боятися to be afraid*, form the imperfective future by inserting the endings between the suffix *-ти* and the particle *-ся*. The ending of the 3rd pers. sg. is *-меться*, and not *-месья*:

я дивитимуся	<i>I'll watch</i>	ми дивитимемося	<i>we'll watch</i>
ти дивитимешся	<i>you'll watch</i>	ви дивитиметеса	<i>you'll watch</i>
він дивитиметься	<i>he'll watch</i>	вони дивитимуться	<i>they'll watch</i>

General question is formed either by giving a rising intonation to the affirmative statement, *Вони зробитимуть завдання?* *Will they be doing the assignment?* or by the *чи* put at the beginning of the affirmative statement, pronounced as a question, *Чи вони зробитимуть завдання?*

Negative statement is formed by inserting the particle *не* before the predicate in the affirmative statement, *Вони не зробитимуть завдання.* *They will not be doing the assignment.* The negative statement is pronounced with a falling intonation.

Тиждень

український www.ut.net.ua

№ 2123 11-17 червня 2009 р.

Чи ви вже читали журнал
"Український тиждень"?

Note 10.15. Synthetic (one-word) vs analytic future

The one-word imperfective future tends to be used with verbs that are comparatively shorter,

◇ *мати to have, Коли він матиме вільний час? When will he have some free time?*

◇ *їсти to eat, Що ми їстимемо на вечерю? What shall we eat for dinner?*

◇ *купувати to buy, Я купуватиму продукти у цій крамниці. I will be buying groceries in this store.*

The two-word (or analytic) imperfective future tends to be used with longer words, five and more syllables, to avoid inordinately long formations,

◇ *відпочивати to rest, vacation, Де ви будете відпочивати влітку? Where will you be vacationing in the summer?*

◇ *зупинятися to stop, stay (at hotel), Тепер я буду завжди зупинятися в цьому готелі. Now I'll be always staying at this hotel.*

In real life, both one- and two-word forms of the imperfective future are used interchangeably, so it is not a mistake to say *Де ви відпочиватимете влітку?* and *Тепер я завжди зупинятимуся в цьому готелі.*

The one-word future is an originally Ukrainian form. It is not found in Polish or Russian. It should be given preference.

П 10.21. Answer the questions. Use the synthetic imperfective future and the suggested indications of time. Replace all nouns and nominal phrases with pronouns.

Model.

Q Чи Микола вже знає програму? *Does Mykola know the program yet? завтра tomorrow*

A Ще ні, але він знатиме її завтра. *Not yet, but he'll know it tomorrow.*

1. Чи Юрко вже піде вправу? увечері
2. Чи мала Ярка вже вмивається? через пів години
3. Чи Павло і Надійка вже відпочивають на пляжі? наступного тижня
4. Чи ви вже йдете до Михайла й Оксани? через годину
5. Чи Ольга вже купує продукти? завтра вранці
6. Чи Орест і Галя вже перекладають листи від Роберта? наступної п'ятниці
7. Чи Марта вже замовляє квитки? післязавтра
8. Чи я вже дивлюся ваші фота? після перерви
9. Чи Марко та Сергій Козаченки вже просять їхню сестру допомогти? наступного четверга
10. Чи гість вже платить за готель? після обіду
11. Чи хлопці вже роблять вареники з сиром? після сьомої години вечора
12. Чи Лукаш вже шукає собі якусь роботу за фахом? одразу, як закінчить університет.

П 10.22. Answer the questions. Use the synthetic imperfective future. Replace all the nouns with pronouns.

Model.

Q Ти коли-небудь знав про це? *Did you ever know about it? завтра tomorrow*

A Ні, я знатиму про це завтра. *No, I will know about it tomorrow.*

1. Северин коли-небудь працював на цій станції? наступного місяця
2. Леся коли-небудь жила у цьому гуртожитку? наступного року
3. Ці діти коли-небудь читали казки Івана Франка? у липні
4. Ви коли-небудь писали про цю проблему? завтра
5. Ти коли-небудь говорив про свій план? у понеділок
6. Ми коли-небудь розмовляли польською мовою? у Варшаві на конференції
7. Ці хлопці коли-небудь вчилися в Київському університеті? через три місяці
8. Ми коли-небудь їздили до крамниці разом? під час відпустки
9. Гості коли-небудь обідали у новому ресторані? цього вівторка
10. Борис коли-небудь плавав у Чорному морі? наступного місяця
11. Ми коли-небудь відпочивали на цьому озері? у серпні

Завдання для Міжнародної мережі
Internet assignment

Перед подорожжю треба дізнатися про погоду

10.23. Use the key words **погода в Україні** *weather in Ukraine* and find the information on the Ukrainian language Internet to answer these questions. Refer to Notes 7.7 and 7.8, p. 120.

1. Яка температура повітря вдень у Києві, Харкові, Симферополі та Львові?
2. Яка температура повітря вночі у Києві, Харкові, Симферополі та Львові?
3. В якому місті України будуть опади *precipitation* – дощ чи сніг?
4. В якому місті України буде сонячно, а в якому – хмарно?
5. Яка температура води в Алушті, Євпаторії, Керчі, Севастополі та Ялті?

Яка погода має бути завтра в Харкові?

10.24 Listen carefully to these questions and answer each of them using Dialogue 10.

1. До кого звернувся мандрівник по квитки до Севастополя?
2. Яким потягом можна було їхати до Севастополя?
3. Коли їм треба було приїхати до Севастополя?
4. Яким потягом порадив мандрівникові їхати касир?
5. З ким ще їхав мандрівник до Севастополя?
6. Якого класу квитки купив мандрівник?
7. Скільки коштував кожний купейний квиток?
8. Чому мандрівник не хотів купувати купейні квитки?
9. Скільки коштував кожний плацкартний квиток?
10. Яким потягом нарешті вирішив їхати до Севастополя мандрівник?
11. Чим хотів заплатити за квитки мандрівник?
12. Яким видом транспорту любите подорожувати ви? Чому?

10.25. Enact a conversation with a partner. Use the material you learned in this and previous lessons. If necessary consult the dictionary.

Сцénка за сцénарієм «Квитки на поїзд до Харкова»
Scripted skit: *Train Tickets to Kharkiv*

Traveler (мандрівник): Politely says that s/he needs to get to Kharkiv.

Ticket seller (касір): Asks on what day (date) s/he needs to be in Kharkiv.

Traveler: Next Wednesday, September 10, before (пéред) 1:00 PM.

Ticket seller: Says that s/he can travel either by a night or morning train.

Тут треба платити лише готівкою.

У селі Пирогові під Києвом мандрівники бачили старий вітряк.

Traveler: Inquires about the difference in ticket price for these trains.

Ticket seller: Explains that the night train is an inexpensive passenger train. The morning train is an express and therefore more expensive (дорожчий).

Traveler: Wants to know the schedule of the night train.

Ticket seller: It departs from Kyiv at 10:33 PM and arrives in Kharkiv at 12:05 PM the following day.

Traveler: Says that the schedule suits her/him. Asks how much a 2nd class ticket for that night train is.

Ticket seller: Responds that a 2nd class ticket is HUA 150.00. (See *Ukrainian Currency*, Lesson 12, Note 12.6, p. 231.)

Traveler: Says that the price suits her/him and asks for three 2nd class tickets. Adds that he is traveling with his wife and son.

Ticket seller: Informs that three 2nd class tickets cost HUA 450.00. Asks whether or not he needs bed linen.

Traveler: S/he completely forgot. Her/his son does not seem to need a full ticket (повний квиток) because he is not an adult. He is only eleven.

Ticket seller: Agrees and adds that every child from six to fourteen travels on a children's ticket (дитячий квиток).

Traveler: Expresses satisfaction over the fact that s/he remembered about her/his son. Adds that s/he would need three sets (три комплекти) of bed linen. What's the total cost?

Ticket seller: Says that one children's 2nd class ticket is HUA 100.46, and each bed linen set is HUA 18.00. Altogether HUA 604.46.

Traveler: Asks whether s/he can pay with a credit card or only cash.

Ticket seller: Says s/he can pay as s/he likes. It does not matter.

Traveler: Prefers to pay with a credit card, and offers her/his card.

Ticket seller: Asks her/him to sign. Thanks and says that here are two full and one children's 2nd class tickets for train number 64 Kyiv-Kharkiv for Wednesday, September 10.

Traveler: Thanks and complements the cashier for her/ his kindness.

Ticket seller: Says that s/he is welcome and wishes a happy journey.

Лекція | Lesson 11

Dialogue:

Як потра́пити до музею

How to get to the museum

Grammar:

Perfective future tense

Numerals 2, 3, and 4 + nouns

Motion verbs

Comparative and superlative adjectives

Possessive pronoun **свій** *one's own*

Competencies:

Asking for and giving directions

Street names

Colors

Comparing things

Національний художній музей розташовується у Музейному провулку

Note. 11.1. Назви вулиць та площ Names of streets and squares

There are two patterns of street names:

1) *adj.* + вулиця (площа):

Володимирська вулиця

Volodymyrska Street, Європейська площа European Square.

The two parts can change places: вулиця

Володимирська. Both words decline

when needed, на Володимирській

вулиці on *Volodymyrska Street*, на

вулиці Прорізній on *Prorizna Street*.

In colloquial speech, the noun вулиця is

omitted when it is clear that a street, not

square, lane, or boulevard, is meant.

Він живе на Прорізній. *He lives on*

Prorizna Street.

2) вулиця (площа) + *noun* in *G.*,

вулиця Мазепи *Mazepa Street*, *lit. the*

street of Mazepa, площа Петлюри

Petliura Square.

In this construction, only the first element

is declined while the second stays in *G.*,

Кінотеатр є на вулиці Мазепи. *The*

movie theater is on Mazepa Street.

Ми шукаємо вулицю Сагайдачного.

We are looking for Sahaidachny Street.

Like in the former construction, the noun

вулиця is often omitted, when it's self-

understood.

Кінотеатр на Мазепи. *The movie*

theater is on Mazepa (Street).

11. Діалог. Як потрапити до музею.

Гість: Скажіть, будь ласка, як потрапити до Українського музею?

Киянка: До якого саме ви хочете? У Києві всі музеї українські.

Гість: А я думав, що це він називається так – «Український музей».

Киянка: Наскільки я знаю, музею з такою назвою в столиці немає. Може, скажете мені його адресу?

Гість: На жаль, його адресу я лишив на столі у готелі. Це музей із найбільшою колекцією українського мистецтва, як класичного, так і сучасного.

Киянка: Ось воно що! Ваш музей називається Національний художній музей України. Він на вулиці Грушевського.

Гість: Дякую. Тепер знатиму, як його назву, так і адресу.

Киянка: Нема за що. Отже вам треба піти цією вулицею до Михайлівської площі.

Гість: А як називається ця площа?

Киянка: Це - Софійська площа. На Михайлівській площі знайдете Михайлівську вулицю.

Гість: Я щойно там був.

Киянка: Михайлівською вулицею підете вниз до кінця.

Гість: У кінці вулиці буде головна площа Кієва Майдан Незалежності, чи не так?

Киянка: Правильно. Тоді повернете ліворуч і підете просто до Європейської площі.

Гість: Як далеко Європейська площа від Майдану Незалежності?

Киянка: П'ять хвилин пішки. На Європейській знайдете вулицю Грушевського. Вона йде вгору.

Гість: Я вже її знайшов ось тут на карті.

Киянка: На розі Грушевського та Музейного провулку буде ваш музей.

Гість: І називається він Національний художній музей України. Дякую вам.

Киянка: Прощу. Я впевнена, що він вам сподобається.

11. Dialogue. How to Get to the Museum.

Guest: Tell me, please, how to get to the Ukrainian Museum?

Kyivan: To exactly which one do you want to get? All museums in Kyiv are Ukrainian.

Guest: I thought that was what it's called *The Ukrainian Museum*.

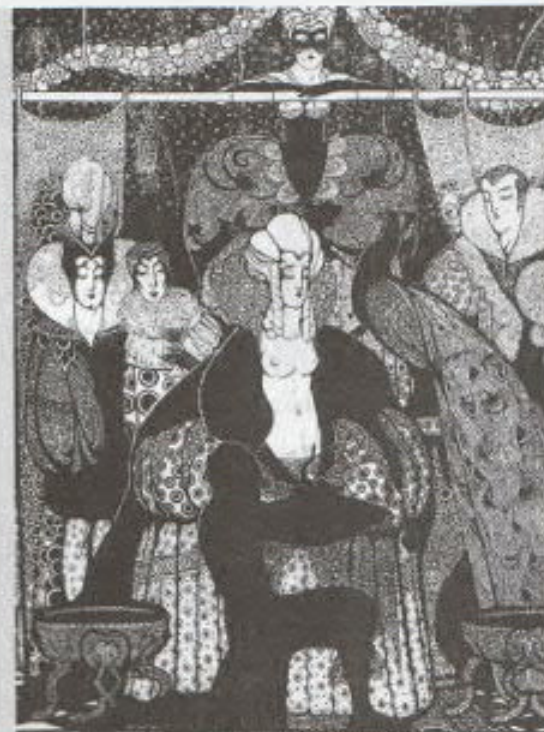
Kyivan: As far as I know there is no museum of such a name in the capital. Maybe you'll tell me its address?

Guest: Unfortunately I left its address on the table in my hotel. This is the museum with the largest collection of Ukrainian art, both classical and contemporary.

Kyivan: That's what it is! Your museum is called the National Art Museum of Ukraine. It is on Hrushevsky Street.

Guest: Thank you. Now I'll know both its name and address.

- Kyivan:** Don't mention it. So you need to go along this street to St. Michael's Square.
- Guest:** And what is this square called?
- Kyivan:** This is St. Sophia Square. On St. Michael's Square you'll find St. Michael's Street.
- Guest:** I was there just now.
- Kyivan:** You'll go down St. Michael's Street to the end.
- Guest:** At the end of the street, there will be Kyiv's main square Independence Square, right?
- Kyivan:** Correct. Then you'll turn left and go straight to European Square.
- Guest:** How far is European Square from Independence Square?
- Kyivan:** Five minutes on foot. On European (Square) you'll find Hrushevsky Street. It runs uphill.
- Guest:** I have already found it right here on the map.
- Kyivan:** On the corner of Hrushevsky (Street) and Museum Lane there will be the museum.
- Guest:** And it's called the National Art Museum of Ukraine. Thank you.
- Kyivan:** You are welcome. I am sure you will like it.

Картина "Маскарад" Всеволода Максимовича

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

- потрапити, pf. на + A. or до + G.** to get to, **п. на Володимирську (на Львівську площу) to get to Volodymyrska St. (to Lviv Square) but п. до університету (банку, консерваторії) to get to a university (bank, conservatory).** For more see below *How to get to ...* and Lesson 13, Note 13.9, p. 259.
- як ..., так і ...** both ... and ..., **Як Ігор, так і Северин побували у Полтаві.** Both Ihor and Severyn have been to Poltava.
- повернути, pf.** to turn, make a turn; usually in the perfective aspect.
Тут треба повернути ліворуч. Here, you need to turn left.
- (не)далеко від + G.** (not) far from... Used both on its own, as an adverb and with the preposition **від from**, followed by the noun in **G.**, **Це дуже далеко.** This is very far. **Це зовсім недалеко.** This is not at all far. **Музей був далеко від станції.** The museum was far from the station.
- бульвар, m., ~у** a boulevard, a wide street typically with a pedestrian tree-flanked alley in the middle. Follows the two street name patterns (See Note 11.1):
1) **Морський бульвар Morsky Boulevard, на Морському бульварі on Morsky Boulevard;**
2) **бульвар Шевченка Shevchenko Boulevard, на бульварі Шевченка on Shevchenko Boulevard.**
- проспект, m., ~у** an avenue, a wide and typically more important city street lined with trees. Follows the two street name patterns: 1) **Брест-Литовський проспект Brest-Lytsky Prospect, на Брест-Литовському проспекті on Brest-Lytsky Prospect;** 2) **проспект Свободи Prospect of Liberty, на проспекті Свободи on Prospect of Liberty.**
- провулок, m., ~ку** a lane, usually a short street. It is used with **у (в) + L.** and follows the two street name patterns: 1) **Музейний провулок Museum Lane, у Музейному провулку on Museum Lane;** 2) **провулок Стефаника Stefanyk Lane, у провулку Стефаника on Stefanyk Lane.**
- ріж, m., ~огу** a (street) corner, **на розі + G. і / та + G., на розі Хрещатика та Прорізної вулиці on the corner of Khreshchatyk and Prorizna Street.**

Note 11.2. Вулиці та площі столиці України
Streets and squares of the capital of Ukraine

Here are some important streets and squares of Kyiv.

Хрещатик, *m.*

бульвар Шевченка

see Lesson 6, Notes on the Dialogue.

Shevchenko Boulevard is a beautiful thoroughfare with a promenade in the middle, lined with poplars. In Taras Shevchenko's poetry, the poplar symbolizes a Ukrainian girl who is waiting by the side of the road for her beloved Cossack to return from war. Among more celebrated sights of Shevchenko Boulevard are the neo-Byzantine **Володимирський Собор** *St. Volodymyr Cathedral*, **Ботанічний сад** *the Botanical Gardens*, **Парк імени Шевченка** *the Shevchenko Park*, and the Yellow Hall of **Національний університет імени Тараса Шевченка** *the Taras Shevchenko National University*.

Велика Васильківська вулиця

Velyka Vasykivska Street, one of the longest streets of the capital, is home to the biggest soccer stadium of the nation, **Олімпійський стадіон** *the Olympic Stadium*, the neo-Gothic Roman Catholic **Костел Святого Миколая** *St. Nicholas Church*, and the prestigious concert performance venue **Палац культури «Україна»** *the Ukraina Concert Hall*.

вулиця Грушевського

Hrushevsky Street, runs up the hill from **Європейська площа** *European Square*. Among its sights are: **Національний художній музей України** *the National Art Museum of Ukraine*, **Стадіон «Динамо»** *the Dynamo soccer stadium*, **Будинок Уряду** *the House of Government* (seat of the Cabinet of Ministers), the baroque **Маріїнський палац** *Mariinsky Palace*, **Верховна Рада** *the Supreme Rada* (Parliament of Ukraine), and **Завод «Арсенал»** *the Arsenal Plant* (its old building).

Банкова вулиця

Bank Street is often used to refer to the presidential administration, which is located in the former building of the Communist Party of Ukraine Central Committee. Across the street is the famous **Будинок із химерами** *the House of Chimaeras*, an admired sample of Kyiv architectural *moderne*, sumptuously adorned with figures of mythic creatures and animals. Like **St. Nicholas Church** on *Velyka Vasykivska Street*, it was designed by the architect Vladyslav Horodetsky, who is often called the Antonio Gaudi of Kyiv.

Володимирська вулиця

St. Volodymyr Street lined with chestnut trees runs from the majestic 11th-century **Софійський Собор** *St. Sophia Cathedral* past **Золоті ворота** *the Golden Gate*, **Національна опера** *the National Opera House*. It is also home to the historic **Будинок учителя** *House of Teachers*, seat of the Central Rada, the first elective body of independent Ukraine in 1917-1918, and **Національний університет імени Тараса Шевченка** *the Taras Shevchenko National University* painted in a striking deep red.

Андріївський узвіз,
на Андріївському узвозі

St. Andrew's Street runs downhill from the grounds of the ancient 10th-century city and **Андріївська церква** *St. Andrew's Church* to the district of **Поділ** *Podil* or Lower City. This pedestrian haven is allegedly the most romantic street of the capital, Kyiv's version of Montmartre. Artists and craftsmen from many parts of Ukraine sell all kinds of souvenirs here, such as painted Easter eggs, wood carvings, pottery, embroidered shirts, figurines, paintings, and old curiosities.

Майдан Незалежності

Independence Square is located in the middle of Khreshchatyk. This monumental agglomeration of architectural tastelessness was made famous worldwide by the events of the 2004 **Помаранчева революція** *the Orange Revolution*. On weekends, it is the venue for pop-concerts. In the past, it hosted free performances by such pop-icons as Paul McCartney, George Michael, and Elton John, among others. The much beloved square is often referred to simply as **Майдан** *the Square* (See Ex. 11.19).

Європейська площа

European Square is located at the crossroads of Khreshchatyk, Hrushevsky Street, and St. Volodymyr Uzviz. Here one can see **Національна Філармонія** *the National Philharmonics*, **Український Дім** *the Ukrainian Home*, a popular exhibition facility, and **Парламентська бібліотека** *the Library of Parliament*.

Контрактова площа

Contract Square is the heart of the old Podil District of Kyiv with the spectacular **Гостинний Двір** *Travelers' Court*, the baroque 17th-century building of **Києво-Могилянська Академія** *Kyiv-Mohyla Academy*, the oldest Ukrainian University and arguably one of the most prestigious schools of higher learning in the nation.

Note 11.3. Як потрапити на (до) ...

How to get to ...

попа́рити, *pf.* + на + *A.* ву́лицю (пло́щу, перехрє́стя, рі́г; автовокза́л)

or + до + *G.* музе́ю (ба́нку, крамниці, суперма́кету)

to get to; is used with **на**, if it's a street, intersection, square or part of town (like **Поділ**), *but also вокзал station*; used with **до**, if it is a place like museum, theater, store, doctor's office, etc., or a park, village, city.

Як потра́пити до театру?

How can I get to the theater?

Як потра́пити на пло́щу Франка?

How can I get to Franko Square?

Де розташо́вується музе́й?

Where is the museum located?

іди́ть пря́мо, *im.*

go straight

іди́ть пря́мо + *l.* цією ву́лицею, *im.*

go straight along the street

іди́ть до + *G.* першо́го перехрє́стя, *im.*

go to the first intersection

поверні́ть правору́ч (лівору́ч), *im.*

turn right (left)

правору́ч, *adv.*

on the right, to the right

лівору́ч, *adv.*

on your left, to the left

перехрє́стя, *nt.*

intersection, **на -ті + G. та + G.** on the intersection of ... and ..., **на -і Хрещати́ка та Прорі́зної** on the intersection of Khreshchatyk and Prorizna Streets

побачи́ти + *A.*, *pf.*, -ать

to see, **ви побачи́те** you'll see

перейди́ть + *A.* ву́лицю (прову́лок, пло́щу), *im.*

cross the street (lane, square)

квартал, *m.*, -у

a block of buildings, city block, **Пройди́ть три -и та поверні́ть лівору́ч.** Pass three blocks and turn left.

Данило побачиться з Денисом увечері на майдані Незалежності і все йому розкаже.

Граматика | Grammar

Майбутній докінаний час Perfective Future Tense

Функція Function

Perfective future presents a future action as finished and emphasizes its result. **Завтра я побачу Миколу.** *Tomorrow I shall see Mykola.*

Often perfective future denotes completed action, which is followed by another action,

Я подзвоню до Миколи і запрошу його на вечерю. *I'll call Mykola and invite him for dinner.*

Утворення Formation

Perfective future uses the same set of personal endings as the present tense, which are added to the perfective stem. The verb in the perfective future follows 1st or 2nd present tense conjugation (See pp. 79-82):

пити / випити to drink (1st conj.)

pres. sg.	future pf. sg.	pres. pl.	future pf. pl.
я п'ю	я вип'ю	I'll drink	ми вип'ємо we'll drink
ти п'єш	ти вип'єш	you'll drink	ви вип'єте you'll drink
він п'є	він вип'є	he'll drink	вони вип'ють they'll drink

робити / зробити to do (2nd conj.):

pres. sg.	future pf. sg.	pres. pl.	future pf. pl.
я роблю	я зроблю	I'll do	ми зробимо we'll do
ти робиш	ти зробиш	you'll do	ви зробите you'll do
він робить	він зробить	he'll do	вони зроблять they'll do

Most other verbs follow the same conjugation patterns in the perfective future:

сказати, скажуть to say, **побачити, -ать** to see, **почути, -ють** to hear, **зрозуміти, -ють** to understand, **побігти, побіжать** to run, **запитати, -ють** to ask.

When the difference between the perfective stem and the perfective infinitive is considerable, the dictionary provides the stem of the perfective future. Here are a few such instances:

відпочити, відпочинуть to rest, **сісти, сядуть** to sit down, sit, take a seat, **взяти, візьмуть** to take. They still use the personal endings of the present tense to form the future perfective,

брати; взяти to take візьм[уть] (1st conj.):

pres. sg.	fut. pf. sg.	pres. pl.	fut. pf. pl.
я беру	я візьму	ми беремо	ми візьмемо
ти береш	ти візьмеш	ви берете	ви візьмете
він берє	він візьме	вони беруть	вони візьмуть

Note the perfective future forms of дати to give

fut. pf. sg.	fut. pf. pl.
я дам	ми дамо
ти даси	ви дасте
він дасть	вони дадуть

Common indicators of the perfective future time are:

вже (уже) already, завтра tomorrow, післязавтра the day after tomorrow, скоро, незабаром soon, наступного тижня (місяця, року) next week (month, year), через + A. of time period, in, within, через годину in one hour, через тиждень in one week;

за + A. of time period, in, within,

за день in one day, за рік in one year.

Українські кольори | Ukrainian Colors

Color	Eng.	G. sg. of white (etc.) color
білий	white	Цей сніг білого кольору.
чорний	black	Цей комп'ютер чорного кольору.
червоний	red	Цей автомобіль червоного кольору.
жовтий	yellow	Сонце жовтого кольору.
зелений	green	Це дерево зеленого кольору.
синій	blue	Очі синього кольору.
блакитний	azure	Небо блакитного кольору.
фіолетовий	purple	Ці квіти фіолетового кольору.
сірий	gray	Мій кіт сірого кольору.
коричневий or брунатний	brown	Мої меблі коричневого кольору Ваш стіл брунатного кольору.

Genitive or accusative are used to inquire about and denote the color of objects.

- G. **Якого кольору книжка?** *lit. Of what color is the book?*
Книжка зеленого кольору. *The book is of green color or*
Книжка зелена. *The book is green.*
- A. **Яка на колір книжка?** *What color is the book. lit. What is the book by color?*
Книжка зелена. *The book is green.*

Note 11.4. Якого кольору ваші очі? What color are your eyes?

When used to describe human

eyes and hair Ukrainian color nominations have certain idiosyncrasies. Take a note of these set expressions.

amber eyes	бурштинові очі
dark eyes	чорні очі
blue eyes	сині очі
brown eyes	карі очі
gray eyes	сірі очі
green eyes	зелені очі
hazel eyes	ясно-карі очі

Мої (твої, його, її) очі карі

My (your, his, her) eyes are brown.

or

У мене (тебе, нього, неї) карі очі.

I (you, he, she) have (has) brown eyes.

Note 11.5. Якого кольору ваше волосся? What color is your hair?

blond hair	біляве волосся
black hair	чорне волосся
brown hair	русье волосся
auburn hair	каштанове волосся
grey hair	сиве волосся
red hair	руде волосся
ashen gray hair	попелясте волосся

Моє волосся *русье* (руде, каштанове, кольору *блонд*). *My hair is brown (red, auburn, blond).*

The English *He has blond hair*; corresponds to *Він блондін*. while *She has blonde hair*. is equivalent to *Вона блондинка*.

**Note 11.6. Numerals with
один one + noun**

Composite numerals that end in **один** one must agree in gender with the noun following them.

m. кіломет(е)р *a kilometer* - сто один кіломет(е)р *a hundred and one kilometers*

f. гривня *a hryvnia* - сорок одна гривня *forty-one hryvnias*

nt. ім'я *a name* - двадцять одне ім'я *twenty one names*

Unlike in English, the noun following such **один**-ended numerals is in the singular, not plural,

сто один чоловік *a hundred and one men*

двадцять одна гривня *twenty-one hryvnias*

**Числівники із 2, 3 та 4 + іменник
Numerals with 2, 3, and 4 + Noun**

The numeral **два** two, has two gender forms:

- 1) *m.* and *nt.* **два**, *m.* два хлопці *two boys*, *nt.* два міста *two cities*;
- 2) *f.* **дві**, *дві* дівчини *two girls*, *дві* матері *two mothers*.

In the expressions *numeral + noun* where the numeral either is, or ends in, **два (дві), три**, or **чотири**, the noun takes:

- the ending of the nominative plural and
- the stress of the genitive singular

provided that such an expression is used on its own or as the subject or inanimate accusative object in the sentence.

Сто сорок два чоловіки відвідали музей. *A hundred and forty-two people visited the museum.*

Ми прочитаємо три книжки. *We will read three books.*

<i>N. sg.</i>	<i>G. sg.</i>	<i>N. pl.</i>		<i>num. + n.</i>
сестра	сестри	сестри	>>	дві сестри <i>two sisters</i>
брат	брата	брати	>>	два брати <i>two brothers</i>

This rule only applies if the numerals **два (дві), три**, and **чотири** are actually pronounced, like in **двадцять два** *twenty-two*, **вісімдесят три** *eighty-three*, or **двісті чотири** *two hundred and four*. The rule does not apply when these numerals are not pronounced, like in **12** - **дванадцять** *twelve*, **13** - **тринадцять** *thirteen*, or **114** - **сто чотирнадцять** *a hundred and fourteen*.

Exception. Nouns whose nominative plural differs from their singular form in the stem of the word, not just in the ending, take the genitive singular after **два (дві), три**, and **чотири**.

<i>N. sg.</i>	<i>G. sg.</i>	<i>N. pl.</i>		<i>num. + n.</i>
дитина	дитини	діти	>>	дві дитини <i>two children</i>
дівчина	дівчини	дівчата	>>	дві дівчини <i>two girls</i>
людина	людини	люди	>>	три людини <i>three people</i>
ім'я	імени	імена	>>	чотири імени <i>four names</i>
друг	друга	друзі	>>	два друга <i>two friends</i>

The exception also pertains to all **~янин**-type nouns,

<i>N. sg.</i>	<i>G. sg.</i>	<i>N. pl.</i>		<i>numeral + n.</i>
киїнин	киїнина	киїни	>>	два киянина <i>two Kyivans</i>
селянин	селянина	селяни	>>	три селянина <i>three peasants</i>

Adjectives, demonstrative, interrogative, and possessive pronouns accompanying the nouns are either in the nominative or genitive plural. There is no difference in meaning (More on *G. pl.* in Lesson 12, pp. 223-225):

(*N. pl.*) **ваші** три цікаві книжки *your three interesting books* or
(*G. pl.*) **ваших** три цікавих книжки

Столиця Галичини Львів –
місто левів.

- (N. pl.) їхні два старі друза *their two old friends* or
 (G. pl.) їхніх два старих друза
 (N. pl.) ці дві розумні дівчини *these two intelligent girls* or
 (G. pl.) цих дві розумних дівчини

Дієслова́ ру́ху Motion Verbs

In Ukrainian, verbs expressing motion stand out from the rest of the verbs in the fact that each of them has a set of two imperfective infinitives: 1) uni-directional and 2) multi-directional. Thus *to walk, go on foot* is 1) **іти** (йти); 2) **ходити**. In the dictionary, they are assigned the respective labels of *uni.* and *multi.* Each of them presents the act of movement in its own specific manner.

English motion verb	uni-directional	multi-directional
to go on foot, walk	іти var. йти	ходити
to go by vehicle, drive	їхати	їздити
to run	бігти	бігати
to fly	летіти	літати

For conjugation of these motions verbs in the present, future perfective, and past perfective tenses consult the Appendices, Table 16.

Uni-directional motion verbs present the motion as:

1) linear, progressing from A to B, as opposed to a round trip,
Сьогодні ми йдемо до театру. *Today we are going to the theater.*

2) a one-time event, occurring at a specific moment as opposed to something customary and repetitive,
Коли ви будете летіти до Києва? *When will you be flying to Kyiv?*
 (On one specific occasion, for example, next Monday).

Multi-directional motion verbs present the motion as:

1) a circular, there-and-back trip, as opposed to linear A-to-B progression,
Вчора він ходив до театру. *Yesterday he went to the theater.* (He went to the theater and returned home).

2) a habitual, repetitive occurrence as opposed to a one-time, concrete event,
Раніше ми завжди multi. їздили до цієї крамниці, але цього разу ми uni. їдемо до іншої. *Earlier we always drove to this store, but this time around we are driving to a different one.*

Multi-directional verbs are therefore often accompanied by such adverbs as **завжди** *always*, **ніколи** *never*, **часто** *often*, **рідко** *seldom*, **кожного понеділка** *every Monday*, **щотижня** *every week* and the like,

Ми часто ходимо до басейну. *We often go to a swimming pool.*

Лукаш добре їздить велосипедом.

Взагалі Олексі Михальчукові подобається їздити метро, але сьогодні він їде автобусом.

Even if no such modifier is used, the multi-directional verb alone implies such a habitual characteristic.

Multi-directional verbs are used after such verbs as:

любити + *inf. to like*

подобатися + *inf. to like*

вміти + *inf. to be able*

знати як + *inf. to know how*

могти + *inf. to be able*

Я люблю бігати. *I like to jog.*

Дитя ще не вміє ходити. *The child cannot walk yet.*

Він знає як літати дешево. *He knows how to fly on the cheap.*

Take a look at the sentences with counter-opposed representations of what for the English is one and the same motion. A multi-directional verb presents a habitual action vs a uni-directional one that presents a one-time occurrence:

Я не люблю ходити до опери, але сьогодні я туди йду. *I don't like to go to the opera but today I am going there.*

Вони рідко їздять на роботу автотом, але цього разу вони ним їдуть. *They rarely go to work by car, but this time they are going by it.*

Він ніколи не бігав по цій вулиці, але зараз він по ній біжить. *He never runs along this street, but now he is running along it.*

Ми рідко літаємо до Парижа, але завтра ми туди летимо. *We seldom fly to Paris but tomorrow we are flying there.*

йти (ходити) vs їхати (їздити)

Unlike in English, where *to go* can mean both *to walk on foot* and *to move by a vehicle*, Ukrainian makes a clear distinction between these two types of motion. Thus **йти** or **ходити** means *to go on foot* and **їхати** or **їздити** means *to go by a vehicle* like a car, bicycle, bus or train. One cannot be used in place of the other. The sentence **Він ходив до Львова.** means literally *He walked to Lviv on foot.*

Вправи Exercises

11.1. Answer the questions in the future perfective. Use indicators of future time found in this lesson. Replace nouns with personal pronouns.

Model.

Q Коли він думає писати лист?

When does he plan to write the letter?

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

A Я впевнений (впевнена), що він його напише сьогодні (завтра, скоро і т.д.). *I am sure he will write it today (tomorrow, soon, etc.).*

1. Коли ти думаєш розказувати про цю дівчину?
2. Коли ми думаємо дзвонити до матері?
3. Коли вони думають дивитися цей документальний фільм?
4. Коли ви думаєте їхати до Оленки Марченко?
5. Коли ти думаєш вчити іспанську граматику?
6. Коли Марина й Олег думають читати нову книжку Дереша?
7. Коли Іван думає знаходити час на відпочинок?
8. Коли вона думає купувати подарунок?
9. Коли Віктор думає закінчувати навчання?
10. Коли Ганна думає починати нову кінокартину?

11.2. Say what these people intend to do and finish doing.

Model.

C я I, *impf.* робити ⇔ *pf.* зробити завдання *to do an assignment*

A Я буду робити завдання, і зроблю його обов'язково.
I'll be doing the assignment and will do (finish) it by all means.

1. Марія, *Maria*, писати ⇔ написати лист *to write a letter*
2. Степан *Stepan*, перекладати ⇔ перекласти текст *to translate a text*
3. робітники, *workers* будувати ⇔ збудувати готель *to build a hotel*
4. ри *we*, читати ⇔ прочитати книжку *to read a book*
5. ви, *pl. you* варити ⇔ зварити вечерю *to cook dinner*
6. діти *children*, пити ⇔ випити молоко *to drink milk*
7. ти *sg. you*, мити ⇔ помити авто *to wash a car*
8. вони *they*, продавати ⇔ продати яблука *to sell apples*

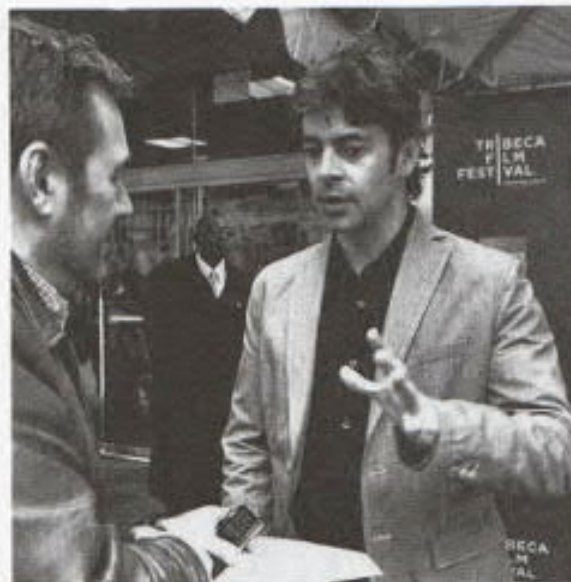
11.3. Answer the questions. Say at what time the event will start, end, or occur. Use the future perfective.

Model.

C Лекція вже закінчилася? *Has the lecture already ended?*
перша година *the first hour*

A Ще ні, але вона закінчиться о першій годині.
Not yet, but it'll end at one o'clock.

1. Фільм вже почався? сьома година
2. Семінар вже закінчився? десята година
3. Сестра вже подзвонила? третя година
4. Ваше побачення вже було? дванадцята година
5. Марко вже дав їм інтерв'ю? одинадцята година
6. Ви вже порозмовляли з Олею? шоста година
7. Універмаг вже відкрився? чотирнадцята година
8. Гості вже повечеряли? дев'ятнадцята година
9. Метро вже відкрилося? п'ята година

Завтра цей відомий іспанець дасть інтерв'ю для українського кіножурналу.

У моєї подруги Діани чудові сірі очі.

11.4. Answer the questions.

Model.

Q Якого кольору цей будинок? *What color is this building?*
фіолетовий *purple*

A Він фіолетового кольору. *It is of purple color.*
Він фіолетовий. *It is purple.*

1. Якого кольору ця книжка? синій
2. Якого кольору ця краватка? брунатний
3. Якого кольору це авто? червоний
4. Якого кольору ця парасолька? чорний
5. Якого кольору ці квіти? жовтий
6. Якого кольору цей комп'ютер? білий
7. Якого кольору цей стіл? сірий
8. Якого кольору ці штани? коричневий

11.5. Answer the questions. Use the colors you learned in this lesson. Replace nouns with personal pronouns where possible.

1. Сорочку якого кольору шукає Марія?
2. Якого кольору авто хочуть купити Ольга з Віктором?
3. Якого кольору очі подобаються вам?
4. У які кольори ви пофарбуєте стіни нової квартири?
5. Який колір зараз тут у моді?
6. Яким кольором ти любиш писати?
7. Якого кольору волосся має ваша нова приятелька?
8. Якого кольору матерію вони купили на костюми?
9. Якого кольору (є) його очі?
10. Який колір волосся подобається тобі?
11. Яким кольором ти пофарбувала вікна?
12. Який колір вийшов з моди?
13. Якого кольору взагалі можуть бути очі?
14. Якого кольору взагалі може бути волосся?

11.6. Engage in a brief Q-and-A. Use the case form required by the numeral. Follow the model below.

Model. ти *you*, 22, тиха година, *a quiet hour*.

Q Що тобі треба? *What do you need?*

A Мені треба двадцять дві тихі години. *I need 22 quiet hours.*

1. ми, 52, добра людина	8. Олég, 3, вільне місце
2. ми, 302, нова гривня	9. Микола, 2, знайома дівчина
3. ти, 4, цікава книжка	10. ви, 4, старий селянин
4. я, 2, близький друг	11. Натáлка, 3, літній місяць
5. вони, 3, смачне яблуко	12. Тарáс, 82, стара копійка
6. він, 24, мала дитина	13. інженér, 33, остання секунда
7. вона, 2, перше заняття	14. кінорежисér, 24, осінній день

П 11.7. Choose either *іти* or *ходити* to go on foot.

1. Сьогодні ми маємо іти / ходити на вечерю всі разом.
2. Ярина часто іде / ходить до нас в гості.
3. Цієї п'ятниці я іду / ходжу на заняття о першій годині.
4. Чи ви йдете / ходите до басейну кожної неділі?
5. Марко і Катря ідуть / ходять на кожний новий фільм.
6. Ти ідеш / ходиш на сьогоднішню лекцію?
7. Скільки разів на тиждень вони ідуть / ходять до спортклубу?

П 11.8. Choose the form of *їхати* or *їздити* to ride required by the context.

1. Улітку Роман та Олена їдуть / їздять на пляж раз на тиждень.
2. Сьогодні ми не їдемо / їздимо до батьків.
3. Я люблю їхати / їздити мотоциклом.
4. Наталія може їхати / їздити велосипедом.
5. Петро вже їде / їздить до крамниці?
6. О котрій годині ви їдете / їдете до Одеси сьогодні?
7. Як часто ваші батьки їдуть / їздять на море?

П 11.9. Translate into Ukrainian. Make a clear distinction between a motion on foot - *іти* / *ходити* or by a vehicle - *їхати* / *їздити*.

1. I go to school every day.
2. My sister is going to Lviv tomorrow.
3. We often go by car and rarely by bus.
4. These Americans are going to the opera now.
5. Shall we walk or drive to your place (до вас)?
6. Pavlo is sick and cannot walk.
7. Do you often go to New York?
8. You need to go to the swimming-pool every day.
9. The hotel is far. We need to go there by taxi.

П 11.10. React to the cue. Mind the difference between a uni-directional verb implying 'now' and a multi-directional one implying 'seldom'.

Model.

С я і, автомобіль а car, автобус а bus.

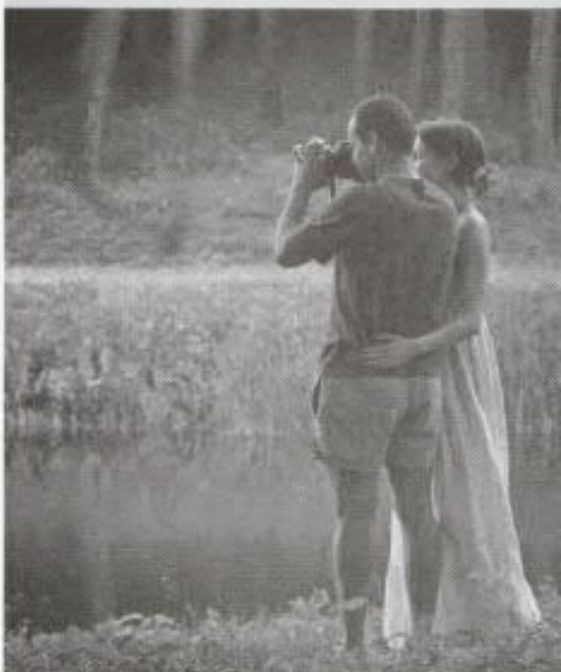
А Зараз я їду автомобілем, бо я рідко їжджу автобусом.

Right now I am going by car, because I seldom go by bus.

1. я, автобус, поїзд
2. ти, метро, маршрутка
3. він, тролейбус, автобус
4. ми, трамвай, метро
5. ви, велосипед, авто
6. вона, залізниця, корабель
7. вони, маршрутка, трамвай
8. я, поїзд, машина

Алла часто ходить до музею "Мистецький арсенал".

Минулого літа Роман з Оленою часто їздили на Біле озеро.

11.11. Say where these people were. Use the imperfective past tense of the multi-directional verb for a round trip.

Model. *Petro went to the store. (He's back now)*
Петро ходив до крамниці.

1. Last year, we flew to New York.
2. Yesterday, they went to the museum.
3. You went (*f.*) to Ternopil last Wednesday.
4. Olena already drove to the station.
5. Three hours ago, I ran to the bank.
6. Last week, Ivan went to the doctor.
7. Last Thursday, our students went to this new exhibition.
8. The day before yesterday, they ran to the beach.

11.12. Ask about the location of an institution/sight. Then answer the question. Pay attention to the prepositions.

Model. *університет a university,*
Володимирська вулиця Volodymyrska Street

Q Скажіть, будь ласка, де розташований університет?
Tell me please where is the university located?

A З приємністю. Він на Володимирській вулиці.
With pleasure. It is on Volodymyrska Street.

1. Львівський цирк,
вулиця Городоцька

2. Національний банк України,
вулиця Інститутська

3. залізничний вокзал,
Привокзальна площа

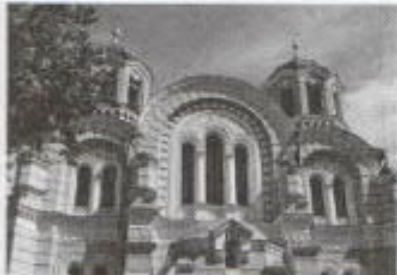
4. Кієво-Могилянська академія,
Контрактова площа.

5. пам'ятник гетьманові
Хмельницькому, Софійська площа

6. Києво-Печерська Лавра,
вулиця Івана Мазепи

7. Володимирський собор,
бульвар Шевченка

8. Національна опера України,
Володимирська вулиця

9. Київська консерваторія,
майдан Незалежності

10. Національна філармонія,
Європейська площа

Завдання для Міжнародної мережі
Internet assignment

11.13. Using the Internet match each of these central streets or squares with their respective city in Ukraine.

Міста України та їхні центральні вулиці чи площі.

Місто	Назва центральної вулиці чи площі
1. Київ	Дерибасівська вулиця
2. Львів	Театральний майдан
3. Одеса	проспект Свободи
4. Рівне	площа Свободи
5. Тернопіль	майдан Незалежності
6. Харків	Соборна вулиця

Note 11.7. Comparing things

When things, people, experiences, etc. are compared they can be graded along the scale of at least three measures of quality:

1) A **positive** degree simply names a given quality: *clean, long, intelligent*.

2) A **comparative** degree signifies a greater amount of the same quality relative to the positive: *cleaner, longer, more intelligent*.

3) A **superlative** degree expresses the greatest possible amount of the same quality: *the cleanest, the longest, the most intelligent*.

Харків

Тернопіль

Одеса

Львів

Київ

Рівне

Ступені порівняння прикметників Degrees of comparison of adjectives

Значення Function

Each Ukrainian adjective that denotes a quality has three respective degrees of comparison:

1) positive, a.k.a. dictionary form, **гарний** *nice*, **смачний** *tasty*, **ясний** *clear*

2) comparative, **гарніший** *nicer*, **смачніший** *tastier*, **ясніший** *clearer*

3) the superlative **найгарніший** *the nicest*, **найсмачніший** *the tastiest*, **найясніший** *the clearest*

The **comparative degree** normally means a greater measure of quality possessed by one out of two compared objects,

Христіна думає, що Польща – цікава країна, а Україна цікавіша.
Khrystyna thinks that Poland is an interesting country, but Ukraine is more interesting.

Less commonly, the comparative degree can express a lesser measure of quality in one of the two compared objects:

Богдан думає, що Польща - цікава країна, а Україна менш цікава.
Bohdan thinks that Poland is an interesting country, but that Ukraine is less interesting.

Утворення Formation

The comparative degree of adjectives is formed by the suffix **-іш-** inserted between the stem and the ending of a dictionary form of the adjective.

The superlative degree is formed by the prefix **най-** added to the comparative degree:

dictionary form	comparative degree	superlative degree
чорний <i>black</i>	чорніший <i>blacker</i>	найчорніший <i>the blackest</i>
гарний <i>beautiful</i>	гарніший <i>more beautiful</i>	найгарніший <i>the most beautiful</i>
смачний <i>tasty</i>	смачніший <i>tastier</i>	найсмачніший <i>the tastiest</i>

Stress. The suffix **-іш-** normally attracts the stress both in the comparative and superlative forms of the adjective. In adjectives with more than three syllables the stress can remain unchanged,

dictionary form	comparative degree	superlative degree
впливовий <i>influential</i>	впливовіший <i>more influential</i>	найвпливовіший <i>the most influential</i>
досконалий <i>perfect</i>	досконаліший <i>more perfect</i>	найдосконаліший <i>the most perfect</i>

11.14. Form the comparative degree of these adjectives. Make sure that adjectives and pronouns agree with their nouns in gender. Use different intensifiers from Note 11.8.

Model. смішний *funny*, історія *a story*

С Ця історія досить смішна. *This story is rather funny.*

А А та ще смішніша. *And that one is even funnier.*

- цікавий *interesting*, роман *a novel*
- гарний *beautiful*, сорочка *a shirt*
- новий *new*, велосипед *a bicycle*
- нудний *boring*, викладач *an instructor*

Note 11.8. Intensifiers of quality

Comparative forms of adjectives can be used with intensifiers such as:

◊ **ще** *still*,

Ця історія ще смішніша, ніж попередня. *This story is still funnier than the previous one.*

◊ **набагато** *much*,

Роман набагато старший, ніж його жінка. *Roman is much older than his wife.*

◊ **значно** *considerably*,

Він став значно серйознішим учнем. *He became a considerably more serious student.*

◊ **помітно** *noticeably*,

Його валізи стали помітно тяжчі. *His suitcases became noticeably heavier.*

◊ **далеко** *by far*,

Вони далеко багатші, як ви думаєте. *They are by far richer than you think.*

◊ **куди** *colloq. way*,

Іван куди талановитіший, як Анатолій. *Ivan is way more gifted than Anatoly.*

◊ **однозначно** *singularly*,

Їхня кімната однозначно приємніша, ніж ваша. *Their room is singularly more pleasant than yours.*

Подруги хочуть замовити найкращі страви в меню.

Note 11.9. Parallel forms of adjectives

Several frequently used adjectives have two parallel comparatives and superlatives that are different in meaning:

◊ **молодий** *young*, *comp.* **молодший** *younger, junior*, **молодіший** *younger (if both members compared are young)*

◊ **старий** *old*, *comp.* **старший** *older, senior, elder* and **старіший** *older, (if two members of comparison are both old)*

◊ **добрий** 1) *good*; 2) *delicious*; 3) *kind*, *comp.* **кращий (ліпший)** *better* and **добріший** *tastier, kinder*

5. холодний *cold*, напій *a drink*
6. страшний *awful*, будинок *a building*
7. старий *old*, замок *a castle*
8. сумний *sad*, пісня *a song*
9. гарячий *hot*, кавка *coffee*
10. ясний *bright*, колір *a color*
11. складний *complicated*, завдання *a task*
12. сильний *strong*, жінка *a woman*
13. зручний *comfortable*, місце *a seat*
14. дивний *strange*, пропозиція *an offer*
15. щасливий *happy*, сім'я *a family*
16. свіжий *fresh*, сметана *sour cream*

Take note. Some adjectives with the suffixes **-к-**, **-ок-**, **-ек-** form their comparative degree by replacing them with the suffix **-ш-**. The same suffix is used by some other adjectives. Memorize them.

dictionary form	comparative degree	superlative degree
глибокий <i>deep</i>	глибший <i>deeper</i>	найглибший <i>deepest</i>
далекій <i>far</i>	дальший <i>farther</i>	найdaleший <i>farthest</i>
короткий <i>short</i>	коротший <i>shorter</i>	найкоротший <i>shortest</i>
м'який <i>soft</i>	м'якший <i>softer</i>	найм'якший <i>softest</i>
солодкий <i>sweet</i>	солодший <i>sweeter</i>	найсолодший <i>sweetest</i>
тонкий <i>thin</i>	тонший <i>thinner</i>	найтонший <i>thinnest</i>
широкий <i>wide</i>	ширший <i>wider</i>	найширший <i>widest</i>
швидкий <i>fast</i>	швидший <i>faster</i>	найшвидший <i>fastest</i>
легкий <i>easy, light</i>	легший <i>easier</i>	найлегший <i>easiest</i>
дешевий <i>cheap</i>	дешевший <i>cheaper</i>	найдешевший <i>cheapest</i>
довгий <i>long</i>	довший <i>longer</i>	найдовший <i>longest</i>

Take note. Seven adjectives whose stems end in the **-r**, **-ж**, or **-з** have the cluster **-жч** in their comparative and superlative forms.

dictionary form	comparative degree	superlative degree
близький <i>close</i>	ближчий <i>closer</i>	найближчий <i>closest</i>
важкий <i>hard</i>	важчий <i>harder</i>	найважчий <i>hardest</i>
вузький <i>narrow</i>	вужчий <i>narrower</i>	найвужчий <i>narrowest</i>
дорогий <i>dear</i>	дорожчий <i>dearer</i>	найдорожчий <i>dearest</i>
дужий <i>strong</i>	дужчий <i>stronger</i>	найдужчий <i>strongest</i>
низький <i>low, small</i>	нижчий <i>lower</i>	найнижчий <i>lowest</i>
тяжкий <i>heavy</i>	тяжчий <i>heavier</i>	найтяжчий <i>heaviest</i>

Two adjectives whose stem ends in **-с** have the suffix **-щ**.

dictionary form	comparative degree	superlative degree
високий <i>tall</i>	вищий <i>taller</i>	найвищий <i>tallest</i>
товстий <i>thick</i>	товщий <i>thicker</i>	найттовщий <i>thickest</i>

Note 11.10. Superlative degree intensifiers

Superlative adjectives can be used with their own intensifiers, such as:

◊ **абсолютно** *absolutely*,

Ваше рішення абсолютно найкраще.
Your solution is absolutely the best one.

◊ **без сумніву** *no doubt*,

Орест, без сумніву, найрозумніший юнак.
Orest is no doubt the most intelligent youth.

Світлана, без сумніву, найпрактичніша з усіх подруг Наталі.

Take note. Like is the case with English, there are several adjectives in Ukrainian that form their degrees of comparison from stems other than their own. They need to be memorized as well.

dictionary form	comparative degree	superlative degree
добрий <i>good</i>	кращий <i>better</i>	найкращий <i>best</i>
хороший <i>good</i>	кращий <i>better</i>	найкращий <i>best</i>
поганий <i>bad</i>	гірший <i>worse</i>	найгірший <i>worst</i>
великий <i>big</i>	більший <i>bigger</i>	найбільший <i>biggest</i>
малий <i>small</i>	менший <i>smaller</i>	найменший <i>smallest</i>

11.15. Compare the two things. Use either of the four conjunctions (prepositions) of comparison (See Note 11.11). Use different intensifiers.

Model. фільм *a film*, «Живі» *The Living* / «Кіноманія» *Kinomania*, цікавий *interesting*

Q Що ти думаєш про ці два фільми? *What do you think of these two films?*

A Фільм «Живі» мені більше подобається, бо він далеко цікавіший, ніж «Кіноманія» (ог як «Кіноманія»). *I like "The Living" more because it's by far more interesting than "Kinomania."*

- страва *dish*, голубці / котлети по-київськи, смачний
- картина *a picture*, «Остання вечєря» / «Різдво», оригінальний
- порада *advice*, їхній / ваш, практичний *practical*
- ресторан, «Млин» / «Козацька забава», дешевий
- дівчина, Тамара / Марта, приємний *pleasant*
- журнал, «Слово» / «Український кур'єр», товстий
- історія *story*, вчорашній / сьогоднішній, кумедна *funny*
- місто, Полтава / Харків, зелений
- музей, історичний музей / картинна галерея, модерний
- авто, «Гонда» / «Фіят», швидкий
- готель, «Гетьман» / «Маріот», комфортабельний
- університет, Львівський університет / Одеський, престижний *prestigious*
- село, Рафалівка / Вараш, близький

11.16. Provide the correct comparative forms of the adjectives in parentheses. Translate the sentences.

- Мої батьки не знали, що Григорій (старий) брат Олени Микитенко.
- Софійський Собор у Києві (старий), як Андріївська церква.
- Цей комп'ютер (новий і швидкий), тому він (добрий).
- Тамара працює у цій компанії (молодий) економісткою.
- Ось мої молоді друзі Лукаш та Тиміш. Як ти думаєш, хто із них (молодий)?
- Страви із свіжої риби завжди (добрий), як із замороженої.

Готель "Гетьман" помітно приємніший і дешевший, як усі інші готелі міста.

Note. 11.11. Comparative constructions and words

There are four words in Ukrainian, which are used in comparative structures as the equivalents of the English conjunction *than*. They are:

◊ the conjunctions *ніж* and *як*, both are followed by the nominative case form, **Це дерево вище, ніж (як) той будинок.** *This tree is taller than the building.*

◊ the preposition *від* requires the genitive case form, **Це дерево вище від того будинку.**

◊ the preposition *за* requires the accusative case form, **Це дерево вище за той будинок.**

These four words have identical meaning and are interchangeable.

Залізничний вокзал у Чернівцях – один із найгарніших в Україні.

7. Михайло каже, що бабуся (добрий) до нього, ніж мама, бо завжди дає йому гроші на морозиво.
8. Будинок, у якому живе Роман із сім'єю (старий), ніж всі інші будинки на цій вулиці.

11.17. Put the adjective in parentheses in the superlative degree. Translate the sentences into English.

Model. **C** (високий) дерево *a tall tree*
A найвище дерево *the tallest tree*

1. Іван Степаненко (добрий) студент у нашій групі.
2. Чому ти вирішив вивчати (складний) предмет?
3. Сонце - це (близький) зірка до Землі.
4. Після університету Семен Максимчук працюватиме у (сучасний) лікарні Чернігова.
5. Світязь - це (великий і глибокий) українське озеро.
6. Це (короткий) дорога до старого замку.
7. Міжнародна мережа – це (простий) спосіб знайти будь-яку інформацію.
8. Я не зміг відповісти на (цікавий) питання іспиту з української історії.
9. Говерла - це (високий) гора в Україні.
10. (Вузький) вулиця у середмісті називається Підвальна.
11. Минуле літо було (гарячий) у цьому місті за останні п'ятдесят років.

11.18. Say and write the sentences in Ukrainian. Use the vocabulary and grammar of this and previous lessons. If necessary consult the dictionary.

1. Tell me please how can I get to Khreshchatyk Street.
2. What is the color of your boyfriend's eyes?
3. His girlfriend has red hair and brown eyes. She is unbelievably beautiful.
4. We'd like to tell you about our trip to the Crimea last summer.
5. All main local banks are located downtown.
6. We'll order a taxi for 6:00 AM.
7. Your excursion around Kyiv will start on the Pryvokzalna Square and will end near St. Sophia Cathedral.
8. Every morning I walk to the University and then in the afternoon I drive to the factory.
9. She will come home, read her e-mail, write us letters, and only then have supper.
10. I'll pay you for the book tomorrow. It costs ninety-three hryvnias. I need twenty-two hryvnias more.
11. These four young Russians would like to learn Ukrainian.
12. Our plan is simple and wonderful. We'll go to Lviv, see its old architecture, walk on Rynok Square, have coffee in a nice café, visit the picture gallery, and dine in a good restaurant.

Як кияни, так і туристи люблять ходити Софійською площею.

11.19. Listen carefully to these questions and answer each of them using Dialogue 11.

1. Куди хоче потрапити гість?
2. Кого просить гість показати йому дорогу?
3. Чому між гостем і киянкою має місце непорозуміння?
4. Де гість лишив адресу музею, до якого він хотів потрапити?
5. Що знає гість про цей музей?
6. На якій площі Києва має місце ця розмова?
7. Де гість знайде Михайлівську вулицю?
8. На якій вулиці щойно був гість?
9. Яка площа є в кінці Михайлівської вулиці?
10. Як потрапити від Майдану Незалежності до Європейської площі?
11. Як називається головна площа столиці?
12. Скільки часу треба йти від Майдану до Європейської площі?
13. На якій площі Києва можна знайти вулицю Грушевського?
14. На розі яких вулиць стоїть Національний художній музей України?
15. Що сказав гість киянці у кінці розмови?
16. Що ви робите, коли хочете знайти щось у незнайомому місті?

Мовні ресурси на мережі. Українська Вікіпедія.
Language resources on the web. Ukrainian Wikipedia.

11.20. Search the Ukrainian language **Вікіпедія** *Wikipedia* and do the following:

1. Find two or three museums in the cities of Київ *Kyiv*, Львів *Lviv*, Одеса *Odesa*, Харків, *Kharkiv*, and Луцьк *Lutsk*. Use the key word combination **музеї** *museums* + **назва міста** *name of city* in G., **музеї Чернігова** *museums of Chernihiv*.
2. Write down the name and address of the museums you find.
3. Try to glean from their Internet description what kind of art each of the museums has in its collection.

11.21. Use an Internet image search or a Ukrainian language web resource to match the names of these Ukrainian castles and fortresses with the photographs.

I.

1. Замок Любарта (м. Луцьк)
Liubart Castle (city of Lutsk)

II.

2. Хотинська фортеця
Khotyn Fortress

Найбільше враження справляли роботи українського скульптора Йогана Георга Пінзеля.

 Note 11.12. Possessive pronoun свій one's own

The possessive pronoun **свій** *one's own* has no direct equivalent in English. It signifies that the object described belongs to the person denoted by the subject of the sentence, cf.:

Микола любить свій комп'ютер.

Mykola likes his (own) computer.

Микола любить його комп'ютер.

Mykola likes his (somebody else's) computer.

Свій agrees with its noun in gender, case, and number, *f. своя кімната one's own room, nt. своє життя one's own life, pl. свої знайомі one's own acquaintances*. It is synonymous to all other possessive pronouns with the exception of those referring to the third person singular: **його** *his (its), її* *her*, and plural **їхній** *their*.

Я познайомив їх зі своєю (or з моєю) сестрою. *I introduced them to my sister.*

Ти читатимеш свої (твої) вірші? *Will you be reading your poems?*

Ми продаємо своє (or наше) авто. *We are selling our car.*

Ви добре знаєте свою (or вашу) історію. *You know your history well.*

However, this similarity in meaning ends with 3rd person possessive pronouns:

1) *Robert lives with his brother.* can be translated as:

Роберт живе з його братом (with somebody else's brother).

Роберт живе зі своїм братом (with his very own brother).

2) *Jennifer looks at her pictures.* can be translated as:

Дженіфер дивиться її світліни (photos of some other woman).

Дженіфер дивиться свої світліни (her own photos).

3) *They came with their son.* can be translated as:

Вони прийшли із їхнім сином (with somebody else's son).

Вони прийшли зі своїм сином (with their own son).

Unlike its synonyms **мій**, **твій**, **його**, **її**, etc., each of which clearly refers to a person and needs no context, **свій** can be understood only in a sentence, and has no independent meaning other than the general *one's own*.

III.

3. Олеський замок
Olesko Castle

IV.

4. Кам'янець-Подільська фортеця
Kamianets-Podilsk Fortress

11.22. Translate into Ukrainian. Use the possessive pronoun required by the context.

- Roman speaks with his friend (John's friend).
- We go shopping with their aunt.
- Pavlo calls his friend (Pavlo's own friend).
- You (ти) play the piano for our guest from Kharkiv.
- They had lunch with their professor (those students' professor).
- I often think about my life in the Crimea.
- Our neighbors went to the movies with their little Ivanko (their own son).
- You (ви) saw this film in your local cinema.
- Natalka always consults with her sister (Maria's sister).
- We cannot cook dinner without our own vegetables.
- Oksana finished work thanks to the help of her elder brother (Oksana's brother).
- These men rode their own car from Kharkiv to Odesa.

11.23. Answer the questions. Put the words in parentheses in the instrumental singular.

- Разом з ким пров'одить дозвілля твій брат? (своя дівчина)
- З ким вони листуються по інтернеті? (свій директор)
- Разом з ким ви берете участь у конференції? (відомий канадський науковець)
- З ким він бачився на кінофестивалі? (одна знайома іспанська кінозірка)
- Разом з ким Люба завжди відпочиває на морі? (свій улюблений пес Рудик)
- З ким вечерятимуть ваші гості завтра? (наш головний економіст)
- Разом з ким їде Роман у подорож до України? (свій університетський приятель)
- З ким домовилася про зустріч ця журналістка? (один важливий політик)
- З ким радився її чоловік перед тим, як купувати цей автомобіль? (свій механік).

11.24. Translate using adverbs derived from the adjectives in parentheses. Check the stress in the adverbs.

1. It's easy (легкий) to give advice.
2. It was boring (нудний) to sit and watch.
3. It will be nice (гарний) to visit their family in Poltava.
4. It's clear (ясний) that they like to travel.
5. It's interesting (цікавий) that they are asking about it.
6. It was very strange (дивний) to see them together.
7. It was sad (сумний) to listen to his story.
8. It's wonderful (чудовий) that the new students from Spain will be with us.
9. It's always hard (важкий) to translate an old text.
10. It will be good (добрий) to see this important play for the second time.
11. It will be better (кращий) to tell the director about the problem now.

Завдання для Міжнародної мережі

11.25. Using **Google Maps** give detailed written instructions on how to get on foot from point A to point B in these Ukrainian cities.

1. Київ: (А) Центральний залізничний вокзал - (Б) Будинок із химерами, вул. Банкова, 10.
2. Львів: (А) Наукова бібліотека імені Василя Стефаника - (Б) фонтан Адоніса, площа Ринок.
3. Харків: (А) Станція метро "Центральний ринок" - (Б) Інститут фінансів, Плетнівський пров., 5.
4. Одеса: (А) Оперний театр, пров. Чайковського, 1 - (Б) Одеська кіностудія, Французький бульвар, 33.

11.26. Enact a conversation with a partner. Use the material you have learned so far. Where necessary consult the dictionary.

Сценка за сценарієм «У пошуках книгарні "Є"» Scripted Skit: *In Search of the Ye Bookstore*

Yaryna (Ярина): Asks a passerby whether or not she knows a bookstore named *THE YE*.

Passerby (перехожа): Repeats the name of the bookstore and says what a strange name. She never heard of it.

Yaryna: Says it is alright. She'll ask somebody else. Approaches another person, apologizes and asks the same question.

Note 11.13. Adverbs in set expressions

Adverbs are used in the Ukrainian expressions that are equivalent to the English *It is hard* (easy, interesting, necessary, etc.) + *inf. or clause*.

Among the adverbs most commonly used in such expressions are:

добре good, colloq. **гарно** nice, **погано** bad, **чудово** wonderful, **цікаво** interesting, **нудно** boring, **дивно** strange, **тяжко** difficult, **легко** easy, **прекрасно** great, **смішно** funny, **сумно** sad,

Тяжко жити у новому місті. *It's hard to live in a new city.*

Цікаво читати їхні листи. *It's interesting to read their letters.*

Дивно, що він не подзвонив. *It's strange he didn't call.*

Цікаво було знати, що вони думають. *It was interesting to know what they thought.*

Було дуже весело на їхній вечірці. *Their party was a lot of fun.*

Добре, що ви їдете на море. *It's good that you are going to the seaside.*

Дуже погано, що вони не готові. *It's very bad that they are not ready.*

У книгарні "Є" часто відбуваються літературні зустрічі й інші цікаві заходи.

Книгарня "Є" розташована на вулиці Миколи Лисенка за Національною оперою.

Passerby: She surely knows the place. She knows at least three such bookstores. On Lysenko, Spaska, and Saksahansky Streets.

Yaryna: She is not sure what street it is on, but she is told it is close to the National Opera House (Національна опера).

Passerby: Says that surely this is the bookstore on Lysenko Street, a lane behind the Opera House. It is not very close to, but not very far from here (за́дси).

Yaryna: It's no problem, she has time and desire to walk. It's a nice day today and it's always a pleasure to walk around Kyiv.

Passerby: This is the corner of Saksahansky and Vokzalna. Yaryna needs to go up Vokzalna Street, on the right side (з правого бо́ку).

Yaryna: She knows the street. It runs from the Central Railway Station to Taras Shevchenko Boulevard, does it not?

Passerby: Agrees and says that, on the boulevard, Yaryna needs to cross the street, turn right, and go along the boulevard as far as (аж до) the corner with Ivan Franko Street.

Yaryna: She does not know where that street is. This is only her second time in the capital. Is there a known building there?

Passerby: There, on the corner, St. Volodymyr Cathedral is located. Yaryna will easily see it.

Yaryna: She saw it before but did not know the name of that street. All right, she is near the Cathedral, then what next?

Passerby: Yaryna needs to turn left onto Franko Street, continue straight for two blocks as far as Bohdan Khmelnytsky Street, turn right and cross the street.

Yaryna: Asks whether she will be passing anything interesting on the way to know that she is not lost.

Passerby: No, nothing particularly interesting. There is the Embassy of Austria on Franko Street. Once Yaryna is on Khmelnytsky Street, the next left turn is Lysenko Street. Cross over.

Yaryna: Now she knows where that street is. She will be right (просто) behind the National Opera House, will she not? But she does not remember any bookstore on that street.

Passerby: The bookstore is not on the street itself but in a courtyard. Suddenly realizes that they are very close *THE YE* Bookstore on Saksahansky Street. There it is.

Yaryna: No, that one won't do, because Yaryna does not want to buy a book. She is going to a reading (читання) of a new novel by Yuri Izdryk in that very bookstore on Lysenko Street.

Passerby: Says she likes Izdryk and would like to attend the event. Suggests that they go to the reading together.

Лéкція | Lesson 12

Dialogue:
У чернігівському готелі
In a Chernihiv hotel

Grammar:
 Genitive plural
 Expressions of quantity 5 and more + noun
 Declension of family names
 Cardinal numerals from 1,000 to 1,000,000
 Degrees of comparison of adverbs

Competencies:
 Booking a hotel
 Comparing actions
 Ukrainian currency and prices

Цей готель називається "Гранд Готель". У якому місті України він є?

Скажіть, будь ласка, чи у вас є вільні місця?

12. Діялог. У чернігівському готелі.

- Оксана Козак:** Добридень.
- Адміністратор:** Добридень.
- Оксана Козак:** Чи у вас є вільні місця?
- Адміністратор:** Заложить від того, які номери і на скільки осіб вам треба.
- Оксана Козак:** Лише один стандартний номер на дві особи із широким двоспальним ліжком.
- Адміністратор:** Так є. Навіть кілька стандартних кімнат на дві особи. Якщо хочете, можете вибрати кімнату із видом на річку Десну чи на місто.
- Оксана Козак:** Ми хотіли б тиху, найтихішу кімнату із видом на старе місто. У Чернігові так багато історичних будинків та церков!
- Адміністратор:** Кімната із видом на старе місто, тиха, навіть із відкритим вікном, – це не проблема.
- Оксана Козак:** Чудово, дякую. Які послуги є у вашому готелі?
- Адміністратор:** Ось список послуг від кулінарних до електронних.
- Оксана Козак:** Так, я бачу цих послуг досить багато. Мені насамперед цікавить міжнародна мережа, але, здається, тут немає ніяких інтернет послуг.
- Адміністратор:** Цей список неповний. Ми маємо бездротовий зв'язок по всьому готелю. Крім того, у фойє є шість комп'ютерів спеціально для наших гостей.
- Оксана Козак:** Дякую, буду знати. Скільки коштує наш номер?
- Адміністратор:** Триста п'ятдесят гривень за добу, включно зі сніданком у нашому ресторані «Зачарована Десна». Це вас влаштовує?
- Оксана Козак:** Чи ціна номера включає паркінг, бо ми приїхали власним автомобілем?
- Адміністратор:** Так, звичайно. Я зовсім забув сказати це. Готель має свій безкоштовний паркінг для гостей.
- Оксана Козак:** Прекрасно. Це все, що нам потрібно. Ваша ціна цілком влаштовує нас.
- Адміністратор:** Скільки часу ви думаєте пробути у нашому готелі?
- Оксана Козак:** Принаймні п'ять днів, можливо, довше. Заложить від ситуації. Я тут у справах компанії.
- Адміністратор:** Я розумію. У кожному разі, ваш номер до диспозиції до п'ятниці, двадцять третього серпня.
- Оксана Козак:** Тобто на вісім днів. Це більше, ніж достатньо для нас. Ми хотіли б святкувати День Незалежності удома із сім'єю.
- Адміністратор:** Ось два електронні ключі. Ми раді вітати вас і бажаю вам приємно провести час у Чернігові.

12. Dialogue. In a Chernihiv Hotel.

Oksana Kozak: Hello.

Receptionist: Hello.

Oksana Kozak: Do you have vacant rooms (*lit.* places)?

Receptionist: Depends on what rooms and for how many people you need.

Oksana Kozak: Only one standard room for two with a king-size bed (*lit.* a wide bed for two).

Receptionist: Yes, we do, even several standard rooms for two. If you like you can choose a room with a view of the Desna River or the city.

Oksana Kozak: We'd like a quiet, the quietest, room with a view of the old city. There are so many historic buildings and churches in Chernihiv!

Receptionist: A room with a view of the old city, quiet, even with an open window, is not a problem.

Oksana Kozak: Great, thank you. What services are there at the hotel?

Receptionist: Here is a list of services from culinary to electronic.

Oksana Kozak: Yes, I see there are quite a lot of these services. I am primarily interested in the Internet, but there seems to be no Internet services here.

Receptionist: This list is incomplete. We have a wireless connection all around the hotel. Besides, there are six computers in the lobby especially for our guests.

Oksana Kozak: Thank you. It's good to know. How much is our room?

Receptionist: Three hundred and fifty hryvnias a day, including breakfast at our restaurant The Enchanted Desna. Does this suit you?

Oksana Kozak: Does the price include parking, because we came by our own car?

Receptionist: Yes, of course. I completely forgot to say it. The hotel has its own free parking for guests.

Oksana Kozak: Excellent. This is all we need. Your price suits us perfectly.

Receptionist: How long are you going to stay at our hotel?

Oksana Kozak: At least five days, possibly longer. Depends on the situation. I am here on my company's business.

Receptionist: I see. At any rate your room is available till Friday, August 23.

Oksana Kozak: That is for eight nights. This is more than sufficient for us. We'd like to celebrate Independence Day at home with our family.

Receptionist: Here are two electronic keys. Welcome, and I wish you a pleasant time in Chernihiv.

У готелі можна:

At a hotel one can:

жити, переночувати, відпочити	to live, spend a night, rest
зупинитися на одну добу, дві (три, чотири) доби,	to stay for a day, two (three, four) days,
на п'ять (шість і т.д.) діб.	for five (six, etc.) days.

Що ви можете сказати про готель "Дніпро" з інтернету?

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

нема проблем	no problem (<i>lit.</i> there are no problems), used to indicate agreement and readiness to do sth.
залежати, -ать, від + G.	to depend on, Це -ить від погоди. <i>It depends upon the weather.</i>
номер, т., -а	here hotel room, hotel accommodation, н. на + одну особу (дві особи) a single (double) room.
вид, т., -у на + A.	a view of, в. на місто (річку, море, вулицю) a view of the city (<i>river, sea, street</i>).
Це вас влаштує?	Does that suit you? (The personal pronoun can either precede or follow the verb.)
пробути, only pf., пробудуть, ра. пробули, intr.	to stay (in a hotel, city, place), Я пробуду тут кілька днів. <i>I'll stay here for a few days.</i>
доба, f., G. pl. діб	twenty-four hours, day and night, used in similar situation when day or night is used in English, Скільки діб ви будете у Харкові? <i>How many days will you be in Kharkiv?</i>

Марія Савченко дуже хотіла б знайти недорогий готель у середмісті Полтави.

У готелі є такі послуги: порт'є, ресторан, пральня, спортклуб, перукарня, інтернет.	At a hotel, there are services such as: a porter, restaurant, laundry, gym, hair salon, the Internet.
У готелі можна замовити: номер, таксі, сніданок, обід, газети	At a hotel one can order: a room, taxi, breakfast, lunch, newspapers
Номер у готелі може бути на: одну особу, дві (три) особи.	A room in a hotel can be for: one person, for two (three) people.
поселитися до + G. готелю	to check in a hotel
виселитися з (із) + G. готелю	to check out of a hotel

Піктограми

 Одномісна кімната	 Можна паркувати автомобіль	 Поблизу автобусна зупинка (залізнична станція)
 Двомісна кімната	 Можна користуватися кухнею	 Медична допомога
 Тримісна кімната	 Господаря випікає хліб	 Музей, історичні пам'ятки
 Господар знає іноземну мову	 Можна перебувати з дітьми	 Ресторан, кафе, бар
 Телефон	 Можна їсти фрукти й овочі в городі	 Магази́н, базар
 Ванна	 У господаря є пляска	 Поблизу місце для рибальства
 Душ	 У господаря є корова	 Можна купатися
 Туалет в будинку	 У господаря є кішка	 Можна їздити верхи
 Можна дивитися телевізор	 Можна привезти домашню тварину	 Можна поговіати
 Можна користуватися пральною машиною		

Послуги, які можуть пропонувати в готелі.

Граматика | Grammar

Родовий відмінок множини Genitive Case Plural

Функція Function

In addition to the functions of its singular counterpart (Lesson 8), the most typical function of genitive plural is quantification, for it often denotes both an exact and an indeterminate number of objects that can be counted. When following the cardinal numerals **п'ять** *five* and higher, with the exception of the numerals ending in the words **один** *one*, **два** *two*, **три** *three*, or **чотири** *four* (**двадцять один** *twenty-one*, **сорок два** *forty-two*, **сто три** *a hundred and three*, **сімдесят чотири** *seventy-four*), it expresses an exact number of objects, **п'ять гривень** *five hryvnias*, **дванадцять годин** *twelve hours*, **чотирнадцять днів** *fourteen days*, **сім ночей** *seven nights*.

Утворення Formation

Ім'яники Nouns

The nominal genitive plural endings:

zero, -ів, -ей

zero is taken (1) feminine and masculine nouns ending in **-а** (**-я**) and (2) neuter nouns:

1) *f.* **книга** *a book* - **багато книг** *many books*, *f.* **хата** *a house* - **кілька хат** *a few houses*, *m.* **невдаха** *a loser* - **багато невдах** *many losers*, *m.* **задавака** *a braggart* - **скільки задавак** *how many braggarts*;

Take note. Nouns ending in **-ія** end in **-ій** in the genitive plural, *f.* **фотографія** *a photo* - **кілька фотографій** *several photos*, *m.* **месія** *a messiah* - **багато месій** *many messiahs*

The *G. pl.* of **дівчина** *a girl* is **дівчат** - **стільки дівчат** *so many girls*.

2) *nt.* **яблуко** *an apple* - **скільки яблук** *how many apples*, **місто** *a city* - **десять міст** *ten cities*, **питання** *a question* - **стільки питань** *so many questions*, **теля** *a calf* - **кілька телят** *several calves*;

Neuter nouns with the stem ending in a double consonant (**-ння**, **-ття**) have a single consonant ending in the genitive plural, **прохання** *a request* - **шість прохань** *six requests*, **завдання** *a task* - **кілька завдань** *several tasks*.

-ів is taken by all **zero-** and **o-**ended masculine nouns, **студент** *a student* - **багато студентів** *many students*, **комп'ютер** *a computer* - **кілька комп'ютерів** *several computers*, **зошит** *a notebook* - **вісім зошитів** *eight notebooks*, **батько** *a father* - **шість батьків** *six fathers*

The *G. pl.* of the noun **друг** *a friend* is **друзів**, **кілька друзів** *several friends*.

Note 12.1. Baby animal nouns

These nouns regain their suffix **-ат** / **-ят** in the genitive plural:

курча *a chicken* - **двадцять курчат** *twenty chickens*

кача *a duckling* - **одинадцять качат** *eleven ducklings*

поросся *a piglet* - **п'ять поросят** *five piglets*

Special case:

ім'я *a name* - **десять імен** *ten names*

Ці діти знають стільки сучасних пісень.

Note 12.2. Special cases with -ів ending

The ending **-ів** is also taken by some nouns of other genders:

nt. море *a sea* - п'ять морів *five seas*,
nt. поле *a field* - скільки полів *how many fields*,
f. мати *a mother* - скільки матерів *how many mothers*,
f. мама *a mom* - шість мамів (*var.* мам) *six moms*,
f. баба *a grandmother* - сім бабів (*var.* баб) *seven grandmothers*.

Note. The noun чоловік *man, person* has two *G. pl.* forms with two different meanings:

чоловіків *men* vs чоловік *people*,

Нам допомагають сім чоловік. *Seven people help us.*

Тут п'ять чоловіків і п'ять жінок. *There are five men and five women here.*

Note 12.3. Nouns with -анин

Nouns of the **-анин** type, shed the suffix **-ин** in the genitive plural,

християнин *a Christian* - скільки християн *how many Christians*
 мусульманин *a Muslim* - десять мусульман *ten Muslims*
 росіянин *a Russian* - тринадцять росіян *thirteen Russians*

Note 12.4. The ending -ей is also taken by the following nouns:

стаття *an article* - багато статей (*var.* статей and статтів) *many articles*
 кінь *a horse* - сім коней *seven horses*
 свиня *a pig* - багато свиней *many pigs*
 око *an eye* - багато очей *many eyes*
 гість *a guest* - багато гостей *many guests*
 дитина *a child* - багато дітей *many children*
 людина *a person* - багато людей *many people*
 двері *a door* - багато дверей *many doors*
 гроші *money* - багато грошей *a lot of money*

-ів is taken by the zero-ended nouns whose stem ends in **-й**:
 музей *a museum* - кілька музеїв *several museums*
 водій *a driver* - п'ять водіїв *five drivers*.

-ей is taken by all **zero-ended feminine nouns**,
 відповідь *an answer* - багато відповідей *many answers*,
 осінь *autumn* - скільки осеней *how many autumns*,
 річ *a thing* - кілька речей *several things*,
 ніч *a night* - п'ять ночей *five nights*.

Commonly used quantifiers

Genitive plural expresses an indeterminate quantity after adverbs such as:

багато <i>many (much)</i>	кілька <i>a few, several</i>
мало <i>few, little</i>	скільки <i>how many (much)</i>
стільки <i>so many (much)</i>	трохи <i>a little, few</i>

багато грошей *a lot of money*
 кілька днів *a few days*
 мало годин *few hours*
 скільки разів (*or раз*) *how many times*
 стільки ночей *so many nights*

Singular only nouns

After these adverbs, uncountable nouns and nouns, which have only singular form take the genitive singular,

багато води *much water*
 мало часу *little time*
 скільки молока *how much milk*.

» SOUND CHANGES « in the genitive plural of nouns

Dropping of -о- (-е-)

-о- and **-е-** in the last syllable of 2nd declension masculine nouns are dropped in the genitive plural,

куток *a corner* - без кутків *without corners*
 сон *a dream* - без снів *without dreams*
 українець *a Ukrainian* - без українців *without Ukrainians*
 кінець *the end* - без кінців *without ends*
 день *a day* - без днів *without days*

Adding of -o- (-e-)

-o- and more rarely -e-, are inserted to avoid a consonant cluster at the end of the nouns that receive a zero ending in the genitive plural:

українка a *Ukrainian woman* - кілька **українок** a *few Ukrainian women*
копійка a *kopek* - кілька **копійок** a *few kopeks*
вікно a *window* - кілька **вікон** a *few windows*
гривня a *hryvnia* - кілька **гривень** a *few hryvnias*
сестра a *sister* - кілька **сестёр** a *few sisters*
сім'я a *family* - кілька **сімей** a *few families*

Change of -i- to -o- (-e-)

-i- changes to -o- and less frequently -e- in the final syllable in 2nd declension masculine and 3rd declension feminine nouns,

-i- to -o-

m. **стіл** a *table* - п'ять **столів** *five tables*
m. **кіт** a *cat* - скільки **котів** *how many cats*
f. **ніч** a *night* - багато **ночей** *many nights*

-i- to -e-

m. **папір** a *paper* - багато **паперів** *many papers*
f. **рiч** a *thing* - багато **речей** *many things*
f. **пiч** a *stove* - скільки **печей** *how many ovens*

Change of -o- to -i-

-o- changes to -i- in the final syllable that becomes closed as a result of the ending dropping in the 1st declension nouns:

доба a *day* - сім **дiб** *seven days*
голова a *head* - багато **голiв** *many heads*
дорога a *road* - стільки **дорiг** *so many roads*
нога a *leg* - десятки **нiг** *dozens of legs*
блоха a *flea* - сотні **блiх** *hundreds of fleas*

Прикметники, порядкові числівники та присвійні займенники

Adjectives, Ordinal Numerals, and Possessive pronouns

The adjectival genitive plural endings:

-их (-ix, -ix)

Note 12.5. Назви гір
Mountain names

Names of mountain chains that are plural only nouns form their G. pl. by slashing the ending -и (-i).

Карпати the *Carpathians* -
серед Карпат in the middle of the *Carpathians*

Альпи the *Alps* -

біля Альп near the *Alps*

Балкани the *Balkans* -

серед Балкан in the middle of the *Balkans*

Гімалаї /himaláji/ the *Himalayas* -

від Гімалай from the *Himalayas*

Пиреней /pire'néji/ the *Pyrenees* -

до Пиреней to the *Pyrenees*

Тимiш Гайдученко ще
ніколи не бачив Альп.

Панна Галина навчала багатьох школярів англійської мови.

-их is for all hard stem adjectives,
білий кінь *a white horse* - сім **білих** коней *seven white horses*
довга ніч *a long night* - багато **довгих** ночей *many long nights*
цікаве оповідання *an interesting story* - сім **цікавих** оповідань
seven interesting stories;

-их for soft stems,
останнє питання *the last question* - кілька **останніх** питань
a few last questions, **осінній** тиждень *an autumn week* -
 шість **осінніх** тижнів *six autumn weeks*, **синя** сукня *a blue*
dress - без **синіх** суконь *without blue dresses;*

-их for -й-ended stems,
мій друг *my friend* - кілька **моїх** друзів *a few of my friends*
свій кіт *one's own cat* - шість **своїх** котів *six one's own cats*
чий квиток *whose ticket* - без **чиїх** квитків *without whose tickets.*

Кількісні числівники від тисячі до мільярда Cardinal numerals from one thousand to a billion

English	Ukrainian
<i>one thousand</i>	(одна) тисяча
<i>two thousand</i>	дві тисячі
<i>three thousand</i>	три тисячі
<i>four thousand</i>	чотири тисячі
<i>five thousand</i>	п'ять тисяч
<i>one million</i>	(один) мільйон
<i>two million</i>	два мільйони
<i>five million</i>	п'ять мільйонів
<i>one billion</i>	(один) мільярд
<i>two billion</i>	два мільярди
<i>five billion</i>	п'ять мільярдів

Cardinal numerals from 1,000 to 1,000,000 are composed of respective units, tens, hundreds, and thousands. The words **тисяча** *a thousand*, **мільйон** *a million*, and **мільярд** *a billion* decline like nouns.

Тисяча as a feminine noun requires the feminine forms of the numerals *one* - **одна** and *two* - **дві**. Thus 1,000 in Ukrainian is either **одна тисяча** or simply **тисяча**. 2,000 is **дві тисячі**. The *N. pl.* **тисячі** is required after the numerals **два** *two*, **три** *three*, and **чотири** *four*, or those composite numerals that end in these words,

2,398 **дві тисячі триста дев'яносто вісім**
 4,000 **чотири тисячі**
 32,000 **тридцять дві тисячі**
 53,102 **п'ятдесят три тисячі сто два**.

The *G. pl.* form **тисяч** is used after numerals **п'ять** and more,

5,000 **п'ять тисяч**

12,000 **дванадцять тисяч**

100,511 **сто тисяч п'ятсот одинадцять**

Мільйон and **мільярд** are both masculine and require masculine forms of numerals **один** *one* and **два** *two*. Thus 1,000,000 is either **один мільйон** *one million*, or simply **мільйон** *a million*. A billion is either **один мільярд** *one billion*, or simply **мільярд** *a billion* and two billion is **два мільярди**.

After numerals **два** *two*, **три** *three*, and **чотири** *four*, or those that end in the words **два**, **три**, and **чотири**, the nominative plural forms **мільйони** and **мільярди** are used,

чотири мільйони *four million*

тридцять два мільйони *thirty-two million*

два мільярди *two billion*

сорок чотири мільярди *forty-four billion*.

The genitive plural forms **мільйонів** and **мільярдів** are used after numerals **п'ять** *five* and greater, **п'ять мільйонів** *five million* **дванадцять мільярдів** *twelve billion*. For the declension of cardinal numerals see the appendices, Tables 12 and 13, pp. 324-325.

Відміна прізвищ Declension of Family Names

Ukrainian family names can be either nouns (nominal family names) or adjectives (adjectival family names). Particularly common are nominal family names ending in **-ко**, **-ук** (**-юк**),

Шевченко *Shevchenko*, **Петренко** *Petrenko*, **Левченко** *Levchenko*, **Новачук** *Novachuk*, **Левчук** *Levchuk*, **Семенюк** *Semeniuk*.

Ukrainian family names also have many other endings, no less typical, if not as common,

-ин as in **Павлишин** *Pavlyshyn*, **Василишин** *Vasylyshyn*

-ів as in **Павлів** *Pavliv*, **Іванів**, *Ivaniv*, **Петрів** *Petriv*

-ак as in **Петрунчак** *Petrunchak*, **Ступак** *Stupak*

-ик as in **Дмитрик** *Dmytryk*, **Смілик** *Smilyk*, **Довжик** *Dovzhyk*

-ій as in **Палій** *Paliy*, **Плохій** *Plokhyy*, **Червоній** *Chervoniy*

It is impossible to tell the gender of the person by their nominal family name alone. Unlike nouns, adjectival family names by their ending directly point to the gender of the person bearing the surname, cf.,

m. **Садовий** *Sadovy* and *f.* **Садова** *Sadova*

m. **Тихий** *Tykhyy* and *f.* **Тиха** *Tykha*

m. **Коцюбинський** *Kotsiubynsky* and *f.* **Коцюбинська** *Kotsiubynska*

m. **Досвітній** *Dosvitniy* and *f.* **Досвітня** *Dosvitnia*

m. **Кульчинський** *Kulchynsky* and *f.* **Кульчинська** *Kulchynska*

Скільки чоловіків і скільки
чоловік на цій світлині?

Кожен кіноман знає Едварда Дмитрика,
американського режисера українського
походження.

Ми зустрічаємося з Яремою Васильченком біля пам'ятника Проні Сірко та Свиридові Голохвостому. Це головні герої фільму "За двома зайцями".

Indeclinable are only nominal family names ending in **-ко**, **-ук** **~(юк)**, **-ак**, **-ин**, **-ій**, **-ів**, whose bearers are individuals of feminine gender. Only their first name is declined,

Ольга Васильченко *Olha Vasylichenko* -

G. лист до Ольги Васильченко *a letter to Olha Vasylichenko*

D. завдяки Ользі Васильченко *thanks to Olha Vasylichenko*

A. Я знаю Ольгу Васильченко. *I know Olha Vasylichenko.*

I. Я прийшов із Ольгою Васильченко. *I came with Olha Vasylichenko.*

N. pl. Це сестри Васильченко. *These are the Vasylichenko sisters.*

The rest of surnames are declined. They include:

1) all adjectives,

m. Роман Садовий *Roman Sadovy*, **f.** Ірина Садова *Iryna Sadova*,

pl. Роман та Ірина Садові *Roman and Iryna Sadovys*

Я знаю Романа Садового. *I know Roman Sadovy.*

Він дружить з Іриною Садовою. *He is friends with Iryna Sadova.*

Ми йдемо до Романа та Ірини Садових. *We are going to Roman and Iryna Sadovys' place.*

2) nominal family names whose bearer is an individual of masculine gender,

Ярема Васильченко *Yarema Vasylichenko* -

G. лист до Яреми Васильченка *a letter to Yarema Vasylichenko*

D. завдяки Яремі Васильченкові *thanks to Yarema Vasylichenko*

A. Я знаю Ярему Васильченка. *I know Yarema Vasylichenko.*

I. Я прийшов із Яремою Васильченком. *I came with Yarema Vasylichenko.*

N. pl. Це брати Васильченки. *These are the Vasylichenko brothers.*

If a nominal surname is associated with its male and female bearer at the same time (husband and wife, brother and sister), it is declined,
Це Ольга та Ярема Васильченки. *These are Olha and Yarema Vasylichenko.*

Це подружжя Васильченків. *This is the Vasylichenko couple.*

Вправи Exercises

Phonetics.

Drill inserting the **~о~** in the genitive plural of nouns.

12.1. Listen to the speaker for the cue and form the genitive plural of these nouns. Insert the **~о~** between two final consonants.

Stress Pattern A. Stress remains on the same vowel.

С буква *a letter*

А скільки букв *how many letters*

виділка *a fork*
 записка *a message*
 кухня *a kitchen*
 ложка *a spoon*
 буханка *a loaf*
 знижка *a discount*
 нотатка *a note*
 перекуска *a snack*
 філіжанка *a cup*
 несподіванка *a surprise*

українка *a Ukrainian woman*
 іспанка *a Spanish woman*
 американка *an American woman*
 канадка *a Canadian woman*
 італійка *an Italian woman*
 киянка *f. citizen of Kyiv*
 львів'янка *f. citizen of Lviv*
 харків'янка *f. citizen of Kharkiv*
 полтавка *f. citizen of Poltava*
 селянка *a peasant*

12.2. Answer the questions.

Model. виділка *a fork*; багато *many*

Q Чи тут лише одна виділка? *Is there only one fork here?*

A Ні, навпаки, тут багато виделок. *No, on the contrary, there are many forks here.*

1. філіжанка; двадцять	10. море; кілька
2. ресторан; кілька	11. мати; десять
3. авто; п'ять	12. ім'я; чотирнадцять
4. відповідь; багато	13. яблуко; багато
5. гість; шість	14. людина; дванадцять
6. полтавка; вісім	15. дорога; стільки
7. гривня; сорок	16. поле; кілька
8. стіл; дев'ять	17. місто; одинадцять
9. село; п'ять	18. питання; чотирнадцять

Phonetics. Drill inserting the ~o~ in the genitive plural of nouns.

12.3. Listen to the speaker for the cue and form the genitive plural of these nouns. Insert the ~o~ between two final consonants.

Stress Pattern B. Stress shifts to the last syllable.

C сумка *a bag*

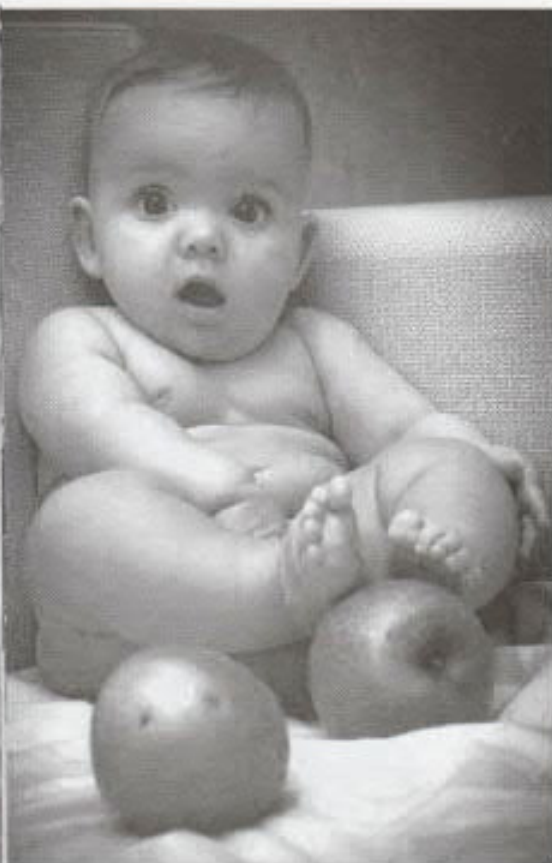
A багато сумок *many bags*

думка <i>a thought</i>	зірка <i>a star</i>
копійка <i>a kopek</i>	пляшка <i>a bottle</i>
помилка <i>a mistake</i>	склянка <i>a glass</i>
тарілка <i>a plate</i>	церква <i>a church</i>
сорочка <i>a shirt</i>	книжка <i>a book</i>
щітка <i>a brush</i>	коробка <i>a box</i>
юшка <i>soup</i>	миска <i>a dish, plate</i>

Завдання для
Міжнародної мережі
Internet assignment

1. Як називається цей готель?
2. В якому місті він розташований?
3. Скільки коштує одна доба в готелі?
4. Чи ціна за номер включає сніданок?
5. Чим можна платити за номер в готелі?

Це кохане дитя
не хоче ніяких яблук.

Вони не знають цих сестер.

12.4. React to the statement. Use the genitive plural. Note that *жодний any* is used only in the negative statement.

Model.

С Ось новий студент. *Here is a new student.*

А Я не знаю жодних нових студентів. *I don't know any new students.*

1. Ось смачне яблуко. Він не хоче ...
2. Ось цікавий фільм. Я не дивлюся ...
3. Ось остання новина. Ми не слухаємо ...
4. Ось спортивне авто. Він не має ...
5. Ось щаслива сім'я. Ми не бачимо ...
6. Ось американський гість. Я не приймаю ...
7. Ось італійська опера. Я не слухаю ...
8. Ось український борщ. Вони не їдять ...
9. Ось цікава стаття. Ти не читаєш ...
10. Ось стара фотографія. Я не шукаю ...

Phonetics. Drill inserting the ~e~ in the genitive plural of nouns.

12.5. Listen to the speaker for the cue and form the genitive plural of these nouns. Insert the ~e~ between two final consonants.

Stress Pattern A. Stress remains on the same vowel.

С вишня *a sour cherry*

А багато вишень *many cherries*

вітальня *a living room*

їдальня *a canteen*

спальня *a bedroom*

сім'я *a family*

сестра *a sister*

кав'ярня *a café*

перукарня *a hair salon*

голярня *a barber's shop*

гривня *a hryvnia*

лікарня *a hospital*

черешня *a sweet cherry*

пральня *a laundry*

яєчня *an omelet*

книгарня *a bookstore*

конюшня *a stable*

приймальня *reception*

12.6. Form sentences following the model. Use the genitive plural.

Model.

С ці студенти *these students*, багато *many*, складне завдання *complicated assignment*

А У цих студентів багато складних завдань. *These students have many complicated assignments.*

1. наші сестри, кілограм, солодка груша
2. їхні матері, кілька, цікава фотографія
3. канадські туристи, кілька, українська гривня
4. молоді дівчата, шість, велика валіза
5. симпатичні кияни, десять, залізничний квиток

6. ці щасливі сім'ї, багато, мала дитина
7. ваші американські друзі, кілька, потрібна книжка
8. їхні батьки, п'ять, чудова дочка
9. мої родичі, вісім, канадський гість
10. ті інженери, багато, гроші

Phonetics. Drill changing ~o~ to ~i~ in the genitive plural of nouns.

12.7. Listen to the speaker for the cue and form the genitive plural of these nouns. Replace the penultimate ~o~ in *N. sg.* with ~i~ in *G. pl.* Note that the stress in *G. pl.* is on the ~i~.

Model.

С школа *a school*

А багато шкіл *many schools*

пора *a season*

нога *a leg*

щока *a cheek*

бджола *a bee*

сльоза *a tear*

нора *a lair*

гора *a mountain*

брова *a brow*

доба *day and night*

коло *a circle*

дорога *a road*

болото *a bog*

корова *a cow*

робота *work*

особа *a person*

панчоха *a stocking*

ворота *gates*

сирота *an orphan*

голова *a head*

сторона *a side*

12.8. Give a negative answer to each question. Change the object into the genitive plural. Use the double negation.

Model.

С Чи Марія має ці нові книжки? *Does Maria have these new books?*

А Ні, вона не має ніяких нових книжок.
No, she doesn't have any new books.

1. Чи Оля робить ці цікаві завдання?
2. Чи ви їсте ці добрі ковбаси?
3. Чи ти читаєш ці нові романи?
4. Чи він знає ці дивні історії?
5. Чи Ярина пише ці довгі листи?
6. Чи вони пам'ятають ці нові слова?
7. Чи ми слухали ці останні програми?
8. Чи я знаю ці інші мови?
9. Чи ви любите ці канадські фільми?
10. Чи ми знайшли ці старі музеї?
11. Чи вона знає ці американські міста?
12. Чи вони читають ці нудні тексти?

двісті гривень

Note 12.6. Українська валюта Ukrainian currency

The Ukrainian national currency is called **гривня** *a hryvnia*. Its international sign is **₴**, the first letter of the word in cursive, with two horizontal lines to symbolize stability. Its code is **UAH**.

The Ukrainian equivalent of a cent is **копійка** *a kopek*. UAH 1.00 comprises a hundred kopeks. In designations of values and prices, **гривня** and **копійка** change their case form depending on the numeral they follow:

1) **гривня** and **копійка** after numerals ending in the word **одна** *f. one*,

одна гривня *one hryvnia*

тридцять одна гривня *thirty-one hryvnias*

одна копійка *one kopek*

сорок одна копійка *forty-one kopeks*;

2) **гривні** and **копійки** after the numerals ending in the words **два** *f. two*, **три** *three*, and **чотири** *four*.

два гривні *two hryvnias*

тридцять чотири гривні *thirty-four hryvnias*

три копійки *three kopeks*

двісті чотири копійки *two hundred and four kopeks*;

3) **гривень** and **копійок** after all other numerals including those that have the numbers 1, 2, 3, and 4 written as words at their end but not pronounced:

п'ять гривень *five hryvnias*

дванадцять гривень *twelve hryvnias*

сто гривень *a hundred hryvnias*

сім копійок *seven kopeks*

чотирнадцять копійок *fourteen kopeks*

двадцять копійок *twenty kopeks*.

Note 12.7. Ціни Prices

To designate a price the verb **коштувати**, **-ють** + **A.** *to cost* is used:

Квиток коштує сорок одну гривню.
A ticket costs UAH 41.00.

Ці книжки коштують десять гривень. *These books cost UAH 10.00.*

No conjunction **і** *and* is used between **hryvnias** and **kopeks** in prices.

The Ukrainian equivalent of *How much is it?* is **Скільки це коштує?**

To indicate the price of a certain quantity, for example, a day (in hotel), or a kilogram (liter, etc.) one should use the construction **price in currency + за + A. of quantifier**

п'ятдесят гривень за добу (за ніч, за кілограм, за книжку) UAH 50.00
per day (per night, per kilogram, per book).

Note 12.8. Decimals

Ukrainian decimals use a comma where in English a period is used, *cf.*

Eng. UAH 23.15 and Ukr. 23,15 грн.,

Eng. \$100.50 and Ukr. 100,50 доларів.

Likewise a period, not a comma, is used in Ukrainian to separate thousands in large numerals, *cf.*

\$2,300,700.21 and Ukr. 2.300.700,21 доларів.

П 12.9. Say and write down the numerals in Ukrainian.

105; 211; 421; 390; 618; 183; 804; 571; 307; 986; 732; 1,205; 414; 5,023; 18,000; 101,000; 1,000,000.

П 12.10. Indicate a quantity. Put the noun phrase in the genitive plural.

Model. C вісім *eight*, високий будинок *a tall building*

A вісім високих будинків *eight tall buildings*

1. багато, канадська дівчина	8. багато, важкий рік
2. кілька, велике місто	9. шість, останній місяць
3. п'ять, знайомий американець	10. п'ятнадцять, літній день
4. скільки, цікава подорож	11. багато, холодна ніч
5. двадцять, українська гривня	12. кілька, незнайома жінка
6. тисяча, американський долар	13. скільки, мала дитина
7. сімнадцять, довга година	14. дев'ять, старий друг

П 12.11. Answer the questions. Say how much the products and services cost.

Model. C ця газета *this newspaper*, 3,20 грн. *3.20 hryvnias*

C Скажіть, будь ласка, скільки коштує ця газета?
Tell me please how much is this newspaper?

A Три гривні двадцять копійок.
Three hryvnias and twenty kopeks.

1. ці квитки до театру? 60,54 грн.	6. літер молока? 3,14 грн.
2. одна доба у готелі; 120 грн.	7. буханка хліба? 1,95 грн.
3. обід у ресторані; 56,97 грн.	8. ця пляшка вина? 57,32 грн.
4. ці яблука? 24,70 грн.	9. квитки на концерт? 260 грн.
5. маршрутка? 2,50 грн.	10. таксівка? 80 грн.

Порівняйте ціни на продукти Compare grocery prices

12.12. Compare the prices of these products in three Ukrainian supermarkets: «Глибока кишенья», «Дарі полів», and «Ласун». Then answer the questions.

Ціни на деякі продукти в супермаркеті:

Назва продукту	Супермаркет «Глибока кишенья»	Супермаркет «Дарі полів»	Супермаркет «Ласун»
молоко за 1 л.	6,75 грн.	7,10 грн.	8,22 грн.
хліб за буханку	5,30 грн.	4,80 грн.	3,90 грн.
картопля за 1 кг.	5,00 грн.	5,00 грн.	6,00 грн.
цибуля за 1 кг.	4,80 грн.	4,50 грн.	5,20 грн.
курятина за 1 кг.	40,00 грн.	35,00 грн.	42,00 грн.

свинина за 1 кг.	41,00 грн.	50,00 грн.	46,00 грн.
масло за 1 кг.	60,00 грн.	56,00 грн.	62,00 грн.
яйця за десяток	7,00 грн.	6,50 грн.	8,30 грн.

1. У якому супермаркеті буханка хліба дешевша?
2. Де найдешевші яйця?
3. Де найдорожча свинина?
4. Де картопля коштує так само?
5. Порівняйте ціни на свинину у «Глибокій кишні» та «Ласуні».
6. Порівняйте ціни на курятину у супермаркеті «Дарі полів» та «Глибока кишня».

Зніжки Discounts

12.13. Study these ads of discounts offered at *Lasun Supermarket* and answer the questions.

Сир
«Звенигородський»

Ковбаса
«Дрогобич»

Майонез
«Пісний»

Наній
«Живчик»

Шашлик
«Свіначий»

Шинка
«Апетитна»

1. На які продукти пропонує зніжки супермакет «Ласун»?
2. Коли можна купити ковбасу «Дрогобич» за зніжкою?
3. Скільки коштує сир?
4. Що таке «Живчик»?
5. Який із цих продуктів найдорожчий?
6. Який із цих продуктів найдешевший?
7. Порівняйте ціни ковбаси, шашлика та шинки.
8. За якою зніжкою продають шинку?

Алла впевнена, що її кіт Тристан – найрозумніший з усіх котів світу.

 Note 12.9. Найкращий на світі
The best in the world

To say that something is the best (worst, easiest, farthest) the construction often used is:

superlative + з усіх + G. pl.:

Це місто найгарніше з усіх міст. *This city is the most beautiful of all cities.*

This construction can be used both with adjectives and adverbs in the superlative degree:

Ніна була найкращою з усіх студентів. *Nina was the best of all students.*

Ігор працював найбільше з усіх учасників. *Ihor worked the hardest of all participants.*

Ступені порівняння прислівників

Degrees of comparison of adverbs

Adverbs have the same degrees of comparison as adjectives. The only difference is that they relate not to objects but to actions, states, and qualities:

Ольга боїться літати. *Olha is afraid of flying.* (positive degree)

Володя боїться більше, ніж Ольга. *Volodia is more afraid than Olha.* (comparative degree)

Петро боїться найбільше. *Petro is most afraid.* (superlative degree)

Утворення | Formation

The comparative degree of adverbs is formed from the comparative form of the respective adjective by replacing its ending with **-е**,

m. дешівший обід a cheaper lunch - дешівше пообідати to eat cheaper

f. важча праця a harder work - важче працювати to work harder

nt. довше навчання a longer study - довше вчитися to study longer.

The superlative degree is formed by adding the prefix **най-** to the comparative degree of the adverb,

Їсти дешівше *to eat cheaper* - **Їсти найдешівше** *to eat cheapest*

працювати важче *to work harder* - **працювати найважче** *to work hardest.*

comparative adjective	comparative adverb	superlative adverb
швидший <i>quicker</i>	швидше <i>more quickly</i>	найшвидше <i>most quickly</i>
гарніший <i>more beautiful</i>	гарніше <i>more beautifully</i>	найгарніше <i>most beautifully</i>
смачніший <i>tastier</i>	смачніше <i>more tastily</i>	найсмачніше <i>most tastily</i>

П 12.14. Transform the sentences using comparative forms of the adverbs. Follow the word order in the model. Translate the sentences into English. Use the intensifiers from Note 11.8, p. 211.

Model.

С Після такого пояснення завдання легко зробити

After such an explanation, the assignment is easy to do.

А Після такого пояснення завдання зробити набагато легше.

After such an explanation, to do this assignment is much easier.

1. Тепер Роман далеко живе.
2. Треба глибоко зрозуміти цей текст.
3. На новій роботі Назар швидко працює.
4. Хто навчить мене дешево жити в Києві?

5. Можна коротко говорити про найскладніші речі.
6. Стефан живе тут лише тиждень, а Марина рік, тому вона добре знає місто.
7. Ми нарешті познайомилися, і тому хотіли б часто бачитися з вами.
8. Оксані слід високо повісити картину, інакше її важко побачити.
9. Я не фахівець з історії, а ваш провідник цікаво розкаже вам про минуле міста.
10. Треба уважно слухати поради вашого лікаря.
11. Після двох років навчання Роберт вільно розмовляє і навіть пише українською.
12. Наступного дня мандрівники легко знайшли дорогу додому.

12.15. Express the highest degree of quality. Use the respective superlative adjectives.

Model.

Q Роман добрий фахівець, чи не так?

Roman is a good specialist, isn't he?

A Роман не просто добрий, він найкращий з усіх наших фахівців.

He is not simply good, he is the best of all our specialists.

1. Це складне завдання, чи не так?
2. Іван Миколайчук славетний український актор, чи не так?
3. Чернігів велике місто на річці Десні, чи не так?
4. Борщ популярна страва, чи не так?
5. Різдво – це веселе свято в Україні, чи не так?
6. Дніпро – це важлива українська річка, чи не так?
7. Карпати – це старі українські гори, чи не так?
8. Доктор Кириленко – досвідчений лікар, чи не так?

12.16. Translate the sentences into Ukrainian. Use respective superlative adverbs where adjectives are used in English.

Model. The easiest thing was to give (giving) advice.

Найлегше було давати поради.

1. The most boring thing was to sit and watch.
2. The nicest thing was to visit (visiting) their parents in Zhytomyr.
3. The most interesting thing was that he asked nothing about them.
4. The strangest thing was to see them together.
5. The saddest thing was to meet John in the hospital.
6. The most wonderful thing will be that Larysa will be traveling with us.
7. The most complicated thing was to find the way to our hotel.
8. The funniest thing was to watch this comedy in Ukrainian.
9. The most delicious thing was to eat the salad of fresh vegetables.

12.17. Translate the sentences into Ukrainian. Use the genitive plural after the prepositions **без** *without*, **біля** *near*, **після** *after*, **для** *for*, **від** *from (person)*, and **до** *till, to*, **з (із)** *from (place)*.

Велосипедом, звичайно, буде швидше, як пішки.

У кожному новому місті для нас найцікавіше дивитися на людей.

У Чернігові багато старих церков.

У Черкасах ми познайомилися з Килиною Бондар і Яриною Доманською.

1. He arrived in Kharkiv without the necessary papers.
2. We cannot go to the party without our new friends.
3. They stopped near a big door.
4. After the last weekend of the month we intend to call them.
5. They will live near great and beautiful lakes.
6. I will buy the tickets for their close relatives.
7. Mykola will work here till the first days of July.
8. You will receive a letter from these good specialists.
9. We traveled from Lutsk to the eastern Carpathians by bus.
10. Natalka will translate these texts for all your Russian instructors.
11. You can get from Cherkasy to Chernivtsi only by car or bus.
12. This gift is from your Canadian female friends.

12.18. Answer the questions. Where necessary, put the proper name in the required case and use the prepositions.

Model. Микола Петренко *Mykola Petrenko* or
Ольга Петренко *Olha Petrenko*

Q Кого ви тут знаєте? *Who do you know here?*

A 1. Миколу Петренка. *Mykola Petrenko.*

A 2. Ольгу Петренко. *Olha Petrenko.*

1. Кому ви подаруєте квіти? Лариса Бойчук
2. З ким він познайомився вчора? Тарас Коваленко
3. До кого треба подзвонити? Ярина Бондар
4. Кому подають сніданок до кімнати? пан Микола Павлюк
5. З ким вони порадяться у цій справі? Марія та Наталка Коваленко
6. Про кого ти хотів сказати мені? Ігор Бондар
7. З ким ви їздили до Києва? Роман Бойчук
8. Для кого цей подарунок? Юрко Шевченко
9. Для кого ці гроші? Оксана Шевченко
10. Кому він купить квитки? Олена Павлюк
11. Про кого ця книжка? Іван Світличний
12. З ким ти на цій фотографії? Надія Світлична

12.19. Answer the questions. Make sure that the noun following 2, 3, and 4 is in the required form.

Model. **C** 22, людина *person*

Q Скільки тут людей? *How many people are here?*

A Якщо не помиляюся, тут двадцять дві людини.
If I'm not mistaken, there are twenty-two people here.

1. 2, склянка	7. 52, яблуко
2. 23, друг	8. 84, дівчина
3. 63, дитина	9. 3, ім'я
4. 24, киянин	10. 42, день
5. 52, студент	11. 74, година
6. 183, гривня	12. 93, хвилина

Читаємо й обговорюємо Reading and Discussing

12.20. Read and translate the questions. Listen to the text "Готель Мазєпа" and answer the questions in Ukrainian.

1. Як називається готель?
2. У якому місті України розташований готель?
3. У якому місці міста розташовується готель?
4. Які послуги є в готелі?
5. Які страви є в меню ресторану "Курінь"?
6. Що можна замовити в готелі?
7. Що ще ви дізналися про готель?

12.21. Read the text *The Mazepa Hotel* carefully and answer the questions in Ukrainian. Consult the dictionary, if necessary.

1. За якою адресою розташований готель «Мазєпа»?
2. Які послуги є в готелі?
3. Скільки кімнат для гостей є в готелі?
4. Які типи кімнат є в готелі?
5. У який час в готелі можна снідати, обідати та вечєряти?
6. Які українські страви є в меню ресторану «Курінь»?
7. Які європейські страви є в меню цього ресторану?
8. Де в готелі можна випити кави?
9. Які типи квитків можна купити в готелі?

Готель "Мазєпа"

"Мазєпа", новий готель у самому середмісті Полтави, розташований на тихій вулиці, біля міського парку, за адресою: вул. Миколи Гоголя, 16. Готель модєрний і має всі сучасні послуги, від міжнародної мережі та сателітарного телебачення, до спортклубу, салону краси та ресторану із найкращим шеф-кухарем у Полтаві. Цей невеликий та затишний готель із домашньою атмосферою має двадцять кімнат чотирьох типів:

1) шість стандартних кімнат на одну особу (*single standard*) із односпальним ліжком та душем. Ціна за добу 180 грн.

2) шість стандартних кімнат на дві особи (*double standard*) із двома односпальними ліжками (чи одним двоспальним ліжком) та ванною. Ціна за добу 300 грн.

3) п'ять номерів напівлюкс (*junior suite*), у кожному спальня із великим двоспальним ліжком та вітальня. Ціна за добу 580 грн.

4) три номери люкс (*suite*), у кожному дві спальні із великим двоспальним ліжком, вітальня та балкєн із видом на парк і чудову річку Ворсклу. У всіх номерах є телефон, телевізор, холодильник та міні-бар. Ціна за добу 800 грн.

Готель «Мазєпа» має свій ресторан «Курінь», та кав'ярню-бар. У меню ресторану такі традиційні страви української та європейської кухні, як борщ, варєники, голубці, домашня ковбаса, котлета по-київськи, ризотто, гуляш, паєя, вїденський шніцель та інші. Сніданєк із 7:30 до 10:00, обїд з 12:30 до 15:00, вечєря з 18:00 до 23:00. Гєстї можуть замовляти сніданєк до кімнати.

Мандрівники зупинилися на ніч у готелі "Мазєпа".

Гості ходили на дуже цікаву екскурсію містом Миргородом.

В готелі можна замовити екскурсію містом, таксівку, найняти авто, купити квитки на літак, поїзд чи автобус до інших міст в Україні та за кордоном, а також квитки до театрів, кінотеатрів, музеїв та художніх галерей.

Готель «Мазепа» – це ідеальне місце відпочинку як для туристів, так і гостей, що приїхали до Полтави у справах.

12.22. Compare a single standard room and a suite in the *Mazepa Hotel* as to space, services included, and price.

Завдання для Міжнародної мережі Internet Assignment

12.23. Find a Ukrainian hotel on the Ukrainian language Internet and provide the following information about it:

1. Назва готелю та докладна адреса
2. Послуги, які в ньому пропонують
3. Типи номерів та ціни на кожний
4. Інша інформація, корисна для міжнародних туристів
5. Що вам подобається в цьому готелі, чому?
6. Що вам не подобається в ньому, чому?

12.24. Say and write the sentences in Ukrainian. Use the vocabulary and grammar of this and previous lessons. If necessary, consult the dictionary.

1. When I went to Chernihiv, I always stayed at this hotel.
2. Maksym likes this hotel because it is inexpensive and has all necessary services: a restaurant, laundry, the Internet, and even a small gym.
3. We are very tired. I suggest ordering dinner to the room.
4. Do you have a vacant room for two with a view of the sea?
5. The room is alright, but the price doesn't suit us. It's too high. Do you have cheaper rooms?
6. How many days are they going to spend in the city?
7. The receptionist says that we can check out early afternoon.
8. How much money do we need to pay for six days in this hotel?
9. For our guests we bought a kilo of apples and half a kilo of sour cherries. For their children – a box of candies.
10. One U.S. dollar now costs eight hryvnias ten kopecks.
11. Can you introduce me to Ivan Vasychenko and Natalia Tykha?
12. Our trip from New York to Kyiv lasted nine hours.
13. Their guest from Cherkasy needs to book a taxi to the airport for six o'clock tomorrow morning.
14. First Mrs. Lukashuk would like to check in at the hotel and then have her business meeting in the bank.

Колись Юрко любив зупинятися в цьому готелі.

12.25. Describe the services offered at this hotel. Use the pictograms on p. 222.

*с.КИЗИЛОВЕ,
Балаклавський р-н*

Рязанова Лідія Василівна
пр. Центральний, 296
тел. (0654) 791673
січень-грудень

Що ви можете сказати про цей готель?

12.26. Listen carefully to these questions and answer each of them using Dialogue 12.

- Де має місце розмова у діялозі?
- Скільки осіб берє участь у розмові?
- Що спочатку запитує в адміністратора готелю Оксана Козак?
- Який номер хочуть гості?
- Кімнату із яким видом вибирає Оксана Козак і чому?
- Скільки цікавих будинків є в Чернігові?
- Які послуги пропонують у готелі?
- Яка послуга цікавить Оксану Козак найбільше?
- Скільки коштує стандартний номер на дві особи?
- Які ще послуги включає ціна кімнати?
- Чим приїхали до Чернігова Оксана Козак із чоловіком?
- З якою метою приїхала пані Козак?
- Як називається ресторан у готелі?
- Хто дає їм ключі до номера?
- Як закінчується розмова пані Козак із адміністратором?
- Як ви шукаєте готель у незнайомому місті?
- У якому готелі ви зупинялися останній раз?

Ліля із Зімбабве вирішила серйозно вивчати українську мову.

Як ви зупинялися в готелі. How you stayed in a hotel.

 12.27. Engage a partner in a conversation about her / his stay in a hotel.

- 1) Find out each detail noted in the chart below.
- 2) Write them all down in Ukrainian.
- 3) Write a short report in Ukrainian about what you learned.
- 4) Be ready to present your report orally in class.

Про що дізнатися	партнер-1	партнер-2	партнер-3
До якого міста ви їздили, коли останній раз зупинялися в готелі?			
Як ви шукали готель? (чиясь рекомендація, мережа, туристична агенція, і т. п.)			
Як називався готель, і в якій частині міста він розташовувався?			
З якою метою ви приїхали до міста?			
Від якої та до якої дати ви жили в готелі?			
Чому ви вирішили зупинитися саме в цьому готелі?			
Яку кімнату ви замовили собі (ціна, поверх, вид, інші деталі)?			
Які послуги були у вашому номері?			
Які послуги пропонували в готелі? Які з них були корисні для вас?			
Чи сподобалося вам жити в тому готелі і чому?			

12.28. Enact a conversation with a partner. Use the material you learned in this and previous lessons. If necessary consult the dictionary.

Сцénка за сценáрієм «Як замóвити нóмер у готéлі»
 Scripted Skit: *Making a Hotel Reservation*

Tamara (Тамара): Calls the Hetman Hotel (Готель «Гетьман») and verifies that it is the place she wants.

Receptionist (черговий): Greets her and confirms that this is indeed the Hetman Hotel. Asks how he can help.

Tamara: Says she'd like to book an accommodation for two people.

Receptionist: Asks for what date she wants the room.

Tamara: Gives the dates of arrival and departure.

Receptionist: Sums up stating the number of days (доба) Tamara will be staying. Says that there is a room with a double bed and a separate bathroom. The rate is UAH 450 a day.

Tamara: Says this is too expensive for them. Asks if there is anything cheaper.

Receptionist: Responds that they have rooms for UAH 300 a day. They do not have a shower or a toilet.

Tamara: Asks if there are showers and bathrooms on the floor.

Receptionist: There are six showers on the third floor of the hotel and four restrooms on the first floor.

Tamara: Says this is perfectly all right and asks to book that type of a room. Stipulates she needs a quieter room.

Receptionist: Informs Tamara they will have a room looking out onto the courtyard, the quietest one.

Tamara: Appreciates it. Asks if they can use the Internet in the hotel.

Receptionist: Affirmative. There is a wi-fi connection for the guests who have their own computer.

Tamara: She says they will have no computer of their own.

Receptionist: That is no problem, for there are eight PCs in the lobby. Guests can use them for no charge.

Tamara: Expresses her satisfaction. Asks whether breakfast is included in the price of accommodation.

Receptionist: Says that indeed breakfast is included. Their restaurant serves it from 7:00 to 10:00 o'clock. One can also have lunch and dinner there. It offers traditional Ukrainian food. The chef is one of the best in town.

Tamara: Thanks him for the information, adding that both she and her husband are of the opinion that food is a serious matter.

Receptionist: Inquires whether she would like to make the reservation.

Церква Богдана Хмельницького
в селі Суботів, Черкаській
області.

Tamara: Affirmative. Asks whether they accept American Express credit cards.

Receptionist: Says they do and sums up the reservation information stating: a standard room for two guests with a double bed, no shower, breakfast included, the date of arrival and departure, the total price being UAH 1,500.

Лекція | Lesson 13

Dialogue:
У подорож до України
On a Trip to Ukraine

Grammar:
 Locative plural
 Reflexive verbs
 Patronymics
 Motion verbs in perfective future tense
 Prefixed motion verbs

Competencies:
 Ukrainian honorifics
 Destination, origin, and purpose of action
 Planning a trip
 Names of Ukrainian regions

Слав'ятна вежа Корнякта *Korniyak Tower*. Львів'яни та гості люблять ходити по старих вулицях міста Лева.

13. Діалог. У подорож до України.

- Марко:** Роксоляно, цього літа ми з Романом ідемо у подорож до України.
- Роксоляна:** Нарешті, Марку! Давно пора! В яких містах ви думаєте побувати?
- Марко:** У Львові, Києві та Одесі. Кажуть, у Львові українською розмовляють скрізь: у ресторанах, у крамницях, на вокзалах.
- Роксоляна:** Так, це правда. І не тільки у Львові, але теж в інших містах, навіть у Луганську, Харкові чи Маріуполі.
- Марко:** Напевно розмовляють, але ми в цих містах не думаємо бути під час цієї подорожі.
- Роксоляна:** Я починала свою першу подорож до України із Києва.
- Марко:** Ми спочатку поїдемо до Львова. І Роман, і я маємо там близьких родичів. Буде цікаво побачитися з ними.
- Роксоляна:** Місто Лева - це чудове місто. Мені особисто найбільше подобалося там просто ходити по його вулицях, провулках та площах.
- Марко:** Потім ми поїдемо поїздом до Києва. Я читав, що у столиці України дуже багато цікавих місць. Що ти рідко побачити насамперед?
- Роксоляна:** Раджу побувати у старих церквах та соборах.
- Марко:** У яких, конкретно, бо ми просто не будемо мати часу відвідати всі.
- Роксоляна:** У Печерській Лаврі, Софійському, Михайлівському та Володимирському соборах. Вам також слід піти на Андріївський узвіз та Хрещатик.
- Марко:** Добре, дякую. Ми обов'язково це зробимо. В Одесі ми хочемо відпочити на пляжі, побувати у художніх галереях.
- Роксоляна:** Де ви ночуватимете в усіх цих містах? Часто готелі в Україні задорогі, а в дешевих готелях немає вільних місць.
- Марко:** Зупинятися у готелях – це справді задорого. Тому ми ночуватимемо у студентських гуртожитках, приватних помешканнях, чи на квартирах наших друзів.
- Роксоляна:** Скільки часу ви думаєте провести в Україні?
- Марко:** Принаймні три тижні. Я знаю, що це мало для такої великої, цікавої і прекрасної країни, як Україна.
- Роксоляна:** Так і ні, бо за три тижні, якщо маєш бажання, можна дуже багато побачити, зробити і дізнатися.
- Марко:** І також навчитися значно краще розмовляти українською мовою.
- Роксоляна:** Я впевнена, вам дуже сподобається Україна. А ще ви будете раді, що вчили українську мову ще до подорожі.

13. Dialogue. A Trip to Ukraine.

- Marko:** Roksolana, this summer Roman and I are going on a trip to Ukraine.
- Roksolana:** Finally, Marko! High time you did! What cities are you going to visit?
- Marko:** Lviv, Kyiv, and Odesa. They say that in Lviv Ukrainian is spoken everywhere: in restaurants, in stores, at stations.
- Roksolana:** Yes, it's true. And not only in Lviv, but also in other cities, even in Luhansk, Kharkiv or Mariupol.
- Marko:** Surely they do, but we are not going to visit these cities during this trip.
- Roksolana:** I started my first trip to Ukraine from Kyiv.
- Marko:** We will first go to Lviv. Both Roman and I have close family there. It will be interesting to see them.
- Roksolana:** The City of Leo (or Lion) is a wonderful city. I personally most liked simply walking along its streets, lanes, and squares.
- Marko:** Then we'll travel by train to Kyiv. I read that there are very many sights in the capital of Ukraine. What do you recommend to see first of all?
- Roksolana:** I suggest that you visit old churches and cathedrals.
- Marko:** Which ones, specifically, because we simply won't have time to see them all?
- Roksolana:** The Pechersk Lavra and St. Sophia, St. Michael's, and St. Volodymyr Cathedrals. You should also go to St. Andrew's Street and Khreshchatyk.
- Marko:** Good, thank you. We'll do it by all means. In Odesa, we want to relax on the beach and to visit the art galleries.
- Roksolana:** Where will you be staying for the night in all these cities? Often hotels in Ukraine are too expensive, and there are no vacancies in the cheap ones.
- Marko:** To stay at hotels is indeed too expensive. That's why we'll be staying at student dormitories, private apartments, or in the apartments of our friends.
- Roksolana:** How much time are you going to spend in Ukraine?
- Marko:** At least three weeks. I know it is little time for such a big, interesting, and beautiful country like Ukraine.
- Roksolana:** Yes and no, because in three weeks, if one has the desire, one can see, do, and learn a lot.
- Marko:** And also (one can) learn to speak Ukrainian considerably better.
- Roksolana:** I am sure you'll like Ukraine very much. And also you'll be glad that you studied Ukrainian before your journey.

Андріївський узвіз біжить від середмістя Києва до Контрактової площі на Подолі.

По вихідних ці великі любителі мистецтва ходять по музеях і галереях Одеси.

Михайлівський Золотоверхий собор стоїть на Михайлівській площі столиці.

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

до України, <i>G. sg.</i>	to Ukraine, as in по́дорож до України a trip to Ukraine or їхати (поїхати) до України to travel to Ukraine. The equivalent of the <i>Eng. in Ukraine</i> is в Україні .
в Україні, <i>L. sg.</i>	В Україні є багато гарних міст. There are many beautiful cities in Ukraine.
на Україні* (<i>old</i>) в Україну* (<i>old</i>)	old Soviet usage implying that Ukraine is a province rather than independent nation It should be avoided as offensive or ignorant.
давно порá + <i>pf.</i> <i>inf.</i>	it's high time (you did it, you should have done it a long time ago); also with the logical subject in <i>D.</i> + <i>д. п.</i> , Джонові д. п. навчїтися розмовляти українською. It's high time John learned to speak Ukrainian.
побувати, <i>pf. y + L.</i>	to make a visit to, or see a place, city, У яких містах України ви вже побували? What cities of Ukraine have you already been to?
кажуть, (що) ...	<i>impersonal</i> They say ..., I hear, Кажуть, ви приїхали із Донецька. They say you came from Donetsk.
місто Лева	Лев means both a lion and the masculine name <i>Lev (Leo)</i> as in князь Лев Prince Leo after whom the city was named when it was founded by King Danylo of Halych in mid-13th century.
Печерська Лавра	the Monastery of the Caves, one of the holiest places of Ukrainian Christianity and a splendid monument of the architectural style known as Ukrainian, or Cossack, or Mazepa baroque.
Софійський собор	St. Sophia Cathedral, built in the 11 th century by Prince Yaroslav the Wise, a.k.a. Europe's father-in-law, to imitate the Hagia Sophia in Constantinople, this unique monument is home to a collection of frescoes and mosaics dating back to the time of its construction.
Михайлівський Золотоверхий собор	St. Michael's Golden-Domed Cathedral was built in 1108-1113 by prince Sviatopolk II Iziaslavych in the Byzantine style. The Cathedral was demolished by the Soviet regime in the 1930s. In the 1990s it was rebuilt.
Володимирський собор	St. Volodymyr's Cathedral, the patriarchal cathedral of the Ukrainian Orthodox Church, Kyiv Patriarchate, built in 1896.
зана́дто, <i>adv., var.</i> на́дто	too, excessively; used with <i>adj.</i> , <i>adv.</i> , and <i>v.</i> , Я живу́ з. далеко. I live too far. з. великий too big.
такий ..., як + <i>N.</i>	such ... as, для такої подруги, як Олена for such a friend as Olena, до таких дівчат, як вони to such girls as they are. More on такий in Note 4.11, p. 53.
за + <i>A.</i>	in, over (indicates a period of time for an action to be completed), Я написала лист за одну годину. I wrote the letter in an hour.
якщо, <i>conj.</i>	if, to express a real condition, Я можу допомогти, якщо хочете. I can help, if you want. More in Lesson 15.

Граматика | Grammar

Місцевий відмінок множини Locative Case Plural

Функція Function

Locative plural is generally identical in function to the locative singular and is always used with a preposition, either **у (в) in**, **на on**, **upon**, and **по on**, *around, through* or some others (Lesson 6).

Days of the week and parts of the day in the locative plural after the preposition **по on** indicate *repetitiveness* or *frequency*. This corresponds to the *Eng. every + day of the week*.

по понеділках *every Monday (lit. on Mondays)*, **по вівторках** *every Tuesday*, **по п'ятницях** *every Friday*, **по суботах** *every Saturday*, **по неділях** *every Sunday*, **по ночах** *every night*, **по вечорах** *every evening*. *L. pl. of четвер* Thursday is **по четвергах** *every Thursday*.

Утворення Formation

Ім'єники Nouns

The nominal locative plural endings are:

-ах (-ях)

-ах is for hard-stem nouns of all genders, **кімната** *a room* - **у кімнатах** *in rooms*, **парк** *a park* - **у парках** *in parks*, **стіл** *a table* - **на столах** *on tables*, **місто** *a city* - **по містах** *through cities*, **площа** *a square* - **по площах** *through squares*, **студент** *a student* - **на студентах** *on students*, **сестра** *a sister* - **на сестрах** *on sisters*

-ях is used for soft-stem nouns of all genders, **приятель** *a friend* - **на приятелях** *on friends*, **лікар** *a physician* - **на лікарях** *on physicians*, **готель** *a hotel* - **у готелях** *in hotels*, **полиця** *a shelf* - **на полицях** *on shelves*, **вулиця** *a street* - **по вулицях** *along streets*

The stress in the locative plural is usually on the same syllable as in the nominative plural,

сестра *a sister* - *N. pl. сестри* sisters - *L. pl. на сестрах* on sisters
батько *a father* - *N. pl. батьки* fathers - *L. pl. на батьках* on fathers
місто *a city* - *N. pl. міста* cities - *L. pl. у містах* in cities
 but
рiч *a thing* - *N. pl. рiчi* things - *L. pl. у речiх* in things.

Note 13.1. Ukrainian honorifics

Ukrainian honorifics are:

пан *mister (Mr.)*

пані *mistress (Mrs.) for married women*

панна *miss (Ms.) for unmarried women.*

Each can be used with a (name and) family name conveying the highest degree of formality:

пан Тимiш Іваничук *Mr. Tymish Ivanychuk* or **пан Іваничук** *Mr. Ivanychuk*

пані Ярина Михайленко *Mrs. Yaryna Mykhailenko* or **пані Михайленко** *Mrs. Mykhailenko*

панна Соломія Козак *Ms. Solomia Kozak* or **панна Козак** *Ms. Kozak*

Unlike their English equivalents, all three honorifics can also be used with only a first name for a less formal way of addressing or referring to a person:

пан Тимiш (*lit. Mr. Tymish*), **пані Ярина** (*lit. Mrs. Yaryna*), **панна Соломія** (*lit. Ms. Solomia*)

The Ukrainian for 'Ladies and Gentlemen!' is **Пані та панове!**

A polite way of addressing a stranger, like the *Eng. Sir* or *Madam!* is **добродію!** (*lit. benefactor*) addressed to a man, and **добродійко!** (*lit. benefactress*) to a woman. In real life situations, the functional equivalent of *Sir* or *Madam!* is **вибачте, будь ласка!** *lit. excuse me, please!* followed by a question or request,

Вибачте, будь ласка, де тут банк?
Excuse me, Sir/Madam, where is a bank here?

Note 13.2. Locative plural of irregular nouns

The nouns with stem differences between *N. sg.* and *N. pl.*, derive their *L. pl.* from the *N. pl.*:

друг a friend - *N. pl. друзі* friends
L. pl. на друзях on friends

людина a person - *N. pl. люди* people
L. pl. на людях on people; in public

дитина a child - *N. pl. діти* children
L. pl. на дітях on children

око an eye - *N. pl. очі* eyes
L. pl. на очах on the eyes

киянин a Kyivan - *N. pl. кияни* Kyivans
L. pl. на киянах on Kyivans

росіянин a Russian - *N. pl. росіяни*
L. pl. на росіянах on Russians

SOUND CHANGES

in the locative plural of nouns

Dropping of -o- (-e-)

-o- and -e- in the last syllable of 2nd declension masculine nouns are dropped in the locative plural:

кутoк a corner - *у куткáх* in corners

сон a dream - *уві снах* in dreams

українець a Ukrainian - *на українцях* on Ukrainians

кінець the end - *у кінцях* in the ends

Change of -i- to -o- (-e-)

-i- changes to -o- (-e-) in the final syllable in 2nd declension masculine and 3rd declension feminine nouns:

m. стіл a table - *на столáх* on tables

m. кіт a cat - *на котáх* on cats

m. папір a paper - *у папéрах* in papers

f. річ a thing - *у речáх* in things

f. ніч a night - *у ночáх* in the nights

Прикметники Adjectives

The adjectival locative plural endings:

-их (-ix)

-их is for all hard-stem adjectives regardless of gender,
велике місто a big city - *у великих містах* in big cities,
мала вулиця a small street - *на малих вулицях* on small streets,
український словник a Ukrainian dictionary - *в українських словниках* in Ukrainian dictionaries

-ix is for all soft-stem adjectives,
синій зошит a blue notebook - *у синіх зошитах* in blue notebooks,
останній потяг the last train - *в останніх потягах* in the last trains

The *L. pl.* of *весь (увесь)* all, whole, entire is *всіх (усіх)*.

Зворотні дієслова Reflexive verbs

Reflexive verbs are easy to recognize by the particle *-ся (-self)* at the end. They denote:

1) an action whose performer is also its recipient. They correspond to the English verbs used with the pronoun *oneself* and its variants (*myself, yourself, himself, herself, ourselves, etc.*),

зв'ятися to be called (lit. to call oneself), *умив'ятися* to wash oneself

На цих чоловіках одяг справжніх байкерів.

Ukrainian reflexive verbs can also correlate with the English intransitive verbs that have no pronoun *oneself*,

Я вертаюся завтра. *I am returning tomorrow.* **Він помилився.** *He made a mistake.*

- 2) a reciprocal action that involves two or more participants. In this case, the verb is followed by the preposition **з (із)** with and a noun in *l.*,
знайомитися з + l. *to get acquainted with one another*
бачитися з + l. *to see one another*
листуватися з + l. *to correspond with one another*
сперечатися з + l. *to argue with one another*

Reflexive verbs normally cannot take a direct object, for their object is also the doer (subject) of the action, cf.,

Учитель почав лекцію. *The instructor began the lecture.* and
Лекція почалася *The lecture began (lit. ... began itself).*

The only reflexive verb that can take a direct accusative object is **дивитися** *to watch*. It can be used both without and with a preposition,

дивитися програму (фільм, виставу) *to watch a show (film, play)*
дивитися на картину (світлину, людину) *to look at a picture (photo, person)*

- 3) an action that describes or is directed at the subject even though it does not originate in the subject,

журитися *to worry*, **хвилюватися** *to be nervous*

Some verbs have only reflexive forms,

дивитися (на) + A. *to look at*
здаватися *to seem*
сміятися *to laugh*
подобатися *to be liked*
боятися + G. *to fear, be afraid of*
користуватися + l. *to use*
листуватися з (із) + l. *to correspond with sb*

When conjugated, reflexive verbs have the same forms as their regular counterparts plus the particle **-ся**, cf.,

робив *he made* ⇔ **робився** *he became, transformed himself*
вона знайомить *she introduces (sb to sb)* ⇔ **вона знайомиться** *she gets herself acquainted*

The only exception is 3rd person singular of the present tense of the **-уть/~ють** verbs, when **-ть-** is inserted between the personal ending **-е/-є** and the particle **-ся**:

він миє *he washes* - **він миється** *he washes himself*

Note 13.3. Transitive vs reflexive verbs

A transitive verb that takes a direct object often has a reflexive form as well, cf.,

починати *to start sth*

починатися *to start (oneself)*

закінчувати *to finish sth*

закінчуватися *to finish (oneself)*

продовжувати *to continue sth*

продовжуватися *to continue (oneself)*

мити *to wash sth*

митися *to wash oneself*

знайомити *to familiarize sb with sth*

знайомитися *to get acquainted*

цікавити *to interest sb*

цікавитися *to be interested in sb/sth*

Thus a number of frequently used English verbs have two Ukrainian counterparts. One is transitive and the other reflexive:

The story began a long time ago.

refl. Ця історія **почалася** давно.

She began the novel last year.

tran. Вона **почала** роман торік.

Ivan returned on Sunday.

refl. Іван **повернувся** у неділю.

He returned the money yesterday.

tran. Він **повернув** гроші вчора.

Other such verbs are:

to change, intr., impf. **мінатися**; *pf.* **змінітися** and *tran., impf.* **мінати**; *pf.* **змінити**;

to meet, intr., impf. **зустрічатися**; *pf.* **зустрітися** and *tran., impf.* **зустрічати**; *pf.* **зустріти**;

to stop, intr., impf. **зупинятися**; *pf.* **зупинитися** and *tran., impf.* **зупиняти**; *pf.* **зупинити**.

Орися Кравченко вже два роки займається фотографією.

Note 13.4. Some irregular patronymics

Special cases of patronymics are:

Лука́ *Luka* - *m.* Лукич *Lukych*, *f.* Луківна *Lukivna*

Яків *Yakiv* - *m.* Якович *Yakovych*, *f.* Яківна *Yakivna*

Мико́ла *Mykola* - *m.* Микола́йович *Mykolaiovych*, *f.* Микола́ївна *Mykolaiivna*
(Both these forms are derived not from Мико́ла but from its variant Микола́й.)

Григо́рій *Hryhoriy* - *m.* Григо́рович *Hryhorovych*, *f.* Григо́рівна *Hryhorivna*
(These are derived not from Григо́рій but from its variant Григі́р.)

Остап Ярославович Мудрак дуже любить рідну природу.

По батькові Patronymics

Функція Function

The patronymic is a person's middle name meaning "the son or daughter of father." It is used after a person's first name (never with surname) as a formula of calling or referring to the person,

Мико́ла Васи́льович *Mykola Vasyliovych* (*Mykola, Vasyli's son*)
Марі́я Миха́йлівна *Maria Mykhailivna* (*Maria, Mykhailo's daughter*)

As any other proper name the patronymic is always capitalized. When used alone, the patronymic is a familiar, and, in a workplace, a quasi-formal address or reference. The person called only by the patronymic would be otherwise referred to by the speaker as **ви**, not **ти**.

Васи́льовичу, що ви сказа́ли? *Vasyliovych, what did you say?*
Миха́йлівно, що ново́го? *Mykhailivna, what's new?*

Утво́рення Formation

Masculine patronymics are derived from the father's name by adding the following suffixes:

-ович for all hard stems,

Іва́н *Ivan* - *m.* Іва́нович *Ivanovych*, Миха́йло *Mykhailo* - *m.* Миха́йлович *Mykhailovych*, Серге́й *Serhiy* - *m.* Серге́йович *Serhiyovych*.

-ьович for soft stems,

Васи́ль *Vasyl* - *m.* Васи́льович *Vasyliovych*

Feminine patronymics are also derived from the father's name by adding the suffix:

-івна for all types of stems,

Іва́н *Ivan* - *f.* Іва́нівна *Ivanivna*, Миха́йло *Mykhailo* - *f.* Миха́йлівна *Mykhailivna*, Серге́й *Serhiy* - *f.* Серге́ївна *Serhiyivna*, Васи́ль *Vasyl* - *f.* Васи́лівна *Vasylivna*.

To enquire about a person's patronymic one asks: Як вас (тебе́, його́) по батькові? *What's your (sg. your, his) patronymic?*

The answer is: По батькові мене́ (його́) *m.* Іва́нович. *My (his) patronymic is Ivanovych.*

The stress in a patronymic is usually where it is in the respective first name. Exceptions include Па́вло *Pavlo* - Па́влович *Pavlovych*, Па́влівна *Pavlivna*; Дми́тро *Dmytro* - Дми́трович *Dmytrovych*, Дми́трівна *Dmytrivna*, Ма́рко *Marko* - Ма́ркович *Markovych*, Ма́рківна *Markivna*.

Дієсловá руху у майбутньому докóнаному

Motion Verbs in Perfective Future

To form the perfective future of the motion verbs the prefix **по-** is added to a respective uni-directional infinitive:

uni-directional infinitive

іти	<i>to go on foot, walk</i>
їхати	<i>to go by a vehicle, drive</i>
бігти	<i>to run</i>
летіти	<i>to fly</i>

perfective infinitive

піти
поїхати
побігти
полетіти

Завтра Наталія, Лєся та Мотря підуть на концерт.

Their endings in the perfective future are the same as in the present tense. Note the change of stress pattern in the future forms.

<i>present sg.</i>	<i>perfective future sg.</i>	<i>present pl.</i>	<i>perfective future pl.</i>
я іду́ <i>I go</i>	я піду́ <i>I'll go</i>	ми ідемо́ <i>we go</i>	ми підемо́ <i>we'll go</i>
ти іде́ш <i>you go</i>	ти піде́ш <i>you'll go</i>	ви ідете́ <i>you go</i>	ви підете́ <i>you'll go</i>
він іде́ <i>he goes</i>	він піде́ <i>he'll go</i>	вони́ іду́ть <i>they go</i>	вони́ піду́ть <i>they'll go</i>

These particular perfective future forms of motion verbs can denote:

1) a future event viewed as one-time completed action like the ones described in these sentences

Завтра вона́ поїде на мо́ре відпочива́ти. *Tomorrow she will travel to the sea to rest.*

Коли ви полетите́ до Оде́си? *When will you fly to Odessa?*

Ми побіжимо́ до па́рку разо́м. *We shall run to the park together.*

Друзі́ підуть до теа́тру в на́ступний четве́р. *The friends will go to the theater next Thursday.*

2) one, often initial, action in a chain of future actions, each viewed as completed,

Вона́ поїде на мо́ре і га́рно відпочине́. *She will go to the sea and have a good rest.*

Ми полетимо́ до Оде́си, побува́ємо в о́пері та відвіда́ємо дя́дка Васи́ля. *We'll fly to Odessa, go the opera, and visit Uncle Vasyli.*

Завтра́ Марі́я піде до кра́мниці і купи́ть хлі́ба, мо́лока та ка́ви. *Tomorrow Maria will go to the store and buy some bread, milk, and coffee.*

Після ро́боти ми поверне́мося додо́му, зроби́мо смачні шаши́лки, за́просимо́ Ку́харчуків і чу́дово відпочине́мо всі разо́м. *After work, we shall return home, make delicious shish kebabs, invite the Kukharchuks, and have a great time all together.*

 Note 13.5. Назви регіонів України Names of Ukrainian Regions

Гуцульщина – це український край, де живуть гуцули.

Typically Ukrainian provinces and counties are named along the model: **adjective + область** *province* or **район** *district, county*. The adjective is derived from the name of the respective city by the suffix **-ськ**, **Київ** *Kyiv* - **Київська область** *the Kyiv Province*, **Київський район** *the Kyiv District*. The administrative map of Ukraine above gives names of all Ukrainian provinces.

Ukrainian has also a more compact way of naming a region or territory around a particular city by adding the suffix **-щина** to the stem of the respective city name. The derived name can mean: 1) an administrative unit, province or district; 2) an area around a city having nothing to do with the administrative division of the country. Most typically these region names are derived from names of provincial capitals, **Київ** *Kyiv* - **Київщина** *the Kyiv Province (area around Kyiv)*, **Львів** *Lviv* - **Львівщина** *the Lviv Province (area around Lviv)*, **Харків** *Kharkiv* - **Харківщина** *the Kharkiv Province (or area around Kharkiv)*, **Херсон** *Kherson* - **Херсонщина** *the Kherson Province (or area around Kherson)*

Less commonly such derivatives are formed from names of district centers or simply of other historically, culturally, or economically important cities.

Костопіль *Kostopil* - **Костопільщина** *the Kostopil District*

Переяслав *Pereiaslav* - **Переяславщина** *the Pereiaslav District*

Бердичів *Berdychiv* - **Бердичівщина** *the Berdychiv District*

Some city names do not yield themselves to the formation of such territorial designators. Thus instead of **Луччина*** (from the provincial capital of Volhynia **Луцьк** *Lutsk*) **Волинь** or **Волинська область** is used. Instead of **Запоріжчина*** (from the provincial capital **Запоріжжя** *Zaporizhia*) **Запорізька область** is used.

Take a note of these forms of the region names:

Вінниця *Vinnytsia* - **Вінничина** *the Vinnytsia Province*

Донецьк *Donetsk* - **Донеччина** *the Donetsk Province*

Рівне *Rivne* - **Рівненщина** (var. **Рівенщина**) *the Rivne Province*

Хмельницький *Khmelnysky* - **Хмельниччина** *the Khmelnytsky Province*

Вправи Exercises

Phonetics. Drill dropping the ~o~ in the locative plural

13.1. Listen carefully and repeat. Practice dropping the vowel ~o~ in the final syllable of the consonant-ended masculine nouns in the locative plural. Take note of the *L. pl.* stress.

Model.

Stress Pattern A. Stress remains on the same vowel.

С виняток *an exception*, у *in*

А у винятках *in exceptions*

будінок *a building*, у *in*

провулок *a lane*, у *in*

список *a list*, у *in*

сніданок *a breakfast*, у *in*

гуртожиток *a dormitory*, у *in*

подарунок *a gift*, у *in*

ґанок *a doorstep*, на *on*

ринок *a market*, на *on*

корок *a cork*, на *on*

турок *a Turk*, на *on*

ярмарок *a fair*, на *on*

понеділок *Monday*, по *on*

Stress Pattern B. Stress is on the last syllable.

С місто́к *a little bridge*, на *on*

А на місткáх *on little bridges*

тано́к *a dance*, у *in*

сон *a dream*, у́ві *in*

огіро́к *a cucumber*, у *in*

лісо́к *a grove*, у *in*

замо́к *a lock*, у *in*

куто́к *a corner*, у *in*

свисто́к *a whistle*, у *in*

като́к *a skating rink*, на *on*

квито́к *a ticket*, на *on*

листо́к *a sheet, leaf*, на *on*

13.2. Answer the questions. Use the locative plural with **no** *along, around*.

Model.

С Де ви ходили? *Where have you been? (lit. Where did you go?)*
вулиці Харкова *streets of Kharkiv*.

А По вулицях Харкова. *Through the streets of Kharkiv*.

- Де вони їздили? міста́ Галичини
- Де гуляла молода японка Йоко? вулиці Одеси
- Де ти ходив? крамниці міста
- Де ходив ваш друг? банки Києва
- Де їздили ці студенти? села Волині
- Де гуляли ваші діти? парки та площі Симферополя
- Де ходили їхні родичі? магазини та книгарні Харкова
- Де ходили твої гості? галереї Києва
- Де ходили Стефко та Марко? кав'ярні та ресторани Львова
- Де їздила ця група інженерів? заводи та фабрики Донбасу

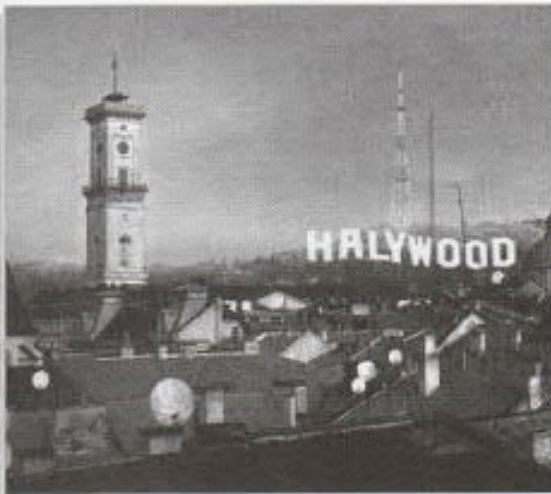
Цікаво, що може бути в таких дивних будинках, як цей.

Донбас *Donbas*, an abbreviation of Донецький басейн *the Donets River Basin*, is a region of Ukraine that includes the easternmost provinces of Donetsk **Донецька** and Luhansk **Луганська** області.

Японка Йоко живе в Києві та захоплено вивчає українську мову.

Львів – столиця Галичини. Що значить цей колаж художника Євгена Равського?

Phonetics. Drill dropping the ~e~ in the locative plural

13.3. Listen carefully and repeat. Practice dropping the vowel ~e~ in the final syllable of the consonant-ended masculine nouns when forming the locative plural. Take note of the *L. pl.* stress.

Model.

Stress Pattern A. Stress remains on the same vowel.

С німець *a German man*, на *on*

А на німцях *on German men*

танець *a dance*, у *in*

хлопець *a boy*, на *on*

українець *a Ukrainian*, на *on*

рівень *a level*, на *on*

півень *a rooster*, на *on*

науковець *a scientist*, на *on*

учень *a pupil*, на *on*

дурень *a dumbhead*, на *on*

китаєць *a Chinese*, на *on*

старець *a beggar*, на *on*

Stress Pattern B. Stress is on the last syllable.

С реченієць *a deadline*, у *in*

А у реченцях *in the deadlines*

гаманець *a wallet*, у *in*

гребінець *a comb*, на *on*

млинець *a pancake*, у *in*

олівець *a pencil*, в *in*

покупець *a buyer*, на *on*

кінець *an end*, на *on*

день *a day*, на *on*

фахівець *a specialist*, на *on*

горобець *a sparrow*, на *on*

продавець *a salesman*, на *on*

13.4. Give a short answer to each question. Pay attention to prepositions.

Model.

С У яких крамницях ви це купили? *What stores did you buy it in?*
великий *big*

А У великих. *In big (ones).*

- У яких ресторанах можна знайти сусі? японський
- На яких екскурсіях були ці італійці? цікавий
- По яких частинах України подорожували ці туристи? західний та північний
- На яких зупинках продають квитки на автобус? автобусний
- У яких касах можна взяти розклад поїздів? залізничний
- По яких парках гуляли подруги? старий і гарний
- На яких вулицях є світлофори? весь центральний
- По яких містах Франції ви їздили? південний та східний
- У яких магазинах можна знайти цю книжку? букністичний
- У яких театрах побували ваші студенти? оперний і драматичний

Phonetics. Drill shifting ~i~ to ~o~ (~e~) in the locative plural

13.5. Listen carefully and react to the cue changing ~i~ to ~o~ in the locative plural. Check yourself against the speaker.

Model.

Stress Pattern A. Stress remains on the same vowel.

C *m. брід a ford, по on*

A *по брѳдах on fords*

m. твір a work, у in

f. сіль salt, у in

m. сік a juice, у in

m. політ a flight, у in

m. вибір a choice, у in

m. поріг a doorstep, на on

m. вихід an exit, на on

m. вхід an entrance, на on

m. ріг a street corner, на on

m. гість a guest, на on

Stress Pattern B. Stress shifts to the last syllable.

C *m. кіт a cat, на on*

A *на котѳх on cats*

m. колір a color, у in

m. двір a courtyard, у in

m. рід a gender, у in

m. рік a year, у in

m. живіт a stomach, у in

m. пиріг a pie, у in

m. ніс a nose, у in

m. острів an island, на on

m. батіг a whip, на on

m. стіл a table, на on

m. віз a wagon, на on

m. плід a fruit, на on

m. вечір an evening, по on

m. бік a side, по on

i/e change:

f. річ a thing - у речѳх in things

f. піч an oven - у печѳх in ovens

m. корінь a root - у коренях in roots

m. папір a paper - у папѳрах in papers

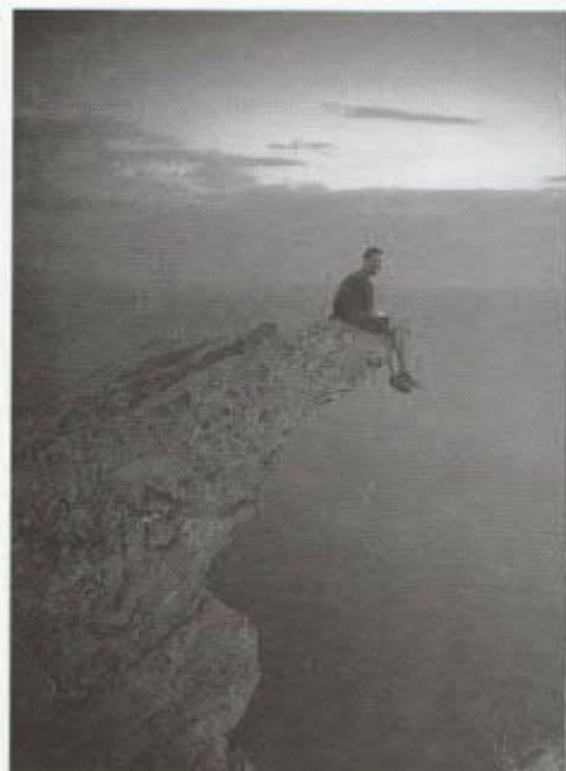
13.6. Indicate the frequency of action. Use the *L. pl.* with the preposition *по*.

Model.

C Як чѳсто Максим дивиться фільми? *How often does Maksym watch films?* п'ятниця *Friday.*

A По п'ятницях. *Every Friday.*

1. Як чѳсто її брат ходить до бібліотеки? *неділя*
2. Як чѳсто Наталя займається англійською мовою? *субота та середа*
3. Як чѳсто у цьому музеї вихідний день? *вівторок*
4. Як чѳсто він бачить професора Кирилєнка? *понеділок*
5. Як чѳсто Степан дзвонить матері? *четвер*
6. Як чѳсто вони розмовляють? *вечір*

Наступного літа Олєсь поїде до Криму. Він любить ходити по висѳких горах.

Бібліотека Київського університету працює і по будніх, і по вихідних днях.

Note 13.6. Assimilation of ш /sh/ in reflexive verbs

The consonant ш /sh/ becomes a soft /s'/ before -ся /s'a/ in the 2nd pers. sg. of the present tense. The result is a lengthened soft /s's'/. Thus the consonant cluster -шс- is pronounced as /s's'/:

дивитися to look - ти дивишся
/dɪvɪ's's'a/ you are looking

сміятися to laugh - ти смієшся
/s'mijɛ's's'a/ you are laughing

сумніватися to doubt - ти сумніваєшся
/sumn'ivajɛ's's'a/ you doubt

боятися to be afraid - ти боїшся
/boj's's'a/ you are afraid

помилятися to be wrong - ти помиляєшся
/po'myl'ajɛ's's'a/ you are wrong

Note 13.7. Assimilation of -ть- /t'/ in reflexive verbs

The soft consonant -ть- /t'/ before -ся /s'a/ in the 3rd pers. sg. and pl. of the present tense becomes soft /ts'/. The result is a lengthened soft /ts'ts'/. The speaker, instead of fully pronouncing the first /ts'/, presses the tip of the tongue against the upper gum, and then pronounces only the second /ts'/. The lengthened /ts'ts'/ in reality is a stop ʔ + /ts'ts'/:

він дивиться /dɪvɪ'ts'ts'a/ he is looking
він сміється /s'mijɛ'ts'ts'a/ he is laughing
він сумнівається /sumn'ivajɛ'ts'ts'a/ he doubts

він боїться /boj'ts'ts'a/ he's afraid
він помиляється /po'myl'ajɛ'ts'ts'a/ he's wrong

3rd pers. pl:

вони дивляться /dɪv'l'a'ts'ts'a/ they are looking

вони сміються /s'mij'ɪ'ts'ts'a/ they are laughing

вони сумніваються /sumn'ivaju'ts'ts'a/ they doubt

вони бояться /boj'a'ts'ts'a/ they are afraid
вони помиляються /po'myl'aju'ts'ts'a/ they are wrong

13.7. Change the locative singular into plural.

Model.

C Наші діти вчаться у цій школі. *Our children study in this school.*

A Наші діти вчаться у цих школах. *Our children study in these schools.*

- Наші друзі працюють на великій фабриці.
- Марки можна купити на нашій пошті.
- Смачно поїсти можна у тому ресторані.
- Інтернет є в університетській бібліотеці.
- Поміняти долари на гривні можна у національному банку.
- Катерина бачила таку сорочку на молодому киянині.
- Квіти стоять на новому столі.
- Гості їздили по далікому селу.
- Іван любить гуляти по зеленому полю.
- Ми довго ходили по книжковому магазину.
- Вони живуть у сучасній квартирі.
- Ліфти завжди є у багатоповерховому будинку.

13.8. Provide the required present tense form of the reflexive verb.

I. Подоба|тися (-ються). 1. Вона мені подоба~ _____. 2. Чи я вам подоба~ _____? 3. Так ви мені дуже подоба~ _____, але вони не подоба~ _____.

II. Знайом|итися (-ляться). 1. Я знайом~ _____ з ним. 2. Він знайом~ _____ з нами. 3. Ми знайом~ _____ з нею. 4. Вони знайом~ _____ зі мною. 5. Ви знайом~ _____ з ними.

III. Цікав|итися (-ляться). 1. Чим ти цікав~ _____? 2. Я цікав~ _____ математикою. 3. А вони чим цікав~ _____? 4. Не знаю. А ми цікав~ _____ фізикою. 5. Вона теж цікав~ _____ фізикою. 6. Я знаю, що ви цікав~ _____ архітектурою.

IV. Листу|ватися (-ються). 1. З ким ти листу~ _____? 2. Я листу~ _____ із другом. 3. А з ким ви листу~ _____? 4. Ми листу~ _____ з однією жінкою. 5. Чи вони теж листу~ _____ з кимось? 6. Ні, але ви листу~ _____.

V. Боя|тися (-яться). 1. Чого вони бо~ _____? 2. Нічого. Але я бо~ _____ спіки. А ви? 3. Ми теж бо~ _____? 4. А вона не бо~ _____? 5. Ти бо~ _____? 6. Ні, ми всі її не бо~ _____.

13.9. Provide the Ukrainian equivalent of the English verb in parentheses. Translate each sentence.

- Завтра (begin) літні канікули.
- Нам треба (to change) всі наші плани.
- Вистава (ended) о дев'ятій годині вечора.
- За один рік моя ситуація цілком (changed).
- Ми попросили їх (to meet) з нами біля бібліотеки.

6. Я чув, що погода має (to change).
7. Ми цілий день (prepared) до подорожі.
8. На цій станції поїзд не (stop).
9. Ви можете (stop) автобус? Мені треба вийти.
10. Я (shall see) із Сашком завтра ввечері.
11. Ми маємо (prepare) все домашнє завдання на п'ятницю.
12. Вчора ми не змогли (see) цей новий український фільм.

13.10. Say and write these sentences in Ukrainian. Pay attention to the difference in meaning between transitive verbs and their reflexive counterparts.

1. The film started at seven o'clock.
2. He started to watch the film.
3. The train does not stop here.
4. Our trip will start in Kyiv and end in Odesa.
5. When will Maria finish the new project?
6. We stopped for lunch between Ternopil and Vinnytsia.
7. Can you stop the car please?
8. The conversation will continue next Tuesday.
9. I want to continue this interesting discussion later.
10. We see each other often.
11. My wife saw this program on TV.
12. They met at an international conference last year.
13. He introduced me to his fiancée.
14. Can you meet me at the railway station at nine o'clock?
15. Now these old friends rarely meet.
16. This historical period interests Mykola.
17. Nadia is interested in modern architecture.
18. Five years passed and this city has not changed.
19. We need to change the departure date.

13.11. State the patronymic of the person.

Model.

- m.* **С** Це Іван Ковальчук, а то його батько Михайло. *This is Ivan Kovalchuk, and that is his father Mykhailo.*
А Значить, його по батькові Михайлович. Він – Іван Михайлович Ковальчук. *Hence his patronymic is Mykhailovych. He is Ivan Mykhailovych Kovalchuk.*
- f.* **С** Це Ольга Ковальчук, а то її батько Михайло. *This is Olha Kovalchuk, and that is her father Mykhailo.*
А Значить, її по батькові Михайлівна. Вона – Ольга Михайлівна Ковальчук. *Hence her patronymic is Mykhailivna. She is Olha Mykhailivna Kovalchuk.*

1. Це Михайло Яковенко, а то його батько Петро.
2. Це Василь Хмельничук, а то його батько Павло.
3. Це Павло Іванишин, а то його батько Тарас.
4. Це Тарас Петрусенко, а то його батько Богдан.
5. Це Ірина Микитенко, а то її батько Андрій.

Їхнє знайомство почалося на кораблі, що плив зачарованою Десною.

Шатські озера *the Shatsk Lakes* are a group of spectacularly beautiful lakes in north-western Ukraine that includes **Світязь** *the Svitiaz*, the biggest fresh water lake in Ukraine.

Note 13.8. Prefixed Motion Verbs

Prefixes added to the motion verbs make them perfective and modify their meaning.

The **по-** added to a unidirectional verb has the meaning of "setting out, leaving, moving away."

Василини нема́ вдо́ма. Вона побі́гла до ба́нку. *Vasylina is not home. She ran to the bank. (She left.)*

The prefix **при-** has the opposite meaning of "coming to, arriving at" or "returning, getting back."

Богдан при́хав зі Льво́ва вчора́. *Bohdan arrived from Lviv yesterday.*

Take a note of these **по-** / **при-**prefixed motion verbs:

іти - **піти** *to go (on foot)* - **прийти** *to come (on foot)*

бігти - **побігти** *to run* - **прибігти** *to come running*

їхати - **поїхати** *to go (by a vehicle)* - **приїхати** *to come (by a vehicle)*

летіти - **полетіти** *to fly* - **прилетіти** *to come flying*

6. Це Ната́ля Яре́менко, а то́ її ба́тько Володи́мир.
7. Це Кате́рина Олі́йник, а то́ її ба́тько Дени́с.
8. Це На́дія Козаче́нко, а то́ її ба́тько Степа́н.

13.12. Answer the questions. Pay attention to prepositions and the changed verb aspect. Then replace the verb **побува́ти** with the prefixed motion verbs **пої́хати** *to go (by car, train)* or **полеті́ти** *to fly*.

Model.

Q Ти вже бува́в у Ялті? *Have you already been to Yalta?*
02.II. February 2.

- A** 1) Ще ні, але́ я на́решті побува́ю там дру́гого липня. *Not yet, but I will finally visit it on the 2nd of July.*
2) Ще ні, але́ я на́решті пої́ду (полечу́) туди́ дру́гого липня. *Not yet, but I will finally go (fly) there on the 2nd of July.*

1. Ви вже бува́ли у Терно́полі? 12.I.
2. Яри́на вже бува́ла в Ужгоро́ді? 30.XII.
3. Бра́ти Мельни́ченки вже бува́ли в Оде́сі? 5.IV.
4. Тара́с уже́ бува́в у Ха́ркові? 23.XI.
5. Ви з дру́гом уже́ бува́ли на Чо́рному мо́рі? 10.VII.
6. Ната́ля вже бува́ла на Ша́тських озе́рах? 19.V.
7. Ти вже бува́в у Кара́тах? 11.X.

13.13. Translate these sentences into the future perfective. Use the motion verbs with **по-**.

1. Tomorrow their Polish friends will fly to Symferopol.
2. Next Monday all the students will go to the lecture of professor Kozachenko.
3. Next month we will finally travel to New York and visit its museums.
4. I'll run to the bank and exchange some money.
5. This Saturday, Roman and Olha will go to the gallery and see a new exhibit.
6. When will they go to Kyiv and visit the Ukrainian Museum of Western Art?
7. I will finish the assignment, run to the store, and buy today's newspapers.
8. On the weekend, we will go to the restaurant for a nice dinner.
9. Who will travel with me to Lviv and show me the city?
10. Petro will run to the hotel and invite them to our party.

13.14. Read the sentences and choose the right motion verb. Translate them.

1. Мико́ли нема́с на за́няттях. Йо́му ста́ло пога́но, і він пішо́в / прийшо́в до́дому лікува́тися.
2. Оле́на побі́гла / прибі́гла до кра́мниці. Вона́ за́раз поверне́ться.
3. Мари́ни ще нема́с. Вона́ ма́с полеті́ти / прилеті́ти з Ха́ркова о пе́ршій годи́ні.

4. Я під'їду / прийду і допоможу їм.
5. Це швидкий потяг, і ми поїдемо / приїдемо до Тернополя за дві години.
6. Куди можна піти / прийти на танці у цьому місті?
7. На скільки часу поїхали / приїхали до нас ці англійці?
8. У нас не працює телефон, тому Павло побіг / прибіг до сусідів, щоб подзвонити.
9. Брат пішов / прийшов до університету. Він піде / приїде додому увечері.
10. Тарас і Наталка обіцяли піти / прийти в гості до нас цієї п'ятниці.
11. Він побіг / прибіг на пошту, відіслав гроші і побіг / прибіг додому.

13.15. Express a destination of motion or action. Choose either **на + A.**, or **до + G.**, or both.

Model.

Q Куди ви їдете? *Where are you going (by car)? лекція а lecture, Київський університет. Kyiv University*

A На лекцію до Київського університету. *To a lecture to Kyiv University.*

1. Куди ви думаєте запросити ваших родичів? вечірка, ресторан
2. Куди ти хочеш потрапити? поштамт, майдан Незалежності.
3. Куди його друзі йдуть завтра увечері? історичний музей, нова виставка
4. Куди тобі треба потрапити? новий італійський фільм, кінотеатр "Україна"
5. Куди вони поїдуть на канікули? Одеса, відпочинок
6. Куди ви побіжите увечері? наш універмаг, великий розпродаж
7. Куди Юрко полетить наступного тижня? Харків, міжнародна конференція
8. Куди Сергій запрошує Лесю? нова кав'ярня, розмова
9. Куди ваші гості ходили минулої суботи? Хрещатик, фестиваль "День Європи"
10. Куди Олекс з Олею їдуть на вихідні? ми, шашлики

Олекс Романишин запросив своїх подруг на морозиво.

Note 13.9. Призначення дії
Destination of action

To express destination of action or motion with verbs such as:

потрапити or **дістатися** to get to
запросити to invite to
купити квиток на to buy a ticket to a performance
іти (ходити, піти) to go to
бігти (бігати, побігти) to run to

two prepositions can be used:

- 1) на + A.
- 2) до + G.

The preposition **на + A.** is used when the destination is an event, such as a lecture, concert, opera, performance, coffee, drink, dinner, and the like,

Як потрапити на лекцію (концерт, оперу, виставу)? *How to get to a lecture (concert, opera, performance)?*

The preposition **до + G.** is used when the destination is a physical object, building, city, a home or a person's residence,

Вона поїхала до музею (Києва, університету, них). *She went to a museum (Kyiv, university, their place).*

Note these special cases: **іти** to go to
на фабрику (завод) to a factory (plant)
на станцію (вокзал) to a station
на пошту to a post office

The two types of destinations can both appear in the same sentence, as in

Завтра Тарас піде на виставу до театру. *Tomorrow Taras will go to a performance at the theater.*

Ви прийдете до нас на обід? *Will you come to our place for dinner?*

If the destination is a street, square or part of town, the preposition **на + A.** is used,

Коли ми поїдемо на Хрещатик? *When shall we go to Khreshchatyk?*

Як потрапити на Львівську площу? *How to get to Lvivska Square?*

 Note 13.10. Звідки? Where from?

Where from? in Ukrainian corresponds to the interrogative word **звідки**:

Звідки ваші сусіди? Where are your neighbors from?

Звідки ти йдеш? Where are you coming from?

Звідки у вас ця гарна картина? Where is this nice picture of yours from?

In answer to such questions, two prepositions can be used, **з (із, зі) + G** and **від + G**. Both are translated as *from*.

З (із, зі) is used with inanimate nouns (cities, places, or buildings). **Наші сусіди зі Львова.** *Our neighbors are from Lviv.* **Ця гарна картина із Риму.** *This nice picture is from Rome. (We brought it from there.)*

Від is used with animate nouns, usually indicating somebody's home or a person:

Я йду від батьків. *I am coming from my parents' place.* **Ця гарна картина від Романа.** *This nice picture is from Roman. (He gave it to us.)*

13.16. Use either **з (із)** or **від from** depending on the context. Translate into English.

- Скільки часу треба йти ___ Марії до середмістя?
- Гая повернулася ___ подорожі до Польщі минулого тижня.
- Батьки часом приносять нам вечерю ___ ресторану.
- Всі світлини на стіні ___ моїх старих університетських друзів.
- Коли Андрій Миколайович має повернутися ___ конференції у Луцьку?
- Я чекаю важливі папери ___ банку ___ головного економіста.
- Перекажіть різдвяні і новорічні вітання вашим батькам ___ всієї сім'ї Максимчуків.
- Ці квіти для вас ___ Марка Скрипченка ___ Чернігова.
- Ми вечерятимемо в Ігоря Приходька і ___ нього підемо на концерт.
- Це прохання прийшло ___ якогось пана Андерсона ___ Лондона.
- Вам дзвонила панна Оріся ___ Коломийського університету

**Завдання для Міжнародної мережі
Internet Assignment**

Історичні місця України Historical Sights of Ukraine

13.17. Use the Ukrainian language Internet and provide answers to these questions.

- У якому місті України розташований парк «Софіївка»?
- Де є пам'ятник архітектури «Ластівчине гніздо» (*Swallow's Nest*)?
- Як звали архітектора, що зробив Будинок з химерами (*House with Chimeras*)?
- Яка адреса Будинку з химерами?
- Чим відоме село Керелівка?

Парк «Софіївка»

«Ластівчине гніздо»

Будинок з химерами

село Керелівка

13.18. Answer the questions. Express the purpose using the perfective infinitive introduced by **щоб**.

- З якою метою дзвонили ваші батьки?
To wish me a Happy Birthday.
- З якою метою ви ходили до міста?
To buy groceries for the weekend.
- З якою метою Роман поміняв квартиру?
To live closer to work.
- З якою метою директор компанії летить до Ялти?
To take part in an international conference.
- З якою метою їхні знайомі приїхали до Львова?
To get acquainted with its beautiful old architecture.
- Навіщо вони розказали мені цю історію?
To explain to you what happened.
- Навіщо ці студенти приїхали до Одеси?
To see the only picture by Caravaggio in Ukraine.
- Навіщо Василь читає цю газету?
To know the latest news from Ukraine.
- Навіщо Орест дав вам ці гроші?
To pay for my work.
- Навіщо Олена купила цю картину?
To hang it in her living-room.
- Навіщо вам треба подивитися цей німий фільм?
To prepare for the discussion tomorrow.
- Навіщо Степан питає все це?
To see whether she is telling the truth.
- З якою метою Василь вивчає грецьку мову?
To be able to read Homer (Гомер) in the original.
- З якою метою Марта купила всі ці продукти та вино?
To cook a festive dinner for Tetiana's birthday.

13.19. Choose a pair of cities from the chart on the next page. Explore transportation options between them. Use the Internet. Discuss each transportation option in Ukrainian as to convenience, price, length of travel, etc. **Як можна заїхати з одного міста до іншого?** *How can one get from one city to another?*

Model. Маршрут: Венеція, Італія - Маріуполь, Україна
Route: Venice, Italy - Mariupol, Ukraine.
З Венеції до Маріуполя можна заїхати:
From Venice to Mariupol one can get by:

- автом (треба їхати Австрією, Словаччиною чи Угорщиною і всією Україною)
 - кораблем (обидва міста розташовані на морі, пересадка в Стамбулі)
 - потягом (пересадка у Відні, Львові та Києві)
 - літаком (пересадка у Варшаві та Києві)
- Відстань 1.944 кілометри. *Distance 1,944 kilometers*

Note 13.11. Мета дії
Purpose of action

To express the purpose of an action, perfective infinitive is used with the conjunction **щоб** *in order to (so as to)*.
Марко подзвонив, щоб розказати нам новини. *Marko called in order to tell us the news.*

Щоб зрозуміти цей текст, треба знати історію. *To understand the text one needs to know history.*

To learn about the purpose of somebody's action, one asks:

З якою метою ...? *With what purpose?*
Навіщо (для чого) ..? *Why (what for) ..?*

Q З якою метою вони збирають гроші?
With what purpose are they collecting money?

A Щоб купити новий комп'ютер.
So as to buy a new computer.

Q Навіщо Ніна дала йому гроші?
What has Nina given him the money for?

A Щоб допомогти йому.
In order to help him.

звідки / куди	Київ	Львів	Одеса	Харків	Ялта
Нью-Йорк					
Торонто					
Варшава					
Стамбул					
Лондон					
Київ					
Ужгород					
Херсон					
Донецьк					

П 13.20. Listen carefully to the text «Запрошуємо у подорож». Provide answers to these questions in Ukrainian.

1. Куди запрошує у подорож туристична агенція «Мандри»?
2. Назви яких міст України ви почули?
3. Як називається корабель?
4. Де починається тур?
5. Де закінчується цей тур?

П 13.21. Read the **рекламівка** (flyer) of the *Mandry Travel Agency* and provide detailed answers to these questions.

1. Що ви дізналися про корабель «Таврида»?
2. У яких містах зупинятиметься тур?
3. Що побачать туристи, які куплять цей тур?
4. Чим відомий острів Хортиця?
5. Страви якої кухні обіцяє агенція «Мандри»?
6. Де відпочинуть туристи?
7. Скільки коштує тур?
8. Що включає ціна туру?
9. Яких послуг ціна туру не включає?
10. Скільки часу триватиме тур?
11. Що включає зупинка в місті Запоріжжі?
12. У якому місті туристи проведуть найбільше часу?

13. Яку оперу подивляться туристи в Одесі?
14. Як можна повернутися з Одеси до Києва?

Запрошуємо у подорож Десною та Дніпром

Туристична агенція "Мандрі" запрошує всіх, хто любить красу, природу, історію та культуру у подорож по Десні та Дніпру, двох найгарніших річках України, та по Чорному морю на комфортабельному сучасному кораблі "Таврида". Ви побуваєте у містах Чернігові, Києві, Запоріжжі, Херсоні та Одесі, познайомитеся з їхньою історією та сучасним життям, покуштуєте типові страви північної, центральної та південної кухні, побачите відомі церкви, музеї та інші пам'ятники історії й архітектури. Ви також побуваєте в українському степу, оглянете легендарний острів Хортицю, батьківщину запорозьких козаків, відпочинете на пляжах Чорного моря.

На кораблі "Таврида" до ваших послуг три ресторани, чотири бари, дискотека та басейн. Ціна туру, **2.500 грн.**, включає проживання, сніданок, обід та вечерю на кораблі «Таврида» та в готелі «Пасаж» в Одесі, квиток до Одеської національної опери на оперу «Запорожець за Дунаєм». Тривалість туру **десять днів** (вісім на кораблі та дві доби в готелі "Пасаж", в Одесі).

Тур починається у Чернігові 12-го липня та закінчується в Одесі 21-го липня.

Зупинки: у Києві 12-13-го липня, у Запоріжжі 15-го липня з екскурсією на острів Хортиця, у Херсоні 16-го липня з екскурсією у степ, та в Одесі 19-21-го липня.

З Києва до Чернігова можна дістатися поїздом, автобусом, маршруткою та автoм.

З Одеси до Києва можна дістатися літаком, поїздом, автобусом та автoм.

Завдання для Міжнародної мережі Internet Assignment

13.22. Visit the webpage of the *Passage Hotel* in Odesa. Use its Ukrainian language version and find out all you can about the hotel.

In your Internet search, use the key words **готель Пасаж Одеса**

Розмова. Conversation.

 13.23. Engage a partner in a conversation in Ukrainian about a recent memorable trip.

1. Find out each detail noted in the chart below.
2. Write them all down in Ukrainian.
3. Report in Ukrainian what you learned from your conversation.

Про що дізнатися	партнер-1	партнер-2	партнер-3
Куди їзди в, ~ла?			
Коли їзди в, ~ла?			
Як подорожува в, ~ла (тип транспорту)?			
Скільки часу подорожува в, ~ла?			
У яких містах побува в, ~ла?			
Які цікаві місця побачи в, ~ла?			
Де зупиня вся, ~лася на ніч?			
Скільки коштувала подорож?			
Що сподобалося і чому?			
Що не сподобалося і чому?			

 13.24. Write the sentences in Ukrainian. Where required consult the dictionary.

1. On a journey to what country would you like to go first?
2. It's high time they learned to cook Ukrainian borshch and varenyky.
3. Ladies and Gentlemen, what cities of Ukraine would you like to visit this summer?
4. My wife corresponds with them on the Internet for many years.
5. Excuse me, Madam, you don't need to worry. Your husband is only five minutes late.
6. Yurko always worked a lot and slept very little.
7. We'll quickly finish the conversation and immediately ring you up.
8. Andriy knows your colleague at work sufficiently well.
9. Perhaps you think that I lost the money on purpose.
10. It's not important where and how but we need to quickly arrange for a meeting.

11. Next Wednesday, Mr. and Mrs. Khomenko will fly to Toronto for an international conference.

12. Tomorrow I will go to their place for dinner to tell them what happened in the mountains.

Марко та Роман завжди хотіли поїхати у подорож до України та нарешті побачити чудове місто Київ і річку Дніпро.

13.25. Listen carefully to these questions and answer each of them using Dialogue 13.

1. Хто поїде в подорож до України цього літа?
2. Кому розкажує Марко про свої плани?
3. Коли раніше бував в Україні Марко?
4. У яких містах України побувають хлопці?
5. Де розмовляють українською мовою?
6. Чому Роксоляні подобається Львів?
7. До якого міста спочатку поїдуть Марко з Романом?
8. Куди поїдуть хлопці після Львова?
9. З якого міста починала свою подорож Роксоляна?
10. Де саме у Києві радить побувати Роксоляна?
11. Що хочуть робити хлопці в Одесі?
12. Де вони ночуватимуть в цих трьох містах?
13. Чому хлопці будуть раді, що вчили українську мову?
14. Скільки часу вони думають провести в Україні?
15. По яких містах їздили ви?
16. У яких містах України хотіли б побувати ви?

13.26. Enact a conversation with a partner. Use the material you learned in this lesson. If necessary consult the dictionary.

Сцénка за сценáрієм «Майбúтня пóдорож»
 Scripted Skit: *A Future Trip*

*Йоган Георг Пінцель,
Святий Юрій Змієборець,
місто Львів, собор Св. Юра.*

Oksana is talking during her flight with a fellow passenger Borys who happens to be Ukrainian and lives in Kyiv.

Oksana (Оксана): Says she always wanted to make a trip to Kyiv.

Borys (Борис): Does this mean she has never been to Kyiv?

Oksana: No, she lived there and left it ten years ago.

Borys: Asks why she does not live in Kyiv any more.

Oksana: When she was eighteen she became a student at Lviv University, moved to Lviv and lived there for five years.

Borys: But she said she had not been to Kyiv for ten years.

Oksana: Then she found work in Berlin. She started traveling around Europe and the world.

Borys: Asks what countries she visited when she lived in Berlin.

Oksana: She always wanted to see France, Italy, and Egypt.

Borys: Why specifically these countries and not, for example, Spain, United States, or Brazil.

Oksana: France has excellent cuisine and Oksana likes it very much, more than any other.

Borys: Assumes Oksana did (таки) visit France, Italy, and Egypt finally.

Oksana: Affirmative and adds that she is now ready to see Kyiv again.

Borys: Oksana will not recognize the city.

Oksana: She will be flying by plane. Asks for advice on how to get from the Boryspil International Airport to Mazepa Street.

Borys: He does not know. His friends always meet him at the airport, so he gets to downtown by their car.

Oksana: Asks what other ways there are besides a car. She has friends in Kyiv, but they have no cars.

Borys: By taxi or by bus going from the airport to the closest metro station.

Oksana: Approximately how much is a taxi from Boryspil to downtown Kyiv?

Borys: He is not sure, but a year ago it was about HUA 300.

Oksana: Asks how much the bus costs and what metro station it goes to. She can go by bus.

Borys: The bus is much cheaper, and quicker. It goes to the Kharkivska Metro Station.

Лекція | Lesson 14

Dialogue:
Візит до лікаря
A Visit to a Doctor

Grammar:
Accusative plural
Genitive singular of quantity
Modal verb **могти** *to be able*
Imperative mood

Competencies:
Health problems
Parts of the human body
Requests
Too much of something

Що вас болить?

14. Діялог. Візит до лікаря.

- Хворий:** Добридень лікарю, я маю побачення з вами на десяту годину.
- Лікар:** Добридень. Вас звати Олег Ткаченко, чи не так?
- Хворий:** Саме так, й останні два дні я не найкраще себе почувую. Мені здається, я хворий.
- Лікар:** Добре, що ви одразу вирішили звернутися до лікаря.
- Хворий:** Я дуже рідко хворію і коли перестуджуюся, то це швидко проходить. Але цього разу мені щодня гірше. Тому я звернувся до вас.
- Лікар:** Зараз я вас огляну і призначу лікування. Спочатку скажіть мені, що вас болить?
- Хворий:** Голова. Я стомлений, сонний, не маю апетиту.
- Лікар:** Може ви перестудилися чи з'їли щось?
- Хворий:** Позавчора я був у друзів на вечері. Вони робили сусі. Вдома мені стало недобре. Я блював.
- Лікар:** Я бачу, що у вас тиск крові значно вищий, ніж нормальний, і температура тридцять дев'ять і шість.
- Хворий:** Це й не дивно, бо мене теж морозить і нудить.
- Лікар:** Мій перший діагноз – отруєння. Але спочатку ми зробимо аналізи, щоб напевно знати, що з вами.
- Хворий:** Чи можете дати мені щось уже тепер і не чекати результатів аналізів?
- Лікар:** Звичайно. Ми почнемо лікувати вас негайно. Ось рецепт на ліки. Вам слід пити їх по дві таблетки вранці та ввечері.
- Хворий:** Це – антибіотики? Бо я маю алергію на антибіотики.
- Лікар:** Не журіться, це не антибіотики. Ви кажете, що вас морозить?
- Хворий:** Так лікарю, мене морозить вже два дні. Чи можете теж приписати мені щось від гарячки?
- Лікар:** Від гарячки вам слід пити звичайну аспіріну. Її можна купити без рецепту у кожній аптеці.
- Хворий:** Як довго я маю пити ці ліки?
- Лікар:** Таблетки за рецептом слід пити десять днів. Уже завтра ви маєте почуватися краще.
- Хворий:** Дякую, лікарю. Мені вже краще.
- Лікар:** Бажаю вам швидко одужати. До побачення.

14. Dialogue. A Visit to a Doctor.

- Patient:** Hello, doctor, I have a ten o'clock appointment with you.
- Physician:** Hello. Your name is Oleh Tkachenko, isn't it?
- Patient:** Exactly and for the last two days I haven't felt the best. I think I am sick.
- Physician:** It's good you immediately decided to see a doctor.
- Patient:** I very rarely get sick and when I get a cold, it quickly passes. But this time around I am feeling worse every day. That's why I came to see you.
- Physician:** I'll examine you now and assign you a treatment. First tell me what bothers you?

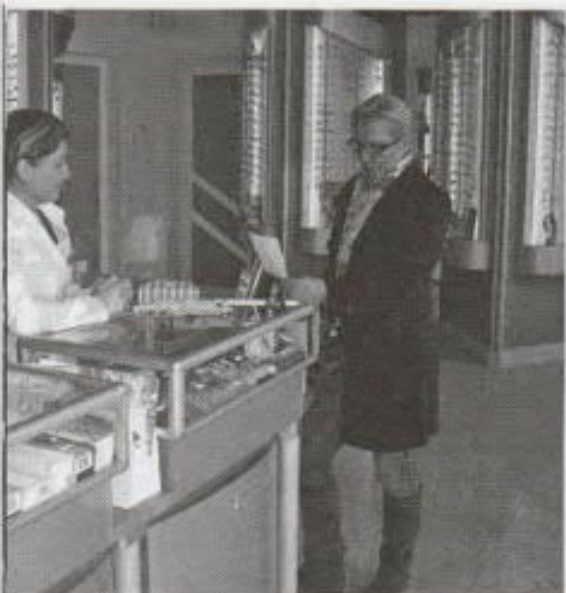
- Patient:** My head. I am tired and sleepy. I have no appetite.
Physician: Maybe you caught a cold or ate something (bad)?
Patient: The day before yesterday I was at my friends' place for dinner. They made sushi. At home I felt sick. I vomited.
Physician: I see your blood pressure is considerably higher than the norm and your temperature is above a hundred and three (39.6 C = 103.28 F).
Patient: That is not surprising because I also have feverish chills and feel nauseous.
Physician: My first diagnosis is food poisoning. But first we'll do some tests so as to know for sure what's with you.
Patient: Can you give me something already now and not wait for the test results?
Physician: Of course. We'll start treating you at once. Here's a prescription for medicine. You should take two pills, mornings and nights.
Patient: Are these antibiotics? Because I am allergic to antibiotics.
Physician: Don't worry, these are not antibiotics. You are saying that you are having the chills?
Patient: Yes, doctor. I've had feverish chills for two days already. Can you also prescribe me something for the fever?
Physician: For the fever you should take a regular aspirin. You can buy it over the counter in any pharmacy.
Patient: For how long do I need to take this medicine?
Physician: The prescription pills should be taken for ten days. By tomorrow you should feel better.
Patient: Thank you, doctor. I am already feeling better.
Physician: I wish you a speedy recovery. Goodbye.

Ляна та Володя рідко перестуджуються.

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

боліти, -ять, <i>impf.</i> + A.	to ache, hurt; Що вас болить? <i>What bothers you?</i> Мені болить голова (горло, серце, шлунок). <i>I have a headache (sore throat, heartache, stomach ache).</i>
перестудитися, -яться, <i>pf.</i>	to catch a cold, дуже п. to catch a nasty cold
недобре, <i>adv.</i>	sick, nauseous; Мені недобре. <i>I feel sick</i> Мені стало недобре. <i>I began to feel sick.</i>
отруїтися, -яться, <i>pf.</i>	here to get food poisoning.
отруєння, <i>nt.</i>	food-poisoning, У мене всі симптоми о. <i>I have all symptoms of food poisoning.</i>
морозити, -ять <i>impf.</i> + A.	to have feverish chills, Мені морозить. <i>I have feverish chills.</i>
нудити, -ять, <i>impf.</i> + A.	to feel nauseous, sick, Мені нудить. <i>I feel nauseous.</i>
рецепт, -у, на + A.	prescription for; р. на снодійне (знеболююче) <i>prescription for sleeping pills (painkiller)</i>
ліки, <i>only pl.</i> , на + A.	medicine, medication, drugs for; пити л. to take medicine; л. на горло (температуру, головний біль, безсоння) <i>medication for sore throat (fever, headache, insomnia)</i>

В аптеці можна купити потрібні ліки.

Note 14.1. Adjectives in accusative plural

The accusative plural adjectives take the ending *-і* and are identical to the nominative plural when they modify inanimate nouns:

читати цікаві романи *to read interesting novels*

шукати старі книжки *to look for old books*

They take the ending *-их* (*-ix*) and are identical to the genitive plural when they modify animate nouns:

Він знає цих російських дівчат.
He knows these Russian girls.

Ми слухаємо нових студентів.
We listen to the new students.

**почува[я]тися, *impf.*,
-ються**

to feel, *n.* **краще (гірше)** *to feel better (worse)*

D. бути краще (гірше)

to feel better (worse); **Мені краще.** *I am feeling better.* **Йому було гірше.** *He was feeling worse.*

D. стати, *pf.* краще (гірше)

to become better (worse); **Мені стало краще.** *I started feeling better.* **Йому стане гірше.** *He'll start feeling worse.*

**мати (високу)
температуру**

to have a (high) fever

Граматика | Grammar

Знахідний відмінок множини Accusative Case Plural

Функція Function

The accusative plural case is similar in function to the accusative singular (Lesson 7).

Утворення Formation

Ім'єнники Nouns

The accusative plural for all inanimate nouns coincides with the nominative plural (Lesson 5):

N. pl. Це потрібні ліки.

These are necessary drugs (medicine).

A. pl. Микола купує потрібні ліки.

Mykola buys necessary drugs.

N. pl. Це солодкі яблука.

These are sweet apples.

A. pl. Ярина любить солодкі яблука.

Yaryna likes sweet apples.

For animate nouns, the accusative plural coincides with the genitive plural (Lesson 12), *cf.*,

N. pl. Наші колеги розмовляють.

Our colleagues are talking.

G. pl. Багато наших колег були на екскурсії.

Our many colleagues were on the excursion.

A. pl. Ми чуємо наших колег.

We hear our colleagues.

N. pl. Наші американські гості люблять українську кухню.

Our American guests like the Ukrainian cuisine.

G. pl. Це подарунок від наших американських гостей.

This is a present from our American guests.

A. pl. Ярина думає про наших американських гостей.

Yaryna is thinking about our American guests.

Родовий відмінок однини кількості Genitive Singular of Quantity

Used with uncountable nouns, the genitive means a limited quantity of something and corresponds to the English *some, a little, e.g.*,

Роман має купити кави та молока. *Roman is supposed to buy some coffee and milk.*

The uncountable nouns that follow the quantifiers **багато** *much* and **мало** *little* are always in the genitive singular, e.g.,

У мене багато роботи. *I have a lot of work.*

Тут мало місця. *There's little room here.*

These quantifiers can be used with the intensifier **дуже** *very*, e.g.,

У мене дуже багато роботи. *I have very much work.*

Тут дуже мало місця. *There's very little room here.*

Надмірна якість

Excessive quantity

Excessive quantity can be expressed in two ways:

1) by a separate word **надто**, var. **занадто** *too*, which precedes the adjective or adverb,

Це місто занадто велике. *This city is too big.*

Ми надто довго чекаємо. *We have been waiting for too long.*

2) by the prefix **за-** added to the adjective or adverb,

Ця книжка задовга. *This book is too long.*

Він зашвидко говорить. *He speaks too fast.*

Модальне дієслово **могти /змогти**

Modal Verb **могти /змогти** can, be able to

The modal verb **могти /змогти** expresses a capacity to do something. In the imperfective aspect, **могти** corresponds to the English *can, to be able to*,

Ця дитина вже може говорити. *This baby is already able to speak.*

In the perfective aspect **змогти**, can also mean *to manage, to do something despite a shortage of time, to succeed*,

Я зміг допомогти вам. *I managed to help you.*

Вони зможуть знайти дорогу без нашої допомоги.

They'll manage to find the way without our help.

In the present tense, **могти** follows the **уть-**conjugation pattern:

я можу *I can*

ти можеш *you can*

вона може *she can*

ми можемо *we can*

ви можете *you can*

вони можуть *they can*

In the future perfective, it uses the identical set of endings:

я зможу *I'll be able*

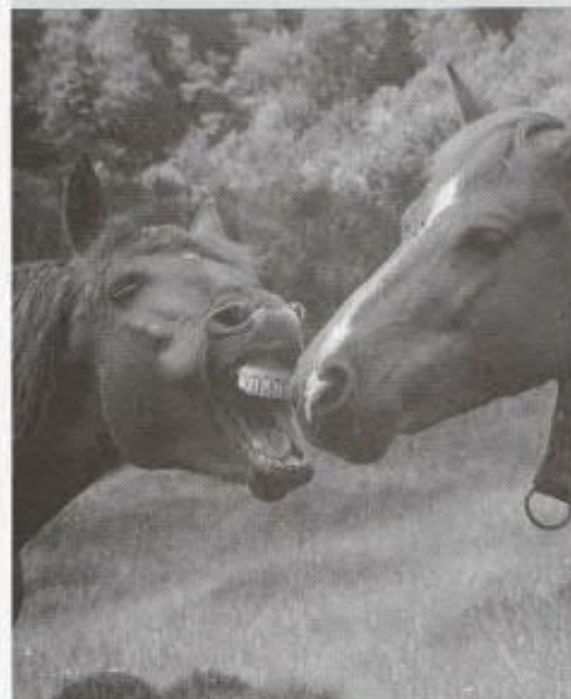
ти зможеш *you'll be able*

вона зможе *she'll be able*

ми зможемо *we'll be able*

ви зможете *you'll be able*

вони зможуть *they'll be able*

Здається, що ці коні можуть розмовляти.

Note 14.2. Imperative Mood

The imperative mood has three forms:

1) addressed to 2nd pers. sg. **ти**,
скажи! *tell!* напиши! *write!* послухай!
listen! постав! *put!*

2) addressed to 2nd pers. pl. **ви**,
скажіть! *tell!* напишіть! *write!*
послухайте! *listen!* поставте! *put!*

3) addressed to 1st pers. pl. **ми**,
скажімо! *let's tell!* напишімо! *let's*
write! послухаймо! *let's listen!*
поставмо! *let's put!*

Formation of the imperative mood follows a complex set of rules as to the endings and stress pattern. The dictionary provides the first two forms of the imperative for every verb at the end of their description. Each is marked by the exclamation point:

чу́ти, -ють; по-, *tran.* + A. to hear;
(по)чуй! -те!

Скажіть, будь ласка, який зуб вас болить.

In the past imperfective and perfective, **могти / змогти** has these respective forms:

я (ти, він) міг / зміг	m. I was (you were, he was) able
я (ти, вона) могла / змогла	f. I was (you were, she was) able
воно могло / змогло	nt. it was able
ми (ви, вони) могли / змогли	pl. we (you, they) were able

Прохання, виражене могли + інфінітив

Request expressed by **могти + infinitive**

A request to do something can be expressed by the interrogative constructions with a perfective infinitive:

Ти можеш + pf. infinitive Can you do it?	for 2 nd pers. sg.
Ви можете + pf. infinitive Can you do it?	for 2 nd pers. pl.
Давай + pf. future tense Let's do it?	for 2 nd pers. sg.
Давайте + pf. future tense Let's do it?	for 2 nd pers. pl.

Thus a functional equivalent of the English *Say it!* is the Ukrainian **Ти можеш сказати це?** *Can you say it?* Being a question rather than an imperative, this formula is much more polite. It is a periphrastic request that can be used in situations where imperative is used, such as asking for directions, advice, help, etc.

The respective negative construction **Ти не можеш сказати це?** *Can't you say it?* conveys the same request to do something but with an even greater degree of politeness. Politeness of the request can be enhanced by the expression **будь ласка** *please*, used either at the beginning or at the end of the question,

Ти можеш сказати це, будь ласка? *Can you say it please?*
Будь ласка, ти можеш сказати це? *Please, can you say it?*

A request not to do sth is conveyed by the expressions with a negated imperfective infinitive:

Ти можеш + не + impf. inf. Can you not do it!	for 2 nd pers. sg.
Ви можете + не + impf. inf. Can you not do it!	for 2 nd pers. pl.
Давай + не + impf. inf. Let's not do it!	for 2 nd pers. sg.
Давайте + не + impf. inf. Let's not do it!	for 2 nd pers. pl.

Thus a functional equivalent of the English *Don't say it!* is the Ukrainian:

Ти можеш не казати цього? *Can you not say it?*
addressed to the 2nd pers. sg. *It excludes the speaker.*

Ви можете не казати цього? *Can you not say it?*
addressed to the 2nd pers. pl. *It excludes the speaker.*

Давай не казати цього! *Let's not say it!*
addressed to the 2nd pers. sg. *It includes the speaker.*

Давайте не казати цього! *Let's not say it!*
addressed to the 2nd pers. pl. *It includes the speaker.*

A request to do something uses the perfective aspect, while a request not to do something uses the imperfective aspect. As any general question, these types of requests are pronounced with a rising tone,

Ти **?** можеш допомогти мені?! *Can you help me?!*

Ви не **?** можете почекати?! *Can't you wait?!*

Вправи Exercises

14.1. Provide full answers to the questions. Practice the accusative plural. Use one pair of words at a time.

Model.

С Що ти маєш? *What do you have?* французький журнал *a French magazine*

А Я маю французькі журнали. *I have French magazines.*

1. Що ви сьогодні робите? це завдання, граматична вправа, англійський переклад
2. Що Марія любить пити? фруктовий сік, безалкогольний напій
3. Що ви тут купуєте? свіжа вишня, різний йогурт, італійське вино, українська газета
4. Кого він вже знає? цей турист, американський гість, новий сусід, наша дівчина, ваш хлопець
5. Що ви зараз їсте? смачний бутерброд, домашня ковбаса, солодке яблуко
6. Кого ми бачимо? наш студент, мала дитина, молодий канадець, незнайомий росіянин
7. Кого він оглядає? та людина, цей хворий, новий пацієнт
8. Кого слухає Оксана? її батько, ваша мама, знайомий львів'янин, американська подруга

14.2. Give full answers. Practice the accusative plural after **про** *about* and **на** *at*. Use one pair of words at a time.

Model.

С Про що ти думаєш? *What are you thinking about?* ваше слово *your word*

А Я думаю про ваші слова. *I'm thinking about your words.*

1. Про що вона розповіла? своя хвороба, міська школа, ця історія.
2. Про кого ти думаєш? симпатична жінка, їхня баба, стара тітка.
3. Про що ви пам'ятаєте? ваше прохання, те даліке село.
4. Про кого вони розповіли? дівна студентка, львівський спортсмен.
5. Про що ти подумала? важке завдання, домашня вправа, весь той архітектурний пам'ятник.
6. Про кого ти пам'ятаєш? наш родич, той досвідчений актор.
7. На що він дивиться? ця картина, смішна світлина, порожня вулиця.

Цих талановитих акторок і акторів запросили грати в новому українському фільмі

Сьогодні у Тараса забагато різного завдання, щоб іти на якусь забаву.

8. На кого вони дивляться? свій друг, польська подруга, київський лікар.

П 14.3. Answer the questions. Indicate a small quantity using the genitive.

Model.

- С** Що вам треба до кави? *What do you need for coffee?* цукор *sugar*
А Цукру. *Some sugar.*

1. Що Наталці треба? молоко
2. Що ви хочете на сніданок? чай
3. Що нам купити на обід? ковбаса та хліб
4. Що вам принести на вечерю? біле вино
5. Що тобі дати пити? яблучний сік
6. Що вам зварити на обід? червоний борщ
7. Чого попросив гість до юшки? перець і сіль

П 14.4. Express excessive quantity. Use **надто багато (забагато)** *too much (many)* or **надто мало (замало)** *too little (few) + G. sg.*

Model.

- С** Я *I*, багато *much*, нудна робота *boring work*
А У мене надто багато нудної роботи. *I have too much boring work.*

1. Ти, мало, вільний час
2. Ви, багато, складне завдання
3. Вони, мало, чиста вода
4. Він, мало, цікава інформація
5. Ми, багато, смачна ковбаса
6. Вона, мало, свіжа кáva
7. Тарас, мало, органічна городина

Note 14.3. Проблеми зі здоров'ям

Health problems

бути хворім на + А.

1) to be ill, to be sick with; **Ніхто не любить бути ~им.** *Nobody likes to be sick.* 2) to be sick with, **Ви знаєте, на що ви ~і?** *Do you know what you are sick with?*

хворі|ти, ~ють + I. or на + А.

1) *intr.* to be sick; **Чи вона ще ~є?** *Is she still sick?* 2) to be ill with sth, **Він ~в грипом (на грип) цілий тиждень.** *He has been ill with the flu for a whole week.*

бути здоровім

to be healthy, to be in good health; **Вона цілком ~а.** *She is quite well.*

захворіти, ~ють, <i>pf., intr. + I.</i> or на + A.	(used mostly in perfective aspect) 1) to fall ill; Коли він ~в? When did he fall ill? 2) to fall ill with sth; Вона ~ла бронхітом. She fell ill with bronchitis.
лама́ти, ~ють; з-, <i>tran.</i>	to break (a limb, etc.); Він упав і зламав палець. He fell and broke his finger.
хвороба, <i>f. + G.</i>	illness, sickness, disease. У нього х. серця. He has a heart disease.
ангіна, <i>f.</i>	tonsillitis
грип, <i>m., ~у</i>	influenza
засти́да, <i>f.</i>	a cold; сильна з. a bad cold
температу́ра, <i>f.</i>	temperature; нормальна (висока, низька) т. normal (high, low) temperature. On the Celsius scale used in Ukraine, the normal body temperature is around +36.6° C, high temperature is +38.0° C and higher.
тиск, <i>m., ~у</i>	pressure; високий (низький, нормальний) тиск крові high (low, normal) blood pressure.
міря́ти, ~ють; по-, <i>tran.</i> температу́ру (тиск) + D.	to take sb's temperature; Мені треба поміряти вам температуру (тиск). I need to take your temperature (blood pressure).
діагно́з, <i>m., ~у</i>	a diagnosis; ставити; по- д. + D. to make sb a diagnosis; Романові швидко поставили д. They made Roman a quick diagnosis.
симпто́м, <i>m., ~у</i>	a symptom; Ви можете описати ваші ~и? Can you describe your symptoms?
вто́млений, <i>adj., var.</i> сто́млений	tired; Я дуже в. I am very tired.
вто́млю ватися, ~ються, <i>var. сто́млюватися, refl.</i>	to get tired; Я швидко ~юся. I get tired quickly.
запа́лення, <i>nt.</i>	inflammation; з. горла (вуха, легенів) inflammation of throat, (ear, lungs)
кашля́ти, ~ють, <i>impf.</i>	to have a cough, to cough. Я дуже ~ю. I have a bad cough.
не́жить, <i>m., ~ю</i>	catarrh, runny nose
зга́р[а, <i>f. or печі]я, f.</i>	heartburn, сильна (нестерпна) з. a severe (unbearable) heartburn
проно́с, <i>m., ~у</i>	diarrhea
ро́злад шлу́нка	indigestion, stomach upset
опі́к, <i>m., ~у</i>	a burn, сильний о. a severe burn
прохо́дити, ~ять; пройти, пройдуть	(of sickness) to pass, disappear, Його кашель не проходив тиждень. His cough would not pass for a week.
виду́жувати, ~ють; видужа́ти, ~ють	to recover, get well; Він швидко видужав. He quickly recovered.
серце́вий на́пад, <i>m., ~у</i>	a heart attack, ма́ти с. н. to have a heart attack; Торік його дід мав с. н. Last year his grandfather had a heart attack.
інсу́льт, <i>m., ~у</i>	a stroke, ма́ти і. to have a stroke
швидк[а] (допомо́га, <i>f.</i>)	an ambulance, виклика́ти ~у to call an ambulance; Треба негайно викликати ~у. You need to call an ambulance at once.

Лесі треба було негайно викликати швидку.

Note 14.4. Частина тіла людини Parts of the human body (sg. and pl.)

голов а, f., -и	a head
обличч я, nt., -я	a face
вух о, nt., -а, var. уші	an ear
рот, m., -и	a mouth
щок а, f., -и	a cheek
долон я, f., -і	a palm
горл ю, nt., -а	a throat
палець, m., -ьці	a finger, toe
ног а, f., -и	a leg, foot
колін ю, nt., -а	a knee
н іс, m., -оси	a nose
губ я, f., -и	a lip
зуб, m., -и	a tooth
волос ся, nt., only sg.	hair (collective)
ніг оть, m., -ті	a nail
шкі ра, f., only sg.	skin
ши я, f., -ї	a neck
рук я, f., -и	an arm, hand
спин я, f., -и	a back
плеч е, nt., -і	a shoulder
жив іт, m., -оти	stomach (belly)
м'яз, m., -и	a muscle
серц е, nt., -я	a heart
леген я, f., -і	a lung
печінк я, f., -и	a liver
нирк я, f., -и	a kidney
шлун ок, m., -и	a stomach (digestive organ)

14.5. Translate the questions into English.

1. Що тебе болить?
2. Як почувається ваша мама?
3. Чому Андрія морозить?
4. Яка нормальна температура тіла?
5. Чому Ольга цілу ніч не спала?
6. Чому лікар думає, що Олексю отруївся?
7. Що треба мати, щоб купити антибіотики?
8. Як почувається людина, коли перестуджується?
9. Що ви робили, коли мали високу температуру?
10. Як часто ви хворієте?
11. На що ви маєте алергію?
12. Як часто треба пити ці ліки?

14.6. Provide full answers to the questions in the previous exercise. Replace nouns for pronouns where possible. Find the right prompt below.

Model. Він зламав ногу. *He broke his leg.*

Q Чому Борис викликав швидку? *Why did Borys call an ambulance?*

A Борис викликав її, бо він зламав ногу. *He called it because he broke his leg.*

Prompts

1. голова й очі
2. має високу температуру.
3. дуже болів шлунок.
4. рецепт від лікаря
5. має температуру і кашляє.
6. на антибіотики
7. тридцять шість і шість градусів Цельсія
8. значно краще
9. блював і мав пронос.
10. раз чи два рази на рік я маю застуду.
11. одразу звернулася до лікаря
12. три рази, кожні вісім годин

14.7. Match the English equivalent to each Ukrainian statement.

1. Мені здається, що я хвора.	1. She rarely has headaches.
2. Його дуже болить зуб.	2. They have a bad cough.
3. Лікар обстежить хворого завтра.	3. I think I am sick.
4. Їм стало набагато краще.	4. He has a bad toothache.
5. Її рідко болить голова.	5. You need to take something for diarrhea.

6. Я видужав за три дні.	6. The doctor will examine the patient tomorrow.
7. У неї були хворі нирки.	7. Their daughter is never sick.
8. Їхня дочка ніколи не хворіє.	8. She had kidney problems.
9. Вони сильно кашляють.	9. They began to feel much better.
10. Тобі треба випити щось від проносу.	10. I recovered in three days.

14.8. Study carefully the Notes on the Dialogue, Notes 14.2, and 14.3. Answer these questions.

1. Що може боліти?
2. Де можна купити ліки?
3. Хто може обстежувати хворих?
4. Що можна зламати?
5. До кого може звернутися по допомогу хвора людина?
6. Хто виписує рецепт на ліки?
7. На які хвороби чи симптоми можуть бути ліки?
8. Що треба зробити, щоб викликати швидку?
9. Коли люди викликають швидку, а не йдуть до лікаря самі?
10. Як часто ви міряєте собі тиск?
11. Як часто ви міряєте собі температуру?
12. Що ви робите, коли перестуджуєтеся?
13. На що людина може мати алергію?

14.9. Fill out the table. Explain in Ukrainian what you do in each of these situations.

Що ви робите, коли вас щось болить?
What do you do when something ails you?

Проблема зі здоров'ям	випити ліки на + А.	звернутися до лікаря	викликати швидку
болить голова			
висока температура			
розлад шлунка			
болять зуби			
нежить			
болить серце			
безсоння			
ви зламали руку			
ви отруїлися			

В аптеці продають різні ліки.

Ганна не зможе поїхати з нами до Ялти, бо зніматиме свій новий фільм.

П 14.10. Express a person's inability in the past to do something. Use imperfective past tense form of **могти** to be able. Translate.

1. Минулого року це дитя ще не ... говорити.
2. Ці жінки були зайняті і не ... прийти на концерт.
3. Іван не ... знайти відповіді на це питання.
4. Наша сусідка не ... сказати йому про це.
5. Мої знайомі поляки працювали і не ... подзвонити вам.
6. Я знаю, що Наталка не ... написати мені такий лист.
7. Він не ... знати про це.
8. Вчора Петренки не ... допомогти нам.

П 14.11. Indicate a person's ability to do something now. Use the respective present tense form of **могти** to be able.

1. Я ... допомогти тобі.
2. Марія ... читати китайські тексти.
3. Ти ... порадити мені у цій справі.
4. Мої батьки ... дати нам гроші на це.
5. Ви ... не поспішати.
6. Платон ... знайти для нас дешевий готель.

П 14.12. Explain future inability to do something due to the excess or shortage of something. Use **зможти** to be able, manage.

Model.

С Василь *Vasyl*, дати їй гроші to give her money, мало заробляти to earn little

А Василь не зможе дати їй гроші, бо він замало заробляє. *Vasyl won't be able to give her the money, because he earns too little.*

1. Я, допомогти тобі, у мене мало часу
2. Ти, піти на концерт, ти маєш багато роботи
3. Ми, прочитати цей роман, текст є складний
4. Марко, заробити на подорож, тепер важко знайти роботу
5. Ви, зупинитися у цьому готелі, він дорогий
6. Ці італійці, побачити Одесу, у них коротка відпустка

Розмова Conversation

П 14.13. Engage a partner in a conversation in Ukrainian about the last time they were sick.

1. Find out each detail noted in the table below
2. Write them all down in Ukrainian
3. Report in Ukrainian about what you learned from your conversation

Про що дізнатися	партнер-1	партнер-2	партнер-3
Де ви були, коли захворіли?			
Коли саме це було?			
Що саме вас боліло?			
Куди ви зверталися по допомозі?			
Як і скільки часу ви лікувалися?			
Як часто ви хворієте?			
Коли ви лікуєтеся самі?			
Коли звертаєтеся до лікаря?			

14.14. Express a polite request directed at **ти** or **ви**. Use **могти** + *pf. inf.*

Model.

С Ти *you (sg.)*, сказати це *to say it*

А Ти можеш сказати це, будь ласка! *Can you say it, please!*

С Ви *you (pl.)*, сказати це *to say it*

А Ви можете сказати це, будь ласка! *Can you say it, please!*

1. Ти, запитати про це	7. Ти, заплатити за вечерю
2. Ви, показати нам дорогу	8. Ви, знайти добрий ресторан
3. Ти, взяти гроші	9. Ти, послухати про погоду
4. Ви, повторити це	10. Ви, купити карту
5. Ви, зачинити двері	11. Ти, повернути праворуч
6. Ви, подзвонити до готелю	12. Ти, допомогти

14.15. Express exhortation directed at **ми** and then **ви**. Use **давай** / **давайте** + *pf. future.*

Model.

С сказати це *to say it*

А Давай (давайте) скажемо це! *Let's say it!*

Ви можете відповісти на моє питання?

Давайте займатися спортом,
щоб ніколи не хворіти.

1. подивитися розклад поїздів	7. знайти банкомат
2. прочитати цей текст	8. запитати про це
3. зачинити двері	9. купити щось їсти
4. подзвонити до Миколи	10. повернути ліворуч
5. заплатити за послуги	11. перейти вулицю
6. закінчити пакуватися	12. замовити номер у готелі

П 14.16. Ask not to do something. Use **могти + не + impf. inf.**

Model.

С ти, *you (sg.)*, не казати цього *not to say it*

А Ти можеш не казати цього! *Can you not say it!*

С ви *you (pl.)*, не казати цього *not to say it*

А Ви можете не казати цього! *Can you not say it!*

1. ти, не питати про це	7. ти, не платити за вечерю
2. ви, не читати листа	8. ти, не слухати про погоду
3. ти, не брати грошей	9. ви, не купувати карти міста
4. ти, не забувати її	10. ти, не допомагати
5. ви, не зачиняти дверей	11. ви, не повторювати цього
6. ви, не дзвонити до готелю	12. ти, не давати їм грошей

П 14.17. Express negative exhortation directed at **ви**. Use **давайте + не + impf. inf.** Replace the perfective aspect of the verb with the imperfective. Put the negated object in the genitive.

Model.

С Давайте скажемо це! *Let's say it!*

А Давайте не казати цього. *Let's not say it.*

- Давайте подивимося розклад поїздів.
- Давайте прочитаємо цей текст.
- Давайте зачинимо ті двері.
- Давайте покажемо їм місто.
- Давайте розкажемо цю історію.
- Давайте спакуюємо наші речі.
- Давайте знайдемо найближчий банкомат.
- Давайте запитаємо дорогу.
- Давайте купимо ліки від гарячки.
- Давайте повернемо батькам ключі до квартири.
- Давайте перейдемо ту вулицю.
- Давайте замовимо окремі номери у готелі.

П 14.18. Say and write the sentences in Ukrainian. Use the vocabulary and grammar of this and previous lessons. If necessary, consult the dictionary.

- I have a bad headache. It seems I caught a nasty cold.
- Petro says that he has feverish chills.

What drugs can you recommend for him?

3. If a person is nauseous, has a stomach ache and a high fever, it's probably food poisoning.
4. One can't buy this medicine without a prescription. You need to call your doctor immediately.
5. Can you tell me the latest news from our family in Kyiv? Is Grandpa feeling better now?
6. Let us not do these assignments today. They can wait a few days.
7. Can you send me the money, six hundred hryvnias exactly? I will return it to you next month.
8. Can they explain to her what the problem is?
9. The plane is two hours late. What do you propose to do?
10. They'd like to visit her in the hospital. Would you like to come along with them?

14.19. Listen carefully to the questions. Answer each of them using Dialogue 14.

1. Чому Олєг звертається до лікаря?
2. Що його болить?
3. Скільки днів погано почувався Олєг?
4. Який тиск крові і температура тіла в Олєга?
5. Що робив Олєг позавчора?
6. Чому захворів Олєг?
7. Що треба було зробити, щоб напевно знати, чим він захворів?
8. Як часто пити ліки сказав Олєгові лікар?
9. Чому не Олєг пити антибіотиків?
10. Які ліки від температури порадив Олєгові лікар?
11. Скільки днів має Олєг пити ліки від отруєння?
12. Які ліки можна купити без рецепту лікаря?
13. Коли Олєг має почуватися краще?
14. Коли і де ви останній раз хворіли?
15. Що ви робили, щоб швидко одужати?

Олєна звернулася до свого дантиста, бо їй почав боліти зуб.

Завдання для Міжнародної мережі. Українські лікарні
Internet Assignment. Ukrainian Hospitals

Львівська обласна клінічна лікарня

10-а ніська поліклініка

Адреса: місто Харків, вул. Метробудівельників, 3

Телефон: (057) 716-95-56

Категорія: Лікарні та медичні центри

14.20. Using an Internet search engine find out names, addresses, and phone numbers of three hospitals in each of these Ukrainian cities: Kyiv, Lviv, and Kharkiv. Fill in the chart. Start your search with such **ключові слова key words** as **лікарні Києва, лікарні Львова, лікарні Харкова.**

(see next page for chart)

Лукаша ніколи нічого не болить,
бо він грає у футбол.

Назва лікарні	адреса	номер телефону
Київ		
1.		
2.		
3.		
Львів		
1.		
2.		
3.		
Харків		
1.		
2.		
3.		

Подвійне заперечення Double Negation

Review "How to Be Negative" in Lesson 8.

14.21. Say that nobody does this. Practice the double negation with **ніхто** *nobody*.

Model. **Q** Хто розмовляє російською? *Who speaks Russian?*

A Ніхто не розмовляє російською. *Nobody speaks Russian.*

1. Хто любить рано вставати у неділю?
2. Хто має телевізійну програму на наступний тиждень?
3. Хто до вас дзвонить щодня?
4. Хто буде на їхній вечерці крім нас?
5. Хто пропонує допомогти?
6. Хто відпочиває в Бердянську цього літа?
7. Хто знає відповідь на це питання?
8. Хто любить кока-колу?
9. Хто п'є чорну каву?
10. Хто показує їм дорогу до музею?

Читаємо і обговорюємо Reading and Discussing

14.22. Read these accounts of people dealing with sickness from an Internet forum for contemporary parents «Інтернет-форум для сучасних батьків». Find and write down:

1) назви хвороб	3) назви ліків
2) симптоми хвороб	4) імена хворих

Інтернет-форум для сучасних батьків

📄 30.10.2014 01:03

Марина Т.

Реєстрація: 30.10.14
Звідки ви: Полтава
Вік: 39
Дописи: 299

У нас 22-го жовтня захворів старший син Сашко - раптом уночі температура 39,5. Він ніколи раніше не мав такої високої температури. 😞 В неділю вранці поїхали до моїх батьків, викликали туди лікаря. Бо я не вірю нашому місцевому лікарю. Лікар батьків оглянув як моїх обох дітей, так і дочку сестри. Вона теж захворіла в той самий час. Лікар сказав, що це застуда і призначив лікування. Таблетки від температури, пити по одній три рази на день. Приймати вітамін С, пити багато води і лежати в ліжку, нікуди не ходити. Я запитала лікаря, чи це може бути грип. Він відповів, що ні, бо дорослі у нашій сім'ї не хворі. Три дні у мого старшого сина була температура: з неділі до вівторка. У вівторок вранці я сама прокинулася із температурою 39,4.

Такої температури я не мала 10 років!!! 😞 😞

До вечора молодший син Олекся мав таку саму високу температуру. Кожен з нас провів три дні у ліжку з температурою. Таблетки, що приписав лікар мало допомагали. Потім кожного з нас почало боліти горло, почалися нежить і кашель. В цей час захворіла моя сестра Ніна та її 7-річна дочка Мирося. Ми живемо в різних місцях, працюємо в різних організаціях, наші діти ходять до різних шкіл. Через три дні після мене захворіли мої батьки. Коли знову звернулися до лікаря і спитали чи це грип, він нарешті сказав, що так, це всі типові симптоми грипу. 😞

Я й сама зрозуміла тоді, що ми всі захворіли на грип, а не на звичайну застуду. Я подумала, добре, що це не запалення легенів. На шостий день ми всі мали ускладнення. У старшого сина теж почалася ангіна, а в молодшого й у мене - бронхіт.

📄 09.11.2014 14:22

Михайло Я.

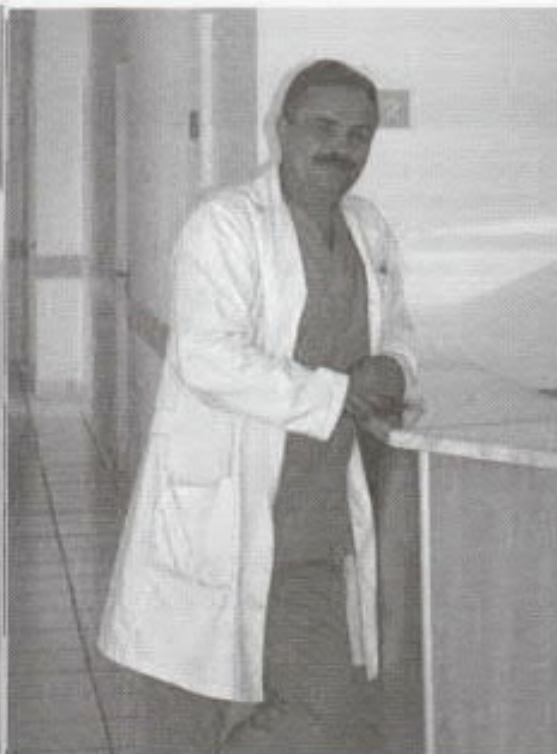
Реєстрація: 09.11.14
Звідки ви: Ялта
Вік: 27
Дописи: 114

Я серйозно захворів на грип і довго не міг ходити на роботу. Це сталося 2-го листопада, за тиждень до початку епідемії грипу в нашому місті. В понеділок у мене була температура 37, а наступні три дні була майже 40 і нічого з цим не можна було зробити. 😞 Два тижні я пробув дома в ліжку.

Єдині ліки, що допомагали – це парацетамол та анальгін. Я не звертався до лікаря, бо знав, що він мені скаже, і які таблетки призначить. Торік я теж хворів на грип але менше часу. Може, мені треба було піти до лікаря. Цього разу, крім гарячки, я мав дуже сильний кашель. Живіт так болів, ніби я займався цілий день у спортклубі. Їсти не хотів, мене весь час нудило. 😞 Тільки хотів пити. Через шість днів температура прийшла до норми. Потім я ще тиждень лікував ускладнення - бронхіт.

14.23. Answer the questions in Ukrainian based on the information posted on the Internet forum from the previous exercise.

1. Хто мав температуру майже сорок градусів?
2. Чому Марина Т. викликала лікаря, коли поїхала до батьків?
3. Кого оглянув лікар у батьків?
4. Який діагноз поставив їм лікар?
5. Чи правильний діагноз поставив лікар і чому?
6. Чому лікар думав, що це не грип?

Зараз вас огляне досвідчений лікар.

7. Яке лікування призначив лікар?
8. Скільки часу Сашко мав високу температуру?
9. Коли захворіла сама Марина Т.?
10. Хто ще захворів в той самий день?
11. Як допомогли у лікуванні таблетки, що приписав лікар?
12. Коли захворіли батьки Марини Т.?
13. Який другий діагноз поставив їм лікар?
14. Що подумала Марина Т., коли почула діагноз лікаря?
15. Які ускладнення мали Марина та її діти?
16. Які симптоми мав Михайло Я.?
17. Чому Михайло не звернувся до лікаря?
18. Скільки часу хворів Михайло?

14.24. Number the statements in the order the events unfold in the case of Maryna T.'s family as described in 14.22. Narrate the story in the past perfective. To link the events, use the adverbs **спочатку** *first*, **тоді** (**потім, після того**) *then*, **нарешті** *finally*, **насамкінець** *at the end*.

No.		No.
1.	Лікар поставив діагноз грип.	
2.	Батьки Марини Т. захворіли.	
3.	Марину та її дітей почало боліти горло.	
4.	Марина Т. захворіла.	
5.	Лікар поставив діагноз застуда.	
6.	В Олексі почався бронхіт.	
7.	Сашко захворів.	
8.	Марина Т. викликала лікаря до батьків.	
9.	Марина Т. зрозуміла, що це не застуда, а грип.	
10.	У Сашка почалася ангіна.	
11.	Ніна з Миросоєю захворіли.	

14.25. Compare and discuss with a partner the situations and behavior of Maryna T. and Mykhailo Ya. in 14.22 Use the contrasting conjunction **a** *while*. See Note 1.7.

1. З ким були Марина Т. та Михайло Я., коли вони захворіли?
2. Що вони знали про свою хворобу?
3. Як вони зверталися по допомозі до лікаря?
4. Як вони лікувалися?
5. Як довго вони хворіли?
6. Які ускладнення вони мали після грипу?
7. У яких містах України живуть Марина та Михайло?
8. Коли (дата і час) кожен із них написав про свою історію на інтернет-форумі?

14.26. Open the parentheses and put each phrase within in the required case form.

Model. **С** Алла має (багато, кіт і пес).

А Алла має багато котів і псів.

Alla has many cats and dogs.

- Оксана отримувала листи від (багато, своя подруга).
- Професор Богданенко написав (багато, популярна книжка).
- Яків Онищук не знайшов тут (багато, симпатична людина)
- Працювати було легко завдяки (багато, корисна програма) в новому комп'ютері.
- У цьому будинку жило (багато, відомий вчений).
- Мандрівники шукали дорогу через гори протягом (багато, холодна година).
- Галина читала цю новину у (багато, газета).
- (Багато, добрий письменник) ніколи не вивчало літератури чи мови.
- Для перекладу Марко Павлюк користувався (багато, словник).
- (Багато, економіст) треба було слухати новий університетський курс.

14.27. Enact a conversation with a partner. Use the material you learned in this and previous lessons. If necessary, consult the dictionary.

Сценка за сценарієм «У лікаря»
Scripted Skit: "At Doctor's Office"

Не журіться, зараз я поміряю вам тиск крові та температуру.

Patient (Хворий): Expresses suspicion that s/he is ill.

Physician (Лікар): Asks for the reasons of such a suspicion.

Patient: Describes symptoms: headache, tiredness, lack of appetite.

Physician: Asks about a cough.

Note 14.5 Cardinal numeral багато many, much

The numeral **багато** *many, much* requires that the noun or phrase following it be in the genitive plural, if this word combination is the subject (a) or inanimate accusative object (b) of a sentence.

(a) **Багато моїх друзів ніколи не були за кордоном.** *Many of my friends have never been abroad.*

(b) **Назар читав багато їхніх статей (or статей).** *Nazar read many of their articles.*

The numeral **багато** declines as any other cardinal numeral. Its case forms are:

Г. багатьох, **Д.** багатьом, **А.** anim. багатьох, **inan.** багато, **І.** багатьма, **Л.** на багатьох.

Г.: Її слова були несподіванкою для багатьох слухачів. *Her words were a surprise for many listeners.*

Д.: Цей факт здавався дивним багатьом ученим. *The fact seemed strange to many scientists.*

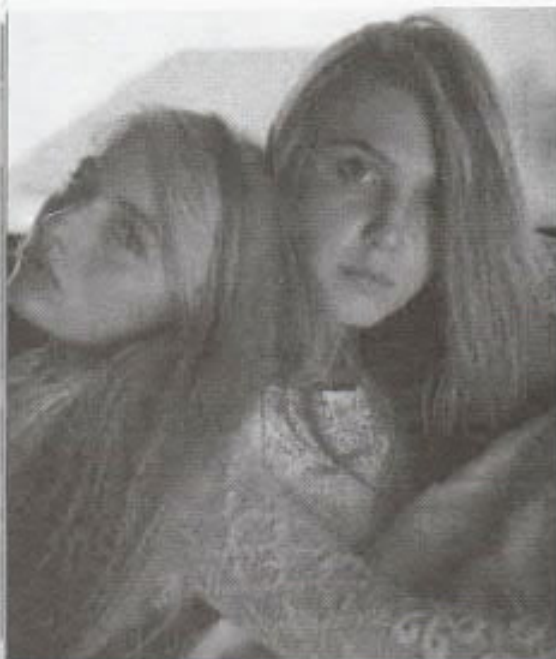
Л.: На багатьох учасниках були костюми. *There were suits on many participants.*

Note that, when the phrase **багато + noun** is the subject of a sentence, it often requires that the predicate be in the singular for the present (a) and future (b) tense, and singular neuter for the past (c) tense:

(a / b) **Цей фільм любить**

(любитиме) багато людей. *Many people like (will like) the movie.*

(c) **Тут жило багато іспанців.** *Many Spaniards lived here.*

Христина і Катерина не мають жодних проблем зі здоров'ям.

Patient: Negative. No cough but a sore throat.
Physician: Asks when these symptoms started.

Patient: Not sure. Some two to three days ago. First s/he thought that they would pass. They didn't.

Physician: Inquires whether or not s/he has a fever now.

Patient: Just forgot to mention it. During the day it seems s/he does not, but at night s/he feels s/he has a fever.

Physician: Will examine her/his throat now, take her temperature and blood pressure.

Patient: Asks what the diagnosis is.

Physician: With inflammation of throat and fever, in his opinion, it is a common cold. Nothing terribly serious.

Patient: Expresses relief. Asks what treatment to take.

Physician: He will write a prescription for antibiotics. They can be bought in any drugstore.

Patient: Asks how often s/he needs to take them.

Physician: One pill three times a day after meals with water, not with milk or juice. Wishes her a quick recovery.

Лекція | Lesson 15

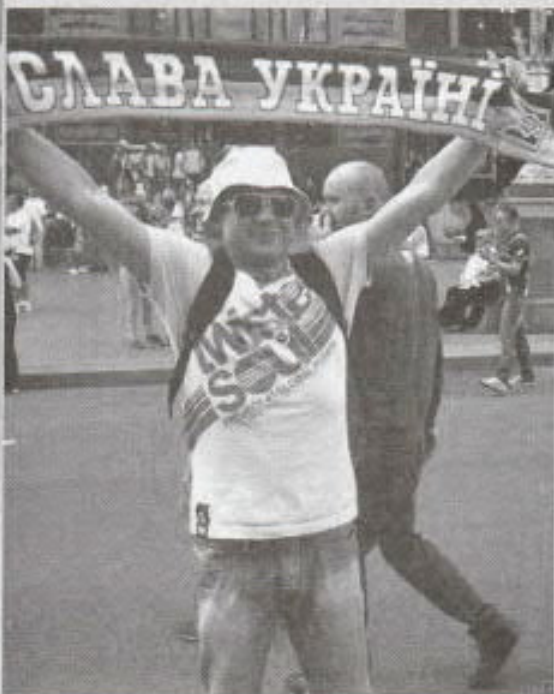
Dialogue:
Щось на згадку з України
A Memento of Ukraine

Grammar:
Dative plural
Instrumental plural
Impersonal sentences
Conditional mood

Competencies:
Personal opinion
Asking to repeat
Assumptions, wishes, and hypothetical situations
University studies

Народна кераміка - чудовий подарунок кожному на згадку з України.

Ярема Мирний обіцяв поділитися враженнями від футбольного чемпіонату "Євро-2012".

15. Діялог. Щось на згадку з України.

Марта: Пане Василю, ми з Романом їдемо до Канади і хотіли би привезти нашим друзям щось на згадку з України.

Пан Василь: Це чудова ідея, Марто. Отримати гарний український сувенір у подарунок приємно кожному.

Марта: Чи можете порадити нам, де у Києві можна купити гарні сувеніри?

Пан Василь: О, із сувенірами проблем немає. Зараз продають багато всього. Які сувеніри ви маєте на думці?

Марта: Ну, наприклад, фотоальбом про цікаві місця України.

Пан Василь: Альбоми із фотографіями українських міст є у кожній великій книгарні.

Марта: Так, я знаю. Але ми хотіли б фотоальбом із текстом кількома мовами: українською, англійською та французькою.

Пан Василь: Зараз українські фотоальбоми звичайно виходять кількома мовами. Тому що так їх купують як наші, так і міжнародні туристи.

Марта: Батькам наших друзів ми думали подарувати щось із українського народного мистецтва.

Пан Василь: Україна відома своїми писанками, вишиванками та рушниками. Взяти, наприклад, писанки. Кожна – це витвір мистецтва.

Марта: Так, я цілком згодна. Кожна писанка неповторна, кожна розкаже власну історію. Писанки подобаються навіть найвибагливішим любителям мистецтва.

Пан Василь: Все це можна купити на Андріївському узвозі у Києві.

Марта: Друзям у Монреалі ми хочемо привезти компакт-диски із українськими фільмами. Обов'язково з англійськими чи французькими субтитрами.

Пан Василь: На жаль, знайти такі компакт-диски – непроста справа.

Марта: Це правда, але нам із Романом пощастило знайти на інтернеті надзвичайно цікавий диск «Волоцюги» із незалежними фільмами.

Пан Василь: Так, дещо справді можна купити на інтернеті. Я теж знаю напевно, що українські фільми продають на ринку «Петрівка».

Марта: Ми вже раз їздили туди. Він величезний і ми швидко заблудилися.

Пан Василь: Звичайно, бо треба було знати, де ятки з українськими фільмами.

Марта: Наступного разу ми саме так і зробимо – спочатку довідаємося про такі ятки.

Пан Василь: До речі, я чув, що недавно видали компакт-диск із фільмом Юрія Іллєнка «Білий птах з чорною ознакою». Він з англійськими, французькими та німецькими субтитрами.

Марта: Невже! Це чудовий подарунок усім любителям українського кіна. Пане Василю, дякуємо за інформацію.

Пан Василь: Нехай щастить вам і вашим канадським друзям. Сподіваюся, що ви поділитесь з нами враженнями від Канади пізніше, як повернетеся додому.

15. Dialogue. A Memento of Ukraine.

- Marta:** Mr. Vasyl, Roman and I are going to Canada and would like to bring our friends a memento of Ukraine.
- Mr. Vasyl:** That is a wonderful idea, Marta. A nice Ukrainian souvenir as a present is a pleasure for everyone.
- Marta:** That's right. Can you advise us where in Kyiv one can buy nice souvenirs?
- Mr. Vasyl:** Well, there is no problem with souvenirs. They sell a lot of everything now. What souvenirs are you looking for?
- Marta:** Well, for instance, a photo album about the sights of Ukraine.
- Mr. Vasyl:** There are albums with pictures of Ukrainian cities in any large bookstore.
- Marta:** Yes, I know. But we'd like a photo album with the text in several languages: Ukrainian, English, and French.
- Mr. Vasyl:** Now Ukrainian photo albums usually come out in several languages. Because that way both our and international tourists buy them.
- Marta:** We were going to give our friends' parents some Ukrainian folk art.
- Mr. Vasyl:** Ukraine is famous for its painted Easter eggs, embroidered shirts, and embroidered towels. Painted Easter eggs, for example. Each is a work of art.
- Marta:** Yes, I totally agree. Each painted Easter egg is inimitable, and tells its own story. Even the most discriminating art lovers like painted Easter eggs.
- Mr. Vasyl:** One can buy all this on St. Andrew's Street in Kyiv.
- Marta:** We want to bring our friends in Montreal DVDs with Ukrainian films. By all means with English or French subtitles.
- Mr. Vasyl:** Unfortunately, to find such DVDs is not an easy matter.
- Marta:** That's true, but Roman and I were lucky to find on the Internet an extremely interesting DVD *The Rascals* with independent films.
- Mr. Vasyl:** Yes, something can indeed be bought on the Internet. I also know for certain that they sell Ukrainian films in the Petrivka Market.
- Marta:** Once we already went there. It's huge and we quickly got lost.
- Mr. Vasyl:** Certainly, because you needed to know where kiosks with Ukrainian films were.
- Marta:** Next time we'll do exactly that - first we'll find out about such kiosks.
- Mr. Vasyl:** By the way, I heard that recently they released a DVD with the Yuri Illienko film *The White Bird with a Black Mark*. It has English, French, and German subtitles.
- Marta:** Really!? That is a great gift to all lovers of Ukrainian film. Mr. Vasyl, thanks for the information.
- Mr. Vasyl:** Good luck to you and your Canadian friends. I hope that you share your impressions of Canada with us later, when you return home.

Нотатки до діалогу Notes on the Dialogue

ми з Романом	Roman and I.
щось на згадку з + G. from or про + A. about	a souvenir (<i>lit.</i> something for remembrance of); Це вам на згадку про мене. <i>This is something to remember me by.</i>
порад(ити), -ять, <i>pf.</i> + A.	to advise, recommend to do sth, suggest doing sth, Що ви нам порадите зробити? <i>What will you suggest that we do?</i>
цікаве місце, <i>nt.</i>	a sight, interesting place, Ця южкка про цікаві місця України. <i>This book is about the sights of Ukraine.</i>
кожний, <i>var.</i> кожен, <i>pron.</i> and <i>n.</i>	every, any; when used as a noun it is equivalent to the <i>Eng.</i> everybody, anybody, Кожен знає, що ... <i>Everybody knows that ...</i>
бути відом(им) + I.	to be known, famous for sth, Українська кухня відома борщем, голубцями та варениками. <i>Ukrainian cuisine is known for its borshch, cabbage rolls, and dumplings.</i>
удачі + D., <i>phr.</i>	Good luck!, У тобі (вам)! <i>Good luck to you!</i> Він побажав нам удачі. <i>He wished us good luck.</i>

Багатьом студентам
Колумбійського університету
цікаво вивчати українську.

Note 15.1. Dative Plural of Irregular Nouns

Nouns whose nominative plural differ in stem from singular, derive their dative plural from the nominative plural,

N. sg.	N. pl.	D. pl.
друг <i>a friend</i>	друзі	друзям
людина <i>a person</i>	люди	людям
дитина <i>a child</i>	діти	дітям
дівчина <i>a girl</i>	дівчата	дівчатам
око <i>an eye</i>	очі	очам
киянин <i>a Kyivan</i>	кияни	киянам
росіянин <i>a Russian</i>	росіяни	росіянам

Граматика | Grammar

Давальний відмінок множини Dative Case Plural

Функція Function

Dative case plural is identical in function to dative case singular (see Lesson 9).

Утворення Formation

Іменники Nouns

The nominal dative plural endings: ~ам (~ям)

-ам is used for hard-stem nouns of all genders,
сестра *a sister* - **писати сестрам** *to write to sisters*, **батько**
a father - **дарувати батькам** *to give (presents) to parents*, **студент**
a student - **пояснювати студентам** *to explain to students*

-ям is used for soft-stem nouns of all genders,
приятель *a friend* - **допомагати приятелям** *to help friends*,
учень *a pupil* - **пояснювати учням** *to explain to pupils*,
лікар *a physician* - **дзвонити лікарям** *to ring up physicians*.

» SOUND CHANGES «

in the dative plural of nouns

Dropping of ~о~ (~е~)

~о~ and ~е~ in the last syllable of 2nd declension masculine nouns are dropped in the dative plural,

куток *a corner* - **куткам**
день *a day* - **дням**
українець *a Ukrainian* - **українцям**
кінець *the end* - **кінцям**

Change of ~і~ to ~о~ (~е~)

~і~ changes to ~о~ (~е~) in the final syllable in 2nd declension masculine and 3rd declension feminine nouns,

m. **кіт** *a cat* - **кота́м**
m. **папі́р** *a paper* - **папе́рам**
f. **річ** *a thing* - **реча́м**
f. **ніч** *a night* - **ноча́м**

The stress in the dative plural of nouns is usually on the same syllable as in the nominative plural,

N. sg. **сестра́** *a sister* - *N. pl.* **се́стри** *sisters* - *D. pl.* **се́страм**
N. sg. **ба́тько** *a father* - *N. pl.* **ба́тьки** *fathers* - *D. pl.* **ба́тькам**

N. sg. місто *a city* - *N. pl.* міста *cities* - *D. pl.* містам

But *N. sg.* річ *a thing* - *N. pl.* речі *things* - *D. pl.* речам
N. sg. ніч *a night* - *N. pl.* ночі *nights* - *D. pl.* ночам

Прикмётники Adjectives

The adjectival dative plural endings: **~им (~ім)**

~им for hard-stem adjectives, великий *big* - великим, малий *small* - малим, український *Ukrainian* - українським

~ім for soft-stem adjectives, синій *blue* - синім, останній *last* - остіннім, недавній *recent* - недавнім

Орудний відмінок множини Instrumental Case Plural

Функція Function

The instrumental plural is identical in function to *I. sg.* (Lesson 10). Besides it can denote a future, repetitive, or protracted action as in:

днями *soon, in the next few days (future action)*
 вечорами *at night, every evening (repetitive action)*
 годинами *for (many) hours (protracted action)*
 місяцями *for (many) months (protracted action),*

Він годинами розмовляє по телефоні. *He speaks on the phone for hours.*

Днями буде йти новий фільм. *Soon there'll be a new film on.*
 Ми любимо дивитися на море вечорами. *We like to look at the sea at night.*

Утворення Formation

Імённики Nouns

The nominal instrumental plural endings: **~ами (~ями)**

~ами for hard-stem nouns of all genders,
 ручка *a pen* - писати ручками *to write with pens*
 ніж *a knife* - різати ножами *to cut with knives*
 машина *a car* - їздити машинами *to drive by cars*
 потяг *a train* - подорожувати потягами *to travel by trains*
 літак *a plane* - літати літаками *to fly by planes*
 парк *a park* - гуляти парками *to walk in parks*
 місто *a city* - їхати містами *to drive through cities*
 ліс *a forest* - бігти лісами *to run through forests*

Цим музикам треба багато працювати, щоб могли так гарно грати класичні твори.

Денис хотів пройти пішки всіма цими селами Черкащини.

Львів славиться своїми шоколадними цукерками на всю Україну.

Note 15.2. Instrumental Plural of Irregular Nouns

Nouns whose nominative plural differ in stem from the singular, derive their instrumental plural from the nominative plural stem.

N. sg.	N. pl.	I. pl.
друг <i>a friend</i>	друзі	друзями
дівчина <i>a girl</i>	дівчата	дівчатами
киянин <i>a Kyivan</i>	кияни	киянами
росіянин <i>a Russian</i>	росіяни	росіянами

Note 15.3. Irregular Forms of Instrumental Plural

Memorize these forms of instrumental plural:

гроші *money* - грошіма or грішми
двері *door(s)* - дверима or дверми
люди *people* - людьми
діти *children* - дітьми
очі *eyes* - очима
плечі *shoulders* - плечима
штани *pants* - штанами or штаньми

-ями for soft-stem nouns of all genders,
вулиця *a street* - йти вулицями *to walk along streets*
американець *an American* - знайомитися з американцями *to get acquainted with Americans*
учитель *a teacher* - листуватися з учителями *to correspond with teachers*
стілець *a chair* - між стільцями *between chairs*
море *a sea* - за морями *over the seas*
музей *a museum* - ходити музеями *to walk from museum to museum*
Андрій *Andriy* - бачитися з Андріями *to see Andriys*

» SOUND CHANGES «

in the instrumental plural of nouns

Dropping of -o- (-e-)

-o- and -e- in the last syllable of 2nd declension masculine nouns are dropped in the instrumental plural,

куток *a corner* - кутками
день *a day* - днями
сон *a dream* - снами
українець *a Ukrainian* - українцями
кінець *the end* - кінцями
початок *a beginning* - початками

Change of -i- to -o- (-e-)

-i- changes to -o- (-e-) in the final syllable in 2nd declension masculine and 3rd declension feminine nouns,

m. кіт *a cat* - котами
m. ніс *a nose* - носами
m. папір *a paper* - папірами
f. річ *a thing* - речами
f. ніч *a night* - ночами

The stress in the instrumental plural is usually identical to that of the locative plural,

N. sg. стіл *a table* - L. pl. на століх *on tables* -
I. pl. під столами *under tables*

N. sg. поле *a field* - L. pl. на полях *on fields* -
I. pl. над полями *over fields*

N. sg. сестра́ *a sister* - L. pl. на сестрах *on sisters* -
I. pl. разом із сестрами *together with sisters*

N. sg. батько́ *a father* - L. pl. на батьках *on fathers* -
I. pl. з батьками *with fathers (or with parents)*.

Прикметники Adjectives

The adjectival instrumental plural endings:

-ими (~іми)

-ими for hard-stem adjectives,
великий *big* - **великими**, **малий** *small* - **малими**, **український**
Ukrainian - **українськими**

-іми for soft-stem adjectives,
синій *blue* - **синіми**, **останній** *last* - **останніми**,
недавній *recent* - **недавніми**

When forming the instrumental plural of adjectives, use the nominative singular stem. For the instrumental plural of pronouns consult the appendices (Tables 6-10).

Вправи Exercises

15.1. Answer the questions. Use expressions of personal opinion.

Model.

Q Кому дівчата купують квіти? *Whom are the girls buying flowers for?* американці *Americans*

A Я гадаю, що американцям. *I think for the Americans.*

1. Кому українці дарують альбом? канадки.
2. Кому друзі дзвонять? батьки.
3. Кому професор пояснює правило? студенти.
4. Кому сестра посилає гроші? брати.
5. Кому пацієнти пишуть? лікарі.
6. Кому кияни подобаються? львів'яни.

15.2. Answer the questions. Make sure that the verb подобатися agrees with its subject (for *pres. sg.* *подобається* and for *pres. pl.* *подобаються*)

Model.

Q Що наші українці думають про кіно? *What do our Ukrainians think about cinema?*

A Кіно подобається нашим українцям. *Our Ukrainians like cinema.*

1. Що їхні друзі думають про ці сувеніри?
2. Що наші батьки думають про італійські фільми?
3. Що його студентки думають про українську мову?
4. Що твої брати думають про французьку кухню?
5. Що її гості думають про старий Львів?
6. Що мої приятелі думають про модерну архітектуру?

Note 15.4. Особиста думка

Personal opinion

На мою (твою, його, її, нашу, вашу, їхню) думку *In my (your, his, her, our, your, their) opinion*

Я гадаю (вони гадають), що *I think (they think) ...*

Я вважаю (вони вважають), що *I think (they think) ...*

Я рахую (вони рахують), що *I reckon (they reckon) ...*

Як на вашу думку, це цікава книжка? *In your opinion, is this an interesting book?*

Як ти вважаєш, нам треба написати їм? *Do you think we need to write them?*

Як вона рахує, це добра порада? *Does she think it is a good advice?*

15.3. Pose three questions to each statement. Give a short answer to each of the questions.

Model 1.

Q Кому подобається кіно? *Who likes the cinema?*

A Нашим українцям. *Our Ukrainians.*

Model 2.

Q Чиїм українцям подобається кіно? *Whose Ukrainians like cinema?*

A Нашим. *Ours.*

Model 3.

Q Що подобається нашим українцям? *What do our Ukrainians like?*

A Кіно. *The cinema.*

1. Їхнім друзям подобаються сувеніри з Косова.
2. Нашим батькам подобаються американські фільми.
3. Його студенткам подобається польська мова.
4. Твоїм братам подобається китайська кухня.
5. Її гостям подобається старий Луцьк.
6. Моїм приятелям подобається стара архітектура.

15.4. Answer the questions. Indicate the need to do something. Use **треба** + *logical subject in the dative plural*.

Model.

Q Кому треба купити квитки? *Who needs to buy tickets?*

українські туристи *Ukrainian tourists*

A Українським туристам. *Ukrainian tourists (do).*

1. Кому треба пити молоко? малі діти
2. Кому треба знати фізику? хороші інженери
3. Кому треба їсти горідину? старі люди
4. Кому треба займатися спортом? молоді дівчата
5. Кому треба розмовляти українською мовою? нові актори
6. Кому треба побачити Одесу? польські гості
7. Кому треба купити авто? мої сусіди
8. Кому треба подивитися цей фільм? наші давні приятелі
9. Кому треба вивчити українську? російські студентки
10. Кому треба замовити готель? англійські лікарі

15.5. Answer the questions. Put the noun in the dative plural. Then replace it with a corresponding pronoun.

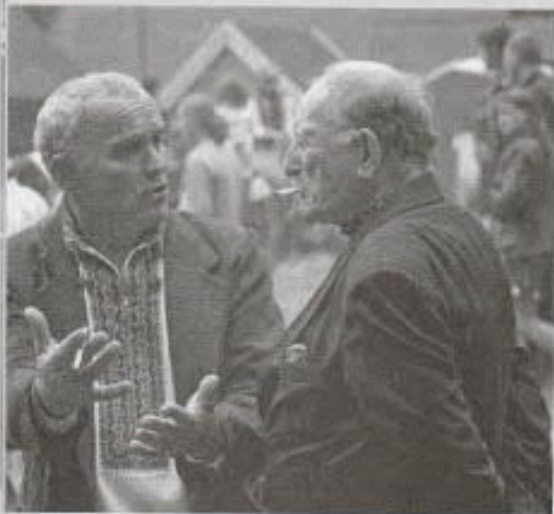
Model 1.

Q Кому дзвонить Микола? *Whom does Mykola call?* батьки *parents*

A Він дзвонить батькам. *He calls his parents.*

Він дзвонить їм. *He calls them.*

1. Кому пише лист Ольга? близькі подруги

Цим двом чоловікам треба поговорити про новини.

2. Кому вони допомагають? старі друзі
3. Кому ти хочеш сказати правду? їхні матері
4. Кому купує штани Марія? малі діти
5. Кому вона посилає гроші? наші родичі
6. Кому ви даєте пораду? знайомі львів'яни

15.6. Give short answers. Use only adjectives or possessive pronouns in the dative plural.

Model.

Q Яким друзям дзвонить Микола? *What friends does Mykola call?*

близький *close*

A Близьким. *Close (ones).*

1. Яким студентам каже про це професор? останній
2. Яким дівчатам ти подобаєшся? розумна і гарна
3. Яким дітям лише один рік? ця мала
4. Чиїм братам треба працювати? їхній
5. Чиїм тіткам ми допоможемо завтра? ваша
6. Яким чоловікам ти не віриш? незнайомий
7. Яким туристам треба пояснити це? американська та канадська
8. Яким людям він дає інформацію? літній

15.7. Engage in an exchange using the vocabulary given.

Model.

Q Ці чоловіки – економісти? *Are these men economists?*

A Ні, але вони хочуть стати економістами.

No, but they want to become economists.

1. Ті кияни – журналісти?	6. Ці молоді матері – акторки?
2. Ваші сусіди – інженери?	7. Твої приятелі – харків'яни?
3. Марія та Ярина – вчительки?	8. Його сини – художники?
4. Їхні знайомі – письменниці?	9. Ці дівчата – експерти?
5. Її брати – лікарі?	10. Ті жінки – офіціантки?

15.8. Answer the questions. Use the instrumental plural.

Model.

Q Ті чоловіки – економісти? *Are those men economists?*

Добрий *good*

A Ще ні, але вони колись стануть добрими економістами.

Not yet, but one day they will become good economists.

1. Ці хлопці – бізнесмени? багатий
2. Ці пані – вчительки? чудовий
3. Її сусідки – художниці? оригінальний
4. Його дядьки – таксисти? гарний
5. Твої брати – фотографи? цікавий
6. Ваші приятелі – кухарі? славетний

Note 15.5. Повторіть, будь ласка. *Come again, please.*

Memorize the expressions used to solicit a repetition of what has been said:

Даруйте! *Come again!* (used as a request to repeat what was said; pronounced with a rising intonation)
Gal. Прошу!

Повторіть, будь ласка. *Repeat please, come again, please.*

Що ви сказали? *What did you say?*

Вибачте, я не почув. *Sorry, I did not hear you.*
 (f. почувла)

Вибачте, я вас не зрозумів. *Sorry, I didn't understand you.*
 (f. зрозуміла)

Gal. Перепрошую, що ви сказали? *Excuse me, what did you say?*

Його одеські подруги хочуть стати акторками театру.

Note 15.6. Impersonal sentences

The impersonal sentence of the type *They sell vegetables here.* is equivalent to the Ukrainian sentence that has no subject and starts with an adverbial modifier of place or of time, that usually completes the English sentence.

Тут продають городину. *They sell vegetables here.*

The absence of subject means that the sentence does not refer to anybody in particular and is a general characteristic of some place. Other examples of impersonal sentences:

У цій школі вчать багато мов. *They study many languages at this school.*

Минулого року тут готували чудову їжу. *Last year, they made great food here.*

На фестивалі будуть показувати лише нові фільми. *They will show only new films at the festival.*

У цій кнайпі подають найсмачніше у місті пиво.

7. Ці американки – мандрівниці? великий

8. Ці дівчата – акторки? популярний

15.9. Give a complete answer to each question. Use the instrumental plural.

Model.

Q Чим ви цікавитесь? *What are you interested in?*
українські пісні *Ukrainian songs*

A Я цікавлюся українськими піснями.
I am interested in Ukrainian songs.

1. Чим ти користуєшся? їхні улюблені словники
2. Чим вони цікавляться? його старі меблі
3. Чим Роман пише? свої чорні олівці
4. Чим ми платимо? твої українські гроші
5. Чим ви малюєте? ті зелені фарби
6. Чим вони їздять? ці сині автобуси
7. Ким він цікавиться? мої японські знайомі
8. Чим заробляє на життя Надія? письмові переклади
9. Чим отруївся Павло Москаленко? якісь гриби
10. Ким назвала Леся Ярослав і Тараса справжні друзі

15.10. Say and write the sentences in Ukrainian. Make sure that:

- 1) no subject is used;
- 2) the end of the English sentence is the beginning of the Ukrainian one.

Model.

Q *They study many languages at this university.*

A У цьому університеті вивчають багато мов.

1. They sell meat in these stores.
2. They buy groceries in those supermarkets.
3. They show wonderful films in these movie theaters.
4. They offer inexpensive rooms in those new dormitories.
5. They rent out different cars there.
6. They sing very nice songs in these regions of the country.
7. They prepared good experts at Kyiv National University.
8. They like to eat a lot in their country.
9. They pay only with cash in those restaurants.
10. They serve very good beer in Lviv bars.
11. They will always help at these tourist agencies.
12. They speak Ukrainian and English in these banks.
13. They will always show you the way on the streets of Kyiv.
14. Once they taught many foreign languages at this school.
15. They do not play American football in this part of the world.
16. Many years ago they knew all Italian operas in his home village.
17. Earlier they did not accept credit cards in these stores.
18. They don't stop at such a wonderful hotel for only one day, do they?

15.11. Say and write the sentences in Ukrainian. Use the vocabulary and grammar of this and previous lessons. If necessary, consult the dictionary.

1. We'd like to give this album to our new Italian friends as a memento of their trip to Ukraine.
2. Can you give my parents advice on where to find some information about the sights of Galicia?
3. Everybody knows that Ukrainians who live in the region of the Carpathian Mountains are called the *Hutsuls*.
4. The region of Poltava is famous for delicious pears, the region of Kherson for its sweet watermelons, and the region of Nizhyn for its wonderful cucumbers.
5. Oleksa called his sisters and wished them good luck at their photo exhibition.
6. In my opinion we need to buy train tickets and book hotels now.
7. I think that, at this agency, they help tourists to find inexpensive accommodation.
8. They do not accept credit cards in this supermarket.
9. Thanks to your recommendations and very good tourist maps we easily found all museums and galleries.
10. For one month, they wrote their close friends about their travels through cities and villages of Ukraine.

15.12. Listen carefully to the questions and answer each of them using Dialogue 15.

1. Куди скоро поїдуть Марта з Романом?
2. Що хочуть привезти вони своїм канадським друзям?
3. До кого звертається Марта по пораду?
4. Що думає про українські сувеніри у подарунок пан Василь?
5. Який фотоальбом шукають Марта з Романом?
6. У яких магазинах можна знайти фотоальбоми України?
7. Чому такі фотоальбоми звичайно видають кількома мовами?
8. Що хочуть подарувати Марта з Романом батькам своїх канадських друзів?
9. Яким мистецтвом відома Україна у світі?
10. Чому, на думку Марти, писанки подобаються навіть найвибагливішим любителям мистецтва?
11. Де у Києві можна купити вироби народного мистецтва?
12. Що вони хочуть подарувати своїм друзям в Монреалі?
13. Із якими субтитрами шукають вони українські фільми?
14. Де у Києві можна знайти українські фільми?
15. Чому Марта з Романом загубилися перший раз на Петрівці?
16. Який фільм недавно видали на компакт-диск?
17. Що думає Марта про цей фільм?
18. Які подарунки ви купили своїм друзям на уродини?

Українців, що живуть у Карпатах, називають гуцулами.

Note 15.7. Conditional Mood

The condition under which something can take place, is expressed in a two-part sentence. One part, called the main clause, describes an action. The other, called the subordinate clause, lays out the condition under which it can take place.

(1) Robert reads the newspapers if (2) there is no work to be done.

The two clauses are always linked by a conjunction of condition (*if... provided that... on the condition that... etc.*)

There are two types of condition in Ukrainian:

- 1) the real and possible condition
- 2) the hypothetical and impossible condition

Note 15.8. Real possible condition

A real possible condition indicates that the action can take place if certain realistic terms are met. The main clause refers either to the present or future, but never to past time. The conditional clause can refer to the past, present, and future. For examples take a look at the chart on the right part of page.

main clause	conj.	conditional clause
pres. Можете купити комп'ютер. You can buy a computer.	якщо if	pres. маєте гроші. you have money.

main clause	conj.	conditional clause
pres. Можете купити комп'ютер. You can buy a computer.	якщо if	pa. ви ще не купили його. you have not yet bought it.

main clause	conj.	conditional clause
fut. Я куплю комп'ютер. I will buy a computer.	якщо if	fut. матиму гроші. I have money.

Note 15.9. Conjunctions of Real Condition

The conjunctions of the real and possible condition are:

якщо *if, colloq. як if, коли when,*
як тільки *as soon as*
form. за умови, що ... *on the condition that ...*

Note 15.10. Future Condition

If the real and possible condition refers to the future time, the Ukrainian conditional clause is also in the future, not in the present, as is the case in English.

Петро пояснить вам правила, якщо ви попросите.

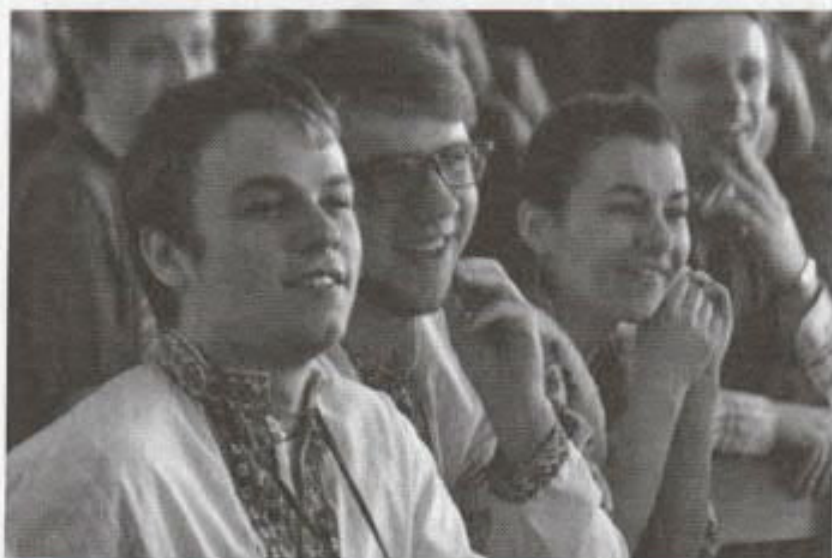
Petro will explain the rules to you, if you ask (lit. if you will ask).

Ти скоро відужаєш, якщо не буде ускладнень.

You'll soon recover, if there are no complications (lit. if there will be no complications).

Я напишу вам, як знайду відповідь.

I will write you if I find the answer (lit. if I will find the answer).

Наші студенти завжди сиділи до кінця лекції,
якщо вона була цікавою.

15.13. Translate the sentences of real possible condition into English. Pay attention to the tense of the conditional clause.

- Не журіться, якщо ви не закінчили роботи.
- Наталія пояснить завдання, якщо ви не були на лекції.
- Я принесу морозива, якщо ви любите десерт.
- Стефан подзвонить пізніше, якщо хочете.
- Ми виберемо подарунки завтра, якщо це зручніше для вас.
- Краще одягнути щось тепле, якщо ви вечерятимете надворі.
- Я користуватимуся інтернетом, якщо це буде потрібно.
- Хлопці зможуть подивитися цей фільм, якщо вони його не бачили.
- Купіть мені газети, якщо матимете можливість.
- Ми не зустрічатимемося, якщо буде дощ.
- Треба обов'язково поїхати до Одеси, якщо вони там ніколи не бували.
- Ми будемо раді, якщо ви не запізнитесь.

15.14. Transform these pairs of sentences into one sentence expressing a real and possible condition. Determine the tense to which the main and conditional clauses refer. Translate.

Model.

С Я покажу Оксані Київ. *I'll show Oksana Kyiv. Вона хоче. She wants.*

А Я покажу Оксані Київ, якщо вона хоче. *I'll show Oksana Kyiv, if she wants.*

1. Марта закінчить роботу. Ми всі їй допоможемо.
2. Марко почекає двадцять хвилин. Ми будемо запізнюватися.
3. Ми прийдемо до вас в гості. Ви нас запросите.
4. Іван читає новини. Марія не розмовляє по телефону.
5. Борис піде на виставку. Ви пошлете йому запрошення.
6. Наталя звернеться до лікаря. Її донці стане гірше.
7. Ми купимо всі потрібні продукти. Богдан зробить вечерю.
8. Іван завжди посилає гроші сестрі. Вона просить допомогти.
9. Галя іноді показувала гостям місто. Була добра погода.
10. Я дочитаю книжку. Я матиму час і бажання.
11. Перекажіть вітання батькам. Ви бачитимете їх на Різдво.
12. Ви можете зупинитися у нас. Ви не хочете жити в готелі.

15.15. Engage your partner in an exchange in Ukrainian.

Model.

С Вони ідуть до театру. *They are going to the theater. Там буде цікава п'єса. There'll be an interesting play there.*

С Це правда, що вони йдуть до театру?
Is it true that they are going to the theater?

А Так, правда, але тільки якщо там буде цікава п'єса.
Yes, it is, but only if there's an interesting play there.

1. Марта сьогодні закінчить роботу. Ми їй допоможемо.
2. Марко нас почекає. Ми не будемо довго у лікарні.
3. Петренки прийдуть до них в гості. Ви теж прийдете.
4. Іван грає на скрипці. В хаті нікого немає.
5. Борис поїде до Харкова. Він знайде там дешевий готель.
6. Наталя вечерятиме вдома. Вони з чоловіком не підуть до ресторану.
7. Стрільчуки куплять нову хату. Вони продадуть стару квартиру.
8. Іван читатиме нам поезію. Всі його слухатимуть і не розмовлятимуть.
9. Вона покаже гостям місто. Не буде дощу.
10. Оля дочитає книжку до суботи. Вона матиме час.
11. Ви з друзями дивитиметеся нову виставу Андрія Жолдака в театрі "Березіль". Ми зможемо дістати квитки.
12. У суботу ти зробиш чудову вечерю для всієї родини. Хтось із вас допоможе мені на кухні.

Людмила поїде з Іваном на море, якщо він пообіцяє, що буде чемним.

Йосип Марчук обов'язково піде з дівчатами по ягоди, якщо буде добра погода.

Note 15.11. Hypothetical and impossible condition

A hypothetical and impossible condition indicates that:

1) the action is presented as hypothetical and could still take place, if certain terms were met. *She would help John if John asked her.*

2) the action could have taken place but never did, because the conditions for it were never met, or cannot be met, *She would have helped John if John had asked her (It's too late now).*

In Ukrainian, only the context can help make a distinction between the hypothetical (*would do*) and unreal impossible (*would have done*) condition.

The conditional clause is linked with the main one by the conjunction **якби** *if*. The verb in the main clause is in the past perfective or imperfective plus the particle **б** (**би**) immediately after it, while the verb in the conditional clause is in the past tense.

<i>main clause</i>	<i>conj.</i>	<i>conditional clause</i>
Він купив би комп'ютер	якби	(він) мав гроші.
<i>He would buy a computer</i>	<i>if</i>	<i>he had money. (hypothetical)</i>
<i>He would have bought a computer</i>	<i>if</i>	<i>he had had money. (unreal)</i>

Note 15.12. Word Order in Conditional Sentences

The main and conditional clauses can exchange places in a sentence, with no significant change of meaning.

Він зрозуміє, якщо ви поясните.

He'll understand, if you explain.

Якщо ви поясните, він зрозуміє.

If you explain, he'll understand.

Іван купив би це, якби він мав гроші.

Ivan would buy it if he had the money.

Якби Іван мав гроші, він купив би це.

If Ivan had the money he would buy it.

Note 15.13. Hypotheses

Unreal condition is used to describe hypothetical or imagined situations, hypothesis

Якби ми вчилися разом, ми стали б найкращими друзями.

If we studied together, we would become best friends.

wish

Якби тільки він прийшов.

If only he came.

wish

wish

Якби Олесь справді кохав мене, він би ...

15.16. Transform the real condition into a hypothetical one. Translate into English.**Model.**

C Він зрозуміє план, якщо ви поясните.

He will understand the plan, if you explain.

A Він зрозумів би план, якби ви пояснили.

He would understand the plan, if you explained.

1. Офіціантка принесе каву, якщо ви її замовите.
2. Олена поїде до крамниці, якщо у нас закінчилися продукти.
3. Стефан подзвонить пізніше, якщо Оля хоче.
4. Ми виберемо подарунки завтра, якщо ви ще нічого не купили.
5. Гості одягнуть щось тепле, якщо вони відпочиватимуть на дорі.
6. Я користуватимуся інтернетом, якщо це буде потрібно.
7. Хлопці зможуть подивитися цей фільм на компакт-диск, якщо вони його не бачили.
8. Сергій купить мені газети, якщо він матиме таку можливість.
9. Ми не зустрічатимемося, якщо буде дощ.
10. Ми поїдемо до Одеси, якщо знайдемо квитки на вечірній потяг.
11. Діти боялися ходити парком, якщо вони були без батьків.
12. Юрко подзвонить їй, якщо він не забуде.

Ми теж пішли б на забаву, якби не мали так багато завдань від професора Шевченка.

15.17. Transform the sentences in the previous exercise so that the conditional clause comes before the main one.

15.18. Complete the sentences and describe an imagined situation.

1. Якби ти мене любила (любив), ...
2. Якби всі студенти добре вчилися, ...
3. Якби Петро й Ірина працювали разом над проєктом, ...
4. Якби Семєн закінчив університет цього року, ...
5. Якби викладач задавав нам менше завдань, ...
6. Якби ви хотіли святкувати уродини, ...
7. Якби ця книжка коштувала менше, ...
8. Якби Тамара Михальчук знайшла працю, ...
9. Якби я виграв (виграла) лотерею, ...
10. Якби я був (була) Президентом України, ...

Вишиванки в нас традиційно одягають на свято.

Якби ви чули, як гарно співають різдвяні колядки ці пластуні із Нью-Йорку!

Завдання для Міжнародної мережі

15.19. Using the Internet, search these key words in Ukrainian **писанка, крашанка, вишиванка, український рушник** and provide answers to the questions.

1. Що таке писанка?
2. Чим відрізняється писанка від крашанки?
3. Що таке український рушник?
4. Що таке вишиванка чи вишивана сорочка?

15.20. Enact a conversation with a partner. Use the material you learned in this and previous lessons. If necessary consult the dictionary.

Сценка за сценарієм «Покупки» Scripted Skit: "Shopping"

John (Джон): Would like to know where one can buy clothes and Ukrainian souvenirs.

Valentyna (Валентина): Asks exactly what clothes he needs.

John: Some shirts and pants for winter.

Valentyna: Suggests visiting the Central Department Store and the Ukraina Department Store. Kyiv is famous for these two stores.

John: Asks about their location and how to get to them.

Valentyna: The Central Department Store is on the corner of Khreshchatyk and Bohdan Khmelnytsky Streets. One can get there by metro, the stop is called Khreshchatyk.

John: He lives close to the metro station called *the Ukraina Palace of Culture* (Палац культури «Україна»). It is a direct line to Khreshchatyk. Asks about prices at the Central Department Store.

Valentyna: Generally it is not very cheap. Clothes from Europe can be quite expensive.

John: Thanks for the advice and asks where one can buy souvenirs, something that is typically Ukrainian.

Valentyna: Ukraine is known for folk embroidery, wood-carving, pottery, and painted Easter eggs. People like to give them as presents or mementos of Ukraine.

John: This is exactly what he wants. Asks whether they sell these things in those two department stores.

Valentyna: Responds that maybe they do, but the best place to buy them is St. Andrew's Street. It's a street market (вуличний ринок).

John: Asks about its hours of operation.

Valentyna: It is open every day of the week from nine o'clock till the evening.

John: Asks whether or not one can find there anything else interesting besides the traditional Ukrainian souvenirs.

Valentyna: They also sell antiques, old books, magazines, photographs, coins, and many other strange things. Lots of modern kitsch (кіч), particularly paintings.

John: This place seems interesting and he intends to visit it, if the weather is fine.

Valentyna: The street is famous not only for its art, but its cafés, restaurants, and particularly for the vendors who come from all the corners of Ukraine.

John: Asks whether Valentyna can show him St. Andrew's Street.

Valentyna: She will do it with pleasure. It's been a long time since she was there.

У Чернівецькому національному університеті імени Юрія Федьковича цікаво навчатися.

Навчання в університеті University Studies

15.21 Listen carefully to the text online and summarize its contents in English. Rely on the points below.

1. Про що оповідання?
2. Хто головний герой оповідання? Що ви про нього дізналися?
3. Де та коли відбувається ця історія?

15.22. Fill the blanks with either **вивчати** or **навчатися**. Translate the completed sentences.

1. Мій приятель _____ історію України.
2. Вони мають _____ ці правила на наступне заняття.
3. Щоб розмовляти українською треба _____ п'ятсот слів.
4. У якому університеті _____ цей юнак?
5. Які предмети ти _____ на першому курсі?

Note 15.14. How to say STUDY

The verbs **вивчати** and **навчатися** are both translated as *to study*, but they mean different things.

Вивчати and its colloquial synonym **вчити** are transitive. Both require a direct object in the accusative and are used to say **WHAT** one studies.

Торік ми вивчали (вчили) історію.
Last year we studied history.

Вона любить вивчати (вчити) чужі мови.
She likes to study foreign languages.

Both have the perfective form **вивчити**, which is used to signify that a rule, text, or other limited amount of information was or will be learned (memorized).
На завтра я маю вивчити двадцять нових слів.
For tomorrow, I need to learn twenty new words.

Можна вивчати (вчити) українську літературу все життя і ніколи її не вивчити.
One can study Ukrainian literature all life long and never learn it all.

Навчатися and its synonym **вчитися**, are intransitive and are never followed by a direct accusative object. They are used to say **WHERE, WHEN,** or **HOW** one studies.

Де (як) він навчається (вчиться)?
Where (how) does he study?

Він навчається (вчиться) у Харківському університеті.
He studies at Kharkiv University.

Він дуже добре навчається (вчиться).
He studies very well.

Both **навчатися** and **вчитися** have the perfective form **навчитися + inf.**, which is used to signify *to learn, master doing sth.*

Він рано навчився читати.
He learned to read early. **Коли ти навчився танцювати танго?**
When did you learn to dance the tango?

Львівський національний університет – один із найстаріших і найпрестижніших в Україні.

6. Малий Петро вже _____ писати.
7. Я завжди хотіла _____ літературу, щоб стати письменницею.
8. Хто тут _____ географію?
9. У цьому університеті _____ український письменник Іван Франко.

15.23. Skim the text «Лукаш Новачук – майбутній журналіст» on the next page, find Ukrainian equivalents of these expressions and write them down in their dictionary form.

1. a second-year student
2. to work in school for three years
3. to decide to become a journalist
4. to consist of two semesters
5. all this means, that
6. to start at nine in the morning
7. one of the best universities of Ukraine
8. to study interesting subjects
9. not the most interesting instructors
10. Wi-Fi network
11. on the condition that
12. to do interviews with boring people

Завдання для Міжнародної мережі

15.24. Find official websites of at least three Ukrainian universities. Try to find the following information about each of them and fill out the questionnaire in Ukrainian.

Назва університету	Адреса та телефон	Факультети

15.25. Answer these questions and provide a maximum number of words that can be used in combination with the ones given below in bold. Consult the dictionary if need be.

Model.

Q Де можна **відпочивати**? *Where can one vacation?*

A **Відпочивати** можна: на морі, на річці, на озері, на пляжі, у горах і т. д. *One can vacation: by the sea, by a river, by a lake, on a beach, in the mountains, etc.*

1. Що можна **вивчати** в університеті?
2. Які **курси** можуть бути?
3. Де можна **навчатися**?
4. Які **програми навчання** можуть бути?
5. Ким за фахом можна **стати**?
6. Що **можна робити** в міжнародній мережі?
7. Що **можна робити** на вихідні?
8. Чим **можна займатися** у спортклубі?
9. Де можна цікаво **провести** вільний час?

15.26. Read the text below then answer these questions.

1. У якому університеті навчається Лукаш?
2. У якому університеті він закінчив бакалаврську програму?
3. З якого предмету спеціалізувався Лукаш на бакалаврській програмі?
4. Що він робив після закінчення бакалаврської програми?
5. Як довго триває навчальний рік у Львівському університеті?
6. Які предмети вивчає Лукаш тепер?
7. Як звичайно він проводить свої зимові вакації?
8. Що він робитиме на зимові вакації цього разу?
9. Який розклад матиме Лукаш у цьому семестрі?
10. Скільки занять має Лукаш щодня?
11. Що подобається Лукашеві у його теперішньому житті?
12. Чим займався Лукаш в газеті «Новини Галичини»?
13. З ким він робив інтерв'ю для цієї газети минулого літа?
14. З якою метою він поїде в Карпати?
15. За якої умови поїде у Карпати Лукаш?
16. Чим займається Лукаш в університетському спортклубі?
17. Де збираються студенти журналістики на каву у вільний час?

Лукаш Новачук – майбутній журналіст.

Лукаш Новачук навчається у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Зараз він – студент другого курсу магістерської програми журналістики. Бакалаврську програму він закінчив у Острозькій академії зі спеціальності українська література та мова. Він три роки працював у школі, а потім вирішив стати журналістом і поступив до Львівського університету. Навчальний рік тут складається із двох семестрів: осіннього та весняного. Навчання починається першого вересня і триває до кінця травня. Після осіннього семестру приходять зимові вакації, а після весняного – літні.

Лише через вісім років Марко, Ганна та Андрій поступлять до університету.

Але найкращий відпочинок для Лукаша – це велосипед, або "ровер", як кажуть у Львові.

У цьому семестрі Лукаш записався на п'ять курсів, а саме: історія журналістики, мова української преси, європейська література двадцятого століття, англійська мова та класична філософія. Все це значить, що Лукаш матиме дуже багато роботи. Щодня у нього буде по три, а часом навіть чотири заняття, п'ять днів на тиждень. Лекції починатимуться о дев'ятій ранку та з перервами триватимуть до третьої, а часом навіть до сьомої години вечора. Але такий розклад не проблема для Лукаша. Йому дуже подобається вчитися в одному із найкращих університетів України, вивчати цікаві предмети, мати справу із чудовими викладачами та жити у чарівному місті Львові. На жаль, у його розкладі є також нудні заняття із не найцікавішими викладачами. Це нічого, бо він не завжди ходить на такі заняття.

Лукаш проводить багато часу в бібліотеці, читає, сидить у мережі, шукає та вивчає потрібні матеріали. Для цього можна користуватися університетськими комп'ютерами, або своїм власним, бо скрізь в університеті є бездротова мережа.

Зимові вакації Лукаш звичайно проводить з батьками у рідному місті Луцьку. Проте цієї зими він поїде з друзями на лижі у Карпати, за умови, що буде сніг. Тому що до сих пір снігу в Карпатах ще не було. Під час останніх літніх вакацій Лукаш працював журналістом у газеті «Новини Галичини», писав статті про життя Львова. Для цього йому треба було багато читати, ходити на прес-конференції, робити інтерв'ю часом із цікавими, а часом із нудними людьми.

Часто після занять Лукаш проводить кілька годин в університетському спортклубі, щоб відпочити, пограти у футбол чи теніс. На вихідні він любить бувати у театрі, кіні, чи на концертах популярної музики. Якщо в місті немає нічого цікавого, вони з іншими студентами журналістики просто збираються на каву і розмови у своєму улюбленому "Музеї ідей" на вулиці Валовій у середмісті Львова. Там завжди можна цікаво провести вільний час і дізнатися щось нове.

П 15.27. Correct these statements based on the text above.

1. Головного героя оповідання звати Левко Новицький.
2. Зараз головний герой – студент четвертого курсу.
3. Він навчається на бакалаврській програмі Одеського університету.
4. Він ходить на всі заняття – цікаві й нудні.
5. Головний герой звичайно проводить зимові вакації на морі.
6. Його рідне місто називається Чернівці.
7. Минулого літа він працював фотографом у журналі «Університетське життя».
8. Щоб відпочити, Лукаш інколи грає в теніс.
9. Якщо у Львові немає нічого цікавого, то Лукаш сидить вдома і дивиться телевизор.
10. «Музей ідей» розташований на вулиці Зеленій у новому Львові.

Розмова Conversation

15.28. Engage a partner in a conversation in Ukrainian about university studies.

1. Find out each detail noted in the chart below.
2. Write them all down in Ukrainian.
3. Report in Ukrainian what you learned.

Про що дізнатися	партнер-1	партнер-2	партнер-3
Де, коли і скільки часу ви навчалися?			
Які курси ви слухали?			
Хто викладав кожен курс?			
Яка була ваша спеціалізація?			
Де ви жили в студентські роки?			
Що ви робили в час, вільний від занять?			
Які курси вам найбільше подобалися та чому?			
Які курси вам найменше подобалися та чому?			
Що цікавого ви робили у вихідні?			
Як ви проводили зимові та літні вакації?			

Напевно, ця студентка має дуже цікаві професійні плани на майбутнє.

15.29. Write an essay entitled "The Story of My Life in 300 Words". Try to use the material you learned in the textbook. Be sure to include information about:

- where you come from;
- your family;
- what you like to do in your free time;
- your university studies;
- your most memorable trip;
- your professional and personal plans for the future.

Appendices

Basic Linguistic Terms Used in the Textbook

Grammar Tables

Commonly Used Ukrainian Names

Important Cities of Ukraine

Basic Linguistic Terms Used in the Textbook

Accusative case (A.), see **Case**.

Adjective (adj.) is a word that describes a quality of an object, **новий** костюм *a new suit*, **довга** вулиця *a long street*, **мале** село *a small village*. Adjective corresponds to the question **який?** *what (kind of)?* In a sentence, it is almost always an attribute and therefore modifies a noun, with which it agrees in gender, case, and number. It can also be linked to the noun by the verbs **бути** *to be*, **ставати**, **робитися** *to become*, when it is part of the predicate, **Він був щасливий**. *He was happy*. **Вода стала солоня**. *The water became salty*. Dictionary ending of adjectives are **-ий** or, less commonly, **-ій**. Adjective has a set of its case, gender, and number endings. See **Declension**.

Adverb (adv.) is a word that describes an action or quality. It corresponds to the questions **як?** *how?*, **де?** **куди?** *where?* and **коли?** *when?*. Adverbs can modify: 1) a verb, either preceding or following it, **багато їсти** *to eat much*, **дивитися скоса** *to look askance*, **приїхати завтра** *to come tomorrow*; 2) an adjective, **страшенно приємний** *awfully pleasant*; 3) another adverb, **дуже далеко** *very far*. Adverbs are often derived from adjectives and in that case have the dictionary endings **-о** and, less commonly, **-е**. Adverbs are indeclinable.

Adverbial modifier is a part of a sentence that modifies a verb. It can be one word or a group. **Adverbial modifier of manner** describes the manner of action, **Він швидко закінчив роботу**. *He quickly finished work*. **Adverbial modifier of place** denotes the place of action, **Він навчається в морській академії**. *He studies in a naval academy*. **Adverbial modifier of time** expresses the time or frequency of the action, **Ми дуже рідко ходимо до театру**. *We very seldom go to the theater*. There are also adverbial modifiers of reason, cause, and condition.

Analytic form is the form consisting of more than one word as opposed to a **synthetic**, or one-word form. The comparative degree of the adjective **досвідчений** *experienced* has both its analytic (two-word) form, **більш досвідчений**, and synthetic (one-word) form, **досвідченіший**, both meaning *more experienced*. Also see **Synthetic**.

Animate noun (anim.) denotes a human being or animal and requires a different form of the accusative for masculine gender, which coincides with the genitive, **брат** *a brother* - **про брата** *about the brother*. See **Inanimate noun**.

Aspect of a verb presents its action either as a process with no regard to its completion, **imperfective aspect (impf.)**, **Я читав книжку**. *I read a book*, or as an accomplished deed, with emphasis on the completion and its result, **perfective aspect (pf.)**, **Я вже прочитав книжку**. *I have already read the book*. Most verbs have both aspects: **impf. пити** - **pf. випити** *to drink*, **impf. їсти** - **pf. з'їсти** *to eat*. Perfective aspect pertains only to the past and future tense. Imperfective pertains to past, present and future. A small number of words lack one of the aspects: *only impf.* **бути** *to be*, **мати** *to have*, **жити** *to live*; *only pf.* **пробути** *to stay*.

Attribute is a member of the sentence that modifies (describes) a noun. It can be an adjective, a possessive pronoun or an ordinal numeral, **Цьому молодому студентові подобається наш новий гуртожиток**. *This young student likes our new dormitory*.

Cardinal numeral (card.) denotes the quantity of objects that can be enumerated. They are used in counting, **один** *one*, **два** *two*, **три** *three*, ... **десять** *ten*, etc. and modify nouns that can be counted: **один рік** *one year*, **два роки** *two years*, **сто днів** *a hundred days*, **триста кілометрів** *three hundred kilometers*. Also see **Numeral** and **Ordinal numeral**.

Case is a form of a noun, adjective, or pronoun that signifies how each of them relates to other words in the sentence. There are seven cases in Ukrainian. Each case expresses at least one, but more often a number of such principal relationships. The **nominative** case (*N.*) signifies that the word is the subject of the sentence (for nouns) or describes the subject (for adjectives and pronouns). This case is never used with prepositions. The **genitive** case (*G.*) expresses relationships of possession, part and a whole, origin, direction, anteriority, posteriority, frequency, and other. It is used both without and with prepositions. The **dative** case (*D.*) signifies the person or thing that receives something from the action or experiences a particular state. More often than not it is used without prepositions. Indirect objects in the sentence are usually in the dative case. The **accusative** case (*A.*) marks the direct object of a transitive verb when used without prepositions, and the object of conversation with prepositions **про** *about, of* or **за** *colloq. about*. The **instrumental** case (*I.*) signifies the tool of action, its accompaniment or counterpart of interaction. It can be used both with and without prepositions. The **locative** case (*L.*), sometimes also known as the prepositional case because it cannot be used without prepositions, signifies a location in space or time. The **vocative** case (*V.*) signifies that the person or personified object is being spoken to. It is used without prepositions.

Closed syllable, *see* **Syllable**.

Conjugation of the verb is a set of endings the verb takes in the sentence that signify the person, gender, and number of the doer of action for the present and future tenses, and the gender and number for the past tense. There are two verb conjugations in the present tense. The **first conjugation** has the 3rd *pers. pl.* endings **~уть** or **~ють** and the connector-vowel **~е~**. The **second conjugation**, respectively **~ать** or **~ять** and the connector-vowel **~и~**. *Also see* **Verb**.

Conjunction (*conj.*) is an auxiliary word that connects words, parts of a sentence, or two smaller sentences (clauses) within a bigger one. The most common conjunctions are **і** (**й, та**) *and*, **а** *but, and*, **але** *but, що* *that*, **який** *that, which*, **чи**, **або** *or*, **ніж** *than*, and **як** *than*.

Consonant is a sound created by putting an obstacle (tongue, teeth, or lips) to the flow of air from the lungs, while speaking. There are thirty-two consonants in Ukrainian expressed by the letters **б, в, г, ґ, д, ж, з, й, к, л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ**, and by the combinations **дз** and **дж**. Consonants can be voiced and voiceless. **Voiced consonants** are pronounced with participation of the voice. **Voiceless consonants** involve no participation of the voice. Most of them are paired as (voiced-voiceless) **б-п, в-ф, г-х, ґ-к, д-т, ж-ш, з-с, дж-ч**, and **дз-ц**. In Ukrainian, voiced consonants do not become voiceless at the end of word or syllable. The voiced **й, л, м, н**, and **р** have no voiceless counterparts. The voiceless **щ** does not have a voiced match. Consonants can be **hard** and **soft**. The consonants **б, п, в, м, ф, р, г, ґ, х, к, ж, ш, ч**, and **ж** are always hard, while the **й** is always soft. *Also see* **Soft consonant**.

Countable nouns (*count.*) is a class of nouns that can be enumerated and, therefore, can follow cardinal numerals. In English, they correlate with the question *how many?* (**стіл** *a table*, **гривня** *a hryvnia*, **градус** *a degree*, **людина** *a person*). *See* **Uncountable nouns**.

Dative case (*D.*), *see* **Case**.

Declension is a set of case endings a noun (adjective, pronoun, numeral) has when it is used in a sentence. There are four noun declensions, each determined by the gender and ending of the noun. *See* Note 4.7, pp. 50-51.

Demonstrative pronoun (*dem.*) is a class of pronouns that point to somebody or something. They are few, highly frequent, and counter-opposed by the degree of relative proximity to the speaker of the thing they point out to: **цей** (**оцей**) *m. this, f. ця* (**оця**), *nt. це* (**оце**), **ці** (**оці**) *pl. these* vs **той** (**отой**) *m. that, f. та* (**ота**), *nt. те* (**оте**), **ті** (**оті**) *pl. those*.

Dictionary form is the form in which the word is registered in dictionaries. For *nouns* it is the nominative case singular, for *adjectives, possessive pronouns, and ordinal numerals* it is the masculine gender of the nominative case singular, and for *personal pronouns and cardinal numerals* it is the nominative case. For *verbs* it is the infinitive, imperfective and perfective.

Direct object is the noun part of the sentence at which the action of the predicate is directed. It is always in the accusative and without preposition, *Він читає газету. He reads a newspaper.* To make full sense of its meaning, a transitive verb, by definition, requires a direct object, *cf. Він купує. He buys.* and *Він купує комп'ютер. He buys a computer.* In the dictionary the label *tran.* is used.

Ending is the changeable final part of a word that expresses number, gender, case, tense, and other components of meaning, as opposed to the word stem which stays unchanged. In the dictionary, the two are separated by a vertical bar: *ба́тько* a father, *ді́вчин|а* a girl, *співа|ють* they sing, *мал|ий* small. Also see **Zero ending**.

Gender is an important characteristic of most Ukrainian nouns. They are either masculine (*m.*), feminine (*f.*), or neuter (*nt.*). It determines the form of adjectives, possessive and other pronouns as well as past tense predicates used with it. The nouns, that lack the singular form, have no gender and are marked as *only pl.*, *ворота* gate, *двері* a door.

Genitive case (G.), see **Case**.

Imperfective aspect (impf.), see **Aspect**.

Impersonal sentence is a sentence that has no subject, its predicate is in the third person plural and it expresses a situation pertaining to no specific person, *Тут не палять. They don't smoke here.*

Infinitive is the dictionary form of the verb ending in *-ти* that has no tense, voice, person, gender or number. Most infinitives have both imperfective and perfective aspectual forms, *impf. сі́дати - pf. сі́сти* to sit down, *impf. відкрива́ти - pf. відкри́ти* to open. Infinitives of **reflexive verbs** have the ending *-тися* or *colloq. -тсья*, *бо́ятися* to be afraid, *прокида́тися* to wake up.

Inanimate noun (inan.) denotes an object that is not a living being and requires a form of the accusative for masculine gender that coincides with the nominative, *подарунок* a gift - *A. про подарунок* about the gift. Also see **Inanimate noun**.

Indeclinable (indecl.) is a word whose ending does not change. Such words are: 1) nouns of neuter gender borrowed from some foreign languages and ending in *-і, -е, -с, -ю, -у, -ю:* *колі́бри* a hummingbird, *каба́ре* a cabaret, *ко́льс* a necklace, *ра́діо* a radio, *ранде́ву* a meeting, *ме́ню* a menu; 2) noun surnames of women ending in *-ко, -ук, -юк, -ак, -ин, -ій;* 3) adverbs.

Indirect object indicates to whom or for whom the action of the verb is done and who is receiving the direct object, *Він купує комп'ютер для свого сина. He buys a computer for his son.*

Instrumental case (I.), see **Case**.

Labialized sound is a consonant or vowel pronounced by protruding and rounding the lips, or labia in Latin. In Ukrainian, the consonant *в /v/* is thus labialized in the word and syllable final position, *лю́бив* /l'ubýv/ he loved, *навко́ло* /nawkólo/ around, as well as the vowel *о /o/* when not under the stress, thus resembling the vowel /u/, *то́рік* /to'rik/ last year.

Locative case (L.), see **Case**.

Modal word (*mod.*) expresses possibility, permission (**можна**), prohibition (**не можна**), necessity (**треба**), assumption (**можливо**), advice (**слід**), obligation (**мусити**), expectation (**мати + inf.**) and similar relationships.

Nominative case (*A.*), *see Case.*

Noun (*n.*) is a part of speech that names objects (**телефон** *telephone*, **книжка** *book*, **дерево** *tree*), people (**студентка** *female student*, **юнак** *young man*, **маля** *baby*), animals (**кінь** *horse*, **пташка** *bird*, **теля** *calves*), natural phenomena (**дощ** *rain*, **буря** *storm*), abstract notions (**ідея** *idea*, **конфлікт** *conflict*), or states (**щастя** *happiness*, **юність** *youth*). A noun correlates with a question **хто?** *who?* or **що?** *what?* and can be either animate (names of living beings) or inanimate (*see Animate noun and Inanimate noun*). Most nouns have singular and plural form (*sg.* **дерево** *a tree* and *pl.* **дерев** *trees*) Some have only one and not the other (*sg.* only **молоко** *milk*, *pl.* only **двері** *a door*) (*see Number*). All nouns have a gender (*see Gender*). In the sentence, nouns are most typically subjects and objects. Combined with other words they can also play other roles, like adverbial modifiers: **на наступний день** *next day*.

Number is a binary opposition between word forms referring to a single entity (person or thing) or a plurality thereof. There is singular and plural number. It can describe nouns (*sg.* **хлопець** *a boy* and **хлопці** *boys*), pronouns (*sg.* **я** *I*, **він** *he* and *pl.* **ми** *we*, **вони** *they*), adjectives (*sg.* **великий** *big* and *pl.* **великі** *big*), and verbs (*sg.* **зробить** *he'll do* and *pl.* **зроблять** *they'll do*).

Numeral (*num.*), *see Cardinal numeral and Ordinal numeral.*

Oblique case is any case other than the nominative or vocative.

Object is the part of a sentence onto which the action of the predicate is directed - **Я завжди раджуся з братом.** *I always consult with my brother.* *See Direct object and Indirect object.*

Open syllable, *see Syllable.*

Ordinal numeral (*ord.*) is a class of words that indicate position in an order of objects. They correlate by their meaning with **cardinal numerals** and, with few exceptions, are derived from them. They have adjectival endings and, like adjectives, they agree with the nouns they modify in gender, case, and number: *m.* **перший день** *the first day*, *f.* **восьма година** *the eighth hour*, *nt.* **третє вікно** *the third window*.

Perfective aspect (*pf.*), *see Aspect.*

Person indicates who performs the action: 1) 1st person is the speaker, *sg.* **я** *I*, *pl.* **ми** *we*; 2) 2nd person, is somebody directly addressed by the speaker, *sg.* **ти** *you*, *pl.* **ви** *you*; 3) 3rd person is a third party, other than the two directly participating in communication, *sg.* **він** *he*, **вона** *she*, **воно** *it*, and *pl.* **вони** *they*.

Personal pronouns point to a specific person and correspond to the question **хто?** *who?* They are: 1st pers. **я** *I*, **ми** *we*, 2nd pers. *sg.* **ти** *you*, *pl.* **ви** *you*, and 3rd pers. *sg.* **він** *he*, **вона** *she*, **воно** *it*, and *pl.* **вони** *they*. Each has a respective possessive pronoun. *See Possessive pronoun.*

Possessive pronouns (*poss.*) express who something belongs to. They correspond to the question **чий?** *whose?* They are: **мій** *my*, **наш** *our*, **твій** *sg. your*, **ваш** *pl. your*, **його** *his*, **її** *her*, **їхній** *their*. Much like adjectives, they agree with the nouns they describe in gender, case, and number.

Predicate is the part of a sentence, most commonly a verb, that expresses the action performed by the subject, Студенти **вивчають** мови. *Students study languages.* Predicates can be: 1) simple verbal, expressed by one verb, Іван **живе** тут. *Ivan lives here.*; 2) compound verbal, expressed by two verbs, Вона **може читати** китайською. *She can read Chinese.*; 3) compound nominal predicate, expressed by a link-verb **бути** *to be*, **стати** *to become*, **лишатися** *to continue to be*, **працювати** *to work as* and a noun

or adjective, called *the predicative*. **Торік він став журналістом.** *Last year, he became a journalist.* A predicate often appears with other words, **objects** and **adverbial modifiers**, that further describe it, **Він зробив всі покупки за годину.** *He made all purchases within an hour.* See **Subject**.

Prefix is the part of a word that is added to the beginning of its root or stem, to produce a new word, **хід movement** - **вихід** *exit*, or a grammatical form of the same word, *impf.* **читати** *to read* - *pf.* **прочитати** *to have read*. See **Suffix, Root, Ending**.

Preposition (*prep.*) is an auxiliary word usually preceding a noun or a pronoun and expressing their relationship to another word in a phrase or sentence, **під столом** *under a table*, **для них** *for them*. Each preposition requires its noun or noun phrase to be in a specific case. See **Appendices, Table 4. Prepositions and Cases**.

Pronoun (*pron.*) is a class of words used to replace a noun (*personal pronoun*) or a phrase (*demonstrative pronoun*) to avoid repetition. A special class of pronouns signifies possession. See **Demonstrative pronoun, Personal pronoun, Possessive pronoun**.

Question is a sentence asking for information. There are four basic types of questions: 1) **general** requiring a yes or no answer; 2) **special**, beginning with a question word like **хто?** *who?*, **що?** *what?*, **коли?** *when?*, **де?** *where?*, etc.; 3) **alternative**, asking to choose; 4) **disjunctive**, stating the fact and soliciting agreement. Its marker is the tag **Чи не так?** *isn't it?*, *don't they?*, *shouldn't we?*, etc. See **Lesson 6**.

Reflexive verb (*refl.*) expresses an action that is done by *and* directed at its performer. The formal indicator of such a verb is the particle **~ся**, attached to its ending. Ukrainian reflexive verbs correspond either to an English verb with the reflexive pronoun *oneself* (*myself, himself, etc.*), **Він вмивається.** *He washes himself.*, or to an intransitive verb without such a pronoun, **Новий рік почався вчора.** *A new year started yesterday.*

Root is the most basic and obligatory part of a word, minus prefix and/or suffix, that is present in all its forms. It is used to produce derivatives, as is the case with the root **~роб~** and its derivatives **робота** *work*, **робити** *to do*, **заробити** *to earn*, **робітник** *a worker*, **робочий** *working*, **заробітчанин** *a guest worker*.

Soft consonant is pronounced by lifting the tongue to the roof of the mouth. To mark softness in transcription, the sign */...'/* is used here, */s'/, /t'/, /l'/*. In writing, a letter is soft before: 1) the soft sign **~ь**, **палець** *a finger*; 2) **~я, ~ю, ~є, and ~і**, **дякую** */d'akuju/ thank you*, **сюди** */s'udý/ here, nt.* **давнє** */dawn'e/ ancient*, **літо** */l'ito/ summer*. Also see **Consonant**.

Stem is the word minus its ending. Stems can coincide with the entire word, when the word has a zero ending, **куток** *a corner*, **студент** *a student*, or with the root, when the word has no prefixes and suffixes, **стіл** *a table*. There are three types of stems: 1) **hard stems** end in a hard consonant, **дядько** *an uncle*; 2) **soft stems** end in a soft consonant, **питання** *a question*; 3) **mixed stems** end in the consonants **~р, ~ж, ~ч, ~ш, and ~щ**, **лікар** *a physician*, **товариш** *a friend*, **прізвище** *a surname*, **плече** *a shoulder*, **їжа** *food*. See **Ending, Root, Prefix, and Suffix**.

Subject is the part of a sentence that denotes the performer of the action of the predicate. The performer can be a person or a thing. The subject is expressed by a noun or pronoun and is by definition in the nominative case, **Ці мандрівники (вони) хочуть відпочити.** *These travelers (they) want to take a rest.* In Ukrainian impersonal sentences, the subject is necessarily absent, **Тут часто продають квіти.** *They often sell flowers here.*

Suffix is the part of a word added at the end of the root or stem to produce a new word, **Львів** *Lviv* - **львів'янин** *a citizen of Lviv*, or a grammatical form of the same word, **купити** *pf. to have bought* - **купувати** *impf. to buy*.

Syllable is a part of a word consisting of a vowel that may be accompanied by one or more consonants. A syllable can consist of: only a vowel (V), *але́* *but*; a consonant and vowel (CV), *але́*, a vowel and consonant (VC), *як* *how*; several consonants variously combined with one vowel, *ліс* *a forest* (CVC), *стіл* *a table* (CCVC), *злість* *anger* (CCVCC), etc. There are as many syllables in a word as there are vowels. An **open syllable** ends in a vowel; *ма́ма* *a mom* has two open syllables *ма́-ма* (CV-CV). A **closed syllable** ends in a consonant, *балко́н* *a balcony* has two closed syllables *бал-ко́н* (CVC-CVC).

Synthetic form is a one-word form as opposed to an **analytic form** (more than one word). For example, the Ukrainian imperfective future has both these forms, the analytic *бу́ду жи́ти* and the synthetic *жи́тиму* *I shall live*. The two forms have the same meaning. See **Analytic**.

Tense is a characteristic of a verb that signifies when the action expressed by it takes place relative to the moment of speaking. There are three tenses in Ukrainian: *мину́лий* *past*, *тепе́ришній* *present*, and *майбу́тній* *future*. Each correlates with its own group of **adverbial modifiers of time**.

Uncountable noun (*uncount.*) is a class of nouns that cannot be enumerated. They are names of substances: *вода́* *water*, *сніг* *snow*, *вино́* *wine*, *пові́тря* *air*, or materials: *де́рево* *wood*, *метал* *metal*, *зо́лото* *gold*. They cannot immediately follow cardinal numerals. In English, they correlate with the question *how much?* See **Countable nouns**.

Velar consonant is one of the four consonants that are pronounced in the soft palate of the mouth, called *the velum*. They are *г* /h/ - *х* /kh/, *ґ* /g/ - *к* /k/. In the position before the vowel -i, they tend to change (or shift) and transform into other consonants, *г* to *з*, *х* to *с*, *ґ* to *дз*, and *к* to *ц*.

Verb (*v.*) is a word that signified an action and corresponds to the question *що ро́бити?* (*impf.*) or *що зро́бити?* (*pf.*) *what to do?* Ukrainian verb has three tenses and two aspects (see **Tense, Aspect**). In the sentence the verb most typically is the predicate. (See **Predicate**). Dictionaries register the verb in the form of its infinitive, easily identifiable by its suffix *-ти*: *ду́мати* *to think*, *жи́ти* *to live*, *коха́ти* *to love*, *ма́ти* *to have*, *хоті́ти* *to want*. See **Infinitive**.

Vocative case (*V.*), see **Case**.

Vowel is a sound created by the vibration of vocal chords only. There are no obstacles to the flow of air from the lungs. There are six vowel sounds in Ukrainian, represented by ten letters: /a/ by *а* and *я*, /o/ - *о*, /u/ - *у* and *ю*, /e/ - *е* and *є*, /y/ - *и*, *ї* - *і* and *й*. Ukrainian vowels, with the exception of /e/, /y/, and /o/, are pronounced in full both in stressed and unstressed positions. An unstressed vowel /e/ is pronounced close to /y/. An unstressed /y/ is pronounced closed to /e/, *пере́бити* /pe're'byty/ *to interrupt*, *мерехті́ти* /me're'khtity/ *to twinkle*, *виби́рати* /vy'by'raty/ *to select*. The /e/ - /y/ convergence is a salient feature of Ukrainian. An unstressed vowel /o/ is labialized, i.e., the lips protrude, giving it a shade of the vowel /u/, *молоко́* /mo'lo'kól/ *milk*, *колосо́к* /ko'lo'sók/ *an ear (of rye)*, *сороко́вий* /so'ro'kovyj/ *fortieth*. See **Syllable, Consonant, and Soft consonant**.

Zero ending (*ø*) is the absence of an ending in a noun. It typically occurs in the nominative singular of the masculine nouns of the second declension (*хлі́б* *bread*, *рік* *year*) and feminine nouns of the third declension (*любо́в* *love*, *ніч* *night*). It is counter-opposed to the real ending in other case forms of the same noun (note for instance the instrumental case endings in the same nouns *хлі́бом*, *ро́ком*, *любо́в'ю*, *ні́ччю*).

Граматичні таблиці Grammar Tables

Ім'єнники Nouns

The nominal declension tables are based on correlations between nominative case endings and others. For example, if a masculine noun has **-а** in the nominative (1st declension), then its genitive, accusative, dative, instrumental, locative, and vocative endings are respectively **-и**, **-у**, **-і**, **-ою**, **-і**, **-о**, and so on. By the same logic the **-ія** ending in the nominative correlates respectively with **-її**, **-ію**, **-її**, **-сю**, **її**, and **-іс**.

Table 1. First and Third Declension Feminine and masculine nouns ending in **-а/-я/-ія** (1st declension) and feminine nouns ending in **zero** (3rd declension). In this declension type, feminine and masculine nouns both take the same endings.

	singular				plural			
N.	-а хата	-я земля	-ія історія	-о ніч	-и хати	-і землі	-її історії	-і ночі
G.	-и хати	-і землі	-її історії	-і (-и¹) ночі	-о хат	-о (-ь) земель	-о (-й) історій	-ей ночей
D.	-і хаті	-і землі	-її історії	-і ночі	-ам хатам	-ям землям	-ям історіям	-ам ночам
A.	-у хату	-ю землю	-ію історію	-о ніч	-и хати	-і землі	-її історії	-і ночі
I.	-ою хатою	-єю землею	-ією історією	-ю ніччю ²	-ами хатами	-ями землями	-іями історіями	-ами ночами
L.	-і у хаті	-і на землі	-її в історії	-і у ночі	-ах у хатах	-ях на землях	-іях в історіях	-ах у ночах
V.	-о хато!	-е земле!	-іс історіс!	-е ноче!	-и хати!	-і землі!	-її історії!	-і ночі!

Table 2. Fourth Declension Neuter nouns with **-ат/-ят** (4th declension)

This declension type consists of names of baby animals and stands out by the suffix **-ат (-ят)** that appears in all case forms with the exception of the accusative and vocative, which is the same as nominative, and the instrumental singular cases. The neuter noun **ім'я** *name*, though without the suffix **-ат (-ят)**, is also part of the 4th declension.

	singular			plural		
N.	-а курча	-я дитя	ім'я	-ата курчата	-ята дитята	імена
G.	-ати курчати	-яти дитяти	імени	-ат курчат	-ят дитят	імен
D.	-аті курчаті	-яті дитяті	імені	-атам курчатам	-ятам дитятам	іменам
A.	= N. sg.			= N. pl.		
I.	-ам курчам	-ям дитяам	ім'ям, var. іменем	-атами курчатами	-ятами дитятами	іменами
L.	-аті на курчаті	-яті на дитяті	в імені	-атах на курчатах	-ятах на дитятах	в іменах
V.	= N. sg.			= N. pl.		

1 The exception to the rule is the group of nouns that take the **-и** instead of **-і**. These are 3rd declension nouns ending in two consonants, *совість* conscience – *совісти*, *молодість* youth – *молодисти*, and the five other nouns: *сіль* salt – *соли*, *кров* blood – *крови*, *любов* love – *любви*, *осінь* autumn – *осени*, *Русь* Rus – *Руси*.

2 If the noun ends in a consonant preceded by a vowel, the consonant doubles in the instrumental, *річ* a thing – *річчю*. If it ends in two consonants or in **б, п, в, м, ф,** and **р**, no doubling occurs, *юність* youth – *юністю*, *любов* love – *любов'ю*.

Table 3. Second Declension Masculine nouns ending in zero or ~o and neuter nouns ending in ~o, ~e, ~ння (~ття, ~ля) (2nd declension)

For this declension type it is important to differentiate between animate masculine on the one hand, and inanimate masculine and neuter nouns on the other hand. The two classes have different sets of endings in the accusative, dative, and locative cases. The animate noun endings are given in the top line and the inanimate in the line below. It is helpful to remember that the accusative of animate masculine nouns is identical with their genitive, while the accusative of the inanimate masculine and neuter nouns is the same as their nominative.

	masculine						neuter				
	singular			plural			singular			plural	
N.	~o (~o) дід стіл театр	~o (~ь) вчитель	-й водій музей	~и діди столи театри	~і вчителі	~ї водії музеї	~o місто	~e море	~я питання	~а міста	~я моря питання
G.	~а діда	~я вчителя	водія	~ів дідів	~ів вчителів	~ів водіїв	~а міста	~я моря, питання		~o (~ь) міст морів*	~o (~ь) питань
	~а стола	~я стільця		~ів столів, стільців		~ів					
	~у театру	~ю музею		театрів		музеїв					
D.	~ові дідові	~еві вчителеві	~сві водієві	~ам дідам	~ям вчителям, водіям		~у місту	~ю морю, питанням		~ам містам	~ям морям, питанням
	~у столу театру	~ю музею		~ам столам театрам	~ям музеям						
A.	= G. sg.			= G. pl.			= N. sg.			= N. pl.	
	= N. sg.			= N. pl.							
I.	~ом дідом столом театром	~ем вчителем	~єм водієм	~ами дідами столами театрами	~ями вчителями, водіями		~ом містом	~ем морем	~ям питанням	~ами містами	~ями морями питаннями
L.	~ові на дідові	~еві на вчителеві	~сві на водієві	~ах на дідах	~ях на вчителях, на водіях		~і у місті, у морі, у питанні		~ах у містах	~ях у морях, у питаннях	
	~ї ³ у столі у театрі	~ї у музеї		~ах у столах	~ях у музеях						
V.	~у діду!	~ю вчителю!	~ю водію!	= N. pl.			= N. sg.			= N. pl.	

³ Inanimate masculine and neuter nouns that take the ~і ending in the L. sg., when used with the preposition *по* take the ~у ending, cf., *у столі in a table - по столу on the table, у театрі at a theater - по театру around a theater, у місті in a city - по місту through a city, у полі in a field - по полю along a field, у небі in the sky - по небу on the sky.*

Table 4. Prepositions and Cases This table describes the meaning of most common prepositions and the case forms of nouns and pronouns that they require.

preposition	case	meaning	English equivalent	Illustration
без	+ G.	absence of sth	without	Він працює без комп'ютера. <i>He works without a computer.</i>
біля	+ G.	proximity in place,	near	Це місто біля Києва. <i>This city is near Kyiv.</i>
		in time,	close to	Ми зустрілися біля третьої години. <i>We met at about three o'clock.</i>
		in quantity	about approximately	Я маю біля двадцяти гривень. <i>I have approximately twenty hryvnias.</i>
в	+ L.	static location in or within sth.	in, at	в університеті <i>at a university</i> уві сні <i>in a dream</i>
		time (with names of months)	in	у квітні (лютому) <i>in April (February)</i>
var. у, уві	+ A.	time (with days of week)	on	у суботу (понеділок) <i>on Saturday (Monday)</i>
		direction of motion in or into a space	in, into	Він зайшов у кімнату. <i>He went into the room.</i>
	+ G.	location in sb's place, being in sb's possession	at	Ольга живе у батьків. <i>Olha lives at her parents'.</i> У мене є трохи часу. <i>I have some time.</i>
від	+ G.	starting point in place or time	since, from	Я не працюю від понеділка. <i>I haven't worked since Monday.</i>
		origin involving a person	from	від Львова до Венеції <i>from Lviv to Venice</i> Цей подарунок від Романа. <i>This gift is from Roman.</i>
для	+ G.	person viewed as destination of action	for	Ми купили це для вас. <i>We bought this for you.</i>
до	+ G.	1) destination of motion or action; 2) final point in distance or time; 3) priority in time	to	1) Ми підемо до музею. <i>We'll go to a museum.</i>
			till	2) Ми попрощалися до наступного понеділка. <i>We parted till next Monday.</i>
			before	3) Хто тут жив до нас? <i>Who lived here before us?</i>
з	+ G.	origin involving a city	from	З якого він міста? <i>What city is he from?</i>
		starting point	since	з раннього ранку <i>since early morning</i>
	+ I.	accompaniment, togetherness	with	разом з другом <i>together with a friend</i>

за	+ I.	position behind or following sth in place or time	behind after	за стіною <i>behind a wall</i> За понеділком йде вівторок. <i>After Monday comes Tuesday.</i>
	+ A.	in place of sb, instead of sb, in compensation for sth	for instead of, in place of, in lieu of colloq. about	Я багато заплатив за книжку. <i>I paid a lot for the book.</i> Вона працює за сестру. <i>She works instead of her sister.</i> За що ти журишся? <i>What do you worry about?</i>
завдяки	+ D.	due to, owing to	thanks to	завдяки моїй карті <i>thanks to my map</i>
між	+ I.	static position between two points in place or time	1) between ... and ... 2) among	1) Я поставила стіл між вікном і шафою. <i>I put the table between the window and the wardrobe.</i> 2) між людьми <i>among people</i>
на	+ L.	static location: 1) on a surface	on	Книжка на столі. <i>A book is on the table.</i>
	+ L.	2) at or in some institutions	at	Він працює на пошті (вокзалі, заводі, фабриці). <i>He works at a post-office (station, plant, factory).</i>
	+ A.	direction of motion, destination of action: 1) to an event; 2) on or onto a surface	1) to for 2) on, onto	1) Він ходив на лекцію. <i>He went to a lecture.</i> Лукаша запросили на вечерю. <i>Lukash was invited for dinner.</i> 2) Він поклав це на стіл. <i>He put it onto the table.</i>
	+ A.	temporal destination, time for or by which sth is done	for, by	Мені треба зробити це на перше травня. <i>I need to do it for (by) May 1.</i> квиток до Ялти на середу <i>a ticket to Yalta for Wednesday</i> завдання на завтра <i>assignment for tomorrow</i>
над, var. наді, понад	+ I.	1) position above sth 2) object of work	over, above at, on	Картина висить над столом. <i>The picture is above the table.</i> наді мною <i>above me</i> Я працюю над новою книжкою. <i>I'm working on a new book.</i>
	+ A.	3) toward or by a point in time 4) exceeding a quantity	by above	над вечір <i>by the evening</i> , над ранок <i>towards morning</i> над міру <i>above measure</i> , над усі <i>above all</i>
о var. об	+ L.	specific hour in designations of time by the clock	at	о першій годині <i>at one o'clock</i> об одинадцятій п'ятнадцять <i>at eleven fifteen</i>
перед var. переді	+ I.	position in time or place preceding a given point	in front of before	перед будинком <i>in front of a house</i> , переді мною <i>in front of (before) me</i> перед початком фільму <i>before the beginning of the film</i>

під var. піді	+ I.	static position under sth	under, below	Газета лежить під книжкою. <i>The newspaper is under the book.</i> піді мною <i>under me</i>
	+ A.	direction of motion toward or close to a moment in time	under, below toward, by	Я поклав газету під книжку. <i>I put the newspaper under the book.</i> Ми закінчили роботу під ранок. <i>We finished work by the morning.</i>
після	+ G.	position in time after a given point	after, past	Після нас хоч потоп. <i>After us the deluge.</i> Лишіть повідомлення після сигналу. <i>Leave your message after the beep.</i>
по	+ L.	motion within, along or across space	along, in, around, across, through	Він ходить по цій вулиці щодня. <i>He goes along this street every day.</i> Я люблю гуляти по парку. <i>I like to walk in (around) the park.</i>
	+ L. pl.	repetition in time	on, every	по суботах <i>on Saturdays</i> , по вечорах <i>every evening</i>
	+ A.	object of action or motion	paraphrase or for	Василь пішов по молоко. <i>Vasyl went to buy (get) milk.</i> Вони прийшли по пораду. <i>They came for advice.</i>
повз	+ A.	motion past an object	by, past	Вони проїжджатимуть повз старий замок. <i>They will be passing by an old castle.</i>
поза	+ I.	outside of, beyond (<i>opposite to</i> within)	outside, out of, beyond, without	поза конкуренцією <i>outside competition</i> , поза всяким сумнівом <i>without (beyond) any doubt</i>
про	+ A.	object of narration, thought	about, on	Ця стаття про мистецтво. <i>The article is about art.</i>
протягом	+ G.	length, duration of time period	for, for the duration of	протягом цілого місяця <i>for an entire month</i> or цілий місяць протягом двох тижнів <i>for the duration of two weeks</i> or два тижні
серед	+ G.	in the middle (midst) of	1) in the middle of ... 2) among, in the midst of ...	1) серед дня <i>in the middle of the day</i> 2) серед моїх друзів <i>among my friends</i>
усупереч, var. всупереч	+ D.	contrary to some circumstances	contrary to, despite, in spite of	Ярема зробив це всупереч їхнім рекомендаціям. <i>Yarema did it contrary to their recommendations.</i>
через	+ A.	1) motion across sth 2) cause of sth/sb 3) after period of time	1) across 2) because of 3) in	1) Зупинка таксівки через вулицю. <i>The taxi stand is across the street.</i> 2) Через тебе ми запізнилися. <i>Because of you we are late.</i> 3) Він закінчить роботу через годину. <i>He will finish work in an hour.</i>

Table 5. Sound Change Distribution within Nominal Declension

Case/ sound change	velar consonant shift r to з, к to ц, x to с	dropping of o/e adding of o/e	change of i to o/e
N. sg.	нога́, рука́, му́ха, по́верх	німець, буди́нок	ніс, міст, річ
N. pl.	***	німець – німці́, буди́нок – будинки́	ніс – носі́, міст – мости́, річ – ре́чі
G. sg.	***	німець – німця́, буди́нок – будинку́	ніс – но́са, міст – моста́, річ – ре́чі
G. pl.	***	німець – німців, буди́нок – будинків o/e-adding кни́жка – книжо́к, сім'я́ – сіме́й	ніс – носі́в, міст – мості́в, річ – ре́чей
D. sg.	нога́ – нозі́ рука́ – руці́ му́ха – му́сі	німець – німцеві́, буди́нок – будинку́	ніс – но́су, міст – мосту́, річ – ре́чі
D. pl.	***	німець – німцям, буди́нок – будинкам	ніс – носам́, міст – моста́м, річ – реча́м
A. sg.	***	німець – німця́	***
A. pl.	***	німець – німці́, буди́нок – будинки́	ніс – носі́, міст – мости́, річ – ре́чі
I. sg.	***	німець – німцем	ніс – но́сом, міст – мо́стом
I. pl.	***	німець – німцями́ буди́нок – будинками́	ніс – носами́, міст – моста́ми річ – реча́ми
L. sg.	нога́ – на нозі́ рука́ – на руці́ по́верх – на по́версі	німець – на німцеві́ буди́нок – у будинку́	ніс – на носі́, міст – на мосту́ річ – на ре́чі
L. pl.	***	німець – на німцях буди́нок – у будинках	ніс – на носа́х, міст – на моста́х, річ – на реча́х
V. sg.	***	німець – німцю́! буди́нок – будинку́!	ніс – но́се!, міст – мо́сте! річ – ре́че!
V. pl.	***	німець – німці́! буди́нок – будинки́!	ніс – носі́!, міст – мости́! річ – ре́чі!

Table 6. Personal Pronouns⁴

Case	sg.				pl.		
	I	you	he / it	she	we	you	they
N.	я	ти	він/вонó	вона́	ми	ви	вони́
G.	мене́ / до мене́	тебе́ / до тебе́	його́ / до нього́	її́ / до неї́	нас	вас	їх / до них
D.	мені́	тобі́	йому́	їй	нам	вам	їм
A.	мене́ / про мене́	тебе́ / про тебе́	його́ / про нього́	її́ / про неї́	нас	вас	їх / про них
I.	мно́ю	тобо́ю	ним	нею́	на́ми	ва́ми	німи́
L.	на мені́	на тобі́	на ньо́му	на ній	на нас	на вас	на них

Table 7. Possessive Pronouns

Eng.	sg.				pl.				
	m.	f.	nt.	pl.	Eng.	m.	f.	nt.	pl.
my	мій	мо́я	моє́	мої́	our	наш	на́ша	на́ше	на́ші
your	твій	тво́я	твоє́	твої́	your	ваш	ва́ша	ва́ше	ва́ші
his		його́			their	їхній	їхня́	їхне́	їхні́
her		її́			their	їхній	їхня́	їхне́	їхні́
its		його́			their	їхній	їхня́	їхне́	їхні́

Table 8. Possessive Pronouns *мій my, наш our, мейі sg. your, ваш pl. your, їхній their*

Case	<i>мій my, sg.</i>				<i>наш our, pl.</i>			
	m.	f.	nt.	pl.	m.	f.	nt.	pl.
N.	мій	мо́я	моє́	мої́	наш	на́ша	на́ше	на́ші
G.	мого́	моєї́	= m.	мої́х	нашого́	нашої́	= m.	наших
D.	моє́му	мої́й	= m.	мої́м	нашому́	нашій	= m.	нашим
A.⁵	мій / мого́	мою́	моє́	мої́ / мої́х	наш / нашего́	нашу́	на́ше	на́ші / наших
I.	мої́м	моєю́	= m.	мої́ми	нашим	нашою́	= m.	нашими
L.	у моє́му	у мої́й	= m.	у мої́х	у нашому́	у нашій	= m.	у наших

⁴ In the cells with lighter shading, the first form of the personal pronoun is used without prepositions, *Він мене́ не знає*. He doesn't know me. Note that the stress is on the final syllable. The second form is used with prepositions. Note that the stress shifts to the initial syllable, *Він писав до мене́*. He wrote to me. The darker shading of the cells indicates stress shift and initial syllable mutation both of which occur in the A. and G. sg. of the pronouns *він* and *вона́* when used with a preposition, cf., no preposition, *Він його́ (її́) не знає*, He doesn't know him (her), with preposition, *Він писав до нього́ (неї́)*. He wrote to him (her).

⁵ In the shaded cells for the accusative, the first accusative form identical with the nominative is used with the inanimate masculine nouns, *Він бачить мій будинок*. He sees my house. The second form, which is identical with the genitive, is used with the animate masculine nouns, *Богдан слухає мого батька*. Bohdan is listening to my father.

<i>meïu your, sg.</i>				<i>vash your, pl.</i>			
Case	<i>m.</i>	<i>f.</i>	<i>nt. pl.</i>	<i>m.</i>	<i>f.</i>	<i>nt. pl.</i>	<i>pl.</i>
N.	твій	твоя	твоє твої	ваш	ваша	ваше	ваші
G.	твого	твоєї	= <i>m.</i> твоїх	вашого	вашої	= <i>m.</i>	ваших
D.	твому	твоїй	= <i>m.</i> твоїм	вашому	вашій	= <i>m.</i>	вашим
A.	твій / твого	твою	твоє твої / твоїх	ваш / вашого	вашу	ваше	ваші / ваших
I.	твоїм	твоєю	= <i>m.</i> твоїми	вашим	вашою	= <i>m.</i>	вашими
L.	у твоєму	у твоїй	= <i>m.</i> у твоїх	у вашому	у вашій	= <i>m.</i>	у ваших

Note! The possessive pronouns *його* his and *її* her are the same in all cases.

<i>їхніu their, sg.</i>			<i>їхні their, pl.</i>	
Case	<i>m.</i>	<i>f.</i>	<i>nt.</i>	<i>for all genders</i>
N.	їхній	їхня	їхне	їхні
G.	їхнього	їхньої	= <i>m.</i>	їхніх
D.	їхньому	їхній	= <i>m.</i>	їхнім
A.	їхній / їхнього	їхню	їхне	їхні / їхніх
I.	їхнім	їхньою	= <i>m.</i>	їхніми
L.	у їхньому	у їхній	= <i>m.</i>	у їхніх

Table 9. Demonstrative Pronouns *цей* this, *ці* these, *той* that, and *ті* those

<i>цей this, sg.</i>			<i>ці these, pl.</i>	
Case	<i>m.</i>	<i>f.</i>	<i>nt.</i>	<i>for all genders</i>
N.	цей	ця	це	ці
G.	цього	цеї or цієї	= <i>m.</i>	цих
D.	цьому	цій	= <i>m.</i>	цим
A.	цей / цього	цю	це / цього	ці / цих
I.	цим	цею or цієїю	= <i>m.</i>	цими
L.	у цьому	у цій	= <i>m.</i>	у цих

<i>той that, sg.</i>			<i>plural - ті those</i>	
Case	<i>m.</i>	<i>f.</i>	<i>nt.</i>	<i>for all genders</i>
N.	той	та	те	ті
G.	того	тієї or тої	= <i>m.</i>	тих
D.	тому	тій	= <i>m.</i>	тим
A.	той / того	ту	те / того	ті / тих
I.	тим	тією or тою	= <i>m.</i>	тими
L.	у тому / у тім	у тій	= <i>m.</i>	у тих

Table 10. Interrogative Pronouns

The pronouns **який** *what (kind of)* and **котрий** *which, what* are declined in all their gender forms as **той** *that*

Case	чий whose, sg.			чий whose, pl.
	m.	f.	nt.	for all genders
N.	чий	чия	чиє	чиї
G.	чийого	чиєї	= m.	чиїх
D.	чийому	чийій	= m.	чиїм
A.	чий / чийого	чию	чиє / чийого	чиї / чиїх
I.	чиїм	чиєю	= m.	чиїми
L.	у чийому / у чиїм	у чийій	= m.	у чиїх

Table 11. Adjectives and Ordinal Numerals

Case	masculine and neuter		feminine		plural	
	hard stem	soft stem	hard stem	soft stem	hard stem	soft stem
N.	m. ~ий, nt. ~е новий нове	m. ~ій, nt. ~є останній останнє	~а нова	~я остання	~і нові останні	
G.	~ого нового	~ього останнього	~ої нової	~ьої останньої	~их нових	~іх останніх
D.	~ому новому	~ьому останньому	новій	~ій останній	~им	~ім останнім
A.	= N. sg. for inan. m. and all nt. = G. sg. for anim. m.		~у нову	~ю останню	= N. pl. for inan. = G. pl. for anim.	
I.	~им новим	~ім останнім	~ою новою	~ьою останньою	~ими новими	~іми останніми
L.	~ому (~ім) на новому (новім)	~ьому (~ім) на останньому (останнім)	на новій	~ій на останній	~их на нових	~іх на останніх
V.	= N. sg.				= N. pl.	

Table 12. Cardinal Numerals

Numeral **один** *one* is declined like a masculine adjective with a hard stem. The stress in all forms stays on the second syllable. Numerals from **дев'ять** *nine* through **двадцять** *twenty*, and **тридцять** *thirty*, follow the declension of the numeral **п'ять** *five*. In all numerals from **одинадцять** *eleven* to **дев'ятнадцять** *nineteen*, the stress is on the ~на~. **Шістдесят** *sixty*, **сімдесят** *seventy*, **вісімдесят** *eighty* and **дев'ятдесят** *ninety* are declined like **п'ятдесят** *fifty*. The variant **дев'яносто** *ninety* is declined like **сто** *a hundred*. Numerals **шістсот** *six hundred*, **сімсот** *seven hundred*, **вісімсот** *eight hundred*, and **дев'ятсот** *nine hundred* follow the declension of **п'ятсот** *five hundred*. Vocative case forms for all cardinal numerals are identical to their nominative case.

The shaded form of the accusative is used when the numeral is modified by an animate masculine noun, **Я знаю цих чотирьох хлопців.** *I know these four guys.*

Два - вісім two through eight

Case	two	three	four	five	six	seven	eight
N.	<i>m.</i> два, <i>f.</i> дві	три	чотири	п'ять	шість	сім	вісім
G.	двох	трьох	чотирьох	п'ятьох п'яти	шести шістьох	семи сімох	восьми вісьмох
D.	двом	трьом	чотирьом	п'ятьом п'яти	шістьом шести	семи сімом	восьми вісьмом
A.	<i>m.</i> два, <i>f.</i> дві двох	три трьох	чотири чотирьох	п'ять п'ятьох	шість шістьох	сім сімох	вісім вісьмох
I.	двома	трьома	чотирма	п'ятьма п'ятьома	шістьма шістьома	сіма сімома	вісьма вісьмома
L.	у двох	у трьох	у чотирьох	у п'ятьох у п'яти	у шістьох шести	у сімох семи	у вісьмох у восьми

Table 13. Сорок 40, п'ятдесят 50, сто 100, двісті 200, триста 300, чотириста 400, and п'ятсот 500

Case	fourty	fifty	a hundred	200, 300, and 400	five hundred
N.	сорок	п'ятдесят	сто	двісті триста чотириста	п'ятсот
G.	сорока	п'ятдесятьох	ста	двохсот трьохсот чотирьохсот	п'ятисот
D.	сорока	п'ятдесятьом	ста	двомстам трьомстам чотирьомстам	п'ятистам
A.	сорок	п'ятдесят / п'ятдесятьох	сто	двісті / двохсот триста / трьохсот чотириста / чотирьохсот	п'ятсот
I.	сорока	п'ятдесятьма	ста	двомастами трьомастами чотирмастами	п'ятистама
L.	у сорока	у п'ятдесяти у п'ятдесятьох	у ста	у двохстах у трьохстах у чотирьохстах	у п'ятистах

Дієвідміна дієслова Verb Conjugation

Table 14. First Conjugation in -уть (~ють)

a) Hard stem -уть endings, жи́ти to live

person	singular	example	plural	example
1 st	я -у	я живу́	ми -емо	ми живемо́
2 nd	ти -еш	ти живе́ш	ви -ете	ви живе́те
3 rd	він -е	він живе́	вони -уть	вони живу́ть

b) Soft stem *~ють* endings, *знати* to know

person	singular		example	plural		example
1 st	я	~ю	я знаю	ми	~ємо	ми знаємо
2 nd	ти	~єш	ти знаєш	ви	~єте	ви знаєте
3 rd	він	~є	він знає	вони	~ють	вони знають

c) Reflexive verb endings, *умиватися* to wash oneself

person	singular		example	plural		example
1 st	я	~юся	я умиваюся	ми	~ємося	ми умиваємося
2 nd	ти	~єшся	ти умиваєшся	ви	~єтесья	ви умиваєтесья
3 rd	він	~ється	він умивається	вони	~ютьсяся	вони умиваютьсяся

Table 15. Second Conjugation in *~ать* (*~ять*)a) *~ать* endings, *бачити* to see

person	singular		example	plural		example
1 st	я	~у	я бачу	ми	~имо	ми бачимо
2 nd	ти	~иш	ти бачиш	ви	~ите	ви бачите
3 rd	вона	~ить	він бачить	вони	~ать	вони бачать

b) *~ять* endings, *говорити* to speak, talk

person	singular		example	plural		example
1 st	я	~ю	я говорю	ми	~имо	ми говоримо
2 nd	ти	~иш	ти говориш	ви	~ите	ви говорите
3 rd	він	~ить	він говорить	вони	~ять	вони говорять

c) Reflexive verb endings, *знайомитися* to get acquainted

person	singular		example	plural		example
1 st	я	~юся	я знайомлюся	ми	~имося	ми знайомимося
2 nd	ти	~ишся	ти знайомишся	ви	~итесья	ви знайомитесья
3 rd	він	~иться	він знайомиться	вони	~ятьсяся	вони знайомлятьсяся

Table 16. Motion Verbs

<i>uni-directional</i>	<i>multi-directional</i>	<i>future pf. (of uni-directional)</i>	<i>pa. pf. (of uni-directional)</i>
іти to go on foot	ходити	піти	
я йду	я ходжу	я піду	пішов, <i>m.</i>
ти йдеш	ти ходиш	ти підеш	пішла, <i>f.</i>
він йде	він ходить	він піде	пішло, <i>pl.</i>

ми йдемо́	ми ходимо́	ми підемо́	пішли, <i>pl.</i>
ви йдете́	ви ходите́	ви підете́	
вони́ йдуть	вони́ ходять	вони́ підуть	

їхати to go (by vehicle)	їздити	поїхати	
я їду́	я їжджу́	я поїду́	поїхав, <i>m.</i>
ти їдеш	ти їдиш	ти поїдеш	поїхала, <i>f.</i>
він їде́	він їздить	він поїде́	поїхало, <i>nt.</i>
ми їдемо́	ми їздимо́	ми поїдемо́	поїхали, <i>pl.</i>
ви їдете́	ви їздите́	ви поїдете́	
вони́ їдуть	вони́ їздять	вони́ поїдуть	

бігти to run	бігати	побігти	
я біжу́	я бігаю́	я побіжу́	побіг, <i>m.</i>
ти біжи́ш	ти бігаєш	ти побіжи́ш	побігла, <i>f.</i>
він біжить	він бігає́	він побіжить	побігло, <i>nt.</i>
ми біжимо́	ми бігаємо́	ми побіжимо́	побігли, <i>pl.</i>
ви біжите́	ви бігаєте́	ви побіжите́	
вони́ біжать	вони́ бігають	вони́ побіжать	

летіти to fly	літати	полетіти	
я летчу́	я літаю́	я полечу́	полетів, <i>m.</i>
ти лети́ш	ти літаєш	ти полети́ш	полетіла, <i>f.</i>
він летить	він літає́	він полетить	полетіло, <i>nt.</i>
ми летимо́	ми літаємо́	ми полетимо́	полетіли, <i>pl.</i>
ви летите́	ви літаєте́	ви полетите́	
вони́ летять	вони́ літають	вони́ полетять	

Українські іменá та назви міст Ukrainian Names of People and Cities

Table 17. Деякі типові українські іменá Some Common Ukrainian Names

a) Чоловічі іменá Male Names

Українське ім'я Ukrainian name <i>(in nominative case and its vocative case ending)</i>	Англійська транслітерація English transliteration	Англійський відповідник English etymological or semantic equivalent	Пестлива форма Affectionate or familiar form	По батькові, що походить від імені Patronymic derived from the name
Андрі й, ~ю	<i>Andrii</i>	<i>Andrew</i>	Андрійк о, ~у	Андрі йович ~ївна
Анатолі й, ~ю	<i>Anatolii</i>	<i>Anatole</i>	Толік, ~у	Анатолі йович, ~ївна

Богдан, ~е	<i>Bohdan</i>	<i>Theodore</i>	Данк о, ~у	Богдан ович, ~івна
Васил ь, ~ю	<i>Vasyl</i>	<i>Basil</i>	Васильк о, ~у	Васил ьович, ~івна
Віктор, ~е	<i>Viktor</i>	<i>Victor</i>	Віт я, ~ю	Вікторович, ~івна
Володимир, ~е	<i>Volodymyr</i>	<i>n/a</i>	Волод я, ~ю	Володимир ович, ~івна
Григорі й, ~ю	<i>Hryhori</i>	<i>Gregory</i>	Гриц ь, ~ю	Григор ович, ~івна
Данил о, ~е	<i>Danylo</i>	<i>Daniel</i>	Данилк о, ~у	Данил ович, ~івна
Денис, ~е	<i>Denys</i>	<i>Denis</i>	Дениск о, ~у	Денис ович, ~івна
Дмитр о́, ~е	<i>Dmytro</i>	<i>Dimitrius</i>	Дмитрик, ~у	Дмитр ович, ~івна
Євген, ~е	<i>Yevhen</i>	<i>Eugene</i>	Ген я, ~ю	Євген ович, ~івна
Іван, ~е	<i>Ivan</i>	<i>John, Ian</i>	Іванк о, ~у	Іван ович, ~івна
Ігор, ~ю; G. ~я	<i>Ihor</i>	<i>Igor</i>	Ігорк о, ~у	Ігор евич, ~івна
Кирил о, ~е	<i>Kyrylo</i>	<i>Cyril</i>	Кирилк о, ~у	Кирил ович, ~івна
Лукаш, ~е	<i>Lukash</i>	<i>Lucas</i>	Лукашик, ~у	Лукаш евич, ~івна
Любомір, ~е	<i>Liubomyr</i>	<i>n/a</i>	Любко, ~у	Любомір ович, ~івна
Максим, ~е	<i>Maksym</i>	<i>Max</i>	Максимк о, ~у	Максим ович, ~івна
Марк о́, ~у	<i>Marko</i>	<i>Mark</i>	Марцьо, ~ю	Марк ович, ~івна
Матві й, ~ю	<i>Matvii</i>	<i>Matthew</i>	Матвійк о, ~у	Матв йович, ~івна
Микол а, ~о	<i>Mykola</i>	<i>Nicholas</i>	Миколк а, ~о	Микола йович, ~івна
Михайл о, ~е	<i>Mykhailo</i>	<i>Michael</i>	Михасик, ~у	Михайл ович, ~івна
Назар, ~е	<i>Nazar</i>	<i>n/a</i>	Назарк о, ~у	Назар ович, ~івна
Олекса, ~о	<i>Oleksa</i>	<i>Alexis</i>	Лес ь, ~ю	Олекса ович, ~івна
Олександр ер, ~ре	<i>Oleksander</i>	<i>Alexander</i>	Сашк о́, ~у	Олександр ович, ~івна
Орест, ~е	<i>Orest</i>	<i>Orestes</i>	Орк о, ~у	Орест ович, ~івна
Павл о́, ~е	<i>Pavlo</i>	<i>Paul</i>	Павлик, ~у	Павл ович, ~івна
Петр о́, ~е	<i>Petro</i>	<i>Peter</i>	Петрик, ~у	Петр ович, ~івна
Роман, ~е	<i>Roman</i>	<i>Roman</i>	Ро́мк о, ~у	Роман ович, ~івна
Сергі й, ~ю	<i>Serhii</i>	<i>Sergio</i>	Сергійк о, ~у	Сергі йович, ~івна
Степан, ~е	<i>Stepan</i>	<i>Stephen</i>	Степанк о, ~у	Степан ович, ~івна
Стефан, ~е	<i>Stefan</i>	<i>Stephan</i>	Стефк о, ~у	Стефан ович, ~івна
Тарас, ~е	<i>Taras</i>	<i>Terry</i>	Тарасик, ~у	Тарас ович, ~івна
Юрі й, ~ю	<i>Yurii</i>	<i>George</i>	Юрк о́, ~у	Юрі йович, ~івна
Яків, ~ове	<i>Yakiv</i>	<i>Jacob</i>	Ясик, ~у	Як ович, ~івна
Ярем а, ~о	<i>Yarema</i>	<i>Jeremy</i>	Яремк о, ~у	Ярем ович, ~івна
Яросла в, ~е	<i>Yaroslav</i>	<i>Jerry</i>	Славк о́, ~у	Ярослав ович, ~івна

b) Жіночі імена Female names

Українське ім'я Ukrainian name and vocative ending	Англійська транслітерація English transliteration	Англійський відповідник English etymological or semantic equivalent	Пестлива форма Affectionate or familiar form
Богдан а, ~о	<i>Bohdana</i>	<i>Theodora</i>	Дан а, ~о
Валентин а, ~о	<i>Valentyina</i>	<i>Valentine</i>	Вал я, ~ю
Вікторі я, ~є	<i>Viktoria</i>	<i>Victoria</i>	Віт я ~о
Вір а, ~о	<i>Vira</i>	<i>Faith</i>	Вірц я, ~ю
Галин а, ~о	<i>Halyna</i>	<i>Galina</i>	Гал я, ~ю

Ганн а, ~о	<i>Hanna</i>	<i>Anna, Hanna</i>	Ган я, ~ю
Катерин а, ~о	<i>Kateryna</i>	<i>Catherine</i>	Кат я, ~ю, Катрус я, ~ю
Іванн а, ~о	<i>Ivanna</i>	<i>Joanna</i>	Іванк а, ~о
Ірин а, ~о	<i>Iryna</i>	<i>Irene</i>	Ірц я, ~ю
Ївг а, ~о	<i>Yvha</i>	<i>Eugenia</i>	Гең я, ~ю
Ларис а, ~о	<i>Larysa</i>	<i>Lara</i>	Лес я, ~ю
Ліді я, ~є	<i>Lidiya</i>	<i>Lydia</i>	Лід а, ~о
Люб ов, ~е	<i>Liubov</i>	<i>n/a</i>	Люб а, ~о
Мар'ян а, ~о	<i>Mariana</i>	<i>Marianne</i>	Мар'янк а, ~о
Марин а, ~о	<i>Maryna</i>	<i>Marina</i>	Маринк а, ~о
Марі я, ~є	<i>Maria</i>	<i>Maria</i>	Марійк а, ~о, Марус я, ~ю
Март а, ~о	<i>Marta</i>	<i>Martha</i>	Мартус я, ~ю
Мелані я, ~є	<i>Melania</i>	<i>Melanie</i>	Маланк а, ~о
Мирослав а, ~о	<i>Myroslava</i>	<i>Mira</i>	Славк а, ~о, Мирос я, ~ю
Наді я, ~є	<i>Nadia</i>	<i>Hope</i>	Над я, ~ю, Надійк а, ~о
Наталі я, ~є	<i>Natalia</i>	<i>Natalie</i>	Натал я, ~ю, Наталк а, ~о
Оксан а, ~о	<i>Oksana</i>	<i>n/a</i>	Оксанк а, ~о
Олександр а, ~о	<i>Oleksandra</i>	<i>Alexandra</i>	Лес я, ~ю
Ольг а, ~о	<i>Olha</i>	<i>Olga</i>	Ол я, ~ю
Олен а, ~о	<i>Olena</i>	<i>Helen</i>	Оленк а, ~о
Орис я, ~ю	<i>Orysia</i>	<i>n/a</i>	Рис я, ~ю
Роксолан а, ~о	<i>Roksolana</i>	<i>Roxana</i>	Лан а, ~о
Світлан а, ~о	<i>Svitlana</i>	<i>Lucia</i>	Лан а, ~о
Соломі я, ~є	<i>Solomiya</i>	<i>Salome</i>	Сол я, ~ю, Солох а, ~о
Софі я, ~є	<i>Sofia</i>	<i>Sophia</i>	Сон я, ~ю
Стефані я, ~є	<i>Stefania</i>	<i>Stephanie</i>	Стеф а, ~о
Тамар а, ~о	<i>Tamara</i>	<i>Tamara</i>	Том а, ~о, Томк а, ~о
Тет'ян а, ~о	<i>Tetiana</i>	<i>Tatiana</i>	Тан я, ~ю
Ярин а, ~о	<i>Yaryna</i>	<i>Irene</i>	Ярк а, ~о

Table 18. Деякі типові українські прізвища Some Common Ukrainian Family Names

Nominal family names with suffixes ~ук (~юк) and ~ко are declined only if their proprietor is a man, Я знаю Ореста Козаченка. *I know Orest Kozachenko.* They are indeclinable if their proprietor is a woman, Я знаю Ольгу Козаченко. *I know Olha Kozachenko.* If the family name is an adjective, its feminine ending is ~а (~я) and it is declined both for men and women: Він любить Петра Хуткого. *He likes Petro Khutky.* and Він любить Ярину Хутку. *He likes Yaryna Khutka.* Adjectival declinable family names are shaded in this table.

Ім'я Name	Англійська транслітерація English transliteration	Жіноча форма Feminine form
Авраменко, п.	<i>Avramenko</i>	Авраменко, <i>indecl.</i>
Бойчук, п.	<i>Boichuk</i>	Бойчук, <i>indecl.</i>
Бондар, п.	<i>Bondar</i>	Бондар, <i>indecl.</i>

Васильченк о, <i>n.</i>	<i>Vasylichenko</i>	Васильченко, <i>indecl.</i>
Григорєнк о, <i>n.</i>	<i>Hryhorenko</i>	Григорєнко, <i>indecl.</i>
Денисенко, <i>n.</i>	<i>Denysenko</i>	Денисенко, <i>indecl.</i>
Дмитрук, <i>n.</i>	<i>Dmytruk</i>	Дмитрук, <i>indecl.</i>
Доманськ ий, <i>adj.</i>	<i>Domansky</i>	Доманськ а, <i>decl.</i>
Задорожн ий, <i>adj.</i>	<i>Zadorozhny</i>	Задорожн а, <i>decl.</i>
Іванишин, <i>n.</i>	<i>Ivanyshyn</i>	Іванишин, <i>indecl.</i>
Калюжн ий, <i>adj.</i>	<i>Kaliuzhny</i>	Калюжн а, <i>decl.</i>
Ковалєнк о, <i>n.</i>	<i>Kovalenko</i>	Ковалєнко, <i>indecl.</i>
Ковальчук, <i>n.</i>	<i>Kovalchuk</i>	Ковальчук, <i>indecl.</i>
Козачєнк о, <i>n.</i>	<i>Kozachenko</i>	Козачєнко, <i>indecl.</i>
Микитєнк о, <i>n.</i>	<i>Mykytenko</i>	Микитєнко, <i>indecl.</i>
Мудр ий, <i>adj.</i>	<i>Mudry</i>	Мудр а, <i>decl.</i>
Новаківськ ий, <i>adj.</i>	<i>Novakivsky</i>	Новаківськ а, <i>decl.</i>
Новачук, <i>n.</i>	<i>Novachuk</i>	Новачук, <i>indecl.</i>
Олійник, <i>n.</i>	<i>Oliinyk</i>	Олійник, <i>indecl.</i>
Павлишин, <i>n.</i>	<i>Pavlyshyn</i>	Павлишин, <i>indecl.</i>
Павлів, <i>n.</i>	<i>Pavliv</i>	Павлів, <i>indecl.</i>
Павлюк, <i>n.</i>	<i>Pavliuk</i>	Павлюк, <i>indecl.</i>
Палій, <i>n.</i>	<i>Palii</i>	Палій, <i>indecl.</i>
Пєвн ий, <i>adj.</i>	<i>Pevny</i>	Пєвн а, <i>decl.</i>
Петрєнк о, <i>n.</i>	<i>Petrenko</i>	Петрєнко, <i>indecl.</i>
Петрунчак, <i>n.</i>	<i>Petrunchak</i>	Петрунчак, <i>indecl.</i>
Петрусєнк о, <i>n.</i>	<i>Petrusenko</i>	Петрусєнко, <i>indecl.</i>
Пінчук, <i>n.</i>	<i>Pinchuk</i>	Пінчук, <i>indecl.</i>
Пилипєнк о, <i>n.</i>	<i>Pylypenko</i>	Пилипєнко, <i>indecl.</i>
Поліщук, <i>n.</i>	<i>Polishchuk</i>	Поліщук, <i>indecl.</i>
Садов ий, <i>adj.</i>	<i>Sadovy</i>	Садов а, <i>decl.</i>
Світличн ий, <i>adj.</i>	<i>Svitlychny</i>	Світличн а, <i>decl.</i>
Тарасюк, <i>n.</i>	<i>Tarasiuk</i>	Тарасюк, <i>indecl.</i>
Тих ий, <i>adj.</i>	<i>Tykyh</i>	Тих а, <i>decl.</i>
Хмельничук, <i>n.</i>	<i>Khmelnychuk</i>	Хмельничук, <i>indecl.</i>
Хмельницьк ий, <i>adj.</i>	<i>Khmelnytsky</i>	Хмельницьк а, <i>decl.</i>
Шевчєнк о, <i>n.</i>	<i>Shevchenko</i>	Шевчєнко, <i>indecl.</i>
Шевчук, <i>n.</i>	<i>Shevchuk</i>	Шевчук, <i>indecl.</i>
Яворськ ий, <i>adj.</i>	<i>Yavorsky</i>	Яворськ а, <i>decl.</i>
Яковєнк о, <i>n.</i>	<i>Yakovenko</i>	Яковєнко, <i>indecl.</i>
Ярєменк о, <i>n.</i>	<i>Yaremenko</i>	Ярєменко, <i>indecl.</i>

Table 19. Важливі міста України Important Cities of Ukraine

Each city listed below is the capital of a respective Ukrainian province or *область*. The exceptions are the important sea ports or recreation centers of **Маріуполь** *Mariupol*, **Севастополь** *Sevastopol*, and **Ялта** *Yalta*. Where the root *-i-* changes to *-o-* (*-e-*) or some other sound change occurs, the genitive case form is also given, **Канів**, *m.*, **Канєва**. The adjective derived from a provincial capital name is also

the first part of the name of that province, **Вінниця** *Vinnytsia* – **Вінницька область** *Vinnytsia Province*, **Рівне** *Rivne* – **Рівненська область** *Rivne Province*. The exceptions are **Ужгород** *Uzhhorod* the capital of **Закарпатська область** *Trans-Carpathian Province*, **Луцьк** *Lutsk*, the capital of **Волинська область** *Volhynia Province*, and **Симферополь** *Symferopol*, the capital of **Кримська автономія** *the Crimean Autonomy*.

Місто та англійська транслітерація City and its English transliteration	Похідний прикметник Derived adjective	Водойма, на якій розташоване Body of water on which it is located
Вінниця, <i>f. Vinnytsia</i>	вінницький	р. Південний Буг <i>the Southern Buh River</i>
Дніпропетровськ ⁶ , <i>m. Dnipropetrovsk</i>	дніпропетровський	р. Дніпро <i>the Dnipro River</i>
Донецьк, <i>m. Donetsk</i>	донецький	р. Кальміус <i>the Kalmius River</i>
Житомир, <i>m. Zhytomyr</i>	житомирський	р. Тетерів <i>the Teteriv River</i>
Запоріжжя, <i>nt. Zaporizhia</i>	запорізький	р. Дніпро <i>the Dnipro River</i>
Івано-Франківськ ⁷ , <i>m. Ivano-Frankivsk</i>	івано-франківський	р. Бістриця Надвірнянська та Бістриця Солотвинська <i>the Bystrytsia Nadvimińska and the Bystrytsia Solotvynska rivers</i>
Кам'янець-Подільський, <i>m. Кам'янця-Подільського Kamianets-Podilskyi</i>	кам'янець-подільський	р. Смотрич <i>the Smotrych River</i>
Київ, <i>m. Києва Kyiv</i>	київський	р. Дніпро <i>the Dnipro River</i>
Кіровоград, <i>m. Kirovohrad</i>	кіровоградський	р. Інгул <i>the Inhul River</i>
Кременчук, <i>m. -а Kremenchuk</i>	кременчуцький	р. Дніпро <i>the Dnipro River</i>
Кривий Ріг, <i>m. Кривого Рігу Kryvyi Rih</i>	криворізький	р. Інгулець <i>the Inhulets River</i> , р. Саксагань <i>the Saksahan River</i>
Луганськ, <i>m. Luhansk</i>	луганський	р. Вільхівка та Лугань <i>the Vilkhivka and Luhan rivers</i>
Луцьк, <i>m. Lutsk</i>	луцький <i>but</i> Волинська область	р. Стир <i>the Styr River</i>
Львів, <i>m. Львова Lviv</i>	львівський	р. Полтва <i>the Poltva River</i>
Маріуполь, <i>m. Mariupol</i>	маріупольський	Азовське море <i>the Sea of Azov</i>
Миколаїв, <i>m. -єва Mykolaiv</i>	миkolaївський	р. Дніпро та р. Південний Буг <i>the Dnipro and the Southern Buh River</i>
Ніжин, <i>m. Nizhyn</i>	ніжинський	р. Остер <i>the Oster River</i>
Одеса, <i>f. Odesa</i>	одеський	Чорне море <i>the Black Sea</i>
Полтава, <i>f. Poltava</i>	полтавський	р. Ворскла <i>the Vorskla River</i>
Рівне, <i>adj., nt., -ого Rivne</i>	рівненський	р. Устя <i>the Ustia River</i>
Севастополь, <i>m. Sevastopol</i>	севастопольський	Чорне море <i>the Black Sea</i>
Симферополь, <i>m. Symferopol</i>	симферопольський, <i>but</i> Кримська автономія	р. Салгир <i>the Salgir River</i>

6 Many nationally conscious Ukrainians call the city *Січеслав* *Sicheslav* (*lit. glory of the Sich*), a reference to the Zaporozhian Sich, the citadel of Ukrainian Cossacks, who hold a special place in Ukrainian mythology as protectors of the motherland from foreign invaders in the 16th-18th centuries

7 In Ukrainian Galicia, this city is still often referred to by its original name *Станіслав* *Stanislav* or *Станіславе* *Stanislaviv*. In 1962, the Soviet regime renamed it, ostensibly to honor the Ukrainian writer Іван Франко *Ivan Franko*. This remains its official name today.

Суми, <i>pl.</i> , Сум <i>Sumy</i>	сумський	р. Псол та р. Сумка <i>the Psol River and Sumka River</i>
Тернопіль, <i>m.</i> , -оля <i>Teropli</i>	тернопільський	р. Серет <i>the Seret River</i>
Ужгород, <i>m.</i> <i>Uzhhorod</i>	ужгородський, <i>but</i> Закарпатська область	р. Уж <i>the Uzh River</i>
Черкаси, <i>pl.</i> , Черкас <i>Cherkasy</i>	черкаський	р. Дніпро <i>the Dnipro River</i>
Чернівці, <i>pl.</i> , Чернівців <i>Chernivtsi</i>	чернівцький	р. Прут <i>the Prut River</i>
Чернігів, <i>m.</i> , Чернігова <i>Chernihiv</i>	чернігівський	р. Десна <i>the Desna River</i>
Харків, <i>m.</i> , Харкова <i>Kharkiv</i>	харківський	р. Харків та р. Лопань <i>the Khrakiv and Lopan rivers</i>
Херсон, <i>m.</i> <i>Kherson</i>	херсонський	р. Дніпро <i>the Dnipro River</i>
Хмельницький, <i>adj.</i> , -ого, <i>Khmelnysky</i>	хмельницький	р. Південний Буг <i>the Southern Buh River</i>
Ялта, <i>f.</i> <i>Yalta</i>	ялтинський	Чорне море <i>the Black Sea</i>

Subject Index

<p> adjectives 100-101, 103-104, 106-107, 110-111, 113-114, 116-117, 119-120, 122-123, 125-126, 128-129, 131-132, 134-135, 137-138, 140-141, 143-144, 146-147, 149-150, 152-153, 155-156, 158-159, 161-162, 164-165, 167-168, 170-171, 173-174, 176-177, 179-180, 182-183, 185-186, 188-189, 191-192, 194-195, 197-198, 200-201, 203-204, 206-207, 209-210, 212-213, 215-216, 218-219, 221-222, 224-225, 227-228, 230-231, 233-234, 236-237, 239-240, 242-243, 245-246, 248-249, 251-252, 254-255, 257-258, 260-261, 263-264, 266-267, 269-270, 272-273, 275-276, 278-279, 281-282, 284-285, 287-288, 290-291, 293-294, 296-297, 299-300, 302-303, 305-306, 308-309, 311-312, 314-315, 317-318, 320-321, 323-324, 326-327, 329-330, 332-333, 335-336, 338-339, 341-342, 344-345, 347-348, 350-351, 353-354, 356-357, 359-360, 362-363, 365-366, 368-369, 371-372, 374-375, 377-378, 380-381, 383-384, 386-387, 389-390, 392-393, 395-396, 398-399, 401-402, 404-405, 407-408, 410-411, 413-414, 416-417, 419-420, 422-423, 425-426, 428-429, 431-432, 434-435, 437-438, 440-441, 443-444, 446-447, 449-450, 452-453, 455-456, 458-459, 461-462, 464-465, 467-468, 470-471, 473-474, 476-477, 479-480, 482-483, 485-486, 488-489, 491-492, 494-495, 497-498, 500-501, 503-504, 506-507, 509-510, 512-513, 515-516, 518-519, 521-522, 524-525, 527-528, 530-531, 533-534, 536-537, 539-540, 542-543, 545-546, 548-549, 551-552, 554-555, 557-558, 560-561, 563-564, 566-567, 569-570, 572-573, 575-576, 578-579, 581-582, 584-585, 587-588, 590-591, 593-594, 596-597, 599-600, 602-603, 605-606, 608-609, 611-612, 614-615, 617-618, 620-621, 623-624, 626-627, 629-630, 632-633, 635-636, 638-639, 641-642, 644-645, 647-648, 650-651, 653-654, 656-657, 659-660, 662-663, 665-666, 668-669, 671-672, 674-675, 677-678, 680-681, 683-684, 686-687, 689-690, 692-693, 695-696, 698-699, 701-702, 704-705, 707-708, 710-711, 713-714, 716-717, 719-720, 722-723, 725-726, 728-729, 731-732, 734-735, 737-738, 740-741, 743-744, 746-747, 749-750, 752-753, 755-756, 758-759, 761-762, 764-765, 767-768, 770-771, 773-774, 776-777, 779-780, 782-783, 785-786, 788-789, 791-792, 794-795, 797-798, 800-801, 803-804, 806-807, 809-810, 812-813, 815-816, 818-819, 821-822, 824-825, 827-828, 830-831, 833-834, 836-837, 839-840, 842-843, 845-846, 848-849, 851-852, 854-855, 857-858, 860-861, 863-864, 866-867, 869-870, 872-873, 875-876, 878-879, 881-882, 884-885, 887-888, 890-891, 893-894, 896-897, 899-900, 902-903, 905-906, 908-909, 911-912, 914-915, 917-918, 920-921, 923-924, 926-927, 929-930, 932-933, 935-936, 938-939, 941-942, 944-945, 947-948, 950-951, 953-954, 956-957, 959-960, 962-963, 965-966, 968-969, 971-972, 974-975, 977-978, 980-981, 983-984, 986-987, 989-990, 992-993, 995-996, 998-999, 1000-1001, 1003-1004, 1006-1007, 1009-1010, 1012-1013, 1015-1016, 1018-1019, 1021-1022, 1024-1025, 1027-1028, 1030-1031, 1033-1034, 1036-1037, 1039-1040, 1042-1043, 1045-1046, 1048-1049, 1051-1052, 1054-1055, 1057-1058, 1060-1061, 1063-1064, 1066-1067, 1069-1070, 1072-1073, 1075-1076, 1078-1079, 1081-1082, 1084-1085, 1087-1088, 1090-1091, 1093-1094, 1096-1097, 1099-1100, 1102-1103, 1105-1106, 1108-1109, 1111-1112, 1114-1115, 1117-1118, 1120-1121, 1123-1124, 1126-1127, 1129-1130, 1132-1133, 1135-1136, 1138-1139, 1141-1142, 1144-1145, 1147-1148, 1150-1151, 1153-1154, 1156-1157, 1159-1160, 1162-1163, 1165-1166, 1168-1169, 1171-1172, 1174-1175, 1177-1178, 1180-1181, 1183-1184, 1186-1187, 1189-1190, 1192-1193, 1195-1196, 1198-1199, 1200-1201, 1203-1204, 1206-1207, 1209-1210, 1212-1213, 1215-1216, 1218-1219, 1221-1222, 1224-1225, 1227-1228, 1230-1231, 1233-1234, 1236-1237, 1239-1240, 1242-1243, 1245-1246, 1248-1249, 1251-1252, 1254-1255, 1257-1258, 1260-1261, 1263-1264, 1266-1267, 1269-1270, 1272-1273, 1275-1276, 1278-1279, 1281-1282, 1284-1285, 1287-1288, 1290-1291, 1293-1294, 1296-1297, 1299-1300, 1302-1303, 1305-1306, 1308-1309, 1311-1312, 1314-1315, 1317-1318, 1320-1321, 1323-1324, 1326-1327, 1329-1330, 1332-1333, 1335-1336, 1338-1339, 1341-1342, 1344-1345, 1347-1348, 1350-1351, 1353-1354, 1356-1357, 1359-1360, 1362-1363, 1365-1366, 1368-1369, 1371-1372, 1374-1375, 1377-1378, 1380-1381, 1383-1384, 1386-1387, 1389-1390, 1392-1393, 1395-1396, 1398-1399, 1401-1402, 1404-1405, 1407-1408, 1410-1411, 1413-1414, 1416-1417, 1419-1420, 1422-1423, 1425-1426, 1428-1429, 1431-1432, 1434-1435, 1437-1438, 1440-1441, 1443-1444, 1446-1447, 1449-1450, 1452-1453, 1455-1456, 1458-1459, 1461-1462, 1464-1465, 1467-1468, 1470-1471, 1473-1474, 1476-1477, 1479-1480, 1482-1483, 1485-1486, 1488-1489, 1491-1492, 1494-1495, 1497-1498, 1500-1501, 1503-1504, 1506-1507, 1509-1510, 1512-1513, 1515-1516, 1518-1519, 1521-1522, 1524-1525, 1527-1528, 1530-1531, 1533-1534, 1536-1537, 1539-1540, 1542-1543, 1545-1546, 1548-1549, 1551-1552, 1554-1555, 1557-1558, 1560-1561, 1563-1564, 1566-1567, 1569-1570, 1572-1573, 1575-1576, 1578-1579, 1581-1582, 1584-1585, 1587-1588, 1590-1591, 1593-1594, 1596-1597, 1599-1600, 1602-1603, 1605-1606, 1608-1609, 1611-1612, 1614-1615, 1617-1618, 1620-1621, 1623-1624, 1626-1627, 1629-1630, 1632-1633, 1635-1636, 1638-1639, 1641-1642, 1644-1645, 1647-1648, 1650-1651, 1653-1654, 1656-1657, 1659-1660, 1662-1663, 1665-1666, 1668-1669, 1671-1672, 1674-1675, 1677-1678, 1680-1681, 1683-1684, 1686-1687, 1689-1690, 1692-1693, 1695-1696, 1698-1699, 1701-1702, 1704-1705, 1707-1708, 1710-1711, 1713-1714, 1716-1717, 1719-1720, 1722-1723, 1725-1726, 1728-1729, 1731-1732, 1734-1735, 1737-1738, 1740-1741, 1743-1744, 1746-1747, 1749-1750, 1752-1753, 1755-1756, 1758-1759, 1761-1762, 1764-1765, 1767-1768, 1770-1771, 1773-1774, 1776-1777, 1779-1780, 1782-1783, 1785-1786, 1788-1789, 1791-1792, 1794-1795, 1797-1798, 1800-1801, 1803-1804, 1806-1807, 1809-1810, 1812-1813, 1815-1816, 1818-1819, 1821-1822, 1824-1825, 1827-1828, 1830-1831, 1833-1834, 1836-1837, 1839-1840, 1842-1843, 1845-1846, 1848-1849, 1851-1852, 1854-1855, 1857-1858, 1860-1861, 1863-1864, 1866-1867, 1869-1870, 1872-1873, 1875-1876, 1878-1879, 1881-1882, 1884-1885, 1887-1888, 1890-1891, 1893-1894, 1896-1897, 1899-1900, 1902-1903, 1905-1906, 1908-1909, 1911-1912, 1914-1915, 1917-1918, 1920-1921, 1923-1924, 1926-1927, 1929-1930, 1932-1933, 1935-1936, 1938-1939, 1941-1942, 1944-1945, 1947-1948, 1950-1951, 1953-1954, 1956-1957, 1959-1960, 1962-1963, 1965-1966, 1968-1969, 1971-1972, 1974-1975, 1977-1978, 1980-1981, 1983-1984, 1986-1987, 1989-1990, 1992-1993, 1995-1996, 1998-1999, 2000-2001, 2003-2004, 2006-2007, 2009-2010, 2012-2013, 2015-2016, 2018-2019, 2021-2022, 2024-2025, 2027-2028, 2030-2031, 2033-2034, 2036-2037, 2039-2040, 2042-2043, 2045-2046, 2048-2049, 2051-2052, 2054-2055, 2057-2058, 2060-2061, 2063-2064, 2066-2067, 2069-2070, 2072-2073, 2075-2076, 2078-2079, 2081-2082, 2084-2085, 2087-2088, 2090-2091, 2093-2094, 2096-2097, 2099-2100, 2102-2103, 2105-2106, 2108-2109, 2111-2112, 2114-2115, 2117-2118, 2120-2121, 2123-2124, 2126-2127, 2129-2130, 2132-2133, 2135-2136, 2138-2139, 2141-2142, 2144-2145, 2147-2148, 2150-2151, 2153-2154, 2156-2157, 2159-2160, 2162-2163, 2165-2166, 2168-2169, 2171-2172, 2174-2175, 2177-2178, 2180-2181, 2183-2184, 2186-2187, 2189-2190, 2192-2193, 2195-2196, 2198-2199, 2200-2201, 2203-2204, 2206-2207, 2209-2210, 2212-2213, 2215-2216, 2218-2219, 2221-2222, 2224-2225, 2227-2228, 2230-2231, 2233-2234, 2236-2237, 2239-2240, 2242-2243, 2245-2246, 2248-2249, 2251-2252, 2254-2255, 2257-2258, 2260-2261, 2263-2264, 2266-2267, 2269-2270, 2272-2273, 2275-2276, 2278-2279, 2281-2282, 2284-2285, 2287-2288, 2290-2291, 2293-2294, 2296-2297, 2299-2300, 2302-2303, 2305-2306, 2308-2309, 2311-2312, 2314-2315, 2317-2318, 2320-2321, 2323-2324, 2326-2327, 2329-2330, 2332-2333, 2335-2336, 2338-2339, 2341-2342, 2344-2345, 2347-2348, 2350-2351, 2353-2354, 2356-2357, 2359-2360, 2362-2363, 2365-2366, 2368-2369, 2371-2372, 2374-2375, 2377-2378, 2380-2381, 2383-2384, 2386-2387, 2389-2390, 2392-2393, 2395-2396, 2398-2399, 2401-2402, 2404-2405, 2407-2408, 2410-2411, 2413-2414, 2416-2417, 2419-2420, 2422-2423, 2425-2426, 2428-2429, 2431-2432, 2434-2435, 2437-2438, 2440-2441, 2443-2444, 2446-2447, 2449-2450, 2452-2453, 2455-2456, 2458-2459, 2461-2462, 2464-2465, 2467-2468, 2470-2471, 2473-2474, 2476-2477, 2479-2480, 2482-2483, 2485-2486, 2488-2489, 2491-2492, 2494-2495, 2497-2498, 2500-2501, 2503-2504, 2506-2507, 2509-2510, 2512-2513, 2515-2516, 2518-2519, 2521-2522, 2524-2525, 2527-2528, 2530-2531, 2533-2534, 2536-2537, 2539-2540, 2542-2543, 2545-2546, 2548-2549, 2551-2552, 2554-2555, 2557-2558, 2560-2561, 2563-2564, 2566-2567, 2569-2570, 2572-2573, 2575-2576, 2578-2579, 2581-2582, 2584-2585, 2587-2588, 2590-2591, 2593-2594, 2596-2597, 2599-2600, 2602-2603, 2605-2606, 2608-2609, 2611-2612, 2614-2615, 2617-2618, 2620-2621, 2623-2624, 2626-2627, 2629-2630, 2632-2633, 2635-2636, 2638-2639, 2641-2642, 2644-2645, 2647-2648, 2650-2651, 2653-2654, 2656-2657, 2659-2660, 2662-2663, 2665-2666, 2668-2669, 2671-2672, 2674-2675, 2677-2678, 2680-2681, 2683-2684, 2686-2687, 2689-2690, 2692-2693, 2695-2696, 2698-2699, 2701-2702, 2704-2705, 2707-2708, 2710-2711, 2713-2714, 2716-2717, 2719-2720, 2722-2723, 2725-2726, 2728-2729, 2731-2732, 2734-2735, 2737-2738, 2740-2741, 2743-2744, 2746-2747, 2749-2750, 2752-2753, 2755-2756, 2758-2759, 2761-2762, 2764-2765, 2767-2768, 2770-2771, 2773-2774, 2776-2777, 2779-2780, 2782-2783, 2785-2786, 2788-2789, 2791-2792, 2794-2795, 2797-2798, 2800-2801, 2803-2804, 2806-2807, 2809-2810, 2812-2813, 2815-2816, 2818-2819, 2821-2822, 2824-2825, 2827-2828, 2830-2831, 2833-2834, 2836-2837, 2839-2840, 2842-2843, 2845-2846, 2848-2849, 2851-2852, 2854-2855, 2857-2858, 2860-2861, 2863-2864, 2866-2867, 2869-2870, 2872-2873, 2875-2876, 2878-2879, 2881-2882, 2884-2885, 2887-2888, 2890-2891, 2893-2894, 2896-2897, 2899-2900, 2902-2903, 2905-2906, 2908-2909, 2911-2912, 2914-2915, 2917-2918, 2920-2921, 2923-2924, 2926-2927, 2929-2930, 2932-2933, 2935-2936, 2938-2939, 2941-2942, 2944-2945, 2947-2948, 2950-2951, 2953-2954, 2956-2957, 2959-2960, 2962-2963, 2965-2966, 2968-2969, 2971-2972, 2974-2975, 2977-2978, 2980-2981, 2983-2984, 2986-2987, 2989-2990, 2992-2993, 2995-2996, 2998-2999, 3000-3001, 3003-3004, 3006-3007, 3009-3010, 3012-3013, 3015-3016, 3018-3019, 3021-3022, 3024-3025, 3027-3028, 3030-3031, 3033-3034, 3036-3037, 3039-3040, 3042-3043, 3045-3046, 3048-3049, 3051-3052, 3054-3055, 3057-3058, 3060-3061, 3063-3064, 3066-3067, 3069-3070, 3072-3073, 3075-3076, 3078-3079, 3081-3082, 3084-3085, 3087-3088, 3090-3091, 3093-3094, 3096-3097, 3099-3100, 3102-3103, 3105-3106, 3108-3109, 3111-3112, 3114-3115, 3117-3118, 3120-3121, 3123-3124, 3126-3127, 3129-3130, 3132-3133, 3135-3136, 3138-3139, 3141-3142, 3144-3145, 3147-3148, 3150-3151, 3153-3154, 3156-3157, 3159-3160, 3162-3163, 3165-3166, 3168-3169, 3171-3172, 3174-3175, 3177-3178, 3180-3181, 3183-3184, 3186-3187, 3189-3190, 3192-3193, 3195-3196, 3198-3199, 3200-3201, 3203-3204, 3206-3207, 3209-3210, 3212-3213, 3215-3216, 3218-3219, 3221-3222, 3224-3225, 3227-3228, 3230-3231, 3233-3234, 3236-3237, 3239-3240, 3242-3243, 3245-3246, 3248-3249, 3251-3252, 3254-3255, 3257-3258, 3260-3261, 3263-3264, 3266-3267, 3269-3270, 3272-3273, 3275-3276, 3278-3279, 3281-3282, 3284-3285, 3287-3288, 3290-3291, 3293-3294, 3296-3297, 3299-3300, 3302-3303, 3305-3306, 3308-3309, 3311-3312, 3314-3315, 3317-3318, 3320-3321, 3323-3324, 3326-3327, 3329-3330, 3332-3333, 3335-3336, 3338-3339, 3341-3342, 3344-3345, 3347-3348, 3350-3351, 3353-3354, 3356-3357, 3359-3360, 3362-3363, 3365-3366, 3368-3369, 3371-3372, 3374-3375, 3377-3378, 3380-3381, 3383-3384, 3386-3387, 3389-3390, 3392-3393, 3395-3396, 3398-3399, 3401-3402, 3404-3405, 3407-3408, 3410-3411, 3413-3414, 3416-3417, 3419-3420, 3422-3423, 3425-3426, 3428-3429, 3431-3432, 3434-3435, 3437-3438, 3440-3441, 3443-3444, 3446-3447, 3449-3450, 3452-3453, 3455-3456, 3458-3459, 3461-3462, 3464-3465, 3467-3468, 3470-3471, 3473-3474, 3476-3477, 3479-3480, 3482-3483, 3485-3486, 3488-3489, 3491-3492, 3494-3495, 3497-3498, 3500-3501, 3503-3504, 3506-3507, 3509-3510, 3512-3513, 3515-3516, 3518-3519, 3521-3522, 3524-3525, 3527-3528, 3530-3531, 3533-3534, 3536-3537, 3539-3540, 3542-3543, 3545-3546, 3548-3549, 3551-3552, 3554-3555, 3557-3558, 3560-3561, 3563-3564, 3566-3567, 3569-3570, 3572-3573, 3575-3576, 3578-3579, 3581-3582, 3584-3585, 3587-3588, 3590-3591, 3593-3594, 3596-3597</p>

- Accent. *See stress*
- Accusative case 107-111, in declension tables 316-317
 functions of accusative 107, 111
 accusative and prepositions 107-108, 111,
 adjectives singular 110-111, 324; adjectives plural 270, 324
 formation nouns singular 108-109; nouns plural 270
 possessive pronouns 110, 322,
 of destination with **на** to 259
- Adjectives
 declension tables 324
 frequently used adjectives 44, 45
 in accusative singular 110-111; plural 270, 324
 in genitive 324
 in instrumental 324
 in locative 324
 in nominative 324
 adjective-noun agreement 36
- Adverbs 113-114
 formation 114
 in set expressions 217, in weather descriptions 120
 parallel forms 114
- Age. *See Expressions of age*
- Alphabet 2-3, 6-7, 10, 16-18, 20-21, 28, 29, 31
- Aspect of the verb. *See Verbal aspect*
- Assimilation of consonants 52, 73, 256
- Case 43, *also see specific cases*
- Colors 201, 206
- Comparative adjectives 210-213; intensifiers of quality 211, 212
- Comparative adverbs 234
- Comparative structures 213
- Conditions 297-301
 real condition 297-299
 unreal and hypothetical condition 300-301
- Conjunctions **и**, **й**, **та** vs **а** 5
- Conjugation of verb 79-82, 248-249, 251, 256, 325-326
- Consonants
 absence of aspiration for 3, 28
 assimilation 52, 73, 256
 consonants without letters **дж** and **дз** 51
 hard vs soft consonants 9, 20-21
 ever hard consonants 9, 21, 28, 29, 33, 38,
 ever soft consonants 7, 9
 lengthened consonants 31
 labial consonants 28, 33,
 velar consonants 84, 94, 95, 96
 vocalization of final /v/ 16, 65
 voiced vs voiceless 92
- Contrasting things 5
- Currency 231
- Dates 180, 183, 184-186
 dates stated vs date of an event 180, 184, 258

- Dative case 152-162, in declension tables 316-317
 functions of dative 152-153
 dative with prepositions 153
 adjectival singular 155; plural 291
 nominal singular 153; plural 290
 pronouns in singular and plural 322
 dative of modality and state 152-153
 verbs with dative 152, 162
- Days of week 111, weekday vs day-off 165-166
- Declension 50-51, 133-134, 179, of names 227-228, 236
- Demonstrative construction **це (то) + бути** *this + be* 4
- Demonstrative pronouns 37, 323
- Destination of motion or action 131, 145, 199, 259
- Direct object 107
- Directions, asking for and giving 199

Expressions of

- advice 153, 163
- age 152, 156, 161
- cause and effect 153
- comparison 210-211
- desire 163
- failed effort 67-68
- fondness 152, 163
- frequency 132
- future time 112, 132-133
- gratitude 34
- habitual action 60
- intention 106, 118
- necessity 153, 162-163
- negativity 8, 9, 142, 230, 231, 282
- origin 260
- obligation 153
- past time 60, 132-133
- permission 153
- personal opinion 293
- possession 131-132
- possibility 59, present and past 70, future 119, 271, 278
- present time 79, 132-133
- prohibition 153
- purpose 260
- uncertainty 152, 162

Feminine. See Gender

Favorite pastimes 117-118

Family 79

Food 166-170, ordering in restaurant 168

Formal vs familiar style 35, 39, 43, 88, honorifics 247

Future tense

- Imperfective analytical 112-113, vs imperfective synthetic 192
- Imperfective synthetic 191-192
- Perfective 200-201, 204-205

- function 200
 formation 200-201
- Gender**
 adjectives 36
 feminine 20
 masculine 20, 21
 neuter 20, 32, 64
- Genitive case** 131-136, in declension tables 316-317
 formation
 adjectival singular 136; adjectival plural 225-226
 nominal singular 133, -a vs -y 133-135; nominal plural 223-225
 prepositions 133
 pronouns 136, 322-324
 function 131, 132, 133, 223-224, 271
 absence, lack of sth 132, 231
 locations at sb's place 132
 possession 131
 quantification 223-224, 271, 274
 time 133
- Greetings and good-byes** 46
- Hard consonants.** See **Consonants**
- Health** 269, 274-277
- Holidays** 72
- Hotel** 221-222
- Imperative**
 direct imperative 272
 indirect imperative or request 272-273, 279-280
- Impersonal sentences** 296
- Instrumental case** 176-179, in declension tables 316-317
 formation
 adjectival singular 178-179; adjectival plural 293
 baby animal names 179
 nominal singular 177-178; nominal plural 291-292
 pronouns 322-324
 function 176-177, 291
 accompaniment and interaction 176, 182
 instrument 176, 182,
 location 176, 177, 183
 locomotion 176
 traversive 176
 verbs requiring instrumental 177, 181, 182,
- Invitations** 131, 145
- Likening things** 5
- Locative case** 82-85, in declension tables 316-317
 formation
 adjectival singular 85; adjectival plural 248
 nominal singular 83; nominal plural 247
 prepositions with locative 83, 84, 247
 pronouns 322-324

function 82, 247

Masculine. *See* Gender

Mathematic equations 37, 53

Months 179-180

Motion verbs 203-204, 326-327

future perfective of 251, 258, 259

on foot vs by vehicle 204, 207

prefixed 251, 258-259

Names 39, *see also* Declension of names

diminutive names 49

first name 39, 327-329

human vs names of institutions 123

mountain names 225

parts of human body 276

patronymics 250, 257-258

regions of Ukraine 252, 330-331

second name 39, 227-228, 236, 329

street names 196, 197-199, 208-210

titles of films 124

Україна 246

Nationalities

masculine 68

feminine 95

Negation 8, 9

Neuter. *See* Gender

Nominative case in declension tables 316-317

formation

adjectival singular 36-37; adjectival plural 65

nominal singular, i.e. dictionary form 43; nominal plural 63

function 44, 62-63

Noun 50-51

Nouns **місто** vs **місце** 183

Numerals

1 + noun phrase 38, 202, 206, 229

2, 3, and 4 + noun phrase 202-203, 236-237

5 and more + noun phrase 223, 226-227, 229-232

cardinal 34, 52, 73, 74, 101, 120, 226, 285, 324-325

decimal 232

ordinal 156-158, 324

telephone numbers 101-102

Origin 260

Past tense

formation 60-61

irregular past tense forms 61

past imperfective function 60

past tense expressions 60

past perfective function 61

Patronymics. *See* Names

Pointing to things 4

- Possibility, present and past 70, future 119
- Possession 132
- Prepositions
 and cases 318-321
 with accusative 107-108, 111
 with dative 153
 with genitive 133, 259
 with instrumental 176, 178, 183
 locative 82-84, 247
до 259
завдяки 153
на in set expressions 83, in destination 259
о (об) 159
по vs **у** in locative 84
- Present tense 79-82, *also see* Conjugation.
- Prices 232-233
- Professions 47, 181, male and female 189
- Pronouns
 demonstrative 49, 323
 interrogative 35, 37, 53, **що?** vs **який?** 93, 324
 personal 19, 322, in accusative 110
 possessive 22, 23, 24, 25, 322-323, **свій** *one's own* 216
- Questions 86-88
 alternative 88
 disjunctive 88
 question words 86-87
 special 8, 31, 35, 37, 53, 86-87, **що?** vs **який?** 93
 word order in special questions 87
 yes/no 4, 86
- Requests 272, 279-280
- Restaurant ordering 168, menu 169-170
- Shopping 151-152
- Sound changes 321
 accusative singular 109, 115-116, 321
 dative singular 154-55; plural 290
 genitive singular 135, 138, 139; plural 224-225
 instrumental singular 178; plural 292
 locative singular 84-85, 95, 96; plural 248, 253, 254, 255
 nominative plural 64
- Spelling 2, 7, 20
- Stem. *See* Word stem
- Stress 3, 14
 accusative singular 109
 adverb 114
 dative plural 290-291
 genitive singular 135
 instrumental singular 179; plural 292
 locative singular 85; plural 247
 nominative plural 65
 numerals 52, ordinal 158

patronymics 250
 present tense 81-82
 vocative singular 90
 Superlative adjectives 210-214, intensifiers of quality 211
 Superlative adverbs 234-235

Telephone conversation 190
 Temperature 120-121, of human body 275
 Tense. *See* Future tense; Past tense; Present tense
 Time by the clock 158-159, 164-165, 187, 188
 Trains 175, schedules 187-188
 Traveling 175

University studies 303-307

Vacation 72, *also see* Favorite pastimes 117-118

Velar shift 93, 94, 95, 96, 154

Verb

aspect 59, 62
 beginning, continuation, and end of action 62
 conjugation 80-82, 325-327
 infinitive 59
 of motion, *see* Motion verbs
 reflexive 59, 248-249, 256
 tense. *See* Future tense, Past Tense, Present Tense
 transitive 249
бути *to be* 19
вивчати and **навчатися** 303

Vocative case 88-90, in declension tables 316-317

Vowels 3, 8, 10, 18, 21

convergence of /e/ with /i/ 3, 8
 labialization of /o/ 3

Word order

special questions 87, in conditional sentences 300

Word stem 63, 134, 178, 179

softening of final -л 69

Dictionary

Ukrainian-English & English-Ukrainian

Словник

Українсько-англійський та англо-український

How to Use the Dictionary

This dictionary introduces the learner to the core Ukrainian word-stock that: 1) has the highest frequency of usage in everyday communication; 2) is stylistically neutral; 3) is more likely used in spoken rather than written speech. Its acquisition and creative utilization will ensure adequate communication in all major everyday situations of most informal and some formal settings. It is a learner's dictionary and, unlike any other Ukrainian dictionary published so far, it gives essential information needed in order to use every given word in actual communication. The dictionary is made up of two interrelated parts, Ukrainian-English and English-Ukrainian.

The presentation of each word includes:

- 1) its phonetic description, i.e., stress, stress shifts (**сестр|я** sister, *pl.* -и), phonetic variants (**вчитель** teacher, var. **учитель**), phonetic mutations (**ніч** vs. **ночі** night, presented as н|іч, *f.* -очі night);
- 2) morphological description, i.e., the endings it takes in specific positions in a sentence;
- 3) description of the word meaning, usually a number of its most frequent meanings;
- 4) some most common idiomatic expressions it is used in; these are marked by the ♦;
- 5) simple illustrations of the word's usage;
- 6) stylistic and functional characteristics of the word where pertinent, such as informal, formal, colloquial, Kyiv standard, and Galician standard, *fam.* **Василь** *Vasyl* (first name) vs. *form.* **пан Василь** *Mr. Vasyl**; *colloq.* **нема** vs. *form.* **немає** *there isn't*; *Galician standard* vs. *Kyiv standard*, *Gal.* **прошу** vs. *Kyiv* **будь ласка** *please, here you are*.

Each description follows the same pattern for a given part of speech. The vertical bar (|) divides the stem or unchanging part of the word from its ending. The unchanging part is omitted in description. When it is used in its dictionary form as part of an expression, it is represented by its initial letter and a period, **весн|я**, *f.* spring, **ранн|я** (**пізн|я**) *v.* early (late) spring. When it is used in a form different from its dictionary form, it is represented by a tilde and the ending: **весн|я**, *f.* spring ... ♦ **до -и / -ою** which stands for **до весни** *by spring* and **весною** *in spring* respectively. If the stem undergoes consonant shifts or vowel changes the relevant form is presented as follows: **р|ік**, *m.*; **-оку** year, *L.* **у -оці**, when **-оку** stands for the genitive singular **року**, and *L.* **у -оці** - for locative singular **у році**. When the productive stem of the word occurs in a form other than the dictionary one the inserted vertical bar | will mark it as the one that should be used for declension (if it's a noun, adjective, etc.) or conjugation (if it's a verb). Thus for the item appearing here under the entry **г|ість**, *m.*; **-остя** guest, the productive form is not **гість** but **г-** which is used for other case forms: **гостя**, **гостеві**, **гостем**, **гості**, **гостей**, **гостям**, etc. So if you come across a word whose stem is divided by the |, you can be sure that it undergoes sound changes in its stem, **кн|иж|ка**, *f.* book, **товст|а** *k.* thick book. *L.* **у -ці** (*у книжці*), *G.* *pl.* **-ок** (*книжок*). In the English explanations, the articles are often omitted.

Noun (n.) is given in the nominative singular, followed by the label for its grammatical gender *m.* (masculine), *f.* (feminine), or *nt.* (neuter) in the Ukrainian-English dictionary, and by the label *n.* (noun) in the English-Ukrainian dictionary. The singular case forms are indicated only by the respective capital letter, as in *L.* for locative singular, or *I.* for instrumental singular. By contrast, the plural case forms are represented by *pl.* following the capital initial letter of the case, as in *G.* *pl.* for genitive plural, etc. The gender label is absent after the nouns used only in plural, instead *only pl.* is used: **двері**, *only pl.* door; *only sg.* follows the nouns used only in singular: **морозиво**, *only sg.* ice-cream. Also given is the case form that differs in stem or stress from the nominative singular, **дру|г**, *m.* friend, *N.* *pl.* -зі. Being problematic even for native speakers of Ukrainian, the *genitive singular* form is always given for the inanimate masculine nouns of 2nd declension and sometimes for nouns of other declensions. It follows their dictionary form immediately after a comma and has no label of *G.*: **будин|ок**, *m.*, **-ку** house. After the description of meaning, other case endings that deviate from the rule are given. Most often it is the ending of the *locative singular (L.)* with the preposition **у (в)** or **на** which corresponds to the English *in, inside, at*, and forms a set expression with the noun. It is best memorized, cf. **у магазині** *in a store*, but **на пошті** *at a post office*, **в університеті** *at a university* but **на факультеті** *at a (university) department*. Where appropriate, a frequently used phraseological expression with the respective word is furnished, **вих|ід**, *m.*, **-оду** exit, way-out, ♦ **немає -оду** no exit.

Adjective (adj.) is introduced by its masculine nominative singular form, followed by the label *adj.*: **жовт|ий**, *adj.* yellow; **син|ий**, *adj.* blue. The stem is also marked by the vertical bar |. The learner is expected to know that the feminine adjectives end in **-а** for hard stems, **жовта** квітка *a yellow flower*, and **-я** for soft stems, **синя** фарба *a blue paint*, the neuter ends in **-е** for hard stems, **жовте** авто *a yellow car*, or **-є** for soft stems, **синє** небо *a blue sky*, and all plural adjectives without exception end in **-і**, **жовті** квітки *yellow flowers*, **сині** фарби *blue paints*. For adjectives with irregular forms of comparative degree only the *comparative degree (comp.)* is given, the expectation being that the learner can easily coin the superlative by adding the prefix **най-** to the comparative form: **великий**, *adj.* big, large, great; *comp.* **більший** bigger, *superlative* **найбільший** the biggest.

Adverb (adv.) is normally given as a separate entry in those cases when it is not derived from a respective adjective: **взагалі**, *adv.* *in general, generally speaking*; or when the meaning of the adverb is different from that of the cognate adjective, cf.: **гарний**, *adj.* beautiful, pleasant and **гарно**, *adv.*, *colloq.* alright, fine, OK. The learner is also expected to know that the comparative and superlative forms of all adverbs take the ending **-е**: **довго** *for a long time* - **довше** *for a longer time* - **найдовше** *for the longest time*.

Cardinal numerals (card.) The genitive case form of the cardinal numeral is given and the case form of the noun following it when this numeral + noun combination either stands on its own or is used as the subject or inanimate object of the sentence: **чотир|и**, *card.*, **-ох** four, + *N. pl.*; **віс|ім**, *card.*, **-осьми** eight + *G. pl.* This is to say that, after these numerals, the nouns are to be in the *N. pl.* and *G. pl.* respectively: **чотири** гривні *four hryvnias* and **вісім гривень** *eight hryvnias*. Declension tables of cardinal numerals can be found in the Appendices, pp. 324-325.

Ordinal numerals (ord.) take the same case endings as adjectives: for masculine **-ий**, **перший** *first*, or **-ій**, **третій** *third*; for feminine **-а**, **перша** or **-я**, **третья**, and for neuter **-е**, **перше** or **-с**, **третьє**. An ordinal numeral is normally derived from its cardinal counterpart by adding the adjectival ending **-ий** (**-а**, **-е** or **-і**), **п'ять** *five* - **п'ятий**

fifth. Ordinal numerals are given as a separate entry only in cases when they do not follow the general rule of formation, *card. один one - ord. перший first*; or have mutations even if they follow the rule, *сім seven - сьомий seventh*. The learner is expected to know that they decline like adjectives and like adjectives they have three gender forms with the same set of adjectival endings for singular and one genderless for plural, -і.

Verb (v.). The imperfective infinitive as the basic form of the verb is given first. It is followed only by the 3rd person plural ending (for *вони they*) of the present tense, if the verb conjugates by the general rules. When the stem mutation affects other present tense forms, these forms are also given in the following sequence: 1st person singular, 2nd person singular, and 3rd person plural: **любіти, -лю, -иш, -лять ...** to like, love. (The forms of 3rd pers. sg., 1st and 2nd pers. pl. are omitted when their stems are identical with that of the 2nd pers. sg. Hence the complete present tense conjugation of the verb **робіти to do, я роблю I do, ти робиш you do, він робить he does, ми робимо we do, ви робите you do, вони роблять they do**, will be presented only as **робіти, -лю, -иш, -лять; ... to do**. Then, after the semicolon in bold (;) the perfective infinitive is given either in full, **пояснювати, -ють; пояснити, -ять** to explain, or represented only by the prefix, if the perfective forms differ from the imperfective conjugation only by the prefix, **чита́ти, -ють; про-** to read. This means that in its future perfective conjugation, it takes the present tense endings. Then the information on how the verb combines with nouns is given - the label *tran.* for transitive verbs which take a direct accusative object, and *intr.* for intransitive, *refl.* for reflexive ones, etc. In exceptional cases when the transitive verb takes a noun in the genitive the case symbol will be given after *tran.* + G. The case forms of its objects, with prepositions where required, are also indicated as + D. for the dative, + I. for the instrumental and so on: **радіти, -жу, -ять; по-**, *tran.* to advise sth to sb + A. + D.

If the perfective form of the verb has a different conjugation pattern, its 3rd person plural form is furnished: **назива́ти, -ють; назва́ти, -уть, tran.** to name, give a name to sb or sth + I. For verbs that are irregular, all their tense forms are spelled out: **їсти, їм, їси, їсть, їмо, їсте, їдять; з'-; ра. їв, їла, їло, їли, tran.** to eat. Minimal word combinations or short sentences as illustrations of specific usage are often given.

The past participle form of each verb follows the description of its meaning. It is marked by the label *pa. pple.*, its English equivalent is given: **переклада́ти, -ють; перекласти, перекладу́ть, tran.** + A. to translate, etc. [...]. *pa. pple. перекладений* translated; [...]. Sometimes the meaning of the *pa. pple.* considerably differs from that of its infinitive: **запита́ти, tran.** + A. to ask; *pa. pple. запитаний* asked; requested; in demand.

The imperative mood of each verb is given at the end of its description. An exclamation mark singles it out. Imperfective imperative comes first and in two forms. One is addressed to the 2nd person singular **ти you, пиши!** write! It is used in familiar, informal communication or when one chooses to be impolite with a stranger. Following it is the ending of the 2nd person plural imperative, used in polite or formal communication, **-іть!** representing the form **пишіть!** After these two forms of the imperfective imperative, come two respective forms of the perfective imperative. Because for the verb **писати** these forms differ from the imperfective only by the prefix **на-**, they are represented only by that prefix, which the learner should add to the stems of the imperfective forms. Thus the abbreviated description of the imperative of **писати** is **(на)пиши! -іть!** instead of its full description: *impf. пиши! пишіть!*; *pf. напиши! напишіть!* If the stress is not on the ending it means that it stays on the same syllable of the 2nd person singular. The learner is expected to know that the omitted imperative form addressed to 1st person plural and corresponding to the English *let us + infinitive (Let's write!)* is derived by adding the ending **-мо** to the imperative 2nd person singular stem if it ends in a consonant, **їж! - їжмо!** let's eat!, and **-імо,** if it ends in the vowel **-и, скажи! - скажімо!** let's say!

Perfective infinitive of each verb is listed separately and alphabetically in the body of the Ukrainian-English Dictionary with reference to a full description under the imperfective infinitive: **помогти, pf., see помагати** or **взяти, pf., see брати**. If no perfective infinitive is listed that means that the verb is irregular and does not have it: **бути, pres.** for all persons **є;** *no pf.; fut. будуть, intr.* to be; **будь! -те!**

Preposition (prep.). It is important to bear in mind that the meaning of Ukrainian prepositions in *verb + noun* collocations often depends on whether static or dynamic relations are expressed. One and the same preposition often requires the noun after it to be in one case if the static position is denoted and in a different case when motion is involved. Two labels are used to distinguish between these situations only when they require different case forms: *posn.*, short for 'a static position', and *dir.*, short for 'direction of motion'. The rule of thumb is that the static position (*posn.*) is expressed by *preposition + noun in the locative*: **Книжка на столі.** The book is on the table. The direction (*dir.*) is expressed by the same *preposition + noun in the accusative*: **Поклади книжку на стіл.** Put the book on the table. The relations of static position and direction can also be expressed by other prepositions requiring other case forms. This information is offered in the description of the respective word.

Synonyms and antonyms The dictionary entry often refers the learner to other words that have an identical (synonyms) or opposite (antonyms) meanings. The reference *See* directs the learner to the synonym that should be given preference of the two, while *Also see* refers to the synonym used in actual speech but not preferable.

The Ukrainian-English and the English-Ukrainian parts of the dictionary are connected and it is a good strategy always to look up the same item in both these parts to get the fullest information about it: **airplane**, should be followed by reading the description of its Ukrainian equivalent in the Ukrainian-English Dictionary, **літак**. The learner should make it a habit to use the dictionary not only while doing translation exercises but also when creating with language and generating one's own Ukrainian speech. When in the slightest unsure, always consult the dictionary.

Ukrainian Alphabet

No.	Letter	Cursive	Its name	English spelling equivalent	No.	Letter	Cursive	Its name	English spelling equivalent
1.	А, а	А, а	/a/	A, a	18.	Н, н	Н, н	/en/	N, n
2.	Б, б	Б, б	/be/	B, b	19.	О, о	О, о	/o/	O, o
3.	В, в	В, в	/ve/	V, v	20.	П, п	П, п	/pe/	P, p
4.	Г, г	Г, г	/he/	H, h	21.	Р, р	Р, р	/er/	R, r
5.	Ґ, ґ	Ґ, ґ	/ge/	G, g	22.	С, с	С, с	/es/	S, s
6.	Д, д	Д, д	/de/	D, d	23.	Т, т	Т, т	/te/	T, t
7.	Е, е	Е, е	/e/	E, e	24.	У, у	У, у	/u:/	U, u
8.	Є, є	Є, є	/je/	le, ie	25.	Ф, ф	Ф, ф	/ef/	F, f
9.	Ж, ж	Ж, ж	/zhe/	Zh, zh	26.	Х, х	Х, х	/kha:/	Kh
10.	З, з	З, з	/ze/	Z, z	27.	Ц, ц	Ц, ц	/tse/	Ts, ts
11.	И, и	И, и	/y/	Y, y	28.	Ч, ч	Ч, ч	/che/	Ch, ch
12.	І, і	І, і	/i/	I, i	29.	Ш, ш	Ш, ш	/sha/	Sh, sh
13.	Ї, ї	Ї, ї	/ji/	I, i	30.	Щ, щ	Щ, щ	/shcha/	Shch, shch
14.	Й, й	Й, й	/jot/	I, i	31.	..., ь	..., ь	znak mjakshennia	-
15.	К, к	К, к	/ka/	K, k	32.	Ю, ю	Ю, ю	/ju/	Iu, iu
16.	Л, л	Л, л	/el/	L, l	33.	Я, я	Я, я	/ja/	Ia, ia
17.	М, м	М, м	/em/	M, m					

Українсько-англійський словник Ukrainian-English Dictionary

А

а, *conj.* 1) and (*expresses opposition*), **Мені звати Юрко, а тебе?** My name is Yurko, and yours? 2) but, **не великий, а малий** not big, but small; 3) whereas, while, **Ярина живе у Києві, а Катерина – у Львові.** Yaryna lives in Kyiv whereas Kateryna lives in Lviv.

або, *conj.* or (*expresses the alternative based on options of no difference*), **На вихідні Максим дивиться телевизор а слухає музику.** On weekends Maksym watches TV or listens to music; *Cf.* **чи**, *conj.*

австрієць, *m.* Austrian, **На літаку він познайомився з одним –йцем.** He met an Austrian on board the plane. *N. pl.* –йці, **Ці мандрівники всі –йці.** These travelers are all Austrians.; *f.* –йка Austrian woman; *L. на –йці, G. pl. –йок.*

австрійський, *adj.* Austrian, **Ми летіли –ими авіалініями.** We flew by Austrian Airlines.

Австрія, *f.*, –ї Austria, **Я ніколи в житті не був в –ї.** I have never been to Austria in my life.

авт[о], *nt.*, –а car, automobile; –ом by car; *G. pl.* авт.

автобус, *m.*, –а bus; –ом by bus; + **сідати на а.** to take a bus.

автобусний, *adj.* bus, –а зупинка bus stop.

автовокзал, *m.*, –у a bus station (*usually larger in size*); *L. на –ї, dir. на а.*

агенція, *f.*, –ї agency; **тур-а.** travel agency; **а. новин** news agency. *L. в –ї.*

адвокат, *m.*, lawyer, attorney, counsel; **вчитися на –а** be trained as a lawyer; **звертатися до + G.** (наймати + A.) –а turn to (hire) a lawyer, **працювати –ом** work as a lawyer.

адміністратор, *m.* 1) an administrator, manager (in hotel); 2) receptionist (in hotel), **Я замовив кімнату в –а готелю.** I booked a room with the hotel administrator. *N. pl. –и.*

адреса, *f.* address, **домашня а.** residential address, **а. відправника (отримувача)** sender's (receiver's) address; *dir.* **писати на –у** write to an address, **За якою –ою ви живете?** What address do you live at?

аеропорт, *m.*, –у airport, **міжнародний а.** «Бориспіль» Boryspil International Airport; *L. в –ї;* **таксівка до –у** taxi to the airport. See **летовище**.

Азовське море, *nt.*, –ого –я the Sea of Azov; *L. на –ому –ї* on the Sea of Azov; **на А. м.** to the Sea of Azov.

академія, *f.* academy; **Національний університет «Києво-Могилянська А.» (НаУКМА)** the National University of Kyiv Mohyla Academy; **Національна А. Наук України (НАНУ)** the National Academy of Sciences of Ukraine.

актор, *m.*, –а actor, **а. кіна (театру)** film (theater) actor; **провідний а.** leading man, **а. другого плану** supporting actor; *f.*, –ка actress, **провідна –ка** leading lady; *L. на –ці, G. pl. –ок.*

але, *conj.* but, however, **Я можу, а. не хочу.** I can but I don't want to.

алергія, *f.*, –ї allergy; **мати –ю на + A.** to be allergic to sth, **Він має –ю на антибіотики.** He's allergic to antibiotics.

Америка, *f.* America; **Сполучені Штати –ки** the United States of America; *L. в –ці.*

американець, *m.*, –нця American; *L. на –цеві, N. pl. –ці; –ка, f.* American woman; *L. на –нці, G. pl. –нок.*

американський, *adj.* American; –а **мрія** the American dream.

аналіз, *m.*, –у 1) analysis; 2) text, **а. крові** blood test.

англійець, *m.*, –йця Englishman; *L. на –йцеві; f.*, –йка Englishwoman; *L. на –йці, G. pl. –йок.*

англійський, *adj.* English, –а **мова** English language; **розмовляти –ою** to speak English.

антибіотик, *m.*, –а antibiotic; **приймати –и** to take antibiotics.

апетит, *m.*, –у appetite; **мати а. на + A.**, to have an appetite for sth, **Я маю а. на каву.** I feel like a cup of coffee. **Він не має –у.** He has no appetite.

аптека, *f.* pharmacy, **цілодобова а.** twenty-four hour pharmacy, **Місцева а.** працює без перерви на обід. The local pharmacy works without a lunch break.; *L. в –ці.*

арабський, *adj.* Arab, Arabic, –а **мова** Arabic language.

аркуш, *m.*, –а sheet (of paper), –і **паперу** sheets of paper, + **починати з чистого –а** to turn a new page.

археолог, *m.* archeologist, **Він завжди хотів стати –ом.** He has always wanted to become an archeologist.

архітектор, *m.*, –а architect.

архітектур[а], *f.* architecture, **модерна (стара) а.** modern (old) architecture; **Вона цікавиться старою римською –ою.** She is interested in old Roman architecture.

архітектурний, *adj.* architectural, **а. ансамбль (стиль)** architectural ensemble (style), –а **пам'ятка** architectural sight.

атмосфер[а], *f.* 1) atmosphere; 2) mood, tone, **У цьому готелі приємна а.** This hotel has a pleasant atmosphere.

баба

Б

баба, *f.*, ~и 1) grandmother; 2) *vulg.* woman; + базарна б. a gossip, chatterbox; *N. pl.* ~и, *G. pl.* баб or ~ів.

багаж, *m.*, ~у luggage, baggage; місце ~у piece of luggage; реєстрація ~у luggage check-in; ручний б. carry-on luggage; *I. sg.* ~ем.

багатий, *adj.* rich, wealthy; *comp.* ~ший.

багато, *adv.* + *G.* a lot of, many, б. днів many days; much, б. роботи a lot of work; б. часу much time; б. грошей much money, *comp.* більше more.

багато, *num.* a lot of, many, *G. and L.* -ьох, Він дзвонив до ~ьох фахівців. He called many specialists.; *D.* ~ьом, Фільм сподобався ~ьом глядачам. Many viewers liked the film.; *I.* ~ьма, Ми познайомилися з ~ьма цікавими людьми. We met many interesting people.

багатопверховий, *adj.* multistory, having several floors, б. будинок a multistory building.

бажання, *nt.* wish, desire, новорічні б. New Year wishes; мати б. to have a wish.

бажати, ~ють; по- + *G.* + *D.* to wish; + ~ю вам удачі. I wish you good luck.; + б. всього найкращого to wish all the best; *pa. ppl.* бажаний desired; (по)бажай! ~те!

базар, *m.*, ~у a bazaar; *L. na* ~і, *N. pl.* ~и

байдуже, *adv.* with indifference, indifferently; + Мені б. I don't care.

байдужий, *adj.* indifferent; бути ~им до + *G.* to be indifferent to sth/sb; Вона до цього цілком ~а. She is completely indifferent to it.

бакалаврат, *m.*, ~у bachelor's program, bachelor's studies; б. з + *G.* bachelor's degree in; Він навчався на ~і в Одеському університеті. He did his bachelor's studies at Odesa University.

бакалаврський, *adj.* bachelor's, pertaining to bachelor's degree, б. ступінь bachelor's degree, ~а програма bachelor's program.

балет, *m.*, ~у ballet, ходити на б. to go to the ballet.

балкон, *m.*, ~у balcony; *L. na* ~і, Він любить спати на ~і. He likes to sleep on the balcony.

бандур, *f.* bandura (Ukrainian national musical instrument); грати на ~і to play the bandura; ~ист, *m.* bandura player.

банк, *m.*, ~у bank; Національний Б. України the National Bank of Ukraine; *L. y* ~у.

банкір, *m.*, ~а banker, *N. pl.* ~и.

банкомат, *m.*, ~у ATM machine; виймати гроші з ~у to get money from an ATM; *N. pl.* ~и.

бар, *m.*, ~у bar, міні-б. mini-bar, соковий б. juice bar.

барв, *f.* color, різні ~и various colors.

басейн, *m.*, ~у swimming pool; ходити до ~у to go to swimming pool; плавати у ~і to swim in swimming pool.

баскетбол, *m.*, ~у basketball; грати в б. to play basketball.

білоруський

батьківщина, *f.* fatherland, homeland, mother country; *L. na* ~і.

батько, *m.* father, *N. pl.* ~и 1) fathers; 2) parents, Мої ~и живуть на селі. My parents live in the countryside.

бачити, ~ать; по-, *tran.* to see, Я бачив це уві сні. I saw it in a dream.; *pa. ppl.* (по)бачений seen; (по)бач! ~те!

бачитися; по-, *intr.* + *a/iz* + *I.* 1) to see each other, Побачимося завтра. I'll see you tomorrow.; 2) to go out with sb, Олекса Новачук бачиться з нею місяць. Oleksa Novachuk has gone out with her for a month.; (по)бач[ся] ~теся!

без, *prep.*, without + *G.*, б. роботи without work, б. сумніву without a doubt, б. мене without me.

безалкогольний, *adj.* nonalcoholic; б. напій a nonalcoholic drink.

бездротовий, *adj.* having no wires, wireless, б. інтернет (зв'язок) Wi-Fi Internet (connection), ~а мережа Wi-Fi network.

безкоштовний, *adj.* free of charge, gratis, at no cost, ~е навчання free education, б. квиток (проїзд, дзвінок) a free ticket (trip, phone call), ~і послуги free services.

безкоштовно, *adv.* for free, gratis, at no cost.

безперечно, *adv.* undoubtedly, surely, without a doubt.

берег, *m.*, ~а a coast (of sea), river bank; *L. na* ~зі, *N. pl.* ~ги.

березень, *m.*, ~ня March, Він народився першого ~ня. He was born on March 1; *L. y* ~ні.

бібліотека, *f.* library, дитяча (електронна, наукова, публічна, університетська) б. children's (electronic, scientific, public, university) library; *L. y* ~ці.

бібліотекар, *m.*, ~я librarian, Він працює ~ем. He works as a librarian.; *f.*, ~ка, Пані Скорина ~досвідчена ~ка. Mrs. Skoryna is an experienced librarian.; *L. na* ~ці, *G. pl.* ~ок.

бігати, ~ють; *intr.*, *multi.* to run, jog, Він любить б. уранці. He likes to jog in the morning.; Тут ніколи ніхто не ~є. Nobody ever runs here.; бігай! ~те!

бігти, ~жать; по-, *intr.*, *uni.* to run, jog, Куди це він ~жить? Where is he running to?; біж! ~іть! see *multi.* бігати.

бідний, *adj.* 1) poor; 2) unfortunate.

бізнесмен, *m.*, ~а businessman; *L. na* ~ові; *f.* ~ка businesswoman; *L. na* ~ці, *G. pl.* ~ок.

бік, *m.*, ~оку side, лівий (правий) б. left (right) side; + з одного ~у ..., з іншого ~у on the one hand ... on the other hand; на ~оці on the side.

білий, *adj.* white; + б. як сніг snow-white, ~а сорочка (сукня) white shirt (dress); + серед ~ого дня in plain daylight.

білорус, *m.* a Belarusian man; *f.* ~ка a Belarusian woman; *L. na* ~ці, *G. pl.* ~ок.

Білорусь, *f.* Belarus; у ~і in Belarus; до ~и to Belarus.

білоруський, *adj.* Belarusian, ~а мова Belarusian language.

біль

біль, *m.*, -олю pain, ache; **зубний б.** toothache, **головний б.** headache; з -одем with pain.

більше, *adv.*, *comp.* 1) more, **набагато б.** much more, **значно б.** considerably more; 2) any more in neg. sentences, **Він б. не працює тут.** He doesn't work here any more.; + **чим б., тим краще** the more the better. Also see **багато**.

більший, *adj.*, *comp.* of великий 1) bigger, larger, greater; **набагато б.** much bigger; in *comp.* structures **б. ніж (о) як** + *N.*, **б. за** + *A.*, **б. від** + *G.* more than; **Ця спальня -а., ніж та (як та, за ту, від тієї).** This bedroom is bigger than that one.

біля, *prep.* + *G.* 1) near, close to, **б. міста** near the city; 2) about, approximately, **б. десяти гривень** about ten hryvnias.

блакитний, *adj.* 1) sky-blue, azure, -е небо azure sky; 2) one of the two Ukrainian national colors; + **жовто-б.** yellow and blue; + -а мрія cherished dream.

близький, *adj.* close, near, **Ми -і друзі.** We are close friends.; *comp.* ближчий.

близько, *adv.* + *G.* 1) close, nearby; **Станція метра б. мого дому.** The subway station is near my house.; 2) approximately, about, **б. ста гривень** about a hundred hryvnias.

бо, *conj.*, *colloq.* because, for, as (cause), **Зроби це зараз, б. завтра буде пізно.** Do it now because it'll be too late tomorrow.

бог, *m.*, -а, god; + **Б. зна що** God knows what; *N. pl.* -и, *V.* **Боже!** Oh God! + **не доводить Боже!** God forbid!

боліти, -ять, *intr.*, *A.* + to ache, hurt, **Івана -ить голова.** Ivan has a headache. **Що вас -ить?** What ails you?; **боліти -іть!**

борщ, *m.*, -у, borshch, beet and cabbage soup (a beloved Ukrainian national dish). *N. pl.* -і.

боїтися, -юся, -ішся, -яться, *intr.* + *G.* to be afraid of, fear sth; **Він -іться літаків.** He is afraid to fly.; **бийся!** -тєся!

брама, *f.* gate, **через -у** through the gate; -ка, *f.* wicket-gate.

брат, *m.* 1) a brother; **рідний б.** a brother by birth (as opposed to a cousin), **двоюрідний б.** a cousin; 2) brother (*intimate form of address to man*); *N. pl.* -и.

брати, **беріуть**; **взяти**, -у, **визьмуть**, *tran.* 1) to take, **Вона завжди бере з собою телефон.** She always takes her phone along.; 2) to get, procure, obtain, **Цікаво, де це він бере гроші.** I'm curious where he gets the money. + **Звідки він взяв, що ... (Роман одружений)?** What makes him think that ... (Roman is married)?; + **б. + А. за дурня (f. дурепу)** to take sb for a fool; **Він завжди брав Івана за дурня.** He has always taken Ivan for a fool.; *pa. plie.* **взятий** taken; **беріи**, -іть; **визьми!** -іть!

брунатний, *adj.* brown, темно-б. діловий костюм dark brown business suit; Also see **коричневий**.

бувати, -ють; **по-** *intr.* to visit, frequent, **у (в) + L.** **Де ви -ли в Україні?** Where in Ukraine have you been?; **Я хочу по- у Львові.** I want to visit Lviv.; **б. на + L.** attend (a lecture, concert); **(по)бувай!** -те!; + **бувай (здоровий, -а)!** or **бувайте (здорові)!** so long, take care.

будинок, *m.*, -ку a house, building, edifice; *L.* у -ку.

ванна

будити, -жу, -ять; **роз-**, *tran.* to wake sb up, **Коли вас розбудити?** When do you want me to wake you up?; *pa. plie.* **розбуджений** woken; **(роз)будити!** -ть!

будитися, -жуся, -яться; з-, *refl.* to wake (oneself) up, **Коли ти -ишся?** When do you wake up?; **будися!** -тєся!

будній, *adj.* everyday, **б. день** weekday.

будувати, -ють; з-, *tran.* to build, construct; *pa. plie.* **збудований** built; **(з)будуй!** -те!

будь- *indef. part.* any, ever (expresses vagueness or indifference with pronouns and adverbs); **б.-хто** anybody, **б.-що** whatever, **б.-коли** any time, whenever, **б.-де** wherever, **б.-як** whichever way, carelessly.

будь ласка, + please (*lit. im.* be kind!), **скажіть, б. л.** tell me, please; + **ось, б. л.** here you are.

буква, *f.* letter; + **писати з великої (малої) -ви** to write in upper (lower) case; *G. pl.* -ов.

букністичний, *adj.* second-hand (bookstore); pertaining to rare books, -а книгарня second-hand bookstore.

бульвар, *m.*, -у boulevard, wide street typically lined with trees with a promenade in the middle, **б. Тараса Шевченка** Taras Shevchenko Boulevard; *L. на -і*; *N. pl.* -и.

бурштиновий, *adj.*, amber, of amber yellow color; made of amber.

бутерброд, *m.*, -у a sandwich, **робити б. із шинки, помідора та цибулі** to make a sandwich of ham, tomato, and onion; See **канапка**.

бути, *pres.* for all persons є; *no pf.*; *fut.* **будуть**, *intr.* to be, **Учора він -в на концерті.** Yesterday, he was at a concert.; + **Б. чи не б.?** To be or not to be?; **будь!** -те!; + **будьте здорові!** Bless you! (*in response to somebody sneezing, lit. be healthy*); + *im.* -**дьмо, гей!** cheers!, to our health! (*popular Ukrainian drinking toast repeated three times*).

буханка, *f.* loaf (of bread), **б. житнього (пшеничного) хліба** loaf of rye (wheat) bread, *L. на -ці*, *G. pl.* -ок.

В

в, *prep.*, *var.* у, *уві* 1) in, at (with *L.* location inside), **в університеті** in/at university; 2) on (with *A.* of week days), **у неділю** on Sunday; 3) into, to (+ *A.* direction of motion), **поставити у кімнату** to put into a room.

вагон, *m.*, -а train car, **пасажирський в.** passenger car, **купейний (плацкартний, загальний) в.** second- (third-, fourth-) class car, **спальний в.** sleeping car.

важкий, *adj.* heavy, hard, difficult, -а **валіза** heavy suitcase, -е **завдання** a hard task, *comp.* важчий.

важливий, *adj.* important, significant; -о **зробити це на завтра.** It's important to do it by tomorrow.

вакації, *only pl.* vacation, holidays; **на в.** for holidays; **на -ях** during / on vacation. Also see **канікули**.

валіза, *f.* suitcase, trunk, **пакувати -у** to pack a suitcase.

валюта, *f.* currency; **обмінна в.** convertible currency; -ою in currency; **обмін -и** currency exchange; **мінати -у** to exchange currency.

ванна, *f.* 1) bathroom (with shower, sink); 2) bathtub.

вареник

вареник, *m.*, -а 1) dumpling stuffed with potato, cottage cheese or fruit (*Ukrainian national dish*), normally in *pl.*; 2) pierogi, **З чим сьогодні -и?** What are the pierogis with today? Also see **пиріг**.

вар|ити, -ю-, -ять; *з-*, *tran.* to cook, prepare food; also **в. їсти**; **в. вечерю** to make dinner; **в. яйця** to boil eggs; *pa. pple.* **зварений** cooked, boiled; (*з*)**вар|и|** -іть!

варто, *mod.* + *pf. inf.* it's worth doing sth., **В. купити цю книжку**. This book is worth buying.; **не в. + impf. inf.** it's not worth doing, **не в. робити цього**.

ваш, *poss. pron.*, *m.* your, yours, **в. син** your son; *f.* -а, *nt.* -е, *pl.* -і.

важа|ти, -ють, *only impf.* to be of the opinion, to think; **я -ю, що ...**, I think that, **Він так не -с**. He doesn't think so.; **♦ уважай!** -те! watch out!, be careful!

весь, *adj.*, *m.*, *var.*, see **весь**.

ввечері, *adv.*, *var.* **уввечері** in the evening, at night (before midnight); **♦ сьогодні в.** tonight.

вгору, *adv.*, *var.* **угору** up, upwards.

вдома, *adv.*, *var.* **удома**, **дома**, *posn.* at home, home, **Марії немає в.** Maria is not home; **у + G. of pers. pron.** + **в.** at sb's place, **у мене (тебе, неї, etc.) вдома** at my (your, her, etc.) place.

вез|ти, -уть, *uni.*; *за-*, *tran.* 1) to drive, take sb/sth by vehicle, **Завтра він завезе нас до Одеси**. Tomorrow he'll drive us to Odesa.; 2) to cart; also see **mult.** **везити**; *pa. pple.* **завезений** delivered, carried to; (*за*)**вез|и|** -іть!

Великдень, *m.*, **Великодня** Easter (*lit.* the great day); **на В.** for Easter, on Easter.

великодній, *adj.* Easter, pertaining to Easter, -і **вакації** Easter holidays, -я **писанка** Easter egg, -ій **обід** Easter dinner.

великий, *adj.* big, large, great, -е **місто** a big city, **в. актор** great actor; *comp.* **більший**.

велосипед, *m.*, -а, a bicycle, **їздити -ом** to ride a bicycle.

вересень, *m.*, -ня September; *L.* у -ні.

вернути, also *var.* **повернути**, *pf.*, see **вертати**.

верта|ти, -ють; (*по*)**верн|ути**, -уть, 1) *tran.* to return sb sth, give sth back to sb, + *A.* + *D.*, **Він вернув гроші братові**. He returned his brother the money.; 2) *intr.* to return, turn back, **Вони зупинилися і повернули назад**. They stopped and turned back.; *pa. pple.* **повернутий**, *var.* **повернений** returned; **вертай!** -те!; (*по*)**верн|и|** -іть!

вертатися, -ються; (*по*)**верн|утися**, -уться, *refl.* to return, come back, **Коли ти повернешся?** When will you be back?

весел|ий, *adj.* merry, happy.

весело, *adv.* merrily, happily; **♦ Нам було дуже в.** We had a lot of fun.

весня|а, *f.* **spring**, **рання (пізня) в.** early (late) spring; **♦ -ою** or **на -і** in spring.

веснян|ий, *adj.* spring, pertaining to spring, **в. день** spring day, -і **канікули** spring break, -е **сонце** spring sun.

видужати

весь, *adj.*, *m.*, **вс|ього**; *var.* **ввесь** and **увесь**; *f.* **вся**, *var.* **уся**; *nt.* **все**, *var.* **усе**; *pl.* **всі**, *var.* **усі** all, whole, entire; + *A.* (*in indications of time period*) **в. день** all day long, **в. час** all the time, all along, **-ю ніч** all night long.

вечер|я, *f.* dinner, supper, **Що у нас на -ю?** What do we have for dinner?; **варити -ю** to cook dinner; *G. pl.* **вечер**.

вечеря|ти, -ють; *по-* *intr.* to have dinner (supper); or + *I.*, **Він повечеряв борщем і варениками**. He ate borscht and dumplings for dinner.; (*по*)**вечеря|** -те!

вечір, *m.*, -ора evening; **добрий в.**! good evening!; **від ранку до -ора** from morning till night; *N. pl.* -ори.

вечір|ка, *f.* party, reception; **робити -ку** to throw a party, **запрошувати на -ку** to invite to a party; *L.* **на -ці**, *G. pl.* -ок.

вечірн|ий, *adj.* evening (paper, train), -і **новини** evening news.

вже, *adv.*, *var.* **уже** already; **Я в. був там**. I have already been there., **Він в. їв**. He already ate.

загалі, *adv.*, *var.* **загалом** 1) in general, on the whole; **♦ в. і зокрема** in general and in particular; **♦ в. кажучи** generally speaking; 2) at all, not at all (*for emphasis in negative statements*), **Я не знаю Кисва в.** I don't know Kyiv at all.

заємно, *adv.* **♦ the same to you** (*response to a wish*).

зв|имку, *adv.*, *var.* **уз|имку** in winter.

зв|уття, *nt.* footwear, shoes, **відділ в.** shoe department.

зв|яти, *pf.*, *var.* **уз|яти** see **брати**.

ви, *pers. pron.*, 2nd *pers. pl.*, **вас** you, **Що в. думате про це?** What do you think about it?

в|баглив|ий, *adj.* demanding, whimsical, **в. смак** discriminating taste.

в|бача|ти, -ють; **в|бач|ити**, -ать, *tran.* to forgive sb sth, pardon, excuse, + *D.* **Він в|бачив Ользі її критику**. He forgave OIha her criticism.; *pa. pple.* **в|бачений** forgiven; **в|бачай!** -те!; **в|бач|** -те!

в|бачити, *pf.*, see **в|бачати**.

в|бира|ти, -ють; **в|брати**, **в|бер|уть**, *tran.* to choose, select; *pa. pple.* **в|браний** chosen, select; **в|бирай!** -те!; **в|бер|и|** -іть!

в|вча|ти, -ють; **в|вч|ити**, -ать, *tran.* to study (subject), learn, memorize, **Що ти в|вчаєш?** What do you study?; *pa. pple.* **в|вчений** learned; **в|вчай!** -те! **в|вч|и|** -іть!

в|вчити, *pf.* see **в|вчати** and **в|чити**.

в|д, *m.*, -у 1) view, **в. на + A.** view of sth, **кімната із -ом на море** a room with a view of the sea; 2) type, sort; **в. транспорту** type of transportation, **Яким -ом транспорту ти любиш їздити?** What type of transportation do you like to go by?

в|да|вати, -ють; **в|дати** (*for conjugation see дати*), *tran.* to publish (book, film); *pa. pple.* **в|даний** published, issued; **в|давай!** -те!; **в|дай!** -те!

в|дати, *pf.*, see **в|давати**.

в|дужати, *pf.*, see **в|дужувати**.

видужувати

видужу|вати, -ють; видужа|ти, -ють, *intr.* to get well; recover from sickness, **від** + *G.* from, **Він довго не міг видужати від кашлю.** He took a long time to recover from cough.; **видужуй!** -те!; **видужай!** -те!; **видужуйте скоріше!** get well soon!

вийти, *pf.*, see **виходити**.

виклада|ти, -ють; викласти, see **класти**, *tran.* + *D.* 1) *only impf.* to teach sth to sb, **Що він -є?** What does he teach?; 2) to put out, **Вона виклала всі речі на стіл.** She put all her things out on the table.; *pa. pple.* викладений put out; **викладай!** -те!; **викладй!** -ть!

викладач, *m.*, -а instructor (at university as opposed to *вчитель* high school teacher), *v.* історії history instructor; *L.* на -еві, *N.* *pl.* -і; *f.* -ка; *L.* на -ці, *G.* *pl.* -ок.

викликати, *pf.*, see **виклика|ти**.

виклика|ти, -ють; викликати, виклич|уть, *tran.* to call (an ambulance), **Швидку допомогу можна викликати за номером 103.** The ambulance can be called by dialing 103.; *pa. pple.* викликаний summoned; **викликай!** -те!; **виклич!** -ть!

вимика|ти, -ють; вимкну|ти, -уть, *tran.* to turn off (light, radio); *pa. pple.* вимкнений or вимкнутий turned off; **вимикай!** -те!; **вимкни!** -ть!

вимкнути, *pf.*, see **вимикати**.

вино, *nt.* wine, червоне (біле) *v.* red (white) wine. *N.* *pl.* -а.

випрати, *pf.*, see **прати**.

випуск, *m.*, -у 1) graduation class; 2) edition (of printed matter, newscast); *L.* у -у.

вираз, *m.*, -у expression, фразеологічний *v.* phraseological expression, *v.* обличчя facial expression.

вирішити, *pf.*, see **вирішувати**.

вирішу|вати, -ють; виріш|ити, -ать, *tran.* to decide, resolve; make up one's mind; *pa. pple.* вирішений decided; **вирішуй!** -те!; **вирішй!** -ть!

вирости, *pf.*, see **рости**.

висіти, -шу, -сиш, -сять, -сять, *only impf., intr.* to hang. **Ця картина завжди тут висіла.** This picture has always hung here.

високий, *adj.* high, tall, -а температура high temperature, -а якість high quality; *comp.* вищий.

вистав|а, *f.* 1) performance, show, theater play; театральна *v.* theater performance; **іти на -у** to go to a performance; 2) art exhibit; *L.* на -і.

вистав|ка, *f.* exhibition (of art, industrial products, etc.), *L.* на -ці, *G.* *pl.* -ок.

висте|ір, *m.*, -ору work (of art, literature), creation, **Це справжній *v.* мистецтва.** This is a true work of art.; *N.* *pl.* -ори.

вихід, *m.*, -оду exit, way out, з (із) + *G.*, *v.* з будинку (кімнати) exit from building (room); **У нас немає -оду.** We have no way out, *N.* *pl.* -оди.

вихідний, *n.* day off; **у -і** on weekend, **Що ти робитимеш у -і?** What will you do on the weekend? на -і for weekend, **На -і ми думасмо піти до опери.** For the weekend, we plan to go to the opera; *adj.* non-working (of day, week), *v.* день day off.

відомий

виход|ити, -жу, -ять; вийти, вийд-уть, *intr.* 1) to exit, go out; **з моди** to go out of fashion; 2) get off (bus, etc.); **Ви -ите на наступній зупинці?** Are you getting off at the next stop?; 3) to get published, **Ця газета -ить по суботах.** This newspaper comes out on Saturdays.; **виходь!** -те!; **вийди!** -ть!

вишиван|ка, *f.* traditional Ukrainian embroidered shirt; *L.* у -ці; *G.* *pl.* -ок.

вишня, *f.* sour cherry, *G.* *pl.* -ень.

вищий, *adj.* higher, taller; *comp.* of високий.

вівтор|ок, *m.*, вівторка, *var.* -ка Tuesday, у *v.* on Tuesday.

від, *prep.* + *G.* 1) with *anim. n.* from (origin), **Це *v.* Івана.** This is from Ivan.; 2) from (time), *v.* понеділка до середи from Monday to Wednesday; 3) (in comparison) than, **Те авто новіше *v.* цього.** That car is newer than this one.; 4) against, from, for (remedy), **Ви маєте щось *v.* кашлю?** Do you have anything for a cough?

відвідати, *pf.*, see **відвідувати**.

відвіду|вати, -ють; відвіда|ти, -ють, *tran.* 1) to visit sth/sb, **Ми відвідали Сашку у лікарні.** We visited Sashko in the hospital.; 2) to attend, **Він регулярно -є її лекції.** He regularly attends her lectures.; *pa. pple.* відвіданий visited; **відвідайте!** -те!; **відвідай!** -ть!

відгадати, *pf.*, see **гадати**.

відійти, *pf.*, see **відходити**.

від'їжджа|ти, -ють; від'їхати, від'їд|уть, *intr.* 1) to depart, leave (by a vehicle, not on foot), **Ми -ємо завтра вранці.** We are leaving tomorrow morning.; 2) to drive away; **від'їжджай!** -те! **від'їдь!** -ть!

від'їзд, *m.*, -у a departure (by a vehicle), зустрінися перед -ом to meet before the departure.

від'їхати, *pf.*, see **від'їжджати**.

відкрива|ти, -ють; відкри|ти, -ють, *tran.* 1) to open sth, **Чи можна відкрити вікно?** May I open the window? 2) to discover; *pa. pple.* відкритий opened; **відкривай!** -те!; **відкрий!** -те!

відкрива|тися, -ються; відкри|тися, -ються, *refl.* to open, **Фестиваль відкривається завтра.** The festival opens (starts) tomorrow.

відкрити, *pf.*, see **відкривати**.

відкритий, *pa. pple.* open, opened; working (of store, library); **Ви -і?** Are you open (of a store, office)?

відкритися, *pf.*, see **відкриватися**.

відлетіти, *pf.*, see **відлітати**.

відліт, *m.*, -ьоту departure (of flight, airplane), **До -у її рейсу лишається три години.** Three hours are left before the departure of her flight.

відліта|ти, -ють; відлеті|ти, відлечу, -ять, *intr.* to leave, depart (of a plane, birds), **Коли він відлітає до Нью-Йорка?** When is he leaving (by plane) for New York?; **відлітай!** -те! **відлетй!** -ть!

відомий, *adj.* well-known, renowned, *v.* письменник well-known writer; **бути -им + *I.*** to be known for sth **Українці -і своєю гостинністю.** Ukrainians are known for their hospitality.

відповідати

відповіда́ти, -ють; відпові́сти, відпові́м, -си, -сть, -мо, -сте, -дять, *intr.*, to answer, respond, на + A., в. на питання answer a question; **відповідай! -те!**; *no pl. im., instead дай! -те відповідь!*

відповідь, *f.* answer, response; у в. на + A. in answer to; *f.* -дю.

відпочива́ти, -ють; відпочи́ти, відпочи́н[у]ть, *intr.* 1) to rest, relax, **Тобі треба відпочити.** You need some rest; 2) to vacation, be on holidays, **Де ви відпочивали влітку?** Where did you vacation in the summer?; † **їздити відпочивати** to go for vacations; **відпочивай! -те!**; **відпочини! -те!**

відпочи́нок, *m.*, *only sg.*, -ку 1) rest; 2) free time, leisure; † на -ку on holiday.

відпочи́ти, *pf.*, *see* відпочива́ти.

відпу́стка, *f.* (*only relative to work, not studies*) a leave, vacation, holidays, (п)іти у -ку to go on a leave; **Як ви провели -ку?** How did you spend your holidays?; *L.* у -ці on leave; *G. pl.* -ок. *Cf.* канікули.

відрі́знити, *pf.*, *see* відрі́зняти.

відрі́знитися, *pf.*, *see* відрі́знятися.

відрі́зня́ти, -ють; відрі́знити, -ять, *tran.* to tell sth from sth, від + G., відрі́знити Олену від Ольги. to tell Olena from Olga.; *pa. pple.* відрі́знений told apart; **відрі́зняй! -те!**; **відрі́зни! -ть!**

відрі́зня́тися, -ються; відрі́знитися, -яться, *intr.* + від + G. (*usually impf.*) to be different from, differ from, **Чим -сться американський футбол від європейського?** What's the difference between American and European football?

відсвяткува́ти, *pf.*, *see* святкува́ти.

відхо́дити, -жу, -ять; віді́йти, віді́йд[у]ть, *intr.* to depart, leave (of train, bus, ship), **Коли -ить автобус до Одеси?** When does the Odessa-bound bus leave?; **відходи! -те!**; **віді́ди! -ть!**

відчини́ти, *pf.*, *see* відчини́ти.

відчини́яти, -ють; відчини́ти, -ю, -ять, *tran.* to open (*usually something that is locked*), **Коли -ють гастроном.** When do they open the grocery store. *pa. pple.* відчини́ений opened, unlocked; **відчини́й! -те!**; **відчини́! -ть.** *Cf.* відкривати.

ві́за, *f.* visa, туристична (студентська, ділова) в. tourist (student, business) visa.

ві́йти, *pf.*, *var.* **вві́йти** and **уві́йти**, *see* **входити**.

вікно́, *nt.* window; *N. pl.* -а.

ві́льний, *adj.* 1) free, available; 2) vacant, not occupied; в. день day off, **Це місце -е?** Is this seat vacant?; † у в. час in one's free time.

ві́льно, *adv.* fluently, **Він в. розмовляє польською.** He speaks fluent Polish.

ві́мкнути, *pf.*, *see* **вмикати**.

ві́н *pers. pron., m.* he; it (*as substitute for inan. m. sg. nouns*), **Ось автобус, в. зручний.** Here's a bus, it is comfortable.; *G.* його.

ві́рити, -ять; по-, *intr.* + D. to believe sb., trust; **Я не -ю йому.** I don't believe him.; (по)ві́р! -те!

вода

ві́рш, *m.*, -а poem, verse; *N. pl.* -и.

ві́сім, *card.*, **восьми** eight + *G. pl.*, в. гривень eight hryvnias.

ві́сімдесят, *card.*, -и eighty + *G. pl.*, в. днів і ночей eighty days and nights.

ві́сімна́дцять, *card.*, -и eighteen + *G. pl.*, в. років eighteen years.

ві́сімсо́т, *card.*, **восьмиста** eight hundred + *G. pl.*, в. грамів рису, eight hundred grams of rice.

віта́льня, *f.* living room, drawing room; *G. pl.* -ень.

віта́ння, *nt.*, *often in pl.* greeting, **різдвяні (новорічні, великодні) в.** Christmas (New Year, Easter) greetings, в. з днем народження birthday greetings; † **переказувати в.** to pass greetings (regards), **Перекажіть мої в. батькам.** Pass my regards to your parents.; *G. pl.* -ь.

віта́ти, -ють; при-, *tran.* 1) to greet, welcome, salute; 2) to congratulate sb on sth, + A. + з (із) + *I.*, **Він привітав її з перемогою.** He congratulated her on her victory.; **Треба при- Романа із днем народження.** We need to greet Roman on his birthday.; *no pa. pple.*, **поздоровлений** is used instead; (при)ві́тай! -те!

ві́тер, *m.*, -ру wind; *N. pl.* -ри.

ві́тряний, *adj.* windy, в. день windy day, -а погода windy weather.

включа́ти, -ють; вклю́чити, -у, -ать, *tran.* to include, **Ціна -с послуги перекладача.** The price includes translator's services.; *pa. pple.* вклю́чений included; **включай! -те!**; **включи! -ть!**

включи́ти, *pf.*, *see* **включати**.

включно́ з (із), *adv.* including, + *I.*, всі, в. з дітьми. everybody including the children.

власни́й, *adj.* own, one's own, **Це його́ -а квартира.** This is his own apartment.; † -є! indeed, exactly, yes.

влашту́вати, -ють; влашту́вати, *tran.* 1) to arrange, organize, set up sth (meeting), **Можете в. мені зустріч із нею?** Can you arrange me a meeting with her?; 2) to suit sb., **Цей готель нас не -с.** This hotel doesn't suit us.; *pa. pple.* влаштований arranged; **влашту́й! -те!**; **влашту́й! -те!**

влаштува́ти, *pf.*, *see* **влашту́вати**.

влі́тку, *adv.*, *var.* **улі́тку** in the summer.

вмива́тися, *var.*, *see* **умива́тися**.

вмика́ти, -ють; вимкн[у]ти, -у́ть, *tran.* to turn on (lights, radio); *pa. pple.* вимкну́тий, *var.* вимкнений switched on; **вмикай! -те!**; **вимкни! -ть!**

вми́тися, *var.*, *see* **уми́тися**.

вмі́ти, *var.*, *see* **умі́ти**.

вни́з, *adv.*, *var.* **уни́з**, *dir.* downward, down; **іти в.** go down.

вни́зу, *adv.*, *var.* **уни́зу**, *posn.* 1) *posn.* down, in the lower part; 2) downstairs.

вод[я], *f.* water, **питна в.** potable water, **прісна в.** fresh water, **мінеральна в.** mineral water, **джерельна в.** spring water; *A.* -у, *N. pl.* -и.

водій

водій, *m.*, ~я driver, chauffeur, Він працює ~єм. He works as a driver, *N. pl.* ~і.

возити, вожу, воз'ять, *multi*; *пр-тран.* to drive, take sb/sth by vehicle, to cart, Він возитиме нас до Одеси щодня. He'll drive us to Odesa everyday.; *uni.* везти; *pa. pple.* завезений delivered; (по)воз[и]!; ~іть!

вокзал, *m.*, ~у bus station, train station or airport (usually larger in size than станція station); *dir.* на в.; Мені треба на залізничний в. I need to get to the railway station.; *L.* на -і.

волейбол, *m.*, ~у volleyball; + грати у в. to play volleyball.

Волинь, *f.* Volhynia or Volyn (historical region of north-western Ukraine comprising modern provinces of Lutsk, Rivne, and parts of Zhytomyr and Ternopil provinces. Lutsk is the capital of Volhynia.); *L.* ~ню.

волин'як, *m.*, ~ка person born in Volhynia; *f.*, ~чка, *L.* на ~ці; *G. pl.* ~чок.

воліти, ~ють, *only impf., tran.* + A + перед I. to prefer, Він ~є їсти салати, ніж м'ясо. He prefers to eat salads rather than meat.

волосся, *nt.*, *only sg.* hair, довге (коротке) в. long (short) hair.

вілья, *f.*, *only sg.* freedom, liberty, на ~і free.

вона, *pers. pron., f.*, її she; it (as substitute for *inan. f. sg. nouns*), Ось книжка, в. тонка. Here's a book, it is thin.

вони, *pers. pron., pl.*, їх they, Ось книжки, в. цікаві. Here are books, they are interesting.

воно, *pers. pron., nt.*, його it; Ось авто, в. нове. Here's a car, it is new.

ворота, *m.*, *only pl.*, ~іт gates; *f. pl.* ~отами or ~ітьми.

впевнений, *adj.* sure, certain, у / в + L. of sth / sb, Я в. у цьому. I'm sure of this; *var.* упевнений.

вправ'я, *f.* exercise, drill, робити ~и to do exercises.

вражен'ня, *nt.* impression, в. від + G. impression of, справляти в. to make an impression, ділитися ~нями share impressions; *G. pl.* ~ь.

вранці, *adv.*, *var.* уранці in the morning, рано в. early in the morning, сьогодні (завтра, вчора) в. this (tomorrow, yesterday) morning.

вс[е], *var. ус[е] pron., nt.*, ~ього all, everything, the whole lot, Це в.? Is that all?, В., що він сказав – дурниця, All he said is nonsense; *adj. nt.* of *ввесь*, В. життя я подорожував. All my life I traveled.; *adv. colloq.* all the time, constantly, Він в. думав про тебе. He thinks of you all the time.; + в. одно, *adv.* all the same, still, Я в. одно дізнаюся. I'll find out all the same.

всі, *adj., pl.*, ~іх, *var.* усі, *see* весь, в. мої друзі all my friends.

встига[ти], ~ють; **встигнути**, ~уть, *intr.* + *inf.* to have enough time to do sth, make it on time, manage, Він ледве встиг на роботу. He hardly made it to work on time.

встигнути, *pf.*, *see* встигати.

вступа[ти], ~ють; **вступити**, ~ю, **вступлять**, *intr.* to enter, enroll in (university, party) до + G.; **вступай!** ~те!; **вступ[и]!** ~ть!

гарно

вступити, *pf.*, *see* вступа[ти].

всього, *G.* of *весь* (увесь, ввесь) or *все*; *colloq.* в.-на-всього nothing but, only, Це в.-на-всього копія. This is nothing but a replica. Нам треба в.-на-всього сто гривень. We need a measely hundred hryvnias.

всія, *adj., f.*, *var.* уся *see* весь; В. ця історія здається дивною. This whole story seems strange.; *G.* ~ісі.

вузький, *adj.* narrow; *comp.* ву́жчий.

вулиця, *f.* street; ~єю along the street, Люблю гуляти цією ~єю. I like to walk along this street.; **центральна в.** the main street; на ~і outdoors; on the street.

вух[о], *nt.*, *var.* у́хо, ~а ear; *L.* у ~сі, *N. pl.* (в)у́ха, *var.* (в)уші.

вхід, *m.*, ~ду entrance, way-in, до + G. to, в. до кінотеатру (крамниці) cinema (store) entrance; + ~у немає no entrance; при ~і near (at) the entrance.

вход[и]ти, ~жу, ~ять; **війти**, **війд[у]ть**, *intr.* to enter, to come in, до + G., Богдан ввійшов до кімнати. Bohdan walked into the room.; **входь!** ~те!; **війди!** ~ть!

вчений, *m.*, *var.*, *see* учений.

вчитель, *m.*, *var.*, *see* учитель.

вчителька, *f.*, *var.*, *see* учителька.

вчити, *v.*, *var.* *see* учити.

вчитися, *v.*, *var.* *see* учитися.

вчора, *adv.*, *var.* учора yesterday.

Г

гада[ти], ~ють; **від-** 1) *only impf., intr.* to think, guess, reckon, to be of the opinion; + я гадаю, що ... I think that; 2) *tran.* to guess, conjure, figure out, **відгадати загадку** to guess a riddle; *pa. pple.* відгаданий guessed; (від)гадай! ~те!

газет[а], *f.* newspaper, щоденна г. daily newspaper.

галере[я], *f.* gallery, картинна (мистецька) г. picture (art) gallery.

галицький, *adj.* Galician, pertaining to Галичина Ukrainian Galicia, Це стара ~а традиція. This is an old Galician tradition.

галичанин, *m.* man of Ukrainian Galician identity; *N. pl.* галичани, *G. pl.* галичан.

галичанка, *f.* woman of Ukrainian Galician identity, *L.* на ~ці, *G. pl.* ~ок.

Галичин[а], *f.* Galicia (three provinces of Western Ukraine, Lviv, Ternopil, and Ivano-Frankivsk, lands that were part of the 12th century Principality of (Галич) Halych).

гарзд, *adv.* alright, fine, OK (to express agreement).

гарний, *adj.* nice, pretty, fine, beautiful.

гарнір, *m.*, ~у side dish, garnish; на г. as side dish.

гарно, *adv.* 1) nice, nicely, pleasantly, great, У нього завжди г. It's always nice at his place.; 2) *colloq.* fine, OK, alright (to express agreement or approval).

гаряче

гаряче, *adv.* 1) hotly, **Оксані було г. у кімнаті.** Oksana felt hot in the room.; 2) warmly; passionately, **Гостей г. зустріли у Львові.** The guests were warmly welcomed in Lviv.

гарячий, *adj.* 1) hot, **Був г. день.** It was a hot day; 2) heated, **Ми мали досить ~у розмову.** We had a rather heated conversation.

гастроном, *m.*, ~у a smaller grocery store.

геній, *m.*, ~я genius.

геніяльній, *adj.* **бути ~им** to be a genius of ..., **Лєся ~а поетка.** Lesia is a genius of a poet.

герої, *m.* 1) character in a story, **головний г. оповідання** the protagonist of a story, leading character; 2) hero; *N. pl.* ~ї.

геть, *adv.*, *colloq.* completely, at all (*with neg. statements*), **Я г. стомився.** I got completely tired., **Він вас г. не зрозумів.** He did not understand you at all.

гетьман, *m.* hetman, supreme military commander, **г. Богдан Хмельницький** Hetman Bohdan Khmelnytsky.

гіркий, *adj.* bitter, **г. смак** bitter taste, ~е **розчарування** bitter disappointment, **Це яблуко ~е на смак.** This apple tastes bitter.

гірший, *adj.*, worse, *comp.* of **поганий**.

гiсть, *m.*, ~остя guest, visitor; *N. pl.* ~ості; + **літи** у ~ості до + *G.* to go visit sb; *G. pl.* ~остей, *D. pl.* ~остям, *I. pl.* ~істями.

гітаря, *f.* guitar, **грати на ~і** to play the guitar, ~ист guitar player.

глибокий, *adj.* deep, profound; *comp.* **глибший**.

говорити, ~ю, ~ять; **сказати**, ~у, **скажуть**, *tran.* 1) to say, **Він говорить цікаві речі.** He is saying interesting things.; 2) to speak (a language) + *l.*, **г. українською мовою** to speak Ukrainian; + **г. правду** to tell the truth; *pa. pp/le.* **сказаний** said, pronounced; **говорі!** ~іть!; **скажи!** ~іть!

годиня, *f.* hour, **Котра г.? What time is it? О котрій ~і?** At what time?

годинник, *m.*, ~а 1) clock; 2) wrist-watch; + **за ~ом** by the clock.

головя, *f.* 1) head; **повернути ~у** to turn one's head; 2) chairman, **г. комітету** chair of the committee; *G. pl.* **голів**.

головний, *adj.* 1) main, principal, ~а **вулиця** the main street; 2) chief, leading, **г. економіст** chief economist; 3) head, pertaining to head, **г. біль** headache.

голодний, *adj.* hungry.

голубець, *m.*, ~ця cabbage roll (*traditional Ukrainian food made of rice, minced meat and other ingredients rolled in a cabbage leaf and boiled or stewed*), often in *pl.* ~ї.

гора, *f.* mountain; *posn.* у ~ах in the mountains, **Тепер вони живуть у ~ах.** They live in the mountains now.; *dir.* у ~и; *L. na* ~ї, *N. pl.* ~и.

город, *m.*, ~у vegetable garden.

городина, *f.*, *coll.*, only *sg.* vegetables, **свіжа (заморожена) г.** fresh (frozen) vegetables, з ~ою with vegetables. Also see **овоч**.

ганок

гості, *n. pl.*, see **гiсть**, **ходити (піти) в г. до + G.** to visit, **Ми ходили в г. до друзів.** We visited our friends., **Приходь(те) до нас в г.** Come to visit us.

готель, *m.*, ~ю hotel; *L. y* ~ї.

готівка, *f.* ready money, cash; *L. y* ~ці; + **платити ~ою** to pay in cash.

готовий, *adj.* ready, prepared.

готувати, ~ють; **при-**, *tran.* 1) to prepare; 2) cook food; *pa. pp/le.* **приготований** prepared; **(при)готуй!** ~те!

гра, *f.*, ~и game; *N. pl.* **ігри**, **грати в комп'ютерні ігри** to play computer games; *G. pl.* **ігор**.

грам, *m.*, ~а gram (one thousandth of a kilogram), **сто ~ів** a hundred grams.

грати, ~ють; **по-** 1) to play (a game), **г. віу + A.**, **Ми граємо у футбол.** We play soccer.; 2) play (an instrument), **г. на + L.** to play an instrument, **Він добре ~с на гітарі.** He plays the guitar well.; 3) act, play on stage or in film, *pf.* **зіграти; (по)грати!** ~те!

гриб, *m.*, ~а mushroom, **білий г.** porcini mushroom; + **збирати ~и** to gather mushrooms; *N. pl.* ~и.

грибовий, *adj.* mushroom, of mushrooms; ~а **підлива (юшка)** mushroom sauce (soup).

гривня, *f.* hryvnia (*Ukrainian national currency unit*), **два, три, чотири ~ні** two, three, four hryvnias; *G. pl.* **гривень**, **сто п'ять ~ень** twenty-five hryvnias.

грип, *m.*, ~у influenza, flu, **У неї г.** She has the flu; + **захворіти на г.** to go down with the flu.

гроші, *only pl.*, ~ей money, **паперові г.** paper money; *I. грішми* or ~има.

грудень, *m.*, ~ня December, у ~ні in December; **Він народився третього ~я.** He was born on December 3.

група, *f.* group, **г. людей (туристів)** a group of people (tourists).

груша, *f.*, ~ї, var. ~ка 1) pear; 2) peartree.

грушка, *f.*, var. ~а 1) a pear; 2) peartree; *L. на* ~ці, *N. pl.* ~ки, *G. pl.* ~ок.

губя, *f.* lip; *N. pl.* ~и, *G. pl.* **губ** or ~ів.

губити, ~лю, ~иш, ~лять; **за-**, var. з-, *tran.* 1) to lose, **Я загубив записник.** I lost my notebook.; 2) to waste (time); *pa. pp/le.* **загублений** lost, ~а **нагода** a lost opportunity; **(за)губи!** ~ть!

губитися, ~люся, ~ишся, ~иться, ~ляться; **за-** *refl.* + *A.* to lose one's way, go astray, get lost, **Тут легко за-**. It's easy to get lost here.; **(за)губися!** ~тись!

гуляти, ~ють; **по-** *intr.* to walk, take a walk, go for a walk, saunter, **Я люблю г. у (по) парку.** I like to walk in (around) the park.; **г. по вулиці** or **вулицею** to walk along a street; **(по)гуляй!** ~те!

гуртожиток, *m.*, ~ку dormitory; hostel, **студентський г.** student dormitory; *L. y* ~ку.

Г

ганок, *m.*, ~ку 1) doorstep; 2) porch; *L. на* ~ку.

грунт

грунт, *m.*, ~у soil, earth, ground.

гудзик, *m.*, ~а button; *L. на* ~у.

Д

да|ва́ти, ~ю́ть; да́ти, дам, даси, дасть, дамо́, дасте, дадутъ, *tran.* + *D.* 1) to give, Він дав мапу Олєгові. He gave the map to Oleh.; 2) + *inf.* to let, allow, permit, Він не дає мені зробити це. He doesn't allow me to do it.; 3) *impf. im.* let us (exhortation to do sth), Давайте робити це разом. Let's do it together.; *pa. pple.* даний given; this; давай! ~те! дай! ~те!

давн|й, *adj.* 1) old, Він мій д. друг. He is an old friend of mine.; 2) ancient, у ~й Греції in ancient Greece.

давно́, *adv.* a long time ago; for a long time, Ми д. не бачилися. We haven't seen each other for a long time.; + *колись* давним д. once upon a time; + *д. пора* high time; Вам д. пора познайомитися. It's high time you met each other.

дале́кий, *adj.* far, distant, remote, д. родич a distant relative, Як ~о заїдси він живе? How far from here does he live?; *comp.* дальший.

дантіст, *m.* dentist.

дару|ва́ти, ~ю́ть; по-, *tran.* 1) to give as present + *D.*, Він подарував це щеня сестрі. He gave the puppy to his sister.; 2) forgive, excuse in + *даруй(те)!* excuse me! (said to draw attention); *pa. pple.* (по)дарований given as gift; (по)даруй! ~те!

да́т|а, *f.* date, day of month and year, Яка сьогодні д.? What date is it today? Also see *число*.

да́ти, *pf.*, see дава́ти.

два|а, *card., m.*, ~ох two (for two *m. nouns*) + *N. pl.* д. хлопці two boys, д. дні two days. Also see *два*.

двадцят|ь, *card.*, ~и twenty + *G. pl.*, д. копійок twenty kopeks.

двана́дцят|ь, *card.*, ~и + *G. pl.* twelve, д. юнаків twelve youths.

двер|і, *n.*, only *pl.*, ~ей door, Він підійшов до ~ей. He came up to the door.; *I.* ~има or ~ями; + *стукати* у д. to knock on the door.

два|, *card., f.*, ~ох two (for two *f. nouns*) + *N. pl.* д. сестри two sisters, д. книжки two books.

двір, *m.*, двір|у court; *L. у* ~ї, + *надвір*і outdoors.

двісті, *card.*, двохста́ two hundred + *G. pl.*, д. грамів two hundred grams.

двохсо́т|ий, *ord.* two hundredth.

де, *adv.* where, Д. він живе? Where does he live?; + *colloq.* Та д.? Really? You don't say so?

дев'яно́ст|ю, *card.*, ~а ninety + *G. pl.*, д. градусів ninety degrees. See *дев'ятдесят*.

дев'ятдеся́т, *card.*, ~и *Gal. var.* дев'яно́сто ninety + *G. pl.*

дев'ятна́дцят|ь, *card.*, ~и nineteen + *G. pl.*, д. місяців nineteen months.

дев'ят|со́т, *card.*, ~иста́ nine hundred + *G. pl.*, д. сторінок nine hundred pages.

дивно

дев'ят|ь, *card.*, ~и nine + *G. pl.*, д. тижнів nine weeks.

декільк|а, *pron.*, ~ох + *G. pl.* a few, several (for *count.*), *var.* See *кілька*.

де-небудь, *adv.* somewhere, some place.

де́нн|ий, *adj.*, day, daytime, afternoon; д. поїзд afternoon train; ~а температура daytime temperature.

день, *m.*, дн|я, day; + *з* ~я на день from day to day; щодня every day; *N. pl.* ~і; *G. pl.* ~ів or д., сім ~ів seven days, вісім д. eight days.

де́рев|о, *nt.* tree; *N. pl.* дере́ва.

десе́рт, *m.*, ~у dessert; + *на* д. for dessert.

Десна́, *f.* the Desna (a left tributary of the Dniπρο); + *зачарована* Д. the enchanted Desna; Місто Чернігів стоїть на ~ї. The city of Chernihiv is situated on the Desna.; *L. на* ~ї.

деся́т|юк, *m.*, ~ка 1) ten, + *G. pl.*, Нам треба купити два ~ки яєць. We need to buy twenty eggs; 2) dozen, ~ки тисяч dozens of thousands; *L. у* ~ку.

де́сят|ь, *card.*, ~и ten, д. годин ten hours.

де́сь, *adv.* 1) somewhere, some place, Він живе д. біля Одеси. He lives some place near Odessa.; 2) *colloq.* about, approximately, Мені треба д. дві години. I need about two hours.

дешев|ий, *adj.* 1) cheap, 2) poor quality; *comp.* ~ший.

де́як|ий, *pron.*, usually in *pl.* 1) some, certain, + *G. pl.* ~им людям подобається зима. Some people like winter.; 2) select, particular, Ось список цін на ~і продукти. Here is the price list for select products.

джаз, *m.*, ~у jazz, слухати д. to listen to jazz.

дже́м, *m.*, ~у marmalade, jam.

джерел|о, *nt.* 1) a spring (of water, etc.); 2) source, д. інформації source of information.

джерельн|ий, *adj.* spring, from a spring, ~а вода́ spring water.

джинси, only *pl.*, ~ів jeans; ~ов|ий, *adj.* denim, ~ова куртка denim jacket.

джин, *m.*, ~у gin, д. з то́ніком gin and tonic.

дзвон|ити, ~ять; по-, *intr.* + *D.* or до + *G.* to call sb., telephone sb. Він ~ить мені (до мене) щодня. He calls me every day.; Кому (до кого) ти ~иш? Who are you calling?; (по)дзвон|и! ~ть!

див|итися, ~люся, ~ишся, ~ляться; по- 1) *tran.* to watch (a film, program), Який фільм ви ~илися вчора? What film did you watch yesterday? *in pf.* to look through (a book, paper, magazine), Я подивлюся цей альбом потім. I'll look through the album later.; *no pa. pple.*, instead побачений watched, is used; 2) *intr.* на + *A.* to look at, take a look at, Він ~иться на тебе. He's looking at you.; подив|ися! ~ться! take a look!

дівн|ий, *adj.* strange, unusual.

дивно, *adv.* strange(ly), unusually, Д., що він говорить це. It's strange he should say it.; *D.+ д.*, Мені дуже д. це чути. It's very strange for me to hear this.; + *не* д., що ... it's not surprising that..., it's little wonder that ...

диспозиція

диспозиція, *f.* disposition, + **бути до -ї** to be available, **Він зараз не до -ї**, **подзвоніть пізніше**. He is not available now, call later.

дитин|а, *f.* child, baby; *pl.* діти; *G. pl.* дітей; **скільки дітей?** how many children?; *I. pl.* дітьми, *L. pl.* на дітях.

дитя, *nt.*, -ти child, baby; *I. -м*, *N. pl. -та*; *G. pl. -т*.

дівчата, *n., f., N. pl.*, see **дівчина**.

дівчина, *f.* 1) girl; 2) girlfriend. **Чи він має -ину?** Does he have a girlfriend?; *N. pl. -ата*; *G. pl. -чат*.

дід, *m.*, -а 1) grandfather; 2) *colloq.* old man; *N. pl. -і*.

дізна|ватися, -ються; **дізнатися**, **дізна|ються**, *intr.* to find, learn, **про + A.** about, **Треба дізнатися, яка там погода**. We need to find out what the weather is like there.; **дізнавай|ся!** -теся!; **дізнай|ся!** -теся!

дізнатися, *pf.*, see **дізнаватися**.

дійсно, *adv.* really, indeed, truly.

дім, *m.*, **дому** 1) house, **Білий Д.** the White House, **Біля нашого -у був парк**. There was a park near our house.; 2) a home, **Мій д. завжди відкритий для друзів**. My home is always open for friends.; *N. pl. -и*. *Cf.* **будинок** and **хата**.

діста|вати, -ють; **дістати**, **дістан|уть**, *tran.* 1) to obtain, procure sth, **Я маю дістати російську візу**. I have to obtain a Russian visa.; 2) to get, receive, **Ти дістанеш цей пакет за тиждень**. You'll get the package in a week.; *po pa. pple.* **діставай!** -те!; **дістань!** -те!

діста|ватися, -ються; **дістатися**, **дістан|уться**, *intr.* to get (from / to a point), **від + G. ... до + G. from ... to**, **Як дістатися від аеропорту до міста?** How do you get from the airport to the city?; **діставай|ся!** -теся!; **дістань|ся!** -теся!

дістати, *pf.* see **діставати**.

дістатися, *pf.* see **діставатися**.

діти, *N. pl.*, see **дитина**.

ді|яти, -ють, *intr. only impf.* to act, **Треба негайно д.** We need to act immediately.

для, *prep.* + *G.* for, **це д. вас** this is for you; **Це треба д. роботи**. This is needed for work.

Дніпр|о, *m.*, -а the Dnipro (main river in Ukraine); *L. на -ї*.

до, *prep.* + *G.* 1) *dir.* to, **до Києва** to Kyiv; 2) before, **Д. початку вистави п'ять хвилин**. Five minutes are left before the start of the show; 3) until, till, **Д. цього часу він не дзвонив**. Up until now, he hasn't called.

доб|а, *f.* 1) day and night, twenty-four hours, **Він провів -у в літаку**. He spent twenty-four hours in the airplane.; 2) day, **На скільки дів ви приїхали?** For how many days have you come?; *G. pl.* дів.

добраніч, + good night! *Also var.* **на добраніч**.

добре, *adv.* 1) well, **Я дуже д. знаю це**. I know it very well.; 2) alright, OK, yes (*expression of agreement*).

добридень, + good day, good afternoon; *colloq. var.* of **добрий день**; (used in the afternoon and any other time of day as informal greeting).

дорога

доб|рий, *adj.* 1) good, **Він д. вчитель**. He is a good teacher., *comp.* **кращий**; 2) kind, **Вона має -в серце**. She has a kind heart, *comp.* -іший; 3) tasty, **Його борщ завжди д.** His borsch is always tasty., *comp.* -іший.

доброді|й, *m.*, -я gentleman (*form of reference*), **Я знаю цього -я**. I know this gentleman.; *V. -ю!* or *пане -ю!* (*polite form of address to male strangers*).

доброді|ка, *f.* madam, lady (*form of reference*), **Вас хоче бачити якась д.** A lady wants to see you; *L. на -ці*, *V. -ко!* or *пані -ко!* (*polite form of address to female strangers*), *G. pl. -ок*.

довг|ий, *adj.* long, extended; *comp.* -ший.

довго, *adv.* for a long time, **Він д. не писав**. He hasn't written for long.

додому, *adv. dir.* home, to one's home, **іти д.** to go home.

дозвіл|ля, *nt.* leisure, free time, **на -ї** in one's free time.

дозво|лити, *pf.*, see **дозволяти**.

дозволя|ти, -ють; **дозво|лити**, -ять, *tran.* to allow, permit; *pa. pple.* **дозволений** allowed; **дозволяй!** -те!; **дозволь!** -те!; **Дозвольте представити - мій брат Роман**. Allow me to introduce to you, my brother Roman.

докуме|нт, *m.*, -а document.

докуме|нтальн|ий, *adj.* documentary, **д. фільм** documentary film.

до|лар, *m.*, -а a dollar, **один д.** one dollar, **два (три, чотири) -и** two (three, four) dollars, **п'ять -ів** (five and more) dollars.

долон|я *f.* palm (*of hand*).

до|ма, *adv. var.* **вдома**, **удома** at home, home.

домашн|ий, *adj.* home; homemade; domesticated (animal), -с **завдання** home assignment, -я **ковбаса** homemade sausage, -я **кухня** home cooking.

домовля|тися, -ються; **домов|итися**, -люся, -ишся, -иться, -ляться, *intr.* to come to an agreement on sth.; **про + A.**, to arrange for (*meeting, consultation, assistance*), **Ми домовилися про консультацію**. We agreed to meet for a consultation.; + **Домовилися!** It's a deal!; **домовляй|ся!** -теся! **домові|ся!** -теся!

Донб|ас, *m.*, -у Donbas (the Donets River Basin, historical part of south-eastern Ukraine comprising modern provinces of Luhansk and Donetsk); *L. на (у) -ї*, **по -у** around Donbas.; *dir.* **на Д.** to Donbas.

донь|ка, *f.*, -и, *colloq.* daughter; *L. на -ці*, *N. pl. -ки*; *G. pl. -ок*.

до побачення, *cliché* goodbye!

допомага|ти, -ють; **допомогти**, **допомо|жуть**, *intr.* + *D.* to help sb, assist, **Вам допомогти?** Do you need help?; **допомагай!** -те! **допоможі!** -ть.

допомо|га, *f.* help, assistance; + **на -гу** to the rescue; *L. у -зі*.

допомогти, *pf.*, see **допомагати**.

доро|га, *f.* way, road; + **по -зі додому** on the way home; **показувати -гу** to show the way; + **Щасливої -ги!** Have a nice trip!; *L. на -зі*; *G. pl. до|рі*.

дорогий

дорогий, *adj.* 1) dear, darling, beloved; 2) expensive, dear, high-priced; *comp.* дорожчий.

дорого, *adv.* dearly, expensively, *comp.* дорожче.

досвідчений, *adj.* experienced.

досить, *adv.* 1) (with *adj.* and *adv.*) rather, fairly. **Цей готель д. дорогий.** This hotel is rather expensive.; 2) enough, sufficiently. **У нас д. грошей.** We have enough money.; **♦ д. сказати, що ...** suffice it to say ...; **♦ цього д.?** will that do?

до сих пір, *adv.* still, until now, up until today. **Він д. с. п. не навчився плавати.** He still has not learned to swim.

достатній, *adj.* sufficient.

достатньо, *adv.* enough, sufficiently. **Я д. добре знаю це місто.** I know this city well enough.

дочка, *f.*, **-ї** daughter; *L.* на **-ці**, *N. pl.* **-ки**; *G. pl.* **-ок**.

дощ, *m.*, **-у** rain, *I.* **-єм**; **у д.** in the rain; **Йде д.** It's raining.

драматичний, *adj.* dramatic, **д. театр** drama theater.

друг, *m.*, **-га** close friend. **Роман – мій справжній (давній) д.** Roman is my true (old) friend; *N. pl.* **-зі**, *G. pl.* **-зів**, *I. pl.* **-зями**. *Cf.* подруга, приятель, приятелька.

другий, *ord.* second, **-е місце** second place, **Це наша -а подорож.** This is our second trip.

дружити, *only impf.*, **-ать**, *intr.* to be friends з (із) + *I.*, with sb.. **Вони -ать з дитинства.** They've been friends since childhood.; **-и!** **-ть!**

друзі, *N. pl.*, see друг.

дуже, *adv.* very, very much (used with *adj.*, *adv.*, and *v.*). **Вона д. гарна.** She's very pretty. **Він живе д. далеко.** He lives very far.; **Я д. люблю це.** I like it a lot.

думати, **-ють**; **по-**, *intr.* 1) to think, **про + A.** about, **Я -ю про Марію.** I am thinking about Maria.; 2) be of opinion; **♦ Як ти -еш?** What do you think?; 3) *colloq. d.* + *inf.* to intend, plan, be going to do sth. **Він давно -в зробити це.** He has wanted to do it for a long time.; **(по) думай! -те!**

думка, *f.*, **-ки** 1) thought; 2) opinion; **♦ на мою -ку** in my opinion; **♦ мати на -ці** to mean, **Що вона має на -ці?** What does she mean?; *L.* на **-ці**; *N. pl.* **-и**, *G. pl.* **-ок**.

дядько, *m.*, **-а** uncle, father's or mother's brother; *N. pl.* **-и**.

дякувати, **-ють**; **по-**, *intr.* to thank sb + *D.* за + *A.* for sth. **дякую тобі / вам** thank you; **(по)дякуй! -те!**

дякую, *cliché* thank you; **дуже д.** thanks a lot.

Е

екзамен, *m.*, **-у** examination (at school), з (із) + *G.* in (subject), **е.** з української Ukrainian language exam; **складати е.** to take an exam, **скласти е.** to pass an exam. *Also see* іспит.

економіст, *m.* male economist; *f.*, **-ка** woman economist, *L.* на **-ці**.

екскурсія, *f.*, **-ї** excursion, organized sightseeing, **іти на -ю** to go on an excursion.

жоден

експерт, *m.* expert, specialist, з (із) + *G.* in, **е.** з історії мистецтва expert in art history. *Also see* фахівець.

електричка, *f.*, electric suburban train, **-кою** by suburban train, **сідати на -ку** to take a suburban train.

електронний, *adj.* electronic, **-а пошта** e-mail.

есеї, *m.*, **-ю** essay.

Є

є, *v.*, *pres. of* бути am, are, is; **♦ хто є хто?** who is who?

євро, *nt.* euro, **два -а** two euros, **десять єв** ten euros.

Європа, *f.* Europe, **Західна (Східна, Центральна) Є.** Western (Eastern, Central) Europe.

європеїсець, *m.*, **-йця** European man; *f.* **-йка**, European woman; *L.* на **-йці**, *G. pl.* **-йок**.

європейський, *adj.* European.

єдиний, *adj.* 1) only. **Вона була -ою дитиною.** She was an only child.; 2) single, **-а валюта** the single currency.

Ж

жалі, *m.*, **-ю** pity; **♦ на ж.** unfortunately; **♦ D. + бути ж. + A.** to feel sorry for sb, **Мені їх дуже ж.** I feel very sorry for them.

жарт, *m.*, **-у** joke, **розповідати -и** to tell jokes.; **♦ Це не -и.** This is not a laughing matter.

жартувати, **-ють**; **по-**, *intr.* to joke, з (із) + *I.*; **♦ ви -єте** you're kidding; **(по)жартуй! -те!**

живий, *adj.* 1) alive; 2) live, **ж. музика** live music.

живіт, *m.*, **-отá** stomach, abdomen, **Мені болить ж.** I have a stomachache.; *L.* у **-оті**; *N. pl.* **-оти**.

жити, **живіють**; **про-**; *pa. m.* **жив**, *f.* **-ла**, *nt.* **-ло**, *pl.* **-ли** 1) *intr.* to live, exist, reside, **Він ще -е.** He is still alive.; **Він -е у Луцьку.** He lives in Lutsk.; 2) *tran. in pl.* to live a life, **Я прожив все життя тут.** I lived my whole life here.; *pa. ppl.* **прожитий** lived (through); **(про) живі!** **-ть!**

житло, *nt.* accommodation; place of residence; **ж. і харчі** room and board.

життя, *nt.*, **-я** 1) life; **на все ж.** for all life long; 2) lifetime, **ніколи в -і** never in a lifetime; *G. pl.* **-ів**.

жінка, *f.*, **-ки** 1) woman, **Ця висока ж. – Марина.** This tall woman is Maryna; 2) *fam.* wife, female spouse, **Його ж. з Сокаля.** His wife is from Sokal.; *L.* на **-ці**, *N. pl.* **-ки**, *G. pl.* **-ок**.

жіночий, *adj.* female, women's; for women (department, clothes, washroom), **-е взуття** women's footwear, **-і студії** women's studies.

жовтень, *m.*, **-ня** October, **Заняття почнуться першого -ня.** Classes will start on October 1.; *L.* у **-ні**.

жовтий, *adj.* yellow, **жовто-блакитний прапор** yellow-and-blue flag (national flag of Ukraine).

жоден, *adj.*, *m.*, *var.*, see жодний.

жодний

жодний, *adj.*, *var. m.* жоден none, not a single (in negated sentence); Я не читав жодної статті. I didn't read a single article.; жодного разу not once; ж. з нас none of us (for all m.), ~а з нас (for all f.)

журитися, ~яться; **за-** *intr.* + *I.* 1) to worry over sth, get concerned, Я ~юся, що ми не встигнемо на концерт. I am worried that we won't make it to the concert.; 2) *pf.* to become concerned, worried, sad, Він послухав новини і зажурився. He listened to the news and grew sad.; † не журіся! ~іться! don't worry!

журнал, *m.*, ~у 1) magazine, ж. моди fashion magazine, жіночий ж. women's magazine; 2) newsreel.

журналіст, *m.* journalist, Він хоче стати ~ом. He wants to become a journalist.; *f.* ~ка, Вона вчиться на ~ку. She studies to become a journalist.; *L.* на ~ці, *G. pl.* ~ок.

журналісти́ка, *f.* journalism; *L.* у ~ці.

З

з, *prep.*, *var.* із, зі, 1) from (in relations of place) + *G.*, з Києва from Kyiv; 2) from, since (in relations of time) + *G.*, із наступної суботи from next Saturday; 3) with (in relations of accompaniment) + *I.*, з другом with a friend. Also see зі and із.

за, *prep.* 1) *posn.* behind + *I.*, Я сиджу з нею, I am sitting behind her.; 2) *dir.* behind + *A.*, Я сів з неї. I took a seat behind her.; 3) in, within (period of time) + *A.*, Ми зробили це з годину. We did it in one hour.; 4) than + *A.* (in comparison), Ця книжка дешевша з ту. This book is cheaper than that one.; 5) *colloq.* about, Ми говорили з життя. We talked about life. See про.

за-, *pref.* too (excessive quality, combines with *adj.* and *adv.*), задорогий too expensive, задалеко too far.

забав[я], *f.* party, entertainment, на ~і at a party; робити ~у to have a party; Ми добре погуляли у нього на ~і. We had a lot of fun at his party.

заблудити, *v.*, *var.*, see заблудитися.

заблуджу[ватися], ~ються; **заблуд[ітися]**, ~ється, *intr.* to get lost, lose one's way, У цьому місті легко заблудитися. It's easy to get lost in this city.; **заблуджуй[ся]** ~теся!; **заблуд[іся]** ~іться!

заблудитися, *pf.*, see заблуджуватися.

забува[ти], ~ють; **забути**, **забуд[уть]**, *tran.*, + *A.* 1) to forget, Я зовсім забув про це. I completely forgot about it.; 2) to leave behind, Він завжди забуває гроші вдома. He always leaves the money home.; *pa. pple.* забутий forgotten; забувай! ~те! забудь! ~те!

забути, *pf.*, see забувати.

завдан[ня], *nt.* assignment, task, домашнє з. home assignment, задавати (робити) з. to give (do) assignment.

завдяки, *prep.* thanks to + *D.*, З її у нас є що їсти. Thanks to her we have food.

завжди, *adv.* always, all the time; як з. as always.

завод, *m.*, ~у plant, factory, works; *L.* на ~і.

завтра, *adv.* tomorrow, з. вранці (ввечері) tomorrow morning (evening), відкласти на з. to put sth off till tomorrow.

заліжати

загальний, *adj.* general, common; ~а думка general opinion; з. квиток fourth class train ticket with no assigned seat.

заголов[ок], *m.*, ~ку title (of article, text), headline, heading, з. статті (тексту) title of the article (text), під ~ом under the title. Cf. назва.

загубити, *var.* згубити, *pf.*, see губити.

зада[вати] (see давати); **задати** (see дати), *tran.* to give an assignment, to assign (work), Що вам задали на завтра? What homework were you assigned for tomorrow?; *pa. pple.* заданий assigned; задавай! ~те! задай! ~те!

задати, *pf.*, see задати.

займа[ти], ~ють; **зайняти**, **займ[уть]**, *tran.* 1) to occupy (a place), Треба зайняти місця. We need to occupy (take) our seats.; 2) to take up time, Подорож до міста займає пів години. A trip downtown takes a half hour; *fig.* to waste sb's time, Не займайте мені часу! Don't waste my time!; *pa. pple.* зайнятий occupied, busy (of a person, seat); займай! ~те! займи! ~ть!

займа[тися], ~ються; **зайнятися**, **займ[уться]**, *intr.* + *I.* 1) to occupy oneself with, Чим ти любиш з. на дозвіллі? What do you like to do in your free time?; 2) to engage in; train oneself in (music, sports), Він займається футболом уже три роки. He has played football for three years already.; 3) to practice (playing an instrument), prepare assignment, Студенти займаються. The students are studying.; **займай[ся]** ~теся!; **займи[ся]** ~іться!

зайнятий, *pa. pple.* busy, taken, occupied, Я цілий день був дуже з. I've been very busy all day., Це місце ~е? Is this place taken?

закінчити, *pf.*, see закінчувати.

закінчу[вати], ~ють; **закінчи[ти]**, ~ать, *tran.* or *impf. inf.* to finish, complete, get done with, Коли він закінчив навчання? When did he finish his studies?; *pa. pple.* (за)кінчений finished; **закінчуй!** ~те!; **закінчи!** ~ть!

закінчуватися; **закінчитися**, *intr.* to end (in sth), finish, be over, Каникули закінчуються завтра. Holidays end tomorrow.

закрива[ти], ~ють; **закри[ти]**, ~ють, *tran.* to close sth, shut, shut down, Треба закрити вікно. The window needs to be closed.; *pa. pple.* закритий shut, closed; **закривай!** ~те!; **закрий!** ~те!

закрива[тися]; **закритися**, *intr.* to close, shut, shut down, Ми ~смося рано. We close early., Коли закриться супермаркет? When will the supermarket close?

закритий, *adj.* 1) closed, shut; 2) off limits, inaccessible.

заку[пи], *pl.*, ~ів purchases; † **робити** з. to make purchases; † **іти** на з. to go shopping; з. продуктів grocery shopping.

зак[у]с[ка], *f.* 1) hors d'oeuvre, appetizer, салат на ~ку salad for hors d'oeuvre; 2) snack, легкі ~ки light snacks; *L.* у ~ці, *G. pl.* ~ок.

заліжати, ~ать, *no pf.*, *intr.* to depend, від + *G.* on, † ~ить it depends., Вони ні від кого не ~ать. They do not depend on anybody.; **залез!** ~те!

залишати

залиша|ти, var. лиша|ти, ~ють; залиш|ити, var. лиши|ти, ~ать, *tran.* to leave, Я залишила квитки на столі. I left the tickets on the table.; з. повідомлення to leave a message; *pa. pple.* залишений left, abandoned; залишай! ~те!; залиши! ~ть!

залиш|атися, var. лиш|атися; залиш|ітися, var. лишитися, *intr.* to stay, remain, to be left, Він ~ється тут на два дні. He'll stay here for two days.; Скільки часу ~лося? How much time is left?; залишай|ся! ~теся!; залиши|ся! ~ться!

залишити, *pf.*, see залишати.

залишитися, *pf.*, see залишатися.

залізниця, *f.*, ~і railroad, їхати ~єю to go by train.

залізничний, *adj.* pertaining to railroad or train, з. квиток train ticket, ~а каса train ticket-office, з. вокзал train station.

замовити, *pf.*, see замовляти.

замовля|ти, ~ють; замов|ити, ~лю, ~иш, ~лять, *tran.* to order, place an order for sth, book, Треба замовити таксі. We need to order a taxi.; *pa. pple.* замовлений ordered, booked; замовляй! ~те!; замов! ~те!

зам|ок¹, *m.*, ~ку castle, старий (зруйнований) з. old (ruined); *L. в* ~ку; *G. pl.* ~ків.

зам|ок², *m.*, ~ка lock; *N. pl.* ~ки, *G. pl.* ~ків.

заморожений, *adj.* frozen, ~а риба frozen fish, ~і фрукти й овочі frozen fruit and vegetables.

занадто, *adv.*, var. надто too, excessively.

заняття, *nt.* 1) pastime, occupation, улюблені з. favorite pastimes; 2) (generic for) class, lecture, seminar; на ~і in (during) class; з. з (із) + *G.* practice in music (singing, language), У нас зараз з. з історії. We have a class in history now.

записати, *pf.*, see записувати.

записатися, *pf.*, see записуватися.

запис|ка, *f.* note, лишати ~ку to leave a note; *L. у* ~ці; *G. pl.* ~ок.

запису|вати, ~ють; записати, запиш|уть, *tran.* to write sth down, make a note, Він любить з. цікаві думки. He likes to write down interesting thoughts.; *pa. pple.* записаний written down, recorded; записуй! ~те!; запиши! ~ть!

запису|ватися, ~ються; записатися, запиш|уться, *refl.* to enroll, sign up, на + *A.* for (course); записуйся! ~теся!; запиши|ся! ~ться!

запитати, *pf.*, see запитувати.

запиту|вати, ~ють; запитати + *A.* to ask sb, про + *A.* about sth; ask (a question), to inquire, Можна запитати, де метро? May I ask (you) where the subway is?; *pa. pple.* запитаний asked, posed (of question); запитуй! ~те!; запитай! ~те!

запізнитися, *pf.*, see запізнюватися.

запізню|ватися, ~ються; запізн|ітися, ~яться, *refl.*, на + *A.* to be (come) late, Поїзд ~ється на пів години. The train is half an hour late.; запізнюй|ся! ~теся!; запізни|ся! ~ться!

збудувати

заплатити, *pf.*, see платити.

запропонувати, *pf.*, see пропонувати.

запросити, *pf.*, see запрошувати.

запрошення, *nt.* an invitation; + на з. on invitation; без з. without invitation.

запрошу|вати, ~ють; запросити, запрошу, запрос|ять, *tran.* invite, (to a building or home) до + *G.*, Він запросив Ігоря до себе (ресторану). He invited Igor to his place (restaurant); (to event, performance) на + *A.*, Мене запросили на цікаву виставку (лекцію, вечерю). I was invited to an interesting exhibit (lecture, dinner); *pa. pple.* запрошений invited; запрошуй! ~те!; запроси! ~ть!

зараз, *adv.* now, at present; з. же right away.

заробити, *perf.*, see заробляти.

заробля|ти, ~ють; зароб|ити, ~лю, ~иш, ~лять, *tran.* to earn (money, salary), Скільки він заробляє? How much does he earn?; Тут багато не заробиш. You won't earn much here.; добре (погано) з. to earn well (little); *pa. pple.* зароблений earned; заробляй! ~те!; зароби! ~ть!

засмага|ти, ~ють; засмагн|ути, ~уть, *m. pa.* засмаг or засмагнув, *intr.* to get suntanned, Вона гарно засмагла. She got a nice suntan.; *pa. pple.* засмаглий suntanned; засмагай! ~те!; засмагни! ~ть!

засмагнути, *pf.*, see засмагати.

зате, *conj.* but then, however, Це нудно, з. корисно для здоров'я. It's boring but then it is good for your health.

затишний, *adj.* quiet, cozy, comfortable.

зафільмувати, *pf.*, see фільмувати.

захворіти, ~ють, *pf. intr.* to fall ill, become sick, на + *A.* with, Іван ~ів на грип. Ivan got sick with the flu.; Also see хворіти; захворій! ~те!

зах|ід, *m.*, ~оду, west, *dir.* на з. від + *G.* to the west of; *postl.* на ~оді + *G.* in the west of, на ~оді України in the west of Ukraine.

західний, *adj.* western, ~а Європа Western Europe.

захоплення, *nt.* hobby, passion, Моє найбільше у житті з. ~ це німе кіно. My greatest hobby in life is silent cinema.

зацікавити, *pf.*, see цікавити.

зацікавитися, *pf.*, see цікавитися.

зачиня|ти, ~ють; зачин|ити, ~ять, *tran.* to close, shut sth; *pa. pple.* зачинений closed, shut; зачиняй! ~те!; зачини! ~ть!

зачиня|тися; зачин|ітися, *intr.* to close, shut, Крамниця вже зачинилася. The store is already closed.

збира|тися, ~ються; зібратися, збер|уться, *intr.* 1) + *inf.* to intend, be going to, plan, Ми збиралися дзвонити вам. We were going to call you.; 2) to get oneself ready; з. у дорогу to get ready, pack for the road; 3) to get together; збирай|ся! ~теся!; збер|ися! ~ться!

збудувати, *pf.*, see будувати.

звати

зв[а]ти, ~уть; на-, *tran.* to call by name, give name to, name; as part of set expression **Мене звати Юрко.** My name is Yurko.; **Як тебе звати?** What is your name?; *pa. pple.* названий named, названий брат adopted brother; (на)зв[а]ти ~іть!

зверну́ти, *pf.*, see зверта́ти.

зверну́тися, *pf.*, see зверта́тися.

зверта́ти, ~ють; зверну́ти, ~уть, *tran.* 1) to turn, з. праворуч / ліворуч to turn right / left; 2) з. увагу to pay attention; *pa. pple.* звернутий directed to (of attention); звертай! ~те!; зверни! ~іть!

зверта́тися; зверну́тися, *intr.* to address sb, до + G.; по + A. to turn to sb for help (advice), Він ~увся до неї по пораду. He turned to her for advice.

звика́ти, ~ють; звикну́ти, ~уть, *pa.* звик, звикли, *intr.* to get accustomed, до + G. to, Він швидко звик до нового місця. He got quickly accustomed to the new place.; *pa. pple.* звиклий accustomed; звикай! ~те! звикни! ~іть!

зв[и]кнути, *pf.*, see звика́ти.

звичайно, *adv.* 1) of course, certainty; clearly, Дешевші квитки, з., кращі. Cheaper tickets are, of course, better. 2) usually, as a rule, Він з. працює до восьмої. Usually he works till eight.

звичка, *f.* habit, шкідлива з. bad habit, мати ~ку + *inf.* to be in the habit of, Він має з. приходити без запрошення. He is in the habit of coming uninvited.; L. у ~ці, G. *pl.* ~ок.

зв[и]дки, *adv.* where from, З. вона? Where is she from?; З. ти знаєш? How do you know?

зв'яз[о]к, *m.*, ~ку connection.

зга́дка, *f.* mention; + на зга́дку про + A as a memento of. L. у ~ці, G. *pl.* ~ок.

зга́дувати, ~ють; згада́ти, *tran.* 1) to recall, recollect, remember, про + A. about, Я не можу згадати її номера. I can't recall her number.; 2) to reminisce, look back on, Ми любимо згадувати дитинство. We like to reminisce about childhood.; *pa. pple.* згаданий recollected, remembered; згадуй! ~те!; згадай! ~те!

зг[и]дний *adj.* in agreement, var. зго́ден; бу́ти ~им з (із) + *f.* to agree with, Я цілком з. з вами. I quite agree with you.

зго́да, *f.* 1) agreement, consent, давати ~у на + A. to give one's consent to sth; 2) alright, fine, Я розкажу вам потім, з.? I'll tell you later, alright?

зго́ден, *adj.*, see зг[и]дний.

зда́ватися, ~ються; зда́тися, здаду́ться, *intr.* 1) to seem to sb + D., мені здається, що ... it seems to me that ...; seem to be sth / sb, Він здався мені приємною людиною. He seemed to be a pleasant person; 2) to surrender, give up; здавайся! ~теся!; здайся! ~теся!

зда́тися, *pf.*, see здава́тися.

зда́ча, *f.*, ~і change (*rest of money paid*), Ось ваша з. Here's your change.

здоров[и]й, *adj.* 1) healthy, Тепер він почувається цілком ~им. Now he feels quite healthy.; 2) colloq. big, stupendous, Вони мають ~у квартиру. They have a big apartment.

знаходитися

здоров[и]я, *nt.*, only *sg.* health; + на з.! to your health! (as toast).

зелен[и]й, *adj.* 1) green; 2) *fig.* young, immature, inexperienced; 3) not ripe.

зем[л]я, *f.* 1) earth, soil, ground; 2) З. planet Earth; *N. pl.* ~лі, G. *pl.* ~ель.

зим[а], *f.* winter; ~ою in winter, минулої (цієї, наступної) ~и last (this, next) winter.

зі, *prep.*, var., see з; used before мною and consonant clusters, which include з, с, ш; з. страху with fear, з. школи from school, з. злости with anger, з. мною with me, Also see із.

зібра́тися, *pf.*, see збира́тися.

зіпсува́ти, *pf.*, see псува́ти.

зіпсува́тися, *pf.*, see псува́тися.

зірка, *f.* 1) a star; 2) *fig.* a celebrity, famous person, з. кіна or кінозірка film star; L. на ~ці; *N. pl.* ~ки, G. *pl.* ~ок.

зі́сти, *pf.*, see їсти.

злама́ти, *pf.*, see лама́ти.

злама́тися, *pf.*, see лама́тися.

злови́ти, *pf.*, see лови́ти.

знайо́мий, *adj.* familiar, known; *n.* acquaintance, давній з. old acquaintance, Ольга моя ~а. Olga is an acquaintance of mine.

знайо́мити, ~лю, ~иш, ~лять; по-, *tran.* to introduce sb to sb, з (із) + *f.* Він познайомив Сергія з Павлом. He introduced Serhiy to Pavlo; *pa. pple.* познайомлений familiar with sb or sth; (по)знайом! ~те!

знайо́митися; по-, *intr.* 1) to meet sb, з (із) + *f.*, Вона нарешті познайомилася з Оленою. She finally met Olena.; 2) to familiarize oneself with, study sth, Мені треба по- із новими документами. I need to familiarize myself with the new documents.

знайо́мств[о], *nt.* acquaintance, the act of getting acquainted with sb / sth.

знайти, *pf.*, see знаходи́ти and шука́ти.

знаменит[и]й, *adj.* 1) colloq. wonderful, great, Це ~а ідея! This is a great idea!; 2) famous, celebrated, renowned. Also see славетний.

зна́ний, *adj.* known, well-known, Він з. фотограф. He is a well-known photographer.; бу́ти ~им + *f.* to be famous for sth, Херсонщина завжди була ~а своїми кавунами. The Kherson Province has always been famous for its watermelons.

зна́ти, ~ють; пі-, *tran.* 1) *impf.* to know, Я не ~ю I don't know; 2) *pf.* to learn, to get to know (a person), Тяжко пізнати людину. It's hard to get to know a person.; *pa. pple.* знаний (well) known; (пі)знай! ~те!

знаходи́ти, ~жу, ~ять; знайти, знайд[у]ть, *pa. pf.* знайш[о]в, ~ли, *tran.* to find, locate sb or sth, Як знайти дешевий готель? How can you find a cheap hotel?; *pa. pple.* знайденний found; знаходь! ~те!; знайд[и]! ~іть!

знаходи́тися, only *impf.*, *intr.* to be located, Де ~ється супермаркет? Where is the supermarket located? See розташовуватися.

значення

значення, *nt.* meaning, sense; ♦ не має з. it doesn't matter, переносне з. figurative sense, у прямому -і in a direct sense, literally, у якому -і? in what sense?

значити, -ать *intr.* to mean, Що -ить це слово? What does this word mean?

значить, *adv.* hence, so, that means, consequently. Also see отже.

значний, *adj.* considerable, noticeable, з. розмір (успіх) considerable size (success).

значно, *adv.* considerably, Він з. старший, ніж вона. He is considerably older than her.

знижка, *f.* discount, за -кою at a discount, Які -ки пропонують сьогодні? What discounts do they offer today?; *L.* у -ці, *G. pl.* -ок.

знову, *adv.* again.

знудити, *pf.*, see нудити.

зовсім, *adv.* 1) completely, entirely, fully, За день він з. втомився. He got completely tired over the day.; 2) at all (in neg.), Я з. не знаю її. I don't know her at all.

золотий, *adj.* gold, golden, -а середина golden mean.

золото, *nt.* gold.

зоопарк, *m.*, -у zoo; *L.* у -у; ходити до -у to go to the zoo.

зошит, *m.*, -а notebook.

зробити, *pf.* see робити.

зрозуміти, *pf.* see розуміти.

зручний, *adj.* comfortable, cozy, convenient, suitable, Це крісло -е. This chair is comfortable.

зручно, *adv.* conveniently, comfortably, suitably, Тут дуже з. працювати. It's very comfortable to work here.

зуб, *m.*, -а a tooth, Мені дуже болить з. I have a bad toothache.

зуміти, *pf.*, see уміти.

зупинка, *f.* stop, кінцева з, the final stop; *L.* на -ці, На якій -ці мені треба зійти? At what stop do I need to get off?; *G. pl.* -ок.

зупиняти, -ють; зупинити, -ять, *tran.* to stop sb / sth, Вони зупинили проєкт посередині. They stopped the project in the middle.; *pa. pple.* зупинений stopped; зупиняй! -те!; зупини! -ть!

зупинятися; зупинитися, *refl.* 1) to stop (oneself), На цій станції поїзд не -ється. The train does not stop at this station.; 2) to stay (at a hotel), Я люблю з. у цьому готелі. I like to stay at this hotel.

зустрі(ну)ти, *pf.*, see зустрічати.

зустрі(ну)тися, *pf.*, see зустрічатися.

зустріч, *f.*, -і meeting, rendezvous; домовлятися про з, to agree to meet; йти на з, to go to a meeting.

зустрічати, -ють; зустрі(ну)ти, зустрі(ну)ть; *pa.* зустрів or -нув, *tran.* to meet sb / sth.; Він зустріне вас на пероні. He'll meet you on the platform.; *pa. pple.* зустрінутий met, encountered; зустрічай! -те!; зустрінь! -те!

зустрічатися; зустрі(ну)тися, *intr.* з + і, 1) to meet each other, Де ви -єтеся? Where are you meeting?; 2) to go out with one another, date, Вони -ються два роки. They have gone out for two years.

І

і, *conj.* and, var. й (used between vowels, Микола й Олер), Степан і Орися Stepan and Orisia; і ..., і both ..., and, Треба купити і молока, і хліба. We need to buy both milk and bread. Also see conj. та.

ідеальний, *adj.* ideal, Мої -і вакації - це тепле море та добра погода. My ideal vacation is warm sea and good weather.

ідея, *f.*, -ї an idea, Це чудова і. It's a great idea!

із, *prep.*, var. see з (used between consonants, after, and before consonant clusters), і. Бразилії from Brazil, і. крамниці from a store, Він і. приятелем. He is with a friend. Also see зі.

ім'я, *nt.*, імені name (only of a person), Як твоє (ваше) і.? What is your name?; Яке твоє і.? What kind of name do you have?; і. ім'ям or -ем, *N. pl.* -а, *G. pl.* імен. Cf. назва.

інакше, *adv.* 1) otherwise, Треба купити карту міста, і. ми заблудимося. We need to buy a city map, otherwise we'll get lost.; 2) differently, Пропоную зробити це і. I suggest that we do it differently.

інакший, *adj.*, var., see інший.

інгредієнт, *m.*, -а ingredient, Ця страва складається із п'ятьох -ів. This dish consists of five ingredients.

інженер, *m.*, -а engineer, і-механік mechanical engineer.

інколи, *adv.* sometimes, every now and then.

іноді, *adv.* sometimes, every now and then.

інтерв'ю, *nt.*, *indecl.* interview, давати (робити) і. to give (do) an interview, Тарас зробив з ним і. Taras did an interview with him.

інтернет, *m.*, -у the Internet, користуватися -ом to use the Internet, і-кафе Internet café, і-послуги Internet services; *L.* на -і on the Internet.

інформація, *f.* information, data.

інший, *adj.* other, another, different, Він зовсім -а людина тепер. He is a completely different person now.; -им разом another time.

іспанський, *adj.* Spanish, -а мова the Spanish language.

іспит, *m.*, -у examination, test, складати (скласти) і. з (із) + *G.* to take (pass) an exam in. Also see екзамен.

історик, *m.* historian.

історичний, *adj.* historical, historic, і. музей a historical museum, -а зустріч historic encounter.

історія, *f.*, -ї 1) story, tale, Це і. моє життя. That's the story of my life.; Оце так і. That's quite a story!; 2) history (discipline), світова і. world history, музей -і museum of history.

італієць, *m.*, -йця Italian man; -йка, *f.* *L.* на -йці, *G. pl.* -йок.

італійський

італійський, *adj.* Italian, ~а мова the Italian language, розмовляти ~ою to speak Italian.

Італія, *f.*, ~ї Italy, їхати до ~ї to go to Italy.

іти, ід|уть; п-; *pa.* іш|ов, ~ла, ~ло, ~ли, *uni., intr.* 1) go, come, walk (on foot), Ти ~еш зі мною? Are you coming along?; 2) leave, Я вже маю і. I need to leave; 3) (of film, play) to be on the program, Що сьогодні іде у кінотеатрі? What is on in the movie theater today? Also see *multi.* ходити; (п)ід|и! ~ть!

ї

їв, *pa., m.*, see їсти.

їдальня, *f.* canteen, eatery, diner (normally with self-service); *G. pl.* -ень.

їжа, *f.*, ~ї, *only sg.* food, meals; *f.* -єю.

її, *pers. pron., A.* of вона, when used without preposition, Я її знаю. I know her.; *poss. pron., f.* her (does not decline), Це її батьки. These are her parents.

їздити, їжджу, ~иш, ~ять; з'-; *multi., intr.* to drive, go by a vehicle, travel, Я часто їжджу до Риму. I often travel to Rome. Also see *uni.* їхати; (з')їзд|ь! ~ть!

їсти, їм, їси, їсть, їмо, їсте, їдять; з'-; *pa.* їв, їла, їло, їли; з'-; *tran.* to eat; + варити ї. to cook, хотіти ї. to be hungry; *pa. pple.* з'їдений eaten; (з')їж|! ~ть!

їх, *pers. pron. A.* of вони, when used without preposition, Я бачив ї. учора. I saw them yesterday.

їхати, їдуть; по-, *intr., uni.* to drive, go by a vehicle, travel, Завтра він їде до Мадриду. Tomorrow he is going to Madrid. Also see *multi.* їздити; (по)їд|ь! ~ть!

їхній, *pers. pron.* ~я, ~є, ~ї their, theirs, Усі ~ї діти вже дорослі. All their children are already grown-up.

й

й, *conj. and, var.*, see і (used between vowels), Микола й Ольга Mykola and Olha.

його, *pers. pron., A.* of він, when used without preposition, Я й. дуже добре знаю. I know him very well.; *poss. pron.* his (does not decline), й. брат his brother.

йогурт, *m.*, ~у yogurt.

йти, *var.*, see іти.

К

кава, *f.* coffee, чорна к. black coffee, к. з молоком coffee with milk.

кавун, *m.*, ~а watermelon; *N. pl.* ~ї.

кав'ярня, *f.* coffee-house, café; *G. pl.* -ень.

казати, кажуть; с-, *tran.* to say, про + *A.* about sth, Кажуть, ви любите оперу. They say you like opera, Мені (нам) сказали, що ... I was (we were) told that ..., Що він сказав вам? What did he say to you?; *pa. pple.* сказаний said; (с)каж|и! ~ть!

казка, *f.* fairy tale, розповідати ~ку to tell a fairy tale; + розказувати ~ки to spin a yarn; *N. pl.* ~ки, *G. pl.* -ок.

Канада, *f.* Canada.

канадєць, *m.*, ~ця Canadian man; *L. на* -цеві.

канадка, *f.* Canadian woman; *L. на* -ці, *G. pl.* -ок.

канадський, *adj.* Canadian.

канапка, *f.* Gal. sandwich; *L. на* -ці, *G. pl.* -ок.

канікул, *only pl.*, канікул (only relative to studies, not work) vacation, holidays, зимові (літні, різдвяні) к. winter (summer, Christmas) vacation; *L. на* -ах on vacation. Cf. відпустка. Also see вакації.

карій, *adj.* (of eyes only) brown, ~і очі brown eyes; + карокий brown-eyed (person).

Карпати, *only pl.*, Карпат the Carpathian Mountains; *L. pl. у* -ах.

карт, *f.* 1) map; 2) playing card; + грати в ~и to play cards; *L. на* -ї.

картин, *f.* 1) picture, painting; 2) film. Also see кінокартина.

карт, *f.* card, кредитна к. a credit card; платити кредитною ~ою to pay with a credit card.; *L. на* -ці, *G. pl.* -ок.

картопл, *f.*, *only sg., coll.* potato, кілограм ~ї a kilogram of potatoes, смажена (варена, печена) к. fried (boiled, baked) potatoes, к.-фрі French fries.

кас, *f.* 1) ticket office, box office, залізнична к. railroad ticket office, театральна к. box-office; 2) cash register, платити в ~ї to pay at the cash register.

касір, *m.*, ~а cashier, ticket seller; *L. на* -ові.

каштановий, *adj.* (of hair color) auburn, of chestnut color, ~е волосся auburn hair.

кашель, *m.*, ~лю cough, сильний к. bad cough.

кашляти, ~ють, *intr.* to cough, to have a cough; кашляй! ~ть!

квартал, *m.*, ~у block of buildings, city block, Пройдіть три ~и та поверніть ліворуч. Pass three blocks and turn left.

квартира, *f.*, ~и apartment, flat, наймати ~у to rent an apartment.

квіт, *m.*, ~ка ticket, к. до театру (кіна, музею) theater (movie, museum) ticket, к. на концерт (футбол) ticket to a concert (soccer match), к. на + *A.* поїзд (автобус, літак) train (bus, plane) ticket; *L. на* ~ку, *N. pl.* ~ки.

квітень, *m.*, ~ня April, Він народився п'ятого ~ня. He was born on April 5.; *L. у* ~ні.

квітка, *f.* flower, *L. на* -ці, *N. pl.* ~ки, *G. pl.* -ок.

квіти, *only pl.*, ~ів flowers, Він завжди купує їй к. He always buys her flowers. See квітка for *sg.*

кєпський, *adj.* bad, of poor quality, poor, к. вчитель bad teacher, ~а погода bad weather, ~е здоров'я poor health.

Київ, *m.*, Києв|а Kyiv (the capital of Ukraine); *L. у* ~ї.

київський, *adj.* Kyivan, pertaining to Kyiv, К. національний університет Kyiv National University; К. торт Kyiv cake (brand name of a popular cake).

Київський

килим

комп'ютерний

килим, *m.*, ~а carpet, rug, kilim; *N. pl.* ~и.

кислий, *adj.* sour, *к.* смак sour taste, ~ий вираз sour countenance.

китаї́ць, *m.*, ~йця Chinese man.

Китаї́й, *m.*, ~ю China; *L. y* ~ї.

китаї́йка, *f.* Chinese woman; *L. на* ~ці, *G. pl.* ~ок.

китаї́ський, *adj.* Chinese.

кише́ня, *f.* pocket; + бути по ~і to be within one's means, Мені це не по ~і. I cannot afford it.

кия́нин, *m.*, кия́нина Kyivan, male citizen of Kyiv, *N. pl.* ~и, *G. pl.* кия́н; ~ка, *f.* female Kyivan; *L. на* ~ці, *G. pl.* ~ок.

кілогра́м, *m.*, ~а kilogram; два (три, чотири) ~и two (three, four) kilos, п'ять ~ів five (six, and more) kilos.

кіломе́т(е)р, *m.* ~ра kilometer; два (три, чотири) ~ри two (three, four) kilometers, п'ять ~рів (six, and more) five kilometers.

кі́лька, *pron.*, ~ох several, a few, a number of (with count.) + *G. pl.* к. днів a few days.

кімна́та, *f.* room, chamber, *к.* на одні́го (двох, трьох) room for one (two, three) persons.

кінемато́граф, *m.*, ~а the art of filmmaking, the film; український *к.* the Ukrainian cinema. Also see кіно.

кінце́ць, *m.*, ~ця end, finish, до само́го ~ця till the very end, при ~ці and у ~ці + *G.* at the end of.

кінцо́, *nt.*, ~а 1) movie theater, до ~а or у ~і to / at the cinema, ходи́ти у *к.* go to the movies; 2) colloq. cinema (as art); українське кіно Ukrainian cinema.

кіноа́ктор, *m.*, ~а actor; ~ка, *f.* actress; *L. на* ~ці, *G. pl.* ~ок.

кінокарти́на, *f.* film, movie, picture, художня (документальна, повнометражна, короткометражна) *к.* feature (documentary, full-length, short) film. Also see фі́льм.

кінорежисе́р, *m.* film director; *N. pl.* ~и.

кіношко́ла, *f.* film school.

кінотеатр, *m.*, ~у movie theater, movies, cinema house.

кінча́ти, ~ють; скінчи́ти, ~у, ~ать, *tran. or only impf. inf.* to finish, end, complete, Він кінчає роботу о шостій. He finishes work at six.; скінчений finished; кінчай! ~те!; скінчи! ~ть! *var.*, also see закінчувати.

кінча́тися; скінчи́тися, *intr.* to be over, come to an end, Вистава скоро ~лася. The show ended quickly. Also see закінчуватися.

кінчи́ти, *pl.*, *var.* скінчи́ти and закінчи́ти, see кінча́ти and закінчувати.

кінь, *m.*, коня́ horse; *N. pl.* ~і, *G. pl.* ~ей, *I. pl.* кіньми or ~ями.

кіт, *m.*, котя́ a cat; *N. pl.* ~и.

клас, *m.*, ~у 1) class, grade, form, У яко́му ~і навчається їхній син? In what grade is their son?; 2) classroom; 3) class, quality, Він перекладач високого ~у. He is a high class translator.

кла́сти, кладу́ть; по~; *pa.* кла́в, ~ли, *tran.* 1) to put sth (in prone position as opposed to стави́ти to put in upright position). Він поклав гроші на стіл. He put the money on the table.; 2) deposit (money), Мені треба по-гроші до банку. I need to put money into my bank.; *pa. ppl.* покладений put, deposited; (по)кладі! ~ть!

кли́кати, кличу́ть; по~, *tran.* 1) to call, Він кличе її по імені. He calls her by name.; 2) colloq. invite, Вони покликали нас на вечірку. They invited us to their party.; *pa. ppl.* покликаний called; (по)клич! ~те!

ключ, *m.*, ~а key, *N. pl.* ~і. Ось ва́ші ~і. Here are your keys.

кнайпа, *f.*, *Gal.*, colloq. restaurant, hang-out.

кни́га, *f.* book (usually big or important), Бі́ла к. The White Book, кухарська (телефонна) *к.* cook (phone) book; *L. y* ~зі. Also see книжка.

книга́рня, *f.* a bookstore; *G. pl.* ~ень.

кни́жка, *f.* book; *L.* ~ці.; *G. pl.* ~ок; *Cf.* книга.

ковбася́, *f.* sausage, домашня *к.* homemade sausage; *N. pl.* ковбаси.

ко́жен, *adj.*, *var.*, see ко́жний; *К.* знає, що ... Everybody knows that ...

ко́жний, *adj.* each, every, ~ого + *pron.* (to express repetition), ~ого дня (ночі, тижня, місяця, і т.д.) every day (night, week, month, etc.).

коза́к, *m.*, ~а Cossack.

коле́га, *m.* and *f.* *var.* коле́га, colleague, Ю́рій – мій *к.* Yuri is my colleague., Ната́ля – моя *к.* Natalia is my colleague.; *L. на* ~зі.

колекціо́нер, *m.* collector; *N. pl.* ~и; *f.* ~ка, female collector; *L. на* ~ці.; *G. pl.* ~ок.

коле́кція, *f.* collection, *к.* мистецтва art collection, Музе́й має багату ~ю скульптури. The museum has a rich collection of sculpture.

коли, *adv.* when; *К.* він прийде? When will he come?

коли-небу́дь, *adv.* 1) at some point, some day, Я сподіваюся, що ми *к.* зустрінемося. I hope we meet some day.; 2) any time, Можеш дзвонити мені *к.* You can call me any time.

коли́сь, *adv.* some day, one day.

колі́но, *nt.* knee; *G. pl.* колі́н.

ко́лір, *m.*, ~ьору color, Яко́го ~ьору її о́чі? What color are her eyes?; *N. pl.* ~ьори.

комерці́йний, *adj.* commercial.

компакт-ді́ск, *m.*, ~а CD, compact disk; *L. на* ~у.

компані́я, *f.*, ~ї 1) company, enterprise; 2) company, group (of friends).

компле́кт, *m.*, ~у set, *к.* одя́гу (білизни) set of clothes (bed linen).

композито́р, *m.*, ~а composer.

комп'юте́р, *m.*, ~а computer, персона́льний *к.* PC.

комп'юте́рний, *adj.* computer, *к.* ві́рус computer virus, ~і техноло́гії computer technologies.

комфортабельний

комфортабельний, *adj.* comfortable.

консерваторія, *f.*, ~ї conservatory, music academy.

консультант, *m.* consultant, з (із) + *G. k.* з безпеки security consultant.

конференція, *f.*, ~ї conference, брати участь у ~ї to take part in a conference, міжнародна *k.* international conference; *L.* на ~ї.

концерт, *m.*, ~у 1) concert, іти на *k.* to go to a concert, на ~ї at a concert; 2) concerto.

копійка, *f.* kopeck (one hundredth of the Ukrainian currency unit hryvnia); *L.* у ~ці, *N. pl.* ~ки, *G. pl.* ~ок.

корабель, *m.*, ~ля ship, ~лем by ship; *L.* на ~лі.

кордон, *m.*, ~у border, frontier; *posn.* за ~ом abroad, Скільки часу ви жили за ~ом? How much time did you live abroad?; *dir.* за *k.*, Вона часто їздить за *k.* у справах. She often goes abroad on business.

корисний, *adj.* useful, beneficial, ~а порада a useful piece of advice.

користуватися, ~ються; скористатися, ~ються, *intr.* + *I.* 1) usually *impf.* to use sth. Я ~юся новим словником. I use a new dictionary; 2) *pf.* to take advantage of, Він не скористався моєю порадою. He hasn't taken advantage of my advice.; користуйся! ~теся!; скористайся! ~теся!

коричневий, *adj.* brown. See брунатний.

коробка, *f.* box; *L.* у ~ці; *N. pl.* коробки, *G. pl.* ~ок.

короткий, *adj.* short, brief; *comp.* коротший.

костюм, *m.*, ~а suit, діловий *k.* business suit, Вона любить носити ~и. She likes to wear suits.

котеня, *nt.*, ~ти kitten; *I.* ~м, *N. pl.* ~та.

котлет|а, *f.* meat patty; *k.* по-київськи chicken Kyiv.

котрий, *pron.* which, what, ~а година? What time is it?, ~ий з вас Степан? Which one of you is Stepan?

коханний, *adj.* beloved, dear (as form of address); *colloq.* (of people, pets) wonderful, Він ~а людина. He's a wonderful person.; *n.* beloved, boyfriend, Це подарунок від мого ~ого. This is a gift from my beloved; ~а girlfriend.

коханн|я, *nt.* love, physical love, *k.* з першого погляду love at first sight, історія ~я love story.

коха|ти, ~ють; по~, *tran.* 1) *impf.* to love (romantically), adore; 2) *pf.* + *A.* to fall in love with, Він її покохав. He fell in love with her.; *pa. pple.* закоханий in love, enamored; (по)кохай! ~те!

кошту|вати, ~ють, *only impf.* 1) *intr.* to cost; Скільки це ~є? How much is it?; 2) *tran.* to cost (a certain amount) + *A.*, Це ~є одну гривню (велику суму грошей; багато). This costs one hryvnia (a large sum of money; a lot); кошуй! ~те!

крават|ка, *f.* tie, одягнути (носити) ~ку to put on (wear) tie; *L.* на ~ці; *G. pl.* ~ок.

країна, *f.* country, nation, land, з усієї ~и from all over the country, по всій ~ї all over the country, у кожній ~ї in every country; + наша *k.* this country, подорожувати ~ою to travel around the country, рідна *k.* homeland.

кухар

крамниц|я, *f.* store, shop (often small); *Cf.* магазин.

крас|я, *f.* beauty, + Що за *k.*! How beautiful! салон ~и beauty parlor.

кращий, *adj.* better, *comp.* of добрий.

краще *adv.* better, *comp.* of добре; + *K.* пізно, ніж ніколи. Better late than never., *K.* подзвонити до батька увечері. Better to call the father in the evening.

кредитний, *adj.* credit, ~а картка credit card, платити ~ою картою to pay with credit card.

Крим, *m.*, ~у the Crimea (peninsula and autonomous republic in the south of Ukraine); *L.* у ~у.

крім *prep.* + *G.*, besides, Хто ще *k.* Павла знає про це? Besides Pavlo who else knows about it?; + *k.* того besides, in addition.

кров, *f.*, ~и, *only sg.* blood; *I.* ~'ю; з ~'ю medium rare.

куди, *adv.* where to (*dir.*), *K.* ви їздили? Where did you drive (go) to?

куди-небудь, *adv.*, *dir.* wherever to, anywhere, somewhere, Давайте підемо *k.* Let's go some place.

куди|сь, *adv.*, *dir.* to someplace, somewhere, Марко *k.* побіг. Marko ran some place.

кулінарний, *adj.* culinary, ~і послуги culinary services.

культу|ра, *f.* culture.

кумедний, *adj.* funny, comic.

купа|ти, ~ють; ви~, *tran.* to bathe sb. Вони ~ють малого Іванка щодня. They bathe little Ivanko every day.; *pa. pple.* викупаний bathed; (ви)купай! ~те!

купа|тися, ~ються; ви~, *refl.* to bathe (oneself), В Ялті друзі багато купалися у морі. In Yalta the friends bathed a lot in the sea.; (ви)купайся! ~теся!

купе|йний, *adj.* *k.* квиток train ticket for a sleeping compartment shared by four passengers; second class train ticket; *k.* вагон second-class train car.

купити, *pf.*, see купувати.

купу|вати, ~ють; куп|ити, куплю, ~иш, ~ить, ~лять, *tran.* + *D.* to buy, purchase, Ми купимо Миколі гарну краватку. We'll buy Mykola a nice tie.; *pa. pple.* куплений bought; купуй! ~те!; купи! ~ть.

курс, *m.*, ~у 1) course (in a discipline), з (із) + *G.*, *k.* з математики course in math, записатися на *k.* to enroll in a course, слухати *k.* take a course, Скільки ~ів він прослухав? How many courses has he taken?; 2) year of studies at university, Тоді вона була студенткою першого ~у. Then she was a first-year student. На якому ти ~ї? What year (of studies) are you?

курча, *nt.*, ~ти (baby) chicken; *I.* ~м, *N. pl.* ~та, *G. pl.* ~т.

курятин|а, *f.*, *only sg.* chicken meat.

кут|ок, *m.*, ~ка corner (of room); *L.* у ~ку, У ~ку стояв стіл. There was a table in the corner.

кухар, *m.*, ~я cook, Він добрий *k.* He is a good cook.; *N. pl.* ~ї; ~ка, *f.* female cook, Моя мама ~чудова ~ка. My mom is a wonderful cook.; *L.* на ~ці, *G. pl.* ~ок.

кухня

кухня, *f.* 1) kitchen, Ми любимо їсти на ~ні. We like to eat in the kitchen.; 2) cuisine, Борщ – це перша страва української ~ні. Borshch is the primary dish of the Ukrainian cuisine.; *L.* на ~ні; *G. pl.* ~онь.

куштувати, ~ють; *по-* or *с-*, *tran.* to taste, Завжди цікаво к. нові страви. It's always interesting to taste new dishes.; *pa. pple.* покуштований tasted; (*по*) куштуй! ~те!

Л

лагодити, ~жу, лагодять; *по-* *tran.* to repair, fix, Чи може хтось *по-* замок? Can somebody repair the lock?; *pa. pple.* полагоджений repaired; (*по*) лагодь! ~те!

ламати, ~ють; *з-* *tran.* to break, л. ногу (ніготь, двері) break a leg (nail, door), Ірина зламала ногу, Iryna broke her leg.; *pa. pple.* зламаний broken; (*з*) ламай! ~те!

ламатися, ~ються; *з-* *intr.* to break, Наше авто зламалося. Our car broke down.; (*з*) ламайся! ~теся!

ласкаво, *adv.* kindly; ♦ **Л.** просимо! Welcome!

легкий, *adj.* 1) light (of weight), ~а валіза light suitcase; 2) easy, ~е завдання easy assignment; *comp.* легший.

лежати, ~ать, *intr.* to lie (as opposed to *стояти* be standing); На столі ~ить газета. There is a newspaper on the table.; На підлозі ~ли гарні килими. There were nice carpets lying on the floor.; лежи! ~ть!

лекція, *f.* 1) lecture, з (із) + *G.* in, л. з історії мистецтва, a lecture in art history; *про* + *A.* about, л. про Івана Франка, a lecture on Ivan Franko; 2) (chapter in textbook) lesson; (*про*) читати ~ю to give a lecture; *L.* на ~і.

летіти, *лечу*, ~иш, ~ять; *по-* *uni.*, *intr.* to fly, Наступної середи ми ~имо до України. Next Wednesday we're flying to Ukraine; (*по*) леті! ~ть! Also see *multi.* літати.

летовище, *nt.* airport, Міжнародне л. «Бориспіль» Boryspil International Airport (Ukraine's most important airport), Їхати на л. to go to the airport, Чи вас хтось зустрічатиме на ~і? Will anybody be meeting you at the airport?; *L.* на ~і, *N. pl.* ~а. Also see аеропорт.

лиж, *f.* ski, Їздити на ~ах to ski; Їздити на ~і to go skiing; *N. pl.* ~і.

липень, *m.*, ~ня July, Валя приїде восьмого ~ня. Valia will arrive on July 8.; *L.* у ~і.

лист, *m.*, ~а 1) letter (message), л. додому a letter home, писати л. or ~а to write a letter; 2) sheet (of paper); 3) leaf. Also see аркуш.

листі́вка, *f.* postcard, Він отримав ~ку від сестри. He received a postcard from his sister.; *L.* у ~ці, *G. pl.* ~ок.

листо́к, *m.*, ~ка 1) sheet, л. паперу sheet of paper; also see аркуш; 2) a leaf (of plant).

листопад, *m.*, ~а November, Моя подруга Надійка народилася восьмого листопада. My friend Nadiyka was born on November 8.; *L.* у ~і.

листува́тися, ~ються, *only impf.*, *intr.* to correspond with, write letters to, з (із) + *I.* with, Він ~ється з нею. He corresponds with her.; листуйся! ~теся!

лиша́ти, *impf.*, *var.*, see залиша́ти.

лиша́тися, *impf.*, *var.*, see залиша́тися.

любитель

лише, *adv.* only, Я маю л. одну гривню. I have only one hryvnia. Also see тільки.

лишити, *pf.*, *var.*, see залишити.

лишитися, *pf.*, *var.*, see залишитися.

лівий, *adj.* 1) left, lefthand; 2) left wing.

ліворуч, *adv.* to the left, on the left; поверни, ~іть, л. turn left, л. від + *G.* to the left of, Л. від вікна стояв стіл. Left of the window there was a table.

ліжко, *nt.* bed, застелити л. to make a bed; *L.* на ~ку, *N. pl.* ~ка, *G. pl.* ~ок.

лікар, *m.*, ~я physician, л. терапевт general practitioner; зубний л. dentist; *N. pl.* ~і; ~ка, *f.* female physician; *L.* на ~ці; *G. pl.* ~ок.

лікарня, *f.* hospital; *L.* у ~і, *G. pl.* ~ень.

ліки, *only pl.*, ~ів drugs, medicine, від + *G.* for, Мені треба л. від температури. I need some remedy for fever.

лікування, *nt.* medical treatment, л. від + *G.* treatment for sth, призначити л. to give treatment, Яке л. вам призначили? What treatment were you given?, проходить л. undergo treatment.

лікувати, лікують; *ви-*, *tran.* 1) to treat sth with sth, від + *G.* from, Чим ви лікуєте грип? What do you treat the flu with?; 2) *pf.* to cure sb, bring back to health, Він її скоровилікував. He soon cured her.; *pa. pple.* вилікуваний cured; (*ви*) лікуй! ~те!

ліс, *m.*, ~у forest, woods; *L.* у ~і.

літак, *m.*, ~а airplane, aircraft, квиток на л. airplane ticket, ~ом by plane, сідати на (у) л. to take a plane; *L.* на ~у.

літати, ~ють, *multi.*, *intr.* + *I.* to fly, Він завжди ~є цими авіалініями. He always flies by these airlines.; *uni.* летіти; літай! ~те!

літера, *f.* letter (in alphabet), ~а л. алфавіту the first letter of alphabet.

література, *f.* literature, художня (класична, сучасна) л. fiction (classical, contemporary) literature.

літній, *adj.* 1) summer (of season, clothes), л. одяг summer clothes; 2) old, aged, ~я людина old person.

літнє, *nt.* summer, спекотне (холодне, дощове) л. hot (cold, rainy) summer, минулого (наступного) ~а last (next) summer.

ліфт, *m.*, ~а elevator, їхати ~ом to go by elevator, сідати на л. take an elevator, У моєму будинку немає ~а. There is no elevator in my building.

ловити, ловлю, ~иш, ловлять; *з-*, *tran.* to catch, л. пташок catch birds, л. рибу go fishing, Марко любить л. рибу. Marko likes to go fishing.; *pa. pple.* зловлений caught; (*з*) лови! ~ть!

ложка, *f.* spoon; *L.* у ~ці; *G. pl.* ~ок.

любий, *adj.* dear, beloved; (as form of address) darling, honey, sweetheart, ~а сестро! dear sister!, ~і друзі! dear friends!

любитель, *m.* 1) lover (of art, literature, etc.), Він пристрасний л. кіна. He is a passionate lover of movies.; 2) amateur, Я радше л., ніж фахівець з архітектури. I'm rather an amateur than specialist in architecture.

любити

люби́ти, *н-ю, н-ш, н-лять; по-*, *tran.* 1) to like, love; 2) *pf.* to fall in love, come to love (like); *pa. pple.* **полюблений** loved; **(по)люб|и|** *-тъ!* *Cf.* **кохати**.

любо́в, *f.*, *-и* (spiritual) love, affection; *l. н-ю.* *Cf.* **кохання**.

лю́ди, *pl.*, *see* людина.

люди́на, *f.* person, human being; **приємна л.** pleasant individual, **добра л.** kind person; *N. pl. н-и, G. pl. н-ей, l. pl. н-ми, н-а* *на н-ях* publicly.

люти́й, *m.*, *-ого* February. **Він показуватиме цей фільм двадцятого -ого.** He will be screening this film on February 20.; *L. y н-ому or н-ім; adj.* fierce; angry, *л.* мороз bitter cold.

ляга́ти, *н-ють; лягти, ляж|уть; pa. ліг, ляг|ли; intr.* 1) to lie, lie down, *л.* спати go to bed; 2) go to bed. **Вони рано лягають.** They go to bed early.; **лягай! н-те!** **ляжд н-те!**

Льв|ів, *m.*, *-ова* Lviv (the capital of Ukrainian Galicia).

львів'я́н|ин, *m.*, *-ина* citizen of Lviv; *N. pl. н-и, G. pl. львів'ян; н-ка, f.* female citizen of Lviv; *L. на н-ці, G. pl. н-ок.*

М

ма́буť, *adv.* maybe, perhaps, probably.

магази́н, *m.*, *-у* store, shop; **іти до н-у** to go shopping, **продуктовий м.** grocery store. *Also see* **гастроном** and **крамниця**.

магістеріум, *m.*, *-а* master's program, *м. з (із) + G.* master's program in, **Він поступив на м. з соціології.** He enrolled in a MA program in sociology.

магістерський, *adj.* master's, pertaining to master's degree, *м.* ступінь master's degree, *-а програма* master's program.

майбу́тн|є, *nt.*, (*declines like adj.*) future, **без н-ього** without a future, **на м.** for the future, **у н-ьому** in future.

майбу́тн|ий, *adj.* future, *м.* час future tense, **Це її м. чоловік.** This is her future husband.

майдан, *m.*, *-у* square, **М. Незалежності** Independence Square (the central square of Kyiv).

майже, *adv.* almost, nearly, **Він м. закінчив читати.** He almost finished reading.

ма́ленький, *adj.*, *dimin.*, *var. of* малий small, little.

ма́лий, *adv.* small, little; *comp.* менший.

ма́ло, *adv. + G.* 1) little, few, *м.* роботи little work, *м.* часу little time, *м.* людей few people; 2) not enough with *D.*, **Йому м. зіпсувати всім настрої.** It's not enough for him to spoil it for everybody.

малюва́ти, *н-ють; на-*, *tran.* 1) to draw, **Він гарно малює.** He is a good drawer., **Ти можеш на- план кімнати?** Can you draw a plan of the room? 2) *Gaf.* to paint; *pf. по-*, **Ми помалювали стіну у синій колір.** We painted the wall blue.; **намальований** drawn; **(на) малой! н-те!**

ма́м|а, *f.*, *fam.* mommy, mom, mama; *N. pl. н-и., G. pl. мам or н-ів.*

мандрівни́к, *m.* traveler, wayfarer; *-ця, f.*

минулий

ма́рка, *f.* 1) postal stamp, **пошто́ва м.**; 2) brand, trademark, **Якої н-и це авто?** What make is this car?; *L. на н-ці, G. pl. н-ок.*

маршру́т, *m.*, *-у* route, itinerary, **На цьому н-і немає прямих рейсів.** There are no direct flights on this route.

маршру́тка, *f.* shuttle bus (passenger minivan running both within cities and between), **сідати на н-ку** to take the minivan, **їхати н-кою** to go by the minivan; *L. y н-ці; G. pl. н-ок.*

ма́сл|о, *nt.* butter, **хліб з н-ом** bread and butter.

ма́тері|я, *f.* cloth, fabric, material.

ма́ти|, *f.*, *-єри*, mother; *A. н-ір, D. н-єри, l. н-ір'ю, N. pl. н-єри, G. pl. н-єрів, l. pl. н-єрями.*

ма́ти², *н-ють, only impf., tran.* 1) to have, possess, **Сьогодні я н-ю вихідний,** Today I have a day-off.; *м.* місце to take place, **Де мала місце зустріч?** Where did the meeting take place?; 2) *mod. + inf.* to have to, need to do sth, to be supposed to do sth (obligation to do sth due to necessity, agreement or expectation), **Він н-є купити це.** He is supposed to buy it.; *no pa. pple.*; **май! н-те!**

маши́н|а, *f.* car, automobile, *н-ою* by car. *Also see* **авто**.

ме́бл|і, *only pl.*, *-ів* furniture, **спальні м.** bedroom furniture; *L. pl. на н-ях.*

ме́неджер, *m.*, *-а* manager, **Я хочу розмовляти з вашим н-ом.** I want to talk with your manager.

ме́нші|й, *adj.*, *comp.*, *see* малий, *м.* брат younger brother, *-а сестра* younger sister.

ме́ню, *nt.*, *indecl.* menu, **у м.** on the menu, **попросити м.** to ask for a menu.

ме́реж|а, *f.*, *-і* 1) network; chain (of restaurants, stores); 2) the Internet, **у н-і** on the Internet.

ме́реже́вий, *adj.* Internet, pertaining to the Internet, *-а публікація (сторінка)* Internet publication (page).

ме́т|а, *f.* purpose, aim, goal, **З якою н-ою ви пишете йому?** What's the purpose of your writing him?

ме́т|ер, *m.*, *-ра, var. ме́тр* meter (international unit of measure), **два н-и** two meters, **десять н-ів** ten meters.

ме́тр, *var., see* ме́тер.

ме́тр|о, *nt.*, *-а* subway, metro, *н-ом* by subway, **Ми зустрічаємося біля н-а.** We are meeting near the subway station.

ме́ха́нік, *m.* mechanic, **інженер-м.** mechanical engineer.

ми, *pers. pron.*, **нас** we, **М. тут живемо́.** We live here.

ми́л|о, *nt.* soap, **шма́ток н-а** a bar of soap.

мина́ти, *н-ють; мину́ти, н-уть* 1) *intr.* to pass (of time), **Літо минуло швидко.** The summer passed quickly.; 2) *tran.* to pass by sth + *A.*, **Він минає бібліотеку дорогою додому.** He passes the library on his way home.; *pa. pple.* **минулий** passed, last; **минай! н-те!** **мин|и|** *-тъ!*

мину́л|є, *nt.*, *-ого* the past; *L. y н-ому.* **Все це вже у н-ому.** All this is already in the past.

мину́л|ий, *adj.* 1) last, *-ого тижня (місяця, літа, року)* last week (month, summer, year), *-ої осені (весни, зими)* last autumn (spring, winter); 2) past, *н-і роки* past years.

минути

минути, *pf.* see минати.

мистецтво, *nt.* art, модерне м. modern art.

ми́ти, -ють; по-, *tran.* to wash (body, dishes), clean (floor); *pa. ppl.* помитий cleaned, washed; (по)ми́й! -те!

ми́ша, *f.*, -і mouse.

міжнародний, *adj.* international, -і відносини international relations.

ми́й, *poss. pron. m.*, мо́го my, mine, Марко́ - м. старий друг. Marko is an old friend of mine.

мильйон, *m.*, -а million, + *G. pl.*, де́сять -ів гривень ten million hryvnias.

мильярд, *m.*, -а billion, + *G. pl.*, три -и доларів three billion dollars.

ми́няти, -ють; по-, *tran.* 1) to change, alter sth., м. адресу change address; 2) to exchange currency, Мені треба по- валюту. I need to exchange currency.; *pa. ppl.* змінений changed; (по)мі́няй! -те!

ми́нятися, -ються; по- *intr.* to change, become different, Він зовсім не помінявся. He hasn't changed at all.; (по)мі́няй(ся)! -теся!

мі́сто, *nt.* 1) city, town, Він любить жити в -і. He likes to live in the city.; 2) downtown; + іти до -а to go downtown; *N. pl.* -а.

мі́сце, *nt.*, -я 1) place, ціка́ве м. sight; 2) seat, м. бі́ля ві́кна window seat, м. бага́жу piece of luggage; *N. pl.* -я.

місцевий, *adj.* local, -і звича́й local customs.

мі́ський, *adj.* urban, municipal, city, м. парк city park, -а ра́да city hall, м. транспорт urban transportation.

мі́сяць, *m.*, -я 1) month, + ме́довий м. honey moon; 2) the moon; повний м. full moon; *L. y* -і; *N. pl.* -і.

мли́нець, *m.*, млинці́я pancake, blintz.

мо́бі́лка, *f. colloq.* mobile phone, з -ки from a mobile phone, по -ці over a mobile phone; *L. y* -ці.

мо́ва, *f.* language; розмовля́ти украї́нською (мо́вою) to speak Ukrainian (language); + про що м.? What are you (they, we) talking about?; *G. pl.* мов, Скільки мов ти знаєш? How many languages do you know?

мо́гти, мо́жуть; з-, *pa.* міг, мо́гли + *inf.* 1) be able to do sth, can, Я мо́жу допомогти. I can help., Він не змо́же прийти. He won't be able to come. 2) *pf.* to manage, succeed, Микола зміг попередити нас. Mykola succeeded in warning us.

мо́да, *f.* fashion, vogue, о́стання м. latest fashion, за о́станньою -ою in the latest fashion, бу́ти (не) у -і to be in (out of) fashion, ви́ходити з -и go out of fashion.

мо́дерний, *adj.* modern, contemporary.

мо́дний, *adj.* fashionable, in vogue, м. о́дяг fashionable clothes.

мо́дно, *adv.* fashionably, Він завжди м. вдяга́ється. He always dresses fashionably.

мо́є, *poss. pron., nt.*, -го my, mine, м. мі́сто my city, Це нове авто м. This new car is mine. може, *mod.* perhaps, maybe (expression of uncertainty or approximation), М., ви зна́єте це. Maybe you know it.

му́сити

мо́жливо́й, *adj.* possible, Це м. ви́хід. It's a possible solution.

мо́жливі́сть, *f.*, -ости possibility, opportunity, виня́ткова м. exceptional opportunity, ма́ти м., + *inf.* to have an opportunity to do sth, Я не ма́ю найменшо́ї -ости зробити це. There's no chance I can do it.

мо́жна, *mod.* + *inf.* 1) to be possible, Кви́тки м. купи́ти у ка́сі. Tickets can be bought in the ticket-office. 2) to be allowed (used with *D.* of logical subject), Мико́ла те́ж м. при́йти. Mykola can also come.

мо́ї, *poss. pron., pl.*, -х my, mine, м. да́вні дру́зі my old friends, Ці гро́ші м. This money is mine.

мо́крый, *adj.* 1) wet, Взуття бу́ло все -им. The shoes were all wet.; 2) rainy, м. клі́мат rainy climate; *adv.* -о, Надво́рі бу́ло -о і холо́дно. It was wet and cold outside.

мо́лоді́й, *adj.* young, *comp.* -іший younger (out of those who are all young); -ший younger or junior in rank (out of those who are not necessarily young); -ша сестра younger sister.

мо́лоді́сть, *f.*, only *sg.*, -ости youth, young years, young age, Сі́мдеся́ті - це ро́ки мо́єї -ости. The seventies are the years of my youth; *f.* -істю.

мо́лоді́ь, *f.*, only *sg.* youth, young people, На зу́стрічі бу́ло ба́гато -і. There were a lot of young people at the meeting.; *f.* -дю.

мо́локó, *nt.* milk, ка́ва з -м, coffee with milk, тро́хи -а a little milk.

мо́лочний, *adj.* milk, dairy, м. ко́ктейль milk shake, м. ві́дділ dairy department, -і проду́кти dairy products.

мо́мент, *m.*, -у moment, у цей м. at this moment.

мо́ре, *nt.*, -я sea; на -і by the sea; і́хати на м. to go to the sea-shore; Ми любимо відпочивати на -і. We like to vacation by the sea. *N. pl.* -я, *G. pl.* -ів.

мо́розиво, *nt.* ice-cream, Найбі́льше йому́ подо́бається шоколадне м. Most of all he likes chocolate ice-cream.

мо́розити, мо́ро́жу, -ять; за-, *tran.*, + *A.* 1) to freeze sth; 2) (with logical subject in *D.*) to suffer from feverish chills, Мене́ дуже -ить. I have sever feverish chills.; *pa. ppl.* замо́рожений frozen; (за)мо́розь! -те!

мо́тоцикл, *m.*, -а motorcycle, ї́здити -ом to ride a motorcycle.

мо́їя, *poss. pron., f.*, -єї my, mine, Знайо́мте́ся - це м. сестра Ната́ля. Meet my sister Natalia.; *N. pl.* -ї.

му́зей, *m.*, -ю museum, худо́жній (історичний) м. art (history) museum; *L. y* -ї.

му́зика, *f.*, music, джа́зова (класична, хорова́, наро́дна, популя́рна) м. jazz (classic, choir, folk, popular) music; *L. y* -ці.

музикант, *m.*, -а musician, Він відомий м. He is a well-known musician.

музичний, *adj.* musical, pertaining to music, м. інструмент musical instrument.

му́сити, му́шу, -иш, -ять + *inf.* to have to, be obliged or compelled to do, Ви не -ите це робити. You don't have to do it.

м'який

м'як[ий], *adj.* soft, mild, gentle; *comp.* м'якший.

м'ясн[ий], *adj.* meat, *m.* відділ butcher's department.

м'ясо, *nt.*, only *sg.* meat; **куряче** (свиняче, теляче, яловиче) *m.* chicken (pork, beef, veal) meat.

м'яч, *m.*, -а ball, **футбольний** (баскетбольний, тенісний) *m.* soccer, (basketball, tennis) ball.

Н

на, *prep.* 1) *dir.* on, to, into, + *A.* **ставити н. стіл** to put on a table, **н. північ** to the north, **іхати н. станцію** to go to a station; + *n.* **мою думку** in my opinion; 2) *posn.* in, at + *L.*, **н. столі** on a table, **н. ринку** in the market place, **н. півночі** in the north, **н. станції** at a station; 3) (*of time*) for + *A.*, **н. літо** for summer, (*duration of action*), **Ми приїхали н. два дні.** We came for two days., (*time destination*) for, by, **Треба зробити це на понеділок.** We need to do it by Monday.

на! *inter.* take it, here, here you are (said when you offer sb to take sth from you); *pl.* **нате!**

набира[ти], -ють; **набрати**, **набер[уть]**, *tran.* + *A.* (*номер*) to dial a number; + **набрано неправильний номер** wrong number; *pa. pple.* **набраний**; **набирай! -те!**; **набери!** -ть!

набрати, *pf.*, *see* **набирати**.

наважитися, *pf.*, *see* **наважуватися**.

наважуватися, **наважу[ються]**; **наважитися**, **наваж[аться]**, *intr.* to dare, have courage, **на + A.** for or + *inf.* **Я не наважуюся сказати їй.** I don't dare tell her., **Сергій нарешті наважився на подорож літаком.** Serhiy finally mustered the courage for a trip by airplane.

навіть, *adv.*, even, **Н. Роман прийшов на зустріч.** Even Roman came to the meeting.

навіщо, *adv.* what for, why, **Н. це тобі?** What do you need it for? *Also see* **нащо**.

на все добре, *cliché* Take care! (*lit.* for all the best).

навмисно, *adv.*, *var.* **навмисне** deliberately, on purpose, expressly, **Він н. сказав вам про це.** He told you about it on purpose.

навпаки, 1) *adv.* on the contrary, quite the opposite, **Хто сказав, що я проти? Н., я за цю пропозицію.** Who said I was against? On the contrary, I am in favor of this proposal.; 2) the other way around, **Він все зробив н.** He did everything the other way around.

навчальний, *adj.* pertaining to studies, *n.* рік academic year.

навча[тися], -ються; *no. pf.*, *intr.* to study (where, how), **Де (як) він -ється?** Where (how) does he study?; **навчайся! -теся!** *Also see* **учитися**. *Cf.* **навчитися**.

навчання, *nt.*, only *sg.* studies, a course of studies.

навчитися, *pf.*, *see* **вчитися** + *G.* or *impf. inf.* to learn to do sth, **Коли він навчився говорити українською?** When did he learn to speak Ukrainian?; **навчися!** -ться!

над, *prep.* + *L.*, *var.* **наді** (*before мною*) above, over, **Н. столом висить годинник.** There's a clock (hanging) over the table.; *n.* **усе** above all, **Н. усе він любить подорожувати.** Above all he likes to travel.

народження

надворі, *adv.* outdoors, **Ми проводимо багато часу н.** We spend much time outdoors.

надто, *adv.*, *var.* **занадто** too, overly (used before *adj.*, *adv.* or *v.* to express excessive quality), *n.* **великий** too big, *n.* **повільно** too slowly, *n.* **старатися** try too much. *Also see* **за-** *prefix*.

назва, *f.* name (*only of inan. object*), title (*of book*), **Яка н. цієї книжки?** What's the title of the book? **під -ою** under the title of, **Його стаття вийшла під -ою "Дитинство".** His article came out under the title of *Childhood.*; *G. pl.* **назв.** *Cf.* **заголовок** and **ім'я**.

назван[ий], *adj.* 1) named; 2) *n.* **брат (батько) step-brother (-father)**, -а **сестра** step-sister.

назва[ти], *pf.*, *see* **називати**.

назватися, *pf.*, *see* **називатися**.

назива[ти], -ють; **назва[ти]**, -уть, *tran.* 1) to name, give a name to sb or sth + *L.*, **Сина назвали Орестом.** They named their son Orest.; 2) to call sb sth, **Вона назвала Івана справжнім другом.** She called Ivan a true friend.; *pa. pple.* **названий** named; **називай! -те!**; **назви!** -ть!

назива[тися]; **назва[тися]**, *intr.* 1) to be called, to have the name of; **Як -ється це місто?** What is this city called? 2) to call oneself + *L.*, **Він назвався Михайлом.** He said his name was Mykhailo.; **називайся!** -теся!; **назвися!** -ться!

найбільш[ий], *adj.* the biggest, largest, greatest, *super.* **of великий**; *adv.* -е most of all.

найкращ[ий], *adj.* best, *super.* **of добрий**; **нагорода за н. фільм** the best film award.

найма[ти], -ють; **найняти**, **найм[уть]**, *tran.* to rent, hire; *pa. pple.* **найнятий** hired, rented; **наймай! -те!**; **найми!** -ть!

найняти, *pf.*, *see* **наймати**.

намага[тися], -ються; *no. pf.*, *intr.* to try, **Він -ється не їсти після шостої.** He tries not to eat after six (o'clock).; **намагайся!** -теся! *Also see* **старатися**.

намалюва[ти], *pf.*, *see* **малюва[ти]**.

напам'ять, *adv.* by heart, **вивчити (знати) н.** to learn (know) by heart.

напевне, *adv.*, *var.*, *see* **напевно**.

напевно, *adv.*, *var.* **певно**, **певне** 1) perhaps, probably, maybe, **Н., вони не придуть.** Probably they won't come. 2) surely, certainly, **Я цілком н. знайду вас у Києві.** I shall most certainly find you in Kyiv.

нап[ий], *m.*, -ою drink, (**без**)алкогольний *n.* (non) alcoholic drink; *N. pl.* -ої.

наприклад, *adv.* for example, for instance.

наречен[ий], *m.*, -ого fiancé; boyfriend; -а, *f.* fiancée; girlfriend (both *m.* and *f.* decline as adjectives).

нарешті, *adv.* finally, at last.

народ, *m.*, -у nation, people, folk.

народжен[ня], *nt.* birth; **день н.** birthday; **подарунок на день н.** birthday present; **місце (дата) н.** place (date) of birth. *See* **уродини**.

народжувати

народжу|вати, ~ють; народ|ити, ~жу, ~ять, *tran.* to give birth to sth / sb; *pa. ppl.* народжений born; народжуй! ~те!; народ|и! ~іть!

народжу|ватися; народ|итися, *refl.* to be born; Коли він народився? When was he born?

народити, *pf.*, see народжувати.

народитися, *pf.*, see народжуватися.

народн|ий, *adj.* people's, folk, ~а мудрість (пісня) folk wisdom (song).

насамперед, *adv.* first of all, above all, most of all.

наставати, наста|ють; настати, настан|уть, *intr.* (of period) to come, arrive, Настала зима. Winter arrived.

настати, *pf.*, see наставати.

наступн|ий, *adj.* next, coming, following; ~ого понеділка next Monday, ~ої осені next autumn.

натомість, *adv.* instead, Не пояснюйте, допоможіть н. You don't explain, help (me) instead.

нау|ка, *f.* 1) science, н. і техніка science and technology, гуманітарні (суспільні) ~ки humanities (social sciences); 2) lesson, experience, Це стало для нього ~ою. This taught him a lesson.; *L.* у ~ці.

науков|ець, *m.*, ~ця scientist, scholar (used both for *m.* and *f.*), Вона відомий н. She is a well-known scientist. *N. pl.* ~ці.

науков|ий, *adj.* scientific, scholarly, ~і дані scientific data, ~е товариство імени Шевченка (НТШ) the Shevchenko Scientific Society.

національн|ий, *adj.* 1) national, Київський ~ий університет Kyiv National University; 2) public.

на́че, *conj.*, *var.*, see неначе.

наш, *poss. pron.*, ~ого our, ours, н. університет our university, ~а мова our language, ~і батьки our parents.

нащо, *adv.*, *fam.* what for, why, Я не знаю, н. йому це. I don't know what he needs it for. Also see навіщо.

не, *neg. part.* 1) not (used before a word to negate it), Я н. знаю. I don't know., Ми пишемо н. лист, а листівку. We are not writing a letter but a postcard., Ця хата була н. нова, а стара. This house was not new but old.; 2) no, Н. палити! No smoking!, Сьогодні справи н. кращі. Things are no better today.; 3) н. ... н. ... neither ... nor..., Це н. вода і н. сік. This is neither water, nor juice.

-небудь, *part.* some (expresses vagueness with *pron.* and *adv.*) хто-небудь somebody, де-небудь somewhere, як-небудь somehow, що-небудь something. Also see ~сь.

недавн|ий, *adj.* recent.

недавно, *adv.* not long ago, recently, lately; Ми н. бачили його. We saw him recently.; *var.* нещодавно.

недалек|ий, *adj.* 1) close, nearby, not distant; 2) *fig.* narrow-minded, Він ~а людина. He is a narrow-minded person.

недалеко, *adv.* not far, nearby, Я живу зовсім н. I don't live far at all.

неділя, *f.* Sunday, у ~ю on Sunday.

ніготь

нежит|ь, *m.*, ~ю cold, catarrh, У нього вже два дні н. He's had a cold for two days.; *l.* ~тем.

незабаром, *adv.* soon, Н. буде літо. There'll be summer soon.; + (in film ads) н. coming to your screens.

незабутн|ий, *adj.* unforgettable, ~і враження unforgettable impressions.

незалежн|ий, *adj.* independent.

незалежність, *f.* independence, день незалежності independence day.

незнайом|ець, *m.*, ~ця stranger; ~ка, *f.* *L.* на ~ці, *G. pl.* ~ок.

незнайом|ий, *adj.* unknown, unfamiliar, ~а мова unknown language, ~а людина unknown person, stranger.

нема(є), *pred.* there is no, there are no + *G.*, Тут н. готелю. There is no hotel here., У мене н. грошей. I have no money; *fut.* не буде; *pa.* не було.

нема за що, *cliché* don't mention it, sure (in response to дякую! thanks!).

ненавид|ити, ~жу, ~ять, *tran.* or *impf. inf.* to hate, Він ~ить молоко. He hates milk., Марта ~іла рано вставати. Marta hated to rise early.

ненавист|ь, *f.* hatred, глибока н. deep hatred, У її очах не було ~и. There was no hatred in her eyes.

неначе, *conj.*, *var.* наче as if, as though, Н. ти не знаєш. As if you don't know. Also see наче or ніби.

неповн|ий, *adj.* incomplete, unfinished.

неповторн|ий, *adj.* inimitable, unique, incomparable.

непогано, *adv.* not bad, decent, good, Він н. співає. He is a pretty good singer.

непорозумін|ня, *nt.* misunderstanding, прикре н. unfortunate misunderstanding, Це якесь н. This must be a misunderstanding; мати н. з (із) + *l.* to have a misunderstanding with sb.

несподіван|ка, *f.* surprise, велика н. a great surprise, Його слова були для всіх повною ~ою. His words were a total surprise for all.; *L.* у ~ці; *G. pl.* ~ок.

нести, нес|ють; за~уні, *tran.*, to carry, bring along (on foot as opposed to везти carry by a vehicle), Григорій несе додому квіти. Hryhoriy is carrying flowers home.; *pa. ppl.* занесений carried away; (по)неси! ~іть! Also see *multi.* носити.

нещодавно, *var.*, *form.*, see недавно.

низьк|ий, *adj.* low, small (of height, not tall), н. на зріст of small height, *comp.* нижчий.

ні, *adv.*, no (used as negative answer to question, opposite of так yes), Н., я не знаю її. No, I don't know her., так чи н. yes or no.

ні..., ні..., *conj.* neither ... nor ... Я не купив н. молока, н. хліба. I bought neither milk nor bread.

ніби, *conj.* as if, as though, Він говорив (так), н. нічого не сталося. He spoke as if nothing had happened. Also see неначе or наче.

ніг|оть, *m.*, ~тя fingernail, toenail; *N. pl.* ~ті, *l. pl.* ~тями.

ніж¹

ніж¹, *m.*, -ожа knife, кухонний *n.* kitchen knife; *f.* -ожем; *N. pl.* -ожі

ніж², *conj.* than, + *N.* (in comparison), Він працює більше, *n.* вона. He works more than she does. Also see як, від, and за.

нім|єць, *m.*, -ця German man; *N. pl.* -ці

нім|єцьк|ий, *adj.* German.

нім|к|ен|я, *f.* German woman; *G. pl.* -ь.

ні|с, *m.*, -оса nose; + Не пхай -оса до чужого проса. Don't poke your nose into other people's business; *N. pl.* -оси.

ні|ч, *f.*, -очі night, темна *n.* dark night, Ми все зробимо до -очі. We'll do everything by nightfall., -очами by night; *f.* -ічю night.

ніщо, *pron.* ніч[ого] nothing; + -ого собі! Imagine that!, Я -ого не знаю. I know nothing.

нов|ий, *adj.*, new; *N.* Рік New Year; + Щасливого -ого Року! A Happy New Year!, *comp.* -іший.

новин|я, *f.* piece of news, news; *N. pl.* новини, останні -и the latest news.

но|га, *f.* leg, foot; *L.* на -зі; *N. pl.* -ги, *G. pl.* ніг.

но|мер, *m.*, -а 1) number, *n.* телефону (будинку, квартири) phone (building, apartment) number; 2) hotel room, вільний (зайнятий) *n.* vacant (occupied) room; *N. pl.* -и.

но|сити, но|шу, но|с|ять; по- *multi.*, *tran.* 1) to carry, bring along (on foot as opposed to *везти*), Віктор завжди -ить квіти своїй дружині. Victor always brings flowers for his wife.; 2) to wear, Орест любить *n.* джинси. Orest likes to wear jeans.; *pa. ppie.* поношений worn out; (по)носи! -іть! Also see *uni.* нести.

но|тат|ка, *f.* note, brief comment; often in *pl.*, робити -ки to take notes; *L.* у -ці, *G. pl.* -ок.

но|чу|вати, -ють; пере-, *intr.* to spend the night, to stay for the night, Де ви будете *n.*? Where will you be staying for the night?

но|д|ити, -жу, -иш, -ять; з-, *tran.* 1) to bore sb.; 2) with logical subject in *A.* to feel nauseous, to feel like vomiting, Миколу -ить. Mykola feels sick; 3) cause aversion, від + *G.*, Від нього мені нудить. He makes me sick.; 4) *pf.* to vomit, Олену знудило. Olena threw up.; *pa. ppie.* знуджений bored; (з)нудь! -те!

нудн|ий, *adj.*, boring, tedious.

нуд|но, *adv.* boringly, tediously, Тут так *n.* It's so boring here; + Мені *n.* I am bored or I feel sick.

ну|ль, *m.*, -я zero; вище (нижче) -я above (below) zero.

Нью-Йорк, *m.*, -а or -у, New York, Коли ви йдете до -у? When do you go to New York?; *L.* у -ку.

О

о, *prep.*, var. об (before vowels) + *L.* at (in designations of time by the clock), о першій годині at one o'clock; об одинадцятій at eleven o'clock.

об, *prep.* + *A.* 1) against, on, бити об стіл to hit against the table; 2) var., see о, *prep.*

одесит

обід, *m.*, -у 1) lunch; на о. for lunch, Що у ти їв на о.? What did you have for lunch?; 2) colloq. afternoon, після -у or по -і in the afternoon.

обі|да|ти, -ють; по-, *intr.* + *A.* to have lunch, Ми завжди -ємо пізно. We always have a late lunch.; (по)обідай! -те!

обі|ця|нка, *f.* promise; *L.* у -ці, *G. pl.* -ок.

обі|ця|ти, -ють; по-, *tran.* to promise sth + *D.*, Він пообіцяв нам подзвонити батькові. He promised us to call his father.; *pa. ppie.* (по)обіцаний promised; (по)обіцай! -те!

об|їзд, *m.*, -у detour, робити о. make a detour.

обласн|ий, *adj.* provincial, pertaining to a province; Луцьк - це о. цент(е)р Волині. Lutsk is the provincial center of Volhynia. Also see область.

област|ь, *f.*, -ти (in Ukraine) oblast, province (administrative unit, one of twenty-four provinces of the nation) Харківська о. the Kharkiv Province; *L.* в -і.

облич|ч|я, *nt.* face, веселе о. happy face; + просто в о. right to the face; *G. pl.* облич.

обмін, *m.*, -у exchange, о. валюти currency exchange, о. думками exchange of opinions.

обмін|ю|вати, -ють; обмін|яти, *tran.*, + *A.* to exchange, о. долари на гривні to exchange dollars for hryvnias.

обмін|яти, *pf.*, see обмінювати.

обов'яз|ко|во, *adv.* by all means, certainly, of course.

обслу|го|вув|ан|ня, *nt.* service, ресторан швидкого о. fast food restaurant.

обслу|го|ву|вати, -ють; обслу|жити, -у, -ать, *tran.* to service sb, serve sb / sth, У цьому ресторані повільно обслуговують. The service is slow in this restaurant.; *pa. ppie.* обслужений serviced; обслуговуй! -те! обслужи! -іть!

обслу|жити, *pf.*, see обслуговувати.

обход|итися, -жуся, -яться; обійтися, -уся, обійд|уться, *intr.* без + *G.* to do without, manage without, Я обійшовся без його допомоги. I did without his help.; обходь|ся! -теся! обійд|ися! -т|сья!

об|воч, *m.*, -а vegetable, *N. pl.* -і; *adj.* -евий vegetable, -евий салат vegetable salad. Also see городина.

огі|р|юк, *m.*, -ка a cucumber, ніжинські -ки Nizhyn gherkins; *L.* в -ку.

огля|да|ти, -ють; оглян|ути, -уть, *tran.* 1) to examine (a patient), to give a medical examination, Лікар огляне вас завтра. The doctor will examine you tomorrow.; 2) to see, look over (exhibit, museum), Він оглянув усю виставку. He saw the entire exhibit.; *pa. ppie.* оглянутий or оглянений examined; оглядай! -те! оглянь! -те!

оглян|ути, *pf.*, see оглядати.

Одес|я, *f.* Odesa (port city in Ukraine on the Black Sea), в -і in Odesa, до -и to Odesa.

одесит, *m.*, -а male citizen of Odesa; -ка, *f.* female citizen of Odesa.; *L.* на -ці, *G. pl.* -ок.

одеський

одеський, *adj.* pertaining to Odesa, **Одеська область** the Odesa Province, **-ий гумор** Odesa sense of humor, **-а опера** Odesa Opera House.

один, *card. m., одніого* 1) one, **о. квиток** one ticket, 2) certain, some, **Вас шукали -і чоловіки**. Some (unknown) men were looking for you. Also see **одна, одне, одні**.

одинадцять, *card., -о́х + G. pl.* eleven, **о. днів** eleven days.

одна, *card. f., -ієї* one, **о. гривня** one hryvnia; See **один**.

однаковий, *adj.* the same, identical, **за -у ціну** for the same price.

одне, *card. n., -ого* one, **о. яблуко** one apple; See **один**.

одні, *card. m., -их* ones; certain; See **один**.

одразу, *adv.* at once, immediately, **Я о. все зрозумів**. I understood everything at once.

одужати, *pf.*, see **одужувати**.

одужувати, -ють; одужати, -ють, *intr.* to get well, **о. від + G.** recover from illness; **одужуй! -те!**; **одужай! -те!**

одяг, *m., only sg., -гу* clothes, **літній (зимовий) о.** summer (winter) clothes; **L. в -зі**.

одягати, -ють; одягнути, -у, -уть, *tran.* 1) to put on, **Я одягну нову сукню**. [I] put on my new dress.; 2) to dress in sth. **в / у + A.**, **її одягнули у чорний костюм**. They dressed her in a black suit.; *pa. pple.* **одягнутий**, *var.* **одягнений** dressed; **одягай! -те!**; **одягни! -ть!**

одягатися, -ються; одягнутися, -уся, -уться, *refl.* to dress (oneself) **в / у + A.**, **Він одягається зі смаком**. He dresses tastefully.; **одягайся! -теся!**; **одягнися! -ться!**

одягнути, *pf.*, see **одягати**.

одягнутися, *pf.*, see **одягатися**.

озеро, *nt.* lake; **L. на -і, N. pl.** озера.

о́к, *nt., -а* eye; **+ казати у вічі** to say straight to sb's face.; **N. pl.** очі, **G. pl.** очей.

окремий, *adj.* separate, **-а кімната** separate room, **Це -е питання**. This is a separate question.

олів'яць, *m., -ця* pencil, **писати (малювати) -цем** write (draw) with a pencil; **N. pl.** -ці.

олія, *f.* (food) oil, **оливкова о.** olive oil, **соняшникова о.** sunflower oil.

онук, *m.* grandson; **-а, f.** granddaughter.

опера, *f.* opera, **йти на -у** to go to the opera.

оперний, *adj.* opera, **о. театр** opera house.

опік, *m., -у* a (skin) burn, scald, **сильний о.** severe burn, **отримати о.** to burn oneself.

оповідання, *nt.* 1) story, narrative; *pf.* **розказати о.** to tell a story; 2) short story, **Він більше любить о., ніж романи**. He likes short stories more than novels.

пам'ятати

оригінал, *m., -у* original, **Це о. чи копія?** Is this the original or a copy?, **в -і** in the original.

оригінальний, *adj.* original, authentic.

освіта, *f.* education, **вища о.** higher education.

осінній, *adj.* fall, autumnal; **о. семестр** fall semester.

осінь, *f., -ени* fall, autumn, **L. -інню** in the autumn.

особа, *f.* person, individual, **Він цікава о.** He's an interesting individual, **дуже важлива о.** VIP; **G. pl.** осіб, **Скільки осіб може сісти за цей стіл?** How many people can sit at this table?

особливий, *adj.* special; original, **Роман - дуже -а людина**. Roman is a very special person.

особливо, *adv.* particularly, especially, **Він о. любить готувати**. He is especially fond of cooking.

останній, *adj.* last, **о. раз** (for) the last time; **-ім часом** lately.

острів, *m., -ова* island, isle, **багато -овів** many islands; **L. на -ові** on island, **N. pl.** -ови.

ось, *adv.* here, here is (used to point to sb/sth), **О, моя сестра**. Here's my sister.

отримати, *pf.*, see **отримувати**.

отримувати, -ють; отримати, -ють, *tran.* to get, receive, **Коли він отримав цю новину?** When did he receive this news?; *pa. pple.* **отриманий** received; **отримуй! -те!**; **отримай! -те!** Also see **доставати**.

отруєння, *nt.* poisoning, food poisoning, **У мене о.** I have food poisoning.

отруїтися, *pf.*, see **отруюватися**.

отруюватися, -ються; отруїтися, -юся, -яться, *refl. + I.* to poison oneself, **Я чимось отруївся**. I have a food-poisoning.; **отруюйся! -теся!**; **отруїся! -ться!**

о́фіс, *m., -у* office.

офіціант, *m.* waiter, **-ка, f.** waitress; **L. на -ці, G. pl.** -ок.

охот, *f.* inclination, mood; **мати -у на + A.** or *inf.* to be in the mood for, to feel like, **Я маю -у побігати парком**. I feel like jogging in the park.

очищувати, -ють; очистити, очищу, очистять, *tran.* to clean, clear, **Ми очистили сад від листя**. We cleaned the garden of leaves.

о́чі, *nt., pl.*, see **о́ко**.

П

пакуватися, -ються; с-, intr. to pack, pack up (for a trip), **Ви вже спакувалися? Have you already packed up?; **(с)пакуйся! -теся!****

палець, *m., -ьця* finger, toe; **+ подорожувати на п.** to hitchhike; **L. на -ьці; N. pl.** -ьці.

пам'ятати, -ють; за-, tran. 1) to remember, **Він добре пам'ятає свою першу подорож. He clearly remembers his first trip.; 2) *pf.* memorize, commit to memory, **Раніше він все швидко запам'ятовував**. Earlier he was quick to memorize everything.; *no pa. pple.* **(за)пам'ятай! -те!****

пам'ятник

пам'ятник, *m.*, ~а monument + *D.* to sb. **Пропоную зустрітися біля ~а Тарасові Шевченкові.** I suggest meeting near the Taras Shevchenko monument.

пам'ять, *f.*, memory; + **Якщо мені не зраджує п.** if my memory doesn't fail me.

пан, *m.*, ~а 1) mister (form of address or polite reference to a man used with surname and / or name, less formal), **П. Петренко вже це знає.** Mr. Petrenko already knows it.; *V.* ~е; 2) gentleman, **Цей п. питав про вас.** This gentleman asked about you. *N. pl.* ~и, *var.* ~ове.

пані, *f.* 1) Mrs. (form of address to a woman used with surname and/or name, less formal), **Я подзвоню п. Павлів завтра.** I'll ring up Mrs. Pavliv tomorrow; 2) lady, **Для вас лист від якоїсь п.** There's a letter for you from some lady.; *V. n. l.*, *N. pl.* ~і, *G. pl.* ~ь, *D. pl.* ~ям, *A. pl.* ~ь, *I. pl.* ~ями, *V. pl.* ~і!

панн[я], *f.*, 1) Ms., miss (form of address to an unmarried woman used with surname and / or, less formal, with name); *V.* ~о; 2) young lady, **Ці ~и дуже допомогли нам.** These young ladies helped us a lot.

панове, *m., pl.*, used only in *N.* and *V.* gentlemen (form of address to men); **Пані і п.** Ladies and Gentlemen!

пап[ір], *m.*, ~еру 1) paper; 2) document, **Він загубив свої ~ери.** He lost his documents. *L.* на ~ері.

парасоль[ка], *f.*, umbrella, **складна п.** folding umbrella; *L.* на ~ці, *G. pl.* ~ок.

Париж, *m.*, ~а or ~у Paris; *y* ~і in Paris, **до ~а** to Paris.

парк, *m.*, ~у park; *L.* *y* ~у.

паркінг, *m.*, ~у parking, parking lot, **Де тут п.?** Where's the parking here?; *L.* на ~у.

парку[вати], ~ють; **за-**, *tran.* to park (a car), **Чи тут поблизу можна за- авто?** Can one park a car nearby?; *pa. pple.* **запаркований** parked; **(за)паркуй!**; ~те!

пароплав, *m.*, ~а a passenger ship, large passenger boat, **пливти ~ом** to sail by ship.

паруб[ок], *m.*, ~ка 1) young man; 2) bachelor; single man; + **одружений чи п.** married or single. *N. pl.* ~и.

пасажи́р, *m.*, ~а passenger; *N. pl.* ~и; ~ка, *f.* *L.* на ~ці, *G. pl.* ~ок.

паспорт, *m.*, ~а passport, **закордонний (внутрішній) п.** foreign (internal) passport.

пацієнт, *m.*, ~а patient (in hospital); ~ка, *f.* *L.* на ~ці, *G. pl.* ~ок. Also see **хворий**.

півно, *adv.*, *var.* **півне**, *var.*, see **напевно**.

перебива[ти], ~ють; **перебити**, **переб'ють**, *tran.* to interrupt, **Не люблю, як мене перебивають.** I don't like to be interrupted; *pa. pple.* **перебитий** interrupted; **перебивай!** ~те! **перебий!** ~те!

перебити, *pf.*, see **перебивати**.

перебуванн[я], *nt.* stay (in a city, country), visit, stop-over, **Протягом всього п. тут ми листувалися.** During my entire stay here we corresponded.

перебува[ти], ~ють; *only impf., intr.* to stay, **Коли Іван у Києві, в якому готелі він ~є?** When Ivan is in Kyiv, what hotel does he stay in?; ~й! ~те!

перестати

пéред, *prep.*, *var.* **пéреді** (only before мною) + *I.* 1) in front of, **П. університетом був парк.** There was a park in front of the university; 2) before, earlier than, **Ми приїхали п. ними.** We arrived before them.

передач[я], *f.*, ~і 1) (TV, radio) broadcast, transmission, show, **Це моя улюблена п.** This is my favorite show.; 2) sth delivered, handing over, **Я маю для вас ~у з Києва.** I have a package from Kyiv for you.

перейти, *pf.*, see **переходити**.

переклад, *m.*, ~у translation, interpretation, *y* ~і in translation, **п. українською** translation into Ukrainian.

переклада[ти], ~ють; **перекласти**, **переклад[у]ть**; *pa.* **перекла[в]**, *tran.* + *A.* to translate, interpret + *I.* into, **Вона ~ла текст українською мовою.** She translated the text into Ukrainian; *pa. pple.* **перекладений** translated; **перекладай!** ~те!; **переклад[и]!** ~ть!

перекласти, *pf.*, see **перекладати**.

перекус[ка], *f.* snack, bite of food, **легкі ~ки** light snacks; + **на ~ку** for snack; *L.* *y* ~ці; *G. pl.* ~ок. Also see **закуска**.

перекусити, *pf.*, see **перекушувати**.

перекушу[вати], ~ють; **перекусити**, **перекушу**, **перекус[ять]** 1) *intr.* to have a snack + *I.*, **Я не голодний, я перекусив трохи сиром.** I'm not hungry, I had some cheese for a snack; 2) *tran.* to bite sth into two parts, *pa. pple.* **перекушений** bitten into two; **перекушуй!** ~те!; **перекус[и]!** ~ть!

переночувати, *pf.*, see **ночувати**.

перерв[я], *f.* break, interval, **на ~і** at (during) a break, **без ~и** without any break, not-stop, **п. на каву** coffee break; *G. pl.* **перерв**.

пересад[ка], *f.* change, transfer (from one train, bus, etc. to another) **на + A.**, **п. на інший рейс** change to a different flight (bus, train, boat), **без ~и** nonstop, **Чи можна доїхати з Праги до Києва без ~и?** Can one get from Prague to Kyiv nonstop?; *L.* на ~ці, *G. pl.* ~ок.

пересідати, see **сідати**; **пересісти**, see **сісти**, *intr.* 1) to change seats, **Тут нічого не можна побачити, давай пересядемо.** I can't see anything here, let's change seats.; 2) to change (bus, train, flight, etc.) **з (із) + G.** from, **на + A.** to, **Тут він пересядє із поїзда «Варшава-Львів» на поїзд «Львів-Київ».** Here he will change from the Warsaw-Lviv train to the Lviv-Kyiv train.; **пересідай!** ~те!; **пересядь!** ~те!

пересіка[ти], ~ють; **пересікти**, **пересіч[у]ть**, *tran.* + *A.* to cross, traverse (a street, field, etc.), **Які вулиці пересікають цей бульвар?** What streets cross the boulevard?; *pa. pple.* **пересічений** crossed; **пересікай!** ~те!; **пересічи!** ~ть!

пересіка[тися], ~ються; **пересіктися**, **пересіч[уться]**, *intr.* to cross (a street, field, etc.), **У цьому місці пересікаються п'ять вулиць.** Five streets cross in this place.

пересісти, *pf.*, see **пересідати**.

переста[вати], ~ють; **перестати**, **перестан[у]ть**, *intr.* to stop, cease doing something (only with *impf. inf.*), **Я перестав бачитися з нею.** I stopped seeing her.; **переставай!** ~те!; **перестань!** ~те!

перестати, *pf.*, see **переставати**.

перестуджуватися

перестуджу|ватися, -ються; перестуд|итися, -жуся, -ишся, -яться, *intr.* to catch a cold, дуже п. to catch a bad cold; перестуджуй|ся! -теся! перестуд|ися! -іться!

перестудитися, *pf.*, see перестуджуватися.

переход|ити, переходжу, переход|ять; перейти, перейд|уть, *tran.* 1) (of people) to cross, walk across, traverse (street), **Вважайте, як переходите вулицю!** Watch out crossing the street!; 2) switch to, **Коли в Україні переходять на літній час?** When do they switch to the summer time in Ukraine?; *pa. ppie.* перейдений crossed over; переход|ь! -те!; перейди| -ть!

перехрест|я, *nt.* crossing (of streets), intersection; *L.* на -і, **Цей будинок стоїть на -і (вулиць) Підвальної і Мазепи.** The building is on the intersection of Pidvalna and Mazepa streets.

пер|ець, *m.*, -цю pepper, щіпка -ю a pinch of pepper.

пер|о, *nt.* pen, ink-pen, **Я любив писати -ом.** I liked to write with an ink pen.; *N. pl.* -а. Also see ручка.

персональ|ний, *adj.* personal, *n.* чек personal check.

перукар|ня, *f.* barber's shop, hairdresser's; *G. pl.* -ень.

перш|ий, *ord.* first, *n.* раз (for) the first time, **Зараз -а година рівно.** It's one o'clock sharp now.

пес, *m.*, пс|а dog.

п'єс|а, *f.* play.

пів|ю, *nt.* beer, бочкове *n.* beer on tap.

писан|ка, *f.* Easter egg (traditional Ukrainian folk art); *L.* на -ці; *N. pl.* -и, *G. pl.* -ок.

писати, пиш|уть; на- + *A.* 1) to write, **Я пишу їй щотижня.** I write her every week.; 2) *fam.* to be about, **У цьому тексті пише про погоду.** This text is about the weather.; *pa. ppie.* написаний written; (на)пиши|! -іть!

письменник, *m.* male writer, **В Україні багато молодих і цікавих -ів.** There are many young and interesting writers in Ukraine.

письменниц|я, *f.* female writer, **Ця п. мені дуже подобається.** I like this (f.) writer very much.

питанн|я, *nt.* question; задавати (ставити) *n.* to pose a question; **Це слушне п.** It's a good question.

пита|ти, -ють; за- у + *G.*, to ask sb, **Ми маємо за-у професора.** We should ask the professor.; *pa. ppie.* запитаний asked; requested; in demand, **Він людина запитана.** He is a sought after person.; (за)питаи| -те!

пiti, п'|ють; ви- + *A.* 1) to drink, **Я часом п'ю червоне вино до вечері.** I sometimes drink red wine with dinner.; 2) to abuse alcohol, **Це правда, що він пив?** Is it true that he abused alcohol?; *pa. ppie.* випитий (of a drink) drunk, consumed; (ви)пий|! -те!

пів, *part.* + *G. sg.* 1) a half; *n.* дня half a day, *n.* року half a year; also see половина; 2) a half hour (in time by clock), *n.* на + *A.* half past (the hour), *o n.* на третю at half past two.

півгодини, *adv.* half hour, **Він дзвонив п. тому.** He called half an hour ago.

півд|ень, *m.*, -ня, *only sg.* south, на *n.* від + *G.* to the south of, на -ні + *G.* in the south of; *I.* -нем.

пляшка

півдєн|ий, *adj.* southern; -о-західний south-western.

півн|іч, *f.*, -очі, *only sg.* north, на *n.* від + *G.* to the north of, на -і + *G.* in the north of; *I.* -іччю.

північ|ий, *adj.* northern; -о-східний north-eastern.

під, *prep.* 1) *posn.* + *I.* under, below, beneath, **Кіт п. столом.** The cat is under the table.; near, **Вони живуть п. Луцьком.** They live near Lutsk.; 2) *dir.* + *A.* under, below, beneath, **Кіт сховався п. стіл.** The cat hid under the table.; 3) + *A.* (of time) by, toward, *n.* вечір by the evening, **П. ранок стало холодно.** It got cold towards the morning.

під'їзд, *m.*, -у entryway, entrance (in a multistoried building), **Наша квартира була у третьому -і.** Our apartment was in the third entryway.

підло|га, *f.* floor (of a room), **Килим треба покласти на -у.** The carpet should be put on the floor.; *L.* на -зі.

під час, *prep.* + *G.* during, *n.* ч. подорожі during a trip.

пізно, *adv.* late, belatedly; + **Краще п., ніж ніколи.** Better late than never.

після, *prep.* + *G.* after, *n.* вас after you; + **П. нас хоч потоп.** After us the deluge.; *var.* опісля.

піс|ня, *f.* song, весела (народна, сумна, улюблена) *n.* happy (folk, sad, favorite) song; *N. pl.* -ні, *G. pl.* -ень.

пiti, *pf.*, see іти.

пiшки, *adv.* on foot, іти / ходити *n.* to go on foot, **Звідси до музею п'ять хвилин п.** The museum is a five-minute walk from here.

пiяніст, *m.*, *var.* піаніст piano-player; -ка, *f.*; *L.* на -ці, *G. pl.* -ок.

плава|ти, -ють, *multi.*, *intr.* to swim; sail, float, **Ви завжди -сте на початку травня?** Do you always sail in early May?; **Щосереди вона -ла у басейні.** Every Wednesday she swam in the swimming pool.; плавай! -те! Also see *uni.* пливти.

план, *m.*, -у plan, **Які у вас (тебе) -и на завтра?** What are your plans for tomorrow?

плат|ити, плачу, -ять; за-, *tran.* + *D.* to pay sb sth, **Я заплатив йому сто гривень.** I paid him a hundred hryvnias.; to pay for sth за + *A.*, **Де тут платять за покупки?** Where do they pay for purchases here?; *pa. ppie.* заплачений paid for; (за)плати|! -іть!

платт|я, *nt.* dress, robe; *G. pl.* -ів. Also see сукня.

плацкарт|ний, *adj.* in *n.* квиток train ticket for a reserved seat.

плеч|е, *nt.*, -а, shoulder; *N. pl.* -і, *G. pl.* -ей, *var.* пліч, *I. pl.* -има.

плив|ти, -уть; про- *uni.*, *intr.* to swim; sail, float, **Човен плив до берега.** The boat sailed to the shore.; (по)пливи|! -іть! Also see *multi.* плавати.

площ|а, *f.*, -і 1) square, **Львівська п.** Lvivska Square; 2) *math.* area; *L.* на -і on a square.

пляж, *m.*, -у beach, **Ми завжди їздимо на п.** We always go to the beach.; *L.* на -і.

пляш|ка, *f.*, bottle; *L.* у пляшці; *N. pl.* -и; *G. pl.* -ок.

по

по, *prep.* 1) + *L.* (*indicates motion within space*) on, ходити *п.* мокрої підлозі to walk on a wet floor; along, їхати *п.* вулиці to drive along a street; through, йти *п.* місту to walk through a city; in, around, гуляти *п.* парку to walk in (around) a park; 2) + *L.* *via, through, over, розмовляти п.* телефону to talk over the phone; дзвонити *п.* комп'ютеру to phone via computer; 3) + *A.* (*denotes a goal*) for, йти *по воду* to go for water; 4) (*in quantification*) for, *п.* три гривні за кілограм (for) three hryvnias a kilogram.

побажати, *pf.*, *see* бажати.

по батькові, * *patronymic*, Як вас по батькові? What's your patronymic?

побачення, *nt.* meeting, get-together, rendezvous, йти на *п.* to go to a meeting, домовитися *про п.* to arrange for a meeting; до *п.*! good-bye!

побачити, *pf.*, *see* бачити.

побігти, *pf.*, *see* бігти.

поблизу, *adv.* nearby, near, not far, Чи десь тут *п.* можна повечеряти? Can one have dinner somewhere nearby?

побувати, *pf.*, *see* бувати.

повернути, *pf.*, *see* повертати.

поверта[ти, -ють; поверн[ути, -уть 1) *intr.* to turn, make a turn (*also* звертати), *п.* праворуч (ліворуч) to turn right (left); 2) *tran.* to return sth, give sth back, Він обіцяв повернути книжку у четвер. He promised to return the book on Thursday.; *pa, pple.* повернутий, *var.* повернений returned; повертай! -те!; поверни! -ть!

поверта[тися, -ються; поверн[утися, -уться, *var.*, *see* вертатися; повертай[ся! -теся!; поверни[ся! -ться!

повер[х, *m.*, -у floor, story; *L.* на -ці.

повз, *prep.* + *A.* by, past; *п.* бібліотеку past library.

повинний, *adj.* obliged; Я *п.* це зробити. I must do it.; *var.* повинен.

повідомлення, *nt.* 1) message, Хтось залишив вам *п.* Somebody left a message for you.; 2) announcement, *п.* уряду government announcement.

повільний, *adj.* slow, *п.* потяг slow train.

поворот, *m.*, -у turn, bend, corner (*of street*), crossroads.

повторю[вати, -ють; повтор[ити, -ять, *tran.* 1) to repeat, повтор[ь! come again! repeat!; 2) (*of learned material*) to review, revisit, Я повторюю правила на наступне заняття. I'm reviewing the rules for the next class.; *pa, pple.* повторений repeated; reviewed; повторюй! -те!; повтор[и! -ть!

поганний, *adj.* 1) bad, *п.* настрій low spirits, -е здоров'я poor health, -а погода nasty (weather); *comp.* гірший.

погод[а, *f.* weather, прогноз -и weather forecast.

погодж[уватися, -ються; погод[итися, -жуся, -ишся, -яться, to agree, з (із) + *f.* with sth / sb, Я не погоджуюся. I don't agree.; погоджуй[ся! -теся!; погодь[ся! -теся!

погодитися, *pf.*, *see* погоджуватися.

поле

пода[вати, -ють; подати, подам, подаси, подасть, подамо, подасте, подадуть, *tran.* + *A* 1) to serve (food). + *D.*, Що -ють у ресторані? What do they serve in the restaurant?; 2) hand over, pass, sth over, Подайте сіль, будь ласка. Pass the salt please.; *pa, pple.* поданий served (*of food*); подавай! -те!; подай! -те!

подарувати, *pf.*, *see* дарувати.

подарун[ок, *m.*, -ка present, *п.* на день народження birthday present; *L.* у -ку.

подати, *pf.*, *see* подавати.

подзвонити, *pf.*, *see* дзвонити.

подивитися, *pf.*, *see* дивитися.

подія, *f.* event, development, occurrence, важлива (міжнародна) *п.* important (international) event.

подіяти, *pf.*, *see* діяти (*in sense* 2).

подоба[тися, -ються; с- *intr.* + *D.* to like sth or sb, to like doing sth (*with logical subject in D.*), Мені -ється танцювати. I like to dance.; Миколі -ється тут. Mykola likes it here.; Я знаю, що він їй сподобається. I know she will like him.; (с)подобай[ся! -теся!

подорож, *f.*, -і journey, voyage, trip; їхати у *п.* to go on a trip, *п.* за кордон trip abroad; *L.* -жу.

подорожу[вати, -ють, *only impf., intr.* + *I.* to travel, *п.* Україною to travel around Ukraine; + *I.* travel by sth, *п.* автом (потягом) travel by car (train); подорожуй! -те!

подру[га, *f.*, (*female*) friend; *L.* на -зі.

подруж[жя, *nt.* married couple, matrimony.

подумати, *pf.*, *see* думати.

подякувати, *pf.*, *see* дякувати.

поэзія, *f.*, -ї 1) poem, verse; 2) poetry.

поёт, *m.*, -а male poet; -ка, *f.* *L.* на -ці, *G. pl.* -ок.

пожартувати, *pf.*, *see* жартувати.

позавчора, *adv.* the day before yesterday.

познайо[митися, *pf.*, *see* знайо[митися.

поїзд, *m.*, -а train; сідати на *п.* to catch a train; *See* потяг.

поїхати, *pf.*, *see* їхати.

показати, *pf.*, *see* показувати.

показу[вати, -ють; показ[ати, покаж[уть, *tran.* 1) to show, *п.* дорогу to show the way; 2) to screen (*a film*), Що показували в кіні? What was on in the movies?; *pa, pple.* показаний shown; показуй! -те!; покажи[и! -ть!

покликати, *pf.*, *see* кликати.

покуп[ка, *f.*, purchase, робити -ки to go shopping, make purchases, Ми зробили всі -ки на лінії. We did all the shopping online; *L.* у -ці, *G. pl.* -ок. *See* закупи.

покуштувати, *pf.*, *see* куштувати.

полагодити, *pf.*, *see* лагодити.

пол[е, *nt.*, -я field, *п.* зору field of vision; *N. pl.* -я; *L. pl.* на -ях in the margins (*of page*).

полетіти

полетіти, *pf.*, see летіти.

полиця, *f.*, ~і shelf; *dir.* **Постав книжку на ~ю.** Put the book on the shelf.; **книжкова п.** book-shelf; *L.* на ~і.

політик, *m.* politician, **впливовий п.** influential politician.

політика, *f.*, only *sg.* politics, policy, **міжнародна (внутрішня) п.** international (internal) politics; *L.* у ~ці.

політичний, *adj.* political, ~а **подія (ситуація, криза)** political event (situation, crisis).

половина, *f.* half; + *G.*; **п. місяця** half of the month. *Also see* пів.

полудень, *m.*, ~ня noon, midday, **до ~ня** before the noon, **о ~ні** at noon.

поляк, *m.* Pole, Polish man.

полька, *f.* Polish woman; *L.* на ~ці, *G. pl.* ~ок.

польський, *adj.* Polish, ~а **мова** the Polish language.

Польща, *f.*, ~і Poland, **поїхати до ~і** to travel to Poland.

помагати, ~ють; **помогти, ~у, ~еш, допоможуть, var. допомагати, intr. + D.** to help, assist, **Треба допомогти йому.** We need to help him.; **помагай! ~те!**; **поможіть! ~ть!**

поміщення, *nt.* accommodation, apartment, home.

помилитися, *pf.*, see помилятися.

помилка, *f.* mistake, error; **груба п.** bad mistake, **зробити ~ку** to make a mistake; *L.* у ~ці, *N. pl.* ~ки, *G. pl.* ~ок.

помилятися, ~ються; **помилитися, ~юся, ~яться, refl.** to make a mistake, err, to be wrong; **помиляйся! ~теся!**; **помиліся! ~ться!**

помити, *pf.*, see міти.

помідор, *m.*, ~а tomato, **стиглий п.** ripe tomato.

поміняти, *pf.*, see міняти.

помогти, *pf.*, see помагати.

понеділок, *m.*, ~ка Monday, **у п.** on Monday; *N. pl.* ~ки.

пообідати, *pf.*, see обідати.

попливти, *pf.*, see пливти.

поп-музика, *f.* pop music; *L.* у ~ці.

пополудні, *adv.* in the afternoon, **рано (пізно) п.** early (late) afternoon.

по-польському, *adv.*, var. **по-польськи** in a Polish way, **говорити п.** to speak Polish.

попросити, *pf.*, see просити.

популярний, *adj.* popular, **Яка музика зараз ~а в Україні?** What kind of music is popular in Ukraine now?

пора, *f.* time, season, **п. року** season of the year; *D.* + *p.* + *inf.* it's time, **Мені п. йти** it's time for me to go.; *N. pl.* ~и, *G. pl.* пір.

порада, *f.*, advice, **давати ~у** to give advice, **звертатися по ~у** to turn for advice.

пофарбувати

порадити, *pf.*, see радити.

порадитися, *pf.*, see радитися.

поремонтувати, *pf.*, see ремонтувати.

порожній, *adj.* empty, void, **Зала була цілком ~я.** The hall was completely empty.

по-російському, *adv.*, var. **по-російськи** in a Russian way, **говорити п.** to speak Russian.

португальський, *adj.* Portuguese.

поселитися, *pf.*, see поселятися.

поселятися, ~ються; поселитися, ~юся, ~яться, refl. to take up residence, settle; check in (at a hotel), **Ви можете поселитися після третьої (години).** You can check in after three o'clock.; **поселяйся! ~теся!**; **поселіся! ~ться!**

посилати, ~ють; послати, пошлють, tran. to send, mail, **Він послав по допомогу.** He sent for help.; *pa. pple.* **пошаний** sent, mailed; **посилай! ~те!**; **пошли! ~ть!**

послати, *pf.*, see посилати.

послуга, f. 1) service, usually *pl.*; **поштові (кулінарні) ~ги** postal (culinary) services; 2) favor; **робити ~гу** to do a favor; *L.* у ~зі.

поспішати, ~ють; поспішити, ~ать, intr. to hurry, to be in a hurry, **Я не люблю п.** I do not like to be in a hurry; **поспішай! ~те!**; **поспіші! ~ть** hurry up!

постаратися, *pf.*, see старатися.

постіль, f., ~лі 1) bed, **(за)стелити п.** to make a bed; 2) bed linen, ~льна білизна bed linen; *l.* ~іллю or ~елею.

посуд, m., ~у, only *sg.*, *coll.* dishes, plates, **міти п.** to wash dishes.

потворний, *adj.* ugly, repulsive, awful.

потім, adv. then, afterwards, later, **Він вирішив подзвонити їм п.** He decided to call them later.

потрапити, *pf.*, see потрапляти.

потрапляти, ~ють; потрапити, ~лю, ~иш, ~лять, intr. to get somewhere (street, square), **на + A.** **Як потрапити на Хрещатик?** How do you get to Khreshchatyk?, **п. до + G.** (building, institution), **~ити до банку** to get to a bank; **потрапляй! ~те!**; **потрап! ~те!**

потребувати, only impf., потребують, tran. or + inf. to need, **Він ~є зробити це якнайшвидше.** He needs to do it as quickly as possible.

потрібний, adj. necessary, var. **потрібен + D.**, **Туристові п. путівник.** A tourist needs a guidebook.; ~а річ a useful thing.

потрібно, pred. to be necessary (logical subject in *D.*) + *D.* + *inf.*, **їй п. знайти час.** She needs to find the time.

потяг, m., ~а train; **сідати на п.** to catch a train; *L.* на потязі. *Also see* поїзд.

по-українському, adv., var. **по-українськи** 1) in a Ukrainian manner; 2) (to write, speak) Ukrainian, **Він говорить п.** He speaks Ukrainian.

пофарбувати, *pf.*, see фарбувати.

похмурий

похмур|ий, *adj.* 1) gloomy, sullen, **Він був -ою на вигляд людиною**. He was a person of gloomy appearance.; 2) sunless, overcast, **Два останні дні були мокрими та -ими**. The last two days were wet and gloomy.

похмуро, *adv.* 1) gloomily, sullenly, **Роксолана дуже -о подивилася на свого хлопця**. Roksolana gave her boyfriend a very gloomy look.; 2) (in weather descriptions) cloudy, overcast, **Було холодно і п.** It was cold and cloudy.

почати, *pf.*, see **починати**.

початися, *pf.*, see **починатися**.

почат|ок, *m.*, -**ку** a beginning, start; **від -у до кінця** from start to finish; **з самого -ку** from the very beginning; *L.* на -**ку**.

почекати, *pf.*, see **чекати**.

почина|ти, -**ють**; **почати**, **почн|уть**, *tran. or impf. inf.* to start, begin, initiate; *pa. pple.* **початий** begun; **починай!** -**те!**; **почни!** -**ть!**

почина|тися, -**ються**; **початися**, **почн|уться** *intr.* to start, begin, initiate, **Коли почнеться концерт?** When will the concert begin?; **починай|ся!** -**теся!**; **почн|ися!** -**ться!**

почува|тися, -**ються**; *no pf., intr.* to feel; **почувай|ся!** -**теся!**

почути, *pf.*, see **чути**.

пош|та, *f.* 1) post-office, **головна п.** main post-office; 2) mail, **авіа-п.** air mail, **електронна п.** e-mail, -**ою** by mail; *L.* на -**і**.

пошта|мт, *m.*, -**у** post-office, the main post-office; **Головпоштамт** the Central Post-Office in Kyiv on Independence Square; *L.* на -**і**.

пошто|вий, *adj.* postal, pertaining to mail, -**а марка** postal stamp, -**і послуги** postal services.

пошук, *m.*, -**у** search, + **бути у -у + G.** to be in search of sth, **Він завжди у -у нових ідей**. He is always in search of new ideas.; **вести п.** to conduct a search; *adj.* -**овий**, -**овий двигун** search engine.

пощастити, *pf.*, see **щастити**.

пояснен|я, *nt.* explanation, **давати п.** to give an explanation; *N. pl.* **пояснень**.

поясню|вати, -**ють**; **поясн|ити**, -**ю**, -**ять**, *tran.* explain sth + *D.* to sb, **Він пояснив це слово Робертові**. He explained this word to Robert.; *pa. pple.* **пояснений** explained; **пояснюй!** -**те!**; **поясни!** -**ть!**

пояснити, *pf.*, see **пояснювати**.

правд|а, *f.* the truth; + *p.* **ж?** right?, correct?, true?, (synonymous with question tags after a statement asking for its confirmation), **Твоє ім'я Петро, п. ж?** Your name is Petro, isn't it?; **Це п.?** Is it true?

правил|о, *nt.* rule, **як п.** as a rule; + **дотримувати(ся) правил** to abide by the rules, **порушувати -а** to break the rules, **брати за п.** + *inf.* to make it a rule.

правильн|ий, *adj.* correct, right, **це -а відповідь** it's the right answer.

правильно, *adv.* correctly, rightly, **Треба п. писати адресу**. One should write the address correctly.

прилетіти

праворуч, *adv.* right, to the right; + **поверні**, -**іть п.** turn right, *p.* **від + G.** to the right of, **П. від входу висить картина**. To the right of the entrance there hangs a picture.

практичн|ий, *adj.* practical.

пра|льня, *f.* laundry, laundromat, launderette; *G. pl.* -**ень**.

прати, **пер|ють**; **ви-**, *tran.* to wash clothes, do laundry, **Ми перемо раз на два тижні**. We do the laundry once every two weeks.; *pa. pple.* **випран|ий** washed, clean (of clothes); (ви)пер|и! -**ть!**

працю|вати, -**ють**; *no pf. intr.* 1) work, **над + l.** on sth, **Він -є над новим романом**. He's working on a new novel.; 2) function, operate (of equipment); **Холодильник не працює**. The fridge is broken.; **працюй!** -**те!**

предмет, *m.*, -**а** 1) subject, discipline, **Які -и ти вивчаш?** What subjects do you study?; 2) object, material thing.

прибира|ти, -**ють**; **прибрати**, **прибер|уть**, *tran.* to clean, tidy up, **Я прибираю у хаті раз на тиждень**. I clean my home once a week.; **прибирай!** -**те!**; **прибери!** -**ть!**

прибрати, *pf.*, see **прибирати**.

приватн|ий, *adj.* private, -**а розмова** a private conversation.

привезти, *pf.*, see **привозити**.

привоз|ити, **приво|жу**, -**иш**, -**ять**; **привез|ти**, -**уть**, *tran.* to bring (by a vehicle, over a distance, or from a trip), **Треба привезти їй подарунок**. We need to bring her a gift.; *pa. pple.* **привезений** brought; **привозь!** -**те!**; **привези!** -**ть!**

привіт, *inter., colloq.* hi, hello.

приготувати, *pf.*, see **готувати**.

приємн|ий, *adj.* pleasant, agreeable, nice.

приємн|ість, *f.*, -**ости** pleasure; **з -істю** gladly, with pleasure.

приємно, *adv.* pleasantly, agreeably, nicely; + *p.* **познайомитися** it's nice to meet you.

прийма|ти, -**ють**; **прийняти**, -**ю**, **прийм|уть**, *tran.* 1) to receive, see (visitors), **Коли ви приймаєте хворих?** When do you see patients?; 2) accept (argument); *pa. pple.* **прийнятий** received, accepted; **приймай!** -**те!**; **прийм|и!** -**ть!**

прийняти, *pf.*, see **приймавати**.

прийти, *pf.*, see **приходити**.

приїжджа|ти, -**ють**; **приїхати**, **приїд|уть**, *intr.* to come, arrive (by a vehicle, not on foot), **Ми приїдемо до Ялти ввечері**. We'll come to Yalta in the evening.; **Чи вони вже приїхали?** Have they arrived yet?; **приїжджай!** -**те!**; **приїдь!** -**те!**

приїзд, *m.*, -**у** arrival, coming (by a vehicle).

приїхати, *pf.*, see **приїжджати**.

приклад, *m.*, -**у** example, **давати п.** to give an example.

прилетіти, *pf.*, see **прилітати**.

приліт

приліт *m.*, ~ьоту arrival (of plane, flight), П. рейсу із Києва запізнюється через погоду. The arrival of the flight from Kyiv is being delayed because of the weather.

прилітати, ~ють; прилетіти, прилетіти, прилетіти, ~уть, *intr.* 1) (of people) to come or arrive (by airplane), Ми прилетимо завтра ввечері. We'll come tomorrow evening; 2) (of birds, airplanes, etc.) to come, arrive.

принаймні, *adv.* at least, Мені треба п. тисяча гривень. I need at least a thousand hryvnias.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

принести, *pf.*, see **принести**.

професія

програма, *f.*, 1) program, у -і in the program; 2) computer software.

прогулянка, *f.* walk, stroll; йти на -ку to go for a walk. L. на -ці.

продавати, ~ють; прода́ти, ~м, ~си, ~сть, ~дуть, *tran.* to sell, Давай подивимось, що тут продають. Let's see what they're selling here.; *pa. pple.* проданий sold; продавай! ~те!; продай! ~те!

продати, *pf.* see **продавати**.

продовжити, *pf.*, see **продовжувати**.

продовжувати, ~ють; продовжи́ти, ~ать, *tran.* 1) + A. or *only impf. inf.* to continue sth, Він продовжує працювати тут. He continues to work here; 2) + A. to extend sth (a stay, trip, leave), Ми продовжили подорож ще на тиждень. We extended our trip for another week; *pa. pple.* продовжений continued, extended; продовжуй! ~те!; продовжи! ~ть!

продовжуватися, ~ються; продовжи́тися, ~атися, *refl.* 1) to last, go on, continue + *only impf. inf.*, Новий проєкт продовжується вже рік. The new project has already lasted for a year.; 2) to resume (after interruption), Вистава продовжиться після короткої перерви. The show will resume after a brief intermission; продовжуйся! ~теся!; продовжися! ~ться!

продукт, *m.*, ~у product, *N. pl.* ~и foodstuffs, produce, купувати ~и to buy groceries.

продуктовий, *adj.* pertaining to groceries, ~а крамниця grocery store.

прокидатися, ~ються; прокину́тися, ~уться, *intr.* to wake up, Степан прокинувся рано. Stepan woke up early.; прокидайся! ~теся!; прокинься! ~теся!

прокинутися, *pf.*, see **прокидатися**.

пронос, *m.*, ~у diarrhea.

пропонувати, пропону́ють; за-, *tran.* 1) to suggest, Він запропонував зробити це потім. He suggested doing it later.; or + *pf. inf.* ~ю написати до них. I suggest we write to them; 2) to offer (money, help, advice), п. допомогу offer help; *pa. pple.* запропонований proposed; (за)пропонуй! ~те!

просити, про́шу, ~яють; по-, *tran.* 1) to ask, request, Марія попросила допомогти їй. Maria asked to help her.; 2) to invite, Вони ~ять нас в гості до себе. They are inviting us to their place; *pa. pple.* попрошений asked, requested; (по)проси! ~ть!

проспект, *m.*, ~у avenue, a wide street, *n.* + *G.* of *n.* (in street names), П. Свободи Liberty Avenue (main drag in Lviv); L. на -і.

простий, *adj.* simple.

просто, *adv.* 1) simply, merely, Я п. питаю вас. I am simply asking you.; 2) straight, Іди (-ть) п. Go straight.

проти, *prep.* against + *G.*, п. вітру against the wind; *adv.* against; бути п. + *G.* to oppose, be against sb / sth, Ви не п., якщо я відкрию вікно? Do you mind if I open the window?

протягом, *prep.* + *G.* during, for, for the duration of, п. години for one hour.

професія, *f.*, ~ї profession, occupation, за ~сю by profession. See **фах**.

професор

професор, *m.*, ~а professor; *N. pl.* ~и.

прохання, *nt.* request, на *p.* at the request.

прохід, *m.*, ~оду passage, passageway; aisle (*in aircraft, theater*); місце біля ~оду aisle seat.

прошу, ♦ *Gal.* please, here you are (*in response to дякую thank you*).

прямий, *adj.* straight, direct, *p.* рейс direct flight, ~а вулиця straight street.

прямо, *adv.* directly, straight, *imp.* ідіть *p.* Go straight. Also see просто.

псувати, ~ють; зі-, *tran.* 1) to break sth, cause sth to break. Він не знав, як користуватися комп'ютером і зіпсував його. He didn't know how to use the computer and broke it.; 2) spoil (*event, children*), Марко зіпсував вечірку для всіх. Marko spoiled the party for everybody. *pa. ppl.* зіпсований broken, spoiled, зіпсована дитина spoiled child; (зі)псуї! ~те!

псуватися, псуються; зі-, *intr.* 1) to spoil, Ця риба швидко псується. This fish quickly spoils.; 2) *refl.* to break, become broken, stop functioning, Годинник зіпсувався. The watch broke down; (зі)псуї(ся)! ~теся!

птах, *m.*, ~а bird; *L. на -ові, N. pl.* ~и, *G. p.* ~ів.

путівник, *m.*, ~а guidebook, *p.* по Києву / Києвом guidebook of Kyiv; *L. у -у.*

п'ятдесят, *card.*, ~ьох + *G. pl.* fifty, *p.* гривень fifty hryvnias.

п'ятнадцять, *card.*, ~ох + *G. pl.* fifteen, *p.* хвилин fifteen minutes.

п'ятсот, *card.*, ~иста + *G. pl.* five hundred, *p.* доларів five hundred dollars.

п'ять, *card.*, ~ох + *G. pl.* five, *p.* чоловік five people.

Р

рада, *f.* council, Верховна Р. the Supreme Rada (*Parliament of Ukraine*); ♦ На то нема ~и. There's nothing doing.

радіий, *adj.* glad, content, pleased; ♦ *p.* знайомству *m.* glad to meet you.

радіити, ~жу, ~ять; по-, 1) *tran.* + *D.* to advise sth. to sb., give advice, to recommend, Раджу вам замовити готель сьогодні. I advise you to book the hotel today.; 2) *pf.* to undo damage, remedy, help, Тут вже нічим не порадиш. There's no remedy here.; (по)радь! ~те!

радіитися, ~жуся, ~яться; по-, *intr.* 1) to consult, з (із) + *I.* with sb. Я завжди раджуся з ним, I always consult with him.; 2) get sb's advice, Нам треба по-. (по)радь(ся)! ~теся!

радіо, *nt.*, *indecl.* radio, radio set, по *p.* on the radio.

радість, *f.*, ~ости joy, happiness; ♦ на *p.* + *D.* to sb's joy; з ~істю gladly.

раз, *m.*, ~у time, occasion, перший *p.* (for) the first time, ♦ у такому ~і in that case; *N. pl.* рази, з першого ~у at first go; *G. pl.* ~ів or раз.

разом *adv.* together, at the same time, *p.* з нами together with us.

район, *m.*, ~у 1) district, borough (*of city*), Поділ — це *p.* міста, де я живу. Podil is the city borough I live in.; 2) (*in Ukraine*) unit of administrative division below область province, equivalent to county in USA, Володимирецький *p.* Volodymyrets District.

рано, *adv.* early, Я люблю *p.* вставати. I like to rise early.; ♦ *p.* чи пізно sooner or later; *comp.* раніше.

раніок, *m.*, ~ку morning, з ~ку до вечора from morning till night.

ранковий, *adj.* morning (*paper, train*), ~а газета morning newspaper.

раптом, *adv.* suddenly, all of a sudden.

рахувати, рахують; по-, *tran.* 1) to count, Він все рахує здачу. He always counts the change; 2) think, be of opinion, я рахую, що ... I think that ...; *pa. ppl.* порахований counted, calculated; (по)рахуй! ~те!

рахуніок, *m.*, ~ку check, bill (*in restaurant*).

регіон, *m.*, ~у region, part of a country, західний *p.* a western region, у цьому ~і in this region.

режисер, *m.*, ~а film (theater) director.

ремонувати, ~ють; по-, *tran.* to repair, fix, Чи ви можете по- стілець? Can you repair the chair?; *pa. ppl.* поремонтований repaired; (по)ремонтуй! ~те!

результат, *m.*, ~у result.

рейс, *m.*, ~у flight, bus, train, boat, Він їде ранковим ~ом. He is taking a morning flight (*bus, train, boat*).

ресторан, *m.*, ~у restaurant.

рецепт, *m.*, ~а 1) medical prescription, Ці ліки продають лише за ~ом. This medicine is sold only by prescription. 2) recipe, Це борщ за ~ом моєї бабусі. This borsch is made by my granny's recipe.

реченієць, *m.*, ~ця deadline, Завтра *p.*, треба поспішати. Tomorrow is the deadline, we need to hurry up.

реченія, *nt.* sentence, utterance; *G. pl.* ~ь.

решта, *f.* rest, remaining part + *G.*, Він дав мені ~у молока. He gave me the rest of the milk.

риба, *f.* fish, свіжа (морожена) *p.* fresh (frozen) fish; ловити ~у to fish; ♦ як *p.* у воді in one's element.

риніок, *m.*, ~ку market, market place; *L. на -ку.*

рис, *m.*, ~у rice, варений *p.* boiled rice.

рівно, *adv.* 1) evenly; ♦ все *p.* all the same; 2) exactly, Зараз перша (година) *p.* It's one o'clock sharp now.

ріг, *m.*, ~огу corner (*of street, building*), за ~огом behind the corner; *L. на -озі, N. pl.* ~оги.

рідко, *adv.* rarely, seldom, Ми *p.* бачимося тепер. We seldom see each other now.; *comp.* ~ше.

рідний, *adj.* 1) own (*by blood*), *p.* брат brother as opposed to cousin; 2) native, home *p.* край homeland, ~е місто hometown; 3) dear, beloved, ~і мої my dear ones.

Різдво, *nt.*, Christmas, на *P.* for Christmas, у *P.* on Christmas; ♦ Веселого ~а! Merry Christmas! *religious greeting* Христос рождається! Christ is born! Славимо його! Praise be to him!

різний

різний, *adj.* 1) different, differing. **Це зовсім -і питання.** These are completely different issues.; 2) various. **Тут продають -і види риби.** They sell various types of fish here.

різниця, *f.* difference, **р. за віком** age difference; **немає -і** it makes no difference, **Я не бачу -і між новим і старим планом.** I see no difference between the new and the old plan.

рік, *m.*, **-оку** year; **цього -оку** this year, **Ми познайомилися у дві тисячі четвертому -оці.** We met in the year 2004.; **р. за -оком** year after year; **-оками** for years; *L. у -оці, N. pl. -оки.*

річ, *f.*, **-ечі** thing; **р. до -ечі** by the way; **р. певна** certainly; **р. у тім (тому), що ...** the thing is that ...; *L. -іччю, N. pl. -ечі, G. pl. -ечей.*

річка, *f.*, **-ки** river, **Дніпро - це найважливіша р. України.** The Dnipro is the most important river of Ukraine.; *L. у -ці, N. pl. -ки.*

робити, роблю, -иш, роблять; з-, tran. 1) to do, act. **Що ти -иш учора?** What did you do yesterday? 2) to make, manufacture; **Нам треба зробити це на завтра.** We need to make this for tomorrow; **р. виняток** to make an exception; *pa. pppl. зроблений; зроблено в Україні* made in Ukraine; (з)робити! -іть!

робітник, *m.* male worker, **Тарас - добрий р.** Taras is a good worker.; *N. pl. -и;*

робітниця, *f.* female worker, **Надія - р. на цьому заводі.** Nadia is a worker at this plant.

робота, *f.* work, job, **на -і** at work, **домашня р.** home work, **хатня р.** work around the house.

робочий, *adj.* (of day) working, **р. день** working day.

родич, *m.*, **-а** relative, family, **близький (далекій) р.** close (distant) relative; **бути р. + D.** to be sb's relative, **Михайло нам близький р.** Mykhailo is our close relation.; *N. pl. -і.*

родичка, *f.* female relative, **бути р. + D.** to be sb's relative, **Марина йому не -ка.** Maryna is not his relative.; *L. на -ці, G. pl. -ок.*

розказувати, -ють; розказати, розкажуть, tran. to tell (a story); **р. байки** to tell old wives' tales; *pa. pppl. розказаний* told; **розказуй! -те!; розкажи! -ть!**

розкіш, *f.*, **-оші** luxury, extravagance; **це завелика р.** it's too much of a luxury.

розклад, *m.*, **-у** timetable, schedule (of trains), **р. занять** class schedule, **р. поїздів (літаків, автобусів)** train (airplane, bus) schedule, **за -ом** on schedule.

розмова, *f.* conversation, a talk, **довга (неприємна) р.** long (unpleasant) talk.

розмовляти, -ють; по-, intr. 1) to speak (language) + *L.*, **він розмовляє англійською** he speaks English; 2) talk, have a conversation, **Про що ви розмовляли?** What did you talk about?; (по)розмовляй! -те!

розповіда́ти, -ють; розпові́сти, розпові́м, -си, -сть, -мо, -сте, no 3rd pers. pl. form, instead розкажуть is used, *tran.* to tell, narrate (a story), **Він любить р. цю історію.** He likes to tell this story., *pa. pppl. розказаний* told, *for im. see розказувати.*

розповідь, *f.* story, narrative.

салат

розпові́сти, pf., see розпові́дати.

розпродаж, *m.*, **-у** sale; **на -і** on sale, **р. сезону (року)** the sale of the season (year).

розташова́ний, *adj.* situated, located, **бути -им** to be located.

розташова́тися, -ються; розташова́тися, intr. + *L.* (usually *impf.*) (of building, city) to be located, be situated, **Новий корпус університету -ється у парку.** The new university hall is located in a park.

розумі́ти, -ють; з-, tran. to understand, **Ви мене розумі́те?** Do you understand me?, **Я нічого не -ю.** I don't understand anything., **Ми нарешті все зрозуміли.** We finally understood everything.; *pa. pppl. зрозумілий* understood, clear; (з)розумі́й! -те!

розумні́й, *adj.* wise, clever, intelligent.

роман, *m.*, **-у** 1) novel; 2) love affair.

росі́йський, *adj.* Russian, **-а мо́ва** Russian language.

Росі́я, *f.*, **-ї** Russia; *L. у -ї.*

росі́ян(и)н, *m.* Russian man; *N. pl. -и, G. pl. росі́ян.*

росі́янка, *f.* a Russian woman; *L. на -ці, G. pl. -ок.*

рості́ти, -уть; ви-, pa. **виріс, вирости**, *intr.* 1) to grow, **Під деревом -уть квіти.** There are flowers growing under the tree.; 2) grow up, **Він виріс у Володимирці.** He grew up in Volodymyrets.; (ви)рості́ти! -ть!

рот, *m.*, **-а** mouth; *N. pl. -и.*

руді́й, *adj.* (of hair color) red, **-оволо́сий** red-haired.

рука́ *f.*, **-ки** hand, arm; *L. у -ці, N. pl. -ки, L. pl. на -ках.*

русі́й, *adj.* (only of hair color) brown, **-оволо́сий** brown-haired.

Русь, *f.*, **-и** Rus, old historical name of Ukrainian lands in early Middle Ages; *poet. Ukraine also Україна-Русь.*

руськи́й, *adj.* old Ukrainian, pertaining to the medieval principality of Kyivan Rus, **-а мо́ва** Old Ukrainian before 14th century.

рух, *m.*, **-у** 1) (physical and political) movement, **р. за права людини** human rights movement; 2) traffic, **У цей час у місті завжди великий р.** At this time there is a lot of traffic in the city.; *cliché* **розклад -у поїздів (автобусів, літаків)** train (bus, airplane) schedule.

ручка́, *f.* 1) pen; also *see* **перо**; 2) handle; *L. у -ці, N. pl. ручки, G. pl. -ок;* 3) little hand; *N. pl. -ки, etc.*

рушник, *m.*, **-а** 1) towel; 2) traditional Ukrainian embroidered towel; *L. на -у or -ові.*

ряд, *m.*, **-у** row (in theater), **Діти люблять сидіти у перших -ах.** Children like to sit in the first rows.; 2) aisle (in a supermarket); *L. у -і and -у, N. pl. -и.*

С

сад, *m.*, **-у** garden, orchard, **ботанічний с.** botanical garden; *L. у -у, N. pl. -и.*

салат, *m.*, **-у** salad, **з (із) + G. of, с. з капусти** cabbage salad, **с. з огірків і помідорів** cucumber and tomato salad.

сам

сам, *adj., m., var. самий (rarely used)* 1) alone; on one's own. Він не с. He is not alone.; 2) without anybody's help. Іван с. написав це. Ivan wrote it himself.; 3) oneself (myself, yourself, etc.). Марко с. не знає що робити. Marko himself does not know what to do.

сам|а, *adj., f.*, see сам, Вона с. не хотіла нікуди йти. She herself did not want to go anywhere.

сам|е, *adj., nt.*, see сам, С. це питання було дивне. This very question was strange.

са́ме, *emph. part., indecl.* exactly, specifically (follows, more rarely precedes, interr. words that are emphasized). Де с. ви читали про це? Exactly where did you read about it?, Хто с. це зробив? Who specifically did that?

свині́н|а, *f., sg. only* pork meat, pork, тушкована с. pork stew.

свиня́чий, *adj.* pork, -е м'ясо pork meat, -а котлета pork patty.

сві́жий, *adj.* fresh (of food, air).

св|й, *pron., -ого or -оїого* one's own (concretized in translation as my, your, his, her, our, your, their, depending on the person referred to by the subject). Я знаю свого брата. I know my brother., Вона знає свого брата. She knows her (own) brother.

сві́т, *m., -у* the world, на -і in the world, на всьому -і in the whole world.

сві́тлий, *adj.* light, full of light; bright.

сві́тлин|а, *f.* photograph, на -і in the photo, робити (проявляти) -у to take (develop) a photo. Also see фотографія.

сві́тло, *nt.* light, дённо с. daylight, вимкнути (вимкнути) с. to turn on (off) the light, also запалити (згасити) с.

сві́тлофо́р, *m., -а* traffic light, На третьому -і поверніть ліворуч. At the third light, turn left.

сві́тов|й, *adj.* 1) world, с. чемпіонат world championship; 2) global, -а криза global crisis.

своєр|дний, *adj.* original, peculiar, singular.

святко́вий, *adj.* festive, с. настрій festive mood, -а вечеря festive dinner; с. день holiday, day-off.

святку|вати, -ють; від-, *fran.* to celebrate, Як ви думаете с. День Незалежності? How are you going to celebrate Independence Day with? *pa. pple.* відсвяткований celebrated (of a holiday); (від) святкуй! -те!

свят|о, *nt.* holiday, day off work, Що ви робили на Різдвяні -а? What did you do for Christmas holidays? Найбільше свят у січні. The greatest number of holidays is in January.; *N. pl.* свята, *G. pl.* свят.

себе́, *pron., G.* oneself (concretized in translation as myself, yourself, themselves, etc.), для себе for oneself; Він с. дуже любить. He loves himself a lot. *D.* собі, *I.* собою, *L.* на собі.

секрет|а́р, *m., -я* secretary; *N. pl.* -і, -ка, *f.* female secretary; *L.* на -ці, *G. pl.* -ок.

секунд|а, *f.* second; (Почекайте) -у (Wait) one second; *G. pl.* секунд.

сімнадцять

сел|о, *nt., -а* 1) village, До найближчого -а десять кілометрів. It's ten kilometers to the nearest village.; 2) countryside, province (as opposed to city); *L.* на -і in the country, *N. pl.* -а, *G. pl.* сіл.

селян|ин, *m.* peasant, villager; *N. pl.* -и, *G. pl.* селян.

селян|ка, *f.* female peasant, villager; *L.* на -ці; *G. pl.* -ок.

сем|е́ст|(е)р, *m., -ру* semester, осінній (весняний) с. fall (spring) semester; *N. pl.* -ри.

семина́р, *m., -у* seminar, з (із) + *G. pl.*, с. з історії seminar in history; *L.* на -і, *N. pl.* -и.

серед|а, *f.* Wednesday, у середу on Wednesday.

серед|ин|а, *f.* middle, + золота с. the golden mean, с. місяця (року) middle of the month (year); *L.* по -і in the middle.

середн|іс|тя, *nt., -я* downtown, Звідси до с. п'ять хвилин пішки. It's a five-minute walk from here to downtown.; *L.* у -і, *G. pl.* -ь.

середн|й, *adj.* middle; -я школа high school, secondary school.

серп|е́нь, *m., -ня* August, День Незалежності святкують двадцять четвертого -я. Independence Day is celebrated on August 24.; *L.* у -і.

се́р|це, *nt., -ця* heart, + від усього -я from the heart; -цевий напад heart attack; *N. pl.* -ця, *G. pl.* -дець or -ць.

сест|ра, *f., -ри* 1) sister; 2) female medical nurse; *N. pl.* -ри, *G. pl.* -ер.

сид|іти, -жу, -ять; по-, *intr.* to sit, be seated; *pf.* to sit for a limited time; сиді! -ть!

си́льн|ий, *adj.* strong, powerful, great.

симпатичн|ий, *adj.* likable, agreeable, nice, Він дуже -а людина. He is a very nice person.

симпто́м, *m., -у* symptom (of sickness).

син, *m., -а* son, єдиний (молодший, старший) с. only (younger, elder) son. *N. pl.* -и. *Cf.* дочка.

си́н|й, *adj.* blue, darker blue.

си́р, *m., -у* cheese, cottage cheese; *N. pl.* -и.

ситуа́ція, *f.* situation, складна (сімейна) с. difficult (family) situation, Моя с. цілком змінилася. My situation has completely changed.

сид|іти, -ють; сісти, сяд|уть; *pa.* сіли, *intr.* + на + *A.* to sit down, sit, take a seat; + с. на автобус (поїзд, літак) to take a bus (train, airplane); сидай! -те!; сядь! -те!

с|ік, *m., -оку* juice, фруктовий (овочевий) с. fruit (vegetable) juice; *L.* у -оці / -оку; *N. pl.* -оки.

с|іль, *f., -оли* salt, без -оли without salt; *I.* -іллю.

с|ім, *card., -емі* + *G. pl.* seven, с. братів seven brothers.

сімдеся́т, *card., -и* + *G. pl.* seventy, с. осіб seventy people.

сімна́дцят|ь, *card., -и* + *G. pl.* seventeen, с. жінок seventeen women.

сімсот

сімсот, *card.*, семиста + *G. pl.* seven hundred, с. років seven hundred years.

сім'я, *f.*, -ї family, У нього велика с. He has a large family.; *N. pl.* -ї, *G. pl.* -ей.

сірий, *adj.* 1) gray, Він любить носити сіре. He likes to wear gray.; 2) plain, boring, Вона -а і нецікава людина. She is a gray and boring person.

сісти, *pf.*, see сідати.

січень, *m.*, -ня January, У нас Різдво сьомого -я. We have Christmas is on January 7.; *L. y* -і.

сказати, *pf.*, see казати and говорити.

скасову|вати, -ють; скасу|вати, -ють, *tran.* 1) to cancel, Вони скасували вечірку в саму останню хвилину. They canceled the party at the very last moment.; 2) to validate a ticket (on city bus, etc.); *pa. ppl.* скасований validated (ticket), cancelled (event); скасовуй! -те!; скасуй! -те!

скасувати, *pf.*, see скасовувати.

скільки, *adv.* + *G.* how many, how much, С. хліба ти маєш? How much bread do you have?

скінчити, *pf.*, var., see кінчати and закінчувати.

склада|тися, -ються, *intr.* to consist з (із) + *G.* of, Рік -ється з дванадцяти місяців. A year consists of twelve months.; складай|ся! -теся!

складний, *adj.* complicated, hard; Це -е питання. This is a complicated question.

скл|о, *nt.*, only *sg.* (material) glass, зі -а of glass, розбите с. broken glass; var., colloq. шкло.

склянка, *f.*, -ки glass + *G.*, с. води glass of water; *L. y* -ці, *N. pl.* -ки, *G. pl.* -ок.; var. colloq. шклянка.

скорий, *adj.* fast, rapid, с. поїзд fast train.

скористатися, *pf.*, see користуватися.

скоро, *adv.* soon, quickly, С. буде Новий рік. Soon it will be the New Year.

скрипка, *f.* violin, грати на -ці to play the violin; *L. на* -ці, *G. pl.* -ок.

скрізь, *adv.* everywhere.

слабкий, *adj.* weak, feeble (of voice, influence); comp. -ший.

славетний, *adj.* famous, celebrated.

слід, *mod.* + *inf.* should (in expressions of advice, obligation, with logical subject in D.), Вам с. сказати їй про це. You should tell her about it.

словник, *m.*, -а dictionary, vocabulary, українсько-англійський с. Ukrainian-English dictionary; *L. y* -у.

слово, *nt.*, -а word, + -ом in short, in a word, + с. честі! on my word!; *N. pl.* -а, *G. pl.* слів.

слуха|ти, -ють; по- + *A.* 1) to listen to (no prep.), с. музику to listen to music; 2) to obey, to be obedient to, Він не завжди слухає матір. He does not always obeys his mother.; *pa. ppl.* послуханий also прослуханий listened to (по)слухай! -те!

спека

смак, *m.*, -у taste, на кожний с. to every taste; добрий с. good taste, вибагливий с. discriminating taste; бути солодким (гірким, солоним) на с. to taste sweet (bitter, salty); *N. pl.* -и.

смачний, *adj.* tasty, delicious, -а страва tasty dish; + смачного! bon appetit! Also see добрий.

смачно, *adv.* deliciously; с. поїсти to have a delicious meal.

смішний, *adj.* funny, comical; Also see кумедний.

смі|ятися -ються, *intr.* 1) to laugh, Вони весело -ялися. They laughed cheerfully. 2) to laugh at sb, ridicule sb, з (із) + *G.* at, Не думайте, що ми сміємось з нього. Don't think that we are laughing at him.; смій|ся! -теся!

сні|тися, -яться; при-, *intr.* (with subject in D.) to dream of sth, see sth in a dream, Що вам (при)снилося мунулої ночі? What did you dream of last night?; (при) сні|ся! -ться!

сніг, *m.*, -у snow, багато -у much snow, Падає с. It's snowing.; *L. y* -у, *N. pl.* -и.

снідан|ок, *m.*, -ку breakfast, на с. for breakfast.

сніда|ти, -ють; по-, *intr.* to have breakfast, с. + *I.* to have sth for breakfast, Олена завжди снідає кавою з рогаліком. Olena always has coffee with croissant for breakfast.; (по)снідай! -те!

соба|ка, *m.*, dog; *L. на* -ці.

собор, *m.*, -у cathedral, Софійський с. St. Sophia Cathedral, С. Св. Юра St. George's Cathedral.

солодкий, *adj.* sweet (of taste); comp. -ший.; as *n.* -е dessert, морозиво на -е ice-cream for dessert.

солоний, *adj.* salty, -а вода salty water.

сон, *m.*, -ну sleep, dream; *N. pl.* -ни.

сонний, *adj.* sleepy; бути -им (-ою) to be sleepy.

сонце, *nt.*, -я the sun, на -і in the sun; + за -ем clockwise, проти -я counterclockwise; *G. pl.* сонць.

сонячний, *adj.* 1) sunny -а погода sunny weather; 2) solar, -а батарея (енергія) solar battery (energy), -а система the Solar System.

сорок, *card.* -а + *G. pl.* forty, с. доларів forty dollars.

сорочка, *f.* shirt; *L. на* -ці, *N. pl.* -ки, *G. pl.* -ок.

сотий, *ord.* one hundredth.

спакуватися, *pf.*, see пакуватися.

спальний, *adj.* sleeping, с. вагон (мішок) sleeping car (bag).

спал|ня, *f.* bedroom; *G. pl.* -ень.

спасибі, *nt.*, indecl. thank you; велике с. thanks a lot. Also see дякую.

спати, сплю, спи|ш, -мо, -те, сплять; по-, *intr.* to sleep, добре с. to sleep well; (по)спи|! -ть!

спе|ка, *f.* heat, hot weather, heat wave; у спеку in hot weather; *L. на* -ці.

спеціальний

спеціальний, *adj.* special.

спеціальність, *f.*, -ости speciality, Хто він за -істю? What is he by speciality?

спеціалізуватися, -ються, *пр pf., intr.* to specialize, з (із) + G. in, Вона -ється з історії мистецтва. She specializes in art history.; -йся!; -йтеся!

спиня, *f.*, -й back (of a person); за -ою behind one's back; *N. pl.* -и.

список, *m.*, -ку list, с. учасників list of participants, чорний с. black list; *L. у* -ку on the list.

співак, *m.* singer, талановитий с. talented singer.

співа́ти, -ють; про-, *tran.* to sing; *ра. pple.* проспіваний sung; (про)співай! -те!

співа́чка, *f.* female singer; *L. на* -ці; *G. pl.* -ок.

сподобатися, *pf.*, see подобатися.

спорт, *m., sg. only.* -у sport, займатися -ом to do sports.

спортивний, *adj.*, sports, pertaining to sports, с. клуб sports club.

спортклуб, *m.*, -у fitness club, ходити до -у to go to a fitness club, займатися у -і to work out in fitness club.

спортсмен, *m.* male athlete, sportsman; -ка, *f.* female athlete; *L. на* -ці, *G. pl.* -ок.

спосі́б, *m.*, -обу manner, way, у такий с. this way, in such a manner.

споча́тку, *adv.* first, at the beginning; at first.

справля, *f.* matter, business; + Не твоя (ваша) с. None of your business; + Як -и? How are things?; + у -ах on business, Він приїхав до міста на відпочинок чи у -ах? Has he come to our city for pleasure or on business?; Це інша с. It's a different matter; + мати -у з + *I.* to deal with.

справа, *adv.* on the right, с. від + G. to the right of. Also see праворуч.

справді, *adv.* really, indeed.

спробувати, *pf.*, see пробувати.

ста́вати, -ють; ста́ти, ста́н[у]ть, *ра. ста́ли, intr.* 1) to become + *I.*, с. фахівцем to become a professional; *D.* + с. краще (гірше) to feel better (worse), Марії стало краще. Maria felt better.; 2) to stand, take a place somewhere; + с. у чергу to line up, join the queue; ставай! -те!; стань! -те!

ста́ватися, -ються; ста́тися, ста́н[у]ться, *ра. ста́ли, intr.* to happen, occur, take place, Це сталося другого червня. This happened on June 2.

ста́вити, -лю, -иш, -лять; по-, *tran.* + *A.* to put, place, set (in upright position) as opposed to класти (to put in prone position), по- стіл посередині to put a table in the middle, с. на стіл to put on a table; *ра. pple.* поставлений put; (по)став! -те!

стадіон, *m.*, -у stadium; *L. на* -і at a stadium.

ста́ндартний, *adj.* standard, regular, -а кімната на дві особи a standard room for two.

студентка

ста́нція, *f.*, -ї station (usually smaller), залізнична (автобусна) с. train (bus) station; *L. на* -ї. Cf. вокзал.

ста́ра[т]ися, -ються; по-, *intr.* 1) to try, attempt, make an effort, Хома старався ходити на всі його лекції. Thomas tried to attend all his lectures.; 2) *pf.* to do one's best, Я постараюся закінчити роботу до середи. I'll do my best to finish the job by Wednesday.; (по) старай[с]я! -теся!

ста́р[і]й, *adj.* old, Люда - моя -а подруга. Liuda is my old friend. Also see старіший and старший.

ста́р[і]ший, *adj., comp.* of старий older out of those who are all old, У цьому старому подружжі жінка -іша за чоловіка. In this old marriage, the wife is older than the husband.

ста́р[ш]ий, *adj., comp.* of старий older, senior out of those who are not necessarily old; -ий брат older brother.

ста́ти, *pf.*, see ставати.

ста́тися, *pf.*, see ставатися.

ста́т[т]я, *f.*, -ї article (newspaper) Вона прочитала цю -ю вчора. She read the article yesterday.; *I.* -єю, *L. у* -ї, *G. pl.* -ей.

ста́п, *m.*, -у steppe, Я їздив у подорож українськими -ами. I went on a journey through Ukrainian steppes.; *L. у* -у, *N. pl.* -и.

ста́іл, *m.*, -ола́ and -о́лу table; + щось до -у sth to eat; *N. pl.* -и.

ста́їлець, *m.*, -цьця́ chair; *N. pl.* -ї.

ста́ільки, *adv.* + G. so much, so many; in such quantity, с. часу so much time, У нас с. роботи. We have so much work.

ста́їна, *f.*, -ї wall, На -ї висить картина. There is a picture on the wall.; *N. pl.* -и.

ста́ю, *card.*, -а one hundred, Він має біля -а опублікованих статей. He has about a hundred published articles. *G., D., I.* and *L.* -а.

ста́лиця, *f.* capital (city), Київ - с. України. Kyiv is the capital of Ukraine.

ста́літт[я], *nt.* century, двадцять перше с. twenty-first century, У якому -ї це сталося? In what century did it happen?; -ями for centuries; *L. у* -ї.

ста́мленний, *adj.* tired.

ста́рін[ка], *f.* page, У цій книжці триста сторінок. There are three hundred pages in this book.; *L. на* -ці on page; *N. pl.* -ки, *G. pl.* -ок.

ста́юти, -ять, *intr.* 1) to stand, Ваза -їть на столі. The vase is on the table.; 2) be situated, Рівне -їть на Усті. Rivne is situated on the Ustia River.; ста́й! -те!

стра́ва, *f.* 1) dish, Джонові подобаються українські -и. John likes Ukrainian dishes.; 2) course (in a meal), перша (друга) с. first (second) course; + на першу -у for the first course.

ста́дент, *m.* student (of college and higher, never of high school). Cf. учень.

ста́дент[ка], *f.* female student (of college and higher, never of high school); *L. на* -ці, *G. pl.* -ок. Cf. учениця.

студентський

студентський, *adj.* student, having to do with students, **-а газета** student newspaper, **с. гуртожиток** student dormitory.

субо́та, *f.*, Saturday, **у** **-у** on Saturday.

субти́тр, *m.*, **-у** subtitle (*in a film*), *usually in pl.*; **англійські** **-и** English subtitles.

сувені́р, *m.*, **-а** souvenir, keepsake, memento.

сукні́я, *f.* dress, **весільна (вечі́рня)** *c.* wedding (night) dress; *G. pl.* **-онь**. *Also see* **плаття**.

сум|ка, *f.* bag, handbag; *L. у* **-ці**, *N. pl.* **сумки**, *G. pl.* **-ок**.

сумні́в, *m.*, **-у** doubt; **ма́ти** **-и** to have doubts.

суперма́ркет, *m.*, **-у** supermarket.

сусі́д, *m.*, **-а** neighbor; **-ка**, *f.* female neighbor; *L. на* **-ці**, *G. pl.* **-ок**.

суча́сний, *adj.* modern, contemporary, **-е мистецтво** contemporary art.

суча́сник, *m.* contemporary, **-ця**, *f.*, **Вона́ була́** **-цею** Тараса Шевченка. She was a contemporary of Taras Shevchenko's.

суші́, *nt.*, *indecl.* sushi (Japanese raw fish dish), **смачне** *c.* a delicious sushi.

сфотографува́ти, *pf.*, *see* **фотографува́ти**.

схі́д, *m.*, **-о́ду**, east, **на с.**, **від** + *G.* to the east of, **на** **-оді** + *G.* in the east of, **Луганськ на** **-оді** України. Luhansk is in the east of Ukraine.

схі́дний, *adj.* eastern, **півні́чно-с.** north-eastern.

сюди́, *adv.*, *dir.* here, to this place, **іди** or **ходи** *c.* come here. *Cf.* **тут**.

сього́дні, *adv.* today, **с. ввече́рі** tonight.

сього́днішній, *adj.* today's, contemporary, **-я газе́та** today's newspaper.

сьо́мий, *ord.* seventh, **За́раз** **-а година́** **рівно**. It is seven o'clock sharp now.

Т

та, *dem. pron.*, *f.* that, **т. кни́жка** that book.

та, *conj.*, *form.* 1) and, **купи́ти ка́ви т. мо́лока**, to buy some coffee and milk. *Also see* **і** and **й**; 2) but, **ти́хий**, *t.* **небезпечний** quiet but dangerous. *Also see* **але**.

табле́тка, *f.* pill, **по** **-ці** **ко́жні три** **години́** one pill every three hours; *L. у* **-ці**, *G. pl.* **-ок**.

так, *part.* yes, affirmative answer to a question, opposite of **ні** no; **† т. чи ні?** yes or no?

так, *adv.* so, in such a way, so much, **Чому́ ти т.** **диви́шся?** Why are you looking so?; **† т. і не іна́кше** this and no other way, **Це т. тя́жко** **чита́ти**. This is so difficult to read., **Йому́ це т. подо́бається**. He likes it so.

та́кий, *adj.*, such, **Я зна́ю** **-о́го фахі́вця**. I know such an expert., **-і фі́льми** **завжди** **цікаві**. Such films are always interesting.; **т. ... як + N.** such ... as, **Ми побу́вали у** **таких** **містах**, **як** **Ки́в**, **Оде́са** **та** **Харкі́в**. We have visited such cities as Kyiv, Odesa, and Kharkiv.

та́кож, *adv.*, *form.* also, as well, too, **Оре́ст т. хо́че** **побачи́ти** **Володи́мира**. Orest also wants to see Volodymyr. *Also see* **теж**.

такси́ст, *m.*, **-а** taxi-driver.

таксі́, *nt.* *indecl.* taxi, taxi-cab, **Пої́демо (на) т.** We'll go by taxi., **замо́вити т. по** **телефо́ну** to order a taxi by phone. *Also see* **таксі́вка**.

таксі́вка, *f.* taxi, taxi-cab, **Пої́демо** **-кою**. We'll go by taxi.; **замо́вити** **-ку** to order a taxi; *L. у* **-ці**, *G. pl.* **-ок**.

таланови́тий, *adj.* talented, gifted.

там, *adv.* there, **Я чека́тиму там**, **біля** **вхо́ду**. I'll be waiting there, near the entrance. *Cf.* **туди**.

танцю́єць, *m.*, **-цю** dance, **наро́дний т.** folk dance; **† (п)** **іти** **на** **-ці** to go dancing, **Він люби́ть** **ходи́ти** **на** **-ці**. He likes to go dancing.

танцю́вати, **-ють**; **про-**, *tran.* to dance, **Він ду́же** **добре** **-ює** **танго**. He dances the tango very well.; *ра.* *pple.* **протанцю́ваний** danced; **(про)танцю́й!** **-те!**

тарі́лка, *f.* plate, dish; *L. на* **-ці**, *N. pl.* **-ки**, *G. pl.* **-ок**.

та́т|о, *m.* *fam.* dad; *V. -у*, *N. pl.* **-и**.

тварин|а, *f.* animal, **дома́шня (ди́ка)** *t.* domestic (wild) animal.

тверди́й, *adj.* 1) hard (*not soft*), solid, **-е лі́жко** hard bed; 2) unshakable, unwavering.

твї́й, *poss. pron.*, *m.*, **-о́го** your, yours, **т. дру́г** your friend, **з** **-о́го дозволу́** with your permission, **Цей** **комп'ю́тер т.?** Is this computer yours?

твої́, *poss. pron.*, *nt.*, **-о́го** your, yours, **т. а́вто** your car, **Це а́вто т.?** Is this car yours?, **Він пої́хав** **-ім** **а́втом**. He went by your car.

твої́, *poss. pron.*, *pl.*, **-і́х** your, yours, **т. ба́тьки** your parents, **Ті пита́ння т.?** Are those questions yours?, **Я не зна́ю** **-і́х** **брати́в**. I don't know your brothers.

твої́я, *poss. pron.*, *f.*, **-ї́** your, yours, **т. сестра́** your sister, **Це сукня́** **-ї́** **мате́рі?** Is this your mother's dress?

тї́, *dem. pron.*, *nt.*, **-о́го** that, **т. ма́ле** **ди́тя** that little child, **для** **-о́го** **ди́тяти** for that child.

теа́тр, *m.*, **-у** theater, **до** **-у** to the theater, **драма́тичний (музи́чний)** *t.* drama (music) theater.

теж, *adv.* also, as well, *var. of* **тако́ж**.

текст, *m.*, **-у** text, **Про що** **цей т.?** What is the text about?

тексту́вати, **-ють**; **за-** *tran.* to text, send a text message; **Я затексту́ю** **їм** **цю** **інформа́цію**, **як** **ті́льки** **змо́жу**. I'll text them this information as soon as I can.

телеві́зор, *m.*, **-а** television set; **по** **-у** on TV.

телефо́н, *m.*, **-у** telephone, phone; **по** **-у** over the phone, **моби́льний (сті́льниковий)** *t.* mobile (cellular) phone. *Also see* **моби́лка**.

теля́, *nt.*, **-ти** calf; *f.* **-м**, *N. pl.* **-та**.

те́мний, *adj.* 1) dark, unlit, **-а кі́мната** dark room; 2) dark, deep (*of colors*), **-е** **воло́сся** dark hair.

темно

темно, *adv.* 1) dark, Тут **т.** It's dark here.; 2) deep (of colors), **т.-зелений** dark green.

теніс, *m.*, **-у** tennis, **грати в т.** to play tennis, **Петро часто грає в т.** Petro often plays tennis.

тепер, *adv.* now; **Т. чи ніколи.** It's now or never; ♦ **і то т.** right now, at once.

теперішній, *adj.* 1) present-day, present, **т. час** present tense, **у цьому часі** in the present tense; 2) current **т. стан справ**, the current state of affairs.

теплій, *adj.* 1) warm, **т. клімат** warm climate; 2) cordial, **Атмосфера на зустрічі була -ою.** The atmosphere of the meeting was cordial.

ти, *pers. pron. inform. you (2nd pers. sg.).* **Т. знаєш?** You know?, **Що т. думаєш?** What do you think?

тиждень, *m.*, **-ня** a week, **цього (наступного, минулого) -ня** this (next, last) week; *N. pl. -ні, G. pl. -нів.*

типовий, *adj.* typical, common.

тихий, *adj.* quiet, calm, placid.

ті, *dem. pron., pl., -их* those, **т. дивні люди** those strange people, **для -их жінок** for those women.

тільки, *adv.* only, **Т. Роман розуміє її.** Only Roman understands her., **т. за запрошенням** by invitation only. Also see **лише**.

тітка, *f.* 1) aunt, **моя т. Маруся** my aunt Marusia; 2) colloq. derogatory woman; *L. на -ці, N. pl. -ки, G. pl. -ок.*

то, *dem. pron.* that (as in that is); is combined with verbs, **То була Марта.** That was Marta., **То співає Іван.** That's Ivan singing.

тобто *conj.* that is, i.e., I mean (as a parasitic phrase).

товариство, *nt.* 1) company, **у -і друзів** in the company of friends; ♦ *fam.* **панове т.** Gentlemen!; 2) society, company.

товар, *m.*, **-у** merchandise, goods, also *pl.*, **продовольчі -и** foodstuffs, **промислові -и** manufactured goods.

товариш, *m.*, **-а** friend, companion; *N. pl. -ї; -ка, f.* female friend; *L. на -ці, N. pl. -ки, G. pl. -ок.*

товстий, *adj.* 1) thick, 2) (of person) fat, obese.

тоді *adv.* 1) then, after that; 2) in that case.

той, *dem. pron., m., -ого* that; **т. гарний хлопець** that handsome guy, **після -ого вечора** after that evening, **перед -им концертом** before that concert.

тому¹, *adv.* ago, back, preceded by *n. in A.*, **рік т.** a year ago, **Вони пішли годину т.** They left an hour ago.

тому², *adv.* 1) that's why, therefore, **Ти лишаєшся, т. я радий.** You're staying that's why I am glad.; 2) **т. що** because, **Поясни мені, т. що я не розумію.** Explain to me because I don't understand. Also see **бо**.

тонкий, *adj.* 1) thin, 2) (of taste, etc.) refined, subtle.

травень, *m.*, **-ня** May, **Фільм вийшов восьмого -ня.** The film was released on May 8.; *L. у -ні.*

традиційний, *adj.* traditional.

турок

трамвай, *m.*, **-я** streetcar, **-єм** by streetcar; *N. pl. -ї.*

транспорт, *m.*, **-у** transportation, transit, transport, **міський т.** municipal transit.

трапитися, *pf.*, see **траплятися**.

трапля|тися, **-ю|ться**; **трап|итися**, **-люся**, **-ишся**, **-ля|ться**, *intr.* to happen, occur, **Що трапилось?** What happened?; ♦ **Нічого, трапляється!** It's alright, it happens!; **трапля|йся!** **-теся!**; **трап|ся!** **-теся!**

треба, *mod.* it is necessary; expresses need, necessity to do sth., when negated (**не треба** + *impf. inf.*) expresses advice not to do sth., **Не т. плакати.** You shouldn't cry.; *D. + т., Іванові т. йти.* Ivan needs to go.

третій, *ord., f., -я, nt., -с* third, **Зараз -я година.** It's three o'clock now.

три, *card., -ьох* three + *N. pl.*, **т. веселих хлопців** three merry boys, **з -ьома гривнями в кишені** with three hryvnias in pocket.

трива|ти, **-ють**; **про-**, *intr.* to last, continue, go on; **Різдвяні вакації звичайно -ють два тижні.** Christmas vacation usually lasts two weeks.; (**про**) **тривай!** **-те!**

тридцять, *card., -и* thirty + *G. pl.*, **т. довгих днів** thirty long days; **із -ьма кіньми** with thirty horses.

тринадцять, *card., -ьох* thirteen + *G. pl.*, **т. щасливих квитків** thirteen lucky tickets, **подзвонити -ьом людям** to call thirteen people.

триста, *card., трьохст|а* three hundred + *G. pl.*, **т. незабутніх годин** three hundred unforgettable hours, **із -ами єврами** with three hundred euros.

тролейбус, *m.*, **-а** trolley-bus, **-ом** by trolley-bus, **Тут зупиняється т. номер сім?** Does trolley-bus number seven stop here?

трохи, *adv.* 1) a little, somewhat, a bit, + *G.*, **т. грошей** a little money, **т. молока** some milk, **Я т. боюся.** I'm afraid a little; 2) almost, with negated *pa. pf. verbs.*, **Я т. не спізнився на потяг.** I almost missed the train.

трьохсотий, *ord.* three hundredth.

туалет, *m.*, **-у** restroom, lavatory, bathroom, **громадський (платний) т.** public (paid) restroom, **користуватися -ом** to use a bathroom.

туди, *adv., dir.* there, in that direction (*direction with motion verbs*), **Він піде т. завтра.** He'll go there tomorrow. Cf. **там**.

тур, *m.*, **-у** 1) tour, **Ця агенція пропонує цікаві -и** Західною Україною. The agency offers interesting tours of Western Ukraine; 2) package tour, **їхній т. включає** подорож літаком та готель. Their package tour includes airfare and a hotel accommodation.

турецький, *adj.* Turkish, **-а мова** the Turkish language, **розмовляти -ою** to speak Turkish.

турист, *m.*, **-а** tourist, **міжнародний т.** international tourist; *-ка, f.; L. на -ці, G. pl. -ок.*

туристичний, *adj.* tourist, pertaining to tourism.

туркеня, *f.* Turkish woman.

түрјок, *m.*, **-ка** Turk, **Гусейн - т. за національністю.** Huseyin is a Turk by nationality.

тут

тут, *adv.*, *posn.* here, **Т. нікого немає.** There's nobody here. *Cf.* сюди.

тяжкий, *adj.* 1) heavy, **~а валіза** heavy suitcase; 2) hard, difficult, **~і часи** hard times; 3) complicated, **~е питання** complicated issue; *comp.* тяжчий.

тяжко, *adv.* 1) difficult, hard, **Зробити це буде т.** It will be hard to do it.; 2) gravely (sick), **Він т. хворий.** He's gravely sick.

У

у, *prep.*, *var.* **в** 1) + *L.* in (location in space), **у місті** in the city; 2) + *G. of anim. n.* at sb's place, possession, **У Марії було дві кімнати.** Maria had two rooms; at somebody's place, **Вони живуть в Олега.** They live at Oleh's place.; **У кого ви жили у Тернополі?** At whose place did you live in Ternopil?

увесь *adj.*, *m.*, *var.*, *see* **ввесь**.

увечері, *adv.*, *var.*, *see* **ввечері**.

уві, *prep.*, *var.* *of* **у** used in **уві сні** in a dream.

увійти, *var.*, *see* **війти**.

удача, *f.*, **~і** luck, good fortune; + **~і тобі (вам)!** good luck to you!; **(по)бажати ~і** to wish good luck.

удіма, *adv.*, *var.* **вдіма** at home, home *posn.*; **Чи він у?** Is he home?; *colloq.* + **У тебе що, не всі вдома?** Are you nuts?

уже, *adv.*, *var.*, *see* **вже**.

Україна, *f.* Ukraine, **їхати до ~и** travel to Ukraine, *poetic var.* **Вкраїна**; *L.* **в ~і**.

українець, *m.*, **~ця** Ukrainian man; *L.* **на ~еві**.

українка, *f.* Ukrainian woman; *L.* **на ~ці**, *G. pl.* **-ок**.

український, *adj.* Ukrainian, **~а мова** the Ukrainian language, **розмовляти ~ою** to speak Ukrainian.

улітку, *adv.*, *var.*, *see* **влітку**.

улюблений, *adj.* favorite, **~е заняття** favorite pastime; **у. письменник** a favorite writer.

умивається, **~ються**; **умитися**, **~ються refl.** to wash oneself (*face and hands*); **умивайся! ~теся!**; **умийся! ~теся!**

умисно, *adv.*, *var.* **умисне**, *see* **навмисно**.

умитися, *pf.*, *see* **умиватися**.

уміти, *impf.*, *var.* **вміти**, **~ють + impf. inf.** to be able to do sth, to know how, **Він ~є плавати.** He can swim.; **умій! ~те!**

універмаг, *m.*, **~гу** department store, **Центральний у.** the Central Department Store; *L.* **в ~зі**.

університет, *m.*, **~у** university, **У якому ~і ти навчаєшся?** What university do you study at?; **до ~у** to a university, **Завтра я не піду до ~у.** I won't go to the university tomorrow.

університетський, *adj.*, university, pertaining to a university, **~а бібліотека** university library.

упевнений, *adj.*, *var.*, *see* **впевнений**.

фарбувати

уранці, *adv.*, *var.*, *see* **вранці**.

уродини, *only pl.* birthday, **на у.** for / on birthday; **святкувати у.** to celebrate one's birthday.

усе, *adv.*, *pr.* and *adj.*, *var.*, *see* **все**.

усі, *adj.*, *pl.* *var.*, *see* **всі**.

ускладнення, *nt.* complication, **Він мав серйозні у. після хвороби.** He had serious complications after his illness.

уся, *adj.*, *f.* *var.*, *see* **вся**.

уходити, *var.*, *see* **входити**.

ухо, *var.*, *see* **вухо**.

учасник, *m.* participant + *G.*, **~и конференції** **приїхали із різних країн.** Conference participants came from various countries.; **учасниця**, *f.*

участь, *f.*, **~и** participation, **брати у.** to take part, **Минулого місяця він взяв у. у цікавій конференції.** Last month he took part in an interesting conference.; **Вони не беруть ~и в жодній політичній кампанії.** They do not participate in any political campaign.

учений, *n.*, *m.*, **~ого** scholar, scientist; *adj.* learned, **~а людина** an educated person, learned man.

учень, *m.*, **~ня** 1) pupil, student (*only of high school, not university*), **Микола – учень середньої школи №2.** Mykola is a student in High School No 2.; 2) *fig.* student; *N. pl.* **~ні.** *Cf.* **студент**.

учитель, *m.*, **~я** 1) male teacher, instructor (*usually in high school*); 2) *fig.* teacher; *N. pl.* **~і**.

учителька, *f.* female teacher + *G.*, **у. літератури (історії)** a literature (history, etc.) teacher; *L.* **на ~ці**, *N. pl.* **~ки**, *G. pl.* **~ок**.

учити, **~ать**; **вивчити**, *tran.* 1) study sth, learn sth, **Він ~ить історію та літературу.** He studies history and literature.; 2) *fam.* to teach sb, *pf.* **навчити**, **Він ~ить мене співати.** He teaches me to sing., **Хто його навчив читати?** Who taught him to read?; *pa. ppl.* **вивчений** learned; **(ви)вчи! ~іть!**; *var.* **вчити**.

учитися, **~атися**; **вивчитися**, *intr.* to study somewhere or in a certain way (well, poorly), **Де ~іться ваш син?** Where does your son study?; **Я добре ~уся.** I am a good student; + **в. на + A.** to study to become (*profession*), **Він ~ється на лікаря.** He studies to become a physician.; *var.* **вчитися**.

учора, *adv.*, *var.* **вчора** yesterday; **у. ввечері (вдень, вранці)** yesterday evening (afternoon, morning).

Ф

фабрика, *f.* factory, plant, works; *L.* **на ~ці**.

факультет, *m.*, **~у** department (*at university*), **історичний ф.** department of history; *L.* **на ~і**, **Він навчається на ~і соціології.** He studies at the Department of Sociology.

фарба, *f.* paint, **акварельна ф.** watercolor, **олійна ф.** oil paint.

фарбувати, **~ють**; **по-**, *tran.* to paint, **Він хоче по-авто у червоний колір.** He wants to paint the car red.; *pa. ppl.* **пофарбований** painted; **(по)фарбуй! ~те!**

фах

фах, *m.*, -у profession, speciality; professional occupation, за -ом by trade, **Хто він за -ом?** What is he?; *L. y -y.*

фахівець, *m.*, -ця expert, specialist, з (із) + *G. in.*, **Вона провідний ф. з історії театру.** She is a leading expert in theater history.

фестиваль, *m.*, -ю festival, **кінофестиваль** film festival; *L. на -і.*

фізик, *m.* physicist, **Вона вчиться на -а.** She studies to be a physicist.

фізика, *f.*, only *sg.* physics; *L. y -ці.*

філіжанка, *f.* cup, coffee-cup, **Дві -ки кави, будь ласка.** Two cups of coffee please.; *L. y -ці, G. pl. -ок.*

фільм, *m.*, -у film, **художній (документальний, короткометражний) ф.** feature (documentary, short) film; **знімати (показувати) ф.** to shoot (screen) a film; *L. y -і.*

фільмувати, -ють; за-, *tran.* to shoot a film, to film + *A.*, **Я хочу за- всю нашу подорож.** I want to film our entire trip., **ф. кінокартину (сцену, епізод, виступ)** to shoot a film (scene, episode, performance).

фіолетовий, *adj.* violet, purple.

фос, *nt.*, *indecl.* a lobby, **у великому ф. готелю** in the large hotel lobby.

фортеп'яно, *nt.*, -а piano, **грати на -і** to play the piano.

фот[о], *nt.*, -а, photo, picture, **Хто на цьому -і?** Who is in this picture?, **Він приніс кілька фот.** He brought several photos. *Also see* **фотографія** and **світлина**.

фотоальбом, *m.*, -у photo album.

фотограф, *m.* photographer.

фотографія, *f.*, -ї photograph, **на -ї** in the picture, **чорно-біла ф.** black and white photo, **кольорова ф.** color photo. *Also see* **світлина**.

фотографувати, -ють; с-, *tran.* to photograph, take a picture; **Він сфотографував нас.** He took a picture of us.; *pa. prpl.* сфотографований photographed; (с) **фотографуй!** -те!

Франція, *f.* France, **у -ї** in France, **до (із) -ї** to (from) France.

француз, *m.* Frenchman, **Гастон - мій знайомий ф.** Gaston is a Frenchman I know.

французка, *f.* Frenchwoman; *L. на -ці, G. pl. -ок.*

французький, *adj.* French, -а (мова) the French language.

фрукт, *m.*, -а a fruit, *N. pl. -и.*, **свіжі (заморожені) -и** fresh (frozen) fruit.

фруктовий, *adj.*, fruit, **ф. салат (сік)** fruit salad (juice).

футбол, *m.*, -у soccer; **грати у ф.** to play soccer, **американський ф.** American football.

хоровий

Х

хай щастить! *cliché* good luck! *var.* **нехай щастить!**

Харків, *m.*, -ова Kharkiv (second largest city in Ukraine), **у -ові** in Kharkiv, **до -ова** to Kharkiv.

харківський, *adj.* Kharkiv, pertaining to Kharkiv, **Х. університет** Kharkiv University.

харків'янин, *m.*, -ина citizen of Kharkiv; *N. pl. -и, G. pl. харків'ян; -ка, f. L. на -ці, G. pl. -ок.*

хат[а], *f.*, -и house, *colloq.* a home, **Я йду до хати.** I am going home.; **+ у себе в -і** at one's place; *L. y -і, N. pl. хати.*

хвилин[а], *f.* minute; **одну -у** just a moment; **за -у** in a moment.

хвилюватися, -ються, only *impl., intr.* to be nervous, worry, be concerned, be anxious, **Ми завжди -смося перед виставою.** We are always nervous before the show.; **хвилюйся!** -йтеся! *Also see* **журитися**.

хворий, *adj.* ill, sick, **Василь почувався -им.** Vasyil felt to be sick.; *n.* patient (*declines like adj.*); -а, *f.*, **Лікар ретельно оглянув -у.** The physician gave the (*f.*) patient a thorough examination. *Also see* **пацієнт**.

хворіти, -ють; за-, *intr.* to be sick, **на + A. (за) хворі!** -те! *Also see* **захворіти**.

хвороба, *f.* illness, sickness, malaise, **невеличкова х.** incurable disease, **х. серця (нирок, шлунка)** heart (kidney, stomach) disease.; *G. pl. хвороб.*

хіба, *part. 1* (*used in questions with negated predicate, corresponds to don't, doesn't, didn't, won't, shan't, haven't, etc.*) **Х. він не знає цього?** Doesn't he know this?; **Х. Оля не казала вам?** Hasn't Olya told you?; *2* (*used in general questions, implies disbelief or a negative answer*) **Х. тут можна спати?** Can one sleep here? *Also see* **чи**.

хімік, *m.* chemist, **Вона хоче стати -ом.** She wants to become a chemist.

хімія, *f.* 1) chemistry, **Вона вивчає -ю.** She studies chemistry; *2* *fig.* **Між Олегом й Ігорем не було ніякої хімії.** There was no chemistry between Oleh and Ihor.

хліб, *m.*, -а bread, **буханка (скибка) -а** loaf (slice) of bread.

хлоп[ець], *m.*, -ця 1) boy, guy, chap; 2) boyfriend, **Як звати її хлопця?** What's her boyfriend's name?; *V. -че (fam. form of address), N. pl. -ці.*

хмарний, *adj.* cloudy.

ход[ити], -жу, -иш, -ять, *multi., 1*) to go (*as to the movies*), **Ми -имо до спортклубу три рази на тиждень.** We go to a fitness club three times a week.; *2*) attend (*university, lecture*), **Я -жу на всі заняття.** I attend all classes.; **ход[и]!** -ть! *Also see* **уні. йти (іти)**.

холод, *m.*, -у cold, **на -і** in the cold.

холодильник, *m.*, -а refrigerator; *L. y -у.*

холодний, *adj.* cold, -а **погода** cold weather.

холодно, *adv.* cold, **На дворі х.** It's cold outdoors.

хоровий, *adj.* of choir singing and choral music.

хотіти

хотіти, *хоч|уть*; за-, *tran.* or *inf.* to want, **Що ти хочеш робити на вихідні?** What do you want to do on the weekend?; * *x.* їсти (пити) to be hungry (thirsty); *pa. pple.* бажаний desired, preferred; (за)хоч! ~те!

християн|ин *m.*, ~ина *Christian*; *N. pl.* ~и, *G. pl.* християн; ~ка, *f. L.* на ~ці, *G. pl.* ~ок.

хто, *pron.*, *k|jogo* who, **Х. там?** Who's there?; **До кого він звертався?** Who did he turn to?; **З ~им ви радилися?** Whom did you consult with?

хто-небудь, *pron.*, *k|jogó-nebudy* somebody, someone, anybody, **Можна з ~им-небудь прийти.** You can come with anybody.

хтось, *pron.*, *k|jogóсь* somebody, someone, anybody, **Чи ви тут з ~имось знайомі?** Are you familiar with anybody here?; *D.* ~омусь, *L.* на ~омусь.

художній, *adj.* art, artistic, **х. фільм** feature film, **х. музей** art museum, ~я **література** fiction literature.

художник, *m.*, ~а *artist, painter*; *L.* на ~ові.

художниця, *f.* artist, painter, **Олена дуже провокативна х.** Olena is a very provocative artist.

Ц

це, *dem. pron. nt.* 1) see **цей**; 2) this; it (*as in this is / was*), **Це була моя помилка.** It was my mistake.

цей, *dem. pron. m.*, *ц|ього* this, *f.* **ця**, *nt.* **це**, *pl.* **ці**, **Ц. рік швидко пройшов.** This year quickly passed.

цент|р, *m.*, ~у *center*; *L.* у ~рі.

центральний, *adj.* central, **ц. вокзал** central station.

церк|ва, *f.*, ~ви *church*, **ходити до ~ви** to go to church, **Андріївська ц.** St. Andrew's Church; *N. pl.* ~и, *G. pl.* ~ов.

цибул|я, *f.*, *only sg.* onion, **смажена ц.** fried onion.

ці|, *dem. pron. pl.*, ~их *these*, **ц. американці** these Americans. *Also see цей.*

цікавий, *adj.* interesting, **Це ~а думка.** This is an interesting thought.

цікавин|ка, *f.* curious fact or thing, **туристична ц.** tourist sight, **показувати ~и міста** to show the sights of the city; *L.* у ~ці, *G. pl.* ~ок.

цікавити, ~лю, ~иш, ~лять; за-, *tran.* to interest sb, **Історія дуже цікавить Петра.** History interests Petro very much.; *pa. pple.* зацікавлений interested; (за)цікав! ~те!

цікавитися, ~люся, ~ишся, ~ляться; за-, *intr.* to take interest, be interested + *I.* in sth, **Ірина ~иться літературою.** Iryna is interested in literature.

ціл|ий, *adj.* entire, whole, all, (*followed by n. in A. when denoting duration*), ~у **суботу** all Saturday long, **ц. рік** all year long.

цілком, *adv.* quite, completely, fully (*in affirmative sentences*), **Я ц. погоджуюся.** I fully agree. *Cf.* зовсім.

цін|а, *f.*, ~и *price*, **за яку ~у** at what price, **високі ~и** high prices.

цукер|ка, *f.* candy, **Він любить шоколадні ~и.** He likes chocolate candies.; *L.* у ~ці, *N. pl.* ~ки, *G. pl.* ~ок.

чиї

цук|ор, *m.*, *only sg.* ~ру *sugar*, з ~ом with sugar, **чайна ложка ~ру** teaspoon of sugar.

ц|я, *dem. pron. f.*, ~їєї *this*, **ц. жінка** this woman, **Він завжди подорожує з ~ією літньою особою.** He always travels with this elderly person. *Also see цей.*

Ч

чай, *m.*, ~ю *tea*, **ч. з молоком** tea with milk, **міцний (слабкий, чорний) ч.** strong (weak, black) tea, **ч. на травах** herbal tea.

чарів|ний *adj.* 1) charming, fascinating, **Він просто ~а людина.** He is simply a charming person.; 2) magic, * ~а **паличка** magic wand.

час, *m.*, ~у *time*, **Я не маю ~у на це.** I have no time for this., **Скільки ~у вам треба?** How much time do you need?; **ч. від ~у** from time to time, **під ч. + G.** during.

часом, *adv.* 1) sometimes, at times, **Ч. я дивлюся телевизор.** Sometimes I watch TV.; 2) by any chance (*in neg. questions*), **Він ч. не з Тернополя?** Is he from Ternopil by any chance?

частин|а, *f.*, *part.* **вистава у двох ~ах** performance in two parts.

часто, *adv.* often, frequently, **Він надто ч. хворіє.** He is too often sick.; * *fam.* ч.-густо often.

чек, *m.*, ~а *bank check*, **ч. на + A.** check for, **Він виписав ч. на триста гривень.** He wrote out a check for three hundred hryvnias., **персональний ч.** personal check, **платити ~ом** to pay by check.

чека|ти, ~ють; по-, *tran.* to wait, **Я не люблю ч.** I don't like waiting., **Ми почекали трохи і пішли.** We waited a while and left; (по)чекай! ~те!

черв|ень, *m.*, ~ня *June*, **Він закінчує школу другого ~ня.** He finishes school on June 2.; *L.* у ~і.

черво|ний, *adj.* red, ~е **вино** red wine.

через, *prep.* + *A.* 1) through, **ч. усю країну** through the whole country; 2) because of, due to, **ч. погану погоду** because of nasty weather; 3) after (*time*), **ч. годину** in an hour.

четверт|ий, *ord.* fourth; **Зустрінемося о ~ій годині.** We'll meet at four o'clock.

чи 1) *conj. or.* (*expresses alternative of mutually exclusive options*), **Це чоловік ч. жінка?** Is it a man or a woman?; **зараз ч. пізніше** now or later; *Cf.* або; 2) *interp. part.* in *yes / no-questions*, **Ч. він турист?** Is he a tourist?; 3) whether, **Він питає, ч. ви прийдете.** He's asking whether you'll come.

чи не так? (*lit.* Isn't it so?) *equivalent to Eng.* Isn't it? don't you? won't they? etc., *asking for confirmation of what is stated*, **Ви з Нью-Йорка, ч.?** You are from New York, aren't you?; **Він дзвонив вам, ч.?** He called you, didn't he?

чиїс, *poss. pron. nt.* whose, **Ч. авто у гаражі?** Whose car is the garage?

чиї, *poss. pron. m.* whose, *f.* ~ї, *nt.* ~ї, *pl.* ~ї, **Ч. він друг?** Whose friend is he?

чиї, *poss. pron. pl.* whose, **Ч. це речі?** Whose things are these?

число

число́, *m.*, **-ла́** 1) number, **ч.** телефону phone number; 2) date (of month), **Яке сьогодні ч.?** What date is it today?; **по парних (непарних) ~лах** on even (odd) dates; *N. pl.* **-а**, *G. pl.* **-ел**.

чи́стий, *adj.* 1) (of air, water, etc.) clean, **-і руки** clean hands; 2) (of sky) cloudless; 3) (of page) blank, **-а сторінка** blank page.

чи́стити, чи́щу, **-иш, -ять**; **по-**, *tran.* +A. to brush (teeth, clothes, shoes), **Я чищу зуби двічі на день.** I brush my teeth twice a day.; *pa. ppl.* **почищений** cleaned, brushed; **(по)чи́сти!** **-іть!**

чита́ти, -ють; **про-**, *tran.* to read, **ч. вголос (про себе)** read aloud (quietly); *pa. ppl.* **прочитаний** read; **(про)чита́й!** **-те!**

чи́я, *poss. pron., f.* whose, **Ч. це газета?** Whose newspaper is it?

чо́в'єн, *m.*, **-на** boat, rowing boat, **кататися на -ні** to go boating; *I. -ном*, *N. pl.* **-ни**.

чо́го, *pron. G. sg.* of **що** what; *adv. colloq.* why, **Ч. вони не прийшли?** Why didn't they come? *Cf.* **чому**.

чолові́к, *m.*, **-а** 1) man, male; 2) husband, spouse; 3) *G. pl.* **чолові́к** persons of both genders, **У нашій групі сім ч.** There are seven people in our group.; *G. pl.* **-ів** men, husbands, **Скільки -ів і жінок працює тут?** How many men and women work here?; *N. pl.* **-и**.

чо́му, *adv.* why, for what reason, **Ч. ви питаєте?** Why are you asking? *Also see* **чо́го, навіщо, and нащо**.

Чорні́є мор'є, *nt.* the Black Sea; *L. на -ому* **-і** at the Black Sea; *dir. на Ч. м.* to the Black Sea.

чо́рний, *adj.* black; **+ -а невдя́чність** rank ingratitude; **+ (of eye color) -і очі** dark eyes.

чоти́ри, *card., -ьох + N. pl.* four, **ч. аме́риканці** four Americans.

чоти́риста, *card., чоти́рьохста́ + G. pl.* four hundred, **ч. стомлених чолові́к** four hundred tired people.

чоти́рна́дцять, *card., -и + G. pl.* fourteen, **ч. соло́дких яблук** fourteen sweet apples.

чоти́рохсо́тний, *ord.* four hundredth.

чудо́вий, *adj.* wonderful, great, delightful, **ч. день** a wonderful day, **-а і́дея** a great idea.

чудо́во, *adv.* 1) wonderfully, superbly, **Ю́рій ч. співа́є**, Yuri is a superb singer. 2) perfectly, **Ми все ч. розу́мімо**. We understand everything perfectly well.; *interj.* **ч!** great!, wonderful!, super!

чу́жий, *adj.* foreign, **-а мо́ва (культу́ра)** foreign language (culture).

чу́ти, -ють; **по-**, *tran.* to hear, **Ви мене́ добре ~сте?** Do you hear me well?; **Я ~в, що ви зна́єте цю краї́ну**. I heard that you know this country.; **Він слуха́є мене, але нічо́го не ~є**. He is listening to me but he does not hear anything.; *pa. ppl.* **почу́тий** heard; **(по)чу́й!** **-те!**

Ш

шано́вний, *adj.* esteemed, respected; **Ш. па́не (-а па́ні) + N.** of name or surname... Dear Mr. (Mrs.) (form of address in letters).

щасливий

ша́ф[а], *f.* wardrobe, dresser.

шашли́к, *m.*, **-а** shish kebab; **+ -и барбекю́**, **робити -и** to do a barbecue.

швидкі́й, *adj.* fast, quick, swift; **+ -а (допомо́га)** ambulance, **(по)дзвони́ти на -у** to call an ambulance. *Also see* **виклика́ти, comp.** швидши́й.

швидкі́сть, *f.*, **-ости** speed, velocity; **+ на великі́й (малі́й) -ости** at high (low) speed; *I. -істю*.

швидко, *adv.* fast, quickly, swiftly; **+ швидше́ за все** most probably (likely).

ши́нка, *f.* ham; *L. у -ці*, *G. pl.* **-ок**.

широ́кий, *adj.* wide, **-о́ка ву́лиця** wide street; *comp.* **-ши́й**.

ши́я, *f.*, **-ї** neck, **до́вга ш.** long neck; **+ по -ю в боргах** up to the ears in debt.

ші́стдесят, *card., -ьох, var. -и* sixty + *G. pl.*, **ш. ціка́вих сторіно́к** sixty interesting pages.

ші́стна́дцять, *card., -ьох, var. -и* sixteen + *G. pl.*, **ш. холо́дних діб** sixteen cold days.

ші́стсо́т, *card., шестисо́т* six hundred + *G. pl.*, **ш. євр** six hundred euros.

ші́сть, *card., -ьох, var. шести* six + *G. pl.*, **ш. вели́ких кімна́т** six large rooms.

шкі́р[а], *f.* 1) skin, **її ш. га́рно засма́гла**. Her skin is nicely suntanned.; 2) leather, **Він не купує нічо́го, зробле́ного зі -и**. He doesn't buy anything made of leather.

шкло, *var., colloq., see* **скло**.

шкля́нка, *var., colloq., see* **скля́нка**.

шко́л[а], *f.* school (usually elementary or high school), **середня́ ш.** high school, **ви́ща ш.** school of higher learning; *L. у -і*.

школя́р, *m.*, **-а** schoolboy, high school student (as opposed to college or university student); *N. pl.* **-і; -ка**, *f. L. на -ці*, *G. pl.* **-ок**. *Cf.* **студент**.

шлу́нок, *m.*, **-ка** stomach (digestive organ), **ро́злад -а** indigestion; *L. у -у*. *Cf.* **живі́т**.

шлю́б, *m.*, **-у** marriage; **+ вступи́ти в ш. з + l.** to marry sb.; **ро́зрвати́ ш.** break up a marriage.

шо́стий, *ord.*, **-ого** sixth, **о -ї́й годи́ні** at six o'clock.

штані́, *only pl., -ів* pants, trousers, **дво́є -ів** two pants; *D. -ам or -ям*, *I. -ами or -ями or -ьми*, *L. у -а́х or -я́х*.

шука́ти, -ють impf. to look for, search, seek; *pf.* **зна́йти, зна́йдуть** to find; *pa.* **знайшо́в, знайшли**, **Де можна зна́йти до́брий рестора́н?** Where can I find a good restaurant?; **Ми шука́ли готе́ль «Мазе́па» і на́решті знайшли**. We looked for the Mazepa Hotel and finally found it.; *pa. ppl.* **зна́йдений** found; **шука́й!** **-те!**; **зна́йді!** **-ть!**

Щ

щасли́вий, *adj.* happy; **+ -ої по́дорожі!** Have a nice trip!

щастя

щаст'я, *nt.* happiness; + на щ. luckily, fortunately; for good luck.

ще, *adv.* 1) still (in affirmative statements), Він щ. працює. He is still working.; 2) more. Нам треба щ. We need more; 3) yet (in negative sentences), Він щ. не знає. He doesn't know yet.

щеня, *nt.*, ~ти a puppy; *N. pl.* ~та, *I.* ~м.

щітка, *f.* brush; зубна щ. toothbrush; *L.* на ~ці. *N. pl.* ~ки. *G. pl.* ~ок.

що, *pron.*, чого what, Щ. це (такé)? What is it?; Чого там нема? What is not there?

що- *pref.* + *n.* in *G.* every, forms adverbs of frequency when added to nouns denoting time periods, щохвилини every minute, щогодини every hour, щодня every day, щопонеділка every Monday, etc.

щоб, *conj.* in order to, so as (used to introduce infinitive of purpose, Щ. зробити це, треба багато часу. In order to do it we need a lot of time., Він подзвонив, щ. запросити нас на лекцію. He called to invite us to the lecture.

щойно, *adv.* just, just now, a moment ago, Він щ. закінчив роботу. He just finished work.

щок|а, *f.* a cheek; *N. pl.* ~и, *G. pl.* щік.

що-небудь, *pron.*, чого-н. something, anything, Скажіть щ.! Say something!

щось, *pron.*, чогось something, Тебе щ. журить. Something worries you.

Ю

юнак, *m.*, ~а young man, youth; *N. pl.* ~и.

юнач|ка, *f.* young woman; *L.* на ~ці; *G. pl.* ~ок.

юрист, *m.* a lawyer, law expert; *f.* ~ка, female lawyer; *L.* на ~ці, *G. pl.* ~ок.

юш|ка, *f.* soup; broth; куряча ю. chicken soup (broth); *L.* у юшці; *N. pl.* ~и, *G. pl.* ~ок. Also see суп.

Я

я, *pers. pron.*, 1st pers. sg., мене, Я живу тут I live here.

яблук|о, *nt.* apple; + я. незгоди apple of discord; *L.* у ~ку.

яблун|ий, *adj.* apple, я. (пиріг) сік apple (pie) juice.

яєш|ня, *f.*, var. яєчня fried eggs, omelet, смажити (п्राжити) ~ю make an omelet; *G. pl.* ~ень.

я|йце, *nt.*, ~йця an egg, куряче (качине, індиче) я. chicken (duck, turkey) egg; *N. pl.* ~йця, *G. pl.* ~єць.

як 1) *adv.*, how, Я. ти це знаєш? How do you know this?, Я. це далеко? How far is it?; 2) *conj.* than (in comparison) + *N.* Ці яблука смачніші я. ті. These apples are tastier than those ones.; я. ..., так і ... both ... and, Я. він, так і його жінка – лікарі. Both he and his wife are physicians.; *colloq. var.*, see якщо. Я. хочеш, я допоможу. If you want I'll help.

як|а, *pron.*, *f.*, ~ої what, which, Я. цікава книжка! What an interesting book!; Я. з цих фотографій краща? Which one of these photos is better?

ЯТКА

якби, *conj.* if (in hypothetical or unreal conditions), Він допоміг би, я. його попросили. He would help if they asked him.

як|е, *pron.*, *nt.*, ~ого what, which, Я. сьогодні число? What date is it today?

як|ий, *pron.*, *m.*, ~ого what, which, Я. сьогодні день? What day is it today?

як|ий-небудь, *pron.*, *m.* some, any; whatever, whichever, Нас влаштує я. путівник. Any guidebook will do for us. Also see будь-який.

якийсь, *pron.*, *m.*, якась *f.*, якесь *nt.*, якісь *pl.* some, some kind of, Їй дзвонив я. добродій. Some man called her.

як|і, *pron.*, *pl.*, ~их what, which, Я. гарні квіти! What beautiful flowers! Also see який, яка, яке.

якщо, *conj.* if (in real possible conditions), Я. буде дощ, ми лишимося вдома. If it rains we'll stay home.

япон|ець, *m.*, ~ця a Japanese man.

Япон|ія, *f.* Japan, Я ніколи не був у ~ї. I have never been to Japan.

япон|ка, *f.* a Japanese woman; *L.* на ~ці; *G. pl.* ~ок.

японськ|ий, *adj.* Japanese, Японське море the Sea of Japan, ~а мова Japanese language.

ярмар|ок, *m.*, ~ку a fair, market; *L.* на ~у.

ясн|ий, *adj.* 1) clear, understood, Ситуація цілком ~а. The situation is quite clear.; 2) light, bright (of color); + ~і зорі й тихі води the bright stars and the quiet waters (a traditional reference to Ukraine and its yellow and azure national colors).

ясно, *adv.* 1) clear; Мені стало все я. It all became clear to me; + Я.? Do you understand? Я., як Божий день. Clear as a day; 2) light, bright (of color); Їй подобається я-зелений колір. She likes a bright green color.

ят|ка, *f.* a kiosk, stall, fruit-stand; *L.* у ~ці, *G. pl.* ~ок.

English-Ukrainian Dictionary

Англо-український словник

A

a, *an article* either not translated or rendered by якийсь, один (certain, some, one); **An acquaintance told me that.** Один (якийсь) знайомий сказав мені це.

able, *adj.* здатний, спроможний; **to be a.** могли + *inf.*, вміти + *inf.*; **He is a. to help us.** Він може допомогти нам.

about, *prep.* 1) про, *colloq.* за + *A.*, **She told us a. the boy.** Вона розповідала нам про (за) цього хлопця.; 2) біля, близько, коло + *G.*, **a. ten hryvnias** біля десяти гривень; **it's a. time** давно пора.

above, *prep.* над, понад + *I.*, **a. the first floor** над першим поверхом.

abroad, *adv.* 1) *dir.* за кордон, **to go a.** їхати за кордон; 2) за кордоном, *posn.*, **live a.** жити за кордоном.

absolutely, *adv.* 1) цілком, **it's a. correct.** Це цілком правильно.; 2) певна річ (*as emphatic 'yes'*).

accident, *n.* випадок, **by a.** випадково, **He learned about her decision by a.** Він дізнався про її рішення випадково.

accept, *v.* 1) приймати; прийняти + *A.*, **Do you a. credit cards?** Чи ви приймаєте кредитні картки?; 2) погоджуватися; погодитися з + *I.*, **I cannot a. this.** Я не можу погодитися з цим.

accommodation, *n.* житло, помешкання, **Do you have a. in Lviv?** Чи ти маєш де жити у Львові?; **hotel a.** номер у готелі.

accountant, *n.* бухгалтер.

accustom, *v.* **to get ~ed** звикати до + *G.*, **Maria quickly got ~ed to the new place.** Марія швидко звикла до нового місця.

ache, *n.* біль, **toothache** зубний біль, **headache** головний біль; **I have a toothache (headache)** Мене болить зуб (голова).; *v.* боліти.

acquaintance, *n.* 1) (act) знайомство; **to make an a.** познайомитися з + *I.*; 2) (person) *m.* знайомий, *f.* знайома.

act, *v.* 1) діяти, **We need to a. immediately.** Треба негайно діяти.; 2) (behave) поводитися, **They ~ed strange.** Вони дивно поведилися.; 3) (in film, on stage) грати, **He will a. in the role of Hamlet.** Він гратиме у ролі Гамлета.; *n.* вчинок, **a. of heroism** героїчний вчинок, **criminal a.** кримінальний злочин.

actual, *adj.* дійсний, реальний, **They paid for the house much less than its a. cost.** Вони заплатили за будинок значно менше, ніж його дійсна вартість.; **in a. fact** насправді, у дійсності.

actually, *adv.* у дійсності, насправді, у сутності, фактично, **She is a. a very gifted person.** Насправді вона дуже обдарована особа.

address, *n.* адреса; **What's your a.?** Яка ваша адреса?; *v.* звертатися до + *G.*

adult, *adj.* дорослий, **a. ticket** дорослий квиток; (mature) зрілий; *n.* дорослий, доросла людина.

advice, *n.* порада, **good a.** добра порада, **He came for a.** Він прийшов по пораду.; **to give a.** давати пораду.

advise, *v.* 1) радити + *D.*, **He ~d Roman to take a day off.** Він порадив Романові взяти вихідний.; 2) рекомендувати.

affair, *n.* справа; **love a.** роман, любовні стосунки.

afraid, *adj.* **to be a.** боятися + *G.*, **He is a. of the water.** Він боїться води.

after, *prep.* після + *G.*, **a. the rain** після дощу; через, за + *A.*, **a. an hour** через or за годину.

afternoon, *n.* день, **good a.** добрий день!; полудень, **in the a.** пополудні, **it was a.** Було пополудні.

afterwards, *adv.* потім, потому, тоді, **You can do it a.** Ти можеш зробити це потім.

again, *adv.* знову, знов; **do it a.** ще раз; **come a.** повторити or *Gal.* проше; **What was his name a.?** Як, ви казали, його ім'я?

against, *prep.* 1) проти + *G.*, **He is a. it.** Він проти цього.; 2) об + *A.*, **a. the wall** об стіну.

agency, *n.* агенція, агентство, **tourist a.** туристична агенція, **travel a.** агенція подорожей.

ago, *adv.* тому, **a week a.** тиждень тому, **a long time a.** давно тому.

agree, *v.* погоджуватися; погодитися з + *I.*; **I (don't) a. with you.** Я (не) погоджуюся з вами.

agreeable, *adj.* 1) приємний, симпатичний; 2) прийнятний, **This is an a. offer.** Це прийнятна пропозиція.

air, *n.* повітря, **fresh a.** свіже повітря, **by a.** літаком; **in the open a.** просто неба.

airplane, *n.* літак, **by a.** літаком, **to take an a.** to сідати на літак до + *G.*

airport, *n.* летовище, аеропорт, **Boryspil International A.** Міжнародне летовище «Бориспіль».

all, *adj.* ввесь *m.*, *var.* увесь, вся, *f.*, *var.* уся; (*everything*) все, *nt.*, *var.* усе, (*everybody*) всі, *pl.*, *var.* усі; **it's a. the same to me.** Мені все одно.; **to a. along** весь час, **a. but** майже, **a. in a.** взагалі, **a. kinds of** різного роду, усілякі; **a. of a sudden** раптом, несподівано; **it's a. over.** Усе скінчено.; **a. together** всі разом, всі гуртом; **a. the way** до кінця.

allergic, *adj.* алергічний, **to be a.** to мати алергію на + *A.*, **He's a. to nuts.** В нього алергія на горіхи.

allergy, *n.* алергія, **a. to** алергія на + *A.*

all right, *adv.* (*agreement*) добре, гаразд, (*permission*) без проблем, **He can come a. r.** Він може прийти без проблем; *adj.* у порядку, **Your plan is quite a. r.** Ваш план цілком у порядку., **Are you a. r.?** Ти в порядку?

almost, *adv.* майже, **We a. finished.** Ми майже закінчили.

alone, *adj.* *m.* 1) сам, *f.* сама, *nt.* самі, *pl.* самі, **home a.** сам вдома; **We can do it a.** Ми можемо зробити це самі.; 2) самотній; **all a.** цілком самотній, сам-самісінький; **You are not a.** Ти не сам.

along

along, *prep.* (street, city, square) по + *L.* or *n.* in *I.*, *a.* the street по вулиці or вулицею; **He quickly walked a. the street.** Він швидко йшов вулицею.

already, *adv.* вже, *var.* уже, **Hanna has a. returned.** Ганна вже повернулася.

also, *adv.* також, *colloq.* теж, **We a. bought some vegetables.** Ми також купили городини.; ♦ **a. known as** також відомий(-а) як.

although, *conj.* 1) хоч, *var.* хоча, **A. tired, Ivan, continued working.** Іван продовжував працювати, хоча й був стомлений.; 2) незважаючи на те, що ..., **They played tennis a. it was cold.** Вони грали в теніс, незважаючи на те, що було холодно.

always, *adv.* завжди, *colloq.* все, *var.* усе, **He a. works.** Він усе працює.; **as a.** як завжди.

a. m. 1) ночі (from 12:00 to 4:00 am), **2:00 a. m.** друга (година) ночі; 2) ранку (from 4:00 am to 12:00 pm), **11:00 a. m.** одинадцята (година) ранку.

ambulance, *n.* швидка допомога, *colloq.* швидка, **to call an a.** викликати швидку.

America, *n.* Америка, **in A.** в Америці, **to A.** до Америки, **United States of A.** Сполучені Штати Америки.

American, *adj.* американський, американська; *n., m.* американець, *f.* американка.

and, *conj.* 1) і (й), та (for notions viewed as similar), **all boys a. girls** усі хлопці й (та) дівчата; 2) а, тоді як (for notions viewed as opposed), **Boys play and girls sing.** Хлопці грають, а дівчата співають.

animal, *n.* тварина, **wild (domestic) a.** дика (домашня) тварина; *adj.* тваринний.

another, *adj.* інший, ще один, **This is a. matter.** Це інша справа.

answer, *n.* відповідь, **in a. to** у відповідь на + *A.*; *v.* відповідати, **to a. a question** відповідати на питання.

antibiotic, *n.* антибіотик, **to take ~s** приймати антибіотики.

any, *pron.* 1) будь-який, **You can borrow a. car.** Ви можете позичити будь-яке авто.; 2) (in questions) який-небудь, **Can you recommend a. good hotel here?** Чи ви можете порекомендувати який-небудь добрий готель тут?; 3) (in negated statements) ніякий, жодний, **We didn't see a. film.** Ми не бачили ніякого (жодного) фільму.; 4) (in conditional clauses) щось, якийсь, **I'll give you bread if we have a. left.** Я дам вам хліба, якщо щось лишилося (or якщо якийсь лишився). 5) (in impersonal sentences) кожен, **A. fool can do that.** Кожен дурень може це зробити.; **a. time** будь-коли; **a. place** будь-де; **not just a.** не будь-який, не який-небудь.

anybody, *pron.* 1) будь-хто, хто-небудь, всякий(ий), **A. can do that.** Це може зробити будь-хто.; 2) (in questions) хтось, хто-небудь, **Will a. come?** Чи хтось (хто-небудь) прийде?; 3) (in negated statements) ніхто, **There wasn't a. in the room.** У кімнаті нікого не було.

anyhow, *pron.* 1) якось, так чи інакше, в кожному разі, **A. we'll talk later.** Так чи інакше, ми розмовлятимемо пізніше.; 2) (with negation) як-небудь, абияк, **She did the assignment a.** Вона зробила завдання абияк.; 3) (in negated statements) (in no way) ніяк, жодним чином, у жоден спосіб, **We couldn't agree with this a.** Ми з цим ніяк не могли погодитися.

art

anyone, *pron.*, see anybody.

anything, *pron.* 1) будь-що, що-небудь, все що, **Tell me a. you like.** Скажи мені все, що хочеш.; 2) (in questions) щось, що-небудь, **Did you see a. interesting?** Чи ви бачили щось цікаве?; **a. at all** хоч щось, що-небудь взагалі; 3) ніщо, **I don't know a.** Я нічого не знаю.; ♦ **a. but** ніякий не, який же з (із) + *G.*? **He is a. but a scholar.** Він ніякий не вчений. or Який же з нього вчений?

anyway, see anyhow.

anywhere, *pron.*, 1) *posp.* скрізь, всюди, будь-де, де-небудь, **You can find this information a.** Цю інформацію можна знайти скрізь (будь-де).; 2) *dir.* куди-небудь, будь-куди, **I'd like to go a. that's warm.** Я хочу поїхати куди-небудь, де тепло. 3) (in questions) *posp.* десь, де-небудь, **Does he study a. now?** Чи він десь учить зараз? *dir.* кудись, **Are they in a hurry a.?** Чи вони кудись поспішають?; 4) (in negated statements) *posp.* ніде, **She hasn't worked a. for a year.** Вона вже рік ніде не працює.; *dir.* нікуди, **We are not going a. for the weekend.** Ми нікуди не їдемо на вихідні.

apartment, *n.* квартира, *Gal.* помешкання, **to rent an a.** наймати (винаймати) квартиру, **a. building** багатоквартирний будинок.

appetite, *n.* апетит, **poor a.** поганий апетит; ♦ **to have an a. for** мати апетит на + *A.*

apple, *n.* (fruit) яблуко; *adj.* 1) яблучний, **a. pie** яблучний пиріг; 2) (of apple tree) яблуневий.

approximately, *adv.* біля + *G.*, приблизно + *N.* **He spent a. two hundred dollars on food.** Він потратив біля двохста (приблизно двісті) доларів на їжу.

April, *n.* квітень, **in A.** у квітні; **He was born on A. 5.** Він народився п'ятого квітня.

architect, *n.* архітектор, **He is a famous a.** Він славетний архітектор.

architectural, *adj.* архітектурний, **a. design** архітектурний проект.

architecture, *n.* архітектура, **modern (old) a.** модерна (стара) архітектура.

arm, *n.* рука, **left (right) a.** ліва (права) рука, ♦ **with open ~s** з відкритими обіймами. *Also see hand.*

around, *prep.* 1) навколо + *G.* **a. the house** навколо будинку; 2) (motion) по + *L.*, **a. the country** по країні or *I.* **We drove a. the city for half a day.** Ми їздили містом цілий день.; 3) за + *I.* **She left the car a. the corner.** Вона лишила авто за рогом.; 4) десь + *N.*, **a. three hours** десь три години.

around-the-clock, *adj.* цілодобовий, **This is an a. gas station.** Це цілодобова автозаправка.; *adv.* цілодобово, **We work a.** Ми працюємо цілодобово.

arrange, *v.* 1) влаштовувати + *A.*, **Don't worry I'll a. everything.** Не журіться, я все влаштую.; 2) домовлятися про (or за) + *A.*, **We need to a. for a meeting.** Нам треба домовитися про зустріч.

arrive, *v.* 1) приїжджати; приїхати (car); 2) прибувати; приходити (bus, train); **When will he a.?** Коли він прийде?

art, *n.* мистецтво; **folk a.** народне мистецтво; **modern a.** сучасне мистецтво; *adj.* художній, мистецький, **a. gallery** художня галерея, **a. collection** колекція мистецтва.

article

article, *n.* 1) стаття, **newspaper a**, газетна стаття; 2) предмет, **-s of clothing** предмети одягу.

artist, *n.* художник, маляр, **Kazymir Malevych is an a.** Казимір Малевич – художник.

as, *adv.* (*manner*) як; **He lives a. he wants.** Він живе, як хоче.; *conj.* 1) (while) в той час, як; тоді, коли; поки; **She was silent a. they discussed the matter.** Вона мовчала, поки вони обговорювали справу.; 2) (*in capacity of*) *I. of noun.* **He works a. a waiter.** Він працює офіціантом.; 3) (*because*) бо, тому що; **We went inside the house a. it started raining.** Ми ввійшли до хати, бо почав падати дощ.; **a. for** щодо + *G.*; ... то, що стосується + *G.*; ... то, **A. for the letter, they never got it.** Щодо листа, то вони його так і не отримали.; **a. if** ніби, неначе, наче, **I am so tired a. if I worked for three days.** Я такий стомлений, неначе працював три дні.; **such ... a.** такий як, **I like such cities a. Rome, Madrid, or New York.** Я люблю такі міста, як Рим, Мадрид чи Нью-Йорк.

ask, *v.* 1) (*to pose a question*) питати, *pf.* запитати (спитати); **He -ed if she was all right.** Він запитав, чи вона в порядку.; 2) (*to do sth*) просити + *pf. inf. / A.*; попросити, **They a. us to help them.** Вони просять нас допомогти.

aspirin, *n.* аспіріна, *var.* аспірін, **I usually take a. for a headache.** Я звичайно п'ю аспіріну від головного болю.

assignment, *n.* завдання, **home a.** домашнє завдання, **do a.** робити (*виконувати*) завдання.

assure, *v.* 1) запевняти + *A.*, *y* + *L.*, **They -d Mykola of their good intentions.** Вони запевнили Миколу у своїх добрих намірах.; + *I a.*, **you that ...** запевняю тебе (*вас*), що ...; 2) гарантувати, **an -d success** гарантований успіх; 3) упевнюватися *y* + *L.*, **First he -d that everybody was asleep.** Спочатку він упевнився, що всі сплять.

at, *prep.* 1) в (*y*), на + *L.*, **a. the bank** у банку; 2) біля + *G.*, **a. the door** біля дверей; 3) о (*об*) + *L.* (*time by the clock*) **a. nine o'clock** о дев'ятій годині.

athlete, *n., m.* спортсмен, *f.* спортсменка, **She is their best a.** Вона найкраща їхня спортсменка.

at home, *adv.* вдома (*удома*), *colloq.* дома, **We decided to stay a. h.** Ми вирішили лишитися вдома.

at last нарешті, **We have met a. I.** Ми нарешті познайомилися.

ATM (*automatic teller machine*) банкомат, **to draw cash from an ATM** брати готівку з банкомату.

at once, *adv.* негайно, зараз же, **I'll call you a. o.** Я зараз же подзвоню тобі.

attend, *v.* відвідувати; відвідати + *A.*, **She often -s free lectures at the museum.** Вона часто відвідує безплатні лекції в музеї.

attention, *n.* увага, **to pay a.** звертати; звернути увагу.

auburn, *adj.* (*of hair color*) каштановий, **She has a. hair.** У неї каштанове волосся.

August, *n.* серпень, **in A.** у серпні, **on A. 1.** першого серпня.

aunt, *n.* тітка, **Mrs. Branson is their a.** Пані Брансон – їхня тітка.

Austria, *n.* Австрія, **The capital of A. is Vienna.** Столиця Австрії – Відень.

bathroom

Austrian, *adj.* австрійський, **A. embassy** австрійська амбасада; *n., m.* австрієць, **He is an A. by nationality.** Він австрієць за громадянством.; *f.* австрійка.

authentic, *adj.* 1) справжній, питомий, автентичний; **a. document** справжній документ, **a. Ukrainian cuisine** питома українська кухня; 2) достовірний, правдивий, **a. data** правдиві дані.

autumn, *n.* осінь, **in a.** восени, **last a.** минулої осені, **this a.** цієї осені; *adj.* осінній.

avenue, *n.* проспект, (*in U.S.*) авеню, **on Fifth A.** на П'ятій авеню.

Azov, Sea of (*an inland sea separated from the Black Sea by the Crimea*) Азовське море, **to the S. of A.** на Азовське море, **on the S. of A.** на Азовському морі.

B

baby, *n.* дитина, *pl.* діти; **b. brother (sister)** молодший брат (молодша сестра).

bachelor, *n.* 1) парубок, **He's been a b. all his life.** Він все своє життя був парубком.; 2) бакалавр, **B. A.** ступінь бакалавра, **Tania has a B. A.** Таня має ступінь бакалавра., **B. A. program** бакалаврат.

back, *n.* спина, **behind the b.** за спиною; *adv.* назад, *im.* **go b.!** назад!

bad, *adj.* 1) (*of poor quality*) кепський, поганий, **b. eyesight** кепський зір, **b. weather** погана погода; 2) (*of pain*) сильний, **b. pain** сильний біль.; 3) (*causing pain*) хворий, **b. knee** хворе коліно.; **to feel b.** погано почувати себе.; + **to come to a b. end** погано закінчитися; + **too b.** шкода, **Too b. you couldn't come.** Шкода, що ти не міг прийти.

balcony, *n.* балкон, **on a b.** на балконі, **There are flowers on their b.** У них на балконі квіти.

ballet, *n.* балет; **b. dancer**, *f.* балерина, *m.* танцівник балету; **b. company** балетна труппа.

bandura, *n.* (*Ukrainian musical instrument*) бандура, **to play the b.** грати на бандурі, **b. player** бандурист.

bank, *n.* 1) (*financial institution*) банк, **to have money in the b.** мати гроші у банку; 2) (*of river*) берег, **left (right) b.** лівий (правий) берег, **Right B. (Left B.) Ukraine** Правобережна (Лівобережна) Україна.

banker, *n.* банкір, **to be a b.** бути банкіром, **to work as a b.** працювати банкіром.

bar, *n.* бар, **in a b.** у барі.

barbecue, *n.* 1) (*as a party*) шашлики, **to do a b.** робити шашлики; 2) (*way of cooking*) гриль, **-d** на грилі, **-d sausages (chicken)** ковбаски (курча) на грилі.; *v.* грилювати, смажити на грилі.

basketball, *n.* баскетбол, *Gal.* кошиківка.

bathe, *v.* 1) *tran.* купати + *A.*, **It's time to b. the baby.** Вже час купати дитину.; 2) *intr.* купатися, **He likes to b.** Він любить купатися.

bathroom, *n.* 1) ванна; ванна кімната, **You can use the b. on the second floor.** Ви можете користуватися ванною (*кімнатою*) на другому поверсі.; 2) туалет, **public b.** громадський туалет; **Where's the b.?** Де тут туалет?, **May I use your b.?** Чи можна до туалету?

bazaar

bazaar, *n.* базар, ярмарок, **We like to go to the b.** Ми любимо ходити на базар.

be, *v.* 1) бути, *pres. e.* (for all persons, or usually omitted); *fut.* будуть; *pa., m.* був, *f.* була, *pt.* було, *pl.* були; **He wants to b. with us.** Він хоче бути з нами.; **♦ to b. or not to b.?** бути чи не бути?; **♦ to b. honest**, якщо чесно то ... **To b. honest ... I like his plan.** Якщо чесно, то мені подобається його план.; 2) побувати у + *L.*, **They have just been to Kosov.** Вони щойно побували у Косові.; відвідувати + *A.*, бувати у + *L.*, **Have you ever been to Koktebel?** Чи ви бували (були) коли-небудь у Коктебелі?; **♦ to b. about** то мати от-от + *inf.*, **The film was a. to begin.** Фільм мав от-от початися.; **to b. away** бути у від'їзді, **Robert will b. away till Monday.** Роберт буде у від'їзді до понеділка.; **to b. back** повертатися, **He is already back from work.** Він уже повернувся з праці.; **to b. in** 1) бути вдома (на місці); **Is she in?** Вона вдома?; **Call her office and find out if she is in.** Подзвони до її офісу та дізнайся, чи вона на місці.; 2) (to be in fashion) бути в моді, **Orange will always b. in.** Помаранчевий колір завжди буде в моді.; **to b. off** 1) йти, піти, **He can't wait to b. off.** Він не може дочекатися, щоб піти собі.; 2) бути вимкненим (згашеним), **All the lights are off.** Світло скрізь згашено.; **to b. on** бути вимкненим (запаленим), **The computer was on.** Комп'ютер був вимкненим.; **to b. out** 1) не бути вдома (на місці), **Ivanna is out.** Іванни немає вдома (на місці); 2) (of lights) гаснути, **Suddenly the light was out.** Раптом світло погасло.; **to b. over** закінчуватися, **When will this lecture b. finally over?** Коли ця лекція нарешті закінчиться?; **to b. up** прокидатися, будитися, вставати, **I am usually up at six.** Я звичайно встаю о шостій.

beach, *n.* пляж, **on a b.** на пляжі, **to go to a b.** їздити на пляж.

beautiful, *adj.* 1) гарний, **b. landscape** гарний краєвид, прекрасний, **He speaks b. Ukrainian.** Він розмовляє прекрасною українською. 2) (person) вродливий, **b. woman** вродлива жінка.

beauty, *n.* краса; (human) врода, **She is a person of rare b.** Вона людина рідкісної вроди.

because, *conj.* 1) тому що, *colloq.* бо, **I ask b. I need to know.** Я питаю, тому що мені треба знати.; 2) **b. of** через + *A.*, **B. of nasty weather we did not go to the concert.** Через погану погоду ми не пішли на концерт.

become, *v.* 1) ставати; стати + *I.*, **He wants to b. a film director.** Він хоче стати кінорежисером.; 2) пасувати + *D.*, личити + *D.*, **This color -s Tamara.** Цей колір пасує (личить) Тамарі.

bed, *n.* ліжко, **b. linen** постільна білизна; **to go to b.** лягати спати; **make a b.** застеляти ліжко.

bedroom, *n.* спальня; **b. community** спальня дільниця (район).

before, *prep.* 1) перед + *I.* **b. classes** перед заняттями; 2) до + *I.*, **We need to do it b. the trip.** Нам треба зробити це до подорожі.; *conj.* перш(е), ніж, **Wash your hands b. cooking dinner.** Помийте руки перш, ніж варити вечерю.; перед тим, як, **They called b. coming here.** Вони подзвонили, перед тим, як прийти сюди.; *adv.* 1) раніше, до цього (того), **I have never done it b.** Я ніколи раніше не робив цього.; **Vasyl was a baker b.** До того Василь був пекарем.

begin, *v.* 1) *tran.* починати; почати + *impf. inf.*, **We b. classes next week.** Ми починаємо заняття наступного тижня.; **Professor began explaining.** Професор почав пояснювати.; 2) *refl.* починатися; початися, **The semester already began.** Семестр(е)р вже почався.

blood

beginning, *n.* початок, **at the b.** на початку, **from b. to end** від початку до кінця.

behind, *prep.* 1) за + *I.*, **b. the wall** за стіною; 2) ззаду + *G.*, **b. the building** ззаду будинку; 3) (in support of sb) з + *I.*, разом з + *I.* **I will be b. you.** Я буду (разом) з тобою.; 4) (after departure or death of sb) після + *G.* **She left b. her a wonderful book.** Вона лишила після себе чудову книжку.; *adv.* **to be b.** запізнюватися, **They are b. with the payment again.** Вони знову запізнюються із оплатою; відставати на + *A.*, **We are ten days b.** Ми відстаємо на десять днів; **from b.** ззаду.

Belarus, *n.* Білорусь, **in B.** у Білорусі, **to B.** до Білорусі.

Belarusian, *n.* 1) (national of Belarus) *m.* білорус, *f.* білоруска; 2) (language) білоруська мова; *adj.* білоруський.

believe, *v.* вірити + *D.*, **I b. you.** Я вірю вам.; повірити + *D.* or + *A.*, **I could not b. it.** Я не міг цьому (or у це) повірити.; **♦ b. it or not** хоч вір, хоч ні.

beside, *prep.* 1) біля + *G.*, **The chair is b. the table.** Стілець стоїть біля стола; 2) крім, *var.* окрім + *G.*, **B. Kyiv we visited Odesa.** Крім Києва ми побували в Одесі.; **♦ to be b. oneself with anger (worry, joy)** бути лютим (занепокоєним, щасливим) до нестями, **He is b. himself with anger.** Він лютий до нестями.; **♦ to be b. the point** не стосуватися справи, **This is completely b. the point.** Це геть не стосується справи.

besides, *prep.* крім, *var.* окрім + *G.*, **She has no family b. her brother.** Вона не має родичів крім брата.; *adv.* крім того, до того ж, у додаток.

best, *adj.* найкращий, *Gal.* найліпший; **♦ b. of all** найкращий за всіх (все); **b. film award** приз за найкращий фільм.

better *adj.* кращий, *Gal.* ліпший, **my plan is b.** мій план кращий; *adv.* краще, *Gal.* ліпше, **b. not do it** краще не робити цього.

between, *prep.* між + *I.*, **This is strictly b. us.** Це строго між нами.

bicycle, *n.* велосипед; **by b.** велосипедом.

big, *adj.* (in size) великий; (elder) старший; (adult) дорослий; **♦ b. bucks** великі (also грубі) гроші.

billion, *n.* мільярд + *G. pl.*, **ten b. hryvnias** десять мільярдів гривень.

bird, *n.* птах, пташка.

birth, *n.* народження, **date (place) of b.** дата (місце) народження.

birthday, *n.* уродини (*pl.*), день народження; **♦ Happy b.** Многая літа!

bitter, *adj.* гіркий, **♦ b. cold** собачий холод, **The apple tasted b.** Яблуко було гірким на смак.

black, *adj.* чорний, **b. coffee** чорна кавка, **b. humor** чорний гумор, **b. mood** ганебний настрій.

block, *n.* квартал, **Walk three -s and turn left.** Пройдіть три квартали й поверніть ліворуч.; **♦ He has been around the b. a few times.** Він не вчора народився.

blood, *n.* кров; **high (low) b. pressure** високий (низький) тиск крові.

blue

blue, *adj.* 1) синій, **sky b.** блакитний, **light b.** ясно-синій; 2) (*sad*) сумний.

boat, *n.* 1) (*with oars*) човен, **motor b.** моторний човен; **by b.** човном; 2) (*ship*) корабель, судно, **fishing b.** рибальське судно.

bon appétit, + смачного!

book, *n.*, книжка, книга; *v.* замовляти, замовити, **to b. a ticket** замовити квиток.

bookstore, *n.* книгарня.

boring, *adj.* нудний, нецікавий, **What a b. book!** Що за нудна книжка!

born, *pa. prpl.* народжений; + **to be b.** народитися.

borshch, *n.* борщ, **red (green, meatless) b.**, червоний (зелений, пісний) борщ, **to cook (serve) b.** варити (подавати) борщ.

both, *pron., m.* 1) обидва + *N. pl.*, **b. students** обидва студенти; *f.* обидві + *N. pl.*, **b. girls** обидві дівчини.; 2) і той, і інший; один з другим; **b. ... and ...** як ..., так і ...; **b. my dad and mom** як тато, так і мама.

bottle, *n.* пляшка, **a b. of milk** пляшка молока.

boulevard, *n.* бульвар + *G. of name*, **Shevchenko b.** бульвар Шевченка.

box, *n.* коробка, **b. of candies** коробка цукерок.

boy, *n.* 1) хлопець, **Who is this b.?** Що це за хлопець? 2) (*son*) син.

boyfriend, *n.* хлопець, **Meet Yarema, my b.** Знайомтеся, це Ярема, мій хлопець.

bread, *n.* хліб, **loaf of b.** буханка хліба, **slice of b.** скибка хліба.

break, *n.* 1) перерва, **during the b.** під час перерви; 2) розрив, **b. with the past** розрив з минулим; **Christmas b.** Різдвяні вакації (*at school*), Різдвяна відпустка (*at work*); *v., refl.* 1) ламатися, **The car broke down.** Авто зламалося.; 2) (*of a mechanism*) псуватися, **The clock broke, can you fix it?** Годинник зіпсувався, ти можеш відремонтувати його?; 3) (*of wire, rope, relationship*) рватися, **The connection often -s.** Зв'язок часто рветься.; *tran.* 4) ламати, **He broke his arm.** Він зламав собі руку.; 5) псувати, **I broke the washing machine.** Я зіпсував пральну машину.; 6) рвати, **We broke contact two years ago.** Ми порвали контакти два роки тому.

breakfast, *n.* сніданок, **for b.** на сніданок, **to have b.** снідати.

bring, *v.* 1) (*on foot*) приносити + *A.*, **He always -s flowers home.** Він завжди приносить додому квіти.; 2) (*by a vehicle*) привозити + *A.*, **What did she b. from Chernivtsi?** Що вона привезла з Чернівців?

broad, *adj.* широкий, **b. plan** загальний план; + **in b. daylight** серед білої днини.

bronchitis, *n.* бронхіт, **chronic (severe) b.** хронічний (гострий) бронхіт, **She has had b. for a week.** У неї вже тиждень бронхіт.

broth, *n.* юшка, бульйон, *Gal.* роціл, **She never uses concentrates to make b.** Вона ніколи не користується концентратом щоб варити юшку.

café

brother, *n.* брат, **elder (younger) b.** старший (молодший) брат, **Твій старший б. Олег** виявляється добрим оповідачем. **Your elder brother Oleh** turns out to be a good storyteller.; + *excl.* **oh b.!** ой, людоньки! or ой, леле!

brother-in-law, *n.* швагер.

brown, *adj.* 1) брунатний, коричневий, **Він любить носити костюми -ого кольору.** **He likes to wear suits of brown color;** 2) (*eyes*) карий, **b. eyes** карі очі; **light b. hair** русе волосся; 3) (*suntanned*) засмаглий, **b. face** засмагле обличчя.

brush, *n.* 1) щітка, **tooth b.** зубна щітка; 2) **paint b.** пензель; *v.* чистити, **He -es his teeth twice a day.** Він чистить зуби двічі на день.

buckwheat, *n.* гречка; *adj.* гречаний.

build, *v.* будувати, **They want to b. their own house.** Вони хочуть збудувати власний будинок.

building, *n.* 1) будинок, корпус (*of university*), **This is the only old b. on the street.** Це єдиний старий будинок на вулиці.; 2) (*process of construction*) будівництво, **The b. of the bridge will end next week.** Будівництво мосту закінчиться наступного тижня.

burn, *v.* 1) *intr.* горіти, **Stone does not b.** Камінь не горить; 2) *tran.* палити, **He -ed all documents.** Він спалив усі документи.; 3) *refl.* (*burn oneself*) опікатися, отримувати опік; *n.* опік, **severe b.** сильний опік.

bus, *n.* автобус, **b. station** автостанція, (*big*) автовокзал, **b. stop** автобусна зупинка, **b. ticket** квиток на автобус; **to take a b.** сідати на автобус.

business, *n.* бізнес, справа, **I am here on b.** Я тут у справах; **do b. with sb** вести справи з + *I.*; + **He means b.** Він не жартує; + **mind your own b.** не пхай носа до чужого проса!; + **none of your b.** не твоя справа; *adj.* діловий, **b. trip** відрядження, ділова поїздка.

businessman, *n.* бізнесмен.

businesswoman, *n.* бізнесменка, **Jane is a real b. now.** Тепер Джейн справжня бізнесменка.

busy, *adj.* зайнятий, **I was b. all day.** Я був зайнятий цілий день., **The line is b.** Телефон зайнятий.

but, *conj.* 1) (*however*) але, проте, **He will help, b. not today.** Він допоможе, але не сьогодні.; 2) (*in contrast*) а, not ... **b. ...** не ..., а ..., **It was not my brother b. me.** Це був не брат, а я.; 3) зате, проте, **Maria is small b. Oksana is tall.** Марія низька, зате Оксана висока.; (*to express surprise, anger, etc.*) але, **b. why!** але чому!

butter, *n.* масло, **b. milk** маслянка, сиротини, **fresh b.** свіже масло, **peanut b.** арахісове масло.

buy, *v.* купувати + *A.*, **To b. a bicycle one needs money.** Щоб купити велосипед треба гроші.

buyer, *n.* покупець, **I need to find a b. for the house.** Мені треба знайти покупця на хату.

C

cabbage, *n.* капуста, *c. rolls* голубці (*Ukr. national dish*), *c. salad* салат із капусти.

café, *n.* кав'ярня, кафе, *Gal.* каварня, **This is our favorite c.** Це наша улюблена кав'ярня.

call

call, *v.* 1) (*cry out*) кликати, **He is -ing you.** Він вас кличе.; **+ be -ed** зватися, називатися; 2) (*by phone*) дзвонити; **Can you c. me later?** Можеш подзвонити мені пізніше?; 3) (*give a name*) називати + *A.* + *I.*, **They -ed their son Ivan.** Вони назвали сина Іваном.; 4) (*to address*) називати + *A.* + *I.*, **Please c. me Sashko.** Будь ласка, називайте мене Сашком.; 5) (*fig. consider*) вважати + *A.* + *I.*, рахувати + *A.* + *за* + *A.*, **I'd like to c. him a friend.** Я хотів би вважати його другом.; 6) *intr.* (*to visit*) заходити до + *G.*, приходити, **We'll c. around tomorrow.** Ми заїдемо завтра.; 6) *c.* **for** (*on foot*) заходити по + *A.*, (*by vehicle*) заїжджати по + *A.*, **C. for us around 7 o'clock.** Заїдть (заїдтьте) по нас біля сьомої години.; 7) *c.* **off** скасовувати, **We -ed the meeting off.** Ми скасували зустріч.; *c.* **attention** звертати увагу на + *A.*; **+ c. a spade a spade** називати речі своїми іменами; *n.* 1) (*phone c.*) дзвінок; 2) (*appeal*) заклик до + *G.*, *c.* **for action** заклик до дії; 3) (*vocation*) покликання.

camera, *n.* (*for still pictures*) фотоапарат; (*for movies*) кінокамера.

can, *mod. v.* могли, вміти; **I c. do it.** Я можу це зробити.; **He c. read Italian.** Він вміє читати італійською.; **cannot but ...** не могли не + *inf.*, **I cannot but think of him.** Я не можу не думати про нього.

Canada, *n.* Канада, **in C.** у Канаді, **to C.** до Канади.

Canadian, *n., m.* канадець, *var.* канадієць; *f.* канадка, *var.* канадійка; *adj.* канадський, *var.* канадійський.

cancel, *v.* відмінити, **I am not going to c. the party because of the weather.** Я не думаю відмінити вечірку через погоду.; 2) скасовувати, **We need to c. our hotel reservation right away.** Треба негайно скасувати наше замовлення в готелі.; 3) анулювати, **He called the bank to c. the check.** Він подзвонив до банку, щоб анулювати чек.

candy, *n.* цукерка, **These candies are delicious.** Ці цукерки смачні.

capital, *n.* 1) (*city*) столиця, **Kyiv is the c. of Ukraine.** Київ – столиця України.; 2) (*wealth*) капітал; 3) (*letter*) велика літера, **This word is written in capitals.** Це слово треба писати з великої літери.

car, *n.* 1) (*automobile*) автомобіль, авто, машина, *colloq.* автівка; **by c.** автомобілем, *автом.*; **c. wash** автомийка; **drive a c.** їздити *автом.*; 2) (*train*) вагон, **sleeping c.** спальний вагон.

card, *n.* 1) картка, листівка, **birthday c.** листівка на день народження; **business c.** візитівка; **credit c.** кредитна картка; 2) (*playing card*) карта, **deck of -s** колода карт; **play -s** грати у карти.

Carpathians, the, *n., pl.* Карпати, **in the C.** у Карпатах, **to the C.** до Карпат.

carpet, *n.* килим; *fig.* **red c.** урочиста зустріч.

carry, *v.* (*on foot*) *multi.* носити, **He likes to c. money in his pocket.** Він любить носити гроші в кишені.; *unt.* нести, **What is it you are -ing?** Що це ти несеш?; *c.* **on** продовжувати.

cash *n.* готівка, **pay in c.** платити готівкою; **c. desk** каса; *v.* (*cash a check*) грошовлювати, **I'll c. the check as soon as possible.** Я грошовлю чек якнайшвидше.

cashier, *n.* касир.

cash-register, *n.* каса.

cat, *n., m.* кіт, *f.* кішка.

chemistry

catch, *v.* 1) (*intercept*) ловити + *A.*, **A cat caught a mouse.** Кіт зловив мишу.; 2) (*seize*) хапати, **He caught her by the arm.** Він схопив її за руку.; 3) (*bus, train*) встигати на + *A.*, сидати на + *A.*, **Pavlo needs to c. an evening train.** Павлові треба встигнути на вечірній поїзд.; 4) *c.*, **a cold** перестудитися, **He caught a nasty cold.** Він дуже перестудився.

cathedral, *n.* собор, *Gal.* катедро, **St. Sophia C.** Софійський Собор.

celebrate, *v.* святкувати; *від-* + *A.*, **to c. an anniversary (jubilee)** святкувати річницю (ювілей).

cell phone, *n.* мобільний (телефон), *colloq.* мобілка; стільниковий (телефон).

cent, *n.* цент.

center, *n.* центр, *var.* центер, **in the c.** у центрі, **city c.** середмістя.

central, *adj.* центральний, **c. station** центральний вокзал.

certain, *adj.* 1) упевнений, **to be c. of sth** бути впевненим у + *L.*; 2) (*some*) певний, один, якийсь.

certainly, *adv.* звичайно, звісно, певна річ.

chain, *n.* 1) ланцюг, **c. of gold** золотий ланцюжок; 2) (*of restaurants or stores*) мережа, **supermarket c.** мережа супермаркетів.

chair, *n.* 1) стілець, крісло, **There were three -s in the room.** В кімнаті було три стільці.; 2) (*chair person*) голова, **He was the committee c.** Він був головою комітету.; 3) (*professorship*) *m.* завідувач *or f.* завідувачка кафедри.

chance, *n.* 1) шанс, *often in pl.*, **He has a good c. to find a job here.** Він має добрі шанси знайти тут працю.; 2) випадок, **by c.** випадково, **+ by any c.** часом не ..., *бува не...*, **Do you speak Ukrainian by any c.?** Ви часом не розмовляєте українською.; 3) (*opportunity*) можливість, нагода, **Give me a c. to explain.** Дайте мені нагоду пояснити.; **+ no c.** жодних шансів.

change, *n.* 1) зміна (*of weather, etc.*); 2) здача, **small c.** дріб'язок; *v.* 1) *tran.* міняти + *A.*, змінювати + *A.*, **Can we c. the date of departure?** Ми можемо змінити дату від'їзду?; 2) *tran.* (*trains, buses, planes*) пересідати, **We c. in Paris.** Ми пересідаємо у Парижі.; 3) *refl.* мінятися, змінюватися, **He hasn't -ed at all.** Він зовсім не змінився.

cheap *adj.* 1) дешевий, **I found a c. apartment.** Я знайшов дешеву квартиру.; 2) (*stingy*) скупий, **He is too c. to buy her a present.** Він надто скупий, щоб купити їй подарунок.; **+ cheapskate** скнара.

check, *v.* перевіряти; **Did you c. the car?** Ти перевіряв авто?; **to c. into** (*at hotel*) поселитися до + *G.*; **c. out** (*of hotel*) виселитися з + *G.*, **You are to c. out by noon.** Ви маєте виселитися до полудня.; *n.* чек, **personal c.** персональний чек.

cheek, *n.* щока, **rosy -s** рожеві щоки.

cheese, *n.* сир *or* твердий сир; **cottage c.** сир.

chemist, *n.* хімік, *var.* хемік, **He studies to be a c.** Він вчиться на хіміка.

chemistry, *n.* хімія, *var.* хемія, **His major is c.** Він спеціалізується із хімії.

cherry

cherry *n.* 1) (*sour*) вишня; 2) (*sweet*) черешня; 3) (*træ*) вишня, черешня; *adj.* (*sour*) вишневий, *c.* juice вишневий сік.

chicken *n.* 1) курка; 2) (*young*) курча; 3) (*meat*) курятина; *c.* Kyiv котлета по-київськи; *adj.* курячий, *c.* meat куряче м'ясо, *c.* soup куряча юшка.

child *n.* дитина, дитя, *pl.* діти, **Whose c. is it?** Чия це дитина?, **from a c.** з дитинства; **+** **with c.** вагітна.

China *n.* Китай, **in C.** у Китаї, **to C.** до Китаю.

Chinese *n., m.* китаєць, *f.* китайка; *adj.* китайський.

choice *n.* вибір, **good (wide) c.** добрий (широкий) вибір, **I have no c.** Я не маю вибору; **of one's c.** за власним вибором.

choose *v.* 1) вибирати + *A.*, **She always ~s the wine.** Вона завжди вибирає вино.; **+** **There's little to c. from.** Тут нема з чого вибирати.; 2) (*decide*) вирішувати, **We chose to stay home.** Ми вирішили лишитися вдома.

Christmas *n.* Різдво; **a Merry C.!** Веселого Різдва!, *relig. cliché* Христос рождається!; *colloq.* Коляда; *adj.* різдвяний, **C. break (holidays)** різдвяні вакації (свята).

church *n.* церква; **to go to c.** ходити до церкви.

cinema *n.* 1) (*industry*) кінематограф, **Ukrainian c.** український кінематограф; 2) (*movie theater*) кінотеатр, *var. colloq.* кіно.

citizen *n., m.* громадянин, *f.* громадянка.

city *n.* місто, *c.* center середмістя, цент(е)р міста, *c.* hall міська рада.

class *n.* 1) клас, *var.* кліса, **all ~es of society** всі класи суспільства; **high c. service** обслуговування високого класу; 2) (*in school*) заняття, **We were late for c.** Ми спізнилися на заняття.; 3) (*course in discipline*) курс, **Last year she took a c. in art history.** Минулого року вона слухала курс з історії мистецтва.

clean *v.* 1) (*house*) прибирати (tidy up), **We c. the apartment every Saturday.** Ми прибираємо квартиру щосуботи.; 2) (*teeth, clothes*) чистити, **I need to c. the suit.** Мені треба почистити костюм.; 3) (*person*) мити, **They ~ed him up for the surgery.** Його помили для операції.; *adj.* 1) чистий, *c.* shirt чиста сорочка; 2) (*of person*) охайний, **He is always so c.** Він завжди такий охайний.

clear *adj.* 1) ясний, **It's quite c. that ...** Цілком ясно, що ...; 2) (*wafer, glass*) прозорий, **clean and c. water** чиста і прозора вода.; **+** **c. as day** ясно як білий день; *v.* 1) *tran.* (*of objects*) очищувати, **We ~ed the garden of leaves.** Ми очистили сад від листя.

climate *n.* клімат, підсоння, **temperate c.** помірний клімат.

clock *n.* годинник, **around the c.** цілодобово, без перерви; **by the c.** за годинником; **~wise** за годинниковою стрілкою; **counterclockwise** проти годинникової стрілки.

close *v. tran.* закривати, зачиняти; **C. the window, please.** Закрийте вікно, будь ласка.; 2) *intr.* закриватися, зачинятися, **Watch out, the doors are ~ing!** Обережно, двері зачиняються!; *adj.* близький; *c.* (*friend*) relative близький (приятель) родич; *adv.* близько (від) + *G.*, неподалік (від) + *G.*, **He lives c. to the sea.** Він живе неподалік від моря.

company

clothes *n.* одяг, **summer (winter) c.** літній (зимовий) одяг, **We need to buy some winter c.** Треба купити щось із зимового одягу.

coast *n.* берег, узбережжя, **on the sea c.** на березі моря.

coat *n.* пальто, **warm c.** тепле пальто, **fur c.** шуба.

coffee *n.* кава, **strong (black) c.** міцна (чорна) кава; **c. with milk** кава з молоком.

cold *adj.* холодний, **It's c. outside.** Надворі холодно.; **+** **as c. as ice** холодний як крига; *Gal.* зимний, *c.* look зимний погляд; *n.* 1) холод, **winter c.** зимовий холод; 2) (*ailment*) перестуда, **to catch a (bad) c.** (дуже) перестудитися.

colleague *n.* коле́га, **Mykola is my good c.** Мико́ла – мій добрий коле́га.

collect *v.* 1) збирати + *A.*, **Jane ~ed the students' essays.** Джейн збрала студентські есеї.; 2) (*art, stamps, etc.*) збирати + *A.*, колекціонувати, **She ~s old postcards.** Вона збирає (колекціонує) старі поштівки.

collection *n.* збірка, колекція, *c.* of poetry (prose) збірка поезії (прози), *art c.* збірка мистецтва, **a large Ukrainian art c.** велика збірка українського мистецтва.

collector *n.* колекціонер, *art c.* колекціонер мистецтва.

color *n.* 1) колір, **He likes bright ~s.** Йому подобаються яскраві кольори; 2) (*often in pl.*) барва; *adj.* кольоровий, *a c.* picture кольорова фотографія; *v.* фарбувати; *c.* sth green фарбувати у зелений колір.

come *v.* 1) (*on foot or of a taxi, bus or train*) приходити, **He came for dinner.** Він прийшов на вечерю, **Has the bus already c.?** Автобус уже прийшов (приїхав)?; 2) (*by vehicle*) приїжджати, **Our guests are ~ing from Paris.** Наші гості приїжджають із Парижа.; 3) (*of event, day*) наставати, **Summer has c.** Настало літо.; 4) (*be available or sold*) бути; **Butterflies c. big and small.** Метелики бувають великі й малі.; **+** **c. again?** як? *or* що ви сказали?; **+** **c. what may** що би не сталося; **+** **how c.** як це так, що ..., **How c. she did it alone?** Як це так, що вона зробила це сама?; *c.* across натрапляти на + *A.*, знаходити + *A.*, **We always c. across something new in his novels.** Ми завжди натрапляємо на (or знаходимо) щось нове в його романах.; *c.* down with захворіти на + *A.*, **He came down with a flu.** Він захворів на грип.; *c.* from походити з + *G.*, **She ~s from an old Kyivan family.** Вона походить із старої київської родини.; **+** **c. on!** (*encouragement*) нумо! *or* давай!; *c.* out 1) (*become known*) виявлятися, **It ~s out that she has never been to Yalta.** Виявляється, вона ніколи не була в Ялті.; 2) (*to result*) *intr.* виходити з + *G.*, **Nothing good will c. out of it.** З цього нічого доброго не вийде.; 3) (*be released*) виходити, **The magazine ~s out once a week.** Журнал виходить раз на тиждень.

comfortable *adj.* 1) (*physically*) зручний, *c.* chair зручне крісло; 2) (*mentally*) затишний, *c.* room затишна кімната.

common *adj.* 1) спільний, загальний; *c.* people прості люди; *c.* sense здоровий глузд; 2) (*typical*) типовий, поширений, **This is a c. Ukrainian name.** Це типово українське ім'я.

company *n.* 1) компанія, **motor c.** автомобільна компанія; 2) товариство; 3) (*theater*) трупа, **The theater has an entirely new c.** Театр має цілком нову трупу.

compartment

compartment, *n.*, *indecl.* купе, **car c.** купе вагону, **cozy (comfortable) c.** затишне (комфортне) купе, **third-class c.** плацкартне купе.

complete, *adj.* 1) повний, **Here's a c. list.** Ось повний список.; 2) цілковитий, **c. surprise** цілковита несподіванка, *v. tran.* закінчувати, **He just -d his studies.** Він щойно закінчив навчання.

completely, *adv.* цілком, **I am c. calm.** Я цілком спокійний.; геть **He has c. aged.** Він геть постарів.

complicated, *adj.* складний, важкий, **c. problem** складна проблема.

complication, *n.* ускладнення, **Cough is a typical c. after a flu.** Кашель - це типове ускладнення після грипу.

compliment, *n.* комплімент, **to pay a c.** робити + *D.* комплімент, **He always pays his wife -s.** Він завжди робить жінці компліменти.; **to fish for -s** набиватися на компліменти.

computer, *n.* комп'ютер, **PC** персональний комп'ютер.; *adj.* комп'ютерний, **c. network** комп'ютерна мережа, **c. virus** комп'ютерний вірус.

comrade, *n.* товариш, приятель.

concern, *v.* **to be -ed** журитися, **don't be -ed** *sg.* не журися; *pl.* не журіться; **as far as ... is -ed** що стосується + *G.*, **to ...**, **As far as the lecture is -ed I won't be able to come.** Що стосується лекції, то я не зможу прийти.

concerning, *prep.* щодо + *G.*, **c. your request** щодо вашого прохання.

concert, *n.* концерт, *rozsl.* **at a c.** на концерті; *dir.* **to a c.** на концерт.

conference, *n.* конференція, **international c.** міжнародна конференція, **to come for a c.** прихати на конференцію.

congratulate, *v.* вітати, поздоровляти.

consider, *v.* 1) вважати, **I c. him too young.** Я вважаю, що він надто молодий; 2) розглядати (*an offer*), **We'll c. your idea.** Ми розглянемо вашу ідею.

considerable, *adj.* значний, помітний.

considerably, *adv.* значно, помітно, **I feel c. better.** Мені значно краще.

consist, *v.* 1) **c. of** складатися з + *G.*, **Our journey -s of three parts.** Наша подорож складається із трьох частин.; 2) **c. in** полягати в + *L.* **Our help -s in giving them advice.** Наша допомога полягає в тому, щоб радити їм.

consult, *v.* 1) (*seek advice*) радитися з + *I.*, консультуватися з + *I.*, **You should c. a physician.** Вам треба порадитися (проконсультуватися) із лікарем.; 2) (*a dictionary*) перевірити + *A.* за словником, **I -ed the word in a dictionary.** Я перевіряв це слово за словником.

contemporary, *adj.* сучасний, **c. society** сучасне суспільство; *n.*, *m.* сучасник, *f.* сучасниця, **She was Shevchenko's c.** Вона була сучасницею Шевченка.

continue, *v.* 1) *tran.* продовжувати, **He -ed to speak for another half hour.** Він продовжував говорити ще пів години.; 2) *intr.* тривати, **The film -ed for two hours.** Фільм тривав дві години.

court

contrary, *adj.* протилежний, **I am of a c. opinion.** Я протилежної думки.; **on the c.** навпаки, **c. to** усупереч + *D.*, **C. to our plans we were four hours late.** Усупереч нашим планам ми спізнилися на чотири години.

convenient, *adj.* зручний, **We met at a mutually c. time.** Ми зустрілися у взаємно зручний час.; **to be c.** влаштовувати + *A.*, **I hope the place is c. for you.** Сподіваюся, що це місце вас влаштовує.

conversation, *n.* розмова, **I had an interesting c. with my colleague.** Я мав цікаву розмову із колегою.

cook, *v.* 1) *tran.* варити, готувати + *A.*, **I can teach you to c. borsch.** Я можу навчити вас варити борщ.; 2) *intr.* варитися, **What's that -ing?** Що це там вариться? *n.*, *m.* кухар, *f.* кухарка.

cool, *adj.* 1) прохолодний, **The morning was c.** Ранок був прохолодним; 2) (*reserved*) стриманий, **He was polite and c.** Він був чемним і стриманим.; 3) (*hip*) класний, **She is a c. girl.** Вона класна дівчина.; **to c.!** Чудово! or Супер!

copeck, *n.* копійка, **One hryvnia consists of a hundred -s.** Одна гривня складається зі ста копійок.; **one c.**, одна копійка, **two (three, four) -s.** дві (три, чотири) копійки, **five (and more) -s** п'ять копійок.

corner, *n.* 1) (*of room*) куток, **in a c.** у кутку; 2) (*of street, table*) пік, **We are supposed to meet on this street c.** Ми маємо зустрітися на цьому розі вулиці.

correct, *v.* виправляти; **to c. a mistake** виправити помилку; (*adjust*) корегувати; *adj.* 1) правильний, **c. answer** правильна відповідь; 2) (*proper*) коректний, **He is always so c.** Він завжди такий коректний.; **politically c.** політично коректний.

correctly *adv.* правильно.

correspond, *v.* 1) (*write letters*) листуватися, **We -ed for two years.** Ми листувалися два роки.; 2) (*to match*) відповідати + *D.*, **Ukrainian letters on the keyboard mostly c. to Latin.** Українські літери на клавіатурі здебільшого відповідають латинським.

corridor, *n.* коридор.

Cossack, *n.* козак, *adj.* козацький.

cost, *v.* коштувати + *A.*, **The postcard -s one hryvnia.** Поштівка коштує одну гривню.; **How much does it c.?** Скільки це коштує?

count, *v.* рахувати, **He -ed up his money.** Він порахував гроші.; **c. to + G.** рахувати до, **C. to ten.** Порахуй до десяти.; **c. for** критувати, важити, **His opinion -s for a lot.** Його думка багато важить.; **c. on** покладатися на + *A.*, розраховувати на + *A.*, **You can c. on me.** Ви можете покладатися на мене; *n.* лік, рахунок.

country, *n.* країна; **to this c.** наша країна, **in this c.** у нашій країні or у нас в країні; (*provinces*) село, **in the c.** на селі, **I grew up in the country.** Я виріс на селі.

couple, *n.* пара + *G. pl.*, **a c. of days** пара днів, **a married c.** подружжя.

course, *n.*, курс, **Ukrainian literature c.** курс з української літератури; **c. of treatment** курс лікування; **to c.** звичайно, певна річ.

court, *n.* 1) (*of law*) суд, **go to c.** звертатися до суду; 2) (*royal*) двір.

courtyard

courtyard, *n.* двір, подвір'я, **in the c.** у дворі, на подвір'ї, **There was an old linden in our c.** У нашому дворі росла стара липа.

cousin, *n.* двоюрідний брат, кузин; *f.* двоюрідна сестра, кузина.

cow, *n.* корова; + **till the -s come home** до третіх півнів.

Crimea, the, *n.* (*peninsula washed by the Black Sea*) Крим, **in the C.** у Криму, **to the C.** до Криму.

Crimean, *adj.* кримський.

cross, *v., tran.* 1) (*traverse*) пересікати; 2) (*on foot*) переходити + *A.*, **We need to c. the street.** Треба перейти (*or* пересікти) вулицю; 3) (*by car*) переїжджати, **We -ed the whole country.** Ми переїхали (*or* пересікли) всю країну; 4) (*by boat*) перепливати, **It's impossible to c. the river here.** Тут неможливо перепливати (*or* пересікти) річку; 5) (*by plane*) перелітати; 6) *intr.* перехрещуватися, пересікатися; **All roads c. in Kyiv.** Всі дороги перехрещуються у Києві; *n.* 1) хрест, **He wears a golden c. on his neck.** Він носить золотий хрест на шії.; 2) (*a mark*) хрестик, **In place of signature he put a c.** Замість підпису він поставив хрестик; *adj.* сердитий, **to be c. with sb** сердитися на + *A.*, гніватися на + *A.*, **Are you still c. with him?** Ви ще гніваєтеся на нього?

cry, *v.* 1) (*weep*) плакати, **to c. tears of joy** плакати від щастя; 2) (*shout*) кричати, **He cried for help.** Він кричав по допомогу.; *n.* крик, **c. for help** крик по допомогу.

cucumber, *n.* огірок, **c. salad** салат з огірків.

cuisine, *n.* кухня, **Ukrainian c.** українська кухня.

culture, *n.* культура, **pop-c.** поп-культура, **folk c.** народна культура.

cup, *n.* 1) чашка, філджанка; 2) (*in sports*) кубок; **World C.** кубок світу.

cupboard, *n.* шафка, буфет, мисник, **kitchen c.** кухонна шафка.

currency, *n.* валюта, **c. exchange** обмін валюти, **c. rate** курс валюти; **Where can one change c.?** Де можна поміняти валюту?

customer, *n.* клієнт, **c. service** обслуговування клієнтів.

cut, *v.* 1) різати, **I c. my finger.** Я порізав собі пальця.; 2) (*slice*) краяти, нарізати, **He c. some bread and cheese.** Він накрояв (нарізав) хліба і сиру.; 3) **c. off** відрізати, відтинати, 4) **c. out** вирізати, витинати, **I c. this photo out of a newspaper.** Я вирізав цю світліну із газети.; 5) (*reduce*) скорочувати, зменшувати, **We need to c. the rent.** Нам треба скоротити (зменшити) плату за житло.; 6) (*stop*) зупиняти, припиняти, **The company c. the sales of its products.** Компанія зупинила (припинила) продаж своїх продуктів; + **c. a deal** домовлятися, **They finally c. a deal.** Вони нарешті домовилися.; **c. sb/sth short** перебити, **He c. me short.** Він перебив мене. *n.* поріз, **a bad c.** сильний поріз.

D

dad, *n.* тато, **Their d. gave them the money.** Їхній тато дав їм гроші.

delete

daily *adj.* щоденний, **d. news** щоденні новини; **d. life** побут; *n.* (*newspaper*) щоденна газета, щоденник; *adv.* щодня, кожного дня.

dairy *n.* (*produce*) молокопродукти, молочні продукти; *adj.* молочний, **d. store** молочна крамниця, **d. department** молочний відділ.

dance, *n.* 1) танець, **My favorite d. is salsa.** Мій улюблений танець - сальса.; 2) (*social event*) *only pl.* танці, **They met at a d.** Вони познайомилися на танцях.; *v.* танцювати, **He likes to d. the tango.** Він любить танцювати танго.

dark, *adj.* 1) темний, **d. night** темна ніч; 2) (*of eyes*) чорний, **d. eyes** чорні очі, **He has d. eyes** У нього чорні очі.; 3) (*of skin*) смуглявий; 4) (*in compound colors*) темно-..., **d. blue (red)** темно-синій (темно-червоний); 5) (*evil*) чорний, **d. deeds** чорні справи; *n.* 1) темрява, **in the d.** у темряві; 2) (*nightfall*) смерк, присмерк, **We need to be back before the d.** Нам треба повернутися до смерку.

date, *n.* 1) дата, **d. of birth (death)** дата народження (смерти), **d. of arrival (departure)** дата приїзду (від'їзду); 2) число, **What d. is it today?** Яке сьогодні число?; 3) побачення, **I have a d. with him.** Я маю з ним побачення.; + **to d.** до сих пір; *v.* 1) датувати, **This painting is hard to d.** Цю картину важко датувати.; 2) (*mark the date*) ставити дату у + *L.*, **He forgot to d. the letter.** Він забув поставити дату у листі.; 3) (*go out with*) зустрічатися з + *I.*, **He have -d her one month.** Він зустрічався з нею місяць.

daughter, *n.* дочка, (*affectionate or informal*) донька.

daughter-in-law, *n.* невістка.

day, *n.* день, **all d.** весь день, **all d. long** цілісний день; **the d. after tomorrow** післязавтра, **the d. before yesterday** позавчора, **d. and night** цілодобово; **d. off** вихідний день; **every d.** щодня, **from d. one** із самого початку; **one (some) d.** колись, одного дня; **to this d.** до сих пір, до сьогоднішнього дня; **week d.** будній день; **working d.** робочий день; **They work a seven-hour d.** У них семигодинний робочий день.

deal, *n.*, **a great d. of** багато + *G.*; **It's a deal!** Домовилися!

dear, *adj.* 1) любий, дорогий; **d. friends!** любі друзі!; 2) (*expensive*) дорогий, **This gift is too d. I can't accept it.** Цей подарунок надто дорогий, я не можу прийняти його.

death, *n.* смерть, **natural (premature, sudden, violent) d.** природна (передчасна, нагла, насильницька) смерть; + **to die a natural d.** померти своєю смертю.

debt, *n.* борг, заборгованість; **to return a d.** повертати борг.

December, *n.* грудень, **in D.** у грудні, **He is supposed to arrive on D. 5.** Він має приїхати п'ятого грудня.

decide, *v., tran., A. or inf.* вирішувати, *fam.* надумати, **He -d to give her a call.** Він вирішив (*fam.* надумав) подзвонити їй.

deep, *adj.* 1) глибокий, **This river is d.** Ця річка глибока.; 2) (*to indicate depth*) завглибшки, **The pit is three meters d.** Яма три метри завглибшки.

delete, *v.* стирати; **I -d the whole message.** Я стер все повідомлення.

deliberate

deliberate, *adj.* 1) (*done on purpose*) навмісний; 2) (*careful*) ретельний.

deliberately, *adv.* (*intentionally*) навмісно, **He did it d.** Він зробив це навмісно.

delicious, *adj.* смачний, добрий.

delight, *n.* захоплення, приємність, **with d.** із захопленням; *v.* захоплювати, викликати захоплення у + *G.*; **♦ I'd be ~ed** із великою присмістю.

delightful, *adj.* чудовий, захопливий, захоплюючий.

dentist, *n.* зубний лікар, дантист.

depart, *v.* 1) (*of bus, train*) відходити, відбувати; **The train ~s in five minutes.** Потяг відходить за п'ять хвилин.; 2) від'їжджати, **We d. in a hour.** Ми від'їжджасмо за годину.; 3) (*deviate*) відходити від + *G.*, відхилятися від + *G.*, **He ~ed from the subject of the discussion.** Він відійшов (відхилився) від теми дискусії.

department, *n.* 1) відділ, **dairy d.** молочний відділ, **d. store** універсам; 2) (*at university*) факультет, **D. of Ukrainian Language** факультет української мови; 3) *colloq.* (*area of expertise*) парафія, **Fashion is not my d.** Мода – не моя парафія.

departure, *n.* (*train*) від'їзд, **day of d.** день від'їзду; (*plane*) відліт, *Gal.* відлет, **The d. of our flight (bus, train) was delayed.** Відліт нашого рейсу відклали.

describe, *v.* описувати, **He ~d the man in detail.** Він детально описав цього чоловіка.

description, *n.* опис, **detailed d.** докладний опис.

desk, *n.* письмовий стіл, *Gal.* бюрок; **a pupil's d.** парт.

Desna, *n.* (*left tributary of the Dnipro*) Десна, **on the D.** на Десні, **along the D.** Десною or по Десні.

dial, *v.* (*a number*) набирати номер; **♦ You've ~ed the wrong number.** Ви набрали неправильний номер.; **d. sb up** набирати + *A.*

diarrhea, *n.* пронос, *colloq.* швидка Настя.

dictionary, *n.* словник, **English-Ukrainian d.** англо-український словник.

die, *v.* умирати, помирати на + *A.*, **He ~d of cancer.** Він помер на рак(а).

difference, *n.* різниця, відмінність.

different, *adj.* 1) (*unlike*) інший, інакший, **It's a d. matter.** Це інша справа.; відмінний, **My plan is d. from theirs.** Мій план відмінний від їхнього.; 2) (*distinct*) окремий, **Those were two d. groups of people.** Це були дві окремі групи людей.; **In d. ways** по-різному; **♦ to be d. from** відрізнятися від + *G.*

differently, *adv.* інакше, по-іншому, іншим чином, **We need to do it d.** Нам треба зробити це інакше.

difficult, *adj.* важкий, тяжкий, складний, **It's a d. matter.** Це складна справа.

dine, *v.* вечеряти; **d. out** вечеряти в ресторані (*in restaurant*) or вечеряти в гостях (*at sb's home*).

dining room, *n.* їдальня, вітальня.

dinner, *n.* вечеря, **for d.** на вечерю; **to have d.** вечеряти.

door

direct, *adj.* прямиий, **d. train (flight, bus)** all translated as прямиий рейс.

director, *n.* 1) директор, керівник; 2) (*film*) режисер, кінорежисер.

dirt, *n.* бруд, грязь.

dirty, *adj.* брудний, грязний; **♦ d. play** брудна (*нечесна*) гра.

discount, *n.* знижка, **at a (great) d.** за (великою) знижкою, **to offer ~s for** пропонувати знижки на + *A.*; *v.* знижувати ціну; *adj.* **~ed price** знижена ціна.

discuss, *v.* обговорювати, дискутувати, **We already ~ed this.** Ми вже обговорювали це.

discussion, *n.* дискусія, обговорення.

dish, *n.* 1) *fig.* страва, **first d.** перша страва; **for the first d.** на першу (страву); 2) (*plate*) тарілка; **to wash the ~es** мити посуд.

distance, *n.* відстань, дистанція.

Dnipro, *n.* (*main river in Ukraine*) Дніпро, **on the D.** на Дніпрі, **along the D.** Дніпром or по Дніпру.

do, *v.* 1) *tran.* робити, **What are you ~ing here?** Що ти тут робиш? **♦ Well done!** молодець!; 2) *intr.* працювати, **What does he do (for a living)?** Ким він працює?; **♦ That will d.** Досить.; 3) *intr.* **d. away with** покінчити з + *I.*, **We quickly did away with the problem.** Ми швидко покінчили із цією проблемою.; **d. without** обходитися, **I can't d. without some help.** Я не можу обійтися без допомоги.; 4) (*auxiliary verb in general questions*) чи; *hiba* (*expresses incredulity*) **D. you smoke?** Чи ви палите? **Did he see it?** Чи він бачив це?; 5) (*tags in all disjunctive questions*) чи не так? or правда ж?; **You live in Kyiv, don't you?** Ви живете в Києві, чи не так? (*правда ж?*); **She told you, didn't she?** Воно сказала вам, чи не так? 6) (*for emphasis*) справді, дійсно, таки, **He ~es speak Italian.** Він справді (дійсно, таки) говорить італійською.; 7) (*in positive imperative*) та ... вже, ж ... вже, нумо, **D. show me!** Та покажи вже мені! or **Покажи ж мені вже!** or **Нумо, покажи мені!**; **♦ have ... to d. with** мати відношення до + *G.*, **We have nothing to d. with this matter.** Ми не маємо ніякого відношення до цієї справи.; **♦ it isn't done ...** не випадає or не прийнято, **It isn't done to come without a present to a birthday party.** Не випадає (не прийнято) приходити без подарунка на день народження.; **♦ it won't do** з цього нічого не вийде; **♦ no, you don't!** навіть не думай(те)!; **♦ That ~es it.** Це вже занадто.

doctor, *n.* 1) (*physician*) лікар, **I need to see a d.** Мені треба до лікаря.; 2) (*title*) доктор, **He is not Mr. but Dr. Khanenko now.** Він тепер не пан, а доктор Ханенко.

dog, *n.* пес, собака; **♦ d.'s life** собача доля; **to go to the ~s** сходити на пси.

dollar, *n.* долар, **to exchange ~s for hryvnias** міняти долари на гривні.; *adj.* доларовий, **d. exchange rate** курс долара.

Donbas, *n.* Донбас (region of southeastern Ukraine comprising modern Donetsk and Luhansk provinces), **to D.** на Донбас, **in D.** у (на) Донбасі.

door, *n.* *only pl.* двері, **at the d.** при вході, **Tickets will be sold at the d.** Квитки продаватимуть при вході.; **out of ~s** надворі, на повітрі, на вулиці, **The children spend much time out of ~s.** Діти проводять багато часу надворі (or на повітрі).

dormitory

dormitory, *n.* гуртожиток, **in a d.** у гуртожитку, **university d.** університетський гуртожиток.

doubt, *v.* сумніватися у + *L.* or що + *clause*, **They d. her honesty.** Вони сумніваються у її чесності.; **I don't d. it is the case.** Я не сумніваюся, що це так.; *n.* сумнів; **beyond d.** поза сумнівом; **without a d.** без сумніву.

down, *adv., posn.* вниз, *dir.* вниз.

downtown, *n.* середмістя, центр міста, **This building is right d.** Цей будинок просто у середмісті.

draw, *v.* 1) малювати, **She ~s really well.** Вона дуже добре малює.; 2) (*technical*) креслити, **He quickly drew a plan of the room.** Він швидко накреслив план кімнати.; 3) (*pull*) тягнути, **The horses d. a wagon.** Коні тянуть віз.

drawing, *n.* 1) малюнок; 2) (*technical*) креслення.

dream, *n.* 1) мрія, **cherished d.** заповітна мрія; 2) сон, **I had a wonderful d.** Я бачив чудовий сон. *v.* мріяти про + *A.*, **They d. of a trip to Rome.** Вони мріють про подорож до Риму.

dress, *v.* 1) *tran.* одягати, убирати + *A.* + *у* + *A.*, **He ~ed his son in a new suit.** Він одягнув (убрав) сина у новий костюм.; 2) *intr.* одягатися, убиратися, **He ~ed and went out.** Він одягнувся (убрався) і вийшов.; *n.* 1) сукня, плаття, **She bought a fashionable d.** Вона купила модну сукню.; 2) вбрання, одяг, **an expensive d.** дороге вбрання, **traditional d.** традиційне вбрання.

drink, *v.* 1) *tran.* пити, **I like to d. spring water.** Я люблю пити джерельну воду.; 2) *intr.* (*alcohol*) пити, **She doesn't d. or smoke.** Вона не п'є і не курить.; 3) *intr.* (*taste*) питися, **This wine ~s very well.** Це вино дуже добре п'ється.; + *d.* and *drive* пити за кермом, **I don't d. and drive.** Я не п'ю за кермом.; + *d.* to sb's health пити за честь здоров'я, **We drank to the hosts' health.** Ми випили за здоров'я господарів.; *n.* 1) напій, **There were food and ~s on the table.** На столі була їжа і напої.; 2) **to have a d. of sth** напитися + *G.*, **He had a d. of tea.** Він напився чаю.

drive, *v.* 1) *tran. multi.* їздити, *uni.* (хати + *I.*, **She ~s an old car.** Вона їздить старим авто.; 2) *multi.* водити, *uni.* вести + *A.*, **I d. the car carefully.** Я воджу авто обережно.; 3) *tran.* (*transport sb by a vehicle*) *multi.* возити, *uni.* везти, **He ~s his son to school.** Він возить сина до школи.; 4) (*d. to a point*) відвезити, **I can d. you home.** Я можу відвезти вас додому.; 5) *intr. multi.* їздити, *uni.* (хати), **I learned to d. a year ago.** Я навчився їздити рік тому.; + (*hint*) **to d.** at хотіти сказати, **What he is ~ing at.** Що він хоче сказати.; **to go for a d.** їздити на прогулянку.

driver, *n.* водій, шофер; **taxi d.** таксист, *f.* таксистка.

drug, *n.* *only pl.* ліки, медикаменти; (*narcotic*) наркотики; **do ~s** зловживати наркотиками.

drugstore, *n.* аптека.

dull, *adj.* 1) нудний, нецікавий, **It was a d. talk.** Це була нецікава лекція.; 2) (*blunt*) тупий, **d. knife** тупий ніж; 3) (*of weather*) похмурий; 4) (*of sound*) глухий; 5) (*stupid*) тупий.

during, *prep.*, протязом + *G.*, на протязі + *G.*; **d. the year** протязом року; під час + *G.*, **He heard a strange sound d. the conversation.** Він чув дивний звук під час розмови.

DVD, *n.* комп'ютер-диск, компактний диск.

DVD-player, *n.* програвач ДВД.

either

E

each, *adj.* кожний, *var.* кожен, **E. photo was black and white.** Кожна світлина була чорно-біла.; *e. of ...* кожен з + *G.*, **E. of them knew this town.** Кожен з них знав це місто.; + *e. and every* кожнісінький, **E. and every visitor took pictures of the castle.** Кожнісінький відвідувач сфотографував замок.

ear, *n.* вухо *var.* ухо; + **be up to one's ~s in ...** бути по самі вуха у + *L.* ..., **I am up to my ~s in work.** Я по самі вуха у роботі.

early, *adj.* ранній, *e. strawberries* ранні полуниці; **I am an e. riser.** Я рано встаю.; **They had an e. dinner.** Вони рано пообідали.; *adv.* рано, **He comes to work e.** Він приходить на працю рано.; + **An e. bird catches the worm.** Хто рано встає, тому Бог дає.

earn, *v.* заробляти, **How much does he e.?** Скільки він заробляє? **to e. a living** заробляти на життя.

earth, *n.* 1) (*soil*) земля; 2) (*planet*) (planet) **E.** (планета) Земля, 3) (*the world*) світ, земля, **on e.** на землі; + **nowhere on e.** ніде на світі.

east, *n.* схід, **in the e.** на сході, **to the e. of** на схід від + *G.*, **He lives to the e. of Lviv.** Він живе на схід від Львова.; *adj.* східний; *adv.* на схід, у східному напрямку, **We drove e.** Ми поїхали на схід.

Easter, *n.* Великдень, **for E.** на Великдень. *adj.* великодній, **E. holidays** великодні свята.

eastern, *adj.* східний, *e. part of town* східна частина міста.

easy, *adj.* 1) легкий, *e. task* легке завдання, 2) (*of manners*) невимушений; **It's e. to ...** (с) легко + *inf.*, **It's e. to sit around and wait.** Легко сидіти і чекати.; + **easier said than done** легше сказати, ніж зробити; *excl.* *e.!* помалу!

eat, *v.*, *tran.* їсти, **I ate a sandwich.** Я з'їв бутерброд.; *e. in* їсти вдома, *e. out* їсти в ресторані *or* поза домом.

economist, *n.* економіст, **work as an e.** працювати економістом.

education, *n.* освіта, **secondary (higher) e.** середня (вища) освіта, **to get an e.** отримати освіту.

egg, *n.* яйце, **hard-boiled e.** круте яйце.

eight, *card.* 1) вісім + *G. pl.*, *e. months* вісім місяців; 2) (*of animate or paired nouns*) восьмеро + *G. pl.*, *e. men (doors)* восьмеро чоловіків (дверей); 3) (*of time by clock*) восьма (година), **at e. o'clock** о восьмій (годині); *n.* вісімка, **He was among the first e.** Він був у першій вісімці.

eighteen, *card.* вісімнадцять + *G. pl.*, *e. hryvnias* вісімнадцять гривень; 2) *coll.* вісімнадцятеро (*with anim. and paired nouns*) + *G. pl.*, *e. Poles* вісімнадцятеро поляків; *n.* вісімнадцятка.

eighteenth, *ord.* 1) вісімнадцятий, *e. day* вісімнадцятий день; *n.* (одна) вісімнадцята.

eighty, *card.* вісімдесят + *G. pl.*, *e. kopeks* вісімдесят копійок.

either, *adv.* також, теж, **I don't like beer e.** Я також не люблю пиво.; *e. of them* хтось із них, **I'll tell you if e. of them calls.** Я скажу вам, якщо хтось із них подзвонить.; *e. way* у кожному разі; *conj.* *e. ... or*, або..., або..., **He can e. buy or rent a car.** Він може або купити, або найняти авто.

elder

elder, *adj.* старший, **e. sister** старша сестра.

eldest, *adj.* найстарший.

elevator, *n.* ліфт. **There's no e. in the building.** У цьому будинку немає ліфта.

eleven, *card.* 1) одинадцять + *G. pl.*, **e. sentences** одинадцять речень; 2) (*of animate or paired nouns*) одинадцяттеро + *G. pl.*, **e. horses** одинадцяттеро коней; 3) (*of time by clock*) одинадцята (година), **at e. o'clock** об одинадцятій (годині); *n.* одинадцятка **The first e. was clearly in the lead.** Перша одинадцятка цілком ясно вела перед.

else, *adv.* ще, у додаток. **What e. do you need?** Що ще вам треба?; **Is anyone e. coming along?** Чи ще хтось іде з нами?

e-mail, *n.* електронна пошта; *slang* мило; **e. address** електронна адреса, **e. account** електронний рахунок.

embassy, *n.* посольство, амбасада, **US Embassy in Kyiv** амбасада США в Києві; **Peter turned to his e. for help.** Пітер звернувся до свого посольства по допомогу.

empty, *adj.* порожній, пустий; ♦ **e. promise** порожня обіцянка; ♦ **on an e. stomach** на порожній шлунок; *v.* опорожнити, **He emptied the drawer.** Він опорожнив шухляду.

end, *v.* 1) *tran.* кінчати, закінчувати, **We ~ed the discussion late.** Ми (за)кінчили дискусію пізно.; 2) *intr.* кінчатися, **The vacation ~s sooner or later.** Вакації закінчуються рано чи пізно.; *n.* кінець, **from beginning to e.** від початку до кінця; ♦ **the e. of the world** кінець світу; ♦ **in the e.** в решті решт; ♦ **make (both) ~s meet** зводити кінці з кінцями; ♦ **to no e.** безмежно, безмірно.

engineer, *n.* інженер, **He studies to become an e.** Він вчиться на інженера.

England, *n.* Англія, **We spent a week in E.** Ми провели тиждень в Англії.

English, *adj.* англійський; (*language*) англійська мова; *n., m.* англієць, *f.* англійка, **She is E.** Вона англійка.

enough, *adv.* 1) досить, **He is rich e.** Він досить багатий.; достатньо, **We did more than e.** Ми зробили більш, ніж достатньо.; 2) *god!* + *pf. inf.*, **e. of your complaints!** *god!* скаржитися!; *excl.* **e.!** досить! *or colloq.* *god!* вжел!; 3) (*for emphasis*) як не ..., але, **Strangely e., he apologized.** Як не дивно, але він перепросив.

enter, *v.* входити до + *G. or v* + *A.*, **He ~ed the room.** Він увійшов до кімнати.; заходити до + *G. or v* + *A.*, **He ~ed the building quietly.** Він тихо зайшов до будинку (*or* у будинок).

entire, *adj.* весь, цілий; **e. world** весь світ.

entirely, *adv.* 1) цілком, **I want to do sth e. new.** Я хочу зробити щось цілком нове.; 2) (*solely*) лише, винятково, **The group was made up e. of students.** Група складалася винятково із студентів.; 3) зовсім, геть, **We are of an e. different opinion.** Ми зовсім (геть) іншої думки.

entitle, *v.* називати, давати назву, **to be ~d** називатися, мати назву, **The film is ~d Joy.** Фільм називається «Радість».

entrance, *n.* вхід, **We are to meet by the e.** Ми маємо зустрітися біля входу.

exactly

especially, *adv.* 1) (*in particular*) особливо, **He likes meat, e. pork.** Він любить м'ясо, особливо свинину.; 2) (*specifically*) спеціально, **I ordered the dish e. for you.** Я замовив цю страву спеціально для вас.; 3) (*very much*) дуже, **We don't e. understand baseball.** Ми не дуже розуміємо бейсбол.

essay, *n.* есей, (*school essay*) твір, **to write an e.** писати есей (твір); **He was supposed to write an e. for his Ukrainian literature course.** Він мав написати твір для курсу з української літератури.

Europe, *n.* Європа, *var.* Європа.

European, *adj.* європейський, *var.* європейський; *n., m.* європєць, *var.* європєць, *f.* європейка, *var.* європейка.

even, *adv.* навіть, **E. children know it.** Навіть діти знають це.; **He e. speaks Chinese.** Він навіть говорить китайською.; **e. as ...** в той час, як...; **e. if ...** навіть якщо...; **e. so** тим не менше; **e. though** незважаючи на + *A.*; *adj.* 1) рівний, **Her teeth are all e.** Її зуби всі рівні.; 2) (*of numbers*) парний, **Four is an e. number.** Чотири – це парне число.

evening, *n.* вечір, **good e.!** добрий вечір!; **in the e.** увечері.

event, *n.* 1) (*occurrence*) подія, **international e.** міжнародна подія; 2) захід, *Gal.* імпреза, **Our e. gathered a lot of people.** Наша імпреза зібрала багато людей.; 3) (*occasion*) випадок; ♦ **in any e.** у кожному разі; **in that e.** в такому разі (випадку).

ever, *adv.* 1) коли-небудь, **Did you e. work there?** Чи ти коли-небудь працював там?; 2) (*in neg. sentence*) ніколи, **I don't e. do it.** Я ніколи не роблю цього.; 3) (*always*) завжди, **He is e. so neat.** Він завжди такий охайний.; **e. since** з тих пір, як ..., **They haven't seen each other e. since he moved.** Вони не бачилися з тих пір, як він переїхав.; **for e.** назавжди; 4) (*with comparative*) дедалі, щораз, **This road becomes e. more difficult.** Ця дорога стає дедалі важчою.

every, *adj.* 1) кожний, *var.* кожен; (*with indications of time in G.*), **e. hour** кожної години, **e. day** кожного дня, **e. month** кожного місяця, **e. now and then** час від часу, **e. other** щодругий, **e. time** кожного разу, щоразу, **e. year** кожного року; 2) (*repetition*) що + *A.*, кожні, **e. twenty minutes** що (*or* кожні) двадцять хвилин; 3) (*all*) всі, **I have e. reason to think so.** Я маю всі причини так думати.

everybody, *pron.* усі, **We need to write e. about this.** Треба написати всім про це.

everyone, *pron.* усі, **E. knows this fact.** Усі знають цей факт.

everything, *pron.* усе, **She read e. she could find.** Вона прочитала все, що могла знайти.; ♦ **how's e.?** як справи?

everywhere, *adv.* скрізь, **The tree grows e.** Це дерево росте скрізь.; ♦ **e. else** у всіх інших + *L. pl.* **The style of architecture can be found e. in Europe.** Цей стиль архітектури можна знайти у всіх інших країнах Європи.

exact, *adj.* точний, докладний; **e. copy** точна копія, **e. description** докладний опис; **e. science** точна наука.

exactly, *adv.* 1) (*of time, sum of money*) рівно, **It costs e. five hryvnias.** Це коштує рівно п'ять гривень.; 2) (*emphasis*) саме, **E. who did it?** Хто саме зробив це? 3) (*emph. yes*) власне! *or* а саме!; **not e.** не зовсім, **This is not e. true.** Це не зовсім правда.

examination

examination, *n.* 1) (test) іспит, екзамен, **to pass an e.** скласти іспит; **to take an e.** складати іспит; 2) (medical) огляд, обстеження, **have a medical e.** проходити медичне обстеження; **He had his general medical e. at least once a year.** Він проходив загальне медичне обстеження принаймні раз на рік.

example, *n.* 1) приклад, зразок, **This building is a typical e. of baroque.** Цей будинок - типовий приклад барока.; **for e.** наприклад.

excellent, *adj.* відмінний, чудовий, досконалий, **It's an e. ideal** Це чудова ідея.

except, *prep.* крім + *G.*, **Everyone e. Ivan saw the film.** Усі крім Івана бачили цей фільм.; за винятком + *G.*, **We visited all important cities e. Lviv.** Ми побували у всіх важливих містах за винятком Львова.

exchange, *n.* обмін; **currency e.** обмін валюти; **e. of ... for ...** обмін + *G.*, + на + *A.*, **e. of money for services** обмін грошей на послуги; **in e. for ...** в обмін за + *A.* *v.* міняти, обмінювати + *A.* + на + *A.*, **to e. dollars for hryvnias** міняти долари на гривні.

excursion, *n.* екскурсія; **e. around town** екскурсія містом, **e. to** екскурсія до + *G.*

excuse, *v.* вибачати, **e. me** вибачте, даруйте, *Gal.* перепрошую; пробачати; *n.* 1) (justification) виправдання, **This is no e. for rudeness.** Це не виправдання грубості.; 2) (reason) причина, **What's the e. for your absence?** Яка причина вашої відсутності?; 3) (pretext) привід, **He needs an e. to cancel the party.** Йому потрібен привід, щоб відмінити вечірку.; **under the e. of ...** під приводом + *G.*

exercise, *n.* вправа, *var.* управа.

exhibition, *n.* виставка; **at an e.** на виставці; **art e.** виставка мистецтва.

exit, *n.* 1) вихід, **no e.** виходу немає; 2) (on highway) виїзд, **e. 23** двадцять третій виїзд.

expect, *v.* 1) сподіватися + *A.*, **We e. the situation to improve.** Ми сподіваємося, що ситуація покращиться.; 2) (of weather) очікувати, **Nasty weather is -ed.** Очікується погана погода.

expensive, *adj.* дорогий, **This hotel is too e. for me.** Цей готель надто дорогий для мене.

experienced, *adj.* досвідчений, **e. instructor** (collector, lawyer, physician) досвідчений викладач (колекціонер, юрист, лікар).

expert, *n.* фахівець, експерт, спеціаліст з + *G.*; **e. in physics** фахівець з фізики; **e. opinion** думка фахівця.

explain, *v.* пояснювати + *A.* + *D.*; **Can you e. this to us?** Можете пояснити це нам?

explanation, *n.* пояснення, **His e. was clear.** Його пояснення було ясним.

expression, *n.* 1) (of face) вираз, **She had a happy e. on her face.** Вона мала радісний вираз на обличчі.; 2) (verbal) вислів, вираз, **This is a colloquial e.** Це розмовний вислів (вираз).

eye, *n.* око, *pl.* очі, **dark (brown) -s** чорні (карі) очі; **close one's -s to ...** заплющувати очі на + *A.*, **He closed his -s to the truth.** Він заплющив очі на правду.

father-in-law

F

face, *n.* 1) обличчя, **She has an intelligent f.** У неї розумне обличчя.; **to one's f. ... D.** + в очі, **He told it straight to her f.** Він сказав їй просто в очі.; 2) (of a clock) циферблат; *v.* (look out to) виходити на + *A.*, **My window -s the street.** Моє вікно виходить на вулицю.

fact, *n.* факт, **f. of life** факт життя, **in f.** насправді, **Uncle Vasyl is in f. his cousin.** Дядько Василь насправді його двоюрідний брат.; *conj.* **the f. that ...** те, що ..., **The f. that he never called means that he didn't like the offer.** Те, що він так і не подзвонив, значить, що пропозиція йому не сподобалася.

factory, *n.* фабрика, **at (in) a f.** на фабриці.

fall, *v.* падати, **At night the temperature -s.** Уночі температура падає; *n.* (autumn) осінь, **in the f.** восени, **last f.** минулої осени.

familiar, *adj.* знайомий, **His face seemed f.** Його обличчя здавалося знайомим.

familiarize, *v.*, **to f. oneself with** познайомитися з + *I.*, **He wants to f. himself with Ukrainian art.** Він хоче познайомитися з українським мистецтвом.

family, *n.* 1) сім'я, родина, **My f. is not very large.** Моя сім'я не дуже велика.; 2) (relation) *m.* родич, *f.* родичка, **He is close f.** Він близький родич.; **in the f. way** вагітна.

famous, *adj.* славетний, знаменитий; **be f. for ...** славитися + *I.*, **Ukrainians are f. for their hospitality.** Українці славляться гостинністю.

far, *adj.* 1) далекий, **the F. East** Далекий Схід; 2) віддалений, **a f. away village** віддалене село; *adv.* далеко; **Do you live f.?** Ви далеко живете?; **not f.** неподалік, недалеко.; **as f. as ...** (аж) до ... **We got as f. as the lake.** Ми дійшли (аж) до озера.; **as f. as sb is concerned** що стосується + *G.*, **to ...**, **As f. as the dinner is concerned, I'll cook it.** Що стосується вечері, то я її зварю.

farther, *adj.* 1) дальший, **The f. part of the house was rather dark.** Дальша частина будинку була досить темною.; 2) віддалений, **He stood in a f. part of the room.** Він стояв у віддаленій частині кімнати.; *adv.* далі, дальше, **Let's go f.** Ходімо далі.; **Robert lives a bit f.** Роберт живе трохи дальше.

fashion, *n.* мода; **to be in f.** бути в моді, **to be out of f.** бути не в моді, **This color is out of f. now.** Цей колір не в моді зараз.; **the latest f.** остання мода.

fashionable, *adj.* модний, **a f. style** модний стиль.

fast, *adj.* швидкий, бистрий, скорий, **f. food restaurant** ресторан швидкого обслуговування, **f. train** скорий поїзд; (of clock) **to be ... minutes f.** поспішати на + *A.*, **My watch is ten minutes f.** Мій годинник поспішає на десять хвилин.; *adv.* 1) швидко, **You're driving too f.** Ви занадто швидко їдете.; хутко, **Let's go, f.!** Ходімо, хутко!; 2) міцно, **I held his arm f.** Я міцно тримав його руку.

fat, *adj.* 1) товстий, грубий, гладкий, **become f.** грубувати, гладшати, товщати, **He has become rather f.** Він досить погрубшав (погладшав).; 2) жирний, **f. meat** жирне м'ясо.; *n.* жир, **There's a lot of f. in this pizza.** У цій піці багато жиру.; **animal (vegetable) f.** тваринний (рослинний) жир.

father, *n.* батько.

father-in-law, *n.* (for wife) свекор, (for husband) теща.

fatherland

fatherland, *n.* батьківщина, рідний край.

favor, *n.* послуга, ласка, **a great f.** велика послуга; **do sb a f.** робити ласку + *D.*

favorite, *adj.* улюблений, **This is their f. film.** Це їхній улюблений фільм.; *n., m.* фаворит, *f.* фаворитка **He is an absolute f.** Він абсолютний фаворит.; *m.* улюбленець, *f.* улюбленка, **Salomea was the f. of the public.** Соломія була улюбленкою публіки.

February, *n.* лютий, **in F.** у лютому.

feel, *v., tran.* відчувати + *A.*, **He felt a hand on his shoulder.** Він відчув руку на плечі.; *refl.* (*feel oneself*) почуватися; **How do you feel?** Як ви почуваетесь?; почуватися + *I.*, **He ~s happy.** Він почуваеться щасливим.

festival, *n.* фестиваль, **at f.** на фестивалі, **film f.** кінофестиваль, **art f.** фестиваль мистецтв.

fetch, *v.* приносити.

fever, *n.* гарячка, температура, **He's got a (high) f.** У нього (висока) температура.

few, *adj.* кілька + *G.*, **I have a f. books for you.** Я маю кілька книжок для вас.; небагато + *G.*, **f. people responded.** Небагато людей відповіло.; *pron.* мало хто, **F. came to her lecture.** Мало хто прийшов на її лекцію.; **no fewer than** не менш, ніж ..., щонайменше.

fiancé, *n., m.* наречений.

fiancée, *n., f.* наречена.

field, *n.* 1) *prpe.* **f. of rye** житнє поле, **soccer f.** футбольне поле; 2) (*sphere*) галузь, царина, **f. of biology** галузь біології.

fifteen, *card.* 1) п'ятнадцять + *G. pl.*, **f. cents** п'ятнадцять центів; 2) *coll.* п'ятнадцятеро (*with anim. and paired nouns*) + *G. pl.*, **f. students** п'ятнадцятеро студентів.; *n.* п'ятнадцятка.

fifth, *ord.* п'ятий, **every f. person** щоп'ята особа *or* кожна п'ята особа; + **the f. column** п'ята колона; *n.* (одна) п'ята, **three ~s** три п'яті (п'ятих).

fifty, *card.* п'ятдесят + *G. pl.*, **f. degrees** п'ятдесят градусів; *n.* п'ятдесятка.

film, *n.* фільм, кінокартина, картина, **feature (short, documentary, full-length, animation) f.** художній (короткометражний, документальний, повнометражний, мультиплікаційний) фільм; *v.* знімати фільм, фільмувати.

final, *adj.* 1) останній, **Sunday is the f. day of the week.** Неділя – останній день тижня.; 2) остаточний, **This is my f. word.** Це моє остаточне слово.

finally, *adv.* нарешті, **He f. responded to me.** Він нарешті відповів мені.

find, *v.* 1) знаходити, **He found her in the library.** Він знайшов її в бібліотеці.; 2) (*discover*) виявляти, **They found that there were no vacancies in the restaurant.** Вони виявили, що в ресторані не було вільних місць.; 3) **f. out** дізнаватися про + *A.*, **We never found out what happened.** Ми так і не дізналися, що сталося.

fine, *adj.* 1) хороший, **John is a f. person.** Джон – хороша людина.; 2) добрий, **I like f. wines.** Я люблю добрі вина.; 3) гарний, **Marko is a f. friend.** Марко – гарний друг.; 4) (*day, weather*) чудовий, **What a f. day!** Що за чудовий день!; 5) (*of sand, etc.*) дрібний, **f. sand** дрібний пісок; *n.* (*penalty*) штраф.

football

finger, *n.* палець; + **give sb the f.** показувати + *D.* дулю.

finish, *v.* 1) *tran.* закінчувати + *A.*, **When will you finally f. work?** Коли ти нарешті закінчиш роботу?; 2) *intr.* закінчуватися, **The play will soon f.** П'єса скоро закінчиться.; *n.* кінець, фініш, **The game was interesting from start to f.** Гра була цікавою від початку до кінця.

fire, *n.* 1) вогонь, *var.* огонь; **to be on f.** горіти; 2) (*of building*) пожежа, **There was a f. in the building.** У будинку була пожежа.

firm, *n.* фірма, **He works for a legal f.** Він працює у юридичній фірмі.; *adj.* 1) твердий, **f. surface** тверда поверхня; 2) (*strong*) міцний, **She is of f. health.** Вона має міцне здоров'я.

first, *ord.* перший, **at f. sight** на перший погляд, **for the f. time.** уперше; + **love at f. sight** кохання з першого погляду.; *adv.* спочатку, **F. tell me where you obtained the document.** Спочатку скажи мені, де ти дістав (дістала) цей документ.; + **f. and foremost** насамперед; + **at f.** спочатку; + **f. of all** перш за все.

fish, *n.* риба, **F. is my favorite food.** Риба – моя улюблена їжа.; *v.* ловити рибу, рибалити; **~ing** рибалка, **to go ~ing** ходити на рибалку, **They have not gone fishing together for two years.** Вони не ходили разом на рибалку два роки.; + **to f. for compliments** напрошуватися на компліменти.

fitness club, *n.* спортклуб; (*gym*) спортзала.

five, *card.* 1) п'ять + *G. pl.*, **f. years** п'ять років; 2) (*of animate or paired nouns*) п'ятеро + *G. pl.*, **f. friends (pants)** п'ятеро друзів (штанив); 3) (*of time by clock*) п'ята (година), **at f. o'clock** о п'ятій (годині); *n.* п'ятірка, **Participants entered in ~s.** Учасники заходили по п'ять (п'ятеро).

five hundred, *card.* п'ятсот + *G. pl.*, **f. h. dollars** п'ятсот доларів.

floor, *n.* 1) підлога, **The cup fell on the f.** Філіжанка впала на підлогу.; 2) (*story*) поверх, **on the first f.** на першому поверсі; 3) (*of sea*) дно, **on the sea f.** на дні моря; + **to give (have) the f.** давати (мати) слово.

flower, *n.* квітка, *pl.* квіти, **She always buys ~s.** Вона завжди купує квіти.; *v.* цвісти, квітнути, **Lilac ~s in May.** Бузок цвіте у травні.

flu, *n.* грип, **go down with the f.** захворіти на грип, злягти з грипом.

fluently, *adv.* вільно, плінно, **He speaks Ukrainian f.** Він вільно говорить українською.

fly, *v., multi.* літати, **Earlier Taras often flew to Odessa for the weekend.** Раніше Тарас часто літав до Одеси на вихідні.; *uni.* летіти, **We're ~ing to London on Monday.** Ми летимо до Лондона у понеділок.; *n.* (*insect*) муха.

folk, *adj.* народний, **f. song** народна пісня.

food, *n.* їжа, **baby f.** дитяче харчування, **cat (dog) f.** їжа для котів (собак).

foot, *n.* ступня, нога; + **on f.** пішки.

football, *n.* 1) (*a ball for playing*) футбольний м'яч; 2) (*American*) американський футбол; **play f.** грати в американський футбол.

for

for, *prep.* 1) для + G., **f. guests** для гостей, **I did it f. you.** Я зробив це для вас.; 2) (*in favor of*) за + A., **Everybody was f. reforms.** Всі були за реформи.; 3) (*duration*), *time designator in A. or* протягом + G., **We worked f. one day.** Ми працювали одну добу (or протягом однієї доби).; 4) (*destination*) до + G., **I'm leaving f. Chernihiv.** Я їду до Чернігова.; 5) (*target moment in future*) на + A., **assignment f. Monday** завдання на понеділок; 6) (*price*) за + A., **I bought the book f. one hryvnia.** Я купив цю книжку за одну гривню.; 7) (*reason*) з + G., **He was crying f. joy.** Він плакав з радості.; 8) (*object*) по + A., **She sent Ihor f. milk.** Вона послала Ігоря по молоко.

foreign, *adj.* 1) чужий, чужоземний; іноземний **f. language** чужа (іноземна) мова; **f. press** міжнародна преса; 2) (*unknown*) незнайомий, **This expression seems f. to me.** Цей вислів здається мені незнайомим.

forest, *n.* ліс, **in a f. y** лісі.

forever, *adv.* 1) завжди, назавжди, **I am f. grateful for your help.** Я вам назавжди вдячний за допомогу.; 2) (*all the time*) без кінця, без перестанку, без перерви.

forget, *v.* забувати + A., **Maria never ~s to call.** Марія ніколи не забуває подзвонити.

fork, *n.* 1) виделка; 2) (*in the road*) роздоріжжя, розвилка; *v.* (*of road*) розходитися.

former, *adj.* колишній, **She is my f. wife.** Вона моя колишня дружина.

fortunately, *adv.* на щастя, **F., he had enough money on him.** На щастя, він мав із собою достатньо грошей.

forty, *card.* 1) сорок, **There are f. names on the list.** У списку сорок імен.; 2) **the forties** сорокові роки.

four, *card.* 1) чотири, **f. seasons of the year** чотири пори року; 2) (*of animate or paired nouns*) четверо, **f. boys (spectacles)** четверо хлопців (окулярів); 3) (*of time by clock*) четверта (година), **at f. o'clock** о четвертій (годині).

four hundred, *card.* чотириста + G. *pl.*, **f. h. grams** чотириста грамів; *n.* чотири сотні.

fourteen, *card.* 1) чотирнадцять + G. *pl.*, **f. dollars** чотирнадцять доларів; 2) *coll.* чотирнадцятеро (*with anim. and paired nouns*) + G. *pl.*, **f. girls** чотирнадцятеро дівчат; *n.* чотирнадцятка.

fourth, *ord.* четвертий, **f. dimension** четвертий вимір; *n.* чверть, четвертина, четверта, **two ~s** дві чверті (четвертини, четверті).

France, *n.* Франція, **F. is known for its fine cuisine.** Франція відома своєю чудовою кухнею.

free, *adj.* вільний, **He is a f. man.** Він вільна людина.; **f. time** дозвілля, **What do you like to do in your f. time?** Що ти любиш робити на дозвіллі?; **f. of charge** безкоштовний, безоплатний, безплатний.

freedom, *n.* воля, свобода, **f. of choice** свобода вибору, **f. of expression** свобода слова.

French, *adj.* французький; *n., m.* француз, *f.* французка.

frequent, *adj.* частий, **f. visits** часті візити; *v.* часто відвідувати + A., навідуватися до + G., **Roman ~s this bar.** Роман учащає до цього бару.

frequently, *adv.* часто, **We f. see each other.** Ми часто бачимося.

gallery

fresh, *adj.* 1) (*air*) свіжий, **F. air is the best pleasure.** Чисте повітря – найкраща насолода.; 2) (*water*) прісний.

fridge, *n.* холодильник.

friend, *n., m.* друг, *pl.* друзі, *f.* подруга; *m.* приятель; *f.* приятелька; **best f.** найкращий друг, найкраща подруга.

from, *prep.* (*origin*) з (із, зі) + G., **f. Kyiv** з Києва; (*from a person*) від + G., **this is f. my uncle** це від мого дядька; (*time, space limits*) **f. ... to ...** від + G. до + G., **f. Tuesday to Friday** від вівторка до п'ятниці; **She is an expert in many fields f. history to sociology.** Вона фахівець у багатьох галузях - від історії до соціології.

front, *n.* перед, (*of building*) фасад, **The f. of the museum was painted yellow.** Фасад музею був пофарбований жовтим кольором.; **in f. of** перед + I., **in f. of the building** перед будинком.

frozen, *adj.* заморожений, **f. food** заморожені продукти.

fruit, *n.* фрукт, **f. and vegetables** фрукти й городина; плід; *adj.* фруктовий, **f. juice** фруктовий сік.

full, *adj.* 1) повний, **The hall was f. of people.** Зала була повна людей.; **Write your f. name.** Напишіть ваше прізвище, ім'я та по батькові.; 2) сповнений + G., **The day was f. of surprises.** День був сповнений несподіванок.

fun, *n.* 1) забава; **to have f.** веселитися, присмірно проводити час, гарно бавитися, **We had a lot of f. at the party.** Ми дуже весело провели час на вечірці.; 2) (*person*) дуже присмірна людина, **Marta is a lot of f.** 3) Мартою дуже весело.; 3) (*source of pleasure*) любити, **Travelling has always been f. for us.** Ми завжди любимо подорожувати.; **to make f. of sb** жартувати з + I., **She always makes f. of him.** Вона завжди жартує з нього.

funny, *adj.* 1) смішний, **a f. story** смішна історія; кумедний, забавний, **a f. guy** кумедний (забавний) хлопець.; 2) (*strange*) дивний, **F. he didn't call.** Дивно, що він не подзвонив.; 3) (*suspicious*) не те, **He had a feeling sth was f. here.** Він відчував, що тут щось не те.

furniture, *n.* *only pl.* меблі; **f. store** меблева крамниця.

further, *adv.* далі, **What happened f. was awful.** Далі сталося щось страшне.; *adj.* (*additional*) ще, **We spoke for a f. ten minutes.** Ми поговорили ще десять хвилин.

future, *n.* 1) майбутнє, **in the (near) f. y** (близькому) майбутньому; 2) (*success*) перспективи, **He has a f. as an economist.** Він має добрі перспективи як економіст.; *adj.* майбутній, **f. wife** майбутня жінка, **f. tense** майбутній час.

G

Galicia, *n.* Галичина (*a historical land of Western Ukraine, comprising the present-day provinces of Lviv, Ternopil, and Ivano-Frankivsk*).

Galician, *adj.* галицький, **This is a typical G. expression.** Це типовий галицький вислів.; *n.* (*person of Ukrainian Galician identity*) *m.* галичанин, *f.* галичанка, **His mother is a G., therefore he himself is half G.** Його мати галичанка, тому він сам наполовину галичанин.

gallery, *n.* галерея, *also* галерея, **picture g.** картинна галерея; **shooting g.** тир.

game

game, *n.* 1) гра, *pl.* ігри, **computer g.** комп'ютерна гра, **basketball** (volley, volleyball) **g.** футбол (баскетбольна, волейбольна) гра, **Olympic** – **s** Олімпійські ігри; 2) (*hunted animal*) дичина.

garage, *n.* гараж, **to put the car in a g.** (по)ставити авто у гараж.

garden, *n.* сад, **They're somewhere in the g. now.** Вони зараз десь у саду, **botanical g.** ботанічний сад, **vegetable g.** город, **He grows cucumbers in his vegetable g.** Він вирощує огірки у своєму городі.

gas, *n.* 1) газ, **I prefer to cook with g.** Я волію варити на газі.; 2) (*gasoline*) бензин; **to get g.** заправляти авто, **We need to get g.** Нам треба заправити авто.; *adj.* газовий, **g. cooker** газова плита.

gate, *n.* брама, (*wicket gate*) хвіртка; *only pl.* ворота.

gay, *n.* (*a homosexual*) гей, гомосексуаліст; *adj.* 1) гомосексуальний, **g. marriage** одностатевий шлюб; 2) (*metu*) веселий.

general, *adj.* загальний, **g. rule** загальне правило, *in g.* взагалі; *n.* генерал.

genius, *n.* геній, *var.* г'еній, **She is a poet of g.** Вона геніяльна поетка, **He is a true g.** Він справжній геній.

gentleman, *n.* пан, добродій; *form of address* **Gentlemen!** панове!

German, *adj.* німецький; *n., m.* німець, *f.* німкеня, *var.* німка.

Germany, *n.* Німеччина, *in G.* у Німеччині, **to G.** до Німеччини.

get, *v.* 1) отримувати, діставати, брати, **Where did you g. this?** Де ти дістав (взяв) це?; 2) (*to have*) мати, **I g. the impression that he isn't against our offer.** Я маю враження, що він не проти нашої пропозиції.; 3) (*to a point*) діставатися, добиратися, потрапляти, **How can I g. to the theater?** Як можна дістатися до музею?; 4) (*on train, bus, etc.*) сідати у + *L.*, **G. on the next train.** Сідайте на наступний потяг.; 5) (*become*) ставати, **It got dark in the room.** У кімнаті стало темно.; робитися, **The water got dirty.** Вода зробилася брудною.; 6) (*understand*) розуміти, **I don't g. it.** Я не розумію цього.; **to g. acquainted with sb** познайомитися з + *L.*, **You must g. acquainted with my boyfriend.** Ти мусиш познайомитися із моїм хлопцем.; **to g. sick** захворіти на + *A.*; **g. well** видужувати.

gift, *n.* 1) подарунок, дарунок, **I got her a nice g.** Я купив їй гарний подарунок.; 2) (*talent*) дар, талант, **He has a g. for acting.** Він має дар (талант) актора.; **to look a g. horse in the mouth.** Дивитися в зуби дарованому коневі.

girl, *n.* 1) дівчина, **This school is for ~s.** Ця школа для дівчат.; 2) (*daughter*) дочка, донька, **Their little g. is three.** Їхній малій доньці три роки.; 3) (*girlfriend*) дівчина, наречена, **Do you have a g.?** Ти маєш дівчину (наречену)?

give, *v.* 1) давати, **Can you g. me some advice?** Чи ви можете дати мені пораду?; 2) (*pay*) давати, платити, **How much did he g. for the book?** Скільки він дав (заплатив) за книжку?; 3) (*convey*) переказувати, **G. her my regards.** Перекажіть їй вітання від мене.; 4) (*as gift*) дарувати, **What shall we g. him?** Що ми йому подаруємо?; **g. in** поступатися; **g. up** здаватися.

glad, *adj.* радіий, задоволений, **+ G. to meet you.** Радий, *f.* –а, познайомитися.; **g. tidings** добрі новини.

great

glass, *n.* 1) (*material*) скло, *var., colloq.* шкло, *piece of g.* шматок скла, 2) (*vessel*) склянка, *var., colloq.* шклянка; *adj.* скляний, *var., colloq.* шкляний.

glasses, *n., only pl.* окуляри, **pair of g.** пара окулярів, **to wear g.** носити окуляри.

go, *v.* 1) (*on foot*) *multi.* ходити, *uni.* йти, *var.* йти, **We'll g. to the river.** Ми підемо на річку.; 2) (*by vehicle*) *multi.* їздити, *uni.* їхати, **They went to Prague last year.** Торік вони їздили до Праги.; 3) (*leave*) йти, піти, **I have to go.** Я мушу йти.; **g. away!** іди –[ть] геть!, **g. back** повертатися; **g. by** проходити, минати, **A year went by.** Минув рік.; **g. down** зменшуватися, падати, **Tomorrow the temperature will g. down.** Завтра температура впаде.; **g. on** тривати, **The show went on for another half hour.** Вистава тривала ще пів години.; **g. out** 1) (*exit*) виходити, вийти, **He went out of the house.** Він вийшов з дому.; 2) (*of fire*) гаснути, **The fire quickly went out.** Огонь швидко згас.; **g. through** 1) переживати, **He went through a lot.** Він багато пережив.; 2) (*examine*) переглядати, **She went through all notes.** Вона переглянула всі нотатки.; **g. up** зростати, збільшуватися, **The prices g. up every year.** Ціни зростають щороку.; **be -ing to + inf.** збиратися *or* думати + *inf.*, **What are you -ing to do about it?** Що ти збираєшся (думаєш) з цим робити?; **+ G. figure!** Подумати тільки! **+ to g.** із собою, на виніс, **Do you offer food to g.?** Ви пропонуєте їжу на виніс?

God, *n.* Бог, **+ G. forbid** боронь Боже; **Oh G.!** О Боже! *or* О Господи!; **Thank G.** дяку Богу;

good, *adj.* 1) добрий, **He's a g. man.** Він добра людина.; хороший, **She's a g. expert.** Вона хороша фахівець.; 2) (*pretty*) **Hanna looks g. in this dress.** Ганна виглядає гарною в цій сукні.; 3) (*tasty*) смачний, добрий, **His cabbage rolls are g.** Його голубці смачні (добрі).; 4) (*valid*) дійсний, **The tickets are g. only for today.** Квитки дійсні тільки на сьогодні.; **+ g. heavens!** люди добрі!; **+ to be g. for** бути корисним для + *G.*, **Fresh air is g. for health.** Свіже повітря добре для здоров'я.; **g.-for-nothing** ледащо.

goodbye, *interj.* до побачення.

good evening, *interj.* добрий вечір.

good-looking, *adj.* гарний, вродливий; (*attractive*) привабливий.

good morning, *interj.* доброго ранку.

good night, *interj.* добраніч, на добраніч.

grade, *n.* 1) (*form*) клас, **He was in seventh g.** Він був у сьомому класі; 2) (*mark*) оцінка.; 3) якість, **high-g. cotton** бавовна високої якості; *v.* (*give a grade*) ставити оцінку, (*evaluate*) оцінювати.

gram, *n.* грам, **a hundred ~s** сто грамів.

grammar, *n.* граматики; *adj.* граматичний.

granddaughter, *n.* онука.

grandfather, *n.* дід, *fam.* дідусь, дідо.

grandmother, *n.* баба, *fam.* бабуся, *Gal.* бабця.

grandson, *n.* онук, *var.* внук.

gray, *adj.* сірий; (*hair*) сивий.

great, *adj.* великий, чудовий, **That's a g. idea!** Це чудова думка!

green

green, *adj.* 1) (color) зелений, + **g. with envy** зелений від заздрощів.; 2) (*unripe*) недозрілий; 3) (*ecologically*) зелений.

greet, *v.* (*say hello*) вітатися з + *l.*, **They always g. us.** Вони завжди вітаються з нами.

greeting, *n.* вітання, **birthday -s** вітання з уродинами.

groceries, *n., pl.* продукти, **buy g.** купувати продукти.

group, *n.* група, гурт, гурток, **rock g.** рок-гурт, **tourist g.** туристична група.

grow, *v.* 1) *intr.* рости, **An tree -s near my house.** Біля мого дому росте дерево.; 2) *tran.* вирощувати, **He likes to g. flowers.** Він любить вирощувати квіти.

guest, *n.* 1) гість, *pl.* гості, **g. of honor** почесний гість; 2) (*visitor*) відвідувач, клієнт; + **for -s only** тільки для відвідувачів.

guide, *n.* провідник, **g.-book** путівник + *l.*, **This is an excellent g.-book around Galicia.** Це чудовий путівник Галичиною.; *v.* *multi.* водити, *uni.* вести + *l.*, (*g. through*) проводити, **I'll gladly g. them around the old town.** Я радо поведу їх старим містом.

guitar, *n.* гітара, **to play the g.** грати на гітарі (*or* на гітару), **g. player** гітарист.

H

habit, *n.* звичка, звичай, **bad h.** погана звичка, **to get into a h.** брати собі за звичку + *impf. inf.*, **Petro got into a h. of watching every new film.** Петро взяв собі за звичку дивитися кожен новий фільм.

hair, *n.* 1) *colf.* волосся; **have a h. cut** стригтися, **I need to have a h. cut.** Мені треба постригтися.; 2) *a h.* волосина.

hair-dresser's, *n.* перукарня.

half, *n.* половина, пів, **one and a h.** півтора + *N., pl.*, **one and a half kilometers** півтора кілометри, один із половиною.

hall, *n.* зала, (*university building*) корпус, **Robinson H.** корпус Робінсона.

ham, *n.* шинка, **h. sandwich** бутерброд із шинкою.

hand, *n.* 1) рука, **by the h.** за руку; 2) (*worker*) робітник; *v.* давати, вручати, **He -ed me a glass of wine.** Він дав мені склянку вина.; *h. in* здавати, **The students -ed in their tests.** Студенти здали контрольні роботи.; + **at h.** поблизу; + **by h.** ручним способом; + **to give a h.** допомагати; + **h. in h.** пліч-о-пліч; + **-s up!** 1) (*surrender*) руки вгору!; 2) (*assent*) підійміть руку, хто ...

handkerchief, *n.* (носова) хустина, хустинка.

handout, *n.* роздаток, **All exercises are on the h.** Всі вправи на роздатку.

handsome, *adj.* гарний, вродливий, **Bohdan is young and h.** Богдан – молодий і вродливий.

hang, *v.* 1) *tran.* вішати, повісити, **You can h. your coat here.** Можете повісити пальто тут.; 2) *intr.* висіти, **The picture -s on the wall.** Картина висить на стіні.

happen, *v.* 1) ставатися, траплятися, **When did it h.?** Коли це сталося?; 2) (*with inf. as polite question*) бува не..., часом не ..., **Do you h. to know this road?** Ви бува (часом) не знаєте цієї дороги?

heat

happiness, *n.* щастя, **I wish you h.** Бажаю вам щастя.

happy, *adj.* 1) щасливий, **They're a h. family.** Вони - щаслива сім'я.; *cliché* **H. birthday!** Многая літа!; 2) (*joyous*) веселий, **He is a h. guy.** Він веселий хлопець.; 3) (*willing*) радіий, **We'll be h. to help.** Ми радо допоможемо.; 4) (*satisfied*) задоволений, **I'm quite h. with the result.** Я цілком задоволений результатом.

hard, *adj.* твердий, **The bed is too h.** Це ліжко занадто тверде.; 2) міцний, **This is a really h. safe.** Це дуже міцний сейф.; 3) тяжкий, **h. work** тяжка праця; складний, **h. problem** складна проблема.; 4) (*severe*) суворий, **Don't be so h. with the child.** Не будь таким суворим із дитиною.; **The climate here is h.** Підсоння тут суворе.; + **h. and fast rules** непорушні правила; *adv.* багато, тяжко, **He works h.** Він багато працює.

hard-working, *adj.* працюючий, старанний, **He's a h. guy.** Він працюючий хлопець.

hat, *n.* капелюх, **straw h.** бриль; **to take off a h.** знімати капелюх(а).

hate, *v.* ненавидіти, **Once Roman -ed mobile phones.** Колись Роман ненавидів мобільні телефони.; *n.* ненависть.

have, *v.* 1) (*possess*) мати, володіти + *A.*, **Yarema has a cat.** Ярема має kota.; **I h. no idea.** Я не маю поняття.; *y + G.* + бути, **Yarema has a cat,** У Яреми є кіт.; **I had a new car.** У мене було нове авто.; 2) (*mod.*) мусити, бути повинним + *inf.*, **We h. to do it.** Ми мусимо (повинні) це зробити.; + **He had it coming.** Так йому і треба.

he, *pers. pron., m.* 1) він, **He sleeps a lot.** Він багато спить.; 2) (*in compound sentences*) той, хто (що) ... **H. who is afraid always loses.** Той, хто (що) боїться, завжди програє.

head, *n.* 1) голова, **What's that on your h.?** Що це в тебе на голові?; 2) (*of cabbage*) качан, **half a h. of cabbage** пів качана капусти; 3) (*president*) голова, **h. of government** голова уряду; провідник, **h. of the local community** провідник місцевої громади; *v., tran.* (*lead*) очолювати + *A.*, **She sometimes -s their meetings.** Вона часом очолює їхні наради.

headache, *n.* біль голови, **I have a (bad) h.** (У) Мене (дуже) болить голова.

health, *n.* здоров'я, **He's of sound (poor) h.** У нього добре (кепське) здоров'я.; + **to your h.** на здоров'я!

healthy, *adj.* здоровий, **My teeth are h.** Мої зуби здорові.

hear, *v.* 1) чути + *A.*, **I h. a train.** Я чую потяг.; **Do you h. me?** Ви мене чуєте?; 2) **h. out** вислуховувати, **Can we h. him out and not interrupt?** Ми можемо вислухати його і не перебивати?

heart, *n.* 1) серце, **heartache** біль у серці; **h. attack** серцевий напад; 2) *fig.* суть, **h. of the matter** суть справи.; + **break sb's heart** розбити серце + *D.*, **He broke her h.** Він розбив їй серце.; + **by h.** напам'ять.

heat, *n.* 1) спека, жара, **h. wave** спекотна погода; 2) (*high temperature*) тепло, **The plant is OK both in h. and cold.** Рослині добре як в теплі, так і в холоді.; 3) (*in cooking*) вогонь, **Reduce the h. and cook for two hours.** Зменшіть вогонь і варіть дві години.; *v.* (*wart up*) нагрівати, **The sun hasn't -ed the sea yet.** Сонце ще не нагріло море.; (*room*) опалювати, **Now electricity -s our building.** Тепер електрика опалює наш будинок.

heavy

heavy, *adj.* 1) важкий, **To travel with h. luggage was not easy.** Подорожувати із важким багажем було нелегко.; 2) тяжкий, **h. work** тяжка робота.

height, *n.* 1) (*person*) зріст, **What's your h.?** Скільки ви на зріст? 2) (*building*) висота, **He has a fear of ~s.** Він боїться висоти.; 3) (*peak*) пік, розпал, вершина, **August is the h. of the tourist season in Yalta.** Серпень - це розпал туристичного сезону в Ялті.

hello, *n.* 1) привіт, **to say h.** вітатися; 2) (*over phone*) альо!, **H., who's this?** Альо, хто це?

help, *v.* 1) (до)помогати + *D.*, **I can h. you if you like.** Я можу (до)помогти вам, якщо хочете.; **How can I h. you?** Чим можу (до)помогти?; 2) **h. oneself** (*treat oneself*) частуватися + *I.*, **They ~ed themselves to some wine.** Вони почастувалися вином.; + **Please, h. yourself.** Будь ласка, частуйтеся.; *interj.* **H!** рятуйте!; + **So h. me God.** Боже, допоможи.; *n.* допомога, **to ask for h.** просити допомоги; + **There's no h. for it.** На це немає ради.

her, *poss. pron., f.* 1) її, **H. eyes are quite blue.** Її очі геть сині; 2) (*not translated when referring to the subject's own body part*), **Maria closed h. eyes.** Марія заплющила очі.; 3) (*referring to somebody or something related to the subject of sentence*) *m.* свій, *f.* своя, *nt.* своє, *pl.* свої, **Maria told h. husband this story.** Марія розказала цю історію своєму чоловікові.; *pers. pron., f.* 1) *A.* and *G.* її, **He loves h.** Він її кохає.; (*after prep.*) неї, **They did it without h.** Вони зробили це без неї.; 2) *D.* їй, **I gave h. a pen.** Я дав їй перо.; 3) *I.* нею, **I came with h.** Я прийшов з нею.; 4) *L.* ній, **There was a new hat on h.** На ній був новий капелюх.; 5) (*when used instead of she*) вона, **That's h.** Це вона.

here, *adv.* 1) *posn.* тут, **We are h.** Ми тут.; 2) (*dem.*) ось, це, ось це, **Here's his dad.** Ось його тато.; 3) *dir.* сюди, **Come h.** Ходіть сюди.; + **h. and h.** і там, і тут.; + **h. and there** тут і там; + **neither h., nor there** ні в тин, ні у ворота.

herself, *refl. pron., 3rd pers., f.* 1) себе, **In her dreams, she sees h. young.** У своїх мріях вона бачить себе молодою.; 2) (*for emphasis*) сама, **She h. would like to know it.** Вона сама хотіла б знати це.; 3) (*alone*) сама, **She can do it h.** Вона може зробити це сама.; 4) (*for herself*) собі, **She baked h. a cake.** Вона спекла собі торт(а).

high, *adj.* 1) високий, **a h. building** високий будинок, **h. school** середня школа; 2) (*in measurements*) заввишки, **The tree was two meters h.** Дерево було два метри заввишки.; *adv.* високо, **The castle is h. up on a mountain.** Замок стоїть високо на горі.

him, *pron.* 1) *A.* and *G.* його, **They like h.** Вони люблять його.; (*after prep.*) нього, **without h.** без нього; 2) *D.* йому, **I gave h. a pen.** Я дав йому перо.; 3) *I.* ним, **I came with h.** Я прийшов з ним.; 4) *L.* ньому, **There was a new hat on h.** На ньому був новий капелюх.; 5) (*when used instead of he*) він, **That's h.** Це він.

himself, *refl. pron., 3rd pers., m.* 1) себе, **In his dreams, he sees h. young.** У своїх мріях він бачить себе молодим.; 2) (*for emphasis*) сам, **He h., never read the book.** Він сам ніколи не читав цієї книжки.; 3) (*alone*) сам, **Borys can finish the assignment h.** Борис може закінчити завдання сам.; 4) (*for himself*) собі, **Volodia made h. an omelet.** Володя зробив собі яєшню.

his, *poss. pron., m.* 1) його, **It's h. house.** Це його хата.; 2) (*not translated when referring to the subject's own body part*), **Roman put h. foot on the chair.** Роман поклав ногу на стілець.; 3) (*referring to somebody or something related to the subject of sentence*) *m.* свій, *f.* своя, *nt.* своє, *pl.* свої, **My friend asked h. sister for help.** Мій друг попросив свою сестру допомогти.

house

historian, *n.* історик.

history, *n.* історія, **Mr. Pavliuk is an expert in h.** Пан Павлюк - фахівець з історії.

hobby, *n.* захоплення, улюблене заняття, пристрасть.

hold, *v.* 1) *tran.* тримати, **He ~s a fork.** Він тримає виделку; тримати за + *A.*, **She held his hand.** Вона тримала його за руку.; 2) *tran.* (*contain*) містити, бути на + *A.*, **The pot ~s three liters.** Каструля містить три літри.; 3) *tran.* (*a lecture*) проводити, **We'll h. a meeting next day.** Ми проведемо зустріч наступного дня.; 4) *intr.* триматися за + *A.*, **He held on tight to the handle.** Він міцно тримався за ручку.; **h. on a minute!** чекай (*pl* -те) хвилинку!

holiday, *n.* свято; ~s, відпустка, канікули, вакації; **to go on ~s** (п)іти у відпустку, **Where did you spend your ~s?** Де ви провели відпустку?; **for (on) ~s** на свята.

home, *n.* 1) дім, діма, **Where's your h.?** Де ваш дім?; **My h. is here by the Dnipro.** Моя діма тут, над Дніпром.; 2) (*family*) рід, **She is from a Galician h.** Вона із галицького роду.; *adv.* діма, удома, *colloq.* хата, **Natalia was h. all evening.** Наталя була (у)діма весь вечір.; *dir.* додому, домів, *colloq.* до хати, **I'm going h.** Я йду додому.; *adj.* 1) домашній, **h. address** домашня адреса, **h. cooking** домашня кухня; 2) національний, **h. industry** національна індустрія.

hope, *n.* надія на + *A.*, **h. for help** надія на допомогу, **vain h.** марна надія; *v.* надіятися, **We h. you come.** Надіємося, що ви прийдете.

horse, *n.* кінь, **She likes this white h.** Вона любить цього білого коня.

hospitable, *adj.* гостинний, **The Petrenkos are always so h.** Петренки завжди такі гостинні.

hospital, *n.* лікарня, шпиталь, **at a h.** у лікарні.

hospitality, *n.* гостинність, **Ukrainians are known for their h.** Українці відомі своєю гостинністю.

host, *n.* 1) господар, хазяїн, газда, **Who is the h. here?** Хто тут хазяїн?; 2) **a h. of** цілий ряд + *G.*, багато + *G.*, **I found a h. of photos.** Я знайшов цілий ряд світлин.; *v.* приймати, гостити, **Our university will be ~ing the conference.** Наш університет прийматиме конференцію.

hostess, *n.* господиня, хазяйка, *Gal.* газдиня, **Olha is a great h.** Ольга чудова господиня.

hot, *adj.* 1) гарячий, **The water was h.** Вода була гаряча.; 2) (*spicy*) гострий, **I need some h. pepper.** Мені треба гострого перцю.; *adv.* гаряче, **It's h. in here.** Тут гаряче., **I feel h.** Мені гаряче.

hotel, *n.* готель, **to book (find) a h.** замовляти (знаходити) готель.

hour, *n.* 1) година, **We spoke for two ~s.** Ми розмовляли дві години.; 2) (*period*) пора, **morning (evening) h.** ранкова (вечірня) пора.; **by the h.** по годині, **He's paid by the h.** Йому платять по годині.

house, *n.* 1) (*building*) будинок, **This is the only old h. on the street.** Це єдиний старий будинок на вулиці.; 2) (*single-family house*) хата, **My h. is right on the street corner.** Моя хата на самому розі вулиці.; 3) дім, **h. of prayer** дім молитви, **the White H.** Білий Дім; 4) (*of legislature*) палата, **the H. of Representatives (Lords, Commons)** Палата представників (лордів, громад); + **h. wine** домашнє вино; + **on the h.** за рахунок закладу, **Tonight all drinks are on the h.** Сьогодні я частую!

how

how, *adv.* як, **I know h. you do it.** Я знаю, як ти це робиш.; ♦ **H. are you?** Як справи?; ♦ **H. old is she?** Скільки їй років?; ♦ **H. come?** Як (це) так?

how many, *adv.* скільки, як багато?, **H. m. books did he bring?** Скільки книжок він приніс?

how much, *adv.* скільки, як багато?, **H. m. milk do we have?** Скільки молока ми маємо?

hryvnia, *n.* (*Ukrainian currency*) гривня, **one h.** одна гривня, **two (three, four) -s** дві (три, чотири) гривні, **five (and more) -s** п'ять гривень.

hundred, *card.* сто, **a h. and ten people (men)** сто десять чоловік (чоловіків), **over a h.** понад сто; **in the early nineteen -s** на початку тисяча дев'ястотих (років); ♦ **one h. percent** на сто відсотків, **He's one h. percent right.** Він на сто відсотків правий.; *n.* сотня, **many -s of people** багато сотень людей.

hundredth *ord.* сотий.

hungry, *adj.* голодний, **I'm h.** Я хочу їсти.; **My dog is always h.** Мій пес завжди голодний.

hurry, *v.* поспішати, спішити, квалитися, **After the show they hurried home.** Після вистави вони поспішили додому.; **h. up!** покваліся! ~теся; *n.* поспіх, **in a h., I forgot my wallet.** У поспіху я забув гаманець.; **be in a h.** поспішати, **She's never in a h.** Вона ніколи не поспішає., **What's the h.?** Навіщо поспішати?

husband, *n.* чоловік, **Meet Roman Kozak, my h.** Знайомтеся - це Роман Козак, мій чоловік.

Hutsul 1) *n.* (*native of the Carpathians*) *m.* гуцул, *f.* гуцулка, **The -s are known for their wonderful folk art.** Гуцули відомі своїм чудовим народним мистецтвом.; 2) *adj.* гуцульський, **They have a house in an old H. village.** Вони мають хату у старому гуцульському селі.

I

I, *pers. pron.* я, **I am in Kyiv now.** Я в Києві зараз.

ice cream, *n.* морозиво, **I. c. is her favorite dessert.** Морозиво - її улюблений десерт.

idea, *n.* 1) ідея, **He thinks it's a great i.** Він думає, що це чудова ідея.; 2) (*concept*) поняття; ♦ **I have no i.** Я без поняття.

ideal, *adj.* ідеальний, **i. plan** ідеальний план, **i. couple** ідеальна пара, **i. vacation** ідеальні вакації; *n.* ідеал + *G.*, **They are my i. of a happy marriage.** Вони - мій ідеал щасливого шлюбу.

i. e., conj. (*that is*) тобто.

if, *conj.* 1) (*for real condition*) якщо, *colloq.* як, коли, **I. you like, I'll stay home.** Якщо (як, коли) хочеш, я лишуся вдома.; ♦ **i. you don't mind ...** якщо ви не проти; 2) (*for unreal impossible condition*) якби, **We could have come i. they had asked us.** Ми прийшли б, якби вони попросили нас.; 3) (*whether*) чи, **They want to know i. it's true.** Вони хочуть знати, чи це правда.

ill, *adj.* хворий, **terminally i.** смертельно хворий; *colloq.* слабкий; **to fall i.** захворіти.

illness, *n.* хвороба, **Her i. was quite common.** Її хвороба була цілком звичайною.

immediately, *adv.* негайно, тут же, одразу, **I'll call you i. upon arrival.** Я подзвоню вам одразу, як приїду.

interrupt

important, *adj.* 1) важливий, **Andrukhovych is an i. writer.** Андрухович - важливий письменник.; 2) головний, **The i. thing is to find the information.** Головне знайти інформацію.; **It's not i. what you say.** Не має значення, що ви кажете.

impossible, *adj.* неможливий, **It's i. to do.** Це неможливо зробити.

in, *prep.* 1) у (в), на (*location inside a space*) + *L.*, **i. this store** у цій крамниці, **i. Cuba** на Кубі; 2) у (в) (*direction of motion*) + *A.* **He put it i. the room.** Він поставив це у кімнату.; 3) (*period of time*) за + *A.* **i. an hour** за годину; (*after a period of time*) через + *A.*, **i. one month, everything will be fine.** Через місяць все буде добре.; 4) (*at given time*) у + *L.*, **i. July** у липні, **i. 1989** у тисяча дев'ястот вісімдесят дев'ятому році.; 5) (*in a language*) *f.* of language, **i. Ukrainian** українською (мовою), **Can you write it i. English?** Ви можете написати це англійською?; ♦ **be i.** бути в моді, **Red is i. this summer.** Червоне є в моді цього літа.

include, *v.* включати + *A.*, **The program -s short films.** Програма включає короткі фільми.; **-ing** включаючи + *A.*, **The library has various books, -ing rare ones.** Бібліотека має різні книжки, включаючи рідкісні.

incorrect, *adj.* 1) неправильний, **This is an i. answer.** Це неправильна відповідь.; 2) некоректний, **politically i.** політично некоректний.

incredible, *adj.* неймовірний, невірогідний, **This is an i. story.** Це неймовірна історія.; ♦ (*to express disbelief*) **i.!** неймовірно!

indifferent, *adj.* байдужий до + *G.*, **I'm completely i. to him.** Я цілком байдужий до нього.

inexpensive, *adj.* недорогий, **His new car is i. but not at all cheap.** Його нове авто недороге, але зовсім не дешеве.

information, *n.* 1) інформація, **We have no i. about this event.** Ми не маємо інформації про цю подію.; 2) (*counter in a station*) довідкове (б'юро).

instead, *adv.* натомість, **Stop worrying, call him i.** Перестаньте журитися, подзвоніть йому натомість; *prep.* **i. of ...** замість + *G.*, **i. of me** замість мене.

instructor, *n.* 1) *m.* викладач, *f.* викладачка + *G.*, **She's our history i.** Вона наша викладачка історії.; 2) інструктор з + *G.*, **driving i.** інструктор з водіння авта.

intelligent, *adj.* розумний, **Myroslava is an i. woman.** Мирослава розумна жінка.

interest, *n.* 1) цікавість, **to look at sb with i.** дивитися з цікавістю.; 2) (*public*) інтерес, *also pl.* інтереси; **to take i. in sth.** цікавитися + *i.*; 3) (*dividend*) процент; *v.* цікавити, **Their offer -s us greatly.** Їхня пропозиція дуже цікавить нас.

interesting, *adj.* цікавий, **This is an i. book.** Це цікава книжка.

international, *adj.* міжнародний, **i. developments (news)** міжнародні події (новини), **i. politics** міжнародна політика.

Internet, *n.* інтернет, міжнародна мережа, *colloq.* інет; **on the I.** на інтернеті, *colloq.* в інеті; **via the I.** інтернетом.; *adj.* інтернетний, мережевий, **i. publication** інтернет-видання, мережеве видання.

interrupt, *v.* перебивати + *A.*, **He always -s me.** Він завжди перебиває мене.; **Don't i.!** Не перебивай! ~tel

into

into, *prep.* 1) *dir.* у (в) + A. **I. the room** у кімнату; до + G. **He went i. the building.** Він увійшов до будинку.; 2) **to translate i. Ukrainian** перекладати + I. українською (мовою); 3) (*turn into*) на + A., **The snow turned i. water.** Сніг перетворився на воду.; 4) (*math. division*) на + A., **Four i. two equals two.** Чотири поділити на два дорівнює два.; 5) **be i. захоплюватися + I.**; **She is i. our cuisine.** Вона захоплюється нашою кухнею.

introduce, *v.* представляти + A. + D. sb to sb; **allow me to i. дозвольте представити; знайомити A. з + I.** **He -ed me to her.** Він познайомив мене з нею.

invitation, *n.* запрошення, **at the i.** на запрошення, **to extend an i. to ...** запрошити + A.; **by i. only** тільки на запрошення.

invite, *v.* запрошувати, **I want to i. you to my place.** Хочу запросити вас до себе.

is, *v., pres., 3rd pers. sg.* є (or is usually omitted in pres.), **He i. my brother.** Він - мій брат.

it, *pron., nt.* 1) воно (for all *nt. nouns*), **Here's an apple. It's sweet.** Ось яблуко. Воно солодке.; вона (for all *fn. nouns*), **This is his book, i. is interesting.** Це його книжка, вона цікава.; він (for all *fn. nouns*), **This is a new film, i. is boring.** Це новий фільм, він нудний.; 2) (*demonstrative function*) це + бути, **i. is a man.** Це чоловік., **i. will be me.** Це буду я.

Italian, *adj.* італійський; *n., m.* італієць; *f.* італійка.

Italy, *n.* Італія; *in I.* в Італії, *dir. to I.* до Італії, **Next fall they are going to I.** Наступної осені вони їдуть до Італії.

its, *poss. pron., 3rd pers.* 1) (to modify all *m. and nt. nouns*) його, **Look at this city, i. streets are so green.** Подивіться на це місто. Його вулиці такі зелені.; 2) її (for all *f. nouns*), **Pavlo has a house, i. walls are yellow.** Павло має хату. Її стіни жовті.

itself, *refl. pron., 3rd pers., nt.* 1) себе, **His horse scratched i.** Його кінь подряпував себе.; 2) (*for emphasis*) сам, сама, саме, **The table i. is cheap.** Сам стіл дешевий., **The book i. was cheap.** Сама книжка була дешевою., **The car i. is cheap.** Саме авто дешеве.; 3) (*alone*) саме, **The kitten i. can find the way.** Кошеня може знайти дорогу саме., **It speaks for i.** Воно саме за себе говорить.; 4) (*for himself*) собі, **The bird built i. a little house.** Пташка збудувала собі хатку.

J

jacket, *n.* 1) (*male*) піджак, **He always has a j. on.** Він завжди у піджаку.; (*female*) жакет, **Liuda hated to wear -s.** Люда ненавиділа носити жакети.; куртка, **leather j.** шкіряна куртка; 2) (*of book*) обкладинка.

jam, *n.* повидло, джем, **Would you like some j. with your bread?** Чи ви хочете повидла (джему) до хліба?; **apple j.** яблучне повидло.

January, *n.* січень, **next J.** наступного січня, **in J.** у січні.

Japan, *n.* Японія, **Mykola always wanted to see J.** Микола завжди хотів побачити Японію., **in J.** в Японії, *dir. to J.* до Японії.

Japanese 1) *adj.* японський, **Sushi is a J. dish.** Суші - це японська страва.; 2) *n., m.* японець, **This J. speaks very good Ukrainian.** Цей японець дуже добре говорить українською.; *f.* японка, **Her name is Yoko. She's J.** Її звали Йоко. Вона - японка.

knife

job, *n.* 1) робота, **full-time (part-time) j.** робота на (не) повну ставку; **-less** безробітний; 2) (*duty*) завдання, обов'язок, **Her j. is to set a good example.** Її завдання - подавати добрий приклад.; 3) (*position*) робоче місце, **The company has new -s.** Компанія має робочі місця.

joint, *adj.* спільний, **j. account** спільний рахунок, **j. venture** СП (еспе), спільне підприємство.

joke, *v.* жартувати, **Marla often -s.** Марія часто жартує.; **♦ This isn't a j.** Це не жарт.; *n.* жарт, анекдот; **♦ to tell a j.** розказати анекдот.

journalist, *n., m.* журналіст, **Marko is a well-known j.** Марко - відомий журналіст.; *f.* журналістка, **Valentyna worked as a j. all her life.** Валентина працювала журналісткою все життя.

journey, *n.* подорож, мандрівка, **to go on a j.** їхати у подорож.

juice, *n.* сік, **apple (orange, tomato) j.** яблучний (помаранчевий, томатний) сік.

July, *n.* липень, **in J.** у липні, **on the fourth of J.** четвертого липня.

June, *n.* червень, **in J.** у червні, **on the sixteenth of J.** шістнадцятого червня.

just, *adv.* 1) (*only*) лише, тільки, **j. you and me** лише ми з тобою (вами); 2) (*moment ago*) щойно, **We j. arrived.** Ми щойно приїхали.; 3) (*emph.*) просто, **J. do it.** Просто зроби це.; **They're j. wonderful!** Вони просто чудові!; **j. about** майже; **j. in case** про всяк випадок.

K

keep, *v.* 1) тримати, **He -s three cats.** Він тримає трьох котів.; 2) зберігати, **Ihor -s his money in a bank.** Ігор зберігати гроші в банку; 3) лишати собі, **You may k. the change.** Можете лишити собі здачу.; 4) не переставати + *impf. inf.* **Ostap kept calling her.** Остап не переставав дзвонити їй.; **♦ k. one's promise** дотримувати(ся) слова.

key, *n.* ключ, **Oles lost his -s.** Олесь загубив ключі.; **k. to ...** ключ від + G.; **spare k.** запасний ключ.

Kharkiv, *n.* Харків, **in K.** у Харкові, **to K.** до Харкова; *adj.* харківський, **K. University** Харківський університет.

Kiev, *n., obsolescent,* see **Kyiv.**

kilogram, *n.* кілограм, **ten -s** десять кілограмів.

kilometer, *n.* кілометр, *var.* кілометр, **how many -s?** скільки кілометрів?; **He drove a hundred -s an hour.** Він їхав сто кілометрів за годину.

kind, *n.* тип, вид, **all -s of apples** всі види яблук.; **What k. of a person is he?** Що він за людина?; **♦ nothing of the k.** нічого подібного; *adj.* люб'язний, добрий, **That's very k. of you.** Ви дуже люб'язні.

kiss, *n.* поцілунок, **tender k.** солодкий поцілунок; *v.* цілувати, **He -ed Melanie good night.** Він поцілував Меланку на добраніч.

kitchen, *n.* кухня, **They liked to gather in the k.** Вони любили збиратися на кухні.

knee, *n.* коліно, **My k. hurts.** Мені болить коліно.

knife, *n.* ніж, **a sharp (blunt) k.** гострий (тупий) ніж.

know

know v. 1) знати, **Do you know how to get there?** Чи ти знаєш, як туди потрапити?; 2) вміти (*be able to*), **I know how to read French.** Я вмію читати французькою.

kope(c)k, n., копійка, **one k.** одна копійка, **two (three, four) -s** дві (три, чотири) копійки, **five -s** (*and more*) п'ять копійок.

Kyiv 1) n. (*the capital of Ukraine*) Київ, in **K.** у Києві, **I often go to K.** Я часто їжджу до Києва.; 2) adj. київський, **K. National University** Київський національний університет; + **chicken K.** котлета по-київськи.

L

lady, n. пані, **She is a real l.** Вона справжня пані., **l. of the house** господиня, газдиня.

lake, n. озеро, **Svitiaz is the largest l. in Ukraine.** Світязь - найбільше озеро в Україні.

lamp, n. лампа, **table l.** настільна лампа.

land, n. 1) земля, **the house and the l. around** будинок і земля навколо; 2) край, **This is a l. of lakes and rivers.** Це край озер і річок.

lane, n. провулок, **He lives on Museum L.** Він живе у Музейному провулку.

language, n. мова, **Ukrainian l.** українська мова, **What l. does he speak?** Якою мовою він розмовляє?; **speak the same l.** розмовляти тією ж мовою.

large, adj. великий, **Their bedroom was l.** Їхня спальня була великою.

last, v. тривати; продовжуватися, **The play -ed (for) two hours.** П'єса тривала дві години; adj. 1) (*in a line*) останній, **Who is the l. in line?** Хто останній у черзі?; + **for the l. time** востаннє; 2) (*passed*) минулий, **l. week (month, year)** минулого тижня (місяця, торік); + **at l.** нарешті; adv. останній раз, востаннє, **They saw him l. a year ago.** Вони бачили його востаннє рік тому.

late, adj. пізній, + **to be (an hour) l.** запізнюватися на + A., **The train came an hour l.** Поїзд запізнився на годину.; adv. пізно; **l. at night** пізно вночі; -r потім, пізніше; + **see you -r!** бувай! наразі!

laugh, v. сміятися; **l. at sb** сміятися з (із) + G., **They -ed at Ivan loudly.** Вони голосно сміялися з Івана.

laundry, n. 1) (*a place*) пральня; 2) (*washing*) прання, **do the l.** прати also прати білизну (одяг), **He does his l. once a month.** Він пере раз на місяць.

lawyer, n. адвокат, юрист, правник; **He studies to be a l.** Він учить на юриста.

lazy, adj. ледачий, лінивий, **He is too l. to take the job.** Він занадто ледачий, щоб братися за цю роботу.

leaf, n. 1) листок, (*leaves*) листя, **The leaves are falling from the trees.** Листя падає з дерев; 2) (*of paper*) аркуш, (*page*) сторінка.

learn, v. 1) (*discipline, language*) вивчати, **They l. eastern languages at this university.** У цьому університеті вивчають східні мови.; 2) (*memorize*) вчити, **Our assignment is to l. the new grammar.** Наше завдання - вивчити нову граматику.; + **l. by heart** pf. вивчити напам'ять; 3) (*find out*) дізнаватися про + A., **He -ed about their visit yesterday.** Він дізнався про їхній візит учора.

like

leather, n. шкіра, **The shoes are made of l.** Ці туфлі зроблені зі шкіри.; adj. шкіряний, **Yaryna likes her l. jacket.** Ярина любить свою шкіряну куртку.

leave 1) v. (за)лишати, **Can they l. their bags here?** Чи вони можуть (за)лишити тут свої сумки?; 2) (*abandon*) (по)кидати, **She left her husband.** Вона (по)кинула чоловіка.; 3) (*on foot*) піти, **He left an hour ago.** Він пішов годину тому.; 4) (*by train, bus*) відходити, відбувати, **Our train will l. in five minutes.** Наш потяг відійде за п'ять хвилин.; 5) **l. for** від'їжджати or поїхати до + G., **Orest left for Rome.** Орест від'їхав (поїхав) до Риму.; + **l. sb** давати + D. (святий) спокій, **L. them be,** Дайте їм (святий) спокій.; n. (*off work*) 1) (short) відгул, **take a two (three)-day l.** ... брати два (три) дні відгулу (відпустки) ...; **He took a five-day l.** Він узяв п'ять днів відгулу.; 2) (*longer*) відпустка, **be on a l.** бути у відпустці.

lecture, n. лекція, **give a l.** читати лекцію; **l. on** лекція про + A., **What's today's l. on?** Про що сьогоднішня лекція?; v. 1) читати лекцію; 2) поєнати + A., **Don't l. me!** Не треба мене повчати!

left, adj. 1) лівий, **l. side of the road** лівий бік дороги; 2) (*politically*) лівий, **l. parties** ліві партії; adv. ліворуч, **to turn l.** повертати ліворуч; n. **the l.** лівиця, **the Ukrainian L.** українська лівиця.

leg, n. (*human*) 1) нога, **Her l. hurts.** Її болить нога.; 2) (*of animal as food*) стегно, **l. of lamb** бараняче стегно; стегенце, **chicken (duck) l.** куряче (качине) стегенце.

lesson, n. 1) урок з + G., **language l.** урок з мови; заняття, **driving l.** заняття із автоїзди; 2) (*experience*) наука, **This was a l. for him.** Це було йому наукою.

let, v. 1) (*allow*) дозволяти, **l. me say...** дозволь (-те), сказати ...; давати + pf. inf. **l. him finish** дай (-те) йому закінчити; 2) (*exhortation*) давай or давайте + inf., **l. us do it** давай (-те) зробимо це; 3) (*to express wish*) нехай, хай, **l. your parents live a hundred years.** Хай ваші батьки живуть сто років.

letter, n. 1) (*written message*) лист, **l. wrote them a l.** Я написала їм лист (of листа).; 2) (*of alphabet*) літера, **capital l.** велика літера or велика буква; + **man (woman) of -s** письменник (письменниця).

library, n. бібліотека, **in a l.** у бібліотеці, **university l.** університетська бібліотека, **film l.** фільмотека.

lie, v. 1) лежати, **Bohdan lay quietly on his bed.** Богдан тихо лежав на ліжку., **Kyiv -s on hills.** Київ лежить на пагорбах.; 2) (*to tell lies*) обманювати + A., **He is lying to you.** Він вас обманює.; *colloq.* брехати + D. про + A., **Vasyl -d to his parents about his job.** Василь збрехав батькам про свою роботу.

life, n. життя, **My l. in Lviv was simply great.** Моє життя у Львові було просто чудовим.

light, n. світло, **bright l.** яскраве світло.; adj. 1) (*of weight*) легкий, **l. suitcase** легка валіза; 2) (*of color*) ясний, **l. green** ясно-зелений; 3) (*opposite of dark*) світлий, **l. room** світла кімната; v. 1) *tran.* запалювати + A., **He lit a cigarette.** Він запалив сигарету.; 2) *intr.* загорітися, запалитися, **The lamp wouldn't l.** Лампа ніяк не запалювалася.

like, v. 1) любити, **l. the way she writes.** Я люблю, як вона пише.; подобатися (*logical subject in D.*), **They l. him.** Він їм подобається.; 2) (*wish*) хотіти, **We'd l. to see the exhibit.** Ми хотіли б побачити цю виставку.; + **if you l.** якщо хочеш (*pl.* ... хочете); + **l. it or not** хоч-не-хоч; подобається це вам, чи ні; *prer.* **experts l. him** такі експерти, як він, **l. a novice** як новачок.; *conj.* наче, неначе, **l. you care** наче тобі не однаково.

line

line, *n.* 1) лінія, **phone l.** телефонна лінія; 2) (*rope*) мотузка, шнурок, верьовка; 3) (*of words*) рядок, **He read a few ~s.** Він прочитав кілька рядків.; 4) (*queue*) черга, **stand in l.** стояти в черзі.

linen, *n.* 1) постіль, постельна білизна; + **to wash one's dirty l. in public** виносити з хати сміття; 2) полотно, льон; *adj.* полотняний, лляний.

lip, *n.* губа, **to kiss on the ~s** цілувати у губи.

list, *n.* список, **l. of purchases** список покупок, **make up a l.** скласти список, **on the l.** у списку.

listen, *v.* слухати + *A.*, **He ~ed but didn't hear.** Він слухав, але не чув.; **to l. to the radio** слухати радіо.

literature, *n.* література, **We studied modern Ukrainian l.** Ми вивчали сучасну українську літературу.

little, *adj.* малий, **l. children** малі діти; невеликий, **a l. problem** невелика проблема.; **a l. girl (boy)** дівчинка (хлопчик); *adv.* 1) мало, небагато, **I work l.** Я мало працюю.; 2) **a l. небагато, трохи. They helped me a l.** Вони трохи допомогли мені.; + **l. by l.** потрохи.

live, *v. intr.* жити, **My parents l. in the country.** Мої батьки живуть на селі.; + **long l. ...!** хай живе ...!; *adj.* живий, **Have you seen a l. lion?** Чи ви бачили живого лева?.

living room, *n.* вітальня, вітальна кімната.

loaf, *n.* буханка, буханець, **a l. of bread** буханка хліба.

lobby, *n.* 1) (*in apartment*) коридор, **small l.** невеликий коридор; 2) (*in hotel*) фойє, **in the l.** у фойє.

local, *adj.* місцевий, **The l. museum has a good art collection.** Місцевий музей має добру колекцію мистецтва.; *n.* місцевий, **Are you a l.?** Ви місцеві?.

located, *pa. pple. to be l.* (*of building, city*) розташовуватися, бути розташованим, **Where is cathedral l.?** Де розташовується (розташований) собор?.

long, *adj.* 1) довгий, **l. legs** довгі ноги; 2) (*in measurements*) завдовжки, **The bridge was two kilometers l.** Міст був два кілометри завдовжки.; 3) (*lasting for*) тривати + *A.*, **The film is eighty minutes l.** Фільм триває вісімдесят хвилин.; **how l.?** якої довжини?; **How l. is the street?** Якої довжини ця вулиця?; *adv.* довго, тривалий час, **I haven't seen her l.** Я довго не бачив її.; **for a l. time** довго; **how l.?** скільки (часу)? + **l. ago** давно.

look, *v.* 1) дивитися (на + *A.*) **He ~ed at her with surprise.** Він подивився на неї з подивом.; **L!** Подивіться! ~іться!; 2) **l. after** доглядати + *A.* **or for + l., Mykola will l. after your father.** Микола доглядатиме за вашим батьком.; 3) **l. back** оглядатися, **She came up to the door and ~ed back.** Вона підійшла до дверей і оглянулася.; 4) **l. for** шукати + *A.*, **What are you ~ing for?** Що ви шукаєте?; 5) **l. forward** з нетерпінням чекати + *A.* **or** коли + *clause*, **We l. forward to your arrival.** Ми з нетерпінням чекаємо вашого приїзду (*or* коли ви приїдете); 6) (*of windows, etc.*) **l. out** виходити на + *A.*, **My room ~s out on an old park.** Моя кімната виходить на старий парк.; 7) **l. through** переглядатися, переглядати + *A.*, **They ~ed through all his notes.** Вони передивилися (переглянули) всі його нотатки.; *n.* 1) (*on face*) вираз, **She had a strange l. on her face.** У неї був дивний вираз на обличчі.; 2) (*appearance*) вигляд, **The town had a neglected l.** Місто мало занедбаний вигляд.; **to take a l.** поглянути, подивитися на + *A.*

mail

lose, *v.* 1) (*be deprived*) втрачати, **They lost all their money.** Вони втратили всі гроші.; 2) (*through negligence*) губити, **You lost the keys.** Ти загубив ключі.; 3) (*time, opportunity*) гаяти, **We have no time to l.** Ми не можемо гаяти час.; 4) (*be defeated*) програвати + *A.* + *D.*, **They lost the game to our team.** Вони програли гру нашій дружині.; + **have nothing to l.** logical subject in *D.* + нема що втрачати, **Petro has nothing to l.** Петрові нема що втрачати; + **l. one's mind** з'їхати з глузду; + **l. the way** губитися, **We lost our way in the old city.** Ми загубилися у старому місті.; + **l. weight** худнути, **I want to l. some weight.** Я хочу трохи схуднути.

lot, *n.* **a l. of** багато + *G.*, **They have a l. of friends.** Вони мають багато друзів.; *colloq.* повно + *G.*, **There were a l. of people at the show.** На виставі було повно людей.

loud, *adj.* гучний, **l. music** гучна музика; *adv.* голосно, **I said it l. and clear.** Я сказав це голосно і чітко.

love, *n.* 1) (*romantic*) кохання, **confession of l.** оспівчення в кохання; + **fall in l. with** закохатися у + *A.*, **покохати + A.**, **They fell in l. with each other.** Вони покохали одне одного.; **l. at first sight** кохання з першого погляду; + **make l. to sb** кохатися з + *l.*; 2) (*fondness*) любов, **l. of music** любов до музики; + **not for l. or money** ні за які гроші, **He wouldn't sell the picture, not for l. or money.** Він ні за які гроші не хоче продавати картину.; *v.* 1) (*romantically*) кохати, **I l. you** Я тебе кохаю.; 2) (*love or like*) любити, (*adore*) обожнювати, дуже любити, **All his friends l. to cook.** Усі його друзі дуже люблять варити.

low, *adj.* 1) низький, **l. standard of living** низький рівень життя; 2) невисокий, **l. building.** невисокий будинок.; *adv.* 1) низько, **The trees bent l. to the ground.** Деревна нагнулися низько до землі; 2) (*of speaking*) тихо, **We talked l. not to wake up the baby.** Ми говорили тихо, щоб не розбудити дитину.

lucky, *adj.* щасливий, **l. star** щаслива зірка.

luggage, *n.* багаж, **carry-on l.** ручний багаж, **piece of l.** місце багажу, **l. check-in** реєстрація багажу, **to check in l.** здавати речі у багаж, **l. cart** багажний візок.

lunch, *n.* обід, **for l.** на обід, **What are you having for l.?** Що ви їсте на обід?; **to have l.** обідати, **They had a late l. that day.** Того дня вони пізно обідали.

luxury, *n.* розкіш, **This is too much of a l.** Це занадто велика розкіш. **What a l. the room is!** Що за розкішна кімната!

Lviv 1) *n.* Львів, **L. is the capital of Galicia.** Львів - столиця Галичини.; **to L.** до Львова, **in L.** у Львові; 2) *adj.* львівський, **L. beer** львівське пиво.

M

machine, *n.* машина, **washing m.** пральна машина.

mad, *adj.* 1) (*crazy*) божевільний, **m. idea.** божевільна ідея.; + **be m. about** бути в захопленні від + *G.*, **They aren't exactly m. about the plan.** Вони не у захопленні від цього плану.; 2) (*angry*) сердитий, лютий, **He's m. at me.** Він сердиться на мене.

magazine, *n.* журнал, часопис, **The Ukrainian Week is their favorite m.** «Український тиждень» - їхній улюблений часопис.

mail, *n.* 1) пошта, **Can you get the m.?** Ти можеш узяти пошту?; **by m.** поштою; 2) **electronic m.** електронна пошта, **I need to read my e-m.** Мені треба почитати електронну пошту.; *v.* **посилати поштою, They ~ed the books.** Вони послали книжки поштою.

main

main, *adj.* головний, основний, **m. street** центральна вулиця.

make, *v.* 1) робити, I'll **m. you some coffee**. Я зроблю вам кави. 2) (*produce*) виготовляти, **Where are these cars made?** Де роблять ці авто?; 3) (*film*) знімати, робити, **She is -ing a film**. Вона знімає фільм.; 4) (*compel*) змушувати, примушувати, **They made us leave early**. Вони змусили нас піти рано.; **† m. do** обходитися + *I*, I'll **m. do with this money**. Я обійдуся цими грошима.; 5) (*understand*) **m. out** розбирати, **They talked softly and I didn't m. out what they said**. Вони розмовляли тихо, і я не розібрав, що вони сказали.; *n.* (*trade name*) марка, **What's the m. of his car?** Якої марки його авто?

man, *n.* 1) (*male*) чоловік, мужчина, **Roman is her type of m.** Роман - її тип чоловіка.; 2) (*person*) людина, *pl.* люди, **All men are equal**. Всі люди рівні.; 3) (*husband*) чоловік, **He's my m.** Він мій чоловік.

manager, *n.* директор, адміністратор, завідувач; менеджер.

many, *adv.* багато + *G.*, **m. books** багато книжок; **how m.** скільки + *G.*, **so m.** стільки + *G.*, так багато + *G.*; *pron.* багато хто, багато людей, **M. think this is impossible to do**. Багато хто думає, що це неможливо зробити.

map, *n.* мапа, карта, **on the m.** на карті, **street m.** карта міста.

March, *n.* березень, **in M.** у березні, **Mary will be here on M. 12.** Мері буде тут дванадцятого березня.

market, *n.* ринок, **on the m.** на ринку, **common m.** спільний ринок; **financial m.** фінансовий ринок; **m. square** ринкова площа.

marriage, *n.* шлюб, **happy m.** щасливий шлюб, **childless m.** бездітний шлюб; **† m. of convenience** шлюб із розрахунку.

married, *pr. pp.* одружений; **m. couple** подружжя; **m. or single** одружений чи парубок (*f.* незаміжня); **get m.** одружуватися (з + *I*), братися (з + *I*), **When did they get m.?** Коли вони одружилися (побралися)?

marry, *v.* 1) одружуватися з + *I*, брати шлюб з + *I*, **Ivan will m. Maria in church**. Іван одружиться (візьме шлюб) з Марією у церкві.; (*of a female*) виходити заміж за + *A.*, **Maria married Ivan**. Марія вийшла заміж за Івана.; 2) (*to cause to marry*) одружувати + *A.* з (із) + *I*, видавати + *A.* за + *A.*, **He married his daughter to a rich man**. Він одружив дочку з багатим. *or* Він видав дочку за багатого.

matter, *n.* справа; **† What's the m.?** У чім (чому) справа? **† in the m. of ...** у тому, що стосується + *G.*, **They trust him in the m. of money**. Вони вірять йому у тому, що стосується грошей.;

may, *mod.* 1) (*permission*) можна + *D.*, **M. he come as well?** Можна йому теж прийти?; могли, **You m. leave now**. Тепер можете йти.; 2) (*possibility*) можливо, (що), **He m. be right**. Можливо, що він має рацію.; 3) (*wish*) хай + *pres.*, щоб + *pa.*, **M. they live a hundred years**. Хай вони живуть сто років. *or* Щоб вони жили сто років.; **† be that as it m.** так чи інакше, у кожному разі.

May, *n.* травень, **in M.** у травні, **on the tenth of M.** десятого травня.

maybe, *adv.* можливо, мабуть, *colloq.* може, **M. they stayed home**. Можливо, вони лишилися вдома.

middle-aged

mean, *v.* 1) значити, означати, **What does it m.?** Що це значить?; 2) (*to have in mind*) мати на увазі, **to m. to say** хотіти сказати, **He really meant to say "OK, it's a deal."** Насправді він хотів сказати: «Гаразд, домовилися».; **† I m.** тобто.; **What do you m.?** Що ти маєш на увазі?; *adj.* 1) (*not generous*) скупий, **Tamara is not m., simply she doesn't like to spend money**. Тамара не скупа, просто вона не любить тратити гроші.; 2) (*unkind*) лихий, злий, підлий, **He is a m. person**. Він підла людина.

meat, *n.* м'ясо, **pork m.** свиняче м'ясо; *adj.* м'ясний, **m. products** м'ясні продукти.

medicine, *n.* 1) (*science*) медицина, **Oksana always wanted to study m.** Оксана завжди хотіла вивчати медицину.; 2) (*drug*) ліки, **What m. did the doctor prescribe you?** Які ліки вам виписав лікар?; *col.* медикаменти, **They need more food and m.** їм потрібно ще їжі та медикаментів.

meet, *v.* 1) *tran.* (*encounter*) зустрічати + *A.*, **His brother met him off the train**. Його брат зустрів його з поїзда.; 2) *tran.* (*get acquainted*) знайомитися (з + *I*), **We met three months ago**. Ми познайомилися три місяці тому.; **† Please m. Robert, my old friend**. Будь ласка, знайомтеся. Це - Роберт, мій давній друг.; 3) *intr.* (*gather*) зустрічатися з + *I*, **Lovers like to m. in this park**. У цьому парку люблять зустрічатися закохані.; збиратися, **The group -s once a week**. Група збирається раз на тиждень.

meeting, *n.* 1) зустріч, **There can be no m.** Не може бути ніякої зустрічі.; 2) (*rendezvous*) побачення, **I'm running late for my m.** Я запізнююся на побачення.; 3) засідання, нарада, **Mr. Bondarenko isn't available now, he's in a m.** Пан Бондаренко зараз зайнятий, він на засіданні (наradі).

memory, *n.* 1) пам'ять, **m. for names** пам'ять на (+ *A.*) імена; **from m.** з пам'яті; **in m. of** у пам'ять про + *A.*; **If m. doesn't fail me**. Якщо мені не зраджує пам'ять.; 2) (*things remembered*) спомин, **This is my first m. of my hometown**. Це мій перший спомин про рідне місто.

menu, *n.* меню, **Bring us the m., please**, Принесіть нам, будь ласка, меню.; **on the m.** у меню.

message, *n.* 1) повідомлення, **There's a m. for you on the answering machine**. Для вас повідомлення на авто-відповідачеві.; **to leave a m.** лишити повідомлення; 2) (*written letter*) лист, **We exchanged -s for three months**. Ми обмінювалися листами три місяці.; 3) (*brief written note*) записка, **I left you a m. with the administrator**. Я лишила вам записку в адміністратора.; 4) (*of text*) ідея, послання, **What is the m. of this film?** Яка ідея цього фільму?; **his m. is that ...** він хоче сказати, що ...; 5) (*on radio, TV*) оголошення, **We'll be back after these -s**. Ми продовжимо після цих оголошень.

Mexican, *adj.* мексиканський; *n.*, *m.* мексиканець, **Jose is a M.** Хосе - мексиканець.; *f.* мексиканка.

Mexico, *n.* Мексика, **in M.** у Мексиці, **to M.** до Мексики.

middle, *n.* 1) середина, **in the m. of ... (space)** посеред + *G.*, по середині + *G.*, **They left the bags in the m. of the room**. Вони лишили сумки посеред кімнати.; 2) (*time*) посеред + *G.*, **in the m. of summer** посеред літа.; *adj.* середній, **the m. part** середня частина; **M. East** Близький Схід.; **M. Ages** Середні віки.

middle-aged, *adj.* середнього віку, **He was a m.-a. man**. Він був чоловіком середнього віку.

midnight

midnight, *n.* північ, **at m.** опівночі, **His flight to Rome was at m.** Його рейс до Риму був опівночі.

milk, *n.* молоко, **We need some m.** Нам треба молока.; *adj.* молочний, **m. shake** молочний коктейль.

million, *n.* мільйон.

mine, *poss. pron., m.* мій, *f.* моя, *pl.* моє, *pl.* мої, **These books are m.** Ці книжки мої.

minute, *n.* 1) хвилинка, **The conversation lasted for twenty ~s.** Розмова тривала двадцять хвилин.; **♦ just a m.** одну хвилинку, *or* стривайте; 2) (*moment*) хвиля, трішки, **Stay a m. longer.** Побудь(те) ще хвилино (трішки); **♦ any m.** ось-ось.

miss, *v.* 1) (*train*) запізнюватися на + *A.*, **Hryhoriy ~ed the last train.** Григорій запізнився на останній потяг.; 2) (*opportunity*) втрачати, пропускати, **He ~ed a rare chance.** Він утратив (пропустив) рідкісну нагоду.; 3) (*be nostalgic*) тужити за + *I.*, **скучати за + *J.*, Lara still ~es Lviv.** Лара все ще тужить за Львовом.

Miss, *n.* 1) панна, **M. Shama will show you the building.** Панна Шама покаже вам будинок.; 2) міс, **M. Ukraine** Міс Україна.

mistake, *n.* помилка, **to make a m.** помилятися; **♦ by m.** помилково.

misunderstanding, *n.* непорозуміння, **This happened because of an unfortunate m.** Це сталося через прикре непорозуміння.

modern, *adj.* 1) сучасний, **m. life** сучасне життя; 2) модерний, **m. technology** модерна технологія.

mom, *n.* мама, **My m. lives with my brother's family.** Моя мама живе із сім'єю мого брата.

Monday, *n.* понеділок, **on M.** у понеділок, **till M.** до понеділка.

money, *n.* гроші, **He wanted to save some m.** Він хотів заощадити гроші.; 2) (*cash*) готівка.

month, *n.* місяць; **last (this, next) m.** минулого (цього, наступного) місяця.

monument, *n.* пам'ятник + *D.*, **Dovzhenko m.** пам'ятник Довженкові.

moon, *n.* місяць, **full m.** повний місяць.

more, *adv.* 1) (*comp. of many, much*) більше, **He has m. work than I.** Він має більше роботи, ніж я.; **m. than anything** більше за все; 2) (*any longer, with negation*) більше, **They don't live here any m.** Вони тут більше не живуть.; 3) (*additional amount*) ще, *var.* ще, більше, **Can I get m. tea?** Чи можна ще чаю? **She needs m. time.** Їй треба більше часу.; **m. and m.** все більше й більше; **♦ the m. ..., the m... (less, etc.)** тим більше ..., тим більше (менше) ..., **The m. I read the papers, the less I understand what's going on.** Чим більше я читаю газети, тим менше розумію, що відбувається.

morning, *n.* ранок, **in the m.** уранці, *var.* вранці, **next m.** наступного ранку, **We'll start at eight in the m.** Ми почнемо о восьмій ранку.; *adj.* ранковий, **m. newspaper** ранкова газета.

Moscow, *n.* Москва, **Thousands of Ukrainians live in M.** Тисячі українців живуть у Москві.

my

most, *adv.* 1) (*highest degree*) найбільше, **Of all his friends he likes Ostop the m.** З усіх друзів він любить Остапа найбільше.; 2) (*very*) дуже, надзвичайно, **It's m. generous of them.** Вони надзвичайно щедрі.; *adj.* 1) найбільший, **We had the m. trouble in mountains.** Ми мали найбільше клопоту в горах.; 2) (*majority*) більшість + *G.*, **M. Ukrainians speak at least two languages.** Більшість українців говорять принаймні двома мовами.; 3) *in superlative adj.* а) найбільш + *adj.* **the m. favorite** найбільш улюблений, *or* б) най~ + *comp. adj.*, **the m. interesting** найцікавіший; **♦ for the m. part** головно, переважно, здебільшого.

mostly, *adv.* 1) головно, переважно, **They traveled m. in the south.** Вони подорожували переважно півднем.; 2) (*usually*) звичайно.

mother, *n.* мати; **♦ m. tongue** рідна мова.

mother-in-law, *n.* (*for wife*) свекруха, (*for man*) теща.

motorcycle, *n.* мотоцикл, **by m.** мотоциклом.

mountain, *n.* гора, **in the ~s** у горах, **to the ~s** у гори, **They're soon going to the ~s.** Вони скоро йдуть у гори.

mouse, *n.* 1) миша; 2) (*computer*) мишка.

mouth, *n.* рот, **open (close) one's m.** відкрити (закрити) рота; **♦ shut your m.!** заткнися!

move, *v.* (*to another place*) переселитися, *pf.* переселитися; переїжджати, *pf.* переїхати.

movie, *n.* фільм, *colloq.* кіно, **go to the s** ходити в кіно; **m. theater** кінотеатр.

Mr., *n.* пан, **Mr. Novak** п. Новак.

Mrs., *n.* пані, **Mrs. Novak** пані Новак.

much, *adv.* 1) багато, + *G.*, **m. coffee** багато кави; **how m.** скільки + *G.*; **so m.** стільки + *G.*, так багато + *G.*; 2) (*as intensifier*) набагато, **m. better (worse)** набагато краще (гірше); 3) дуже, **I miss you m.** Я дуже тужу за тобою.; 4) часто, **Do you see them m.?** Ви часто їх бачите?; *pron.* багато, багато чого, **M. was written on the subject.** Багато було написано на цю тему.

multistory, *adj.* багатоповерховий, **a m. building** багатоповерховий будинок.

museum, *n.* музей, **in a m.** у музеї, **to m.** до музею.

music, *n.* музика, **He composes m.** Він пише музику.

musical, *adj.* музичний, **m. education** музична освіта.

musician, *n.* музикант, музика, **He is a fine m.** Він – добрий музикант (музика).

must, *mod. v.* 1) бути повинним (*or* повинен), **We m. do it.** Ми повинні зробити це.; 2) (*despite one's will*) мусити, **You m. stay.** Ви мусите лишитися.; 3) (*supposition*) здається, **Something m. be wrong.** Здається, тут щось не те.

my, *poss. pron., m.* 1) мій, *f.* моя, *pl.* моє, *pl.* мої., **M. sister will come soon.** Моя сестра скоро прийде.; 2) (*not translated when referring to the subject's own body part*) **I closed m. eyes.** Я заплющила очі.; 3) (*referring to somebody or something related to the subject of sentence*) *m.* свій, *f.* своя, *pl.* своє, *pl.* свої, **I told m. wife about it.** Я розповів про це своїй жінці.

myself

myself, *refl. pron.*, 1st *pers. sg.* 1) себе. **In my dreams, I see m. young.** У своїх мріях я бачу себе молодим.; 2) (*for emphasis*) сам, **I m. love to cook.** Я сам дуже люблю варити.; 3) (*alone*) сам, **I can do it m.** Я можу зробити це сам.; 4) (*for myself*) собі, **I bought m. a puppy.** Я купив собі цуценя.

N

nail, *n.* 1) (*finger*) ніготь, *pl.* нігті, **to clip -s** стригти нігті; 2) (*iron*) цвях.

name, *n.* 1) (*of person*) ім'я, **by the n. of** на ім'я + *N.* **What's your n.?** Як твоє (ваще) ім'я? *or* Як тебе (вас) звати? **first n.** ім'я, **last n.** прізвище; 2) (*of institution*) назва, **The n. of this street is familiar to me.** Назва цієї вулиці мені знайома.; **What's the n. of this hotel?** Як називається цей готель?; *v.* називати + *I.*, **They -d their son Vasyi.** Вони назвали сина Василем.

narrow, *adj.* вузький; *n.-minded* обмежений, недалекий, *n.-minded person.* Він недалека людина.

national, *adj.* 1) національний, *n. culture* національна культура; 2) (*institution*) державний, *n. library* державна бібліотека; *n. (citizen) m.* громадянин, *f.* громадянка, **Maria is a Ukrainian n.** Марія - громадянка України.

native, *adj.* рідний, *n. country* рідна країна, *n. town* рідне місто; *n., m.* уродженець, *f.* уродженка, **Maria Lomakivska is a n. of the city of Poltava.** Марія Ломаківська - уродженка міста Полтави.

nature, *n.* 1) природа, **laws of n.** закони природи, **Mother N.** мати-природа; 2) (*character*) натура, характер, **He is an optimist by n.** За натурою він оптиміст.

near, *adj.* близький, **in the n. future** у недалекому майбутньому; *prep.* біля, поруч, неподалік + *G.*, **the store n. my house** крамниця близько мого дому; *adv.* поблизу, неподалік, **The park is situated right n.** Парк розташований зовсім неподалік.

nearly, *adv.* майже, **it was n. midnight.** Було майже північ.; трохи не + *inf.*, **We n. missed the train.** Ми трохи не запізнилися на потяг.

necessary, *adj.* 1) необхідний, **all things n. for the trip** всі речі, необхідні для подорожі.; **it's n. треба.** необхідно + *pf. inf.*; 2) потрібний, **The passport isn't n.** Паспорт не потрібний.

neck, *n.* шия, **She has a beautiful long n.** Вона має гарну довгу шию.

necktie, *n.* краватка, **He hates wearing a n.** Він ненавидить носити краватку.

need, *n.* потреба, **there's no n.** нема потреби + *impf. inf.*; *v.* потребувати, **What do we n. for the road?** Що ми потребуємо у дорогу?; *D.* + треба, **I n. to buy some bread.** Мені треба купити хліба.

neighbor, *n., m.* сусід, *f.* сусідка, **Oksana is our n.** Оксана - наша сусідка.

neither, *adj.* 1) жодний, *var.* жоден, **N. of the guides suited us.** Жодний (жоден) із провідників не підходив нам.; **He selected two postcards and bought n.** Він вибрав дві листівки і не купив жодної.; 2) (*with negative statements*) теж, також, **She didn't see the play, n. did he.** Вона не бачила п'єси, і він також.; *conj.* *n., nor ... ні ..., ні ...*, **Mykola speaks n. Russian nor German.** Микола не розмовляє ні російською, ні німецькою.

nephew, *n., m.* племінник, небіж, **Yurko and Serhiy are his -s.** Юрко та Сергій - його племінники (небожі).

never, *adv.* 1) ніколи, **I have n. seen Athens.** Я ніколи не бачив Атен.; 2) (*with past simple*) так і не ..., **He n. got anything from them.** Він так нічого і не отримав від них.; ♦ *n. mind* менше з тим.

nevertheless, *adv.* проте, однак, тим не менше, **It's hard to find a car there, n. we'll try.** Там важко знайти авто, проте ми спробуємо.

new, *adj.* новий, **What's new?** Що нового?; **N. Year** Новий Рік.

news, *n.* новини, вісті, **latest n.** останні новини; *a piece of n.* новина, **This is no n. to me.** Для мене це не новина.

newspaper, *n.* газета, **morning (evening, daily) n.** ранкова (вечірня, щоденна) газета.

New York, *n.* Нью-Йорк, **in N.Y.** у Нью-Йорку, **N.Y. State** штат Нью-Йорк, **in N.Y. State** у штаті Нью-Йорк.

next, *adj.* наступний, *n. day (time, week) things will be different.* Наступного дня (разу, тижня) все буде інакше. **Who's n.?** Хто наступний?; *adv.* 1) далі, потім, після того, **N. we called the police.** Потім ми подзвонили до міліції.; 2) (*almost*) майже, **He ate n. to nothing.** Він майже нічого не їв.

nice, *adj.* гарний, приємний, **They're such n. people.** Вони такі приємні люди.; **It's very n. of you.** Це дуже гарно з вашого боку.

niece, *n.* племінниця, небога, **His n. always takes him to the station.** Його племінниця завжди заводить його на вокзал.

night, *n.* 1) ніч, **at n.** уночі; **spend a n.** (за)ночувати; 2) (*at hotel*) доба, **a hundred hryvnias per n.** сто гривень за добу; *adj.* нічний, *n. train* нічний поїзд.

nine, *card.* 1) дев'ять, *n. apples* дев'ять яблук; 2) (*of animate or paired nouns*) дев'ятеро, *n. men (pants)* дев'ятеро хлопців (штанів); 3) (*of time by clock*) дев'ять (година), **at n. o'clock** о дев'ятій (годині); *n.* дев'ятка, **He was among the first n.** Він був у першій дев'ятці.

nineteen, *card.* дев'ятнадцять, *n. minutes* дев'ятнадцять хвилин; 2) *coll.* дев'ятнадцятеро (*with anim. and paired nouns*), *n. Canadian women* дев'ятнадцятеро канадок; *n.* дев'ятнадцятка.

ninety, *card.* дев'яносто, *Gal.* дев'ятдесят, *n. meters* дев'яносто (дев'ятдесят) метрів.

ninth, *ord.* дев'ятий, *n. time* дев'ятий поверх; *n.* (одна) дев'ята, **seven -s** чотири дев'яті (дев'ятих).

no, *neg. part.* 1) ні, **I asked and they said, "N."** Я запитала, і вони відповіли: «Ні»; 2) (*in signs*) не, *n. smoking* не палити; *adj.* ніякий, жодний, **I know no Ivan.** Я не знаю ніякого (жодного) Івана.; ♦ *n. way* нізачо *or* ні за які гроші.

nobody, *neg. pron.* ніхто, **N. came.** Ніхто не прийшов.; **N. knows.** Ніхто не знає.

nonalcoholic, *adj.* безалкогольний, *n. drink* безалкогольний напій.

noon, *n.* південь, полудень, **at n.** о півдні, о полудні.

nor, *neg. part.* ні, ані, **The room is neither cheap, n. cozy.** Кімната ні дешева, ні затишна.

north

north, *n.* північ, **in the n.** на півночі, **to the n.** of на північ від + G., **to the n. of Kyiv** на північ від Києва.; *adv.* на північ, у північному напрямку, **He drove an hour n.** Він проїхав годину на північ.; *adj.* північний, *n.* **shore** північний берег; (*in compounds*) північно-, *n.* **eastern (-western)** північно-східний (-західний).

northern, *adj.* північний, *n.* **wind** північний вітер.

nose, *n.* 1) ніс, **He has a straight n.** Він має прямий ніс.; 2) (*intuition*) нюх, чуття на + A., **Olya had a n. for money.** Ольга мала нюх на гроші.

not, *neg. part.* 1) (*when negating a word*) не, **I do n. know.** Я не знаю.; *n.* **a shirt, but a sweater** не сорочка, а светер; *n.* **so fast** не так швидко; 2) (*when representing a negative statement*) ні, **He said he'd come. I hope n.** Він сказав, що прийде. Я сподіваюсь, що ні.

note, *n.* 1) (*in a diary*) запис, нотатка; 2) (*written message*) записка, **He left a n. for you.** Він залишив для вас записку.; 3) (*music*) нота.

notebook, *n.* 1) (*school*) зошит, **The exercises are to be written in the n.** Вправи треба написати у зошиті.; 2) записник, **reporter's n.** записник репортера.; 3) (*computer*) ноутбук, портативний комп'ютер.

nothing, *pron.* 1) нічого, **The book says n. about it.** У книжці про це нічого не пишеться.; 2) (*zero*) нуль.; *for* *n.* 1) (*for free*) безплатно, безплатно, *colloq.* задарма; 2) (*in vain*) марно, намарно, *var.* намарне; *n.* **but** лише, тільки, **He's n. but trouble.** З ним сам тільки клопіт.

novel, *n.* роман, **This is a new n. by Valeriy Shevchuk.** Це новий роман Валерія Шевчука.

November, *n.* листопад, **in N.** у листопаді, **on the first of N.** першого листопада.

now, *adv.* зараз, тепер, **He lives in Warsaw n.** Зараз він живе у Варшаві.; *for* *n.* поки що, **That's all we have for n.** Це поки що все, що ми маємо.; + *n.* **and again** час від часу.

nowhere, *adv.* ніде, **This rare book is n. to be found.** Цю рідкісну книжку ніде не можна знайти.; *out of n.* нізвідки; *n.* **near** і близько ... не, **The city is n. near as green as it once was.** Це місто і близько не таке зелене, як колись.

number, *n.* 1) число, **even (odd) n.** парне (непарне) число; 2) номер, **The n. of my house is 21.** Номер мого будинку 21.; **What's your phone n.?** Який в тебе номер телефону?; + *wrong n.* неправильний номер (телефону); 3) кількість, **a great n. of people** велика кількість людей; 4) (*of a magazine*) число, номер.

O

occupation, *n.* фах, *by o.* за фахом; професія, **His o. is a lawyer.** Його професія - юрист.

occupied, *adj.* (*of room*) зайнятий, **Is this seat o.?** Це місце зайняте? *Also see* **occupy**.

occupy, *v. tran.* займати + A., **Ivan has occupied the position for a year.** Іван займає цю посаду рік.

ocean, *n.* океан, **the Atlantic (Pacific) O.** Атлантичний (Тихий) океан.

o'clock, *adv.* (*in time indications*) година, **It's 5 o. now.** Зараз п'ята година; **at an hour o (of) + L. sg. of card. of hour + N. of minute, at 5:25 o.** о п'ятій (годині) двадцять п'ять (хвилин).

once

October, *n.* жовтень, **in O.** у жовтні.

Odesa, *n.* Одеса, **in O.** в Одесі, **to O.** до Одеси; *adj.* одеський, **O. humor** одеський гумор.

odd, *adj.* 1) дивний, **He was a rather o. fellow.** Він був досить дивний гість.; 2) (*of numbers*) непарний.

of, *prep.* 1) (*made of material*) з (*var. із, зі*) + G. **of glass** зі скла, **wall o. stone and wood** стіна із каменю і дерева.; 2) (*possession, relationship*) *N.* + G., **picture o. my brother** фото мого брата, **administration o. a plant** адміністрація заводу, **minister of culture** міністер культури; 3) (*part of a whole*) *N.* + G., **window o. a house** вікно будинку, **day o. the week** день тижня; 4) (*about*) про + A., *colloq.* за + A., **I think o. them.** Я думаю про (за) них.; 5) **to be o.** представляти + A., **The proposal is o. great interest to the company.** Ця пропозиція представляє великий інтерес для компанії.

off, *prep.* (*away, from*) з (*із*) + G., **He went o. the road.** Він зійшов з дороги.; **He fell o. the chair.** Він упав із крісла.; *adv.* **to be o.** 1) мати вихідний (відгук), бути вихідним, **He's o. on Mondays.** Він має вихідний по понеділках.; 2) (*be cancelled*) бути скасованим (відміненим), **The birthday celebration is o. for an unknown reason.** Святкування уродин відмінено з невідомої причини.; + **day o.** вихідний, відгук; + **o. and on** з перервами, час від часу.

offer, *v.* пропонувати + A. + D., **He ~ed help to all travelers.** Він запропонував допомогу всім мандрівникам.; *n.* пропозиція, *Gal.* оферта, **He accepted the o.** Він прийняв пропозицію.

office, *n.* 1) офіс, **My o. is five minutes from home.** Мій офіс п'ять хвилин від дому.; 2) (*position*) посада, **the o. of the minister** посада міністра.

often, *adv.* часто, **How o. do you go to Ukraine?** Як часто ви їздите до України?

oil, *n.* олія, **olive o.** оливкова олія, **sunflower o.** соняшникова олія.

OK, *adv.* гаразд, добре, гарно; *adj.* в порядку, (*acceptable*) може бути, непоганий, **The car is OK.** Авто може бути.; + **everything's OK** все в порядку.

old, *adj.* 1) старий, **This o. gentleman is our teacher.** Цей старий пан - наш учитель.; **o. age** похилий (літній) вік; **o. friend** давній друг; 2) (*indication of age*) **to be two (three, four, five) years o.** D. + *num.* + рік (2, 3, or 4 роки, 5 and more років), **Mykhailo is ten years o.** Михайлові десять років.

on, *prep.* 1) *posn.* на + L., **The book is o. the table.** Книжка на столі.; 2) *dir.* на + A. **to put o. the table** покласти на стіл; 3) (*about*) з + G. or про + A., **lecture o. history** лекція з історії, **book o. Italian architecture** книжка про італійську архітектуру; 4) (*indication of time*) (*with days of week*) у + A., **o. Sunday** у неділю; (*with dates*) *no preposition, date and month in G.*, **o. August 1**, першого серпня; **o. that day** того дня; 5) (*possession*) при + L., **I have no money o. me.** Я не маю грошей при собі.; 6) (*about films*) **be o.** іти, (*in impersonal sentence*) показувати, **There's a new film o. tonight.** Сьогодні йде (показують) новий фільм.

once, *adv.* 1) раз, один раз, **It's enough to do it o.** Досить зробити це (один) раз.; 2) (*on one occasion*) одного разу, якимось, **O. he decided to make a paella.** Одного разу він вирішив зробити паєлю.; 3) (*repetition*) на + A., **o. a day (week, month, year)** раз на день (тиждень, місяць, рік); + **at o.** негайно; + **o. again** знову, ще раз; + **o. in a while** час від часу.

one

one, *card.* 1) один, I have **o. brother**. У мене є один брат.; **o. after another** один за одним; **o. another** *m.* один одного, *f.* одна одну, *m. and f.* одне одного, Petro and OIha love **o. another**. Петро й Ольга кохають одне одного.; 2) (*time by clock*) перша (година), at **o. o'clock** о першій (годині).

oneself, *refl. pron.* 1) себе, It's easy to imagine **o. in this situation**. Легко уявити себе у цій ситуації.; *or refl. part.* -ся added to *v.* to wash **o.** умиватися; 2) (*alone*) One can do it **o.** Можна зробити це самому (*f.* самій).

onion, *n. coll.* цибуля, **o. soup** цибулевий суп.

only, *adv.* тільки, лише, There are **o. sleeping cars in this train**. У цьому поїзді є лише спальні вагони.; *adj.* єдиний, He was an **o. child**. Він був єдиною дитиною.

open, *v. tran.* 1) відкривати (*both literally and metaphorically*), He **-ed the door**. Він відкрив двері.; 2) відчиняти (*usu sth locked*), Haiyna **-ed the safe**. Галина відчинила сейф.; *intr.* 1) відкриватися (*both literally and metaphorically*) A new exhibit **-s tomorrow**. Нова виставка відкривається завтра.; 2) відчинятися (*usu sth locked*), The ticket-office **-s early**. Квиткова каса відчиняється рано.; *adj.* відкритий, **o. question (society)** відкрите питання (суспільство).

opera, *n.* опера, **o. house** оперний театр, *var.* оперовий театр, *colloq.* опера, We are meeting near the **O.** Ми зустрічаємося біля опери.; National **O.** House Національна Опера; go to the **o.** ходити на оперу; listen to the **o.** слухати оперу.

opposite, *adj.* протилежний, on the **o. side** на протилежному боці; *n.* протилежність.

or, *conj.* 1) чи (*in mutually exclusive alternatives*), Is Ivan Ukrainian **o. Belarusian**? Іван українець чи білорус?; 2) або (*in inclusive alternatives*), I'd like to do it today **o. tomorrow at the latest**. Я хотів би зробити це сьогодні, або завтра, найпізніше.

order, *n.* 1) (*system*) порядок, лад, Everything's in **o.** Все у порядку; to keep **o.** тримати порядок; 2) (*commission*) замовлення, Is my **o. ready**? Чи моє замовлення готове?; 3) (*command*) наказ, The **o. to leave the building** наказ покинути будинок; 4) (*social*) лад, social **o. in Ukraine** суспільний лад в Україні; *in o. to* (для того), щоб..., I called **in o. to tell you ...** Я подзвонив (для того), щоб сказати вам ...; *be out of o.* бути зіпсованим, не працювати, The answering machine is **out of o.** Автовідповідач зіпсований (не працює).; *v.* замовляти, робити замовлення; + Are you ready to **o.?** Ви готові замовляти?

original, *adj.* 1) (*unlike others*) своєрідний, Arkhypenko is a truly **o. artist**. Архипенко - справді своєрідний мистець.; 2) оригінальний, These are **o. Maksymovyches**. Це оригінальні роботи Максимовича.; 3) (*initial*) первинний, According to our **o. plan**, we visited Ternopil first. За нашим первинним планом ми спочатку відвідали Тернопіль.

other, *adj.* 1) інший, Have you seen **o. Ukrainian films**? Чи ви бачили інші українські фільми?; + on the **o. hand** з іншого боку; 2) (*the rest*) решта, He finished five exercises and the **o. three he'll do later**. Він закінчив п'ять вправ, а решту три він зробить пізніше.; 3) (*additional*) ще, **one o. matter we need to discuss** ще одна справа, яку нам треба обговорити; 4) (*opposite side*) зворотний, **o. side** зворотний бік; + each **o. both m.** один одного, *both f.* одна одну, *m. and f.* одне одного, They (he and she) love each **o.** Вони люблять одне одного, (he and he) ... один одного, (she and she) ... одна одну.

painting

otherwise, *adv.* інакше, We need to hurry, **o. we'll miss the train**. Треба поспішати, інакше ми запізнимося на потяг.

ought, *v. D.* + слід, Mykola **o. to do it**. Миколі слід зробити це.

our, *poss. pron., m.* 1) наш, *f.* наша, *nt.* наше, *pl.* наш, OIena knows **o. city**. Олена знає наше місто.; 2) (*not translated when referring to the subject's own body part*) We all closed **o. eyes**. Ми заплющили очі.; 3) (*referring to somebody or something related to the subject of sentence*) *m.* свій, *f.* своя, *nt.* своє, *pl.* свої, *or not translated*, We wrote **o. parents a long letter**. Ми написали (своїм) батькам довгого листа.

ourselves, *refl. pron., 1st pers. pl.* 1) себе, In our dreams, we see **o. young**. У своїх мріях ми бачимо себе молодими; 2) (*for emphasis*) самі, We **o. never called them**. Ми самі так і не подзвонили їм.; 3) (*alone*) сам, We can finish the assignment **o.** Ми можемо закінчити завдання самі.; 4) (*for ourselves*) собі, We made **o. a dinner**. Ми зробили собі вечерю.

out, *prep.* 1) з (із, зі) + *G.*, *p.* of the room з кімнати; **o. of here** звідси, Ivan is **o.** Івана нема(є); to run **o. of sth** закінчуватися, We ran **o. of milk**. У нас закінчилося молоко.; 2) (*cause*) від + *G.* **o. of fear** від страху.

outdoors, *adv.* надворі, на вулиці, In the summer, we like to eat **o.** Улітку ми любимо їсти надворі.

outside, *adv. prep.* 1) зовні / назовні + *G.*, **o. the house** зовні будинку; 2) поза + *I.* **o. my home** поза моїм домом.; 3) від + *G.*, They live twenty km **o. of Lviv**. Вони живуть двадцять кілометрів від Львова.; *adv.* надворі, It was warm **o.** Надворі було тепло.

over, *prep.* 1) (*above*) над + *I.*, The sky is blue **o. Kherson**. Небо синє над Херсоном.; 2) (*beyond*) за + *I.*, **o. the river** за рікою, **all o. the place** скрізь; 3) (*more than*) понад + *A.* **o. two million** понад два мільйони; 4) (*duration*) протягом, на протязі + *G.*, The beer has been made **o. many centuries**. Це пиво робиться протягом багатьох століть.; 5) (*through, via*) по + *L.*, **o. the phone (TV)** по телефону (телебаченню).

own, *v.* володіти + *I.*, бути власником, Who **-s this hotel**? Хто власник цього готелю?; *adj.* власний, our **o. car** наше власне авто.

P

pack, *v.* 1) *tran.* пакувати + *A.*, Have you **-ed the suitcases**? Ви вже спакували валізи?; 2) *intr.* пакуватися, to **p. for the road** пакуватися у дорогу.; *n.* пачка, *p. of cigarettes* пачка сигарет.

package, *n.* пакунок, пакет, There's a **p. for you here**. Для вас тут пакет.

page, *n.* сторінка, on the **p.** на сторінці.

pain, *n.* біль, He has severe **-s in his back**. Він має сильний біль у спині.

paint, *n.* фарба, She has too much **p. on her face**. У неї забагато фарби на обличчі.; *v.* фарбувати, Gal, маювати, у + *A.* We want to **p. the house yellow**. Ми хочемо пофарбувати хату у жовтий колір.

painter, *n.* художник, Gal, маляр.

painting, *n.* картина, Her **-s sell very well**. Її картини дуже добре продаються.

pair

plan

pair, *n.* пара + *G.*, *p. of shoes* пара туфлів.

palm, *n.* 1) (of hand) долоня; 2) (tree) пальма.

pancake, *n.* млинці; **potato** *p.* дерун, картопляник.

pants, *n. only pl.* штани, **loose (tight)** *p.* вільні (тісні) штани.

para, *n.* тато.

paper, *n.* 1) папір, **sheet of p.** аркуш паперу; 2) (ID) документ; 3) (course paper) курсова (робота); *adj.* паперовий, **p. money** паперові гроші.

parcel, *n.* пакет, (postal) бандероль, посилка.

pardon, *n.* вибачення, **I beg your p.** Прошу пробачення; *v. tran.* вибачати, пробачати + *A.*, **p. me** вибачте мене (ог мені); *Gal.* перепошую.

parents, *n.* батьки, **Please meet my p.** Будь ласка знайомтеся, це мої батьки.

Paris, *n.* Париж, *in P.* у Парижі, *to P.* до Парижа.

park, *n.* парк, *in the p.* у парку, **to walk in the p.** гуляти парком; *v.* 1) *tran.* паркувати + *A.*, **Where did you p. your car?** Де ви запаркували авто?; 2) *refl.* паркуватися, **Have you already -ed?** Ви вже запаркувалися?

part, *n.* 1) частина, **greater (smaller) p.** більша (менша) частина; 2) (role) роль, **play a p.** грати роль + *G.*; 3) участь, **take part in** брати участь у + *L.*; *v. intr.* (take leave) розставатися, розлучатися, **It was hard to p. with him.** Було тяжко розставатися з ним.

particular, *adj.* 1) особливий, **p. case** особливий випадок; 2) конкретний, **p. example** конкретний приклад; + *in p.* конкретно, зокрема, саме, **Who do you mean in p.?** Кого саме ви маєте на думці?

party, *n.* 1) партія, **political p.** політична партія; 2) (fun) вечірка, **birthday p.** уродини, день народження,

pass, *v.* 1) *intr.* (to end) проходити, минати; **Another day -ed.** Минув (ог пройшов) ще один день; 2) *tran.* to pass sth, pass by sth (on foot) проходити (повз) + *A.*, **Will we be -ing a bank?** Чи ми будемо проходити (повз) банк?; (by vehicle) проїжджати + *A.*, **They -ed the village at night.** Вони проїхали село вночі; 3) (to spend time) проводити, **We -ed the evening outside.** Ми провели вечір надворі; 4) (test) скласти + *A.*, **p. an exam** скласти іспит; *n.* (permit) перепустка.

passenger, *n.* пасажир, **Three -s can travel in the compartment.** У купе можуть їхати три пасажери.

passport, *n.* паспорт, **foreign (internal) p.** закордонний (внутрішній) паспорт.

past, *n.* минуле, *in the p.* у минулому; *adj.* 1) минулий, **p. tense** минулий час; 2) колишній, **p. chairman** колишній голова; *prep.* повз + *A.*, **We drove p. the university.** Ми проїхали повз університет.

patient, *n.* хворий, пацієнт, **The doctor examined a p.** Лікар оглянув хворого (пацієнта); *adj.* терплячий, **p. teacher** терплячий вчитель.

patronymic, *n.* по батькові, **What's his (her, your) p.?** Як його (її, тебе/вас) по батькові?

pay, *v. tran.* платити + *A.* за + *A.*, **He paid for the book.** Він заплатив за книжку; *p.* attention звертати увагу на + *A.*, **P. attention to the new rules.** Зверніть увагу на нові правила; *p.* back відплатити + *A.*

peace, *n.* мир, **world p.** мир у світі.

pear, *n.* груша, грушка, **ripe (sweet) p.** стигла (солодка) груша.

peasant, *n., m.* селянин, *f.* селянка; *adj.* селянський, **He comes from a p. family.** Він (походить) із селянської родини.

pen, *n.* перо, ручка, **fountain p.** авторучка, **write with a p.** писати пером (ручкою).

pencil, *n.* олівець, **draw with a p.** малювати олівцем.

people, *n.* 1) люди, **Who are these p.?** Що це за люди?; **many p. think that ...** багато хто думає, що ...; 2) народ, **the Ukrainian p.** український народ.

pepper, *n.* перець, **hot (sweet) p.** гострий (солодкий) перець, **with p.** з перцем, **without p.** без перцю; *v.* перчити + *A.*,

per, *prep.* на / за + *A.*, **p. minute** за хвилину, **a hundred p. person** сто на особу.

performance, *n.* вистава, **watch a p.** дивитися виставу.

perhaps, *adv.* можливо, мабуть, *colloq.* може, мо', **p. you know** може, ви знаєте.

person, *n.* особа, людина, **unknown p.** незнайома особа; + **What kind of p. is he?** Що він за людина?

personal, *adj.* 1) особистий, **p. life** особисте життя, **I am here on p. business.** Я тут в особистій справі; 2) персональний, **p. check** персональний чек.

photo, *n.* see photograph; **p. album** фотоальбом.

photograph, *n.* світлина, фотографія, фотознімок; **black and white (color)** чорно-біла (кольорова) світлина; **in the p.** на світлині, на фотографії, на фоті.

physician, *n., m.* лікар, *f.* лікарка, **She is an experienced p.** Вона досвідчена лікарка.

physicist, *n.* фізик, **He was trained as a p.** Він фізик за освітою.

physics, *n.* фізика, **nuclear p.** ядерна фізика, **study (teach) p.** вивчати (викладати) фізику.

piano, *n.* фортеп'яно, *colloq.* піаніно; **p. player** піаніст, *f.* піаністка; **to play the p.** грати на + *L.* фортеп'яні, *var.* на + *A.* фортеп'яно.

picture, *n.* 1) картина, **in the p.** на картині, **draw a p.** малювати картину; 2) світлина, фото, фотографія, знімок, **take a p.** фотографувати, знімати фото, робити знімок.

piece, *n.* шматок, кусень, **p. of cheese** шматок сиру; **p. of advice** порада, **p. of news** новина, **p. of luggage** місце багажу, **tear to -s** рвати на шматки.

pill, *n.* пігулка, таблетка, **take a p.** пити пігулку.

pity, *n.* жаль, **What a p.!** Шкода!

place, *n.* місце, + **at somebody's p.** у когось дома, **at my (his, her) p.** у мене (нього, неї) вдома; **take p.** відбуватися, ставатися, **The concert will take p. tomorrow.** Концерт відбудеться завтра.

plan, *n.* план, **make -s** робити плани, **pension p.** пенсійний план, **street p.** карта міста; *v.* планувати + *A.*, **p. a trip** планувати подорож.

plant

plant, *n.* 1) (*factory*) завод, фабрика, **at a p.** на заводі (фабриці); 2) (*vegetation*) рослина, **to water ~s** поливати рослини; **room p.** вазон.

plate, *n.* 1) тарілка, **on a p.** на тарілці; 2) (*loaded with food*) миска, **p. of soup** миска супу.

play, *n.* 1) гра, **children's p.** дитяча гра; 2) п'єса, **put on a p.** ставити п'єсу; *v.* грати у + *A.*, **p. football** грати у + *A.* футбол; **p. the piano** грати на + *L.* or + *A.* фортеп'яні; **♦ p. by the rules** грати за правилами.

pleasant, *adj.* 1) приємний, **What a p. surprise!** Що за приємна несподіванка!; 2) (*of person*) симпатичний, **p. person** симпатична людина.

please, *adv.* будь ласка, **tell me p.** скажіть, будь ласка; *v.* робити приємність; **♦ if you p.** як ваша ласка; **♦ ~ed to meet you** приємно познайомитися.

pleasure, *n.* 1) приємність, **with a great p.** з великою приємністю; **It's a p. meeting you.** Приємно познайомитися.; 2) насолода, **This car is a sheer p.** Це авто - сама насолода.; **for p.** для насолоди.

p.m. *in fam. use* 1) дня (*from 12:00 p.m. till 5:00 p.m.*), **at 4:00 p.m.** о четвертій (годині) дня; 2) вечора (*after 6:00 p.m.*), **at 7:00 p.m.** о сьомій (годині) вечора; (*in form. use 24-hour time is used*) **at 4:00 p.m.** о шістнадцятій (годині), **at 7:00 p.m.** о дев'ятнадцятій.

pocket, *n.* кишень, **deep p.** глибока кишень; *adj.* кишеньковий, **p. dictionary** кишеньковий словник.

poem, *n.* поезія, вірш, **write ~s** писати вірші.

poet, *n., m.* поет, *f.* поетеса, *var.* поетеса; **national p.** національний поет.

poison, *n.* отрута, отрута, **deadly (strong) p.** смертельна (сильна) отрута; *v.* отруєвати + *A.*

poisoning, *n.* отруєння, **food-p.** (харчове) отруєння, **to have a food-p.** отруєватися, **he's got a food-p.** він чимось отруївся.

Poland, *n.* Польща, **to P.** до Польщі.

Pole, *n., m.* поляк, *f.* полька.

Polish, *adj.* польський; *n.* (language) польська (мова), **speak P.** розмовляти польською.

politics, *n.* політика, **be engaged in p.** займатися політикою.

poor, *adj.* 1) (*not rich*) бідний; 2) (*bad*) поганий, **p. grades** погані оцінки; 3) слабкий, кепський, **p. health** слабе (кепське) здоров'я.

popular, *adj.* популярний, **to be p.** бути популярним, **This song is rather p.** Ця пісня досить популярна.; **by p. demand** на вимогу публіки.

pork, *n.* свинина, свиняче м'ясо; **p. chop** свинячий биток, **p. stew** тушкована свинина.

Portugal, *n.* Португалія, **to P.** до Португалії.

Portuguese, *adj.* португальський; *n., m.* португалець; *f.* португалка.

possible, *adj.* 1) можливий, **p. solution** можливе рішення, **It's quite p. that ...** Цілком можливо, що ...; 2) (*potential*) потенційний, **Taras Marchenko is our p. doctoral student.** Тарас Марченко - наш потенційний аспірант.

propose

post, *n.* (mail) пошта.

postal, *adj.* поштовий, **p. services** поштові послуги, **p. stamp** поштова марка.

postcard, *n.* поштівка, листівка, поштова листівка, **send sb a p.** послати + *D.* листівку.

post office, *n.* пошта, **at the p.** на пошті, **main p.** головпоштамт.

potato, *n.* картопля, **p. pancakes** картопляники, деруни, *Gal.* тертюхи; **mashed ~es** товканиця, картопляне пюре.

prefer, *v.* віддавати перевагу + *D.* перед + *I.*, **I p. chicken to pork.** Я віддаю перевагу курятині перед свининою.; *voliti* + *inf.*, **We p. to discuss this now.** Ми воліємо обговорити це зараз.

prepare, *v.* 1) *tran.* готувати + *A.*, **He ~d delicious sandwiches.** Він приготував смачні канапки.; 2) *refl.* (*oneself*) готуватися до + *G.*, **We p. for exams.** Ми готуємося до іспитів.

prescription, *n.* рецепт, **p. for medicine** рецепт на ліки, **to write out a p.** виписувати рецепт.

present, *n.* подарунок, **birthday p.** подарунок на уродини; **give sb a p.** (по)дарувати + *A.* + *D.*; *adj.* 1) теперішній, **p. tense** теперішній час, **at p.** зараз, тепер; 2) (*in attendance*) присутній, **all those p.** усі присутні; *v.* представляти, **Pavlo ~ed all options.** Павло представив усі варіанти.

president, *n.* 1) президент, **P. of Ukraine** Президент України; 2) голова, **committee p.** голова комітету.

pretty, *adj.* гарненький, **p. little girl** гарненька дівчинка; *adv.* досить, *colloq.* доста, **p. expensive** досить дорогий.

price, *n.* ціна, **at any p.** за всяку ціну, *colloq.* за всякі гроші, **exorbitant (moderate) p.** надмірна (поміркована) ціна.

principal, *adj.* головний, **p. city** головне місто; основний, **p. part of** основна частина + *G.*; *n.* (*of school*) директор школи.

private, *adj.* приватний.

probably, *adv.* можливо, мабуть, ймовірно, *colloq.* може, **We'll p. be staying at a hotel.** Ми, можливо, зулянятимемося у готелі.

problem, *n.* проблема, **♦ no p.** нема проблем, **What's the p.?** У (ч)ім чому проблема?

profession, *n.* фах, професія, **by p.** за професією (фахом), **What's your p.?** Хто ви за фахом?

professor, *n.* професор, **full p.** професор, **assistant p.** доцент.

program *n.* 1) програма, **weekly (monthly) p.** програма на тиждень (місяць); 2) (*theater*) програмка; 3) (*TV*) програма, передача, **TV p.** програма передач, **on the p.** у програмі.

promise, *n.* обіцянка, **p. of help** обіцянка допомоги; **promises! promises!** обіцянка-цяцянка!; *v.* обіцяти + *A.* + *D.*, **He ~d her some money.** Він пообіцяв їй гроші.

propose, *v.* пропонувати + *A.* + *D.*, or + *inf.*, **Mykola will p. to them a new program.** Микола запропонує їм нову програму.

proposition

proposition, *n.* пропозиція, **attractive p.** приваблива пропозиція.

Prypiat, the, *n.* (right tributary of the Dnipro) Прип'ять, **on the P.** на Прип'яті, **along the P.** Прип'яттю *or* по Прип'яті, **They sailed down the P.** Вони плавали вниз Прип'яттю.

pupil, *n.* 1) учень; 2) (of eye) зіниця.

puppy, *n.* щеня, *pl.* щенята, цуценя, *pl.* цуценята.

purchase, *n.* покупка; *v.* купувати, *only in pl.* придбати + *A.*

purpose, *n.* мета, ціль, **with what p.?** з якою метою?, **on p.** навмисно.

put, *v.* 1) (put sth in a prone position only) класти, **He p. the paper on the table.** Він поклав газету на стіл., (also of part of one's body) **He p. his head on the pillow.** Він поклав голову на подушку.; 2) (put sth in an upright position) ставити, **He p. the book on the shelf.** Він поставив книжку на полицю.; 3) (of signature, name) ставити, **P. your signature here.** Поставте підпис тут.; 4) **p. off** відкладати + *A.*, **They p. off the meeting.** Вони відклали зустріч.; 5) **p. on** вдягати, одягати, вибирати + *A.*, **She p. on her red dress.** Вона одягнула червону сукню.; 6) **p. up at (hotel)** зупинитися у + *L.*

Q

quarter, *n.* 1) чверть + *G.* **in a q. of an hour** за чверть години; 2) (three months) квартал; 3) (part of town) квартал, дільниця.

question, *n.* 1) питання, *var.* запитання; **answer a q.** відповідати на питання, **pose a q.** ставити питання; 2) (matter) справа; **be a q. of** бути справою + *G.* **This is a q. of taste.** Це - справа смаку.; **beyond q.** поза сумнівом, **without q.** без сумніву; + **This is out of the q.** Про це не може бути й мови.; *v.* 1) (doubt) ставити під сумнів, **He ~s her account of events.** Він ставить під сумнів її версію подій.; 2) (interrogate) допитувати + *A.*

quick, *adj.* швидкий, **q. change** швидка зміна; + **the q. and the dead** живі і мертві.

quickly, *adv.* швидко, скоро, хутко, **He q. agreed.** Він швидко погодився.

quiet, *adj.* тихий, спокійний, **q. (person) room** тиха (людина) кімната, **q. night** тиха ніч.

quite, *adv.* 1) цілком, *colloq.* геть, **He is q. certain about it.** Він у цьому цілком впевнений.; (in neg.) зовсім, **I don't q. understand.** Я не зовсім розумію.; 2) (sufficiently) достатньо, **q. good** достатньо добрий.

R

radio, *n.* радіо, **on the r.** по радіо, **listen to the r.** слухати радіо, **turn on (off) the r.** вимкнути (вимкнути) радіо.

railroad, *n.* залізниця, **to travel by r.** подорожувати залізницею (потягом, поїздом); *adj.* залізничний, **r. station** залізнична станція.

rain, *n.* дощ; *v.* **It's -ing.** Йде (падає) дощ; **if it doesn't r.** якщо не буде дощу; + **r. cats and dogs** лити як із цебра, **It ~ed cats and dogs yesterday.** Вчора лило як із цебра.

raincoat, *n.* плащ.

region

rare, *adj.* 1) (of cooking) недосмажений, **r. steak** біфштекс з кров'ю; 2) рідкісний, **r. book** рідкісна книжка, **r. specimen** рідкісний вид, **He is a person of r. beauty.** Він людина рідкісної краси.

rarely, *adv.* рідко, **He r. watches films.** Він рідко дивиться фільми.

rather, *adv.* 1) досить, достатньо, **r. strong** досить сильний; 2) (in indication of preference) **should / would r. краще, радше, I'd r. do it now.** Краще (радше) я зроблю це зараз.

read, *v.* 1) *tran.* читати + *A.*, **She likes to r. detective stories.** Вона любить читати детективні історії.; 2) *intr.* читатися, **His report ~s like a novel.** Його доповідь читається як роман.

reader, *n., m.* читач, *f.* читачка.

reading, *n.* читання, **literary r.** літературне читання.

ready, *adj.* готовий, **I am all r.** Я цілком готовий.; *intr.* **to get r. for ...** готуватися до + *G.*

real, *adj.* 1) справжній, **His r. name is Ivan.** Його справжнє ім'я - Іван.; 2) реальний, **Plato was a r. person.** Платон був реальною особою.; 3) (utter) цілковитий, повний, **r. disaster** цілковита катастрофа; 4) (genuine) справжній, щирий, **r. gold** щире золото.

really, *adv.* 1) дійсно, справді, **He r. loves her.** Він дійсно її любить.; 2) насправді, **What did he r. say?** Що він насправді сказав?; 3) (intensifier) дуже, справді, **r. good** дуже добрий; + *r.!*? невже!?

receive, *v.* 1) (things) отримувати, одержувати, *Gal.* діставати, **r. a letter** отримувати лист; 2) (guests, patients) приймати, **Visitors are ~d on Mondays.** Відвідувачів приймають по понеділках.

recent, *adj.* недавній, нещодавній, **r. meeting** недавня зустріч.

recently, *adv.* 1) (with pa.) недавно, нещодавно, **I saw him r.** Я бачив його недавно.; 2) (with pres. pf.) останнім часом, **I have seen many new films r.** Останнім часом я бачив багато нових фільмів.

reception, *n.* 1) прийняття, **invite to a r.** запрошувати на прийняття; 2) (hotel) реєстрація.

receptionist, *n.* 1) (in hotel) (черговий) адміністратор; 2) (in hospital) реєстратор.

recipe, *n.* перепис, рецепт, **r. for French onion soup** перепис французького цибулевого супу.

recognize, *v.* 1) (person) упізнавати, **He didn't r. his friend.** Він не впізнав свого друга.; 2) (fact) визнавати, **r. a state** визнавати країну, **Malevych is ~d around the world.** Малевич визнаний у всьому світі.

recover, *v.* 1) (from illness) одужувати, видужувати від + *G.*, **He quickly ~ed from the flu.** Він швидко одужав від грипу; 2) (from shock) оговтатися, **r. from a surprise** оговтатися від несподіванки.

red, *adj.* червоний; (of hair) рудий, **r.-haired** рудоволосий.

refrigerator, *n.* холодильник, **Our r. is already empty.** Наш холодильник уже порожній.

region, *n.* 1) регіон, **southern r.** південний регіон; 2) (administrative province in Ukraine) область, **Kyiv R.** Київська область.

relative

relative, *n., m.* родич; *f.* родичка, **close (distant) r.** близький (далекий) родич.

relax, *v., intr.* 1) відпочивати, **We like to r. after work.** Ми любимо відпочити після роботи.; 2) розслабитися, **I can't r.** Я не можу розслабитися.

remember, *v.* пам'ятати + *A.*, **She doesn't r. the film title.** Вона не пам'ятає назви фільму.

rent, *v.* 1) (*a room*) наймати, винаймати, орендувати + *A.*; 2) (*a car*) винаймати, брати напрокат, **to r. a car** винаймати авто.; *n.* плата за квартиру, **to pay the r.** платити за квартиру.

repeat, *v.* 1) *tran.* повторювати + *A.*, **r. a question** повторювати питання.; 2) *intr. (oneself)* повторюватися, **He often ~s himself.** Він часто повторюється.

repetition, *n.* повторення, **There are some ~s in the text.** У тексті є деякі повторення.

reply, *v.* відповідати на + *A.*, **r. to a letter** відповідати на лист; *n.* відповідь на + *A.*

report, *n.* 1) (*at conference*) доповідь, **make a r.** робити доповідь; 2) (*press*) повідомлення; 3) звіт, **quarterly r.** квартальний звіт; 4) (*military*) рапорт; *v.* 1) повідомляти, **The Weekly ~s that ...** «Тижневик» повідомляє, що ...; 2) доповідати, **She ~ed the results of the tests.** Вона доповіла результати іспитів.

reporter, *n.* репортер, **Once he worked as a radio r.** Колись він працював радіо-репортером.

request, *n.* прохання, **information r.** інформаційний запит; *v.* просити, прохати.

residence, *n.* помешкання, квартира; **at my (your, his, her, their) r.** у мене (тебе, нього, неї, них) дома; **place of r.** місце проживання.

rest, *n.* 1) (*leisure*) відпочинок, **I need a r.** Мені треба відпочити.; 2) (*remainder*) решта + *G.*, **the r. of the tourists** решта туристів; + **the r. of it** все інше; *v.* відпочивати.

restaurant, *n.* ресторан, **to a r.** до ресторану.

return, *n.* повернення, **r. home** повернення додому, **r. flight** зворотній рейс; *v.* 1) *tran.* повертати + *A.*, **r. a book** повертати книжку; 2) *intr.* повертатися, **When will she r.?** Коли вона повернеться?

rice, *n.* рис, риж., **boiled r.** варений рис; *adj.* рисовий.

rich, *adj.* багатий, **r. person** багач, багатій, багата людина; **r. in** багатий + *I.* *or* на + *A.*, **Spinach is r. in vitamins.** Шпинат багатий вітамінами (*or* на вітаміни).

ride, *v., uni.* їхати + *I.*, *multi.* їздити + *I.*, *tran.* **r. a bicycle (car, bus)** їздити велосипедом (автом., автобусом); *n.* поїздка, **r. to town** поїздка до міста, **give sb a r. to ...** підвозити + *A.* до + *G.*, **He gave Olga a r. to the store.** Він підвіз Ольгу до крамниці.

right, *adj.* 1) (*correct*) правильний, **the r. answer** правильна відповідь; **to be r.** мати рацію, **You're quite r.** Ви маєте цілковиту рацію.; 2) (*side*) правий, **r. hand** права рука, **r. party** права партія; *adv.* 1) праворуч, **to turn r.** повертати праворуч; 2) (*exactly*) якраз, **r. in the middle** якраз посередині; 3) (*yes*) так, власне; + **yeah**, *r.*! якраз!; *n.* право на + *A.*, **r. to education** право на освіту.

ring, *v.* 1) *tran.* дзвонити + *D.*, **He rang me up early.** Він подзвонив мені рано.; 2) *intr.* дзвонити, **The phone is ~ing.** Дзвонить телефон.

save

river, *n.* річка, ріка, **by the r.** біля річки, **down the r.** вниз річкою, **swim in a r.** плавати у річці.

road, *n.* дорога, шлях; **to be on the r.** подорожувати; **the r. home** дорога додому.

room, *n.* 1) кімната, **hotel r.** номер; + **r. and board** харчі і проживання; 2) (*space*) місце; **there's little r. here** тут мало місця.

route, *n.* маршрут, **bus r.** маршрут автобуса.

rule, *n.* правило, **r. of grammar** правило граматики, **as a r.** як правило, **to break the ~s** порушувати правила, **play by the ~s** грати за правилами.

run, *v.* 1) *uni.* бігти, *multi.* бігати, **He ~s every morning.** Він бігає щоранку.; 2) (*manage*) керувати + *I.*, **Who ~s this company?** Хто керує цією компанією?; **r. out of sth** закінчуватися, **They ran out of gas.** У них закінчився бензин.

Russia, *n.* Росія, **in R.** у Росії, **to R.** до Росії.

Russian, *adj.* російський, **R. influence** російський вплив, **R. salad** салат-олив'є *or* м'ясний салат; *n., m.* росіянин, *f.* росіянка.

S

sad, *adj.* сумний, засмучений, **s. face** сумне обличчя, **s. news** сумна новина; + **s. to say** на жаль.

sail, *v., uni.* пливати (*var.* плисти) + *I.*, **This time we plan to s. north.** Цього разу ми думаємо пливати на північ; *multi.* плавати + *I.*, **He likes to s. his new boat.** Він любить плавати своїм новим човном.

salad, *n.* салат, **fruit (Caesar, vegetable) s.** фруктовий (цісарський, овочевий) салат, **tuna s.** салат із тунця.

sale, *n.* 1) продаж, **to be on s.** бути у продажі; 2) розпродаж, **season s.** сезонний розпродаж.

salesman, *n.* продавець.

saleswoman, *n.* продавчиня.

salt, *n.* сіль; + **take things with a grain of s.** не брати все на віру; *v.* солити + *A.*

salty, *adj.* солоний, **s. water** солоня вода.

same, *adj.* однаковий, **s. views** однакові погляди; той самий, **We made the s. mistake.** Ми зробили ту саму помилку.; один і той же, **We live in the s. city.** Ми живемо в одному й тому ж місті.; + **It's all the s. to me.** Мені байдуже (*or* однаково).; + **one and the s.** один і той же; + **the s. to you!** взаємно!; *pron.* те ж саме, **He left and we decided to do the s.** Він пішов, і ми вирішили зробити те ж саме.

sandwich, *n.* бутерброд, *Gal.* канапка, **cheese (ham) s.** бутерброд із сиром (шинкою).

Saturday, *n.* субота, **on S.** у суботу, **I'll see you next S.** Побачимося наступної суботи.

sausage, *n.* ковбаса, **homemade (smoked) s.** домашня (вуджена) ковбаса.

save, *v., tran.* 1) (*life*) рятувати + *A.*, **s. a person** рятувати людину; 2) (*money, etc.*) (заощаджувати) + *A.*, **We stay at this hotel to s. money.** Ми зупиняємося в цьому готелі, щоб (за)ощадити гроші.

say

say, *v.* 1) (with reported speech) казати, **They s. that this tree is very old.** Кажуть, що це дерево дуже старе.; "Fine," he said. «Добре,» – сказав він.; 2) (about a text) писатися, **The rules s. that** У правилах пишеться, що; **let's say that** скажимо, що; **it goes without -ing that** само собою зрозуміло, що; **that is to s.** тобто; **to s. nothing of** вже не кажучи про.

schedule, *n.* 1) графік, **busy s.** напружений графік; 2) розклад, **train s.** розклад поїздів.; *v.* планувати + *A.*, **The show was -d for Saturday.** Вистава запланована на суботу.

scholar, *n., m.* учений, *f.* учёна; науковець, **well-known s.** відомий науковець.

school, *n.* 1) (high school) школа, **high s.** середня школа; 2) (university) виш (вищий навчальний заклад); 3) (department) факультет, **Law S.** юридичний факультет; **finish s.** закінчити школу; **go to s.** ходити до школи, **leave s.** кидати навчання.

schoolboy, *n.* школяр.

schoolgirl, *n.* школярка.

science, *n.* наука, **applied s.** прикладна наука, **exact (natural, social) -s** точні (природничі, суспільні) науки, **s. and technology** наука і техніка.

scientist, *n., m.* учений, *var.* вчений; *f.* учёна, *var.* вчена.

sea, *n.* море, **the Black S.** Чорне море, **the S. of Azov** Азовське море; **by the s.** на морі, **We vacationed by the s.** Ми відпочивали на морі.; (by ship) морем, **to the s.** на море.

season, *n.* 1) пора року, **What's your favorite s.?** Яка ваша улюблена пора (року)?; 2) сезон, **rainy s.** сезон дощів, **soccer s.** футбольний сезон.

seat, *n.* місце, сидіння, **take a s.**! сідай! ~tel, **Is this s. taken?** Чи тут хтось сидить?; **aisle (window) s.** місце у проході (біля вікна); *v. tran.* садити + *A.*, **They -ed us near the window.** Нас посадили біля вікна.

second, *ord.* другий, **to s.** to none найкращий, неперевершений.; **for the s. time** удруге *or* другий раз; *n.* (in a minute) секунда; **just a s.** одну хвилину;

secret, *n.* таємниця, **keep a s.** зберігати таємницю; секрет, **s. of success** секрет успіху; *adj.* таємний, **s. place** таємне місце; секретний.

secretary, *n., m.* 1) секретар, *f.* секретарка; 2) міністер, **S. of Commerce** міністр торгівлі; **S. of State** державний секретар.

see, *v.* 1) *tran.* бачити + *A.*, **He looks and -s nothing.** Він дивиться і нічого не бачить.; 2) *tran.* (watch a film, etc.) дивитися + *A.*, **He saw the play last week.** Він подивився цю п'єсу минулого тижня.; **s. off** проводити; **... has seen better days ...** зна/в (-ла) кращі часи.

seem, *v.* здаватися + *D.*, **It -s to me that ...** (мені) здається, що ...

seldom, *adv.* рідко, **He s. sings.** Він рідко співає.

self, *refl. pron.* себе, **He loves himself so much.** Він так себе любить.

sell, *v.* 1) *tran.* продавати + *A.*, **Oleh sold his bicycle.** Олег продав свій велосипед.; 2) *intr.* продаватися, **Her book -s very well.** Її книжка дуже добре продається.

shopping

seminar, *n.* семінар, **at a s.** на семінарі, **Ukrainian history s.** семінар з української історії.

send, *v.* посилати + *A.* + *D.*, **We sent Petro a postcard.** Ми послали Петрові поштівку., **to s. a letter** посилати лист(а) + *D.* (to sb).

separate, *adj.* окремий, *s.* **room** окрема кімната.

September, *n.* вересень, **in S.** у вересні.

serious, *adj.* серйозний, поважний, **It's a s. matter.** Це поважна справа., **I am quite s. about it.** Я це цілком серйозно.

serve, *v.* 1) *intr.* служити, **Did he s. in the army?** Чи він служив в армії?; 2) *tran.* (clients) обслуговувати + *A.*; 3) (food) подавати + *A.*, **They s. great food here.** Тут подають чудову їжу.

service, *n.* 1) служба, **information s.** інформаційна служба; 2) **service, excellent (poor) s.** чудовий (поганий) сервіс; 3) послуга, **What -s do you offer?** Які послуги ви пропонуєте?; **self-s.** самообслуговування.

set, *n.* 1) (for tea, coffee) сервіз, набір, **tea (coffee) s.** чайний (кавовий) набір; **s. of rules** набір правил; 2) **TV s.** телевізор; 3) комплект, **a s. of bed linen** комплект постільної білизни.

seven, *card.* 1) сім, **s. dollars** сім доларів; **at s. o'clock** о сьомій годині; 2) *coll.* семеро, **They have s. children.** У них семеро дітей.; *n.* сімка.

seven hundred, *card.* сімсот + *G. pl.*, **s. h. seconds** сімсот секунд; *n.* сім сотень.

seventeen, *card.* сімнадцять, **s. dollars** сімнадцять доларів; 2) *coll.* сімнадцятеро, **There were s. children in the family.** У сім'ї було сімнадцятеро дітей.; *n.* сімнадцятка.

seventh, *ord.* сьомий, **s. day** сьомий день; *n.* (одна) сьома, **five -s** п'ять сьомих.

seventy, *card.* сімдесят., **s. kilograms** сімдесят кілограмів; *n.* сімдесятка.

several, *adj.* декілька, кілька, **s. museums** кілька музеїв.

sharp, *adj.* гострий, **s. as a knife** гострий як ніж; **to s.-tongued** гостроязичний, гострий на язик.

she, *pers. pron., f.* вона, **S. lives here.** Вона тут живе.

sheet, *n.* 1) (of paper) аркуш, листок, **blank s.** чистий аркуш; 2) (for bed) простирадло.

shelf, *n.* полиця, **book-s.** книжкова полиця, **I put the vase on a s.** Я поставив вазу на полицю.

ship, *n.* 1) корабель; 2) (passenger) пароплав; *v. tran.* (deliver) перевозити, переправляти, **The furniture was -ped by train.** Меблі перевезли поїздом.

shirt, *n.* сорочка, **nice -s** гарні сорочки.

shoe, *n.* туфля, черевик, **-s** туфлі, взуття, черевики, **s. department** відділ взуття.

shop, *n.* 1) крамниця, магазин; 2) майстерня, (auto) **repair s.** (авто)ремонтна майстерня; *v., intr.* купувати

shopping, *n.* покупки, **to do s.** робити покупки (закупити), **to go s.** іти до крамниці (магазину), іти по покупки, іти на закупки.

short

short, *adj.* короткий, **s. day** короткий день, **s. hands** короткі руки; **in s.** словом, коротко кажучи.

should, *mod. v.* 1) (*obligation, duty, advice*) слід (with subject in D.), **You s. rest.** Вам слід відпочити.; 2) (*correctness*) (with subject in D.) годиться, **Gal.** випадати, **I s. bring flowers for the hostess.** Мені годиться (випадає) принести квіти для господині.; 3) (*probability*) мати + *inf.*, **Ten hryvnias s. help him.** Десять гривень має (мало б) допомогти йому.

shoulder, *n.* 1) плече, **broad -s** широкі плечі; 2) (*of animal*) лопатка, **lamb s.** бараняча лопатка.

show, *v.* 1) показувати, **to s. the way** показувати дорогу, проводити; 2) (*film*) показувати, **They s. a new film tonight.** Сьогодні показують новий фільм.; *n.* 1) (*performance*) вистава, **theater s.** театральна вистава; 2) (*exhibition*) виставка; 3) (*radio*) передача, програма, **radio s.** радіопрограма (радіопередача), **TV s.** телепрограма (телепередача).

shower, *n.* 1) душ, **to take a s.** приймати душ; 2) (*rain*) злива, **warm summer s.** тепла літня злива; + **s. of greetings** злива привітань.

shut, *v.* 1) *tran.* закривати + *A.*, **s. a window** закривати вікно; 2) *intr.* закриватися, **The door quietly s.** Двері тихо закрилися; + **s. up!** заткнуся! -тись.

sick, *adj.* хворий, слабкий; **be s.** хворіти, **Has he been s. for long?** Він уже довго хворіє?; **to get s.** захворіти; **feel s. (nauseous)** (with logical subject in A.) нудити, **I feel s. (nauseous).** Мене нудить.

side, *n.* 1) бік, околиця, сторона; **on the opposite s.** на протилежному (іншому) боці, **southern s. of town** південна околиця міста; 2) **s. of the road** узбіччя.

sight, *n.* 1) (*vision*) зір, **lose s.** втрачати зір; + на перший погляд; 2) (*spectacle*) видовище; 3) (*place of interest*) пам'ятка, **a tourist s.** (туристична) пам'ятка; **to show (do) sights** показувати (дивитися) пам'ятки.

sign, *n.* знак, **s. of consent** знак згоди; **give a s.** давати знак; *v.* 1) *tran.* (*put signature*) розписуватися, **S. please.** Будь ласка, розпишітьсь.; ставити підпис 2) *tran.* (*agreement*) підписувати + *A.*, **They finally -ed the agreement.** Вони нарешті підписали угоду.

signature, *n.* підпис, **illegible s.** незрозумілий підпис, **The letter has no s.** Цей лист без підпису.

simple, *adj.* простий, **s. plan** простий план, **s. to operate** простий у використанні.

simply, *adv.* просто, **s. interesting** просто цікаво.

since, *prep.* 1) (*beginning with*) з + *G.*, **s. last year** з минулого року; 2) (*after*) з тих пір як, з того часу, як + *clause*, **s. he left** з тих пір, як він поїхав; *adv.* після того; *conj.* (*because*) тому що, оскільки, **s. this is her son** оскільки це її син.

sing, *v.* 1) *intr.* співати, **He can't s.** Він не єміє співати.; 2) *tran.* співати + *A.*, **s. a song** співати пісню.

sister, *n.* сестра, **elder (younger) s.** старша (молодша) сестра.

sister-in-law, *n.* братова, **She is my s.** Вона - моя братова.

sit, *v.* 1) *intr.* (*be sitting*) сидіти, **He -s here.** Він тут сидить.; 2) *intr.* (*take a seat*) сидати, **They sat down.** Вони сіли.; 3) *tran.* (*cause to sit*) садити, **Maria sat the guests on the floor.** Марія посадила гостей на підлогу.

soap

situate, *v. be -d* (*of city, village*) лежати, **Kyiv is s. on hills.** Київ лежить на пагорбах.; бути розташованим, розташовуватися, **Where is the bank -d?** Де розташований цей банк?

situation, *n.* ситуація, становище, **difficult s.** складне становище.

six, *card.* 1) шість, **s. weeks** шість тижнів; 2) (*of anim. or paired nouns*) шестеро, **s. Englishmen (pants)** шестеро англійців (штанив); 3) (*of time by clock*) шоста (година), **at s. o'clock** о шостій (годині).

six hundred, *card.* шістсот, **s. h. grams** шістсот грамів.

sixteen, *card.* шістнадцять, **s. hryvnias** шістнадцять гривень; 2) *coll.* шістнадцятеро (with anim. and paired nouns), **s. Spaniards** шістнадцятеро іспанців.

sixth, *ord.* шостий, **s. time** шостий раз; *n.* (одна) шоста, **four -s** чотири шості (шостих).

sixty, *card.* шістдесят, **s. meters** шістдесят метрів.

size, *n.* розмір, **What's your s.?** Який ваш розмір?; **s. six** шостий розмір; + **s. matters** розмір важить.

skin, *n.* шкіра, **dark (light, soft) s.** темна (світла, м'яка) шкіра; + **s. and bones** сама шкіра і кості.

skirt, *n.* спідниця, **wear a s.** носити спідницю.

sky, *n.* небо, **clear (cloudy) s.** чисте (хмарне) небо.

sleep, *n.* сон, **deep s.** глибокий сон, **in a s.** уві сні; *v.* спати, **to s. well (poorly)** добре (кепсько) спати.

sleepy, *adj.* сонний; + **to be s.** хотіти спати.

slow, *adj.* повільний, **s. movement** повільний рух; **be ... minutes s.** відставати на + *A.*, ... **My watch is a minute s.** Мій годинник відстає на одну хвилину.

slowly, *adv.* повільно, поволі, **drive s.** повільно їхати, **think s.** думати поволі.

small, *adj.* малий, маленький, **s. favor** мала послуга, **s. boy** хлопчик; невеликий, **s. sum of money** невелика сума грошей; + **s. wonder (that)** не дивно, що.

smoke, *n.* дим; *v.* палити, курити, **to s. a lot** багато палити; + **no -ing** не палити.

snack, *n.* перекуска, закуся; **to have a s.** перекушувати.

snow, *n.* сніг; **s. drift** сніговий заміт, кучугура; **s. - white** білий як сніг; **wet s.** мокрий сніг; *v.* **It's snowing.** Падає сніг.

so, *adv.* 1) так, **I want to see him s.** Я так хочу побачити його.; 2) дуже, *coll.* страшенно, **He works s. much.** Він дуже багато працює; **I liked the film s.** Фільм страшенно сподобався мені.; + **s. long!** бувай(те)!; + **and s. on (and s. forth)** і так далі, (і тому подібне); *conj.* тому, **It was cold s. I put on a warm coat.** Було холодно, тому я одягнув тепле пальто; **s. as** щоб, для того щоб + *pf. inf.*, **He called s. as to order the tickets.** Він подзвонив, щоб замовити квитки.; **s. that** щоб, для того щоб + *pa. clause*, **I bought a sandwich s. that you could have a snack.** Я купив бутерброд (для того), щоб ти міг перекусити.; + **s. to say** як то кажуть, так би мовити; **not s. much ... as** не так ..., як **I feel not s. much sad as bored.** Мені не так сумно, як нудно.; **s. what if ...?** То й що (з того), як ...?, **S. what if the weather is bad?** То й що, як буде погана погода?

soap, *n.* мило; *v.* милити.

soccer

soccer, *n.* футбол, **play s.** грати у футбол.

soft, *adj.* 1) м'який, **s. pillow** м'яка подушка; 2) (voice) тихий, **s. voice** тихий голос; 3) легкий, **s. wind** легкий вітер.

some, *pron.* 1) деякі, з (із) + *G. pl.*), **s. guests** деякі гості, **s. of the books** деякі з книжок; 2) (anim.) дехто з + *G. pl.*, **s. of us** дехто з нас; 3) (several) кілька + *G.*, **s. apples** кілька яблук; 4) (unspecified) якийсь, **He met s. strange guy**. Він познайомився з якимось дивним хлопцем.; + **s. day** колись, коли-небудь; 5) (with uncountable nouns) *G. sg.* **We had s. coffee**. Ми випили кави.; 5) (approximation) десь + *N.*, біля + *G.*, **s. six kilos** десь шість кілограмів or біля шести кілограмів.

someone, *pron.* хтось, **S. has left you a message**. Хтось лишив вам повідомлення.

something, *pron.* щось, **S. is not right here**. Тут щось не те.

sometimes, *adv.* деколи, часом, інколи, іноді, **We meet only s.** Ми бачимось лише деколи.

somewhere, *pron.* 1) *posn.* десь, **The passport is s. in the suitcase**. Паспорт десь у валізі.; 2) *dir.* кудись, **They went s. far**. Вони пішли кудись далеко.

son, *n.* син, **elder (younger) s.** старший (молодший) син; + *vulg.* **s. of a bitch** сучий син, *Gal.* з курви син.

song, *n.* пісня, **folk s.** народна пісня; + **for a s.** за безцінь, утридешева, **He bought the painting for a s.** Він купив цю картину за безцінь.

son-in-law, *n.* зять.

soon, *adv.* 1) скоро, незабаром, **I'll be back s.** Я скоро повернуся., **S. everybody will find out about it**. Незабаром всі дізнаються про це.; 2) (early) рано, **They finished too s.** Вони надто рано закінчили.; + **—er or later** рано чи пізно.

sorry, *adj.* 1) (with logical subject in *D.*) жаль, сумно, **He is s. to hear about it**. Йому жаль чути про це.; + **I'm s.** вибач, —те, *Gal.* перепошую.

soup, *n.* суп, **chicken s.** куряча юшка.

sour, *adj.* 1) кислий, квасний, **s. face** кисле обличчя, **The wine tastes s.** Це вино кисле (квасне) на смак.; 2) (of food that went sour) кислий, **s. milk** скисле (квасне) молоко.

south, *n.* південь, **in the s.** на півдні, **to the s. of** на південь від + *G.*; *adj.* південний, **s. Kyiv** південний Київ; *adv., dir.* на південь, у південному напрямку, **They went s.** Вони пішли на південь.

southern, *adj.* південний, **s. climate (wind)** південний клімат (вітер).

souvenir, *n.* сувенір, **nice s.** гарний сувенір, **buy —s** купувати сувеніри.

Spain, *n.* Іспанія, *var.* Еспанія, **in S.** в Іспанії, **to S.** до Іспанії.

Spaniard, *n., m.* іспанець, *var.* еспанець, *f.* іспанка, *var.* еспанка.

Spanish, *adj.* іспанський, *var.* еспанський.

speak, *v.* 1) говорити, **s. slowly** говорити повільно; розмовляти; 2) (language) розмовляти, говорити + *I.*, **Do you s. Ukrainian?** Ви говорите (розмовляєте) українською?; + **so to s.** так би мовити.

stomach

special, *adj.* особливий, спеціальний, **s. person** особлива людина, **s. city** особливе місто.

specialist, *n.* спеціаліст, фахівець, **s. in history** спеціаліст з + *G.*

specific, *adj.* 1) конкретний, **s. example** конкретний приклад; 2) окремий, **in each s. case** у кожному окремому випадку; 3) питомий, **The custom is s. to our region**. Цей звичай є питомим для нашого регіону.

specifically, *adv.* 1) конкретно, саме, **What s. do you propose?** Що конкретно (саме) ви пропонуєте?; 2) окремо, **He s. mentioned this article**. Він окремо згадав цю статтю.; 3) питомо, специфічно, **s. Ukrainian expression** питомо український вираз.

speed, *n.* швидкість; **at a high (low) s.** на великій (малій) швидкості.

spell, *v.* продиктувати; сказати по літерах; + **s. your name** скажіть своє ім'я.

spend, *v.* 1) (time) проводити, **How many days did you s. in Paris?** Скільки днів ви провели у Парижі?; 2) (money) тратити, **I spent all my money**. Я витратив усі гроші.

spite, *prep.* **in s. of** незважаючи на, попри + *A.*, усупереч + *D.*, **In s. of nasty weather we went for a walk**. Незважаючи на погану погоду ми пішли гуляти.

spoon, *n.* ложка, **s. of ...** ложка + *G.*, **two —s of sugar** дві ложки цукру.

sport, *n.* спорт; **to play —s** займатися спортом; *adj.* спортивний, **s. competition** спортивні змагання.

sportsman, *n., m.* спортсмен, *f.* спортсменка.

spring, *n.* весна, **in s.** весною or навесні.

square, *n.* площа, майдан, **on a s.** на площі (майдані).

stamp, *n.* (поштова) марка.

stand, *v.* 1) стояти; **to s. in line for ...** стояти в черзі по + *A.* ...; 2) (tolerate) зносити, терпіти, **He can't s. this man**. Він не може зносити цієї людини.; **s. out** виділятися з + *G.*; **s. up** вставати, підводитися.

standard, *adj.* стандартний; *n.* стандарт.

start, *v.* 1) *tran.* починати + *A.*, **s. a class** починати заняття; + *impf. inf.* **s. planning a trip** почати планувати подорож; 2) *tran. (car)* заводити + *A.*, **I can't s. the car**. Я не можу завести авто.; 3) *intr.* починатися, **The season —ed last month**. Сезон почався минулого місяця.; **s. over** починати з початку; *n.* початок, **from s. to finish** від початку до кінця.

station, *n.* станція, **subway s.** станція метра, **train (bus) s.** залізнична (автобусна) станція.

stay, *v.* 1) (за)лишатися, **I'm —ing** Я (за)лишаюся; **to s. home** (за)лишатися (в)дома; 2) (at hotel) зупинятися, **What hotel can I s. at?** У якому готелі я можу зупинитися?; *n.* перебування; + **I wish you a pleasant s.** Бажаю вам приємно провести час.

still, *adj.* (quiet) тихий, **s. weather** тиха погода; *adv.* 1) (yet) все ще, **I s. live here**. Я все ще живу тут; 2) (even) навіть, **s. more interesting** навіть цікавіший; 3) (nevertheless) все одно, однак, **It's hard but we'll s. do it**. Це тяжко, але ми все одно це зробимо.

stomach, *n.* 1) (digestive organ) шлунок; 2) (abdomen) живіт.

stop

stop, *n.* зупинка, **bus (train, metro) s.** зупинка автобуса (потяга, метра); *v.* 1) *tran.* зупиняти, **He'll s. the car at the intersection.** Він зупинить авто на перехресті.; 2) *intr.* зупинятися, **We need to s. and rest.** Нам треба зупинитися і відпочити.; **s. doing sth** перестати + *impf. inf.*, **I -ped seeing him long ago.** Я давно перестав бачитися з ним.

store, *n.* крамниця, магазин, **grocery s.** продуктова крамниця, гастроном.

story, *n.* 1) (*narrative*) історія, **tell a s.** розказувати історію; + **It's a long s.** Це довга історія. 2) (*literary genre*) оповідання; 3) (*tale*) оповідь; 4) (*floor*) поверх, **multi-storied** багатоповерховий.

straight, *adj.* 1) прямий, **s. street** пряма вулиця; 2) (*frank*) відвертий, **s. answer** відверта відповідь; *adv.* 1) прямо, просто, **go s.** ідіть просто.

strange, *adj.* 1) дивний, **s. person** дивна людина; **It's s. you know her.** Дивно, що ви її знаєте.; 2) (*foreign*) чужий, **s. country** чужа країна.

street, *n.* вулиця, **on the s.** на вулиці.

strong, *adj.* 1) сильний, **s. impression** сильне враження, **s. woman** сильна жінка; 2) (*hard to break*) міцний **s. ties** міцні зв'язки.

student, *n., m.* студент; *f.* студентка; *adj.* студентський, **s. dormitory** студентський гуртожиток.

study, *v.* 1) *tran.* вивчати + *A.*, **What do you s.?** Що ти вивчаєш?; 2) *tran.* (*learn*) вчити + *A.*, **s. grammar** вчити граматику; 3) *intr. only impf.* вчитися, навчатися, **Where do you s.?** Де ти вчишся?; *n.* вивчення, **climate s.** вивчення клімату; дослідження з + *G.*, **chemistry s.** дослідження з хімії.

stupid, *adj.* дурний, **s. remark** дурне зауваження; *colloq.* дурнуватий.

subject, *n.* 1) (*of studies*) предмет, дисципліна, **What ~s do they teach (study) here?** Які предмети тут викладають (вивчають)?; 2) (*part of sentence*) підмет.

subway, *n.* метро, метрополітен, **by s.** метром, **to take the s.** сідати в метро.

such, *adj.* такий; **s. ... as** такий ... як + *N.*, **We need to buy s. groceries as bread, coffee, and apples.** Треба купити такі продукти, як хліб, кава та яблука.

sudden, *adj.* раптовий, несподіваний.

suddenly, *adv.* раптом, несподівано, **He s. stood up.** Він раптом встав.

sugar, *n.* цукор, **with s.** із цукром, **no s.** без цукру.

suggest, *v.* пропонувати + *inf.*, **I s. that we do it now.** Пропоную зробити це зараз., **What do you s. that we do?** Що ви пропонуєте робити?

suit, *v.* підходити + *D.*, **This plan ~s Vasyi.** Цей план підходить Василеві; влаштовувати + *A.*, **Does that s. you?** Вас це влаштовує?; *n.* (*set of clothes*) костюм, **business s.** діловий костюм.

suitcase, *n.* валіза; **to pack the ~s** пакувати валізи.

summer, *n.* літо, **in the s.** алітку, *var.* улітку; **this (last, next) s.** цього (минулого, наступного) літа; *adj.* літній; **s. time** літній час.

sun, *n.* сонце, **in the s.** на сонці.

talk

Sunday, *n.* неділя, **on S.** у неділю.

supermarket, *n.* супермаркет, **to go to a s.** ходити до супермаркету.

supper, *n.* вечеря, **for s.** на вечерю, **to have s.** вечеряти.

sure, *adj.* впевнений, **to be s.** бути впевненим, **I'm not quite s.** Я не зовсім впевнений.; *adv.* певна річ, звичайно.

surely, *adv.* певна річ, звичайно, ясно.

surprise, *n.* 1) несподіванка, сюрприз, **pleasant s.** приємна несподіванка; **What a s.!** Оце так несподіванка!; 2) подив, **Andriy looked at her with s.** Андрій подивився на неї із подивом.; + **take by s.** заскочити + *A.*, зловити (заставати) + *A.* зненацька, **Her criticism took me by s.** Її критика зловила мене зненацька (заскочила мене).; *v. tran.* дивувати + *A.* + *I.*, **Halyna ~d her boyfriend by such words.** Галина здивувала свого хлопця такими словами.

sushi, *n.* суші, **We ordered some s.** Ми замовили собі суші.

sweet, *adj.* солодкий, **s. pear** солодка груша.

swim, *v., intr., uni.* пливти, *var.* плисти; *multi.* плавати, **He likes to s.** Він любить плавати.

swimming pool, *n.* басейн, **to go to a s.** ходити до басейну.

switch, *v., tran.* перемикати + *A.*; **s. channels** перемикати канали; **to s. on** вмикати + *A.*, **I wanted to s. on the TV.** Я хотів вимкнути телевізор.; (*of light*) запалювати, **He ~ed on the lamp.** Він запалив лампу.; **to s. off** вимикати + *A.*, (*of light*) згасити, **Yaryna ~ed off the light.** Ярина згасила світло.

symptom, *n.* (*of disease*) симптом, **s. of a disease** симптом хвороби.

T

table, *n.* 1) стіл, **The vase is on the t.** Ваза на столі., **I put the vase on the t.** Я поставив вазу на стіл.; 2) (*chart*) таблиця, **t. of contents** зміст.

tablespoon, *n.* столова ложка.

take, *v.* 1) *tran.* брати + *A.*, **t. a pen** брати перо; 2) *tran.* (*take out*) виймати + *A.*, **She took the money from his wallet.** Вона вийняла гроші у нього з гаманця.; 3) *tran.* (*on foot*) відводити, **T. me to his room.** Відведи мене до його кімнати.; (*by vehicle*) відвозити + *A.*, **Oleh took him to the station.** Олег відвіз його на вокзал.; 4) (*accept*) *intr.* приймати + *A.*, **He took the offer right away.** Він одразу прийняв пропозицію.; 5) (*medicine*) пити, приймати + *A.*, **T. something for fever.** Випийте (*прийміть*) щось від температури.; 6) *tran.* (*to measure*) міряти + *A.*, **t. blood pressure** міряти + *D.* тиск (крови); 7) *tran.* (*tolerate*) терпіти + *A.*, **I can't t. it any more.** Я не можу цього більше терпіти.; 8) (*require*) (*logical subject in D.*) потрібно, треба + *суб* + *clause*, **It ~s Mykola an hour to make dinner.** Миколі треба година, щоб зварити вечерю.; **t. off** знімати + *A.*, **He took off his shirt.** Він зняв сорочку.; **t. part in** брати участь у + *L.*; **t. place** відбуватися, мати місце.

talented, *adj.* талановитий, **t. photographer** талановитий фотограф.

talk, *n.* розмова; *v.* говорити про + *A.*, **He always ~ed about movies.** Він завжди говорив про кіно.; + **What are you ~ing about?** Про що ти (говориш)?

tall

tall, *adj.* 1) високий, **t. woman** висока жінка; 2) (*in measurement of height*) заввишки. **He is two meters t.** Він два метри заввишки.

taste, *n.* смак, **poor (refined) t.** кепський (вишуканий) смак; **be to sb's t.** бути *D.* до смаку, **Her jokes were not to Bohdan's t.** Її жарти не були Богданові до смаку.; *v.* 1) *tran.* куштувати + *A.*, **Would you like to t. the cake?** Хочете скуштувати торт?; 2) *intr.* бути + *adj.* на смак, **These apples t. sour.** Ці яблука кислі на смак.

tasty, *adj.* смачний, добрий, **t. dinner** смачна вечеря.

taxi, *n.* таксівека, *var.* таксі, **go by t.** їхати таксівекою, **hail a t.** ловити таксі, **order a t.** замовляти таксівеку.

taxi-driver, *n.* таксист.

taxi stand, *n.* стоянка таксівок (таксі).

tea, *n.* чай; **black (green, fruit) t.** чорний (зелений, фруктовий) чай, **ice t.** чай з кригою.

teach, *v.* 1) *intr.* викладати, *colloq.* вчити, **They t. every day.** Вони викладають щодня.; 2) *tran.* викладати, *colloq.* вчити + *A.*, **What do you t. there?** Що ви там викладаєте?; 3) *tran.* (*show how to*) навчати, вчити + *A.*, + *inf.* or + *G.*, **Father taught Olya to ride a bicycle.** Батько навчив Олю їздити велосипедом., **He -es me Italian.** Він вчить мене італійської.

teacher, *n.* 1) (*at high school*) вчитель, **brilliant (poor) t.** чудовий (кепський) вчитель; 2) (*at university*) викладач.

teaspoon, *n.* чайна ложка.

telephone, *n.* телефон, **over the t.** по телефону; *v.* дзвонити, телефонувати + *D.*, **Somebody -d you just now.** Хтось щойно вам дзвонив.

television, *n.* телевізор, **on t.** по телевізору, **What's on t. today?** Що сьогодні по телевізору?, **watch t.** дивитися телевізор (телебачення); *adj.* телевізійний, **t. program** телепрограма.

tell, *v.* 1) *intr.* (*in reported speech*) казати + *D.*, **He told me that the meeting was interesting.** Він сказав мені, що зустріч була цікавою.; 2) *tran.* казати + *A.*, + *D.*, **He told Oksana the truth.** Він сказав Оксані правду.; **t. me** скажи, ~іть; 3) *tran.* розказувати, розповідати + *A.*, + *D.*, **T. me the whole story.** Розкажіть мені всю цю історію.; 4) (*distinguish*) відрізнити + *A.* від + *G.*, **Can you t. an original from a replica?** Ви можете відрізнити оригінал від копії?

temperature, *n.* температура, **high (low) t.** висока (низька) температура.

ten, *card.* 1) десять, **t. books** десять книжок; 2) (*of amt. or paired nouns*) десятеро, **t. drivers (pants)** десятеро водіїв (штанив); 3) (*of time by clock*) десята (година), **at t. o'clock** о десятий (годині); *n.* десятка, **the first t.** перша десятка.

tenant, *n.* квартирант.

tennis, *n.* теніс, **play t.** грати у теніс; **t. player** тенісист.

tenth, *ord.* десятий, **t. seat** десяте місце; *n.* (одна) десята, **seven -s** чотири десятки (десятих).

terrible, *adj.* страшний, жахливий.

text, *n.* текст; *v.* 1) *tran.* текстувати + *D.*, + *A.*, **He -s us all his news.** Він текстус нам всі свої новини.

there

textbook, *n.* підручник, **a Ukrainian t.** підручник (з) української мови.

thank, *v.* дякувати; + **t. you very much** дуже дякую.

thanks to, *prep.* завдяки + *D.*, **t. to you** завдяки тобі.

that, *dem. pron.* (*referring to sth previously mentioned*) це, **T. was a horse.** Це був кінь., **T. is a good idea.** Це слушна думка.; *adj.* (*that as opposed to this*) той, *f.* та, *nt.* те, **t. building and not this** той будинок, а не цей, **t. street and not this** та вулиця, а не ця, **t. object and not this** те місце, а не це; *conj.* 1) (*introducing a subject clause*) що; **I know t. he's sick.** Я знаю, що він хворіє.; + **t. is** тобто; 2) (*introducing attribute clause*) що, *m.* який (*f.* яка, *nt.* яке, *pl.* які), **the ticket t. I have** квиток, який (*or* що) я маю; **the assignment t. he gave us** завдання, яке (*or* що) він нам дав; **the medicine that they have taken** ліки, які (*or* що) вони приймають; 3) (*with clause of purpose, intention, etc.*) щоб + *pa.*, **I wrote her t. she be ready for the trip.** Я написав їй, щоб вона була готова до подорожі.; *adv.* (*so*) так, **t. close** так близько; + **and all t.** і таке інше; + **like t.** такий, **things like t.** такі речі; + **t. said** і все ж, однак; + **t. will do** (цього) досить.

the, *article* 1) either not translated or corresponds to the *dem. pron.* цей, ця, це, ці *this, or* той, та, те, ті *that, I am t. man who called you.* Це я дзвонив вам.; 2) (*indicating family*) сім'я, подружжя + *G. pl.*, **the Petrenkos (family)** сім'я Петренків *or* (*married couple*) подружжя Петренків *or* *surname in pl.* Петренки; 3) (*emphasis*) *m.* той самий, *f.* та сама, *nt.* те саме, *pl.* ті самі, **There she was, t. impossibly beautiful woman.** Вона була там, та сама неможливо гарна жінка.

theater, *n.* театр, **We were in the t.** Ми були у театрі., **We went to the t.** Ми ходили до театру.

their, *poss. pron.*, *m.* 1) їхній, *f.* їхня, *nt.* їхнє, *pl.* їхні; **t. friend** їхній друг; **t. sister** їхня сестра, **t. puppy** їхнє цуценя, **t. words** їхні слова; 2) (*not translated when referring to the subject's own body part*) **They finally opened t. eyes to the world.** Вони нарешті відкрили очі на світ.; 2) (*referring to somebody or something related to the subject of sentence*) *m.* свій, *f.* своя, *nt.* своє, *pl.* свої, **They love t. country.** Вони люблять свою країну., **The Johnsons have t. own problems.** Джонсони мають свої власні проблеми.

themselves, *refl. pron.*, 3rd *pers. pl.* 1) себе, **In their dreams, they see t. rich.** У своїх мріях вони бачать себе багатими.; 2) (*for emphasis*) самі, **They t. would like to know it.** Вони самі хотіли б знати це.; 3) (*alone*) самі, **They can do it t.** Вони можуть зробити це самі.; 4) (*for themselves*) собі, **They baked t. a cake.** Вони спекли собі торт(а).

then, *adv.* 1) (*at that time*) тоді, **Borys worked hard t.** Тоді Борис багато працював.; 2) (*after*) потім, тоді, **Svitlana finished the translation and t. sent it away.** Світлана закінчила переклад і потім відіслала його.; **If ... then ...** якщо ... то ... **If you have time, t. you must help these people.** Якщо ти маєш час, то ти повинен допомогти цим людям.

there, *adv.* 1) *posp.* там, **There is a tree t.** Там стоїть дерево.; 2) *dir.* туди, *Gal.* там, **We need to go t.** Нам треба піти туди (*Gal.* там); **t. and back** туди й назад; 3) *as introductory subject in* **There is/are** corresponds to construction with verbs *бути* to be, *стояти* to stand, *рости* to grow, *висісти* to hang, *лежати* to lie, etc. *Ukrainian sentence starts with the adverbial modifier of place that is at the end of the English sentence.*; **T. is a student in the room.** У кімнаті (є) студент., **T. is a chair in the corner.** У кутку стоїть стілець., **T. was a picture on the wall.** На стіні висіла картина., **T. will be a carpet on the floor.** На підлозі лежатиме килим.

therefore

therefore, *adv.* тому, відтак, **They speak Ukrainian, t. we do not need a translator.** Вони розмовляють українською, тому нам не треба перекладач.

they, *pers. pron.* 1) вони, **What did t. say?** Що вони сказали?; 2) (*omitted in impersonal sentence; no subject is used in Ukrainian sentence which starts with the adverbial modifier of place of the English sentence*), **T. sell milk in this store.** В цій крамниці продають молоко.

thick, *adj.* 1) товстий, грубий, **t. book** груба книжка; 2) густий, **t. forest** густий ліс, **t. hair** густе волосся, **t. soup** густий суп; 3) (*in measurements*) завтовшки, **The computer is three centimeters t.** Комп'ютер три сантиметри завтовшки.; 4) (*dumb*) тупий, **He's a bit t.** Він трохи тупий.

thin, *adj.* 1) тонкий, **t. line** тонка лінія; 2) (*skinny*) худий, **t. woman** худа жінка; 3) рідкий, **t. beard** рідка борода, **t. grass** рідка трава.

thing, *n.* 1) річ, **interesting t.** цікава річ; 2) (*sth*) що, **He told me many ~s.** Він багато чого сказав мені.; 3) (*in neg. sentences*) ніщо, **I can't do a t.** Я не можу нічого зробити.; 4) (*all, in pl.*) все, **We love all ~s Spanish.** Ми любимо все іспанське. + **How are ~s?** Як справи?; + **The t. is that** Річ в тім, що; + **for one t.** поперше *or* досить сказати, що.

think, *v.* 1) *intr.* думати, **I think he knows Olena.** Думаю, що він знає Олену.; 2) *intr.* думати про + *A.*, **He often ~s about Natalia.** Він часто думає про Наталю.; **What do you t.?** Як ви думаєте?; 3) (*be of opinion*) вважати, **I t.** я вважаю (*or* гадаю, *or* рахую).

third, *ord.* третій, **t. place** третє місце; *n.* (одна) третина, третя, **two ~s** дві третини (треті, третих).

thirteen, *card.* 1) тринадцять, **t. pages** тринадцять сторінок; 2) (*of anim. or paired nouns*) тринадцятеро, **t. individuals** тринадцятеро осіб; *n.* тринадцятка.

thirty, *card.* 1) тридцять, **t. seconds** тридцять секунд; 2) *coll.* тридцятеро (*with anim. and paired nouns*), **t. guests** тридцятеро гостей; *n.* тридцятка.

this, *dem. pron., m.* 1) цей, *f.* ця, *nt.* це, **t. magazine and not that one** цей журнал, а не той, **t. cup and not that one** ця філяжанка, а не та, **t. window and not that one** це вікно, а не те; 2) (*to point to sth*) це, **T. is my flat.** Це моя квартира., **T. is him.** Це він., **T. was her.** Це була вона.

though, *conj.* 1) (*despite*) хоч, **He continued to work t. he was tired.** Він продовжував працювати, хоч і був стомлений.; 2) (*however*) однак, проте, **She is talented t. nobody knows it.** Вона талановита, однак (проте) цього ніхто не знає.

thousand, *n.* тисяча, **It was a t. years ago.** Це було тисячу років тому.; **several t. people** кілька тисяч чоловік.

three, *card.* 1) *m.* три, **t. days** три дні; 2) *coll.* (*of anim. or paired nouns*) троє, **t. boys** троє хлопців; 3) (*of time by clock*) третя (година), **at t. o'clock** о третій (годині); *n.* трійка.

three hundred, *card.* триста, **t. h. hryvnias** триста гривень; *n.* три сотні.

three hundredth, *ord.* трьохсотий.

throat, *n.* горло, **I have a sore t.** Мені болить горло.

Thursday, *n.* четвер, **on T.** у четвер, **till next T.** до наступного четверга.

toward

ticket, *n.* квиток, **train (bus, airplane) t.** квиток на поїзд (автобус, літак), **theater (movie) t.** квиток до театру (кіна).

till, *prep.* 1) до + *G.*, **t. Monday** до понеділка; 2) поки ... не, доки ... не, **He did not come t. I asked him to.** Він не приходив, поки я не попросив його.

time, *n.* 1) (*duration*) час, **all this t.** весь цей час, **for a long t.** довгий час; **on t.** вчасно, **What's the t. now?** Котра зараз година?; 2) (*instance*) раз; **for the first t.** уперше; **for the last t.** востаннє; **how many ~s?** скільки раз(ів)?; **last (next) t.** минулого (наступного) разу, **this t.** цього разу; **all the t.** весь час; **at the same t.** водночас; **to have no t. for** не мати часу на ...; **lose no t.** не гаяти часу.

timetable, *n.* розклад, графік, **according to the t.** за розкладом.

tired, *adj.* стомлений, **to get t. of** втомитися від + *G.*, **He got t. of work.** Він втомився від роботи.

title, *n.* назва, заголовок, **under the t. of** під назвою; **What's the t. of the book?** Як називається книжка?

to, *prep.* 1) (*motion*) до + *G.*, **a trip t. Kyiv** подорож до Києва; 2) (*destination*) *D.*, **letter to my brother** лист моєму братові; 3) (*towards*) на + *A.*, **t. the south** на південь; 4) (*time by clock*) за + *A.*, *or* без + *G.*, **It's ten minutes t. one.** Зараз за десять (без десяти) хвилин перша.; *part.* щоб, для того щоб, **Robert came t. speak to you.** Роберт прийшов (для того), щоб поговорити з вами.

today, *adv.* сьогодні, **The excursion will be t.** Екскурсія буде сьогодні.; **'s** сьогоднішній, **today's newspaper** сьогоднішня газета.

toe, *n.* палець, *pl.* пальці.

together, *adv.* 1) разом (з + *I.*), *colloq.* гуртом (з + *I.*), **They sat t. with their children.** Вони сиділи разом зі своїми дітьми.; 2) (*at the same time*) одночасно, водночас.

tomato, *n.* помідор, **t. juice** томатний сік.

tomorrow, *adv.* завтра, **till t.** до завтра, **I'll call you t.** Я подзвоню тобі завтра.; **t. morning (afternoon, evening)** завтра вранці (пополудні, увечері); + **As if there was no t.** Як перед лихим кінцем.

tongue, *n.* язик; **mother t.** рідна мова.

tonight, *adv.* сьогодні ввечері, **What's on t.?** Що сьогодні в кіні?

too, *adv.* 1) (*also*) також, теж, **I read it t.** Я теж читав це; 2) (*excessively*) (за)надто, **We live here t. long.** Ми живемо тут надто довго.; *za-* *added to any adj. or adv. to express excessive quality or quantity.* **t. much** забагато, **t. red** зачервоний.

tooth, *n.* зуб, **I have a toothache.** Мені болить зуб.; **wisdom t.** зуб мудрости.

tour, *n.* 1) (*trip*) подорож, **to go on a t. to** поїхати у подорож до + *G.*; 2) (*short*) екскурсія, **t. of Kyiv (museum)** екскурсія Києвом (музеєм); **package t.** тур.

tourist, *n.* турист, **international t.** міжнародний турист; *adj.* туристичний, **t. agency** туристична агенція.

toward, *prep.* до + *G.*, **t. a metro station** до станції метра; у напрямі до + *G.*, **We walked t. the bank.** Ми йшли у напрямі до банку.

towel

towel, *n.* рушник, **embroidered t.** вишиваний рушник.

town, *n.* 1) місто, **He's in t.** Він у місті., **She won't be in t. then.** Її тоді не буде в місті.; 2) (*small town*) містечко, **home t.** рідне місто.

traffic, *n.* рух, **heavy t.** сильний рух; **t. jam** корок, **get into a t. jam** потрапити у корок, **t. light** світлофор.

train, *n.* потяг, поїзд; **by t.** потягом, поїздом, **I often travel by t.** Я часто їзджу потягом.; **fast (commuter, freight) t.** швидкий (приміський, товарний) потяг; **t. station** залізнична станція; *v.* 1) *tran.* тренувати + *A.*, **He ~ed many good athletes.** Він тренував багатьох добрих спортсменів.; 2) *tran.* (*educate*) готувати, навчати + *A.*, **They t. accountants in this school.** У цій школі навчають бухгалтерів.; 3) *intr.* тренуватися, **They t. a lot for the next competition.** Вони багато тренуються до наступних змагань.; 4) *intr.* вчитися на + *A.*, **Taras ~ed as a film director.** Тарас вчився на кінорежисера.

tram, *n.* 1) (*cablecar*) фунікулер; 2) (*streetcar*) трамвай, **take a t.** сідати на трамвай; **Where does this t. go?** Куди йде цей трамвай?

translate, *v.* 1) *tran.* перекладати + *A.* з *G.* + *I.*, **t. from English into Ukrainian** перекладати з англійської українською; 2) *intr.* перекладатися (як + *N.*), **This expression ~s as "Welcome!"** Цей вираз перекладається: «Вітаємо вас!».

translation, *n.* переклад, **consecutive (descriptive, literal, simultaneous) t.** послідовний (описовий, дослівний, синхронний) переклад.

transportation, *n.* 1) транспорт, **public t.** громадський транспорт; 2) перевезення, **t. of goods** перевезення товарів.

travel, *n.* подорож, **~s around the world** подорожі світом; *v.* подорожувати + *I.* or по + *L.*, **He likes to t. around Africa.** Він любить подорожувати Африкою (по Африці).

traveler, *n.* мандрівник, мандрівниця, **inveterate t.** затаїтий мандрівник.

tree, *n.* дерево, **in a t.** на дереві, **under a t.** під деревом; **† family t.** родоід.

trip, *n.* подорож; **business t.** відрядження, ділова подорож; **Mykhailo goes on a business t. to Odesa next Monday.** Михайло їде у відрядження до Одеси наступного понеділка.

true, *adj.* 1) справжній, **t. love** справжнє кохання; 2) правдивий, **t. story** правдива (реальна) історія; 3) (*faithful*) вірний, **a t. friend** вірний друг; **† a t. Ukrainian** щирий українець; **It's (not) t.** Це (не) правда.

trust, *v.* вірити, довіряти + *D.*, **He cannot be ~ed.** Йому не можна вірити.; **~ed friend** надійний (or вірний) друг; *n.* довіра; **take sth on t.** приймати на віру, **Robert never takes anything on t.** Роберт ніколи нічого не приймає на віру.

truth, *n.* 1) правда; **† to tell the t.** казати правду; 2) істина, **This is a scientific t.** Це - наукова істина.

try, *v.* 1) намагатися, старатися, **† t. to convince her.** Я намагаюся переконати її.; 2) пробувати, **Bohdan tried to calm down.** Богдан спробував заспокоїтися.; **t. on** приміряти, **I'd like to t. on these pants.** Я хотів би приміряти ці штани.; *n.* спроба, **on the first t.** з першої спроби.

umbrella

Tuesday, *n.* вівторок, **on T.** у вівторок, **till T.** до вівторка (*var.* вівірка).

Turk, *n., m.* турок; *f.* туркеня, *var.* турчанка, **Kemal is a T. who speaks good Ukrainian.** Кемаль - турок, що добре говорить українською.

Turkish, *adj.* турецький; *n.* турецька мова, **speak T.** розмовляти турецькою (мовою).

turn, *v.* 1) *tran.* повертати + *A.*, **t. the steering wheel** повертати кермо; 2) *intr.* повертатися, **He ~ed and looked at her.** Він повернувся і поглянув на неї.; 3) (*change direction of motion*) звертати, повертати, **t. right (left)** повертати праворуч (ліворуч); 4) (*page*) перегорнути + *A.*, **They ~ed a new page.** Вони перегорнули нову сторінку.; 5) (*light, radio, etc.*) **t. on** вмикати + *A.*, **t. off** вимикати + *A.*, **If you ~ed on the TV, please t. it off.** Якщо ти вимкнув телевізор, будь ласка, вимкни його.; 6) **t. out** *intr.* виявлятися, **It ~s out that they know each other.** Виявляється, що вони знайомі.; 7) *intr.* **t. to** звертатися до + *G.* **You should t. to a lawyer for advice.** Вам треба звернутися до юриста по пораду.; *n.* 1) поворот, **left (right) t.** лівий (правий) поворот; 2) черга, **It's your t. to pose a question.** Тепер ваша черга ставити питання.

TV, *see* television.

twelve, *card.* 1) дванадцять + *G. pl.*, **t. people** дванадцять осіб; **at t. o'clock** о дванадцятій годині; 2) *coll.* дванадцятіро (*with anim. and paired nouns*), **t. women** дванадцятіро жінок; 3) (*of time by clock*) дванадцята (година), **at t. o'clock** о дванадцятій (годині) *n.* дванадцятка.

twentieth, *ord.* двадцятий.

twenty, *card.* 1) двадцять, **t. hryvnias** двадцять гривень; 2) *coll.* двадцятіро (*with anim. and paired nouns*), **t. participants** двадцятіро учасників.

twice, *adv.* 1) двічі, два рази, **He said it t.** Він сказав це двічі.; 2) (*in comparison*) удвічі, у два рази, **This hotel is t. as cheap as that one.** Цей готель удвічі дешевший за той.

two, *card.* 1) *m.* два, **t. days** два дні, *f.* дві, **t. nights** дві ночі; 2) (*of anim. or paired nouns*) двос, **t. puppies (doors)** двос щенят (дверей); 3) (*of time by clock*) друга (година), **at t. o'clock** о другій (годині); *n.* двійка.

two hundred, *card.* двісті + *G. pl.*; *n.* дві сотні.

two hundredth, *ord.* двохсотий.

type, *n.* тип, **What t. of person is he?** Що він за людина?; *v.* друкувати + *A.*

typical, *adj.* типовий, **t. name** типове ім'я, **be t. of sb/sth** бути типовим для + *G.*

U

ugly, *adj.* негарний, потворний, (*disgusting*) огідний, *colloq.* паскудний.

Ukraine, *n.* Україна, **in U.** в Україні, **to U.** до України.

Ukrainian, *adj.* український; *n.* 1) *m.* українець, *f.* українка, *pl.* українці, **They are U.** Вони українці.; 2) українська мова, **He speaks fluent U.** Він вільно розмовляє українською.

umbrella, *n.* парасоля, парасолька, **folding u.** складна парасоля.

unbelievable

unbelievable, *adj.* неймовірний, невірогідний, **It's u. they did it.** Неймовірно, що вони це зробили.

unbelievably, *adv.* неймовірно, неправдоподібно.

uncle, *n.* дядько, **my u.** мій дядько.

under, *prep.* 1) *posn.* під + *l.*, **u. the table** під столом; 2) *dir.* під + *A.*, **Put it u. the table.** Поклади це під стіл.; 3) (*during the period*) за + *G.* **u. the the Soviet rule** за совітської влади.

understand, *v.*, *tran.* розуміти + *A.*, **Do you u. me?** Ви мене розумієте?, **I don't u. anything.** Я нічого не розумію.

undoubtedly, *adv.* безперечно, без сумніву, безсумнівно.

undress, *v.*, *intr.* роздягатися, **He ~ed and went to bed.** Він роздягнувся і ліг спати.

unfortunately, *adv.* на жаль, **The store is already closed u.** Крамниця, на жаль, уже зачинена.

university, *n.* університет, **at u.** в університеті; *adj.* університетський, **a u. library** університетська бібліотека, **u. campus** кампус, університетське містечко.

unknown, *adj.* незнайомий, **an u. person** незнайомиць, незнайома людина.

up, *adv.* 1) *dir.* угору, догори, **cruise up the Dnipro** круїз угору Дніпром; **this side up** цим боком вгору (догори); 2) *posn.* угорі, нагорі, **up there** там нагорі.; **u. to** аж до + *G.*, **water u. to the knees** вода аж до колін.

urban, *adj.* міський, **u. culture** міська культура, **u. population** міське населення.

use, *v.*, 1) *tran.* використовувати + *A.*, **to u. a book** використовувати книжку; користуватися + *l.*, **We u. our own car.** Ми користуємося своїм власним автом.; 2) (*exploit*) *tran.* використовувати + *A.*, **He never hesitates to u. others.** Він ніколи не вагається використовувати інших. 3) **-d to** колись *or* було + *impr. inf.*, **He -d to like Arkhynenko.** Йому колись подобався Архипенко.; **Roman -d to see her often.** Роман було часто її бачив. *n.* використання, застосування, **This method has a number of -s.** Цей метод має низку застосувань.; **what's the u. of ...** марно + *бути* + *impr. inf.*, **What's the u. of crying?** Марно плакати. **It was no u. persuading them.** Марно було переконувати їх.

used, *adj.* 1) використаний, **He discarded all u. paper.** Він викинув весь використаний папір.; 2) вживаний, **u. car** вживане авто; 3) (*accustomed*) при звичайний, звиклий, **+ to be (get) u. to** звикати до + *G.*, **He got u. to my jokes.** Він звик до моїх жартів. *See also use.*

useful, *adj.* 1) корисний, **u. piece of advice** корисна порада; 2) потрібний, **This pot is always u. in the kitchen.** Ця каструля завжди потрібна на кухні.

usually, *adv.* звичайно, як правило, **Ivan u. shaves for work.** Іван звичайно голиться на роботу.

V

vacant, *adj.* 1) (*a hotel room, seat*) вільний, **v. room** вільна кімната; 2) (*of look*) відсутній, **She gave me a v. look.** Вона подивилася на мене відсутнім поглядом.

vacation, *n.* 1) (*at work*) відпустка, **be on v.** бути у відпустці, **take a v.** брати відпустку; 2) (*at school*) канікули, *Gal.* вакації, *both only pl.*, **to go on v.** їхати (їздити) на канікули (вакації).

wait

various, *adj.* різний, *var.* ріжний, **v. colors** різні кольори.

vegetable, *n.* овоч; *coll.* **-s** городина; **fresh -s** свіжа городина; **fruit and -s** фрукти й городина (*or* овочі). *adj.* овочевий, **v. garden** город, **v. soup** суп з городини.

very, *adv.* дуже, **v. far** дуже далеко, **v. well** дуже добре; *adj.* самий, **at the v. beginning** на самому початку, **this v. moment** у цей самий момент, **the v. thought of you** сама думка про тебе.

victory, *n.* перемога, **v. over** перемога над + *l.*

view, *n.* 1) вид, **a room with a v. of the sea** кімната із видом на море; 2) (*convictions*) погляд, **political -s** політичні погляди; **in v. of ...** з огляду на + *A.*, **In v. of the change of plans I decided to stay home.** З огляду на зміну планів я вирішив залишитися удома.; *v.*, *tran.* оглядати + *A.*, **We can v. the exhibit next week.** Ми можемо оглянути виставку наступного тижня.

village, *n.* село, **This guy is from our v.** Цей хлопець із нашого села.; *adj.* сільський, провінційний, **v. council** сільська управа, **v. life** сільське життя.

violet, *n.* фіялка. *adj.* фіялковий, фіолетовий, **v. color** фіялковий колір.

violin, *n.* скрипка; **play the v.** грати на скрипці.

violinist, *n.* скрипаль.

visit, *n.* відвідини, візит; *v.* 1) відвідувати + *A.*, **Oleksa -s his doctor once a year.** Олекса відвідує лікаря раз на рік.; 2) (*places*) *бувати* у + *L.*, **We often v. this part of town.** Ми часто буваємо у цій частині міста.; (*people's homes*) *бувати* у + *G.*, **Next year Petro is going to v. his sister in Paris.** Наступного року Петро думає побувати у сестри в Парижі.

vocabulary, *n.* 1) словник, **Ihor keeps a v. of new words.** Ігор веде словник нових слів.; 2) вокабуляр, **This word is from the v. of theoretical mathematics.** Це слово із вокабуляру теоретичної математики.; 3) словниковий запас, **With such small v. of Italian Oksana can discuss almost any subject.** Із таким малим словниковим запасом з італійської Оксана може обговорювати будь-яку тему.

vodka, *n.* горілка, **straight v.** чиста горілка, **v. on the rocks** горілка з кригою, **v. with pepper** горілка з перцем.

vogue, *n.* мода, **in v. у моді.** *See fashion.*

voice, *n.* голос, **in a loud (soft) v.** голосно (тихо), **lose v.** втратити голос.; *v.* висловлювати + *A.*, **He did not get the chance to v. his opinion.** Він не мав нагоди висловити свою думку.

Volhynia, *n.*, *also* Volyn Волинь (*historical region in north-western Ukraine comprising modern provinces of Lutsk, Rivne and, in part, Zhytomyr and Ternopil*), **in V.** на Волині, **He was born and grew up in V.** Він народився і виріс на Волині.; *dir.* **to V.** на Волинь.

W

wait, *v.*, 1) *tran.* чекати + *A.*, **Can you w. for me?** Ви можете почекати мене?; *or* на + *A.*, **Who are you -ing for?** На кого ви чекаєте?; *or* + *G.* **The travelers are -ing for warm and sunny weather.** Мандрівники чекають теплої і сонячної погоди.; *or* щоб + *pf. inf.*, **Stepan -ed to tell what had happened.** Степан чекав щоб розказати, що сталося.; 2) *tran.* (*serve table*) обслуговувати + *A.*, **He -ed three tables in the restaurant.** Він обслуговував три столи в ресторані.

waiter

waiter, *n.* офіціант, *Gal.* кельнер, **to call a w.** покликати офіціанта; **to work as a w.** працювати офіціантом.

waitress, *n.* офіціантка, *Gal.* кельнерка.

wake, *v.* 1) *tran.* будити + *A.*, **The rain woke him.** Дощ розбудив його.; 2) *refl.* будитися, прокидатися, вставати, **When do you w. up?** Коли ти будишся (прокидаєшся, встаєш)?, **Time to w. up!** Час вставати!

walk, *n.* прогулянка, **to go for a w.** ходити на прогулянку; *v.* 1) *intr.* йти; 2) *intr.* гуляти, прогулюватися, **Every morning Natalia ~s in the park.** Щоранку Наталя гуляє парком.; 3) *tran.* (*accompany*) проводити + *A.*, **Roman ~ed Ivan to the station.** Роман провів Івана до станції.

wall, *n.* стіна, **brick (stone) w.** цегляна (кам'яна) стіна; *rosn.* **on a w.** на стіні, *dir.* **on the w.** на стіну, **He hung the picture on the w.** Він повісив фото на стіну.

wallet, *n.* гаманець; **put the money into a w.** класти гроші до гаманця; **take the money out of the w.** виймати гроші з гаманця.

want, *v.* *tran.* 1) хотіти + *A.*, **I w. a pear.** Я хочу грушу.; *or* (*with substances*) + *G.*, **Do you w. coffee or tea?** Ви хочете кави чи чаю?; **What do they w.?** Чого вони хочуть?; *or* + *inf.*, **Vira always ~ed to learn Belarusian.** Віра завжди хотіла вивчити білоруську.; 2) *tran.* (*desire*) жадати, прагнути, **I w. him.** Я жадаю (прагну) його.; **for w. of** через брак ..., через відсутність + *G.*, **They did it for w. of common sense.** Вони зробили це через брак здорового глузду.

wardrobe, *n.* 1) (*in theater*) роздягалка, гардероб; 2) (*piece of furniture*) шафа.

warm, *adj.* 1) теплий, **w. day** теплий день; 2) (*cordial*) сердечний; *v.*, *tran.* **to w. up** гріти, зігрівати + *A.*

warn, *v.* попереджати + *A.*, **Our guide ~ed us that there could be snow in the mountains.** Наш провідник попередив нас, що в горах може бути сніг.

was, *v.*, *pa.*, *m.* був, *f.* була, *nt.* було, **The day w. cold.** День був холодний.; **The room w. warm.** Кімната була тепла.; **The window was open.** Вікно було відкрите.

wash, *v.* 1) *tran.* мити + *A.*, **w. the dishes** мити посуд; 2) *tran.* (*clothes*) прати, **I need to w. my towel.** Мені треба випрати рушник.; 3) *intr.* (*oneself*) митися, **They quickly ~ed and dressed.** Вони швидко помитися й одягнулися.; (*face and hands*) умиватися.; 4) *intr.* змиватися, відпиратися, **The stain easily ~ed out.** Пляма легко змилася (відпиралася).; 5) *tran.* (*of sea*) омивати + *A.*, *only impf.*, **In the south, Ukraine is ~ed by the Black Sea.** На півдні України омиває Чорне море.

watch, *v.* 1) дивитися + *A.*, **to w. TV** дивитися телебачення, *or* на + *A.*, **They came out to w. the parade.** Вони вийшли подивитися (на) парад.; 2) (*observe*) спостерігати за + *I.*, **I like to w. people.** Мені подобається спостерігати за людьми.; 3) (*secretly follow*) стежити за + *I.*, **Somebody was ~ing him.** За ним хтось стежив.; **W. out!** Обережно!; **W. your language!** Прикуси язика!; *n.* годинник, **wrist w.** наручний годинник.

water, *n.* вода, **mineral (spring, soda) w.** мінеральна (джерельна, содова) вода; **fresh (sea) w.** прісна (морська) вода.; *v.*, *tran.* поливати, підливати + *A.*, **He ~s his plants every week.** Він підливає вазони щотижня.

watermelon, *n.* кавун, **Kherson is famous for it ~s.** Херсон славиться своїми кавунами.

when

way, *n.* 1) (*road*) дорога, шлях, **This w. leads to the castle.** Ця дорога веде до замку.; **be in the w.** заважати, **You are in the w.** Ви заважаєте.; 2) (*direction*) напрям, напрямок, **Which w. is downtown?** У якому напрямку середмістя?; 3) (*method*) спосіб, **the easiest (quickest) w.** найлегший (найшвидший) спосіб, **to do it this w.** робити це у такий спосіб; 4) (*aspect*) відношення, смисл, **in every w.** у всіх відношеннях; **by the w.** до речі; **lose one's w.** губитися.

wе, *prop.* ми, **W. will come to the exhibit.** Ми прийдемо на виставку.

weak, *adj.* 1) слабкий, **w. light** тьмяне світло, **w. tea** слабкий чай; 2) (*exhausted*) ослаблений, кролий, **He feels w. after the flu.** Він почувається ослабленим (кволим) після грипу.

wear, *v.* 1) *tran.* носити + *A.*, **He likes to w. jeans.** Він любить носити джинси.; 2) *intr.* носитися, **This suit ~s very well.** Цей костюм дуже добре носить.

weather, *n.* погода, **w. forecast** прогноз погоди, **What's the w. like there?** Яка там погода?; **nasty w.** негода.

Wednesday, *n.* середа, **on W.** у середу, **till W.** до середи.

week, *n.* тиждень, **next w.** наступного тижня, **last w.** минулого тижня, **in a w.** за тиждень, **every w.** щотижня.; *adj.* **weekday** будній день.

weekend, *n.* вихідні, **for the w.** на вихідні, **every w.** у кожні вихідні; **What are you doing this (next) w.?** Що ти робиш у (на) ці (наступні) вихідні?

welcome, *v.* вітати, **W. to Kyiv!** Вітаємо до Києва! *or* ... у Києві!; **you are w.** дуже прошу!

well, *adv.* добре, **Maksym plays the violin w.** Максим добре грає на скрипці.; *as w.* також; **to get w.** одужати, **Get w. soon!** Бажаю (тобі / вам) швидко одужати!; *adj.* 1) добрий, **all is w.** все добре; **All's w. that ends w.** Добре те, що добре закінчується.; 2) (*healthy*) здоровий, **He is quite w.** Він цілком здоровий.

well-known, *adj.* відомий, знаний, **w. writer** знаний письменник, **w. artist** відомий художник.

were, *v.*, *pa.*, *pl.* були, **Where w. you?** Де ви були?; **if I w. you, I'd ...** на твоєму (вашому) місці, *я б + pa.*, **If I w. you I'd visit Kyiv first.** На вашому місці я спочатку побував би у Києві.

west, *n.* захід, **in the w.** на заході, **to the w. of** на захід від + *G.*; *adj.* західний, **w. part of city** західна частина міста; *adv.* на захід, у західному напрямку, **He drove w.** Він поїхав на захід.

western, *adj.* західний, **w. Ukraine** західна Україна.

wet, *adj.* 1) мокрий, **w. floor** мокра підлога; 2) (*of paint*) свіжий, **w. paint!** свіжа фарба!

what, *pron.* 1) (*when stands for noun*) що, **w. is it?** що це (take)?; 2) (*when stands for adjective*) який, *colloq.* (*for all genders*) що за, **W. a great idea!** Яка (що за) чудова ідея!; **W. kind of film is it?** Що це за фільм?; *conj.* те, що, **I brought you w. I promised.** Я приніс тобі те, що обіцяв.; **w. about ..?** як стосовно ..? *or*, *з* як же ..? **W. about your promise to help?** А як же ваша обіцянка допомогти?

when, *prop.* 1) коли, **W. is her birthday?** Коли в неї уродина?; 2) (*after*) коли, *colloq.* як, **I will tell you w. I finish working.** Я скажу вам, як закінчу працювати.

where

where, *pron.* 1) *posl.* де, **W. do you live?** Де ти живеш?; 2) там, де, **He hung the picture w. everyone could see it.** Він повісив картину там, де всі могли її бачити.; 3) *dir.* (where to) куди; *Gal. de.* **W. are you going?** Куди ти йдеш? **w. from звідки, W. do you come from?** Звідки ти?

whether, *pron.* чи, **He is asking w. you can talk.** Він питає, чи ви можете говорити.

which, *pron.* який, котрий, **W. one of them is Petro?** Котрий із них Петро?

while, *conj.* 1) в той час як, поки, **She slept w. he was reading.** Вона спала в той час, як він читав *or ...* поки він читав.; 2) (*although*) хоч, **W. the road isn't easy, it is worth traveling.** Хоч ця дорога нелегка, нею варто проїхати.; *n.* трохи, якийсь час, хвиля, хвилина. **They talked for a w.** Вони трохи поговорили.

white, *adj.* білий, **w. snow** білий сніг, **w. wine** біле вино.; *n.* (*in egg or eye*) білок.

who, *inter. pron.* хто, **W. is he?** Хто він (такий)?; **♦ w. is w.** хто є хто.; *relative pron.* який (яка, яке, які), що, **the actor w. plays Hamlet ...** актор, який (що) грає Гамлета ...; **the person w. called you ...** людина, яка (що) дзвонила вам ...; **the Americans w. came to the reception ...** американці, які (що) прийшли на прийняття.

whole, *adj.* увесь, *var.*, весь, цілий, **the w. world** увесь світ, **the w. truth** уся правда.

whose, *pron.*, *m.* 1) чий, *f.* чия, *nt.* чиє, *pl.* чий, **W. passport is it?** Чий це паспорт?; 2) який + *clause*, etc., **She is the woman w. daughter is an architect.** Це жінка, дочка якої - архітектор.

why, *pron.* 1) чому, **W. do you ask?** Чому ви питаєте?; 2) (*what for*) навіщо, *colloq.* нащо, **W. did she do it?** Навіщо вона зробила це?; **that is w.** ось чому.

wide, *adj.* 1) широкий, **w. street** широка вулиця; 2) (*in measuring*) завширшки, **sidewalk a meter w.** хідник метер завширшки; *adv.* широко, **eyes opened w.** широко відкриті очі.

wife, *n.* жінка, *form.* дружина, **♦ old wives' tales** побрехеньки.

Wi-Fi, *adj.* бездротовий інтернет, бездротова мережа; **W.-F. connection** бездротовий зв'язок.

wind, *n.* вітер, **high w.** сильний вітер, **gust of w.** порив вітру, **Which way is the w. blowing?** Куди дме вітер?

window, *n.* 1) вікно, **He looked in the w.** Він дивився у вікно.; 2) (*in a store*) вітрина.

wine, *n.* вино, **dry (dessert, red) w.** сухе (десертне, червоне) вино, **w. list** винне меню.

winter, *n.* зима; **in w.** узимку; *adj.* зимовий, **w. clothes** зимовий одяг.

wish, *n.* 1) (*desire*) бажання; 2) (*holiday*) побажання, **holiday -es** побажання на свято; *v.* бажати + *D.*, **I w. you happiness, health, and success.** Бажаю вам щастя, здоров'я й успіхів., **He -ed her a Happy Birthday.** Він побажав їй «Многая літа».

with, *prep.* 1) з, *var.* із, зі + *I.*, **together w.** разом із + *I.*, **He came w. friends.** Він прийшов із друзями; 2) (*signifying tool or instrument*) *n.* *in I.*, and no preposition, **I paid w. a check.** Я заплатив чеком.; 3) (*relation*) на + *A.*, **He is angry w. his brother.** Він сердитий на свого брата.; 4) (*cause*) від + *G.*, **a voice trembling w. fear** голос, що тремтить від страху.

write

without, *prep.* 1) без + *G.*, **w. a doubt** без сумніву; 2) (*parallel action*) і не, **They sat together w. speaking.** Вони сиділи разом і не розмовляли.

woman, *n.* жінка, **old (young) w.** стара (молода) жінка, **Olena is an independent w.** Олена - незалежна жінка.

women's, *adj.* жіночий, **w. department** жіночий відділ.

wonder, *v.* цікавитися, **I w. what this means.** (Мені) цікаво, що це значить.; *n.* диво, дивина, чудо; **seven -s of the world** сім див світу; **♦ no w. ...** не дивно, що ...

wonderful, *adj.* чудовий, дивовижний, **We had a w. time by the sea.** Ми чудово провели час на морі.

wood, *n.* 1) (*material*) дерево, **table made of w.** стіл, зроблений з дерева; **♦ knock on w.** стукати по дереву; 2) (*forest*) ліс, **in the w.** у лісі.

word, *n.* слово; **- w. of honor** слово чести, **to give (keep) one's w.** давати (стримувати) слово; **♦ in a w.** словом; **in other -s** інакше кажучи; **in w. and deed** словом і ділом; **man (woman) of his (her) w.** людина слова; **to put sth into -s** висловлювати + *A.*; **w. for w.** слово в слово.

work, *v.*, *intr.* 1) працювати, **to w. as** працювати + *I.*, **He -s as a physician.** Він працює лікарем.; **to w. full (part) time** працювати на (не)повну ставку; **to w. hard** багато працювати; **w. on sth** працювати над + *I.*, **Maryna is -ing on her presentation.** Марина працює над своєю презентацією.; 2) *intr.* (*of equipment*) працювати, діяти, **My computer does not w.** Мій комп'ютер не працює (діє).; 3) *tran.* (*operate*) користуватися + *I.*, **Do you know how to w. a projector?** Чи ви знаєте, як користуватися проектором?; *n.* 1) праця, робота, **at w.** на праці, на роботі, **hard w.** тяжка праця, **He is looking for w.** Він шукає працю.; **out of w.** безробітний; 2) твір, витвір, **literary w.** літературний твір, **w. of fiction** витвір фантазії.

worker, *n.* 1) (*member of working class*) *m.* робітник, *f.* робітниця; 2) (*sb who works*) працівник, працівниця; **He is a hard w.** Він багато працює.

working, *adj.* робочий, **w. day** робочий день.

world, *n.* світ, **all over the w.** у всьому світі.; *adj.* 1) світовий, **w. war** світова війна; **w. championship** чемпіонат світу; 2) *vs.* всесвітній, **w. revolution** всесвітня революція.

worry, *v.*, *intr.* журитися, *Gal.* проймається + *I.*, **There's nothing to w. about.** Нема чого журитися.; **Don't w.!** *sg.* Не журися!, *pl.* Не журься!; **I don't want to w. about the future.** Я не хочу журитися (проймається) майбутнім.

worse, *adj.* гірший, **even w.** ще гірший.; *adv.* гірше, **She swims w. than I.** Вона плаває гірше, як я.; **He feels w.** Він почувається гірше.; **♦ so much the w. for ...** тим гірше для + *G.*

worst, *adj.* найгірший, **This is the w. car he's ever had.** Це найгірше авто, яке він коли-небудь мав.; **♦ if worse comes to w.** у найгіршому випадку.; *adv.* найгірше, **This is w. of all.** Це найгірше за все.

write, *v.* 1) *tran.* писати + *A.*, **w. a letter** писати лист(а); **w. in (a language)** писати + *I.*, **I can speak but not write in French.** Я можу говорити, але не писати французькою.; 2) *tran.* (*in check*) виписувати, **Maria wrote a check for a hundred hryvnias.** Марія виписала чек на сто гривень.; **w. down** записувати, **Vira wrote down everything they said.** Віра записала все, що вони сказали; **w. off** списувати, скасовувати, **The bank wrote off his debt.** Банк списав його борг.

writer

writer, *n.* письменник, *f.* письменниця, **Mykola Hohol is a Ukrainian w. who wrote in Russian.** Микола Гоголь - український письменник, який писав російською.

wrong, *adj.* 1) неправильний, **w. answer** неправильна відповідь, **w. number** неправильний номер; **Something was w.** Щось було не так., **What's w.?** В чому справа? 2) не той, **He is the w. man.** Він не та людина.; *n.* кривда, **do sb w.** робити кривду + *D.*, кривдити, **They did us a great w.** Вони зробили нам велику кривду.

X

Xerox, *n.* ксерокс, **to make a x. copy** робити ксерокопію.

Y

year, *n.* рік, **calendar y.** календарний рік, **in two ~s** через два роки, **last y.** торік, минулого року, **leap y.** високосний рік, **next y.** наступного року, **this y.** цього року *or* у цьому році; **Happy New Y.!** Щасливого Нового Року!

yellow, *adj.* жовтий, **y. sunflower** жовтий соняшник; *fig. y. press* жовта преса.

yes, *adv.* (*affirmative*) так; *colloq.* arā, erē, erē ž.

yesterday, *adv.* учора, *var.* вчора; **Marko was not at work y.** Марко не був на праці вчора.; **the day before y.** позавчора.; **y. morning (afternoon, evening)** вчора вранці (пополудні, ввечері); *adj.* вчорашній, **This is y.'s news.** Це вчорашні новини.

yet, *adv.* 1) (*in questions*) вже, *var.* уже, **Has he come y.?** Він вже прийшов?; 2) (*with neg.*) ще, **He has not finished y.** Він ще не закінчив.; 3) (*still*) все ж, **He knew Tamara, yet he hoped to convince her.** Він знав Тамару, все ж він сподівався переконати її.

yogurt, *n.* йогурт.

you, *pers. pron.*, 1) *fam. sg.* ти, **Pavlo, do y. know when the guests will come?** Павле, ти знаєш, коли прийдуть гості?; 2) *form. and pl.* ви, **Mr. Petrenko, can y. call later?** Пане Петренко, ви можете подзвонити пізніше?

young, *adj.* молодий, **y. generation** молоде покоління, **y. man** молодий чоловік, **y. woman** молода жінка; **the y.** молодь.

younger, *adj.* молодший, **y. brother** молодший брат.

your, *poss. pron.* 1) *sg., m.* твій, *f.* твоя, *nt.* твоє, *pl.* твої, **Is this y. car, Vasy!** Це твоє авто, Василю?; 2) *pl., m.* ваш, *f.* ваша, *nt.* ваше, *pl.* ваші, **How are y. parents, Mrs. Shevchenko?** Як ваші батьки, пані Шевченко?

yourself, *refl. pron.* 1) себе, **In your dreams, you see y. rich.** У своїх мріях ти бачиш (*pl.* ви бачите) себе багатим(и).; **look at y.** подивися на себе.; 2) (*for emphasis*) *sg., m.* сам, *f.* сама, *nt.* саме, *pl.* самі, **Did you do it y.?** Ти зробив (*f.* зробила, *nt.* зробило) це сам (*f.* сама, *nt.* саме)?; *pl.* Ви зробили це самі?; **You y. would like to know it.** Ви самі хотіли б знати це.; 3) (*alone*) самі, **You can do it y.** Ви можете зробити це самі.; 4) (*for yourself*) собі, **You baked y. a cake.** Ви спекли собі торт(а).

youth, *n.* 1) (*young people*) молодь; 2) (*young age*) молодість, **in one's y.** у молодості.

Z

zero, *n.* нуль, **above z.** вище нуля, **below z.** нижче нуля, **to z.** до нуля, **The temperature dropped to z.** Температура впала до нуля.; *adj.* нульовий, **z. temperature** нульова температура.

zoo, *n.* зоопарк, **in a z.** у зоопарку, **to a z.** до зоопарку, **walk around a z.** гуляти зоопарком.

MORE UKRAINIAN TITLES FROM HIPPOCRENE BOOKS

LANGUAGE GUIDES

LANGUAGE & TRAVEL GUIDE TO UKRAINE, 5th Edition

Linda Hodges and George Chumak

This one-of-a-kind guide not only provides visitors to Ukraine with all the information needed to navigate this age-old civilization, but also gives them the ability to explore Ukraine's most important resource: its people. With an in-depth introduction to the Ukrainian language that covers everything from ordering vodka to proposing marriage, this fifth edition provides up-to-date information on what to see and do in all parts of Ukraine. Features include a 16-page color photo insert, numerous English maps, and links to a companion website filled with updates and other information.

ISBN 978-0-7818-1201-6 • \$24.95 pb

UKRAINIAN-ENGLISH/ENGLISH-UKRAINIAN PRACTICAL DICTIONARY

REVISED EDITION WITH MENU TERMS

ISBN 0-7818-0306-3 • \$19.95 pb

UKRAINIAN-ENGLISH/ENGLISH-UKRAINIAN PHRASEBOOK & DICTIONARY

ISBN 0-7818-0188-5 • \$12.95 pb

COOKBOOKS

THE NEW UKRAINIAN COOKBOOK

Annette Ogrodnik Corona

The New Ukrainian Cookbook introduces readers to the fresh foods, exquisite tastes, hospitality and generous spirit of the Ukrainian table. Scattered amongst the recipes are quotes, poems, historical facts, folklore, and illustrations, making this cookbook not only a culinary adventure but a unique cultural exploration as well.

Included are more than 200 easy-to-follow recipes; an introduction to Ukraine's history, culture, and cuisine; helpful tips and notes with many recipes; and charming illustrations by renowned Ukrainian-American artist Laurette Kovary.

ISBN 978-0-7818-1287-0 • \$29.95 hc

ALSO AVAILABLE FROM HIPPOCRENE

LANGUAGE GUIDES

Byelorussian-English/English-Byelorussian Concise Dictionary

ISBN 0-87052-114-4 • \$9.95 pb

Chechen-English/English-Chechen Dictionary & Phrasebook

ISBN 0-7818-0446-9 • \$11.95 pb

Croatian-English/English Croatian Dictionary & Phrasebook

ISBN 0-7818-0810-3 • \$11.95 pb

Beginner's Croatian with 2 Audio CDs

ISBN 978-0-7818-1232-0 • \$32.00 pb

Czech-English/English-Czech Concise Dictionary

ISBN 0-87052-981-1 • \$14.95 pb

Czech-English/English-Czech Dictionary & Phrasebook

ISBN 0-7818-0942-8 • \$13.95 pb

Beginner's Czech with 2 Audio CDs

ISBN 0-7818-1156-2 • \$26.95 pb

Estonian-English/English-Estonian Concise Dictionary

ISBN 0-87052-081-4 • \$11.95 pb

Estonian-English/English-Estonian Dictionary & Phrasebook

ISBN 0-7818-0931-2 • \$11.95 pb

Beginner's Georgian with 2 Audio CDs

ISBN 978-0-7818-1230-6 • \$29.95 pb

Beginner's Hungarian with 2 Audio CDs

ISBN 978-0-7818-1192-7 • \$26.95 pb

Hungarian-English/English-Hungarian Dictionary & Phrasebook

ISBN 0-7818-0919-3 • \$14.95 pb

Hungarian-English/English-Hungarian Practical Dictionary

ISBN 0-7818-1068-X • \$27.95 pb

Latvian-English/English-Latvian Dictionary & Phrasebook

3,000 entries • 0-7818-1008-6 • \$14.95 pb

Lithuanian-English/English-Lithuanian Concise Dictionary

ISBN 0-7818-0151-6 • \$14.95 pb

Lithuanian-English/English-Lithuanian Dictionary & Phrasebook

ISBN 0-7818-1009-4 • \$14.95 pb

Polish-English/English-Polish Practical Dictionary

ISBN 0-7818-0085-4 • \$19.95 pb

Beginner's Polish (*book only*)

ISBN 0-7818-0299-7 • \$9.95 pb

Mastering Polish with 2 Audio CDs

ISBN 0-7818-1065-5 • \$29.95 pb

Romanian-English/English-Romanian Practical Dictionary

ISBN 978-0-7818-1224-5 • \$24.95 pb

Russian-English/English-Russian Concise Dictionary

ISBN 0-7818-0132-X • \$12.95 pb

Russian-English/English-Russian Dictionary & Phrasebook

ISBN 0-7818-1003-5 • \$14.95 pb

Russian-English/English-Russian Pocket Legal Dictionary

ISBN 978-0-7818-1222-1 • \$19.95 pb

Beginner's Serbian with 2 Audio CDs

ISBN 978-0-7818-1231-3 • \$29.95 pb

Serbian-English/English-Serbian Dictionary & Phrasebook, Romanized

ISBN 0-7818-1049-3 • \$13.95 pb

Slovak-English/English-Slovak Concise Dictionary

ISBN 0-87052-115-2 • \$14.95 pb

Slovak-English/English-Slovak Dictionary & Phrasebook

ISBN 0-7818-0663-1 • \$13.95 pb

Slovene-English/English-Slovene Dictionary & Phrasebook

ISBN 0-7818-1047-7 • \$14.95 pb

Slovene-English/English-Slovene Modern Dictionary

ISBN 0-7818-0252-0 • \$24.95 pb

COOKBOOKS

THE ART OF LITHUANIAN COOKING

Maria Gieysztor de Gorgey

Here is a wonderful collection of classic Lithuanian recipes that will be welcome on any table! The author provides easy, step-by-step instructions for creating authentic and delicious Lithuanian fare. With over 150 recipes, this cookbook includes traditional hearty favorites like Fresh Cucumber Soup, Lithuanian Meat Pockets, Hunter's Stew, and Potato Zeppelins, as well as delicacies like Homemade Honey Liqueur and Easter Gypsy Cake. Among the chapters included are Appetizers, Aspics, Soups, Meat Dishes, Fowl, Fish, Vegetables, Noodle Dishes, Beverages, and Desserts.

ISBN 978-0-7818-0899-6 • \$12.95 pb

THE BEST OF RUSSIAN COOKING

Alexandra Kropotkin

Originally published in 1947, *The Best of Russian Cooking* is a treasured classic that combines authentic Russian recipes with culinary tips and invaluable cultural insights. This expanded edition features a concise list of menu terms, sections on Russian table traditions and mealtimes, and a guide to special cooking utensils. A survey of the tastiest Russian cuisine, this book includes 300 recipes for popular dishes such as *beef stroganoff* and *borscht*, as well as many lesser-known dishes which are daily fare in Russia—*kotleti* (meatballs), *piroshki* (dumplings with meat or vegetables) and *tvorozniki* (cottage cheese cakes).

ISBN 978-0-7818-0131-7 • \$16.95 pb

Prices subject to change without prior notice. To purchase Hippocrene Books contact your local bookstore, visit www.hippocrenebooks.com, call (212) 685-4373, or write to: HIPPOCRENE BOOKS, 171 Madison Avenue, New York, NY 10016.

This popular language textbook with an interactive website offers an easy, effective, and fun way for beginners to learn how to read, write, speak and understand Ukrainian.

The second edition has been updated with new exercises, grammar lessons, photographs and illustrations. **Beginner's Ukrainian** covers such common conversational topics as meeting people, traveling, shopping, hobbies, family relations, vacationing, meals, weather, and much more. Priority is given to developing learners' conversational skills while providing them with a solid grammar foundation. The book's companion website offers a wealth of interactive conversational, grammar, and phonetic drills designed for use by both independent and instructor-led learners.

Features include:

- ✓ Fifteen useful lessons, covering everyday situations such as introductions, family, and shopping
- ✓ Interactive website featuring audio dialogues and exercises recorded using native speakers
- ✓ Useful cultural and grammatical notes
- ✓ Appendices of critical information, including declension tables, noun endings, common Ukrainian names, numbers, verb conjugations and more
- ✓ Ukrainian-English/ English-Ukrainian dictionary of words used in the book

YURI SHEVCHUK holds a Ph.D. in Germanic philology from Kyiv State University and taught Ukrainian at the Harvard Summer School from 1990-2012. He has been a lecturer of Ukrainian language and culture at Columbia University since 2004.

HIPPOCRENE BOOKS, INC.

171 Madison Avenue
New York, NY 10016
www.hippocrenebooks.com

US \$35.00/CAN \$37.00
ISBN-13 : 978-0-7818-1324-2
ISBN-10 : 0-7818-1324-7

